

Útmutató a gépekről szóló 2006/42/EK irányelv alkalmazásához

**Második kiadás
2010. június**

**Főszerkesztő
Ian Fraser**

EURÓPAI BIZOTTSÁG
VÁLLALKOZÁSI ÉS IPARI FŐIGAZGATÓSÁG

EURÓPAI BIZOTTSÁG
VÁLLALKOZÁSI ÉS IPARI FŐIGAZGATÓSÁG

Útmutató
a gépekről szóló
2006/42/EK irányelv
alkalmazásához

Második kiadás
2010. június

Bevezetés a második kiadáshoz

A 2006/42/EK irányelv a gépekről szóló irányelv felülvizsgált változata, amelynek első változatát 1989-ben fogadták el. Az új gépekről szóló irányelv 2009. december 29-én lépett hatályba. Az irányelv célja egyrészt az, hogy a biztonság és egészség magas szintű védelme alapján összehangolja a gépekre vonatkozó biztonsági és egészségvédelmi követelményeket, másrészt pedig, hogy ezzel egyidejűleg biztosítsa a gépek szabad forgalmazását az uniós piacon. A gépekről szóló felülvizsgált irányelv nem jelent radikális változást a korábbi változatokhoz képest, hanem az irányelv rendelkezéseit tisztázza és erősíti meg azzal a céllal, hogy javítsa annak gyakorlati alkalmazását.

Míg a Tanács és az Európai Parlament a gépekről szóló irányelv felülvizsgálatáról tárgyalt, a Bizottság vállalta az irányelv alkalmazásáról szóló új útmutató elkészítését. Az útmutató célja, hogy magyarázatot fűzzön a 2006/42/EK irányelv fogalmaihoz és követelményeihez, és ezáltal gondoskodik annak EU-szerte egységes értelmezéséről és alkalmazásáról. Az útmutató ezenfelül tartalmaz más, kapcsolódó uniós jogszabályokra vonatkozó információkat is. Címzettjei a gépekről szóló irányelv alkalmazásában érintett felek, ideértve a gépek gyártóit, importőreit és forgalmazóit, a bejelentett szervezeteket, a szabványügyi hatóságokat, a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi, illetve a fogyasztóvédelmi ügynökségeket, valamint az érintett nemzeti kormányzatok tisztviselőit és a piacfelügyeleti hatóságokat. Érdeklődésre tarthat még számot a jogászok és az uniós jogot hallgatók körében a belső piac, a munkahelyi biztonság és egészségvédelem, valamint a fogyasztóvédelem területén.

Az útmutatót a gépekkel foglalkozó bizottság 2010. június 2-án hagyta jóvá.

Hangsúlyozandó, hogy csak a gépekről szóló irányelv, valamint az annak rendelkezéseit a nemzeti jogba átültető szövegek bírnak kötelező jogi erővel.

Az útmutató második kiadása kiegészült a gépekről szóló irányelv III-XI. mellékleteire vonatkozó megjegyzésekkel. Néhány, az olvasók által jelzett hibát kijavítottunk. A jogi hivatkozásokat és kifejezéseket a Lisszaboni Szerződéssel összhangban aktualizáltuk – különösen, ahol az irányelv „a Közösség” szót említi, ott a mostani útmutató „az EU”-ra hivatkozik.

Az ágazattal folytatott egyeztetést követően a 44., 330., 340., 341. és 357. §-ban szereplő, az emelés céljára tervezett láncokkal, kötelekkel és hevederekkel kapcsolatos megjegyzéseket felülvizsgáltuk az e termékekre vonatkozó követelmények gyakorlati alkalmazásának tisztázása érdekében.

A második kiadás ezenfelül tematikus tárgymutatót is tartalmaz, hogy megkönnyítse az útmutatóban való eligazodást. Az útmutató szakaszainak számozása változatlan maradt.

Az útmutatót a Bizottság EUROPA weboldalán tettük közzé angol nyelven. A tervek szerint a többi uniós nyelvre is lefordítjuk, de a Bizottság csak az angol nyelvű változatot ellenőrzi, ezért kétség esetén az angol nyelvű változatra kell hagyatkozni.

Az útmutató letölthető, és nyomtatható formátumban áll rendelkezésre. Az irányelv szövege keretes, piros dőlt betűkkel szedve szerepel – a kapcsolódó megjegyzések ezt követően fekete színnel láthatók. A tervek szerint az útmutatót rendszeresen aktualizáljuk majd annak érdekében, hogy az tartalmazza az azokra a kérdésekre adott válaszokat, amelyekről a gépekkel foglalkozó bizottság és munkacsoport megállapodott.

Az útmutató figyelembe veszi a 2006/42/EK irányelvnek a 2009/596/EK rendelet által az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárás (a gépekkel foglalkozó bizottság részéről) tekintetében történt módosítását. Ezenfelül tekintettel van a piacfelügyeletről szóló 765/2008/EK rendelet rendelkezéseire is, amelyek kiegészítő jelleggel alkalmazandók.

Az útmutató második kiadása nem tér ki a gépekről szóló irányelvnek a 2011. december 15-én hatályba lépő 2009/127/EK irányelv által a peszticidok kijuttatására szolgáló gépek tekintetében történt módosítására. Ezt a módosítást az útmutató 2010-ben megjelenő harmadik kiadása tartalmazza majd.

Az útmutató egy lektori gárda közreműködésével készült.¹ A Bizottság őszinte köszönetet mond a lektoroknak az általuk végzett rengeteg munkáért, valamint azért a hatékony, építő jellegű és együttműködő szellemiségért, amelyben a szövegtervezetek készültek. A lektorok munkájával párhuzamosan az ORGALIME által létrehozott, gépekkel foglalkozó központi csoport, azon belül pedig többek között a gépgyártás két fő ágazatának képviselői értékes ágazati hozzájárulást nyújtottak. A lektori gárda által készített tervezeteket észrevételezés céljából megküldték a tagállamok, valamint az érdekeltek részére. A Bizottság továbbá köszönetet kíván mondani mindenkinek, akik észrevételeikkel segítették a munkát. Lehetőség szerint igyekeztünk ezeket figyelembe venni.

A Bizottság természetesen teljes körű felelősséget vállal az útmutató tartalmáért. Kérjük az olvasókat, hogy amennyiben az útmutató második kiadásában hibát találnak vagy azzal kapcsolatos észrevételeik lennének, tájékoztassanak bennünket², hogy ezeket a harmadik kiadás elkészítése során figyelembe lehessen venni.

Brüsszel, 2010. június

A főszerkesztő:

Ian Fraser

¹ A következő személyek vettek részt a lektori csoport munkájában:

Lennart Ahnström, Emilio Borzelli, Robert Chudzik, Roberto Cianotti, Mike Dodds, Cosette Dussaugey, Marcel Dutrieux, Pascal Etienne, Ludwig Finkeldei, Tuiiri Kerttula, Thomas Kraus, Partrick Kurtz, Wolfgang Lentsch, Göran Lundmark, Phil Papard, Bogusław Piasecki, Marc Schulze, Katri Tytykoski, Gustaaf Vandegaer, Henk van Eeden, Richard Wilson, Jürg Zwicky.

² A kiigazításokat, észrevételeiket és javaslataikat az alábbi címen várjuk:

ian.fraser@ec.europa.eu

Tartalomjegyzék

Bevezető hivatkozások

	§ 1	Bevezető hivatkozások
	§ 2	A gépekről szóló irányelv jogalapja
		<i>Preambulumbekezdések</i>
	§ 3	Preambulumbekezdések
(1) preambulumbekendés	§ 4	A gépekről szóló irányelv története
(2) preambulumbekendés	§ 5	A gépekről szóló irányelv gazdasági és társadalmi jelentősége
(3) preambulumbekendés	§ 6	Egészségvédelem és biztonság
(4) preambulumbekendés	§ 7	Fogalom meghatározások
(5) preambulumbekendés	§ 8	A hatály kiterjesztése az építési területeken használt emelőberendezésekre
(6) preambulumbekendés	§ 9	A hatály kiterjesztése a hordozható robbanópatronos rögzítő- és egyéb belövő gépekre
(7) preambulumbekendés	§ 10	Áruk emelésére tervezett gépekkel használható, személyek emelésére szolgáló berendezések
(8) preambulumbekendés	§ 11	Mezőgazdasági és erdészeti traktorok
(9) és (10) preambulumbekendés	§ 12	Piacfelügyelet
(11) preambulumbekendés	§ 13	A szabványok ellen emelt hivatalos kifogás és a védzáradék
(12) preambulumbekendés	§ 14	A gép használatára vonatkozó szabályok
(13) preambulumbekendés	§ 15	Az azonos kockázatokat okozó veszélyes gépek csoportjainak kezelését célzó intézkedések
(14) preambulumbekendés	§ 16	A tudomány állása
(15) preambulumbekendés	§ 17	Fogyasztói felhasználásra szánt gépek
(16) preambulumbekendés	§ 18	Részben kész gépek
(17) preambulumbekendés	§ 19	Kereskedelmi vásárok és kiállítások
(18) preambulumbekendés	§ 20	Az új megközelítés
(19) preambulumbekendés	§ 21	Megfelelőségértékelés
(20) preambulumbekendés	§ 22	A IV. mellékletben szereplő gépek
(21) és (22) preambulumbekendés	§ 23	CE-jelölés
(23) preambulumbekendés	§ 24	Kockázatelemzés
(24) preambulumbekendés	§ 25	Műszaki összeépítési dokumentáció
(25) preambulumbekendés	§ 26	Jogorvoslathoz való jog
(26) preambulumbekendés	§ 27	Végrehajtás
(27) preambulumbekendés	§ 28	A felvonóirányelv módosítása
(28) preambulumbekendés	§ 29	Szubszidiaritás és arányosság
(29) preambulumbekendés	§ 30	Nemzeti megfelelési táblázatok
(30) preambulumbekendés	§ 31	A gépekkel foglalkozó bizottság

Cikkek

1. cikk (1) bekezdés	§ 32	A gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó termékek
2. cikk	§ 33	A „gép” fogalmának átfogó értelmű használata
1. cikk a) pont	§ 34	A gép szűkebb értelmének meghatározása
1. cikk a) pont és 2. cikk a) pont	§ 35	Alapvető meghatározás
1. francia bekezdés		
2. francia bekezdés	§ 36	Csatlakoztató elemek nélkül szállított gépek
3. francia bekezdés	§ 37	Meghatározott tartóeszközre szerelt gép
4. francia bekezdés	§ 38	Gépegységek
	§ 39	Új és régi gépekből álló gépegységek
5. francia bekezdés	§ 40	Kézi erővel hajtott teheremelő gépek
1. cikk b) pont és 2. cikk b) pont	§ 41	Cserélhető berendezés
1. cikk c) pont és 2. cikk c) pont	§ 42	Biztonsági alkatrész
1. cikk d) pont és 2. cikk d) pont	§ 43	Emelőberendezés tartozékai
1. cikk e) pont és 2. cikk e) pont	§ 44	Láncok, kötelek és hevederek

1. cikk f) pont és 2. cikk f) pont	\$45	Leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek
1. cikk g) pont és 2. cikk g) pont	\$46	Részben kész gépek
1. cikk (2) bekezdés	\$47	A gépekről szóló irányelv hatálya alá nem tartozó termékek
1. cikk (2) bekezdés a) pont	\$48	Az eredeti géphez a gyártó által szállított olyan tartalék biztonsági alkatrészek, amelyek az azonos alkatrészek kicserélésére szolgálnak
1. cikk (2) bekezdés b) pont	\$49	A vásárokon és/vagy vidámparkokban használt berendezések
1. cikk (2) bekezdés c) pont	\$50	Nukleáris célra tervezett gépek
1. cikk (2) bekezdés d) pont	\$51	Fegyverek, beleértve a lőfegyvereket
1. cikk (2) bekezdés e) pont	\$52	Szállítóeszközök
1. francia bekezdés	\$53	Mezőgazdasági és erdészeti traktorok
2. francia bekezdés	\$54	Négy- vagy annál többkerekű közúti járművek és pótkocsijaik
3. francia bekezdés	\$55	Két- és háromkerekű közúti járművek
4. francia bekezdés	\$56	Versenyre szánt gépjárművek
5. francia bekezdés	\$57	Légi, vízi és vasúti hálózati szállítóeszközök
1. cikk (2) bekezdés f) pont	\$58	Tengerjáró hajók és mobil part menti szerkezetek és az ilyen hajók és/vagy szerkezet fedélzetén elhelyezett berendezések
1. cikk (2) bekezdés g) pont	\$59	Katonai vagy rendőrségi célra szánt gépek
1. cikk (2) bekezdés h) pont	\$60	Kutatási célokra szánt gépek
1. cikk (2) bekezdés i) pont	\$61	Bányászati felvonószerkezetek
1. cikk (2) bekezdés j) pont	\$62	Művészi előadásokon az előadók mozgására szolgáló gépek
1. cikk (2) bekezdés k) pont	\$63	A kifestőszükségű berendezésekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépek
1. francia bekezdés	\$64	Házi használatra szolgáló háztartási berendezések
2. francia bekezdés	\$65	Audio- és videoberendezések
3. francia bekezdés	\$66	Informatikai berendezések
4. francia bekezdés	\$67	Közönséges irodai berendezések
5. francia bekezdés	\$68	Kisfeszültségű kapcsolóberendezés és vezérlőmű
6. francia bekezdés	\$69	Villamos motorok
1. cikk (2) bekezdés l) pont	\$70	Nagyfeszültségű villamos berendezések
2. cikk h) pont	\$71	A „forgalomba hozatal” fogalmának meghatározása
	\$72	Új és használt gép
	\$73	Az a szakasz, amelyben a gépekről szóló irányelvet alkalmazni kell
	\$74	A forgalomba hozatal jogi és szerződéses formái
	\$75	Árverések
	\$76	Gépegyüttesek forgalomba hozatala
	\$77	Részben kész gépek forgalomba hozatala
2. cikk i) pont	\$78	A „gyártó” fogalmának meghatározása
	\$79	Ki a gyártó?
	\$80	Saját használatra gépet gyártó személy
	\$81	Más, gyártónak minősülő személyek
	\$82	Az első üzembe helyezést megelőzően módosított gépek
	\$83	Forgalmazók
2. cikk j) pont	\$84	Meghatalmazott képviselő kinevezésének lehetősége
	\$85	A meghatalmazott képviselő feladatai
2. cikk k) pont	\$86	Az „üzembe helyezés” fogalmának meghatározása
2. cikk l) pont	\$87	A „harmonizált szabványok” fogalmának meghatározása
	\$88	(Fenntartva)
3. cikk	\$89	A gépekről szóló irányelv és más belső piaci irányelvek
	\$90	A gépekről szóló irányelv helyett a saját hatályuk alá tartozó gépekre vonatkozó egyedi irányelvek
	\$91	Egyedi irányelvek, amelyek egyedi veszélyek esetén a gépekről szóló irányelv helyett vonatkozhatnak a gépre
	\$92	Irányelvek, amelyek a gépekről szóló irányelvben nem szereplő veszélyek tekintetében az említett irányelven felül vonatkozhatnak a gépre
4. cikk (1) bekezdés	\$93	Piacfelügyelet
	\$94	A gépekkel kapcsolatos piacfelügyelet
4. cikk (2) bekezdés	\$95	A részben kész gépekkel kapcsolatos piacfelügyelet
4. cikk (3) és (4) bekezdés	\$96	Piacfelügyeleti hatóságok
	\$97	A piacfelügyeleti rendszer
	\$98	A piacfelügyelet eszközei
	\$99	A IV. mellékletben szereplő gépekhez kapcsolódó dokumentumok
	\$100	A nem megfelelő gépek kezelését szolgáló intézkedések
	\$101	Nem biztonságos fogyasztói termékek
	\$102	Határellenőrzés az EU külső határainál

5. cikk (1) bekezdés	§103	A gépek gyártóinak kötelezettségei
5. cikk (2) bekezdés	§104	A részben kész gépek gyártóinak kötelezettségei
5. cikk (3) bekezdés	§105	A gépek megfelelőségét biztosító eszközök
5. cikk (4) bekezdés	§106	CE-jelölés más irányelvek szerint
6. cikk (1) és (2) bekezdés	§107	A gépek és a részben kész gépek szabad mozgása
6. cikk (3) bekezdés	§108	Kereskedelmi vásárok, kiállítások és bemutatók
7. cikk (1) bekezdés	§109	A CE-jelölés és az EK-megfelelőségi nyilatkozat által biztosított, megfelelőségre vonatkozó védelem
7. cikk (2) bekezdés	§110	A harmonizált szabványok alkalmazása által biztosított, megfelelőségre vonatkozó védelem
	§111	A gépekre vonatkozó szabványok osztályozása
	§112	A gépekre vonatkozó harmonizált szabványok kidolgozása
	§113	A harmonizált szabványok azonosítása
7. cikk (3) bekezdés	§114	A harmonizált szabványok hivatkozásainak közzététele az EU Hivatalos Lapjában.
7. cikk (4) bekezdés	§115	A szociális partnerek részvétele a szabványok kidolgozásában
8. cikk (1) bekezdés	§116	A szabályozási bizottsági eljárás hatálya alá tartozó intézkedések
8. cikk (2) bekezdés	§117	A tanácsadó bizottsági eljárás hatálya alá tartozó intézkedések
9. cikk	§118	Hasonló kockázatokat előidéző, potenciálisan veszélyes gépek kezelésére szolgáló intézkedések
10. cikk	§119	A harmonizált szabványok ellen emelt hivatalos kifogás
	§120	A hivatalos kifogásokkal kapcsolatos eljárás
	§121	A hivatalos kifogásemelés eredménye
11. cikk (1) bekezdés	§122	Védzáradék
11. cikk (2) és (3) bekezdés	§123	A védzáradékkal kapcsolatos eljárás
11. cikk (4) bekezdés	§124	A harmonizált szabványok hiányosságai
11. cikk (5) bekezdés	§125	A CE-jelölést elhelyező személy elleni intézkedés
11. cikk (6) bekezdés	§126	Tájékoztatás a védzáradékkal kapcsolatos eljárásról
12. cikk (1) bekezdés	§127	A gépek megfelelőségértékelése
12. cikk (2) bekezdés	§128	A IV. mellékletben nem említett gépkategóriák
12. cikk (3) bekezdés	§129	A IV. mellékletben említett és valamennyi vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelménynek eleget tevő harmonizált szabványok szerint tervezett gépek
12. cikk (4) bekezdés	§130	A IV. mellékletben említett más gépek
13. cikk	§131	Részben kész gépekre vonatkozó eljárások
	§132	A gépek és részben kész gépek forgalomba hozatalára vonatkozó eljárásokat bemutató ábra
14. cikk (1)-(5) bekezdés	§133	Bejelentett szervezetek
	§134	A bejelentett szervezetek értékelése és felügyelete
14. cikk (6) bekezdés	§135	A bejelentett szervezetek által kiadott tanúsítványok vagy határozatok visszavonása
14. cikk (7) bekezdés	§136	Tapasztalatcsere a bejelentő hatóságok között
	§137	A bejelentett szervezetek koordinációs testülete
14. cikk (8) bekezdés	§138	Bejelentés visszavonása
15. cikk	§139	A gépek üzembe helyezésére és használatára vonatkozó nemzeti jogszabályok
	§140	A munkavállalók egészségvédelmére és biztonságára vonatkozó nemzeti jogszabályok
16. cikk	§141	CE-jelölés
17. cikk	§142	A jelölés nem megfelelősége
18. cikk	§143	Titoktartás és átláthatóság
19. cikk	§144	A gépekkel foglalkozó ADCO csoport
20. cikk	§145	A határozatok és fellebbezések indoklása
21. cikk	§146	Információforrások
22. cikk	§147	A gépekkel foglalkozó bizottság
	§148	A gépekkel foglalkozó munkacsoport
	§149	A gépekről szóló irányelvvel foglalkozó intézményeket bemutató ábra
23. cikk	§150	Az irányelv rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciók
24. cikk	§151	A gépekről szóló irányelv és a felvonóirányelv közötti határvonal
25. cikk	§152	A 98/37/EK irányelv hatályon kívül helyezése
26. cikk	§153	Az irányelv rendelkezéseinek átültetése és alkalmazása
27. cikk	§154	A hordozható robbanópatronnal működő rögzítő- és egyéb belövő gépekre vonatkozó átmeneti időszak
28. cikk	§155	Az irányelv hatálybalépésének dátuma
29. cikk	§156	Az irányelv címzettjei és aláírói

I. melléklet

Alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények gépek tervezéséhez és gyártásához

Általános alapelvek	§157	Általános alapelvek
---------------------	------	---------------------

1. általános alapelv	§158	Kockázatelemzés
	§159	Kockázatelemzés és harmonizált szabványok
2. általános alapelv	§160	Az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények alkalmazhatósága
3. általános alapelv	§161	A tudomány állása
	§162	Harmonizált szabványok és a tudomány állása
4. általános alapelv	§163	Az I. melléklet felépítése
1.1.1. Fogalommeghatározások		
1.1.1 a)	§164	Veszély
1.1.1 b)	§165	Veszélyes tér
1.1.1. c)	§166	Veszélynek kitétt személy
1.1.1. d)	§167	Kezelőszemély
1.1.1. e)	§168	Kockázat
1.1.1. f)	§169	Védőburkolat
1.1.1. g)	§170	Biztonsági berendezés
1.1.1. h)	§171	Rendeltetésszerű használat
1.1.1. i)	§172	Ésszerűen előrelátható rendellenes használat
1.1.2. A biztonság beépítésének alapelvei		
1.1.2. a)	§173	A biztonság beépítésének alapelvei
1.1.2. b)	§174	A 3 lépésből álló módszer
1.1.2. c)	§175	A rendellenes használat kizárása
1.1.2. d)	§176	Egyéni védőeszköz használatából fakadó korlátozások
1.1.2. e)	§177	Speciális berendezések és kellékek
1.1.3.	§178	Felhasznált anyagok és termékek
1.1.4.	§179	Beépített világítás
1.1.5.	§180	A gépek és azok elemeinek kezelése
1.1.6.	§181	Ergonómiai alapelvek
1.1.7.	§182	Veszélyes környezetben használt munkaállások
1.1.8.	§183	Ülés és a gépek üléssel való ellátása
1.2. Vezérlőrendszerek		
1.2.1.	§184	A vezérlőrendszerek biztonsága és megbízhatósága
1.2.2.	§185	Vezérlőberendezések
1.2.2. – 1. francia bekezdés	§186	A vezérlőberendezések azonosítása
1.2.2. – 2. francia bekezdés	§187	A vezérlőberendezések elhelyezése
1.2.2. – 3. francia bekezdés	§188	A vezérlőberendezések mozgása
1.2.2. – 4. és 5. francia bekezdés	§189	A vezérlőberendezések helye és elhelyezése
1.2.2. – 6. francia bekezdés	§190	A vezérlőberendezések nem szándékos működések megelőzése
1.2.2. – 7. francia bekezdés	§191	A vezérlőberendezések szilárdsága
1.2.2. – (2) bekezdés	§192	Különböző műveletek végrehajtásához készült vezérlőberendezések
1.2.2. – (3) bekezdés	§193	Vezérlőberendezések és ergonómiai alapelvek
1.2.2. – (4) bekezdés	§194	Jelzőrendszerek és kijelzők
1.2.2. – (5) és (6) bekezdés	§195	Rálátás a veszélyes terekre indítás során
1.2.2. – (7) bekezdés	§196	A vezérlőhelyek elrendezése
1.2.2. – (8) bekezdés	§197	Több vezérlőhely
1.2.2. – utolsó bekezdés	§198	Több kezelőhely
1.2.3.	§199	Az indítás vezérlése
1.2.4.1.	§200	Normál leállítást lehetővé tevő vezérlőberendezések
1.2.4.2.	§201	Kezelői leállítás
1.2.4.3.	§202	Vészleállító berendezések
1.2.4.4.	§203	A gépek együttesének leállításvezérlése
1.2.5.	§204	Üzem mód kiválasztása
1.2.6.	§205	Az energiaellátás meghibásodása
1.3. Mechanikai veszélyek elleni védelem		
1.3.1.	§206	Stabilitás
1.3.2.	§207	Törés működés közben
1.3.3.	§208	Leeső vagy kilökődő tárgyak
1.3.4.	§209	Éles szélek, illetve sarkok és durva felületek
1.3.5.	§210	Kombinált gépek
1.3.6.	§211	Az üzemi feltételek változatai
1.3.7.	§212	Mozgó részek

1.3.8.1.	§213	Mozgó erőátviteli részek
1.3.8.2.	§214	A munkafolyamatban részt vevő mozgó részek
1.3.9.	§215	Írányítatlan mozgások
1.4.		A védőburkolatok és védőberendezések kívánt jellemzői
1.4.1.	§216	A védőburkolatokra és védőberendezésekre vonatkozó általános követelmények
1.4.2.	§217	A védőburkolatokra vonatkozó különleges követelmények
1.4.2.1.	§218	Rögzített védőburkolatok
1.4.2.2.	§219	Egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatok
1.4.2.3.	§220	A hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatok
1.4.3.	§221	Védőberendezések
1.5.		Egyéb veszélyekből eredő kockázatok
1.5.1.	§222	Villamos energia
1.5.2.	§223	Nem kívánt sztatikus elektromosság
1.5.3.	§224	Nem elektromos energiaellátás
1.5.4.	§225	Illesztési hibák
1.5.5.	§226	Szélsőséges hőmérsékletek
1.5.6.	§227	Tűz
1.5.7.	§228	Robbanás
1.5.8.	§229	A zajkibocsátás csökkentése
1.5.8. – (2) bekezdés	§230	Összehasonlítható kibocsátási adatok
1.5.9.	§231	Rezgések
1.5.10.	§232	Ionizációs és nem ionizációs sugárzás
1.5.11.	§233	Külső sugárzás
1.5.12.	§234	Lézersugárzás
1.5.13.	§235	Veszélyes anyagok és összetevők kibocsátása
1.5.14.	§236	A beszorulás veszélye
1.5.15.	§237	Csúszás-, bottás- és leesésveszély
1.5.16.	§238	Villámlás
1.6.		Karbantartás
1.6.1.	§239	Karbantartás
1.6.2.	§240	Hozzáférés a kezelői és szervizelő helyekhez
1.6.3.	§241	Az energiaforrások leválasztása
1.6.4.	§242	Kezelői beavatkozás
1.6.5.	§243	Belső részek tisztítása
1.7.		Információk
1.7.1.	§244	A felhasználók tájékoztatása
1.7.1.	§245	A gépre vonatkozó információk és figyelmeztetések
	§246	Az EU hivatalos nyelvei
1.7.1.1.	§247	Információk és információs eszközök
1.7.1.2.	§248	Figyelmeztető eszközök
1.7.2.	§249	Figyelmeztetés fennmaradó veszélyekre
1.7.3. – (1) és (2) bekezdés	§250	A gép jelölése
1.7.3. – (3) bekezdés	§251	A robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt (ATEX) gépek megfelelőségi jelölése
1.7.3. – (4) bekezdés	§252	A biztonságos üzemeltetéshez szükséges információk
1.7.3. – utolsó bekezdés	§253	A gép emelőeszközzel mozgatandó részeinek jelölése
1.7.4.	§254	Használati utasítás
	§255	A használati utasítás formája
	§256	A használati utasítás nyelve
1.7.4.1. a) és b) pont	§257	A használati utasítás összeállítása és fordítása
1.7.4.1. c) pont	§258	Ésszerűen előrelátható rendellenes használat megelőzése
1.7.4.1. d) pont	§259	Használati utasítás nem szakképzett felhasználók számára
1.7.4.2. a) és b) pont	§260	A használati utasítás tartalma – a gép gyártójának adatai
1.7.4.2. c) pont	§261	Az EK-megfelelőségi nyilatkozat beillesztése a használati utasításba
1.7.4.2. d), e) és f) pont	§262	Leírások, rajzok, diagramok és magyarázatok
1.7.4.2. g) és h) pont	§263	Rendeltetésszerű és ésszerűen előrelátható rendellenes használat
1.7.4.2. i) és j) pont	§264	Összeállítás, beépítés és összekapcsolás
1.7.4.2. k) pont	§265	Üzembe helyezés és használat
	§266	Kezelőszemélyek képzése
1.7.4.2. l) és m) pont	§267	Információk a fennmaradó kockázatokról
1.7.4.2. n) pont	§268	A szerszámok alapvető jellemzői

1.7.4.2. o) pont	§269	Stabilitási feltételek
1.7.4.2. p) pont	§270	Szállítás, kezelés és tárolás
1.7.4.2. q) pont	§271	Vészhelyzet esetén követendő eljárások és az elakadás megszüntetésének módjai
1.7.4.2. r), s) és t) pont	§272	Beállítás, karbantartás és tartalék alkatrészek
1.7.4.2. u) pont	§273	Zajkibocsátásra vonatkozó nyilatkozat
1.7.4.2. v) pont	§274	Beültetett orvostechnikai eszközök
1.7.4.3.	§275	Kereskedelmi tájékoztató anyagok
2.		Egyes gépfajtákra vonatkozó kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények
	§276	Egyes gépfajtákra vonatkozó kiegészítő követelmények
2.1.1.	§277	Az élelmiszerekkel, kozmetikumokkal vagy gyógyszerészeti termékekkel érintkező gépekre vonatkozó higiéniai követelmények
2.2.1.	§278	A hordozható kézi és kézi irányítású gépekre vonatkozó kiegészítő követelmények
2.2.1.1.	§279	A hordozható kézi és kézi irányítású gépek által kibocsátott rezgésekre vonatkozó nyilatkozat
2.2.2.	§280	Hordozható rögzítő- és egyéb belövő gépek
2.3.	§281	Famegmunkáló és hasonló tulajdonságokkal rendelkező anyagok megmunkálására szolgáló gépek
	§282 – §290	(Fenntartva)
3.		Kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények a gép helyváltoztatásából eredő veszélyek elhárítására
	§291	A gép helyváltoztatásából eredő veszélyekre vonatkozó kiegészítő követelmények
3.1.1. a)	§292	A helyváltoztatásból eredő veszélyek fogalmának meghatározása
3.1.1. b)	§293	A „vezető” fogalmának meghatározása
3.2.1.	§294	Vezetőhely
3.2.2.	§295	Ülés
3.2.3.	§296	Egyéb személyek elhelyezése
3.3. – (1) bekezdés	§297	A vezérlők jogtalan használata
3.3. – (2), (3) és (4) bekezdés	§298	Távvezérlők
3.3.1. – (1) bekezdés	§299	A vezérlőberendezések helye és elhelyezése
3.3.1. – (2) bekezdés	§300	Pedálok
3.3.1. – (3) bekezdés	§301	Visszaállítás semleges helyzetbe
3.3.1. – (4) és (5) bekezdés	§302	Kormányzás
3.3.1. – utolsó bekezdés	§303	Tolatási figyelmeztető jelzések
3.3.2. – (1) bekezdés	§304	A helyzetváltoztató mozgás vezérlése a gépen tartózkodó vezető által
3.3.2. – (2), (3) és (4) bekezdés	§305	Alaphelyzetből kinyúló szerkezetek
3.3.2. – utolsó bekezdés	§306	Véletlen mozgás
3.3.3. – (1), (2) és (3) bekezdés	§307	Lassítás, megállás és rögzítés
	§308	Közúti közlekedésre vonatkozó szabályok
3.3.3. – (4) bekezdés	§309	Potenciálisan veszélyes működés leállítása és vezérlése távvezérléssel
3.3.3. – utolsó bekezdés	§310	A közlekedési funkció leállítása
3.3.4.	§311	Gyalogos vezető által irányított gép mozgása
3.3.5.	§312	Energiaellátás meghibásodása a kormányzásnál
3.4.1.	§313	Irányítatlan mozgások
3.4.2.	§314	Hozzáférs a motortérhez
3.4.3.	§315	Felborulás és feldőlés
3.4.4.	§316	Leeső tárgyak
3.4.5.	§317	Feljárólépcsők és kapaszkodók
3.4.6.	§318	Vontószerkezetek
3.4.7.	§319	Leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek
3.5.1.	§320	Akkumulátorok
3.5.2.	§321	Tűzoltó készülékek és tűzoltó berendezések
3.5.3.	§322	A porlasztást végző kezelőszemélyek védelme a veszélyes anyagokkal való érintkezésből adódó kockázatoktól
3.6.1.	§323	Jelek, jelzések és figyelmeztetések
3.6.2.	§324	Mozgó gép jelölése
3.6.3.1.	§325	A mozgó gép által kibocsátott rezgésekre vonatkozó nyilatkozat
3.6.3.2.	§326	A többcélú használatra vonatkozó utasítások
4.		Kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények az emelési műveletekkel kapcsolatos veszélyek elhárítására
	§327	A 4. rész alkalmazási köre
4.1.1. a) pont	§328	Emelési művelet

4.1.1 b) pont	§329	Vezetett teher
4.1.1. c) pont	§330	Biztonsági tényező
4.1.1. d) pont	§331	Vizsgálati tényező
4.1.1. e) pont	§332	Statikai vizsgálat
4.1.1. f) pont	§333	Dinamikai vizsgálat
4.1.1. g) pont	§334	Tehertartó
4.1.2.1.	§335	A stabilitás hiányából eredő veszélyek
4.1.2.2.	§336	Sinpályák és vezetősínek
4.1.2.3. – (1), (2) és (3) bekezdés	§337	Mechanikai szilárdság
4.1.2.3. – (4) bekezdés	§338	Mechanikai szilárdság – statikai vizsgálati tényezők
4.1.2.3. – utolsó bekezdés	§339	Mechanikai szilárdság – dinamikai vizsgálati tényezők
4.1.2.4.	§340	Csigák, dobok, görgők, kötelek és láncok
4.1.2.5.	§341	Emelőtartozékok és alkatrészeik
4.1.2.6.	§342	Mozgások vezérlése
4.1.2.7.	§343	Az összeütközés kockázatának elkerülése
4.1.2.8.	§344	Rögzített szinteket kiszolgáló gépek
4.1.2.8.1.	§345	A tehertartó mozgása
4.1.2.8.2.	§346	A tehertartó megközelítése
4.1.2.8.3.	§347	A mozgó tehertartóval való érintkezés
4.1.2.8.4.	§348	A tehertartóról leeső terhek
4.1.2.8.5.	§349	A felvonóbejárók biztonsága
4.1.3.	§350	A célra való alkalmasság ellenőrzése
	§351	Statikai és dinamikai vizsgálatok
	§352	A célra való alkalmasság ellenőrzése a használat helyén
4.2.1.	§353	A gép vagy a teher mozgásainak vezérlése
4.2.2.	§354	A túlterhelés és az alulterhelés megelőzése
	§355	Tehervezérlés ipari targoncákon
4.2.3.	§356	Vezetőkábelek
4.3.1.	§357	Láncokra, kötelekre és hevederekre vonatkozó információk és ezek jelölése
4.3.2.	§358	Teheremelő eszközök jelölése
4.3.3.	§359	Emelőgépek jelölése
4.4.1.	§360	Teheremelő eszközökre vonatkozó utasítások
4.4.2.	§361	Emelőgépekre vonatkozó utasítások
5.		A föld alatti munkára szánt gépekre vonatkozó kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények
	§362	A föld alatti munkára szánt gépekre vonatkozó kiegészítő követelmények
5.1. és 5.2.	§363	Géppel hajtott alátámasztó biztosítóberendezések
5.3.	§364	Vezérlőberendezések
5.4.	§365	Helyzetváltoztató mozgások vezérlése
5.5.	§366	A föld alatti munkára szánt gépen bekövetkező tűz kockázata
5.6.	§367	Kipufogógázok
6.		Kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények személyek emeléséből adódó különleges veszélyeket előidéző gépekre
	§368	A 6. rész alkalmazási köre
6.1.1.	§369	Mechanikai szilárdság
6.1.2.	§370	A terhelés ellenőrzése
6.2.	§371	Vezérlőberendezések
6.3.1.	§372	A tehertartó mozgása
6.3.2. – (1) bekezdés	§373	A tehertartó megbillenése
6.3.2. – (2) és (3) bekezdés	§374	A tehertartó munkaállásként történő használata
6.3.2. – utolsó bekezdés	§375	A tehertartó ajtó
6.3.3.	§376	Védőtető
6.4.	§377	A rögzített felvonóbejárókat kiszolgáló, személyek emelésére szolgáló gépek
6.4.1.	§378	A tehertartóban vagy a tehertartón tartózkodó személyeket érintő veszélyek
6.4.2.	§379	A felvonóbejáróknál lévő vezérlőberendezések
6.4.3.	§380	A tehertartó megközelítése
6.5.	§381	A tehertartón feltüntetett jelölések
		II. MELLÉKLET
		Nyilatkozatok
II. melléklet 1. A.	§382	A gép EK-megfelelőségi nyilatkozata

II. melléklet 1. A. (1)-(10) bekezdés	§383	Az EK-megfelelőségi nyilatkozat tartalma
II. melléklet 1. B.	§384	A részben kész gép beépítésére vonatkozó nyilatkozat
II. melléklet 1. B. (1)-(8) bekezdés	§385	A beépítési nyilatkozat tartalma
II. melléklet 2.	§386	Az EK-megfelelőségi nyilatkozat és a beépítési nyilatkozat megőrzése

III. MELLÉKLET

CE-jelölés

III. melléklet	§387	A CE-jelölés alakja
----------------	------	---------------------

IV. MELLÉKLET

Gépkategóriák, amelyekre a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett eljárást kell alkalmazni

IV. melléklet	§388	Azon gépkategóriák, amelyek esetében valamely, bejelentett szervezet bevonásával folytatott megfelelőségértékelési eljárást kell alkalmazni
---------------	------	---

V. MELLÉKLET

A 2. cikk c) pontjában hivatkozott biztonsági alkatrészek indikatív listája

V. melléklet	§389	A biztonsági alkatrészek indikatív listája
--------------	------	--

VI. MELLÉKLET

A részben kész gépek összeszerelési utasításai

VI. melléklet	§390	A részben kész gépek összeszerelési utasításai
---------------	------	--

VII. MELLÉKLET

A gép műszaki dokumentációja – A részben kész gép műszaki dokumentációja

VII. melléklet A. rész	§391	A gép műszaki dokumentációja
VII. melléklet A. rész 1. a) és b) pont	§392	A műszaki dokumentáció tartalma
VII. melléklet A. rész 2. és 3. pont	§393	A műszaki dokumentáció rendelkezésre bocsátása
VII. melléklet B. rész	§394	A részben kész gép műszaki dokumentációja

VIII. MELLÉKLET

A gép gyártása során végzett belső ellenőrzésen alapuló megfelelőségértékelés

VIII. melléklet	§395	A gép gyártása során végzett belső ellenőrzésen alapuló megfelelőségértékelés
-----------------	------	---

IX. MELLÉKLET

EK-típusvizsgálat

IX. melléklet 1. pont	§396	EK-típusvizsgálat
IX. melléklet 2. pont	§397	Az EK-típusvizsgálatra irányuló kérelem
IX. melléklet 3. pont	§398	Az EK-típusvizsgálat tartalma
IX. melléklet 4–8. pont	§399	EK-típusvizsgálati tanúsítvány
IX. melléklet 9. pont	§400	Az EK-típusvizsgálati tanúsítvány érvényessége és felülvizsgálata

X. MELLÉKLET

Teljes minőségbiztosítás

X. melléklet 1. pont	§401	Teljes minőségbiztosítás
X. melléklet 2.1. pont	§402	A teljes minőségbiztosítási rendszer értékelése céljából benyújtott kérelem
X. melléklet 2.2. pont	§403	A teljes minőségbiztosítási rendszer céljai és tartalma
X. melléklet 2.3. pont	§404	A teljes minőségbiztosítási rendszer értékelése
X. melléklet 2.4. pont	§405	A teljes minőségbiztosítási rendszer végrehajtása és módosítása
X. melléklet 3. pont	§406	A teljes minőségbiztosítási rendszer felügyelete
X. melléklet 4. pont	§407	A teljes minőségbiztosítási rendszerhez kapcsolódó dokumentáció, határozatok és jelentések megőrzése

XI. MELLÉKLET

A tagállamok által a bejelentett szervezetek kijelölése során figyelembe veendő minimumkövetelmények

XI. melléklet	§408	Bejelentett szervezetek értékelése
---------------	------	------------------------------------

TÁRGYMUTATÓ

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2006/42/EK IRÁNYELVE (2006. május 17.) a gépekről és a 95/16/EK irányelv módosításáról

(átdolgozás)

(EGT-vonatkozású szöveg)

A GÉPEKRŐL SZÓLÓ IRÁNYELV PREAMBULUMA – BEVEZETŐ HIVATKOZÁSOK

§ 1 Bevezető hivatkozások

A gépekről szóló irányelv preambulumban található bevezető hivatkozások az irányelv jogalapjára a tanácsadó bizottság által megfogalmazott véleményekre és az irányelv elfogadásának alapjául szolgáló eljárásra utalnak.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 95. cikkére

Tekintettel a Bizottság javaslatára, ⁽¹⁾

tekintettel az Európai Gazdasági és

Szociális Bizottság véleményére, ⁽²⁾

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően, ⁽³⁾

⁽¹⁾ HL C 154. E, 2001.5.29., 164. o.

⁽²⁾ HL C 311., 2001.11.7., 1. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2002. július 4-i véleménye (HL C 271. E, 2003.11.12., 491. o.), a Tanács 2005. július 18-i közös állásponjtja (HL C 251. E, 2005.10.11., 1. o.), az Európai Parlament 2005. december 15-i állásponjtja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács 2006. április 25-i határozata.

§ 2 A gépekről szóló irányelv jogalapja

A gépekről szóló irányelv jogalapját az EK-Szerződés 95. cikke (jelenleg az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSz.) 114. cikke) képezi, amely felhatalmazza az EU-t, hogy elfogadja azokat a tagállamok jogszabályainak harmonizálására vonatkozó intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik a belső piac megteremtését és működését. Ezeknek az intézkedéseknek a személyek és a környezet biztonsága és egészsége védelmének magas szintjét kell alapul venniük.

A gépekről szóló irányelvnek ennél fogva kettős célja van: lehetővé kívánja tenni a gépek szabad mozgását a belső piacon, miközben biztosítja a személyek és a környezet biztonságának és egészségének magas szintű védelmét.

A Bizottság javaslata alapján, valamint az EK-Szerződés 251. cikkében meghatározott együttdöntési eljárásnak megfelelően (jelenleg az EUMSz. 294. cikkében említett rendes jogalkotási eljárás) a Gazdasági és Szociális Bizottsággal

folytatott konzultációt követően az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a gépekről szóló irányelvet.

A bevezető hivatkozások megadják az eljárás egymást követő lépéseire vonatkozó hivatkozásokat és azok dátumait. (Az Európai Parlament 2005. december 15-i álláspontját nem tették közzé az EU Hivatalos Lapjában.)

A GÉPEKRŐL SZÓLÓ IRÁNYELV PREAMBULUMA – A PREAMBULUMBEKEZDÉSEK

§ 3 *Preambulumbekezdések*

A preambulumbekendések bevezetik az irányelv főbb rendelkezéseit, és ismertetik elfogadásuk indokait. Számos preambulumbekendés a gépekről szóló új irányelv és a 98/37/EK irányelv közötti változtatásokra ad magyarázatot.

A preambulumbekendések önmagukban nem bírnak jogi erővel, és az irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályban rendszerint nem szerepelnek. Ugyanakkor segítik az irányelv megértését, elsősorban azért, hogy tisztázzák bizonyos rendelkezések értelmét. Az irányelv szövegének értelmezésekor a bíróságok a jogalkotók szándékának megállapítása érdekében figyelembe vehetik a preambulumbekendéseket.

Az alábbi megjegyzések az irányelvnek az egyes preambulumbekendésekben említett cikkeire és mellékleteire hivatkoznak. További magyarázatok az adott cikkekhez és mellékletekhez tartozó megjegyzésekben találhatóak.

(1) A tagállamok gépekre vonatkozó jogszabályainak közelítéséről szóló, 1998. június 22-i 98/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽⁴⁾ kodifikálta a 89/392/EGK irányelvet⁽⁵⁾. Tekintettel arra, hogy most a 98/37/EK irányelv további jelentős módosítás alatt áll, az érthetőség érdekében a kérdéses irányelvet át kell dolgozni.

⁽⁴⁾ HL L 207., 1998.7.23., 1. o. A 98/79/EK irányelvvel (HL L 331., 1998.12.7., 1. o.) módosított irányelv.

⁽⁵⁾ A Tanács 1989. június 14-i 89/392/EGK irányelve a gépekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről (HL L 183., 1989.6.29., 9. o.).

§ 4 *A gépekről szóló irányelv története*

Az első preambulumbekendés emlékeztet arra, hogy a 2006/42/EK irányelv nem teljesen új irányelv, hanem a 98/37/EK irányelv alapján jött létre³, amely kodifikálta a gépekről szóló módosított 89/392/EGK irányelvet⁴. A kodifikálás azt jelenti, hogy az eredeti irányelvet és annak későbbi, alább felsorolt módosításait egyetlen jogszabályszövegben egyesítették:

³ HL L 207., 1998.7.23., 1. o.

⁴ HL L 183., 1989.6.27., 9. o.

- A 91/368/EGK irányelv⁵ kiterjesztette a gépekről szóló irányelv hatályát a cserélhető berendezésekre, a mobil gépekre és az áruemelésre szolgáló gépekre is. Az I. bekezdés a 3., 4. és 5. résszel egészült ki.
- A 93/44/EGK irányelv⁶ kiterjesztette a gépekről szóló irányelv hatályát a biztonsági alkatrészekre, valamint a személyek emelésére és szállítására szolgáló gépekre is. Az I. melléklet a 6. résszel egészült ki.
- A 93/68/EGK irányelv⁷ bevezette a CE-jelölésre vonatkozó harmonizált rendelkezéseket.

A 98/79/EK irányelv kisebb mértékben, az orvostechikai eszközök kizárása tekintetében módosította a 98/37/EK irányelvet.

A 98/37/EK irányelv 2009. december 29-éig maradt hatályban.

A 2006/42/EK irányelv a gépekről szóló irányelv átdolgozásának minősül, mivel a módosításokat egy új irányelv formájában teszik közzé.

(2) A gépgyártási ágazat a gépipar fontos része, és a Közösség gazdaságának egyik fő ipari alapja. A gépek használatával közvetlenül okozott nagyszámú baleset társadalmi költségét csökkenteni lehet a gépek eleve biztonságos tervezése és felépítése, valamint a megfelelő üzembe helyezése és karbantartása révén.

§ 5 A gépekről szóló irányelv gazdasági és társadalmi jelentősége

A második preambulumbekkezdés a gépekről szóló irányelv kettős céljának gazdasági és társadalmi jelentőségét hangsúlyozza. Az európai gépgyártási ágazat szempontjából meghatározó gazdasági jelentőséggel bír a gépek tervezésére és gyártására vonatkozó harmonizált jogszabályi keret létrehozása. Ezzel egyidejűleg a biztonságos gépek számottevően csökkentik a balesetek és az egészségkárosodások számát és társadalmi költségeit, a munkahelyen és otthon egyaránt.

(3) A tagállamok felelnek a személyek, különösen a munkavállalók és a fogyasztók, valamint adott esetben a háziállatok egészségének és javak biztonságának megőrzéséért saját területükön, különösen a gépek használatából eredő veszélyekkel összefüggésben.

§ 6 Egészségvédelem és biztonság

Az egészség és a biztonság védelme a tagállamok alapvető kötelessége és egyben előjoga. Mivel a gépekről szóló irányelv uniós szinten harmonizálja a gépek tervezésére és gyártására vonatkozó egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, a tagállamok azon felelőssége, hogy a gépekkel kapcsolatos kockázatok tekintetében biztosítsák a személyek egészségének és biztonságának

⁵ HL L 198., 1971.7.22., 16. o.

⁶ HL L 175., 1993.7.19., 12. o.

⁷ HL L 220., 1993.8.31., 1. o.

védelmét, azt jelenti, hogy gondoskodniuk kell a gépekről szóló irányelv követelményeinek helyes alkalmazásáról.

(4) A felhasználók jogbiztonsága érdekében ezen irányelv hatályát és az alkalmazására vonatkozó fogalmakat a lehető legpontosabban kell meghatározni.

§ 7 Fogalommeghatározások

A negyedik preambulumbekzdés kiemeli, hogy a gépekről szóló új irányelv pontosabban meghatározza az irányelv alkalmazási körét, és tartalmazza a szövegben használt főbb kifejezések és fogalmak meghatározását. Az irányelvben használt kifejezések meghatározásai a 2. cikkben olvashatók, valamint további, az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekre vonatkozó fogalommeghatározások találhatóak az I. melléklet 1.1.1., 3.1.1. és 4.1.1. pontjában.

(5) Az építési területeken személyek vagy személyek és áruk emelésére szolgáló emelőberendezéseket szabályozó kötelező rendelkezések a tagállamokban – amelyeket gyakran kiegészítenek ténylegesen kötelező műszaki előírásokkal és/vagy önkéntes szabványokkal – nem vezetnek szükségszerűen különböző szintű egészségvédelemhez és biztonsághoz, de eltérő jellegük miatt a közösségen belüli kereskedelmet mégis akadályozzák. Ezeknek a gépeknek a nemzeti megfelelőségértékelési és tanúsítási rendszerei is jelentős mértékben különböznek. Ezért nem célszerű az építési területeken személyek vagy személyek és áruk emelésére szolgáló emelőberendezéseket kizárni ezen irányelv hatálya alól.

§ 8 A hatály kiterjesztése az építési területeken használt emelőberendezésekre

Az építési területeken használt felvonók, amelyeket korábban mind a gépekről szóló 98/37/EK irányelv, mind pedig a 95/16/EK felvonóirányelv hatálya alól kizártak, olyan emelőberendezések, amelyeket építkezés vagy javítás során ideiglenesen helyeznek üzembe, és amelyek egy épület különböző szintjei között személyek, illetve személyek és anyagok szállítására szolgálnak. Az ötödik preambulumbekzdés ismerteti, hogy a továbbiakban az ilyen, építési területeken használt emelőberendezések is a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak. Az I. melléklet kibővült a rögzített szinteket kiszolgáló gépekkel kapcsolatos bizonyos új, alapvető biztonsági és egészségügyi követelményekkel, aminek célja az ilyen típusú gépekkel kapcsolatos egyedi kockázatok kezelése.

Az építési területeken használt emelőberendezésekre vonatkozó megfelelőségértékelési eljárás tekintetében megjegyzendő továbbá, hogy a IV. melléklet 17. pontjában felsorolt, a személyek vagy személyek és áruk emelésére szolgáló szerkezetek közé tartoznak azok az építkezéseken használt felvonók is, amelyeknél fennáll a leesés veszélye több mint három méter magasságból.

(6) A fegyverek megszerzésének és tartásának ellenőrzéséről szóló, 1991. június 18-i 91/477/EGK tanácsi irányelv⁽⁶⁾ hatálya alá tartozó fegyverek – beleértve a lőfegyvereket is – kizárása ezen irányelv hatálya alól helyénvaló; a fegyverek kizárása nem vonatkozik a hordozható robbanópatronos rögzítő és egyéb belövő gépekre, amelyeket kizárólag ipari vagy műszaki célokra terveztek. Rendelkezni kell olyan átmeneti intézkedésekről, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára a forgalomba hozatal és üzembe helyezés engedélyezését ilyen jellegű gépekre, amelyeket ezen irányelv átültetésén alapuló hatályos nemzeti rendelkezésekkel összhangban gyártottak, beleértve a kézi lőfegyverek próbabélyegeinek kölcsönös elismeréséről szóló 1969. július 1-i egyezményt végrehajtó rendelkezéseket is. Az ilyen átmeneti rendelkezések lehetővé teszik az európai szabványügyi szervezetek számára is a műszaki ismeretek adott fejlettségi fokán alapuló biztonsági szintet biztosító szabványok megalkotását.

⁽⁶⁾ HL L 256., 1991.9.13., 51. o.

§ 9 A hatály kiterjesztése a hordozható robbanópatronos rögzítő- és egyéb belövő gépekre

A fegyverek, köztük a lőfegyverek, nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá – lásd a következő részt: §51: az 1. cikk (2) bekezdésének d) pontjához tartozó megjegyzések. A hatodik preambulumbekkezdés részletezi, hogy ezt a kizárást a fegyverek ellenőrzéséről szóló uniós jogszabály alkalmazási körének fényében kell értelmezni, amely a kizárólag ipari vagy műszaki célokra tervezett berendezésekre nem alkalmazandó.

A gépekről szóló eredeti irányelv hatálya alól a 91/338/EGK módosító irányelv által kizárt robbanópatronos rögzítő és egyéb, ipari vagy műszaki célokra tervezett belövő gépek így ismét visszakerültek a gépekről szóló új irányelv hatálya alá. Ezenfelül az I. melléklet a hordozható rögzítő és egyéb belövő gépekkel kapcsolatos egyedi kockázatokra vonatkozó bizonyos alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekkel egészült ki. Megjegyzendő, hogy ezek a követelmények mind a robbanópatronos rögzítő és belövő gépekre, mind pedig a más energiaforrás által működtetett rögzítő és belövő gépekre alkalmazandók – lásd a következő részt: §280: az I. melléklet 2.2.2. pontjához tartozó megjegyzések. Az ilyen gépek megfelelőségértékelése tekintetében továbbá megjegyzendő, hogy a hordozható robbanópatronos rögzítő és egyéb belövő gépek a IV. melléklet 18. pontjában szerepelnek – lásd a következő részt: §388: a IV. melléklet 18. pontjához tartozó megjegyzések.

A hatodik preambulumbekkezdés utolsó mondatában említett átmeneti rendelkezésekről – lásd a következő részt: §154: a 27. cikkhez tartozó megjegyzések.

(7) Ez az irányelv nem vonatkozik személyeknek olyan gépekkel történő emelésére, amelyeket nem személyek emelésére terveztek. Ez azonban nem érinti a tagállamok jogát, hogy a Szerződéssel összhangban nemzeti szintű intézkedéseket hozzanak az ilyen gépekre vonatkozóan, a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközök biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről szóló, 1989. november 30-i 89/655/EGK tanácsi irányelv⁽⁷⁾ végrehajtása céljából (második egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében).

⁽⁷⁾ HL L 393., 1989.12.30., 13. o. A legutóbb a 2001/45/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 195., 2001.7.19., 46. o.) módosított irányelv.

§ 10 Áruk emelésére tervezett gépekkel használható, személyek emelésére szolgáló berendezések

Az áruk emelésére tervezett gépek személyek emelésére történő kivételes használata a 2009/104/EK irányelv végrehajtó rendelkezései keretében a nemzeti jogszabályok hatálya alá tartozhat – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések. A (7) preambulumbekkezdés arra utal, hogy az ilyen, az áruk emelésére tervezett gépekkel történő kivételes használat céljából forgalmazott berendezések nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá. Az ilyen berendezések forgalomba hozatalára ennél fogva a nemzeti rendelkezések alkalmazandók.

Az ilyen kivételes használatra szolgáló berendezéseket meg kell különböztetni a cserélhető berendezésektől, amelyeket azzal a céllal szerelnek fel az emelőgépre, hogy azt a személyek emelését lehetővé tevő új funkcióval lássák el. Ezek a cserélhető berendezések a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak⁸ – lásd a következő részt: §388: a IV. melléklet 17. pontjához tartozó megjegyzések.

(8) Ezen irányelv rendelkezései addig alkalmazandók a mezőgazdasági és erdészeti traktorok tekintetében azon kockázatokra, amelyekre a mezőgazdasági vagy erdészeti traktorok, azok pótkocsijainak és cserélhető vontatott munkagépeinek, beleértve ezek rendszereit is, továbbá alkatrészeinek és önálló műszaki egységeinek típusjövahagyásáról szóló, 2003. május 26-i 2003/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ rendelkezései jelenleg nem terjednek ki, amíg a 2003/37/EK irányelv hatályát ki nem terjesztik erre.

⁽¹⁾ HL L 171., 2003.7.9., 1. o. A legutóbb a 2005/67/EK bizottsági irányelvvel (HL L 273., 2005.10.19., 17. o.) módosított irányelv.

⁸ Lásd a „Személyek emelésére szolgáló cserélhető berendezések és áruk emelésére tervezett gépekkel együtt használható, személyek emelésére szolgáló berendezések” című útmutató dokumentumot:

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/machinery/interchangeable_equipment_lifting_persons_-_lifting_goods_dec_2009_en.pdf

§ 11 Mezőgazdasági és erdészeti traktorok

A (8) preambulumbekzdés a mezőgazdasági és erdészeti traktoroknak a gépekről szóló irányelv hatálya alól a 2003/37/EK irányelv által kezelt kockázatok tekintetében történő kizárására vonatkozik – lásd a következő részt: §53: az 1. cikk (2) bekezdése e) pontjának első francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

(9) A piacfelügyelet alapvető eszköz, amennyiben az irányelvek megfelelő és egységes alkalmazását biztosítja. Ezért helyénvaló létrehozni azt a jogi keretet, amelyen belül a piacfelügyelet megfelelően működhet.

(10) A tagállamok felelősek a területükön ezen irányelv eredményes végrehajtásának biztosításáért, valamint azért, hogy amennyire lehetséges, az érintett gépek biztonsága javuljon az irányelv rendelkezéseinek megfelelően. A tagállamoknak ezen irányelv megfelelő és egységes végrehajtásának érdekében biztosítaniuk kell az eredményes piacfelügyeletet, tekintetbe véve a Bizottság által kidolgozott iránymutatásokat.

§ 12 Piacfelügyelet

A „piacfelügyelet” fogalma a tagállami hatóságok azon tevékenységét jelöli, amelynek során a termékek forgalomba hozatalát vagy üzembe helyezését követően ellenőrzik annak az irányelvnek való megfelelését, és megteszik a nem megfelelő termékek kezeléséhez szükséges intézkedéseket. A (9) és (10) preambulumbekzdés számos új rendelkezést vezet be a gépekről szóló új irányelvbe, amelyek megerősített jogalapot kínálnak a piacfelügyelethez és a végrehajtási intézkedésekhez, valamint rendelkeznek a tagállamok és a Bizottság között e téren szükséges együttműködésről – lásd a következő részeket: §93–§102: a 4. cikkhez tartozó megjegyzések; §118: a 9. cikkhez tartozó megjegyzések; §122–§126: a 11. cikkhez tartozó megjegyzések; és §144: a 19. cikkhez tartozó megjegyzések.

(11) A piacfelügyelet alkalmazásában egyértelműen el kell különíteni a gép megfelelőségének véelmét biztosító harmonizált szabvány kifogásolását és a gépre vonatkozó védzáradékot.

§ 13 A szabványok ellen emelt hivatalos kifogás és a védzáradék

A (11) preambulumbekzdés azt jelzi, hogy egy harmonizált szabvány kifogásolásának eljárása (vagyis a hivatalos kifogás) és a nem megfelelő és veszélyes termékek kezelését célzó védzáradékkal kapcsolatos eljárás két különböző eljárás, amelyekkel az irányelv két külön cikke foglalkozik – lásd a következő részeket: §119–§121: a 10. cikkhez tartozó megjegyzések; és §122–§126: a 11. cikkhez tartozó megjegyzések.

(12) A gépeknek az ezen irányelv értelmében történő üzembe helyezése csak a gépnek magának a rendeltetési céljára vagy ésszerűen előre látható célra történő használatára vonatkozik. Ez nem zárja ki a gép nem rendeltetésszerű használatára vonatkozó külső feltételek meghatározását, feltéve hogy a gépen ezáltal nem történik olyan módosítás, amit ez az irányelv nem szabályoz.

§ 14 A gép használatára vonatkozó szabályok

A (12) preambulumbekzdés tisztázza a gép üzembe helyezésének fogalmát, amelyet a gépekről szóló irányelv szabályoz – lásd a következő részt: §86: a 2. cikk k) pontjához tartozó megjegyzések. Az üzembe helyezést külön kell választani a gép használatától, amelyet a tagállamok szabályozhatnak, különösen a munkaeszközök használatáról szóló uniós jogszabály keretében – lásd a következő részeket: §139 és §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

(13) Szükséges egy olyan megfelelő mechanizmus előírása is, amely lehetővé teszi közösségi szinten különös intézkedések elfogadását, megkövetelve a tagállamoktól egyes – személyek egészségét vagy biztonságát ugyanúgy veszélyeztető – géptípusok forgalomba hozatalának korlátozását vagy megtiltását, amely géptípusok hiányosságai a harmonizált szabványok hiányából vagy azok műszaki jellemzőiből fakadnak, illetve különleges feltételek megállapítását az ilyen géptípusok tekintetében. Az ilyen intézkedések szükségességének értékelése érdekében, ezen intézkedéseket egy bizottság segítségével a Bizottság hozza meg a tagállamokkal és egyéb érdekelt felekkel folytatott konzultáció eredményének fényében. Tekintettel arra, hogy az ilyen intézkedések nem alkalmazhatók közvetlenül a gazdasági szereplőkre, a tagállamoknak meg kell hozniuk a végrehajtásukhoz szükséges intézkedéseket.

§ 15 Az azonos kockázatokat okozó veszélyes gépek csoportjainak kezelését célzó intézkedések

A 11. cikkben ismertetett védzáraddal kapcsolatos eljárás megköveteli a tagállamoktól, hogy meghozzanak minden szükséges intézkedést az olyan géptípusokkal kapcsolatos eljárás érdekében, amelyek nem teljesítik az irányelv követelményeit és veszélyeztetik a személyek biztonságát és egészségét. A (13) preambulumbekzdés olyan rendelkezést vezet be, amely lehetővé teszi, hogy amennyiben nyilvánvalóvá válik, hogy hasonló típusú gépek egy teljes csoportja ugyanolyan veszélyeket okoz, uniós szintű intézkedéseket lehessen elfogadni – lásd a következő részt: §118: a 9. cikkhez tartozó megjegyzések.

Az érintett intézkedéseket az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárás értelmében be kell nyújtani a gépekkel foglalkozó bizottsághoz – lásd a következő részt: §147: a 22. cikkhez tartozó megjegyzések.

(14) Be kell tartani az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket annak érdekében, hogy a gép biztonságosságát biztosítani lehessen; ugyanakkor ezeket a követelményeket megkülönböztetéssel kell alkalmazni, figyelembe véve a gyártás idején a tudomány állását, valamint a műszaki és gazdasági követelményeket.

§ 16 A tudomány állása

A (14) preambulumbekzdés bevezeti „a tudomány állása” fogalmát, amelyet az I. mellékletben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények alkalmazásakor figyelembe kell venni – lásd a következő részeket: §161 és §162: az I. mellékletben szereplő 3. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

(15) Amennyiben a gépet fogyasztó, azaz nem szakmai üzemeltető használhatja, ezt a gyártónak figyelembe kell vennie a tervezéskor és gyártáskor. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha a gépet általában fogyasztónak nyújtott szolgáltatásra használják.

§ 17 Fogyasztói felhasználásra szánt gépek

A gépekről szóló irányelv egyaránt vonatkozik a munkavállalók által a munkahelyükön, illetve a fogyasztók által, illetve fogyasztónak nyújtott szolgáltatásra használt gépekre. A gépek tervezésekor és gyártásakor általánosságban figyelembe kell venni annak rendeltetési célját. A (15) preambulumbekzdés hangsúlyozza, hogy a gép gyártójának mérlegelnie kell, vajon a gépet szakképzett vagy nem szakképzett üzemeltető fogja használni, illetve hogy az a tervek szerint fogyasztónak nyújtott szolgáltatásra szolgál-e majd. Az irányelv konkrét követelményeket állapít meg a nem szakképzett üzemeltetők általi használatra szánt gépek használati utasításának összeállítására vonatkozóan – lásd a következő részt: §259: az I. melléklet 1.7.4.1. d) pontjához tartozó megjegyzések.

(16) Annak ellenére, hogy ezen irányelv követelményei nem vonatkoznak teljes egészében a részben elkészült gépekre, fontos, hogy az ilyen gépek szabad mozgása garantálható legyen egy külön eljárás alapján.

§ 18 Részben kész gépek

A (16) preambulumbekzdés bevezeti a részben kész gépek fogalmát – lásd a következő részt: §46: az 1. cikk (1) bekezdése g) pontjához, valamint a 2. cikk g) pontjához tartozó megjegyzések. A részben kész gépek forgalomba hozatalára egy külön eljárás vonatkozik – lásd a következő részt: §131: a 13. cikkhez tartozó megjegyzések. A részben kész gépek nem teljesíthetik maradéktalanul az I. mellékletben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, mivel a kockázatok egy része abból eredhet, hogy a gép még nem készült el, illetve a részben kész gép és az azon gép vagy gépegyüttes közötti kölcsönhatásokból, amelybe a részben kész gépet beépíteni tervezik. A részben kész gép gyártójának azonban a beépítési nyilatkozatban közölnie kell, mely alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket teljesítette – lásd a következő

részeket: §385: a II. melléklet 1. B. részéhez tartozó megjegyzések; és §394: a VII. melléklet B. részéhez tartozó megjegyzések.

(17) Kereskedelmi vásárok, kiállítások és hasonló rendezvények esetén lehetővé kell tenni az olyan gép kiállítását, amely nem tesz eleget ezen irányelv követelményeinek. Az érdeklődőket azonban megfelelően tájékoztatni kell arról, hogy a gép nem teljesíti a megfelelőségi követelményeket, és ilyen feltételek mellett nem megvásárolható.

§ 19 Kereskedelmi vásárok és kiállítások

A (17) preambulumbekzdés azt a rendelkezést mutatja be, amely lehetővé teszi a gyártóknak, hogy kereskedelmi vásárokon és kiállításokon még azt megelőzően kiállítsanak új gépmoelleket, hogy azok megfelelőségét értékelték volna, illetve azt, hogy szemléltetési célból bizonyos elemek, például védőburkolat nélküli gépeket mutassanak be. Ilyen esetben a kiállítónak ezt megfelelően jelölnie kell, és megfelelő biztonsági óvintézkedéseket kell tennie annak érdekében, hogy megvédje a személyeket a kiállított gép jelentette kockázatokkal szemben – lásd a következő részt: §108: a 6. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

(18) Ez az irányelv csak az általános alkalmazást igénylő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket határozza meg, amelyeket bizonyos gépkategóriákra számos részletes követelmény egészít ki. Annak érdekében, hogy a gyártóknak segíteni lehessen az ezen alapvető követelményeknek való megfelelőség igazolásában és hogy az alapvető követelményeknek való megfelelőség ellenőrzése lehetővé váljon, kívánatos, hogy európai szinten harmonizált szabványok létezzenek a gépek tervezéséből és gyártásából eredő kockázatok elkerülésére vonatkozóan. E szabványokat magánjogi testületek dolgozzák ki, és ezek nem kötelező érvényét meg kell tartani.

§ 20 Az új megközelítés

A (18) preambulumbekzdés emlékeztet arra, hogy a gépekről szóló irányelv „a műszaki harmonizáció és a szabványok új megközelítéseként” ismert szabályozási módszeren alapul. Maga a jogszabály meghatározza azokat a kötelező alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, amelyeknek az EU-ban forgalomba hozott termékeknek meg kell felelniük, valamint az azok megfelelőségértékelésére vonatkozó eljárást – lásd a következő részeket: §103: az 5. cikk (1) bekezdése a) pontjához tartozó megjegyzések; és §163: az I. mellékletben szereplő 4. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

Az ezen alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények teljesítéséhez szükséges részletes műszaki megoldásokat harmonizált európai szabványok tartalmazzák. A harmonizált szabványok alkalmazása továbbra is önkéntes, az általa érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében azonban megfelelőségre vonatkozó védelmet nyújt – lásd a következő részeket: §87: a 2. cikk (1) pontjához tartozó megjegyzések; és §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

(19) Figyelemmel az ezen irányelv hatálya alá tartozó gépek használatából adódó kockázatok jellegére, ki kell dolgozni az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekre vonatkozó megfelelőség értékelési eljárásokat. Ezeket az eljárásokat az ilyen gépekből eredő veszély mértékére figyelemmel kell meghatározni. Következésképpen, minden gépkategória tekintetében olyan megfelelő eljárással kell rendelkezni, amely a megfelelőségértékelési eljárások különböző szakaszainak moduljairól, és a CE megfelelőségi jelölés feltüntetését és használatát rögzítő, a műszaki harmonizációs irányelvekben használni kívánt szabályokról szóló, 1993. július 22-i 93/465/EGK tanácsi határozattal ⁽²⁾ összhangban van, figyelembe véve az ilyen gép tekintetében megkövetelt ellenőrzés jellegét.

⁽²⁾ HL L 220., 1993.8.30., 23. o.

§ 21 Megfelelőségértékelés

A (19) preambulumbekzdés a gépek alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelőségének értékelését célzó eljárást – lásd a következő részeket: §127–§130: a 12. cikkhez tartozó megjegyzések –, valamint a CE-jelölésre vonatkozó szabályokat említi – lásd a következő részt: §141: a 16. cikkhez tartozó megjegyzések.

(20) A gyártók teljes felelősséggel tartoznak, hogy igazolják, gépeik megfelelnek ezen irányelv rendelkezéseinek. Azonban egyes olyan géptípusok esetében, amelyek magasabb veszélyességi tényezővel rendelkeznek, egy szigorúbb igazolási eljárás célszerű.

§ 22 A IV. mellékletben szereplő gépek

Egy termék esetében alkalmazandó megfelelőségértékelési eljárás attól függ, hogy az adott termék beletartozik-e a IV. mellékletben felsorolt kategóriák valamelyikébe, amelyek magas veszélyességi tényezővel rendelkezőnek minősülnek, vagy amelyek kritikus védőfunkciót töltenek be. A különböző megfelelőségértékelési eljárások leírását a VIII., IX. és X. melléklet tartalmazza, a kiválasztásukra vonatkozó szabályok pedig a 12. cikkben olvashatók.

(21) A CE-jelölést teljes mértékben el kell ismerni, mint az egyetlen olyan jelölést, amely garantálja, hogy a gép megfelel ezen irányelv követelményeinek. Minden egyéb jelölést, amely harmadik személyeket a CE-jelölés jelentését vagy formáját vagy mindkettőt tekintve félrevezethet, meg kell tiltani.

(22) A CE-jelölés és a gyártó jelének megegyező minősége biztosítása érdekében fontos, hogy ezeket egyforma technikával rögzítsék. Annak érdekében, hogy el lehessen kerülni az összetévesztést az egyes alkatrészekben esetlegesen előforduló CE-jelölések és a gépre vonatkozó CE-jelölések között, fontos, hogy az utóbbi jelölés annak a személynek – azaz a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének – a neve mellett legyen rögzítve, aki felelős érte.

§ 23 CE-jelölés

A (21) és (22) preambulumbekkezdés a CE-jelöléshez kapcsolódó rendelkezéseket mutatja be – lásd a következő részeket: §141: a 16. cikkhez tartozó megjegyzések; és §250: az I. melléklet 1.7.3. pontjához tartozó megjegyzések; és §387: a III. melléklethez tartozó megjegyzések.

(23) A gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének biztosítania kell azt is, hogy a forgalomba hozatalra szánt gépre vonatkozóan kockázatelemzést végezzenek. Ebből a célból meg kell határozni a gépre alkalmazandó azon alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, amelyek tekintetében intézkedéseket kell tennie.

§ 24 Kockázatelemzés

A (23) preambulumbekkezdés a gépekkel kapcsolatos kockázatelemzés I. mellékletben szereplő követelményéről szól, amely meghatározza az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények alkalmazását – lásd a következő részeket: §158 és §159: az I. mellékletben szereplő 1. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

(24) Lényeges, hogy az EK-megfelelőségi nyilatkozat elkészítését megelőzően, a gyártó vagy a Közösségben letelepedett meghatalmazott képviselője készítsen műszaki összeépítési dokumentációt. Nem lényeges azonban, hogy valamennyi dokumentáció folyamatosan hozzáférhető legyen, de kérésre hozzáférhetővé kell tenni. Nem kell tartalmaznia a gép gyártásánál felhasznált részegységek részletes terveit, kivéve ha az ilyen tervek ismerete fontos az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelés megállapításához.

§ 25 Műszaki összeépítési dokumentáció

A (24) preambulumbekkezdésben említett, a gyártó által készített műszaki összeépítési dokumentáció eszközként szolgál egyrészt ahhoz, hogy a piacfelügyeleti hatóságok ellenőrizhessék a gép megfelelőségét annak forgalomba hozatalát követően, valamint ahhoz, hogy a gyártó igazolni tudja terméke megfelelőségét – lásd a következő részeket: §103: az 5. cikk (1) bekezdésének b) pontjához tartozó megjegyzések; §383: a II. melléklet 1 A. részének (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §391–§393: a VII. melléklet A. részéhez tartozó megjegyzések.

(25) Az ezen irányelv értelmében hozott döntések címzettjeit az ilyen döntés indokairól és a részükre nyitva álló jogorvoslati lehetőségekről tájékoztatni kell.

§ 26 Jogorvoslati jog

A (25) preambulumbekkezdés a gyártóknak vagy más érdekelt feleknek a gépekről szóló irányelv értelmében hozott döntések hatálya alá tartozó jogaival kapcsolatos rendelkezéseket vezet be – lásd a következő részeket: §135: a 14. cikk (6) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §145: a 20. cikkhez tartozó megjegyzések.

(26) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az ezen irányelv rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókat. E szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

§ 27 Végrehajtás

A (26) preambulumbekzdés emlékeztet arra, hogy a gépekről szóló irányelv rendelkezéseinek végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságoknak (a piacfelügyeleti hatóságok) képesnek kell lenniük megfelelő szankciók kiszabására, amennyiben az említett rendelkezéseket helytelenül alkalmazzák. A szankciókat az irányelvet a nemzeti jogrendbe átültető tagállami törvényekben és jogszabályokban kell meghatározni – lásd a következő részt: §153: a 26. cikkhez tartozó megjegyzések.

(27) Ezen irányelv alkalmazása számos, személyek emelésére szolgáló gépre, az ezen irányelv hatálya alá tartozó termékek pontosabb elhatárolását követeli meg a felvonókra vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1995. június 29-i 95/16/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ hatálya alá tartozó termékekkel szemben. Ez utóbbi irányelv hatályának újbóli meghatározása szükségesnek tekintendő. A 95/16/EK irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

⁽¹⁾ HL L 213., 1995.9.7., 1. o. Az 1882/2003/EK rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.

§ 28 A felvonóirányelv módosítása

A (27) preambulumbekzdés elmagyarázza, hogy a gépekről szóló új, 2006/42/EK irányelv magában foglalja a 95/16/EK felvonóirányelv módosítását, aminek célja a két irányelv hatálya közötti határvonal tisztázása – lásd a következő részt: §151: a 24. cikkhez tartozó megjegyzések.

(28) Mivel ezen irányelv célját, nevezetesen a forgalomba hozott gépek biztonságának javítása érdekében a tervezéshez és a gyártáshoz kapcsolódó alapvető egészségügyi és biztonsági követelmények megállapítását, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. Az e cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

§ 29 Szubszidiaritás és arányosság

A (28) preambulumbekzdés a gépekről szóló irányelv szükségességét igazolja az EK-Szerződés 5. cikkében (jelenleg az Európai Unióról szóló szerződés (EUSz.) 5. cikke) meghatározott szubszidiaritás és arányosság elvének tekintetében. Az említett elvek szerint az EU csak akkor jár el, amikor ugyanazok a célok nem valósíthatók meg jobban tagállami fellépés révén. Egyértelmű, hogy a gépekről szóló irányelv nélkül a gépek gyártóinak az egyes tagállamokban különböző szabályokat és eljárásokat kellene alkalmazniuk a gépek biztonságára, ami komoly akadályt

jelentene a belső piac számára, és a gépek biztonságának javítása szempontjából is kevésbé lenne hatékony.

(29) A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi egyezmény ⁽²⁾ 34. pontjával összhangban arra ösztönzik a tagállamokat, hogy saját maguk számára és a Közösség érdekében készítsék el saját táblázataikat, amelyekben a lehető legjobban be lehet mutatni ezen irányelv és az átültetésére szolgáló intézkedések kapcsolatát, valamint hogy ezeket a táblázatokat tegyék közzé.

⁽²⁾ HL L 321., 2003.12.31., 1. o.

§ 30 Nemzeti megfelelési táblázatok

A (29) preambulumbekzdés az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között létrejött megállapodásra utal, amelynek tárgya az uniós jogalkotás minőségének és átláthatóságának javítása. A megfelelőbb átültetés és alkalmazás címszó alatt a tagállamokat arra ösztönzik, hogy tegyenek közé megfelelési táblázatokat, amelyek az irányelv rendelkezései és az azokat a nemzeti jogba átültető intézkedések közötti kapcsolatokat mutatják be. Ez fontos, mivel noha a nemzeti átültető intézkedések jogerővel bírnak, a gazdasági szereplők között folyó párbeszédben természetéből fakadóan a gépekről szóló irányelv a közös hivatkozási pont. A megfelelési táblázatot a tagállamoknak a Bizottsághoz is el kell juttatniuk, az irányelvet a nemzeti jogba átültető intézkedések szövegével együtt – lásd a következő részt: §153: a 26. cikkhez tartozó megjegyzések.

(30) Az ezen irányelv végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozat ⁽³⁾ szerint kell elfogadni,

⁽³⁾ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

§ 31 A gépekkel foglalkozó bizottság

A (30) preambulumbekzdés azokat az intézkedéseket említi, amelyeket a Bizottság a gépekkel foglalkozó bizottsággal folytatott konzultációt követően meghozhat – lásd a következő részeket: §116: a 8. cikkhez tartozó megjegyzések; és §147: a 22. cikkhez tartozó megjegyzések.

A GÉPEKRŐL SZÓLÓ IRÁNYELV CIKKEI

1. cikk *Hatály*

(1) *Ezt az irányelvet az alábbi termékekre kell alkalmazni:*

- a) gépek;*
- b) cserélhető berendezések;*
- c) biztonsági alkatrészek;*
- d) emelőberendezések tartozékai;*
- e) láncok, kötelek és hevederek;*
- f) leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek;*
- g) részben kész gépek.*

(2) *Nem tartoznak ennek az irányelvnek a hatálya alá az alábbiak:*

- a) az eredeti géphez a gyártó által szállított olyan tartalék biztonsági alkatrészek, amelyek az azonos alkatrészek kicserélésére szolgálnak;*
- b) a vásárokon és/vagy vidámparkokban használt berendezések;*
- c) a kifejezetten nukleáris célra tervezett vagy üzembe helyezett gépek, amelyek meghibásodás esetén radioaktív sugárzást bocsáthatnak ki;*
- d) fegyverek, beleértve a lőfegyvereket;*
- e) az alábbi szállítóeszközök:*
 - mezőgazdasági és erdészeti traktorok a 2003/37/EK irányelv hatálya alá tartozó kockázatok tekintetében, az ezekre a járművekre szerelt gépek kivételével,*
 - a gépjárművek és pótkocsijaik típusjóváhagyására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1970. február 6-i 70/156/EGK tanácsi irányelv ⁽¹⁾ hatálya alá tartozó gépjárművek és pótkocsijaik, az ezekre a járművekre szerelt gépek kivételével,*
 - a motorkerékpárok és segédmotoros kerékpárok típusjóváhagyásáról szóló, 2002. március 18-i 2002/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽²⁾ hatálya alá tartozó járművek, az ezekre a járművekre szerelt gépek kivételével,*
 - kizárólag versenyre szánt járművek,*
valamint
 - a légi, vízi és vasúti hálózati szállítóeszközök, az ezekre a szállítóeszközökre szerelt gépek kivételével;*
- f) tengerjáró hajók és mobil part menti szerkezetek és az ilyen hajók és/vagy egység fedélzetén elhelyezett berendezések;*
- g) kifejezetten katonai vagy rendőrségi célra tervezett és gyártott gépek;*

- h) kifejezetten kutatási célokra, ideiglenes laboratóriumi használatra tervezett és gyártott gépek;*
- i) bányászati felvonószerkezetek;*
- j) művészi előadásokon az előadók mozgatására szolgáló gépek;*
- k) villamossági és elektronikus termékek, amennyiben ezek a meghatározott feszültséghatáron belüli használatra tervezett villamossági berendezésekre vonatkozó tagállami jogszabályok összehangolásáról szóló, 1973. február 19-i 73/23/EGK tanácsi irányelv ⁽³⁾ hatálya alá tartoznak:*
 - házi használatra szolgáló háztartási berendezések,*
 - audio- és videoberendezések,*
 - informatikai berendezések,*
 - közönséges irodai berendezések,*
 - kisfeszültségű kapcsolóberendezés és vezérlőmű,*
 - villamos motorok;*
- l) az alábbi típusú nagyfeszültségű villamos berendezések:*
 - kapcsolóberendezés és vezérlőmű,*
 - transzformátorok.*

⁽¹⁾ HL L 42., 1970.2.23., 1. o. A legutóbb a 2006/28/EK bizottsági irányelvvel (HL L 65., 2006.3.7., 27. o.) módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 124., 2002.5.9., 1. o. A legutóbb a 2005/30/EK bizottsági irányelvvel (HL L 106., 2005.4.27., 17. o.) módosított irányelv.

⁽³⁾ HL L 77., 1973.3.26.; 29. o. A 93/68/EGK irányelvvel (HL L 220., 1993.8.30., 1. o.) módosított irányelv.

2. cikk Fogalommeghatározások

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a „gép” az 1. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt termékeket jelöli.

A következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

a) „gép”:

- olyan, nem közvetlenül emberi vagy állati erőt alkalmazó hajtási rendszerrel felszerelt vagy felszerelni szándékozott, összekapcsolt elemekből vagy alkatrészekből álló együttes, amelyeknek legalább egyike mozog, és amelyeket meghatározott alkalmazás céljából kapcsoltak össze,*
- az első francia bekezdésben említett együttes, amelyből csak azok az elemek hiányoznak, amelyek a helyszínen való összeszereléshez vagy az energia-, illetve meghajtó forráshoz való csatlakoztatáshoz szükségesek,*
- az első és második francia bekezdésben említett olyan együttes, amely akkor van beszerelésre kész és működőképes állapotban, ha felszerelik egy szállítóeszközre,*

vagy beszerelik egy épületbe vagy szerkezetbe,

- az első, második és harmadik francia bekezdésben említett gépegyüttesek, és/vagy a g) pontban említett részben kész gépek, amelyeket ugyanazon cél elérése érdekében olyan módon rendeznek el és vezérelnek, hogy egységes egészként működjenek,
 - kizárólag közvetlenül alkalmazott emberi erővel hajtott, összekapcsolt elemek vagy alkatrészek együttese, amelyeknek legalább egyike mozog, és amelyeket teher emelésének céljából kapcsoltak össze;
- b) „cserélhető berendezés”: olyan eszköz, amelyet egy gép vagy traktor üzembe helyezését követően a kezelő maga szerel fel arra a gépre vagy traktorra, hogy annak működését megváltoztassa vagy egy új működési funkcióval lássa el, amennyiben ez a berendezés nem szerszám;
- c) „biztonsági alkatrész”: olyan alkatrész:
- amely biztonsági funkciót lát el, és
 - amelyet önállóan hoznak forgalomba, és
 - amelynek meghibásodása és/vagy rendellenes működése veszélyezteti a személyek biztonságát, és
 - amely nem szükséges a gép működéséhez, vagy amelyet általános alkatrészekkel pótolni lehet ahhoz, hogy a gép működjön.

Az V. mellékletben található indikatív lista a biztonsági alkatrészekről a 8. cikk (1) bekezdésének a) pontjával összhangban naprakésszé tehető;

- d) „emelőberendezés tartozéka”: olyan tartozék vagy alkatrész, amelyet nem kapcsoltak hozzá az emelőberendezéshez, amely lehetővé teszi a teher megtartását és amelyet a berendezés és a teher közé vagy a teherre magára helyeztek, vagy amely a teher szerves részét hivatott képezni, és amelyet függetlenül hoznak forgalomba; a hevederek és elemeik is emelőberendezés-tartozékoknak minősülnek;
- e) „láncok, kötelek és hevederek”: olyan láncok, kötelek vagy hevederek, amelyeket emelőberendezések és emelőberendezés-tartozékok részeként emelés céljára terveztek és gyártottak;
- f) „leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezet”: olyan leszerelhető egység, amely erőt visz át egy önjáró gép vagy traktor és egy másik berendezés között, úgy, hogy azokat az első rögzített csapágynál összeköti. Amennyiben védőburkolattal együtt hozzák forgalomba, ezeket gépnek kell tekinteni;
- g) „részben kész gép”: olyan egység, amely majdnem gép, de amely önmagában nem képes meghatározott funkciót ellátni. A meghajtórendszer részben kész gépnek minősül. A részben kész gép csak arra szolgál, hogy beépítsék egy másik gépbe vagy másik részben kész gépbe vagy berendezésbe vagy ahhoz hozzászzereljék, ezáltal az így létrejött gépre ez az irányelv vonatkozik;

...

§ 32 A gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó termékek

Az 1. cikk (1) bekezdése meghatározza az irányelv hatályát, vagyis azokat a termékeket, amelyekre az irányelv rendelkezései alkalmazandók. Az 1. cikk (1) bekezdésének a)–g) pontjában felsorolt hét kategória mindegyikéhez tartozik egy, a 2. cikk a)–g) pontjában található fogalommeghatározás. Következésképpen az 1. cikket a 2. cikkel együtt kell értelmezni. Az alábbi megjegyzésekben egyenként elemezzük a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó hét termék kategóriát, azok meghatározásával együtt.

2. cikk Fogalommeghatározások

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában a „gép” az 1. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt termékeket jelöli.

...

§ 33 A „gép” fogalmának átfogó értelmű használata

Az 1. cikk (1) bekezdésében említett és a 2. cikk a) pontjában meghatározott első termék kategória a gépeké. Az 1. cikk (1) bekezdésének a) pontja és a 2. cikk a) pontja a „gép” kifejezést szűkebb értelemben használja. A termék kategóriák 2. cikkben szereplő meghatározásait azonban egy olyan mondat vezeti be, amely közli, hogy a „gép” szó átfogóbb módon értelmezendő és az 1. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt hat termék kategóriát jelöli.

Az irányelv cikkeiben meghatározott, a gépekre vonatkozó kötelezettségek tehát úgy értelmezendők, hogy azok egyaránt alkalmazandók az 1. cikk (1) bekezdésének a) pontjában szereplő, szűkebb értelemben vett gépekre, valamint az 1. cikk (1) bekezdésének b)–f) pontjában említett termékekre: a cserélhető berendezésekre, a biztonsági alkatrészekre, az emelőberendezések tartozékaira, a láncokra, kötelekre és hevederekre, valamint a leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetekre is.

Így kell eljárni például a 4. cikk (1) bekezdésében a piacfelügyeletre, az 5. cikk (1) bekezdésében a forgalomba hozatalra és az üzembe helyezésre, a 6. cikk (1) bekezdésében az áruk szabad mozgására, a 7. cikk (1) és (2) bekezdésében a megfelelőség védelmére és a harmonizált szabványokra, a 9. cikkben a potenciálisan veszélyes gépek kezelésére szolgáló különleges intézkedésekre, a 11. cikkben a védzárakra, a 12. cikkben a gépek megfelelőségértékelési eljárásaira, a 15. cikkben a gépek üzembe helyezésére és használatára, a 16. cikkben a CE-jelölésre, a 17. cikkben a jelölés nem megfelelőségére, valamint a 20. cikkben a jogorvoslatokra vonatkozó kötelezettségek esetén. Az e cikkeken megállapított kötelezettségek nem vonatkoznak az 1. cikk (1) bekezdésének g) pontjában említett részben kész gépekre.

Ahol a kötelezettségek a részben kész gépekre is alkalmazandók, azt a szöveg kifejezetten közli; így például a piacfelügyeletről szóló 4. cikk (2) bekezdésében, a forgalomba hozatallal foglalkozó 5. cikk (2) bekezdésében, az áruk szabad mozgásáról szóló 6. cikk (2) bekezdésében, valamint a részben kész gépekre vonatkozó eljárásokról szóló 13. cikkben.

Ahol a kötelezettségek a tágabb értelemben vett gépekre és a részben kész gépekre egyaránt alkalmazandók, a szöveg ezt is kifejezetten közli; így például a piacfelügyeletről szóló 4. cikk (3) bekezdésében és az áruk szabad mozgásáról szóló 6. cikk (3) bekezdésében.

A gépekről szóló irányelv I. mellékletének alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeiben a „gép” szó általában átfogóbb módon értelmezendő, amely az 1. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt bármely termék kategóriát jelölheti. Ahol egyes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények csupán e kategóriák egyikére alkalmazandók, ezt a szöveg kifejezetten közli vagy a szövegkörnyezetből megállapítható. Az I. melléklet 4. pontjában egyes követelmények egyértelműen csak az emelőberendezésekre vonatkoznak.

§ 34 A gép szűkebb értelmének meghatározása

Az 1. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett termék kategória, tehát a szűkebb értelemben vett gép fogalmát a 2. cikk a) pontja határozza meg. A meghatározás öt francia bekezdést tartalmaz. Az alábbi megjegyzésekben egyenként vizsgáljuk a meghatározás egyes francia bekezdéseiben szereplő különböző elemeket.

2. cikk a) pont – első francia bekezdés

„gép”:

- olyan, nem közvetlenül emberi vagy állati erőt alkalmazó hajtási rendszerrel felszerelt vagy felszerelni szándékozott, összekapcsolt elemekből vagy alkatrészekből álló együttes, amelyeknek legalább egyike mozog, és amelyeket meghatározott alkalmazás céljából kapcsoltak össze,*

...

§ 35 Alapvető meghatározás

A „gép” meghatározásának első francia bekezdése az alábbi kifejezéseket tartalmazza:

... összekapcsolt elemekből vagy alkatrészekből álló ... együttes ...

Az olyan termékek, amelyek nem együttesként összekapcsolt elemekből vagy alkatrészekből állnak, nem minősülnek gépnek.

Ez nem zárja ki, hogy a gépet tárolási vagy szállítási célból egyes részeket arról leszerelve szállítsák. Ilyen esetben a gépet úgy kell megtervezni és elkészíteni, hogy a különálló elemek összeszerelésekor elkerülhetők legyenek az illesztési hibák. Ez különösen fontos, ha a gépet nem szakképzett kezelőszemélyek részére szánják. A gyártónak továbbá megfelelő összeszerelési utasításokat kell biztosítania, adott esetben figyelembe véve a nem szakképzett kezelőszemélyektől ésszerűen elvárható iskolázottsági szintet és intelligenciaszintet – lásd a következő részeket: §225: az 1.5.4. ponthoz tartozó megjegyzések; §259: az 1.7.4.1. d) ponthoz tartozó megjegyzések; és §264: az I. melléklet 1.7.4.2. i) pontjához tartozó megjegyzések.

... amelyeknek legalább egyike mozog ...

A mozgó elemet nem tartalmazó termékek nem minősülnek gépnek.

... hajtási rendszerrel felszerelt vagy felszerelni szándékozott. . .

A gép mozgó elemeit egy vagy több energiaforrást, például hő-, villamos, pneumatikus, hidraulikus vagy mechanikus energiát használó hajtási rendszer működteti. A gép rendelkezhet saját energiát, például hőenergiát vagy akkumulátor által biztosított energiát felhasználó motorral. Hozzákapcsolódhat egy vagy több külső energiaforráshoz, például elektromos áramforráshoz vagy sűrített levegő forráshoz. A gép hasznosíthat más berendezés által biztosított mechanikai energiát is; ilyenek például a traktorról érkező mellékhajtás által vontatott mezőgazdasági gépek vagy a gépjárművekhez használt próbapadok, amelyeket a vizsgált gépjármű hajt; a gépeket ezenkívül természetes energiaforrások, például víz- vagy szélenergia is hajthatja.

A teljes gép gyártója rendszerint hajtási rendszerrel felszerelve szállítja a gépeket. Az e nélkül szállított, hajtási rendszerrel felszerelni szándékozott gépek azonban szintén gépnek minősülnek. Ez a rendelkezés figyelembe veszi például azt, hogy a gépek egyes felhasználói előnyben részesítik a gépekhez tartozó egységes motorállományt, ez ugyanis megkönnyíti a karbantartást.

A hajtási rendszer nélkül szállított gépek esetében:

- a gyártó kockázatelemzésének a géphez kapcsolódó valamennyi kockázatot figyelembe kell vennie, beleértve a gépre felszerelendő hajtási rendszerből eredőket is – lásd a következő részt: §158: az I. mellékletben szereplő 1. általános alapelvhez tartozó megjegyzések;
- a gép gyártójának a használati utasításban meg kell határoznia a felszerelendő hajtási rendszer valamennyi szükséges jellemzőjét, tehát annak típusát, energiaforrását és csatlakoztatási eszközeit, valamint pontos utasításokat kell nyújtania a hajtási rendszer felszerelésére vonatkozóan – lásd a következő részt: §264: az I. melléklet 1.7.4.2. i) pontjához tartozó megjegyzések.
- a gép megfelelőségértékelésének ki kell terjednie a felszerelendő hajtási rendszer egyes jellemzőire és a felszerelési utasításokra;
- a gépen szereplő CE-jelölésnek és a gépet kísérő EK-megfelelőségi nyilatkozatnak ki kell terjednie a felszerelendő hajtási rendszerhez kapcsolódó jellemzőkre és utasításokra.

Amennyiben a fenti feltételek nem teljesülnek, a teljes körűen meghatározott hajtási rendszerrel nem rendelkező gépeket részben kész gépnek kell tekinteni – lásd a következő részt: §46: a 2. cikk g) pontjához tartozó megjegyzések. Ebben az esetben az ilyen részben kész gépek és a hajtási rendszer kombinációját kész gépnek kell tekinteni, és azt meghatározott megfelelőségértékelésnek kell alávetni – lásd a következő részt: §38: a 2. cikk a) pontjának negyedik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

... nem közvetlenül emberi vagy állati erőt alkalmazó ...

A gépnek a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó mozgó részeit közvetlenül alkalmazott emberi vagy állati erőttől eltérő energiaforrással kell hajtani. A közvetlenül alkalmazott emberi vagy állati erővel hajtott gépek, mint például a kézi fűnyírók, a kézifűrók és a kézikocsik, amelyek működése a kézi erő kifejtés megszűnésével leáll, nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá. Eme általános szabály alól csak az emelőgépek képeznek kivételt – lásd a következő részt: §40: az 2. cikk a) pontjának ötödik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Más részről, a gépekről szóló irányelv alkalmazandó a nem közvetlenül alkalmazott, hanem tárolt kézi erő kifejtés által hajtott gépekre, például a rugók, illetve a hidraulikus vagy pneumatikus akkumulátorok esetében, amelyek a kézi erő kifejtés megszűnését követően is biztosítják a gép működését.

... amelyeket meghatározott alkalmazás céljából kapcsoltak össze ...

A gépnek meghatározott alkalmazásra használhatónak kell lennie. A gépek jellemző alkalmazási céljai például az anyagok megmunkálása, kezelése vagy csomagolása, illetve az anyagok, tárgyak vagy személyek mozgatása.

A gépekről szóló irányelv nem vonatkozik az olyan önálló gépalkatrészekre, mint amilyenek például a tömítések, a golyós csapágyak, a szíjtárcsák, a rugalmas kötések, a mágnesszelepek, a hidraulikus hengerek, a peremes csatlakozású sebességváltók és hasonlóak, amelyek nem szolgálnak meghatározott alkalmazási célt, és amelyeket gépekbe való beépítésre szántak. Az ilyen alkatrészeket magában foglaló kész gépnek meg kell felelnie a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. A gép gyártójának ezért megfelelő specifikációkkal és jellemzőkkel rendelkező alkatrészeket kell választania.

2. cikk a) pont – második francia bekezdés

...

„gép”:

...

- az első francia bekezdésben említett együttes, amelyből csak azok az elemek hiányoznak, amelyek a helyszínen való összeszereléshez vagy az energia-, illetve meghajtó forráshoz való csatlakoztatáshoz szükségesek,*

...

§ 36 Csatlakoztató elemek nélkül szállított gépek

A gép meghatározásának második francia bekezdése elismeri, hogy azoknak az alkatrészeknek a jellemzői, amelyek a gépnek a helyszíni energia- illetve meghajtó forráshoz való csatlakoztatásához szükségesek, a gép használatának vagy üzembe helyezésének helyétől függően eltérhetnek. A gép ezért az említett alkatrészek nélkül is szállítható. Ebben az esetben a gép gyártójának a használati utasításban meg kell határoznia a biztonságos csatlakoztatásra vonatkozó valamennyi szükséges előírást – lásd a következő részt: §264: az I. melléklet 1.7.4.2. i) pontjához tartozó megjegyzések.

2. cikk a) pont – harmadik francia bekezdés

...

„gép”:

...

— az első és második francia bekezdésben említett olyan együttes, amely akkor van beszerelésre kész és működőképes állapotban, ha felszerelik egy szállítóeszközre, vagy beszerelik egy épületbe vagy szerkezetbe,

...

§ 37 Meghatározott tartóeszközre szerelt gép

A gép meghatározásának harmadik francia bekezdése a szállítóeszközre való felszerelésre, illetve épületbe vagy szerkezetbe való beszerelésre szánt gépekre vonatkozik.

A szállítóeszközök általánosságban nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá, a szállítóeszközökre felszerelt gépek azonban igen – lásd a következő részt: §54: az 1. cikk (2) bekezdésének e) pontjához tartozó megjegyzések. A szállítóeszközre felszerelt gépek példái például a teherdaruk, a villástargoncák, a billenőtestek, a járműre vagy pótkocsira szerelt kompresszorok, a járműre szerelt tömörítőrendszerek, a járműre szerelt betonkeverők, tartálytöltők, elektromos csörlők, billenők és a járműre szerelt mozgó munkaállványok.

Ha az ilyen gépeket olyan közúti járműre vagy pótkocsira szerelik, amely nem tartozik a gépekről szóló irányelv hatálya alá, a gépekről szóló irányelvben foglalt követelmények a járműre vagy a pótkocsira magára nem vonatkoznak; ugyanakkor mind a felszerelt gépre, mind pedig arra a tengelyre alkalmazandók, amelyre a gépet felszerelték, és amely befolyásolhatja a biztonságos közlekedést és a gép működését. A szállítóeszközökre szerelt gépek ennél fogva különböznek az önjáró mozgó gépektől, például az önjáró építkezési vagy mezőgazdasági gépektől, amelyek teljes egészükben a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

A gép meghatározásának harmadik francia bekezdéséből következik, hogy a szállítóeszközre felszerelendő vagy épületbe vagy szerkezetbe beszerelendő gép gyártójának felelőssége annak biztosítása, hogy a gép megfeleljen a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. El kell helyeznie a CE-jelölést a gépen, és el kell készítenie, majd alá kell írnia az EK-megfelelőségi nyilatkozatot. Az ilyen gép gyártójának kockázatelemzésében a géphez kapcsolódó valamennyi kockázatot figyelembe kell vennie, beleértve a gépnek egy jármű vagy pótkocsi tengelyére, illetve tartószerkezetre történő felszereléséből eredőket is – lásd a következő részt: §158: az I. mellékletben szereplő 4. általános alapelvhez tartozó megjegyzések. A gép gyártójának a használati utasításban meg kell határoznia a tartószerkezet szükséges jellemzőit, valamint pontos utasításokat kell nyújtania annak üzembe helyezésére vonatkozóan – lásd a következő részt: §264: az I. melléklet 1.7.4.2. i) pontjához tartozó megjegyzések.

A szállítóeszközre felszerelendő gépek gyártóinak ezért meg kell határozniuk azokat a járműveket vagy pótkocsikat, amelyekre a gép biztonságosan felszerelhető, akár a járművek műszaki jellemzőinek felsorolásával, akár, szükség esetén konkrét járműtípusokra való hivatkozással.

Ha egy szállítóeszközre felszerelendő terméket nem üzembe helyezésre készen biztosítanak, ha fontos elemek, például a tartókeret vagy a stabilizátorok hiányoznak, azt inkább részben kész gépnek kell tekinteni – lásd a következő részt: §46: a 2. cikk g) pontjához tartozó megjegyzések. Ebben az esetben a részben kész gépet és a szállítóeszköz többi elemét összeszerelő személy tekinthető a kész gép gyártójának.

Az épületbe vagy szerkezetbe, például állványdarukba, bizonyos felvonókba vagy mozgólépcsőkbe beszerelendő gépek gyártóinak meg kell határozniuk a géphez szükséges tartószerkezet jellemzőit, különös tekintettel annak teherbíró képességére. A gép gyártója azonban magának a szerkezetnek a megépítéséért nem felel – lásd a következő részeket: §262: az 1.7.4.2. i) ponthoz tartozó megjegyzések; és §361: az I. melléklet 4.4.2. a) pontjához tartozó megjegyzések.

Az ilyen gépet szállítóeszközre felszerelő, illetve épületbe vagy szerkezetbe beszerelő személy felel a gépgyártó üzembe helyezésre vonatkozó utasításainak teljesítéséért.

A szállítóeszközre felszerelendő, illetve épületbe vagy szerkezetbe beszerelendő gép megfelelésértékelése a gépet, a tartószerkezetre vonatkozó előírásokat és az üzembe helyezési utasításokat foglalja magában. A tartószerkezetére felszerelt gépen el kell végezni a szükséges vizsgálatokat és ellenőrzéseket annak ellenőrzése érdekében, hogy az megfelel-e az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. A gépen szereplő CE-jelölésnek és a gépet kötelezően kísérő EK-megfelelési nyilatkozatnak magára a gépre, valamint az üzembe helyezésére vonatkozó előírásokra és utasításokra is ki kell terjednie.

Az emelési műveletekre szánt gépek esetében a gyártó felel annak ellenőrzéséért, hogy az üzembe helyezésre kész gép megfelel-e rendeltetési céljának – lásd a következő részeket: §350–§352: a 4.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések; és §361: az I. melléklet 4.4.2. e) pontjához tartozó megjegyzések.

Egyes épületekbe beszerelendő gépkategóriák ezenkívül az építési termékekről szóló 89/106/EGK irányelv hatálya alá is tartoznak; ilyenek például az elektromos kapuk, ajtók, ablakok, zsaluk és redőnyök – lásd a következő részt: §92: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések.

2. cikk a) pont – negyedik francia bekezdés

...

„gép”:

...

- az első, második és harmadik francia bekezdésben említett gépegyüttesek, és/vagy a g) pontban említett részben kész gépek, amelyeket ugyanazon cél elérése érdekében olyan módon rendeznek el és vezérelnek, hogy egységes egységként működjenek,

...

§ 38 Gépegyüttesek

A negyedik francia bekezdés a két vagy annál több összeszerelt gépből vagy részben kész gépből álló gépegyüttesekkel foglalkozik, amelyeket meghatározott alkalmazás céljából állítottak össze. A gépegyüttes állhat két egységből, például egy csomagoló

és egy címkéző gépből, vagy több egymással összekapcsolt egységből is; ilyen például a gyártósor.

A gépegyüttesek fogalom meghatározása azt jelzi, hogy az együtteseket úgy rendezik el és úgy vezérlik, hogy ugyanazon cél elérése érdekében egységes egészként működjenek. Ahhoz, hogy gépegységek vagy részben kész gépek egységeinek egy csoportja gépegyüttesnek minősüljön, valamennyi említett kritériumnak teljesülnie kell:

- az alkotóegységeket egy közös funkció ellátása, például egy adott termék gyártása érdekében szerelik össze;
- az alkotóegységek funkcionálisan úgy kapcsolódnak össze, hogy valamennyi egység működése közvetlenül befolyásolja a többi egység, illetve a gépegyüttes egészének működését, így a kockázatelemzést a teljes gépegyüttesre vonatkozóan el kell végezni;
- az alkotóegységek közös vezérlőrendszerrel rendelkeznek – lásd a következő részeket: §184: az 1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések; és §203: az I. melléklet 1.2.4.4. pontjához tartozó megjegyzések.

Olyan gépek csoportja, amelyek összekapcsolódnak, de az egyes gépek a többitől függetlenül működnek, a fenti értelemben nem tekinthető gépegyüttesnek.

A gépegyüttesek meghatározása nem szükségképpen egy jelentős számú gépet, gépegyüttest és különböző gyártóktól származó egyéb eszközöket tartalmazó teljes ipari munkagépre utal. A gépekről szóló irányelv alkalmazásában azonban az ilyen nagy méretű berendezések általában gépegyüttesnek tekinthető részekre bonthatók, például: nyersanyag-kirakodó és -fogadó berendezés – feldolgozó berendezés – csomagoló és berakodó berendezés. Ebben az esetben a berendezés használati utasításának ki kell terjednie a munkagép más részeivel való kölcsönhatásokból eredő kockázatokra – lásd a következő részt: §264: az I. melléklet 1.7.4.2. pontjához tartozó megjegyzések. Megjegyzendő továbbá, hogy a gépekről szóló irányelv hatálya alá nem tartozó ipari munkagépekbe beszerelt berendezések forgalomba hozatalára más belső piaci uniós irányelvek vonatkozhatnak.

A gépegyüttest összeszerelő személy a gépegyüttes gyártója, és ő felel annak biztosításáért, hogy az megfeleljen a gépekről szóló irányelvben foglalt egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek – lásd a következő részt: § 79: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések. Bizonyos esetekben a gépegyüttes gyártója egyben az alkotóegységek gyártója is. Gyakoribb azonban, hogy az alkotóegységeket más gyártók hozzák forgalomba, akár kész gépként, amely a 2. cikk a) pontjának első, második és harmadik francia bekezdése szerint önállóan működhet, vagy a 2. cikk g) pontja értelmében részben kész gépként.

Ha az érintett egységek önálló működésre képes kész gépként kerülnek forgalomba, szerepelnie kell rajtuk a CE-jelölésnek, és EK-megfelelőségi nyilatkozatnak kell kísélnie őket – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Ha részben kész gépként kerülnek forgalomba, nem kell feltüntetni rajtuk a CE-jelölést, de egy beépítési nyilatkozatot és összeszerelési utasításokat kell mellékelni hozzájuk – lásd a következő részeket: §104: az 5. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §131: a 13. bekezdéshez tartozó megjegyzések.

A gépegyüttesek a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak, mivel biztonságosságukat nem kizárólag az alkotóegységeik biztonságot célzó tervezése és gyártása határozza meg, hanem az egyes egységek megfelelősége és a köztük lévő kölcsönhatások is. A gépegyüttes gyártója által készítendő kockázatelemzésnek ezért ki kell terjednie az alkotóegységeknek az együttes egészének biztonságossága szempontjából való megfelelőségére, valamint az alkotóegységek közötti kapcsolatokból fakadó veszélyekre is. Ezenfelül minden olyan, a gépegyüttes által okozott veszélyt is meg kell vizsgálnia, amely nem szerepel az EK-megfelelési nyilatkozatban (gépek esetén) vagy az alkotóegységek gyártói által kiadott beépítési nyilatkozatban és összeszerelési utasításokban (részben kész gépek esetén).

A gépegyüttes gyártójának:

- megfelelő kockázatelemzési eljárást kell végeznie a gépegyüttesre vonatkozóan – lásd a következő részt: §127–§130: a 12. cikkhez tartozó megjegyzések;
- meghatározott jelöléssel (például egy egyedi táblával) kell ellátnia a gépegyüttest, amelyen szerepelnek az I. melléklet 1.7.3. pontjában, és adott esetben 3.6.2., 4.3.3. és 6.5. pontjában előírt információk, ideértve a CE-jelölést is;
- el kell készíteniük és alá kell írniuk a gépegyüttesre vonatkozó EK-megfelelési nyilatkozatot – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A kész gépekre vonatkozó EK-megfelelési nyilatkozatot, valamint a gépegyüttesbe beépítendő részben kész gépekhez tartozó beépítésre vonatkozó nyilatkozatot és összeszerelési utasításokat bele kell foglalni a gépegyüttes műszaki dokumentációjába –lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések. A gépegyüttes műszaki dokumentációjának ezenfelül rögzítenie kell azokat a módosításokat, amelyeket az alkotóegységeken a gépegyüttesbe történő beépítésükkor végrehajtottak.

§ 39 Új és régi gépekből álló gépegyüttesek

A gépekről szóló irányelv akkor alkalmazandó a gépekre, amikor azokat első alkalommal hozzák forgalomba vagy helyezik üzembe az EU-ban. Ezek általánosságban új gépek – lásd a következő részt: §72: a 2. cikk h) pontjához tartozó megjegyzések. Következésképpen a 2. cikk a) pontjának negyedik francia bekezdésében említett gépegyüttesek rendszerint új gépek új együtteseit jelentik. A működő (munkahelyen használt) gépek esetében a munkáltatónak gondoskodnia kell arról, hogy a gép megfelelőségét és biztonságos jellegét a 2009/104/EK irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályoknak megfelelően annak teljes működési élettartama során megőrizze - lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

Bizonyos esetekben a meglévő gépegyüttesek egy vagy több alkotóegységét új egységekre cserélhetik, vagy új egységeket adhatnak egy már meglévő gépegyütteshez. Felmerül a kérdés, vajon az új és régi egységekből álló gépegyüttes egészére vonatkozik-e a gépekről szóló irányelv. Nem lehet olyan pontos kritériumokat meghatározni, amelyek alapján e kérdés valamennyi egyedi esetben megválaszolható. Kétely esetén éppen ezért javasolt, hogy az ilyen gépegyüttest összeszerelő személy konzultáljon az illetékes nemzeti hatóságokkal. Mindazonáltal az alábbi általános iránymutatás követhető:

1. Ha az alkotóegység cseréje vagy egy meglévő gépegyütteshez történő hozzáadása nem módosítja jelentős mértékben a gépegyüttes többi részének működését vagy biztonságosságát, az új egység a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozónak tekinthető, és ebben az esetben az említett irányelv szerint a gépegyüttes azon részeit illetően, amelyeket a módosítás nem érint jelentősen, nincs további tennivaló. A 2009/104/EK irányelvet végrehajtó nemzeti rendelkezések értelmében továbbra is a munkáltató felel a gépegyüttes egészének biztonságosságáért – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.
 - Ha egy egység önállóan is működőképes egész gép, amelyen szerepel a CE-jelölés és EK-megfelelőségi nyilatkozat kíséri, az új egység meglévő együttesbe történő beépítését a gép üzembe helyezésének kell tekinteni, és így nincs szükség új megfelelésértékelésre, CE-jelölésre vagy EK-megfelelőségi nyilatkozatra.
 - Ha az új egység egy beépítésre vonatkozó nyilatkozattal és összeszerelési utasításokkal ellátott részben kész gépből áll, az új egység gyártója a részben kész gépet a gépegyüttesbe beépítő személy. Ennek megfelelően az ő feladata megvizsgálni a részben kész gép, a többi eszköz és a gépegyüttes közötti kapcsolatokról eredő esetleges kockázatokat, teljesíteni azokat a harmonizált európai szabványokra vonatkozó követelményeket, amelyeket a részben kész gép gyártója nem alkalmazott, alkalmazni az összeszerelési utasításokat, elkészíteni az EK-megfelelőségi nyilatkozatot, valamint elhelyezni a CE-jelölést az összeszerelt új gépegyüttesen.
2. Ha az új alkotóegység cseréje vagy egy meglévő gépegyütteshez történő hozzáadása jelentős mértékben módosítja a gépegyüttes egészének működését vagy biztonságosságát, vagy a gépegyüttes jelentős mértékű változásához vezet, értékelhető úgy, hogy a módosítás új gépegyüttes összeszerelésének felel meg, amelyre alkalmazni kell a gépekről szóló irányelvet. Ebben az esetben a gépegyüttes egészének, ideértve annak alkotóegységeit is, meg kell felelnie a gépekről szóló irányelv rendelkezéseinek. Ez akkor is elvárható, ha használt egységekből állítanak össze új gépegyüttest.

2. cikk a) pont – ötödik francia bekezdés

...

„gép”:

...

— *kizárólag közvetlenül alkalmazott emberi erővel hajtott, összekapcsolt elemek vagy alkatrészek együttese, amelyeknek legalább egyike mozog, és amelyeket teher emelésének céljából kapcsoltak össze;*

...

§ 40 Kézi erővel hajtott teheremelő gépek

A gép meghatározásának ötödik francia bekezdése kivételt fogalmaz meg azon általános szabály alól, amelynek értelmében a kézi erővel hajtott gépek nem

tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá. A kézi erővel hajtott teheremelő gépek, akár áruk, akár személyek, akár mindkettő emelésére szolgálnak, a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak – lásd a következő részt: §328: az I. melléklet 4.1.1. a) pontjához tartozó megjegyzések. Ilyen gépek például a kézi erővel működtetett felvonók és daruk, emelők, emelőasztalok, villástargoncák és emelőtargoncák, valamint a mozgó munkaállványok. Ez a meghatározás nem vonatkozik azokra az eszközökre, amelyek a terhet nem emelik meg, csupán egy bizonyos magasságban megtartják.

2. cikk

...

b) „cserélhető berendezés”: olyan eszköz, amelyet egy gép vagy traktor üzembe helyezését követően a kezelő maga szerel fel arra a gépre vagy traktorra, hogy annak működését megváltoztassa vagy egy új működési funkcióval lássa el, amennyiben ez a berendezés nem szerszám;

§ 41 Cserélhető berendezés

Az 1. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett cserélhető berendezések meghatározása a 2. cikk b) pontjában olvasható. Megjegyzendő, hogy a cserélhető berendezést az átfogó értelemben használt „gép” kifejezés is jelölheti – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk első bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az alábbi megjegyzésekben egyenként vizsgáljuk a cserélhető berendezés meghatározásának egyes elemeit.

... egy gép vagy traktor üzembe helyezését követően ...

A cserélhető berendezés olyan berendezés, amelyet az alapgép üzembe helyezését követően az azzal történő összeépítésre terveztek és gyártottak. Az a berendezés, amelyet a gyártó a gép forgalomba hozatalát követően épít össze a géppel, és amelyet célja szerint a felhasználó nem fog kicserélni, nem cserélhető berendezésnek, hanem a gép egy elemének minősül.

A cserélhető berendezés egy vagy több elemét biztosíthatja a gép gyártója az alapgéppel együtt, vagy más gyártó is. Bármelyik eset álljon is fenn, a cserélhető berendezés valamennyi elemét önálló terméknek kell tekinteni, és ezért azokat külön EK-megfelelőségi nyilatkozattal kell ellátni, szerepelnie kell rajtuk a CE-jelölésnek és saját használati utasítást kell mellékelni hozzájuk.

... a kezelő maga szerel fel arra a gépre vagy traktorra ...

Abból, hogy a cserélhető berendezést egy géppel történő összeszerelésre szánják, az következik, hogy az alapgép és a cserélhető berendezés együtt egységes egészként működik. A géppel használt. de azzal nem összeszerelt berendezés nem minősül cserélhető berendezésnek.

. . . hogy annak működését megváltoztassa vagy egy új működési funkcióval lássa el, amennyiben ez a berendezés nem szerszám. . .

A cserélhető berendezés nem tévesztendő össze azokkal az alkatrészekkel, amelyek nem változtatják meg a gép működését vagy nem látják el azt új funkcióval, hanem egyszerűen az elhasználdott vagy sérült elemek cseréjére szolgálnak.

A cserélhető berendezést meg kell különböztetni a szerszámoktól is; ilyenek például a kések, a fúrófejek, az egyszerű markolókanalak stb., amelyek nem módosítják az alapgépet, és nem látják el azt új funkcióval. Az ilyen szerszámok nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá (jóllehet a gép gyártójának meg kell határoznia a gépre szerelhető szerszámok alapvető jellemzőit) – lásd a következő részt: §268: az I. melléklet 1.7.4.2. n) pontjához tartozó megjegyzések.

Cserélhető berendezések például a mezőgazdasági vagy erdészeti traktorokra szerelhető, olyan funkciókat ellátó berendezések, mint a szántás, az aratás, az emelés vagy a rakodás, valamint a földmozgató eszközökre szerelt, például fúrési vagy bontási funkciót ellátó berendezések. Az emelőgépekkel összeszerelendő állványpadozatok, amelyeknek célja a gép funkciójának személyek emelése céljából történő módosítása, cserélhető berendezésnek tekinthető - lásd a következő részt: §388: a IV. melléklet 17. pontjához tartozó megjegyzések. A cserélhető berendezések további példái a hordozható kézi gépekkel történő összeszerelésre szánt tartószerkezetek, amelyek célja, hogy e gépeket rögzített gépekké alakítsák át, valamint a faipari munkagépek cserélhető, elektromos hajtóegységei.

A cserélhető berendezést forgalomba hozhatja az alapgép gyártója vagy egy másik gyártó is. A cserélhető berendezés gyártójának a használati utasításban mindkét esetben meg kell határoznia azokat a gépeket, amelyekkel a berendezés biztonságosan összeszerelhető és használható, akár a gép műszaki jellemzőinek felsorolásával, akár, szükség esetén konkrét géptípusokra való hivatkozással. Ezenkívül gondoskodnia kell a cserélhető berendezés biztonságos összeszereléséhez és használatához szükséges utasításokról is – lásd a következő részt: §264: az I. melléklet 1.7.4.2. i) pontjához tartozó megjegyzések.

A cserélhető berendezés gyártójának biztosítania kell, hogy a cserélhető berendezés, valamint azon alapgép együttese, amellyel azt összeszerelni tervezik, teljesítse az I. mellékletben foglalt vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, valamint el kell végeznie a szükséges megfelelőségértékelési eljárást.

Megjegyzendő, hogy a cserélhető berendezés alapgéppel történő összeszerelése nyomán olyan gépegyüttes jöhet létre, amely a IV. mellékletben felsorolt gépkategóriák valamelyikébe tartozik. Ez például akkor fordulhat elő, ha egy kézi faipari munkagéphez tartószerkezetet szerelnek annak érdekében, hogy azt rögzített géppé, például egy körfűrészpad vagy egy függőleges marógép esetén; illetve amikor egy munkaállványzatot emelőberendezéssel szerelnek össze annak érdekében, hogy utóbbi funkcióját személyek emelése céljából módosítsák.⁹ Ilyen esetben a cserélhető

⁹ Lásd a „Személyek emelésére szolgáló cserélhető berendezések és áruk emelésére tervezett gépekkel együtt használható, személyek emelésére szolgáló berendezések” című útmutató dokumentumot:

berendezés gyártójának kockázatelemzést kell végeznie az összeszerelt cserélhető berendezésre és az alapgépre vonatkozóan, valamint alkalmaznia kell a IV. mellékletben szereplő gépekhez előírt megfelelőségértékelési eljárások egyikét – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikkhez tartozó megjegyzések. A megfelelőségértékelési eljárásnak biztosítania kell, hogy a cserélhető berendezés, valamint azon alapgéptípus vagy -típusok együttese, amellyel vagy amelyekkel azt összeszerelni tervezik, az I. mellékletben foglalt valamennyi vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelménynek megfelel.

A cserélhető berendezés és az alapgép együttesére vonatkozó megfelelőségértékeléssel kapcsolatos szükséges információkat a cserélhető berendezés EK-megfelelőségi nyilatkozatában fel kell tüntetni. A cserélhető berendezéshez tartozó utasításoknak ezenkívül meg kell határozniuk azon alapgéptípust vagy típusokat, amellyel vagy amelyekkel a cserélhető berendezés összeszerelhető, és tartalmazniuk kell az összeszerelésre vonatkozó szükséges utasításokat – lásd a következő részt: §264: az 1.7.4.2. i) ponthoz tartozó megjegyzések.

2. cikk

...

c) „biztonsági alkatrész”: olyan alkatrész:

- amely biztonsági funkciót lát el, és
- amelyet önállóan hoznak forgalomba, és
- amelynek meghibásodása és/vagy rendellenes működése veszélyezteti a személyek biztonságát, és
- amely nem szükséges a gép működéséhez, vagy amelyet általános alkatrészekkel pótolni lehet ahhoz, hogy a gép működjön.

Az V. mellékletben található indikatív lista a biztonsági alkatrészekről a 8. cikk (1) bekezdésének a) pontjával összhangban naprakésszé tehető;

§ 42 Biztonsági alkatrészek

Az 1. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett biztonsági alkatrészek meghatározása a 2. cikk c) pontjában olvasható. Megjegyzendő, hogy a biztonsági alkatrészeket az átfogó értelemben használt „gép” kifejezés is jelölheti – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk első bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A gépek számos alkatrésze nélkülözhetetlen a személyek egészsége és biztonsága szempontjából. A pusztán a működést lehetővé tevő alkatrészek azonban nem minősülnek biztonsági alkatrésznek. A biztonsági alkatrészek olyan alkatrészek, amelyeket azok gyártója kifejezetten arra szán, hogy védelmi szerep betöltése céljából szereljék fel egy gépre. Biztonsági alkatrésznek minősülnek az olyan alkatrészek, amelyeket önállóan hoznak forgalomba, és amelyeket gyártójuk

egyszerre szán biztonsági és működési funkció ellátására, illetve amelyeket a gyártó vagy biztonsági, vagy működési funkció ellátására szán.

Az 1. cikk (2) bekezdésének k) pontjában említett kifestővel ellátott kapcsolóberendezés és vezérlőmű kizárása nem vonatkozik az elektromos biztonsági alkatrészekre – lásd a következő részt: §68: az 1. cikk (2) bekezdésének k) pontjához tartozó megjegyzések.

A meghatározás utolsó mondata a biztonsági alkatrészek V. mellékletben található listájára hivatkozik. Az V. melléklet a biztonsági alkatrészeknek a gépekre gyakran felszerelt kategóriáit sorolja fel. A lista tanulmányozása segíthet megérteni a „*biztonsági alkatrész*” meghatározásának jelentését. A lista azonban indikatív, és nem korlátozó. Ez azt jelenti, hogy a 2. cikk c) pontjában szereplő meghatározásnak megfelelő valamennyi alkatrész a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó biztonsági alkatrésznek minősül, még akkor is, ha az az V. mellékletben felsorolt listában nem található meg.

Ha a jövőben olyan biztonsági alkatrészeket, például innovatív biztonsági alkatrészeket azonosítanak, amelyek nem szerepelnek az V. mellékletben található listában, a Bizottság az ellenőrzéssel történő szabályozási eljárásnak megfelelően a gépekkel foglalkozó bizottsággal folytatott konzultációt követően határozatot fogadhat el a lista aktualizálásáról – lásd a következő részeket: §116: a 8. cikk (1) bekezdésének a) pontjához tartozó megjegyzések; és §147: a 22. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 2. cikk c) pontjában szereplő meghatározás második francia bekezdéséből az következik, hogy csak az önállóan forgalomba hozott biztonsági alkatrészek tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá. Az olyan biztonsági alkatrészek, amelyeket egy gyártó saját gépébe történő beépítésre gyárt, önmagukban nem tartoznak az irányelv hatálya alá, noha biztosítaniuk kell tudni, hogy a gép megfeleljen a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. Megjegyzendő, hogy amikor egy gyártó az általa forgalomba hozott gép eredeti biztonsági alkatrészeinek cseréjére szolgáló és tartalék alkatrészként funkcionáló biztonsági alkatrészeket gyárt, a gépekről szóló irányelv hatálya ezekre nem vonatkozik – lásd a következő részt: § 48: az 1. cikk (2) bekezdésének a) pontjához tartozó megjegyzések.

A biztonsági alkatrészekre vonatkozó megfelelőségértékelési eljárás tekintetében említésre érdemes, hogy egyes biztonsági alkatrészek szerepelnek a IV. mellékletben – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikkhez tartozó megjegyzések; és §388: a IV. melléklet 19–23. pontjához tartozó megjegyzések.

2. cikk

...

d) „*emelőberendezés tartozéka*”: olyan tartozék vagy alkatrész, amelyet nem kapcsoltak hozzá az emelőberendezéshez, amely lehetővé teszi a teher megtartását és amelyet a berendezés és a teher közé vagy a teherre magára helyeztek, vagy amely a teher szerves részét hivatott képezni, és amelyet függetlenül hoznak forgalomba; a hevederek és elemeik is emelőberendezés-tartozékoknak minősülnek;

§ 43 *Emelőberendezés tartozékai*

Az 1. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett biztonsági alkatrészek meghatározása a 2. cikk d) pontjában olvasható. Megjegyzendő, hogy az emelőberendezések tartozékait az átfogó értelemben használt „gép” kifejezés is jelölheti – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk első bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az emelőgépek általában rendelkeznek egy olyan eszközzel, amely a teher megtartását szolgálja, például egy horoggal. Az emelőgépekbe épített ilyen teher tartó eszközök nem minősülnek az emelőberendezés tartozékainak. Az emelendő terhek alakjának, méretének és jellegének sokféleségére tekintettel azonban az emelőgép tartóeszköze és a teher közé vagy magára a teherre gyakran valamilyen alkatrészt helyeznek, annak érdekében, hogy az az emelési művelet során megtartsa a terhet. Az ilyen alkatrészt az emelőberendezés tartozékának nevezik. Az emelőberendezés tartozékainak minősülnek azok a termékek is, amelyeket önállóan hoznak forgalomba, és amelyek a teher szerves részét hivatottak képezni.

Az emelőberendezés tartóeszköze és a teher közé helyezett alkatrész az emelőberendezés tartozékának minősül attól függetlenül, hogy azt az emelőgéphez vagy a teherhez mellékelik.

Az „*emelőberendezés tartozékai*” meghatározásának utolsó része a következőképpen szól:

... a hevederek és elemeik is emelőberendezés-tartozékoknak minősülnek

Ez arra utal, hogy önálló hevederként vagy a felhasználó által meghatározott többféle kombinációban, például egy több pászmából álló heveder formájában való felhasználásra szánt alkatrészek is emelőberendezés-tartozéknak tekinthetők. Más részről azok az alkatrészek, amelyeket a hevederekbe történő beépítésre szánnak, és amelyek önálló használatát nem tervezik, nem minősülnek az emelőberendezés tartozékainak – lásd a következő részt: §358: az I. melléklet 4.3.2. pontjához tartozó megjegyzések.

A gépekkel foglalkozó bizottság elkészítette az emelési műveletekhez használt alkatrészek különböző kategóriáinak listáját, amelyen megjelölték, mely kategóriák minősülnek emelőberendezés-tartozékoknak. A felsorolás nem kimerítő, hanem arra szolgál, hogy az emelőberendezés-tartozékok tekintetében megkönnyítse a gépekről szóló irányelv egységes értelmezését és alkalmazását.¹⁰

Az emelőberendezések tartozékaira az I. melléklet 4. részében említett bizonyos egyedi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények vonatkoznak – lásd a következő részeket: §337–§341: az I. melléklet 4.1.2.3., 4.1.2.4. és 4.1.2.5. pontjához tartozó megjegyzések; és §358: a 4.3.2. ponthoz tartozó megjegyzések; és §360: a 4.4.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

¹⁰ Lásd a következő útmutató dokumentumot: A terhek emeléséhez emelőberendezésekkel együtt használt alkatrészek osztályozása:
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/machinery/classification_of_equipment_lifting_machinery_dec_2009_en.pdf

2. cikk

...

- e) „láncok, kötelek és hevederek”: olyan láncok, kötelek vagy hevederek, amelyeket emelőberendezések és emelőberendezés-tartozékok részeként emelés céljára terveztek és gyártottak;

§ 44 Láncok, kötelek és hevederek

Az 1. cikk (1) bekezdésének e) pontjában említett láncok, kötelek és hevederek meghatározása a 2. cikk e) pontjában olvasható.

A „láncok, kötelek és hevederek” kifejezések által jelölt termékek olyan láncok, kötelek vagy hevederek, amelyeket emelőberendezésekbe vagy emelőberendezés-tartozékokba való beépítésre, emelés céljára terveztek és gyártottak – lásd a következő részt: §328. az I. melléklet 4.1.1. a) pontjához tartozó megjegyzések. Az emeléstől eltérő célra tervezett láncok, kötelek és hevederek önmagukban nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá. A gyártó által kettős vagy több célra, többek között emelés céljára tervezett, gyártott és előírt láncok, kötelek és hevederek azonban az irányelv hatálya alá tartoznak.

Mivel az emelés céljára szánt láncokat, köteleket és hevedereket az átfogó értelemben használt „gép” kifejezés is jelölheti – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések – az emelés céljára szánt láncok, kötelek és hevederek gyártóinak az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott valamennyi követelményt teljesíteniük kell – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy a „láncok, kötelek és hevederek” kifejezésekkel jelölt termékek olyan termékek, amelyeket a lánc, kötél vagy heveder gyártója ömlesztett lánc-, kötél- vagy hevedertekercsek, -dobok, -gombolyagok, -orsók vagy -kötegek formájában hoz forgalomba. Ezeket a lánc, kötél vagy heveder gyártója a forgalmazóknak, az emelőgépek vagy emelőberendezés-tartozékok gyártóinak, illetve a felhasználóknak is értékesítheti.

Az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségek akkor alkalmazandók, amikor a láncokat, köteleket és hevedereket először hozzák forgalomba. A forgalmazó vagy a felhasználó az irányelv értelmében nem válik gyártóvá, ha önálló szakaszokat vág le a termékekből az emelőgépbe vagy emelőberendezés-tartozékokba való beépítés céljára. Ennélfogva az 5. cikk (1) bekezdésében szereplő kötelezettségek a lánc, kötél vagy heveder gyártója által már forgalomba hozott termékekből vágott lánc-, kötél- vagy hevederszakaszokra ismételten már nem alkalmazandók. Az ilyen szakaszok azon emelőgép vagy emelőberendezés-tartozékok alkatrészeinek minősülnek, amelyekbe azokat beépítik.

A láncok, kötelek és hevederek forgalmazóinak azonban gondoskodniuk kell arról, hogy a kapcsolódó EK-megfeleléségi nyilatkozatot, a lánc, kötél vagy heveder jellemzőit meghatározó tanúsítványra való hivatkozást, valamint a gyártó használati utasításait mellékeljék az emelőgépek vagy emelőberendezés-tartozékok gyártói, illetve a felhasználók számára biztosított lánc-, kötél- vagy hevederszakaszok mellé – lásd a következő részeket: §83: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések; és §357: az I. melléklet 4.3.1. pontjához tartozó megjegyzések.

2. cikk

...

- f)** „leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezet”: olyan leszerelhető egység, amely erőt visz át egy önjáró gép vagy traktor és egy másik berendezés között, úgy, hogy azokat az első rögzített csapágynál összeköti. Amennyiben védőburkolattal együtt hozzák forgalomba, ezeket egy terméknek kell tekinteni;

§ 45 Leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek

Az 1. cikk (1) bekezdésének f) pontjában említett leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek meghatározása a 2. cikk f) pontjában olvasható. Megjegyzendő, hogy a leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezeteket az átfogó értelemben használt „gép” kifejezés is jelölheti – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetekre az I. melléklet 3. részében említett bizonyos egyedi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények vonatkoznak – lásd a következő részt: §319: az I. melléklet 3.4.7. pontjához tartozó megjegyzések.

Meg kell említeni, hogy a leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek védőburkolata az V. mellékletben felsorolt biztonsági alkatrészek indikatív listájának első tétele. Amennyiben önállóan kerülnek forgalomba, az ilyen védőborítások ezért biztonsági alkatrészként a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak. A fenti meghatározás második mondata értelmében azonban, ha a leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetet védőburkolattal együtt hozzák forgalomba, az egyetlen termékként tartozik a gépekről szóló irányelv hatálya alá.

A megfelelőségértékelési eljárás tekintetében fontos, hogy a leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek és védőburkolataik a IV. melléklet 14. pontjában, a leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek védőburkolatai pedig a IV. melléklet 15. pontjában szerepelnek.

2. cikk

...

- g)** „részben kész gép”: olyan egység, amely majdnem gép, de amely önmagában nem képes meghatározott funkciót ellátni. A meghajtórendszer részben kész gépnek minősül. A részben kész gép csak arra szolgál, hogy beépítsék egy másik gépbe vagy másik részben kész gépbe vagy berendezésbe vagy ahhoz hozzászereleljék, ezáltal az így létrejött gépre ez az irányelv vonatkozik;

§ 46 Részben kész gépek

Az 1. cikk (1) bekezdésének g) pontjában említett részben kész gép meghatározása a 2. cikk g) pontjában olvasható. Megjegyzendő, hogy a részben kész gép nem tartozik az átfogó értelemben használt „gép” kifejezés által jelölt termékek közé – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó részben kész gép olyan termék, amely arra szolgál, hogy beépítésével a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gép jöjjön létre.

Az „*olyan egység, amely majdnem gép*” kifejezés azt jelenti, hogy a részben kész gép az 1. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, szűkebb értelemben vett géphez hasonló termék, tehát olyan összekapcsolt elemekből vagy alkatrészekből álló együttes, amelyeknek legalább egyike mozog, ugyanakkor nem rendelkezik a meghatározott funkciója ellátásához szükséges egyes elemekkel. A részben kész gépnek éppen ezért további szerelésen kell átesnie annak érdekében, hogy végleges, funkcióját ellátni tudó gép váljon belőle.

Ez a további szerelés nem jelenti a hajtási rendszer nélkül szállított gépre hajtási rendszer felszerelését, ha a gyártó megfelelőségértékelése magában foglalja a felszerelendő hajtási rendszert – lásd a következő részt: §35: a 2. cikk a) pontjának első francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések – vagy a helyszínen, illetve energia- vagy meghajtó forráshoz való csatlakoztatást – lásd a következő részt: §36: a 2. cikk a) pontjának második francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A részben kész gépet meg kell különböztetni a szállítóeszközre való felszerelésre vagy egy épületbe vagy szerkezetbe való beszerelésre kész géptől – lásd a következő részt: §37: a 2. cikk a) pontjának harmadik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az olyan gép, amely önmagában is képes meghatározott funkcióját ellátni, de nem rendelkezik a szükséges védőeszközökkel vagy biztonsági alkatrészekkel, nem minősül részben kész gépnek.

Mivel a részben kész gép „majdnem gép”, azt meg kell különböztetni azoktól a gépalkatrészekről, amelyek önmagukban nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá – lásd a következő részt: §35: a 2. cikk a) pontjának első francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A gépalkatrészek általában számos, különböző alkalmazási célra szánt gépkategóriába beépíthetők.

A részben kész gép meghatározásának második mondata a következőképpen szól:

... A meghajtórendszer részben kész gépnek minősül.

Ez a rendelkezés a gépre szerelhető meghajtórendszerekre is vonatkozik, az ilyen rendszerek önálló alkatrészeire azonban nem.

Egy belsőégésű motor vagy egy nagyfeszültségű villamos motor például, amelyet egy a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépre való felszerelésre készen hoznak forgalomba, részben kész gépnek minősül.

Megjegyzendő, hogy a legtöbb kisfeszültségű villamos motor nem tartozik a gépekről szóló irányelv hatálya alá, és azokra a kisfeszültségű berendezésekről szóló 2006/95/EK irányelv vonatkozik – lásd a következő részt: §69: az 1. cikk (2) bekezdésének k) pontjához tartozó megjegyzések.

A részben kész gépek forgalomba hozatalára egy külön eljárás vonatkozik – lásd a következő részeket: §104: az 5. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; §131: a 13. cikkhez tartozó megjegyzések; §384 és §385: a II. melléklet 1. B. részéhez, valamint a VI. és VII. melléklethez tartozó megjegyzések.

§ 47 A gépekről szóló irányelv hatálya alá nem tartozó termékek

A gépekről szóló irányelvnek az 1. cikk (1) bekezdésében meghatározott hatálya két szempontból korlátozott:

- A 2. cikk a)–g) pontjában szereplő fogalommeghatározásoknak megfelelő egyes termékeket az irányelv kifejezetten kizárja a hatálya alól. Az ilyen termékek felsorolása az 1. cikk (2) bekezdésének a)–l) pontjaiban található.
- Az *Egyedi irányelvek* című 3. cikk értelmében a gépekről szóló irányelv az 1. cikk (1) bekezdésében szereplő termékekre a más közösségi irányelvek által egyedileg meghatározott kockázatok tekintetében nem alkalmazandó. Amikor ezek az egyedi irányelvek az adott termékhez kapcsolódó valamennyi kockázatra kiterjednek, ezekre a termékekre a gépekről szóló irányelv egyáltalán nem alkalmazandó. Amennyiben az egyedi irányelvek az adott termékhez kapcsolódó kockázatokat csak részben foglalják magukban, ezek a termékek a többi kockázat tekintetében továbbra is a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak - lásd a következő részeket: §89–§91: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések.

1. cikk (2) bekezdés

- a) Az eredeti géphez a gyártó által szállított olyan tartalék biztonsági alkatrészek, amelyek az azonos alkatrészek kicserélésére szolgálnak;***

§ 48 Az eredeti géphez a gyártó által szállított olyan tartalék biztonsági alkatrészek, amelyek az azonos alkatrészek kicserélésére szolgálnak

Az 1. cikk (2) bekezdésének a) pontjában található kizárás csak azokat az alkatrészeket érinti, amelyek a gép gyártója által gyártott alkatrészekkel azonosak, és amelyeket a gyártó saját gépére szerel fel. Ezek az alkatrészek önmagukban nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá, mivel nem önállóan hozzák azokat forgalomba – lásd a következő részt: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések.

Amennyiben egy ilyen gép gyártója azonos alkatrészeket az eredeti alkatrészek cseréjére szolgáló tartalék alkatrészként értékesít, ezek a tartalék alkatrészek nem válnak a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozóvá. Ez a kivétel olyan esetekben is érvényes, ahol az azonos alkatrészek kereskedelmi forgalomban már nem kaphatók, és a gép gyártója a gépre eredetileg felszerelt alkatrészekkel megegyező biztonsági funkciót ellátó és azonos biztonsági teljesítményt nyújtó tartalék alkatrészeket értékesít.

1. cikk (2) bekezdés

...

- b) A vásárokon és/vagy vidámparkokban használt berendezések;***

§ 49 A vásárokon és/vagy vidámparkokban használt berendezések

A kifejezetten vásárokon vagy vidámparkokban való használatra tervezett és gyártott berendezések az 1. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá. Az ilyen berendezések tervezése és gyártása egyetlen uniós jogszabály hatálya alá sem tartozik, így azokra a nemzeti jogszabályok alkalmazandók. Megjegyzendő, hogy ezekre a berendezésekre két európai szabvány vonatkozik.¹¹

Az ilyen berendezések munkavállalók általi használatát (például felállítási, szétszerelési vagy karbantartási műveletek során) a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközökről szóló 2009/104/EK irányelvet végrehajtó nemzeti rendelkezések szabályozzák – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

1. cikk (2) bekezdés

...

c) a kifejezetten nukleáris célra tervezett vagy üzembe helyezett gépek, amelyek meghibásodás esetén radioaktív sugárzást bocsáthatnak ki;

§ 50 Nukleáris célra tervezett gépek

Az 1. cikk (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott kizárás a kifejezetten az atomenergia-ipari célokra, illetve olyan radioaktív anyagok előállítására vagy feldolgozására tervezett gépekre vonatkozik, amelyek meghibásodás esetén radioaktív sugárzást bocsáthatnak ki.

Azok az atomenergia-iparban használt gépek, amelyek nem járnak radioaktív kibocsátás kockázatával, a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

Az 1. cikk (2) bekezdésének c) pontjában meghatározott kizárás által érintett gépeket ezenfelül meg kell különböztetni a radioaktív forrásokat például mérési vagy roncsolásmentes vizsgálati célokra, illetve a sztatikus elektromosság felhalmozódásának megelőzése céljából tartalmazó gépektől, amelyeket azonban nem nukleáris célra terveztek és gyártottak, és amelyekre így a gépekről szóló irányelv alkalmazandó – lásd a következő részt: §232: az I. melléklet 1.5.10. pontjához tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy a 96/29/Euratom és a 2003/122/Euratom irányelveket¹² végrehajtó nemzeti rendelkezések értelmében a radioaktív források használatához kötelező engedélyre és ellenőrzésre lehet szükség.

¹¹ EN 13814: 2004 – Vásárokon és vidámparkokban használt gépek és szerkezetek. Biztonság; EN 13782: 2005 Ideiglenes szerkezetek. Sátorok. Biztonság.

¹² A Tanács 96/29/Euratom irányelve (1996. május 13.) a munkavállalók és a lakosság egészségének az ionizáló sugárzásból származó veszélyekkel szembeni védelmét szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról – HL L 159., 1996.6.29., 1. o.

A Tanács 2003/122/Euratom irányelve (2003. december 22.) a nagy aktivitású zárt radioaktív sugárforrások és a gazdátlan sugárforrások ellenőrzéséről – HL L 346., 2003.12.31., 57. o.

1. cikk (2) bekezdés

...

d) fegyverek, beleértve a lőfegyvereket;

§ 51 Fegyverek, beleértve a lőfegyvereket

Ahogy az a (6) preambulumbekkezdés ismerteti, az 1. cikk (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott, a fegyverekre, többek között a lőfegyverekre vonatkozó kizárást a fegyvervásárlás és -tartás szabályozásáról szóló uniós jogszabály alkalmazási körének fényében kell értelmezni, a 91/477/EGK tanácsi irányelv¹³ I. mellékletének megfelelően. Az említett melléklet III. b) pontja kizárja az ipari vagy műszaki célokra tervezett készülékeket, feltéve hogy azok csak a megjelölt célokra használhatók.

Következésképpen a fegyverek, köztük a lőfegyverek kizárása a gépekről szóló irányelv hatálya alól nem terjed ki az ipari vagy műszaki célokra tervezett robbanópatronos rögzítő és egyéb belövő gépekre – lásd a következő részt: §9: a (6) preambulumbekkezdéshez tartozó megjegyzések.

§ 52 Szállítóeszközök

A különböző szállítóeszközökre vonatkozó kizárások az 1. cikk (2) bekezdése e) pontjának öt francia bekezdésében kaptak helyet. Az alábbi megjegyzések egyenként vizsgálják az említett a francia bekezdéseket.

1. cikk (2) bekezdés e) pont – első francia bekezdés

az alábbi szállítóeszközök:

...

— *mezőgazdasági és erdészeti traktorok a 2003/37/EK irányelv hatálya alá tartozó kockázatok tekintetében, az ezekre a járművekre szerelt gépek kivételével,*

...

§ 53 Mezőgazdasági és erdészeti traktorok

Az 1. cikk (2) bekezdése e) pontjának első francia bekezdésében meghatározott kizárás a mezőgazdasági vagy erdészeti traktorok, azok pótkocsijainak és cserélhető vontatott munkagépeinek, beleértve ezek rendszereit is, továbbá alkatrészeinek és önálló műszaki egységeinek típusjávahagyásáról szóló 2003/376/EK irányelv (traktorokról szóló irányelv)¹⁴ hatálya alá tartozó mezőgazdasági és erdészeti traktorokra vonatkozik. A gépekről szóló új irányelv elfogadásának időpontjában a traktorokról szóló irányelv nem minden, a traktorokkal kapcsolatos kockázatot foglalt magában. Azt biztosítandó, hogy az uniós szabályozás valamennyi vonatkozó

¹³ HL L 256., 1991.9.13., 51. o.:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:179:0005:01:HU:HTML>

¹⁴ HL L 171., 2003.7.9., 1. o.:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003L0037:HU:HTML>

kockázatra kiterjedjen, a mezőgazdasági és erdészeti traktorok ennek megfelelően csak a traktorokról szóló irányelv által nem említett kockázatok tekintetében mentesülnek a gépekről szóló irányelv hatálya alól. A traktorokról szóló irányelvben nem szereplő kockázatok tekintetében a gépekről szóló irányelv irányadó.

Egy traktor gyártójának ezért a szóban forgó kockázatok tekintetében értékelnie kell, hogy a traktor megfelel-e a gépekről szóló irányelv I. mellékletében foglalt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, el kell helyeznie a CE-jelölést a traktoron, és el kell készítenie az e követelményekre vonatkozó EK-megfelelőségi nyilatkozatot. A 2003/37/EK irányelvvel összhangban az EK-megfelelőségi nyilatkozatnak szerepelnie kell a gyártó által az EK-típusjóváhagyásra irányuló kérelemhez mellékelte dokumentációban.

A gépekről szóló 2006/42/EK irányelv elfogadásakor az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság a következő közös nyilatkozatot tette:

A Parlament, a Tanács és a Bizottság kijelenti, hogy a mezőgazdasági és erdészeti traktorokra vonatkozó valamennyi egészségügyi és biztonsági szempont egyetlen irányelvben való összehangolásának érdekében a mezőgazdasági vagy erdészeti traktorok, azok pótkocsijainak és cserélhető vontatott munkagépeinek, beleértve ezek rendszereit is, továbbá alkatrészeinek és önálló műszaki egységeinek típusjóváhagyásáról szóló 2003/37/EK irányelvet a gépekről szóló irányelvben megnevezett valamennyi kockázat figyelembevételével kell módosítani.

A 2003/37/EK irányelv ilyen módosításának a gépekről szóló irányelv módosítását is tartalmaznia kell, törölve a „kockázatok vonatkozásában” kifejezést az 1. cikk (2) bekezdése e) pontja első francia bekezdéséből.

A Bizottság tudomásul veszi annak szükségességét, hogy a mezőgazdasági és erdészeti traktorokról szóló irányelvekben szerepeljenek azok a kockázatok is, amelyekkel ezen irányelvek még nem foglalkoztak. Ezért a Bizottság mérlegeli a megfelelő intézkedéseket, amelyek tartalmazzák az ENSZ rendeleteire, a CEN és ISO szabványokra, valamint az OECD-kódokra való hivatkozásokat.

Ebben az összefüggésben a Bizottság megállapította, hogy a 2003/37/EK irányelv a gépekről szóló irányelvben szereplő számos alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményre nem terjed ki teljes körűen, és e követelmények figyelembevétele érdekében javasolta a traktorokról szóló irányelv módosítását. Amint ezt a módosítást elfogadják és az életbe lép, teljessé válik a mezőgazdasági és erdészeti traktoroknak a gépekről szóló irányelv hatálya alól való kizárása.

Megjegyzendő, hogy a mezőgazdasági és erdészeti traktorokra vonatkozó kizárás csak magukra a traktorokra alkalmazandó, azok pótkocsijaira, vontatott vagy tolt munkagépeire, illetve felszerelt vagy félig felszerelt munkagépeire nem.

A pótkocsik és a vontatott cserélhető munkagépek egyszerre tartoznak a traktorokról szóló 2003/37/EK irányelv és a gépekről szóló irányelv hatálya alá, noha még nem dolgozták ki azokat a konkrét műszaki követelményeket, amelyek lehetővé tennék az ilyen vontatott munkagépek EK-típusjóváhagyását. Amennyiben a jövőben megfogalmazzák ezeket a követelményeket, az ilyen pótkocsik és vontatott munkagépek biztonságos közúti forgalmára vonatkozó követelményeket a 2003/37/EK irányelv harmonizálja majd, míg az ilyen gépek nem közúti használatával

kapcsolatos egészségvédelmi és biztonsági követelmények továbbra is a gépekről szóló irányelv hatálya alá fognak tartozni.

1. cikk (2) bekezdés e) pont – második francia bekezdés

...

az alábbi szállítóeszközök:

...

— *a gépjárművek és pótkocsijaik típusjóváahagyására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1970. február 6-i 70/156/EGK tanácsi irányelv hatálya alá tartozó gépjárművek és pótkocsijaik, az ezekre a járművekre szerelt gépek kivételével,*

...

§ 54 Négy- vagy annál többkerekű közúti járművek és pótkocsijaik

Az 1. cikk (2) bekezdése e) pontjának második francia bekezdésében meghatározott kizárás a gépjárművekre és azok pótkocsijaira vonatkozik. A 2006/42/EK irányelv elfogadásakor az ilyen járművek típusjóváahagyásáról a 70/156/EGK tanácsi irányelv rendelkezett. 2009. április 29-től a 70/156/EGK irányelvet a 2007/46/EK irányelv váltja fel.¹⁵ Ezt az irányelvet a motorral hajtott, legalább négykerekű, 25 km/órát meghaladó legnagyobb tervezett sebességű, a közúti forgalomban való részvételre egy vagy több lépcsőben tervezett és gyártott járművekre, az ilyen járművekhez tervezett és gyártott rendszerekre, alkatrészekre és önálló műszaki egységekre, valamint az olyan önálló hajtással nem rendelkező kerek járművekre kell alkalmazni, amelyeket arra terveztek és gyártottak, hogy más gépjármű vontassa őket.

A 2007/46/EK irányelv 2. cikkének (3) bekezdése a mozgó munkagépekre vonatkozóan előírja a fakultatív típusjóváahagyás vagy egyedi jóváahagyás lehetőségét, ugyanakkor megállapítja, hogy az ilyen fakultatív jóváahagyások nem érintik a gépekről szóló 2006/42/EK irányelv alkalmazását. Következésképpen a közúti forgalomban való részvételre vonatkozó típusjóváahagyással vagy egyedi jóváahagyással rendelkező mozgó munkagépek a közúti forgalomhoz kapcsolódó kockázatok kivételével valamennyi kockázat tekintetében továbbra is a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

A nem közúti forgalomban történő használatra szánt járművek, például a terepre szánt négykerekű járművek, a terepjárók, a gokartok, golfkocsik, babakocsik és snowmobilok a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak, kivéve, ha azokat kizárólag versenyre szánják – lásd a következő részt: §56: az 1. cikk (2) bekezdése e) pontjának negyedik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Ugyanez vonatkozik a legfeljebb 25 km/óra legnagyobb tervezett sebességű járművekre, például egyes úttisztító kismotoros járművekre is.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2007/46/EK irányelve (2007. szeptember 5.) a gépjárművek és pótkocsijaik, valamint az ilyen járművek rendszereinek, alkatrészeinek és önálló műszaki egységeinek jóváahagyásáról – HL L 263., 2007.10.9., 1–160. o.:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:263:0001:01:HU:HTML>

A közúti járműre vagy pótkocsira felszerelt gépek, mint például a teherdaruk, a villástargoncák, a járműre vagy pótkocsira szerelt kompresszorok, a járműre szerelt tömörítőrendszerek, a járműre szerelt betonkeverők, tartálytöltők, elektromos csörlők, billenőtestek és a járműre vagy pótkocsira szerelt mozgó munkaállványok a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak – lásd a következő részt: §37: a 2. cikk a) pontjának harmadik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

1. cikk (2) bekezdés e) pont – harmadik francia bekezdés

...

— *a motorkerékpárok és segédmotoros kerékpárok típusjövahagyásáról szóló, 2002. március 18-i 2002/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá tartozó járművek, az ezekre a járművekre szerelt gépek kivételével,*

...

§ 55 Két- és háromkerékű közúti járművek

Az 1. cikk (2) bekezdése e) pontjának harmadik francia bekezdésében meghatározott kizárás a 2002/24/EK irányelv¹⁶ hatálya alá tartozó járműveket érinti, amely irányelv minden motorkerékpárra és segédmotoros kerékpárra vonatkozik, függetlenül attól, hogy ikerkerékes vagy másfajta kivételű.

A kizárás nem alkalmazandó a nem közúti forgalomban történő használatra szánt járművekre, például a terepre szánt motorkerékpárokra, amelyek a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak, kivéve, ha azokat kizárólag versenyre szánják – lásd a következő részt: §56: az 1. cikk (2) bekezdése e) pontjának negyedik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A kizárás nem vonatkozik a 6 km/óránál alacsonyabb legnagyobb tervezési sebességű járművekre, a gyalogosok általi használatra szánt járművekre, a mozgáskorlátozottak általi használatra szánt járművekre, a terepjárművekre vagy az elektromos meghajtású kerékpárokra (EPAC vagy pedelec), amelyek nem tartoznak a 2002/24/EK irányelv hatálya alá. A két- vagy háromkerékű motorkerékpárok e kategóriái ezért a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

1. cikk (2) bekezdés e) pont – negyedik francia bekezdés

...

— *kizárólag versenyre szánt járművek,*

...

§ 56 Versenyre szánt gépjárművek

Az 1. cikk (2) bekezdése e) pontjának negyedik francia bekezdésében meghatározott kizárás a versenyre szánt járművekre vonatkozik. Az ilyen járművek attól függetlenül nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá, hogy azokat közúton vagy terepen történő használatra szánják-e.

¹⁶ HL L 124., 2002.5.9., 1–44. o.:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:124:0001:01:HU:HTML>

A kizárás kizárólag a versenyre szánt járműveket érinti, ezért például a szabadidős használatra szánt, de nem hivatalos versenyeken is használható járművek esetében a kizárás nem alkalmazandó. A legfőbb alkalmazandó kritérium annak eldöntésére, vajon egy jármű kizárólag versenyre szántnak minősül-e, az, hogy azt valamely hivatalosan elismert versenyszövetség által meghatározott műszaki előírások alapján tervezték-e.

A verseny-motorkerékpárok, a négykerekű versenymotorok, a terepjárók (ATV) és a versenyzésre szánt snowmobilok esetében a műszaki előírásokat a Nemzetközi Motorsport Szövetség (FIM – Fédération Internationale de Motocyclisme) és annak nemzeti társszövetségei állapítják meg. Megkönnyítendő a piacfelügyeleti hatóságok azon munkáját, hogy a versenymodelleket megkülönböztessék a többi járműtől, a FIM saját weboldalán közzéteszi azon verseny-motorkerékpárok, négykerekű versenymotorok és snowmobilok listáját, amelyek megfelelnek az általa kiadott műszaki előírásoknak, és amelyeket a nemzetközi szervezet és társszövetségei védnöksége alatt megrendezett nemzeti vagy nemzetközi versenyeken használnak.¹⁷

1. cikk (2) bekezdés e) pont – ötödik francia bekezdés

...

— *a légi, vízi és vasúti hálózati szállítóeszközök, az ezekre a szállítóeszközökre szerelt gépek kivételével;*

§ 57 *Légi, vízi és vasúti hálózati szállítóeszközök*

Az 1. cikk (2) bekezdése e) pontjának ötödik francia bekezdésében meghatározott kizárás szerint a gépekről szóló irányelv egyetlen légi vagy vízi úton közlekedő járműre sem alkalmazandó.

A kedvtelési célú vízi járművekről szóló, a 2003/44/EK irányelvvel módosított 94/25/EK irányelv hatálya alá tartozó vízi járművek nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá. A gépekről szóló irányelv ezért nem alkalmazandó a vízi járművek részének tekintett beépített és külmotorokra.

Az irányelv ugyanakkor az egyéb külmotorokra alkalmazandó, a kedvtelési célú vízi járművekről szóló irányelvben foglalt azon kifejezett követelmények kivételével, amelyek a kezelési kézikönyvre, a vízi járművek manőverezhetőségi jellemzőire, a külmotorok indítására és a zajkibocsátásra vonatkoznak.

A vízi járművekre szerelt gépek, például az úszódaruk, a fúrók, az exkavátorok és a kotrógépek esetében a gépekről szóló irányelv alkalmazandó.

A vasúti hálózati szállítóeszközök tekintetében a kizárás a nemzetközi, nemzeti, regionális, külvárosi vagy városi vasúthálózaton, vagy az ilyen hálózatokhoz csatlakozó vasúti hálózatokon személyek és/vagy áruk szállítására szánt gépekre vonatkozik.

Más részről az ilyen hálózatokkal összeköttetésben nem álló vasúti hálózatokon történő használatra szánt gépek, például a föld alatti munka során használt, sínen közlekedő önjáró gépek a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

¹⁷ <http://www.fim-live.com/fr/fim/homologations-fim/motocycles/>

A vasúti hálózaton történő közlekedésre szánt, de nem személyek és/vagy áruk szállítására szolgáló gépek, például a sínpálya és szerkezetei építéséhez, karbantartásához és ellenőrzéséhez használt, sínen közlekedő gépek szintén a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak. Ugyanez vonatkozik a sínen közlekedő járművekre felszerelt gépekre, például a teherdarukra és a mozgó munkaállványokra is.

1. cikk (2) bekezdés

f) Tengerjáró hajók és mobil part menti szerkezetek és az ilyen hajók és/vagy egység fedélzetén elhelyezett berendezések;

§ 58 Tengerjáró hajók és mobil part menti szerkezetek és az ilyen hajók és/vagy egység fedélzetén elhelyezett berendezések

A tengerjáró hajók és a mobil part menti szerkezetek, például az olajfúrók és az ezekre szerelt gépek az 1. cikk (2) bekezdésének f) pontja szerint nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá, mivel ezekre vonatkozóan a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet egyezményei irányadók.

A kizárás által érintett egyes berendezésekre ezenfelül a tengerészeti felszerelésekről szóló, a 2002/75/EK irányelvvel¹⁸ módosított 96/98/EK irányelv¹⁹ is alkalmazható.

A mobil part menti szerkezet olyan part menti szerkezet, amelyet nem az olajmezőn történő állandó vagy hosszú távú felállításra szántak, hanem arra tervezték, hogy azt egyik helyszínről a másikra szállítsák, attól függetlenül, hogy rendelkezik-e meghajtó eszközzel vagy a tengerfenékre leereszkedő lábakkal.

A termelési célt szolgáló úszó szerkezetek azonban, például az FPSO-k (úszó terméktároló és -letöltő egység – általában a tartályhajók tervei alapján) és az FPP-k (úszó termékplatformok – a félig víz alatti hajók alapján) és az ilyen szerkezetekre felszerelt gépek a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

A rögzített part menti platformokon, például olajfúró tornyokon való üzembe helyezésre szánt gépek, valamint a rögzített és mobil part menti szerkezeteken egyaránt használható gépek szintén a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

1. cikk (2) bekezdés

g) Kifejezetten katonai vagy rendőrségi célra tervezett és gyártott gépek;

§ 59 Katonai vagy rendőrségi célra szánt gépek

Az 1. cikk (2) bekezdésének g) pontjában található kizárás a kifejezetten védelmi vagy rendfenntartási célra tervezett gépekre vonatkozik. A fegyveres erők vagy a

¹⁸ HL L 254., 2002.9.23., 1. o.

¹⁹ HL L 46., 1997.2.17., 25. o.

rendőrség által használt általános gépek, amelyeket nem kifejezetten védelmi vagy rendfenntartási célokra terveztek, a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

Bizonyos országokban egyes tűzoltósági szolgálatok a katonasághoz tartoznak, az ilyen tűzoltók általi használatra tervezett gépek azonban ezáltal nem minősülnek védelmi célokra tervezett és gyártott gépeknek, és ezért ezekre kiterjed a gépekről szóló irányelv hatálya.

1. cikk (2) bekezdés

h) Kifejezetten kutatási célokra, ideiglenes laboratóriumi használatra tervezett és gyártott gépek;

§ 60 Kutatási célokra szánt gépek

Az 1. cikk (2) bekezdésének h) pontjában meghatározott kizárás bevezetését az indokolta, hogy a kifejezetten egyes kutatási projektek szükségletei szerint tervezett és gyártott laboratóriumi berendezéseket nem volt ésszerű alávetni a gépekről szóló irányelv követelményeinek. Következésképpen a kizárás nem vonatkozik az általános kutatási célokra használható, állandó laboratóriumi gépekre, illetve az olyan laboratóriumi gépekre, amelyeket nem kutatási, hanem például vizsgálati céllal helyeztek üzembe.

A kizárás csak az ideiglenes kutatási használatra tervezett és gyártott gépekre alkalmazandó, ami azt jelenti, hogy a berendezést azon kutatási projekt befejezését követően, amelyhez azt tervezték és gyártották, a továbbiakban nem használják.

1. cikk (2) bekezdés

i) Bányászati felvonószerkezetek;

§ 61 Bányászati felvonószerkezetek

Az 1. cikk (2) bekezdésének i) pontjában meghatározott kizárás a bányákban felszerelt felvonókra vonatkozik. A bányászati felvonószerkezetek nem tartoznak a 95/16/EK felvonóirányelv hatálya alá. Úgy ítélték meg, hogy az ilyen felvonók különleges szerkezetek, amelyeknek jellemzői a helyszín függvényében változnak, és amelyek kevéssé korlátozzák a kereskedelmet. A bányászati felvonószerkezetek tekintetében ezért továbbra is a nemzeti jogszabályok irányadók.

Megjegyzendő, hogy a kizárás a bányákban elhelyezett berendezéseket érinti. A bánya más részeiben felszerelt felvonókra a kizárás nem vonatkozik, így azok továbbra is vagy a felvonóirányelv, vagy adott esetben a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak – lásd a következő részeket: §90: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések; és §151: a 24. cikkhez tartozó megjegyzések.

1. cikk (2) bekezdés

j) Művészi előadásokon az előadók mozgatására szolgáló gépek;

§ 62 Művészi előadásokon az előadók mozgatására szolgáló gépek

Az 1. cikk (2) bekezdésének j) pontjában meghatározott kizárás a művészi előadások során az előadók mozgatására szolgáló gépekre vonatkozik. Az ilyen berendezések nem tartoznak a gépekről szóló irányelv, illetve a 95/16/EK felvonóirányelv hatálya alá, mivel az ezen irányelvek követelményeinek alkalmazása összeegyeztethetetlen lenne az érintett berendezések művészi funkciójával – lásd a következő részt: §151: a 24. cikkhez tartozó megjegyzések.

A kizárás nem érvényes a kizárólag tárgyak, például a díszlet vagy a világítási berendezések mozgatására szánt, valamint az előadókon kívül más személyek, például a technikusok mozgatására szolgáló gépekre.

Meg kell jegyezni, hogy a kizárás más, például színházban vagy más szórakoztató létesítményben található, a művészi előadás lebonyolításához közvetlenül nem kapcsolódó, személyek szállítására tervezett berendezésekre, például mozgólépcsőkre vagy személyfelvonókra nem vonatkozik. Ezek a berendezések vagy a felvonóirányelv, vagy adott esetben a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak – lásd a következő részeket: §90: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések; és §151: a 24. cikkhez tartozó megjegyzések.

1. cikk (2) bekezdés

k) Villamossági és elektronikus termékek, amennyiben ezek a meghatározott feszültséghatáron belüli használatra tervezett villamossági berendezésekre vonatkozó tagállami jogszabályok összehangolásáról szóló, 1973. február 19-i 73/23/EGK tanácsi irányelv hatálya alá tartoznak:

- házi használatra szolgáló háztartási berendezések,*
- audio- és videoberendezések,*
- informatikai berendezések,*
- közönséges irodai berendezések,*
- kisfeszültségű kapcsolóberendezés és vezérlőmű,*
- villamos motorok.*

§ 63 A kisfeszültségű berendezésekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépek

A gépekről szóló irányelv felülvizsgálatának egyik célja az volt, hogy a fokozottabb jogbiztonság megteremtése érdekében tisztázza a gépekről szóló irányelv és a kisfeszültségű berendezésekről szóló 2006/95/EK irányelv²⁰ (a korábbi, módosított 73/23/EGK irányelv) hatálya közötti határvonalat.

Az 1. cikk (2) bekezdésének k) pontja felsorolja azokat a kisfeszültségű villamossági és elektronikus gépkategóriákat, amelyek nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá.

²⁰ HL L 374., 2006.12.27., 10. o.

Azok a villamossági gépek, amelyek az 1. cikk (2) bekezdésének k) pontjában felsorolt kategóriák egyikébe sem tartoznak (és amelyeket egyetlen másik kizárás sem érint), a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak. Amennyiben az ilyen gép villamosenergia-ellátása a kisfeszültségű berendezésekről szóló irányelvben meghatározott feszültséghatárokon belül található (váltakozó áram esetén 50 és 1000V között, illetve egyenáram esetén 75 és 1500V között), annak meg kell felelnie a kisfeszültségű berendezésekről szóló irányelvben foglalt biztonsági célkitűzéseknek – lásd a következő részt: §222: az I. melléklet: 1.5.1. pontjához tartozó megjegyzések. Ebben az esetben azonban a gyártó EK-megfelelőségi nyilatkozatának nem kell a kisfeszültségű berendezésekről szóló irányelvre hivatkoznia.

Más részről, az önállóan forgalomba hozott, gépekbe való beépítésre szánt kisfeszültségű villamossági berendezések önmagukban a kisfeszültségű berendezésekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.²¹

1. cikk (2) bekezdés k) pont – első francia bekezdés

...

– *házi használatra szolgáló háztartási berendezések,*

...

§ 64 Házi használatra szolgáló háztartási berendezések

Az 1. cikk (2) bekezdése k) pontjának első francia bekezdésében meghatározott kizárást illetően tisztázni kell az alábbiakat:

- a „háztartási berendezés” kifejezés olyan háztartási funkciókat ellátó berendezésre utal, mint például mosás, takarítás, fűtés, hűtés, főzés stb. A háztartási berendezésekre példa többek között a mosógép, a mosogatógép, a porszívó és az étel elkészítésére és főzésére szolgáló gépek. Ugyanakkor az elektromos kertészeti gépeket vagy az otthoni építési vagy javítási munkákra szánt elektromos szerszámokat a kizárás nem érinti, és ezek a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak;
- a kizárás a „házi használatra szolgáló” berendezésekre vonatkozik, más szóval olyan berendezésekre, amelyeket magánszemélyek (fogyasztók) által az otthoni környezetben történő felhasználásra szántak. A fent említett háztartási funkciókat ellátó olyan berendezések tehát, amelyeket kereskedelmi vagy ipari használatra szántak, továbbra is a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

Míg a fogyasztó hozzájuthat kereskedelmi felhasználásra szánt gépekhez, illetve a kereskedelmi szereplők is vásárolhatnak háztartási felhasználásra szánt berendezéseket, a rendeltetési cél megállapításakor alkalmazandó kritérium az, hogy a berendezés gyártója milyen rendeltetésszerű használatot nevezett meg a termékleírásban vagy a megfelelőségi nyilatkozatban. Nyilvánvaló, hogy ennek a nyilatkozatnak pontosan kell tükröznie a termék előrelátható felhasználását.

²¹ Lásd a 2006/95/EK irányelv alkalmazásáról szóló útmutatót:
http://ec.europa.eu/enterprise/electr_equipment/lv/guides/index.htm

1. cikk (2) bekezdés k) pont – második francia bekezdés

...

- *audio- és videoberendezések,*

...

§ 65 Audio- és videoberendezések

Az 1. cikk (2) bekezdése k) pontjának második francia bekezdésében említett kizárás olyan berendezésekre vonatkozik, mint amilyenek például a rádió- és televízió jelvevők, a magnók és videolejátszó, illetve -felvevő készülékek, a CD- és DVD-lejátszó és rögzítő készülékek, a hangosítók és hangszórók, valamint a kamerák és projektorok.

1. cikk (2) bekezdés k) pont – harmadik francia bekezdés

...

- *informatikai berendezések,*

...

§ 66 Informatikai berendezések

Az 1. cikk (2) bekezdése k) pontjának harmadik francia bekezdésében említett kizárás az adatok vagy információk feldolgozására, átalakítására, továbbítására, tárolására, védelmére és lehívására szolgáló berendezésekre vonatkozik. Az érintett berendezések közé tartoznak például a számítógépes hardvereszközök, a hírközlési hálózati berendezések, valamint a telefon- és a távközlő berendezések.

A kizárás nem terjed ki a gépekbe beépített elektronikus berendezésekre, például a programozható elektronikus vezérlőrendszerekre, amelyek a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gép szerves részének minősülnek, és amelyeknek lehetővé kell tenniük, hogy a gép teljesítse az irányelv I. mellékletében foglalt vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket. Egyes, informatikai berendezéseket tartalmazó készülékek biztonsági alkatrészként szintén a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozhatnak.

1. cikk (2) bekezdés k) pont – negyedik francia bekezdés

...

- *közönséges irodai berendezések,*

...

§ 67 Közönséges irodai berendezések

Az 1. cikk (2) bekezdése k) pontjának negyedik francia bekezdésében meghatározott kizárás az olyan villamossági berendezésekre vonatkozik, mint például a nyomtatók, a fénymásológépek, a faxgépek, a szortírozógépek, a lefűző- és tűzőgépek.

A kizárás nem érinti azokat a hasonló funkcióval rendelkező gépeket, amelyeket ipari felhasználásra szántak, például a nyomtató- vagy a papíriparban.

A közönséges irodai gépek kizárása nem foglalja magában a villamos meghajtású irodai berendezéseket, amelyek a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

1. cikk (2) bekezdés k) pont – ötödik francia bekezdés

- ...
- *kisfeszültségű kapcsolóberendezés és vezérlőmű,*
- ...

§ 68 Kisfeszültségű kapcsolóberendezés és vezérlőmű

Az 1. cikk (2) bekezdése k) pontjának ötödik francia bekezdésében említett kisfeszültségű kapcsolóberendezés és vezérlőmű a villamos energiával működő berendezések vezérlése céljából az elektromos áramkörökben és az azokhoz kapcsolódó vezérlő-, mérő- és szabályozó berendezésekben áramfejlesztésre vagy - megszakításra szolgáló berendezés.

Ezek a berendezések önmagukban nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá. Amennyiben azokat gépekbe beépítik, lehetővé kell tenniük, hogy a gép teljesítse a gépekről szóló irányelv I. mellékletében foglalt vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket.

Megjegyzendő, hogy a kizárás nem vonatkozik a kisfeszültségű elektromos biztonsági alkatrészekre – lásd a következő részt: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések.

1. cikk (2) bekezdés k) pont – hatodik francia bekezdés

- ...
- *villamos motorok;*

§ 69 Villamos motorok

Az 1. cikk (2) bekezdése k) pontjának hatodik francia bekezdésében meghatározott kizárásból következik, hogy a kisfeszültségű berendezésekről szóló 2006/95/EK irányelv hatálya alá tartozó villamos motorokra (vagyis az abban meghatározott feszültségtartományon belüli villamosenergia-ellátással rendelkező és az irányelv II. mellékletében nem szereplő villamos motorokra) kizárólag a kisfeszültségű berendezésekről szóló irányelv alkalmazandó.

A villamos motor a villamos energiát mechanikai energiává átalakító készülék. A kizárás magára a motorra vonatkozik, konkrét alkalmazási célokra és a hajtási rendszer további mechanikai elemeire nem.

Ezenfelül azokra a kisfeszültségű villamos motorgenerátorokra is alkalmazandó, amelyek a fentiekhez hasonló, a mechanikai energiát villamos energiává átalakító készülékek. Ugyanakkor a mechanikai energiaforrást tartalmazó generátorkészletek, például egy belsőégésű motor és egy villamos generátor, már a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak.

1. cikk (2) bekezdés

l) az alábbi típusú nagyfeszültségű villamos berendezések:

- kapcsolóberendezés és vezérlőmű,
- transzformátorok.

§ 70 Nagyfeszültségű villamos berendezések

Az 1. cikk (2) bekezdésének l) pontja által kizárt nagyfeszültségű villamos berendezések olyan kapcsolóberendezések és vezérlőművek, illetve transzformátorok, amelyek nagyfeszültségű (váltakozó áram esetén 1000 V felett vagy egyenáram esetén 1500 V felett) villamosenergia-forrás részét képezik vagy ilyenhez csatlakoznak.

Ezek a nagyfeszültségű villamos berendezések önmagukban nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá. Amennyiben azokat gépekbe beépítik, lehetővé kell tenniük, hogy a gép teljesítse a gépekről szóló irányelv I. mellékletében foglalt vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket – lásd a következő részt: §222: az I. melléklet 1.5.1. pontjához tartozó megjegyzések.

2. cikk

h) „forgalomba hozatal”: a gép vagy részben kész gép első alkalommal való hozzáférhetővé tétele a Közösségben forgalmazás vagy használat céljából ellenszolgáltatás fejében vagy ingyenesen;

§ 71 A „forgalomba hozatal” fogalmának meghatározása

A „forgalomba hozatal” meghatározásában használt „gép” kifejezés átfogó módon értelmezendő, ami azt jelenti, hogy a meghatározás az 1. cikk a)–f) pontjában felsorolt bármely termék – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések –, valamint a részben kész gépek forgalomba hozatalára is alkalmazandó.

A gépekről szóló irányelv az EU-n belül forgalomba hozott gépekre vagy részben kész gépekre vonatkozik. Nem alkalmazandó az EU-ban gyártott, de az EU-n kívüli országban forgalomba hozni vagy üzembe helyezni tervezett termékekre, noha ezen országok némelyike rendelkezhet a gépekről szóló irányelven alapuló nemzeti jogszabályokkal, vagy elfogadhatja saját piacán az irányelvnek megfelelő gépeket.

§ 72 Új és használt gép

Egy gép forgalomba hozataláról akkor beszélhetünk, amikor először teszik azt hozzáférhetővé az EU-ban. A gépekről szóló irányelv éppen ezért az EU-ban forgalomba hozott vagy üzembe helyezett valamennyi új gépre vonatkozik, függetlenül attól, hogy az ilyen gépet az EU-ban vagy azon kívül gyártották.

A gépekről szóló irányelv általánosságban nem vonatkozik a használt vagy másodkézből származó gépek forgalomba hozatalára. Egyes tagállamokban a használt vagy másodkézből származó gépek forgalomba hozatalára egyedi nemzeti

jogszabályok alkalmazandók. Ettől eltérő esetben a szakképzett felhasználók számára tervezett használt vagy másodkézből származó gépek forgalomba hozataláról és használatáról a 2009/104/EK irányelv rendelkezéseit végrehajtó, a munkaeszközök használatáról szóló nemzeti jogszabályok rendelkeznek – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

Az említett általános szabály alól nincs kivétel. A gépekről szóló irányelvet akkor kell az először az EU-n kívüli forgalmazás vagy használat céljával hozzáférhetővé tett használt vagy másodkézből származó gépekre alkalmazni, amikor azokat az EU-ban először forgalomba hozzák vagy üzembe helyezik.²² Az ilyen használt gépek forgalomba hozataláért vagy üzembe helyezéséért felelős személynek, legyen az akár a gép gyártója, egy importőr, a forgalmazó vagy maga a felhasználó, eleget kell tennie az irányelv 5. cikkében előírt kötelezettségeknek.

A gépekről szóló irányelv ezenfelül az olyan használt gépből kialakított gépre is vonatkozik, amelyet olyan jelentős mértékben átalakítottak vagy újjáépítettek, hogy az új gépnek tekinthető. Felmerül a kérdés, mikor minősül egy gép átalakítása a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó új gép gyártásának. Nem lehet olyan pontos kritériumokat meghatározni, amelyek alapján e kérdés valamennyi egyedi esetben megválaszolható. Kétely esetén éppen ezért javasolt, hogy az ilyen újjáépített gépet forgalomba hozó vagy üzembe helyező személy konzultáljon az illetékes nemzeti hatóságokkal.

§73 *Az a szakasz, amelyben a gépekről szóló irányelvet a gépekre alkalmazni kell*

A „forgalomba hozatal” meghatározása a 2. cikk k) pontjában szereplő „üzembe helyezés” meghatározásával együtt meghatározza azt a szakaszt, amelyben a gépnek az irányelv vonatkozó rendelkezéseit be kell tartania. A gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének a gép forgalomba hozatalát vagy üzembe helyezését megelőzően az annak megfelelőségéhez kapcsolódó valamennyi kötelezettségnek eleget kell tennie – lásd a következő részt: §103: az 5. cikkhez tartozó megjegyzések.

A forgalomba hozatal a gép vagy részben kész gép minden egyes darabjára, nem pedig egy modellre vagy típusra vonatkozik. A 2006/42/EK irányelv vonatkozó rendelkezései ezért a 2009. december 29-től forgalomba hozott valamennyi egyedi gép vagy részben kész gép esetében alkalmazandók – lásd a következő részt: §153: a 26. cikkhez tartozó megjegyzések.

A gépekről szóló irányelv a forgalomba hozatal vagy üzembe helyezés előtt nem vonatkozik a gépre. Különösképpen, ha a gyártó az 5. cikkben meghatározott kötelezettségek egészének vagy egy részének teljesítése érdekében a gépet az EU-ban letelepedett meghatalmazott képviselőjének továbbítja, a gép egészen addig nem minősül forgalomban lévőnek, amíg azt forgalmazás vagy felhasználás céljából hozzáférhetővé nem teszik – lásd a következő részeket: §84 és §85: a 2. cikk j) pontjához tartozó megjegyzések. Ugyanez vonatkozik a még gyártás alatt álló és az EU-n kívüli gyártó létesítményből összeszerelés céljára egy uniós gyártó létesítménynek átadott gépekre is.

²² Azok a gépek, amelyeket először egy később európai uniós tagállammá vált országban hoztak forgalomba, olyan gépnek minősülnek, mint amelyeket először az EU-ban hoztak forgalomba.

Előfordulhat, hogy a gyártás, az összeszerelés, az üzembe helyezés vagy a beállítás során a gyártónak próbaüzem vagy vizsgálat céljából használnia kell a gépet vagy annak egyes részeit, mielőtt azt forgalomba hozná vagy üzembe helyezné. Ebben az esetben az ilyen műveletek végrehajtása során meg kell tennie a szükséges óvintézkedéseket a kezelők, illetve más veszélynek kitett személyek egészségének és biztonságának védelme érdekében (a munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról, valamint a munkaeszközök használatáról szóló, a 89/391/EGK és a 2009/104/EK irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályokkal összhangban) – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések. Az érintett gépnek azonban a forgalomba hozatal vagy az üzembe helyezés időpontjáig nem kell megfelelnie a gépekről szóló irányelv rendelkezéseinek.

A kereskedelmi vásárokon, kiállításokon és bemutatókon kiállított gépekre egyedi szabályok vonatkoznak – lásd a következő részt: §108: a 6. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

§ 74 A forgalomba hozatal jogi és szerződéses formái

A meghatározás szerint a forgalomba hozatal a gép forgalmazás vagy használat céljából való hozzáférhetővé tétele. A gép hozzáférhetővé tétele arra utal, hogy a gépet a gyártó átadja egy másik személynek, például egy forgalmazónak vagy felhasználónak. Erre az átadásra azonban nem vonatkoznak jogi vagy szerződéses korlátozások.

A forgalomba hozatal részeként sok esetben a gép tulajdonjogát ellenszolgáltatás fejében (például adásvétel vagy részletfizetés) átruházzák a gyártóról a forgalmazóra.

Más esetekben a forgalomba hozatal más szerződéses formában valósul meg (például lízing vagy bérlet). Ilyenkor a gép használatához fűződő jogokat ellenszolgáltatásért cserében biztosítják, a tulajdonjog átruházása nélkül. A gépekről szóló irányelv akkor alkalmazandó a gépekre, amikor azok első alkalommal képezik lízing- vagy bérleti szerződés tárgyát az EU-ban. A gépekről szóló irányelv nem alkalmazandó, amennyiben az irányelvnek megfelelően első alkalommal forgalomba hozott használt gépre később az EU-n belül lízing- vagy bérleti szerződést kötnek. A használt gépek lízingelésére vagy bérletére nemzeti jogszabályok vonatkozhatnak – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

A gép akkor is forgalomba hozottnak minősül, ha díjmentesen teszik hozzáférhetővé forgalmazás vagy használat céljából (például ajándékként vagy kölcsönként).

§ 75 Árverések

Vámszabad területeken rendezett árverések

A gépek forgalomba hozatalának egyik módja az árverés. Ilyen árverések vámszabad területen belül rendezhetők²³. A vámszabad területen tartott árverések fő célja az EU-n kívülről származó új és használt gépeknek az EU-n kívüli országokban való

²³ Az EU vámszabad területei lehetővé teszik az áruk megőrzését azok kivitele, az EU vámterületéről történő újrakivitele vagy az EU vámterületének másik részére való behozatala előtt – lásd a Közösségi Vámkódex létrehozásáról (Modernizált Vámkódex) szóló, 2008. április 23-i 450/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 155–161. cikkét – HL L 145., 2008.6.4., 1. o.

használatra szánt értékesítése. Az ilyen célból értékesített gép nem tekintendő az EU-ban forgalomba hozottnak.

Más részről az ilyen árveréseken eladásra kínált gép az EU-ban forgalomba hozottnak vagy üzembe helyezettnek minősül, ha és amikor az az EU-n belüli forgalmazás vagy használat céljából elhagyja a vámszabad területet. Ha az érintett gép új, vagy olyan használt gép, amelyet először hoznak forgalomba vagy helyeznek üzembe az EU-ban, és ha a szóban forgó gép gyártója vagy meghatalmazott képviselője nem tett eleget a gépekről szóló irányelvben meghatározott kötelezettségeknek, a gépet árverésen megvásároló és azt a vámszabad területről az EU területére forgalmazás vagy használat céljából szállító személyt kell a gépet az EU-ban forgalomba hozó vagy üzembe helyező személynek tekinteni, akinek teljesítenie kell az 5. cikkben foglalt előírásokat.

A vámszabad területeken kívül rendezett árverések

Ha az EU-ban vámszabad területen kívül rendeznek árverést, feltételezhető, hogy a gépet az EU-ban való forgalmazás vagy használat céljából kínálják eladásra, és ezért az az EU-ban forgalomba hozottnak minősül.

Ha az EU-ban vámszabad területen kívül tartott árverésen eladásra kínált gép új, akár az EU-n belül, akár azon kívül gyártották, meg kell felelnie a gépekről szóló irányelv vonatkozó rendelkezéseinek. Ugyanez vonatkozik az ilyen árverésen eladásra kínált használt gépre is, amennyiben azt először hozzák forgalomba az EU területén – lásd a következő részt: a fenti §72.

Ha a szóban forgó gép gyártója vagy meghatalmazott képviselője nem tett eleget a gépekről szóló irányelvben meghatározott kötelezettségeinek, a gépet az árverésen eladásra kínáló személyt (a feladót) kell a gépet az EU-ban forgalomba hozó személynek tekinteni, akinek ezért teljesítenie kell az 5. cikkben foglalt, a gyártóra vonatkozó előírásokat. Ezek többek között annak biztosítása, hogy a gép eleget tesz a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, valamint hogy a műszaki dokumentáció rendelkezésre áll; a használati utasítás mellékelése, a szükséges megfelelőségértékelési eljárás végrehajtása, a gép EK-megfelelési nyilatkozatának elkészítése és aláírása, valamint a CE-jelölés elhelyezése – lásd a következő részt: §81: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések.

Az árverező, aki az ilyen, a feladók által eladásra kínált gépek árverés útján történő értékesítését szervezi, forgalmazónak minősül, és ezért meg kell győződnie róla, hogy a gépen feltüntették a CE-jelölést, hogy mellékeltek hozzá az elkészült és a gyártó vagy meghatalmazott képviselője által aláírt EK-megfelelési nyilatkozatot, valamint a használati utasítást – lásd a következő részt: §83: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések.

§ 76 Gépegyüttesek forgalomba hozatala

A gyártó telephelyén a felhasználótól különböző személy által összeszerelt gépegyüttesek forgalomba hozataláról akkor beszélhetünk, amikor az összeszerelési műveletek befejeződtek, és a gépegyüttest használatra átadják a felhasználónak – lásd a következő részeket: §38: a 2. cikk a) pontjához tartozó megjegyzések; és §79: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések.

§ 77 *Részben kész gépek forgalomba hozatala*

Részben kész gép forgalomba hozataláról akkor beszélhetünk, amikor azt hozzáférhetővé teszik egy olyan kész gép vagy gépegyüttes gyártója számára, amelybe az beépíthető – lásd a következő részt: §46: a 2. cikk g) pontjához tartozó megjegyzések.

2. cikk

i) „gyártó”: minden olyan természetes vagy jogi személy, aki az ezen irányelv hatálya alá tartozó gépeket és részben kész gépeket tervez és/vagy gyárt, és aki felelős azért, hogy a gép vagy részben kész gép megfeleljen ennek az irányelvnek, a saját neve vagy márkanéve alatt vagy saját használatára történő forgalomba hozatal céljából. A fent meghatározott gyártó hiányában, minden olyan természetes vagy jogi személyt, aki az ezen irányelv hatálya alá tartozó gépet vagy részben kész gépet helyez forgalomba vagy helyez üzembe, gyártónak kell tekinteni.

§ 78 *A „gyártó” fogalmának meghatározása*

A gépekről szóló irányelv által a gép és a részben kész gép megfelelőségére vonatkozóan előírt kötelezettségek a gyártót vagy meghatalmazott képviselőjét terhelik. Ezeket a kötelezettségeket az 5. cikk foglalja össze. A „gyártó” fogalom meghatározása a „meghatalmazott képviselő” azt követő meghatározásával együtt előírja, kinek kell teljesítenie ezeket a kötelezettségeket.

A „gyártó” meghatározásában használt „gép” kifejezés átfogó módon értelmezendő, ami azt jelenti, hogy a meghatározás az 1. cikk a)–f) pontjában felsorolt bármely termék gyártójára alkalmazandó – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A meghatározás a részben kész gépek gyártóira is alkalmazandó.

§ 79 *Ki a gyártó?*

A gyártó természetes vagy jogi személy, tehát egyén vagy jogi entitás, például vállalat vagy szövetség is lehet. A gép vagy részben kész gép tervezési és gyártási folyamatában több személy és vállalat is részt vehet, egyiküknek azonban gyártóként felelősséget kell vállalnia azért, hogy a gép vagy részben kész gép megfeleljen az irányelvnek.

Mivel az irányelvben szereplő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények elsősorban a gép tervezésével és gyártásával kapcsolatosak, e követelményeknek egyértelműen az a személy tud leginkább eleget tenni, aki ténylegesen tervezi és gyártja a gépet, vagy legalábbis aki a tervezés és a gyártás folyamatát ellenőrzi. Bizonyos esetekben a gyártó maga tervezi és gyártja a gépet. Máskor a gép tervezését és gyártását teljes egészében vagy részben más személyek (beszállítók vagy alvállalkozók) végzik. Annak a személynek azonban, aki a gép vagy a részben kész gép megfelelőségéért a saját neve vagy márkanéve alatt történő forgalomba hozatal céljából jogi felelősséget vállal, kellő ellenőrzéssel kell rendelkeznie a szállítói és alvállalkozói által végzett munka felett, és minden olyan információnak a birtokában kell lennie, amelyek alapján biztosítani tudja, hogy az 5. cikkben meghatározottak szerint az irányelvben előírt valamennyi kötelezettségnek

eleget tud tenni – lásd a következő részt: §105: az 5. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Egy gépegyüttest összeszerelő személy a gépegyüttes gyártójának minősül – lásd a következő részt: §38: a 2. cikk a) pontjához tartozó megjegyzések. Egy gépegyüttes részeit képező elemek általában más gyártóktól származnak, a gépegyüttes egészének megfelelőségéért azonban egy személynek kell felelősséget vállalnia. Ezt a felelősséget vállalhatja az egy vagy több alkotóegység gyártója, egy vállalkozó vagy a felhasználó. Ha a gépegyüttest a felhasználó saját használatára szereli össze, őt kell a gépegyüttes gyártójának tekinteni – lásd az alábbi következő részt: §80.

§ 80 Saját használatra gépet gyártó személy

Az a személy, aki saját használatára gépet gyárt, gyártónak minősül, és teljesítenie kell az 5. cikkben foglalt kötelezettségeket. Ebben az esetben a gépet nem hozzák forgalomba, mivel azt a gyártó nem teszi hozzáférhetővé másik személy számára, hanem saját maga használja. Az ilyen gépnek azonban üzembe helyezés előtt meg kell felelnie a gépekről szóló irányelvnek – lásd a következő részt: §86: a 2. cikk k) pontjához tartozó megjegyzések. Ugyanez vonatkozik a gépegyüttest saját használatra összeállító felhasználóra is – lásd a következő fenti részt: §79.

§ 81 Más, gyártónak minősülő személyek

A „gyártó” meghatározásának második mondatában szereplő rendelkezés célja azon helyzet kezelése, amely az EU-ba behozott bizonyos gépek esetén merül fel. Ha egy gépnek az EU-n kívül letelepedett gyártója úgy dönt, hogy termékeit az EU-ban hozza forgalomba, önmaga is teljesítheti a gépekről szóló irányelvben foglalt követelményeket, vagy meghatalmazott képviselőt bízhat meg azzal, hogy a nevében e követelményeket részben vagy egészben teljesítse – lásd a következő részeket: §84 és §85: a 2. cikk j) pontjához tartozó megjegyzések. Ugyanakkor egy importőr, forgalmazó vagy felhasználó is dönthet úgy, hogy egy gépet az EU-ba importál. Bizonyos esetekben a gép közvetítőtől, például egy exportvállalattól rendelhető meg. Más esetben az illető megvásárolhatja a gépet az EU-n kívül, majd maga behozhatja azt az EU területére, megrendelheti a gépet az interneten keresztül is, vagy megvásárolhatja azt vámszabad területen az EU-ban történő forgalmazás vagy használat céljából.

Elképzelhető, hogy az ilyen gépet az EU-ban forgalomba hozó személy meg tud győződni arról, hogy a gyártó eleget tett az irányelv által meghatározott kötelezettségeinek. Ha azonban erre nincs lehetőség, ezeket a kötelezettségeket a gépet az EU-ban forgalomba hozó személynek kell teljesítenie. Ugyanez vonatkozik a gépet saját használatra az EU-ba importáló személyre is. Ezekben az esetekben a gépet vagy részben kész gépet az EU-ban forgalomba hozó vagy üzembe helyező személyt kell gyártónak tekinteni, akinek ezért eleget kell tennie az 5. cikkben a gyártó számára előírt kötelezettségeknek.

Ebből az következik, hogy a gépet forgalomba hozó személynek rendelkeznie kell az említett követelmények teljesítéséhez szükséges eszközökkel; ezek a követelmények többek között annak biztosítása, hogy a gép megfelel a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, valamint hogy a műszaki dokumentáció rendelkezésre áll; a használati utasítás mellékelése, a szükséges

megfelelőségértékelési eljárás végrehajtása, a gép EK-megfelelőségi nyilatkozatának elkészítése és aláírása, valamint a CE-jelölés elhelyezése – lásd a következő részeket: §103–§105: az 5. cikkhez tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy az az uniós vagy az EU területén kívül letelepedett gyártó, aki saját kezdeményezésére gépet hoz forgalomba az EU-ban, nem hivatkozhat a 2. cikk j) pontjában olvasható meghatározás második mondatában szereplő rendelkezésre annak érdekében, hogy mentességet kapjon a gépekről szóló irányelv értelmében őt érintő felelősség alól.

§ 82 – Az első üzembe helyezés előtt módosított gépek

Bizonyos esetekben a gépet importőr vagy forgalmazó részére értékesítik, aki a vevő kérésére első üzembe helyezése előtt módosítja azt. Ha a módosításokat a gyártó javasolta vagy azokba beleegyezett, és ezeket a gyártó kockázatelemzése, a műszaki dokumentáció és az EK-megfelelőségi nyilatkozat magában foglalja, az eredeti gyártó CE-jelölése továbbra is érvényes. Ha azonban a változtatás jelentős (például megváltozik a gép valamely funkciója és/vagy teljesítménye), és azt nem a gyártó javasolta, illetve abba nem egyezett bele, az eredeti gyártó CE-jelölése érvényét veszti, és meg kell újítani – lásd a következő részt: §72: a 2. cikk h) pontjához tartozó megjegyzések. Ebben az esetben a módosítást végző személy lesz a gyártó, és neki kell teljesítenie az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeket.

§ 83 Forgalmazók

A termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról szóló 765/2008/EK rendelet meghatározása szerint a „forgalmazó” „*az a természetes vagy jogi személy, aki a terméket gyártja, vagy aki saját nevében vagy védjegye alatt egy terméket terveztet, vagy gyártat, vagy forgalmaz*”²⁴. A gépekről szóló irányelv nem tartalmaz kifejezetten a gépek gyártóira vonatkozó kötelezettségeket, kivéve, ha a forgalmazó a gyártó meghatalmazott képviselője, vagy a gépet forgalomba hozó személy – lásd a következő fenti részt: §81. A gép forgalmazójának szerepét az Európai Bíróság ítélete tisztázta.²⁵

A Bíróság úgy határozott, hogy a nemzeti rendelkezések előírhatják a forgalmazó számára, hogy a gép felhasználónak történő kiszállítást megelőzően meggyőződjön az alábbiakról:

- a gép el van látva a CE-jelöléssel,
- a géphez mellékeltek a gyártó vagy meghatalmazott képviselője által készített és aláírt EK-megfelelőségi nyilatkozatot a gép forgalomba hozatalának helye

²⁴ A termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2008. július 9-i 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének (6) bekezdése.

²⁵ Az Európai Bíróság 2005. szeptember 8-i ítélete a C-40/04. sz. ügyben:
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en&Submit=Rechercher&alldocs=alldocs&docj=docj&docop=docop&docor=docor&docjo=docjo&numaff=C-40/04%20&datefs=&datefe=&nomusuel=&domaine=&mots=&resmax=100>

szerinti tagállam hivatalos nyelvén vagy egyik hivatalos nyelvén készített fordítással együtt,

- a géphez mellékeltek a használati utasítást az említett tagállam hivatalos nyelvén vagy nyelvein.

Amennyiben a gyártó nem mellékelte az eredeti használati utasítást az említett nyelven vagy nyelveken, a gépet az adott nyelvterületre behozó forgalmazónak kell gondoskodnia a fordításról – lásd a következő részt: §257: az I. melléklet 1.7.4.1. pontjához tartozó megjegyzések.

A forgalmazóval szemben általános elvárás, hogy az általa kínált gépet illetően kellő gondossággal járjon el, tisztában legyen az arra vonatkozó jogszabályokkal, és ne hozzon forgalomba olyan gépet, amely nyilvánvalóan nem felel meg a gépekről szóló irányelv követelményeinek. Az azonban nem kötelessége, hogy maga ellenőrizze, vajon a gép megfelel-e a gépekről szóló irányelvben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek.

Ha kételkedik a gép megfelelőségében, a forgalmazónak együtt kell működnie a piacfelügyeleti hatóságokkal, például azáltal, hogy segíti őket a gyártóval vagy meghatalmazott képviselőjével való kapcsolatfelvételben, valamint abban, hogy utóbbiaktól megkapják a szükséges információkat, például a műszaki dokumentáció vonatkozó részeit – lásd a következő részt: §98: a 4. cikkhez tartozó megjegyzések.

A láncok, kötelek és hevederek forgalmazóira vonatkozó egyedi kötelezettségekről – lásd a következő részeket: §44: a 2. cikk e) pontjához tartozó megjegyzések; és §357: az I. melléklet 4.3.1. pontjához tartozó megjegyzések.

2. cikk

- j) „meghatalmazott képviselő”: minden olyan, a Közösségben letelepedett természetes vagy jogi személy, aki a gyártótól írásos meghatalmazással rendelkezik arra, hogy az ehhez az irányelvhez kapcsolódó valamennyi kötelezettség és alaktság, illetve azok egy része tekintetében, annak nevében eljárjon;*

§ 84 Meghatalmazott képviselő kinevezésének lehetősége

A gép forgalomba hozatalával és üzembe helyezésével, valamint a részben kész gép forgalomba hozatalával kapcsolatos kötelezettségek a gyártót vagy meghatalmazott képviselőjét terhelik. Az uniós meghatalmazott képviselő kinevezése olyan lehetőség, amelyet a gép vagy részben kész gép gyártója attól függetlenül igénybe vehet, hogy az EU-ban vagy az EU-n kívül telepedett-e le, az irányelvben megfogalmazott kötelezettségei teljesítését megkönnyítendő. A meghatalmazott képviselőnek a gyártótól származó írásos meghatalmazással kell rendelkeznie, amely pontosan meghatározza, hogy az 5. cikkben szereplő kötelezettségek közül a gyártó melyek teljesítésével bízza meg. A meghatalmazott képviselő ennél fogva különbözik a kereskedelmi ügynöktől vagy a forgalmazótól.

A meghatalmazott képviselő természetes vagy jogi személy, tehát egyén vagy jogi entitás, például vállalat vagy szövetség is lehet. Az EU-ban letelepedettnek kell lennie, ami azt jelenti, hogy valamely tagállam területén bejelentett lakcímmel kell rendelkeznie.

A gyártónak gondoskodnia kell arról, hogy meghatalmazott képviselőjének rendelkezésére álljanak a rá átruházott kötelezettségek teljesítéséhez szükséges eszközök. Ez különösen fontos, ha a meghatalmazott képviselő végzi a gép megfelelőségértékelését – lásd a következő részt: §105: az 5. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az EU-n kívül letelepedett gyártónak nem kötelessége meghatalmazott képviselőt kinevezni: az ilyen gyártó közvetlenül maga is eleget tehet az őt érintő kötelezettségeknek. Attól függetlenül azonban, hogy a gyártó kinevez-e meghatalmazott képviselőt, az EK-megfelelőségi nyilatkozatban vagy a beépítésre vonatkozó nyilatkozatban minden esetben fel kell tüntetnie annak az EU-ban letelepedett személynek a nevét és a címét, aki jogosult a műszaki dokumentáció vagy az egyéb vonatkozó műszaki dokumentumok összeállítására – lásd a következő részeket: §383: a II. melléklet 1. A. részének (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §385: a II. melléklet 1. B. részének (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő továbbá, hogy amennyiben a gyártó az 5. cikkben említett bármely kötelezettség tekintetében kinevezett meghatalmazott képviselőt, a gép EK-megfelelőségi nyilatkozatában vagy a részben kész gép beépítési nyilatkozatában egyaránt fel kell tüntetni a gyártó és meghatalmazott képviselője nevét és címét – lásd a következő részeket: §383: a II. melléklet 1. A. részének (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §385: a II. melléklet 1. B. részének (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

§ 85 A meghatalmazott képviselő feladatai

A gyártó megbízhatja a meghatalmazott képviselőt, hogy részben vagy teljes körűen tegyen eleget az 5. cikkben említett kötelezettségeknek.

Gép esetében ezért a gyártó által a meghatalmazott képviselőre ruházott feladatok többek között annak biztosítása, hogy a gép megfelel a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, valamint hogy a műszaki dokumentáció rendelkezésre áll; a használati utasítás mellékelése, a szükséges megfelelőségértékelési eljárás végrehajtása, a gép EK-megfelelőségi nyilatkozatának elkészítése és aláírása, valamint a CE-jelölés elhelyezése – lásd a következő részeket: §103–§105: az 5. cikkhez tartozó megjegyzések.

Részben kész gép esetében a gyártó meghatalmazott képviselőjét megbízhatja a vonatkozó műszaki dokumentumok összeállításával, az összeszerelésre vonatkozó utasítások elkészítésével és mellékelésével, valamint a részben kész gép beépítési nyilatkozatának elkészítésével és aláírásával – lásd a következő részt: §131: a 13. cikkhez tartozó megjegyzések.

2. cikk

k) „üzembe helyezés” az ezen irányelv hatálya alá tartozó gép Közösségen belüli első rendeltetésszerű használata;

§ 86 Az „üzembe helyezés” fogalmának meghatározása

A gépekről szóló irányelv a forgalomba hozatal és/vagy üzembe helyezés időpontjában alkalmazandó a gépekre. Az EU-ban forgalomba hozott gép üzembe helyezéséről akkor beszélhetünk, amikor azt először használják az EU területén. Ilyen esetben a gyártót a gép forgalomba hozatala és üzembe helyezése tekintetében érintő kötelezettségek megegyeznek.

Amennyiben a gépet egy személy saját használatra gyártja, illetve egy (forgalomba nem hozott) gépegyüttest a felhasználó szerel össze, a gépekről szóló irányelv a gép vagy gépegyüttes első üzembe helyezésekor alkalmazandó. Ez azt jelenti, hogy a gépnek az irányelv valamennyi rendelkezésének meg kell felelnie, mielőtt azt az EU-ban először rendeltetésszerűen használnák.

2. cikk

1) „harmonizált szabvány”: egy szabványügyi testület – nevezetesen az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN), az Európai Elektrotechnikai Szabványügyi Bizottság (CENELEC) vagy az Európai Távközlési Szabványügyi Intézet (ETSI) – által elfogadott, nem kötelező erejű műszaki előírás, amelyet a Bizottság a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek ⁽¹⁾ megfelelően kiadott megbízás alapján fogadott el.

⁽¹⁾ HL L 204., 1998.7.21., 37. o. A legutóbb a 2003-as csatlakozási okmányal módosított irányelv.

§ 87 A „harmonizált szabványok” fogalmának meghatározása

A harmonizált szabványok a gépekről szóló irányelv alkalmazásának alapvető eszközei. Alkalmazásuk nem kötelező. Amikor azonban ezek hivatkozásait az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzéteszik, a szabványok előírásainak alkalmazása az általuk érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében megfelelőiségre vonatkozó védelmet nyújt – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Ezenkívül a harmonizált szabványok jól jelzik a tudomány állását, amelyet az I. mellékletben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények alkalmazásakor figyelembe kell venni – lásd a következő részt: §162: az I. mellékletben szereplő 3. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

Noha a „harmonizált szabványok” meghatározása három európai szabványügyi szervezetet említ, a gyakorlatban csupán kettő, a CEN és a CENELEC vesz részt a gépekről szóló irányelvet támogató szabványok kidolgozásában – lásd a következő részt: §112: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A Bizottság által kiadott és a meghatározásban említett megbízást rendszerint mandátumnak nevezik. 2006. december 19-én a Bizottság a CEN és a CENELEC részére kiadta az M/396. sz. megbízást, amelyben felkérte az európai szabványügyi szervezeteket, hogy a 2006/42/EK irányelv fényében vizsgálják felül a gépekre

vonatkozó harmonizált szabványokat, és dolgozzák ki a szükséges új szabványokat.²⁶

(§ 88 Fenntartva)

3. cikk

Egyedi irányelvek

Ha egy gépre vonatkozóan az I. mellékletben említett veszélyeket egészben vagy részben más közösségi irányelvek egyedileg meghatározzák, akkor ez az irányelv nem alkalmazandó, vagy – az adott gépre vonatkozóan az ilyen veszélyek tekintetében – alkalmazása az említett irányelvek végrehajtásának időpontjától kezdődően megszűnik.

§ 89 A gépekről szóló irányelv és más belső piaci irányelvek

A 3. cikk értelmében a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó termékek esetében a gépekről szóló irányelv rendelkezéseit teljes körűen vagy részben felülírhatják más olyan uniós irányelvek, amelyek az érintett veszélyek mindegyikét vagy némelyikét egyedileg meghatározzák.

Ezek az egyedi irányelvek lehetnek átfogó egészségvédelmi és biztonsági irányelvek, amelyek a hatályuk alá tartozó termékek tekintetében a gépekből eredő valamennyi veszélyre kiterjednek. A 3. cikk szerint ezeket az irányelveket a hatályuk alá tartozó termékekre vonatkozóan a gépekről szóló irányelv helyett kell alkalmazni – lásd a következő alábbi részt: §90.

Más esetben az egyedi irányelvek és a gépekről szóló irányelv közötti átfedés csupán egy vagy néhány veszélyre korlátozódik. A 3. cikk értelmében ezekben az esetekben a gépekről szóló irányelv megfelelő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményei helyett az egyedi irányelv vonatkozó követelményei alkalmazandók – lásd a következő alábbi részt: §91.

A 3. cikkben említett egyedi irányelveken kívül kiegészítő jelleggel más uniós irányelvek is alkalmazandók lehetnek a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépekre, az utóbbi irányelvben nem szereplő szempontok, például az elektromágneses összeférhetőség vagy a környezetvédelem tekintetében – lásd a következő alábbi részt: §92.

Az alábbi bekezdésekben említett egyéb uniós irányelvek azok az irányelvek, amelyek az EK-Szerződés 95. cikke (jelenleg az EUMSZ. 114. cikke) alapján műszaki harmonizáció révén biztosítják az áruk szabad mozgását. Nincsenek közöttük olyanok, amelyeknek jogalapja az EK-Szerződés környezetvédelemmel foglalkozó 175. cikke (jelenleg az EUMSZ. 192. cikke), illetve az EK-Szerződés munkavállalói egészségvédelemmel és biztonsággal foglalkozó 137. cikke (jelenleg az EUMSZ. 153. cikke). A gépekről szóló irányelv és az EK-Szerződés 137. cikkén (jelenleg az EUMSZ. 153. cikke) alapuló irányelvek közötti kapcsolatról – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

²⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/machinery/mandates/m-396_en.pdf

A §90–§92 részekben szereplő irányelvek az 1. cikk g) pontjában említett részben kész gépekre is alkalmazhatók.

Megjegyzendő, hogy amikor egy gépre egynél több irányelv alkalmazandó, az egyes irányelvek által előírt megfelelésértékelési eljárás különbözhet. Ebben az esetben az egyes irányelvek értelmében elvégzendő megfelelésértékelés csak azokra a szempontokra vonatkozik, amelyeket az adott irányelv konkrétan meghatároz.

A gépen elhelyezett CE-jelölés azt jelzi, hogy a gép a CE-jelölést megkövetelő valamennyi vonatkozó uniós jogszabálynak megfelel – lásd a következő részeket: §106: az 5. cikk (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §141: a 16. cikkhez tartozó megjegyzések.

Amikor a gépekről szóló irányelven túl egy vagy több olyan irányelv alkalmazandó a gépre, amely előírja az EK-megfelelési nyilatkozat követelményét, a gyártó az összes irányelvhez készíthet egyetlen EK-megfelelési nyilatkozatot, feltéve hogy az az egyes irányelvek által előírt valamennyi információt tartalmazza. Erre nem minden esetben van lehetőség, mivel egyes irányelvek egyedi formátumú megfelelési nyilatkozatot kérnek. A gép EK-megfelelési nyilatkozatának mindenképpen tartalmaznia kell egy nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a gép megfelel a vonatkozó irányelveknek – lásd a következő részt: §383: a II. melléklet 1. A. részének (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

§90 Egyedi irányelvek, amelyek a hatályuk alá tartozó gép esetében a gépekről szóló irányelv helyett alkalmazandók

<p>2009/48/EK irányelv a játékok biztonságáról²⁷</p>	<p>A játékokról szóló irányelv átfogó egészségvédelmi és biztonsági irányelv, amely a gépekről szóló irányelvnél konkrétan határozza meg a játékként való felhasználásra szánt gépekből eredő veszélyeket.</p> <p>A 3. cikk értelmében ezért a gépekről szóló irányelv a játékokról szóló irányelv hatálya alá tartozó gépekre nem alkalmazandó.</p>
<p>89/686/EGK irányelv az egyéni védőeszközökről²⁸ (PPED)</p>	<p>Az egyéni védőeszközökről szóló irányelv átfogó egészségvédelmi és biztonsági irányelv, amely a gépekről szóló irányelvnél konkrétan határozza meg az egyéni védőeszközként való felhasználásra szánt gépekből eredő veszélyeket.</p> <p>A 3. cikk értelmében ezért a gépekről szóló irányelv az egyéni védőeszközökről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépekre nem alkalmazandó.</p> <p>Megjegyzendő, hogy az egyéni védőeszközökről szóló irányelv hatálya alá tartozó termékek gépekre felszerelhetők lehetnek, mint például a személyi lezuhanásgátló eszközökhöz tartozó merev vagy rugalmas terelők.</p>

²⁷ HL L 170., 2009.6.30., 1. o.

²⁸ HL L 399., 1989.12.30., 18. o.

<p>A 2007/47/EK irányelvvel²⁹ módosított 93/42/EGK irányelv³⁰</p> <p>az orvostechnikai eszközökről</p> <p>(MDD)</p>	<p>Az orvostechnikai eszközökről szóló irányelv átfogó egészségvédelmi és biztonsági irányelv, amely a gépekről szóló irányelvnél konkrétan határozza meg az orvosi használatra szánt gépekből eredő veszélyeket.</p> <p>A 3. cikk értelmében ezért a gépekről szóló irányelv az orvostechnikai eszközökről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépekre nem alkalmazandó.</p> <p>Megjegyzendő, hogy az orvostechnikai eszközökről szóló irányelv módosított 3. cikke előírja, hogy a gépekről szóló irányelvben szereplő valamennyi releváns és az orvostechnikai eszközökről szóló irányelvben nem említett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmény alkalmazandó a gépnek minősülő orvostechnikai eszközökre, míg az ilyen eszközök forgalomba hozatalával kapcsolatos minden további kötelezettség tekintetében, ideértve a megfelelőségértékelési eljárást is, kizárólag az orvostechnikai eszközökről szóló irányelv irányadó.</p>
<p>95/16/EK irányelv³¹</p> <p>a felvonókról</p> <p>(LD)</p>	<p>A felvonóirányelv átfogó egészségvédelmi és biztonsági irányelv, amely a gépekről szóló irányelvnél konkrétan határozza meg a felvonóként, illetve a felvonók biztonsági alkatrészeként való használatra szánt gépekből eredő veszélyeket.</p> <p>A 3. cikk értelmében ezért a gépekről szóló irányelv a felvonóirányelv hatálya alá tartozó felvonókra vagy biztonsági alkatrészekre nem alkalmazandó.</p> <p>Megjegyzendő, hogy a felvonóirányelv I. mellékletének 1.1. pontja előírja, hogy a gépekről szóló irányelvben szereplő valamennyi releváns és a felvonóirányelv I. mellékletében nem említett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmény alkalmazandó a felvonókra, míg az ilyen felvonók forgalomba hozatalával kapcsolatos minden további kötelezettség tekintetében, ideértve a megfelelőségértékelési eljárást is, kizárólag a felvonóirányelv irányadó.</p> <p>A gépekről szóló irányelv a felvonóirányelv hatálya alól kizárt felvonókra alkalmazandó, kivéve, ha azok a gépekről szóló irányelv hatálya alá sem tartoznak – <u>lásd a következő részeket: §47–§70: az 1. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §151: a 24. cikkhez tartozó megjegyzések.</u></p>

²⁹ HL L 247., 2007.9.21., 21. o.

³⁰ HL L 169., 1993.7.12., 1. o.

³¹ HL L 213., 1995.9.7., 1. o.

<p>2000/9/EK irányelv³²</p> <p>a személyszállító kötélvontatású vasutakról</p>	<p>A kötélvontatású vasutakról szóló irányelv átfogó egészségvédelmi és biztonsági irányelv, amely a gépekről szóló irányelvnél konkrétabban határozza meg a kötélvontatású vasútként való használatra szánt gépekből eredő veszélyeket.</p> <p>A 3. cikk értelmében ezért a gépekről szóló irányelv a kötélvontatású vasutakról szóló irányelv hatálya alá tartozó, személyszállító kötélvontatású vasutakra nem alkalmazandó.</p> <p>A gépekről szóló irányelv a kötélvontatású vasutakról szóló irányelv hatálya alól kizárt vagy az alá nem tartozó egyes kötélvontatású vasutakra alkalmazandó; ilyenek például a kizárólag áruk szállítására, illetve a mezőgazdasági, bányászati vagy ipari célra használt kötélvontatású vasutak.</p> <p>A kötélvontatású vasutakról szóló irányelv hatálya alól kizárt egyéb berendezések a gépekről szóló irányelv hatálya alá sem tartoznak; ilyenek például a vízi és vasúti hálózati szállítóeszközök, illetve a kifejezetten vásárokon vagy vidámparkokban való használatra szánt berendezések – <u>lásd a következő részeket: §49 és §57: az 1. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.</u></p>
---	--

³² HL L 106., 2000.5.3., 21. o.

§91 Egyedi irányelvek, amelyek egyedi veszélyek esetén a gépekről szóló irányelv helyett alkalmazandók lehetnek a gépre

<p>94/9/EK irányelv³³ a robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt felszerelésekről és védelmi rendszerekről (ATEX irányelv)</p>	<p>A 3. cikk értelmében a robbanásveszély tekintetében a robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt gépekre az ATEX irányelv alkalmazandó.</p> <p>A gépekről szóló irányelv I. melléklete 1.5.7. pontjának második bekezdésében említett „vonatkozó közösségi irányelvek” az ATEX irányelvre való hivatkozásként értelmezendők.</p> <p>Megjegyzendő, hogy az ATEX irányelv nem vonatkozik a gépeken belüli azon területekre, ahol robbanásveszélyes légkör lehet jelen, vagy a nem a légköri viszonyokból eredő más robbanásveszélyekre.³⁴</p> <p>A gép által, illetve a gépben gázok, folyadék, por, gőzök vagy más, a gép által használt anyagok által okozott robbanásveszélyre a gépekről szóló irányelv alkalmazandó – <u>lásd a következő részt: §228: az I. melléklet 1.5.7. pontjához tartozó megjegyzések.</u></p> <p>A gép gyártója beépíthet a gépbe már forgalomba hozott, robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt felszereléseket, védelmi rendszereket vagy alkatrészeket annak érdekében, hogy a gépen belül megakadályozza a robbanásveszély kialakulását. Ebben az esetben a gép EK-megfelelőségi nyilatkozatának nem kell az ATEX irányelvre hivatkoznia, hanem a gépbe beépített, robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt felszerelések, rendszerek vagy alkatrészek EK-megfelelőségi nyilatkozatát be kell illeszteni a gép gyártójának műszaki dokumentációjába – <u>lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések.</u></p>
---	---

³³ HL L 100., 1994.4.19., 1. o.

³⁴ *Lásd a következőt: Útmutató a robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt felszerelésekre és védelmi rendszerekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 1994. március 23-i 94/9/EK irányelv alkalmazásáról – Harmadik kiadás, 2009. június*
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/documents/guidance/atex/application/index_en.htm

<p>84/500/EGK irányelv az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő kerámiatárgyakról³⁵</p> <p>1935/2004/EK rendelet³⁶ az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokról és tárgyakról, valamint a 80/590/EGK és a 89/109/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről</p> <p>A Bizottság 2002/72/EK irányelve³⁷</p> <p>az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő műanyagokról és műanyag tárgyakról</p>	<p>A 3. cikk értelmében az élelmiszerekkel kapcsolatos gépek érintett részeire az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokra és tárgyakra vonatkozó uniós rendelkezések alkalmazandók.</p> <p>A gépekről szóló irányelv I. melléklete 2.1.1. a) pontjában említett „a vonatkozó irányelvek” kifejezés a 84/500/EGK irányelvre, az 1935/2004/EK rendeletre és a 2002/72/EK irányelvre való hivatkozásként értelmezendő.</p>
<p>2009/105/EK irányelv³⁸ az egyszerű nyomástartó edényekről</p> <p>(kodifikált változat)</p> <p>(SPVD)</p>	<p>A 3. cikk értelmében a nyomásból eredő veszélyek tekintetében a sorozatban gyártott, gépbe beépített vagy ahhoz csatlakoztatott egyszerű nyomástartó edényekre az egyszerű nyomástartó edényekről szóló irányelv alkalmazandó.</p> <p>Megjegyzendő, hogy a működés közbeni törésveszély a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozik – lásd a következő részt: §207: az I. melléklet 1.3.2. pontjához tartozó megjegyzések.</p>

³⁵ HL L 277., 1984.10.20., 12. o.

³⁶ HL L 338., 2004.11.13., 4. o.

³⁷ HL L 220., 2002.8.15., 18. o.

³⁸ HL L 264., 2009.8.10., 12. o.

<p>2009/142/EK irányelv³⁹ a gázüzemű berendezésekről (GAD)</p>	<p>A gázüzemű berendezésekről szóló irányelv a főzésre, fűtésre, meleg víz előállítására, hűtésre, világításra vagy mosásra használatos gázüzemű berendezésekre és ezek részegységeire alkalmazandó, ideértve a légbefúvásos gázégőket is.</p> <p>A 3. cikk értelmében az általa érintett veszélyek tekintetében a gázüzemű berendezésekről szóló irányelv a hatálya alá tartozó, gépbe beépített gázüzemű berendezésekre is vonatkozik.</p> <p>A gázüzemű berendezésekről szóló irányelv hatálya nem terjed ki a kifejezetten ipari területen végzett ipari folyamatokban történő felhasználásra tervezett berendezésekre. Az ilyen és más, a gázüzemű berendezésekről szóló irányelv hatálya alól kizárt berendezésekre a gépekről szóló irányelv alkalmazandó, amennyiben annak hatálya alá tartoznak vagy azokat gépbe beépítették.</p> <p>A gépekről szóló irányelv ezenfelül – a gázüzemű berendezésekről szóló irányelvben nem említett veszélyek tekintetében – az utóbbi irányelv hatálya alá tartozó, villamosenergia-meghajtású mozgó részekkel rendelkező gázüzemű berendezésekre is alkalmazandó.</p>
<p>97/23/EK irányelv⁴⁰ a nyomástartó berendezésekről (PED)</p>	<p>A 3. cikk értelmében a nyomásból eredő veszélyek tekintetében a hatálya alá tartozó, gépbe beépített vagy ahhoz csatlakoztatott nyomástartó berendezésekre a nyomástartó berendezésekről szóló irányelv alkalmazandó. Ha egy már forgalomba hozott nyomástartó berendezést építenek be egy gépbe, a gép gyártójának műszaki dokumentációjában szerepelnie kell az adott berendezésnek a nyomástartó berendezésekről szóló irányelvnek való EK-megfelelőségi nyilatkozatának – <u>lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések.</u></p> <p>A gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépbe beépített, legfeljebb az 1. kategóriába besorolt nyomástartó berendezések nem tartoznak a nyomástartó berendezésekről szóló irányelv hatálya alá. Ennélfogva az ilyen berendezésekre teljes körűen a gépekről szóló irányelv alkalmazandó.</p> <p>Megjegyzendő, hogy a működés közbeni törésveszély a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozik – <u>lásd a következő részt: §207: az I. melléklet 1.3.2. pontjához tartozó megjegyzések.</u></p>

³⁹ HL L 330., 2009.12.16., 10. o.

⁴⁰ HL L 181., 1997.7.9., 1. o.

§ 92 Irányelvek, amelyek a gépekről szóló irányelvben nem szereplő veszélyek tekintetében az említett irányelven felül vonatkozhatnak a gépre

<p>89/106/EGK irányelv⁴¹ az építési termékekről (CPD)</p>	<p>Az építési termékekről szóló irányelv az építési termékeknek az azon építményeknek való megfelelésével kapcsolatos követelményeket határozza meg, amelyekbe azokat beépítik.</p> <p>Az építési termékekről szóló irányelv a gépekről szóló irányelven felül alkalmazandó a bizonyos építményekbe való állandó beépítésre tervezett gépekre is; ilyenek például az elektromos kapuk, ajtók, ablakok, zsaluk és redőnyök, szellőző- és légkondicionáló rendszerek.</p> <p>Megjegyzendő, hogy az építési termékekről szóló irányelv csak akkor alkalmazható, ha rendelkezésre áll harmonizált műszaki előírás.</p>
<p>A 2002/88/EK⁴² és a 2004/26/EK⁴³ irányelvvel módosított 97/68/EK irányelv⁴⁴ a nem közúti mozgó gépekbe és berendezésekbe szánt belső égésű motorok gáz és szilárd halmazállapotú szennyezőanyag-kibocsátásáról (NRMMD)</p>	<p>Ez az irányelv meghatározza a hatálya alá tartozó, nem közúti mozgó gépekbe szánt belső égésű motorok gáz és szilárd halmazállapotú kibocsátásaira vonatkozó környezetvédelmi követelményeket.</p> <p>A nem közúti mozgó gépekbe beépített motorokon szerepelniük kell a 97/68/EK irányelv 6. cikkében említett, valamint I. melléklete 3. pontjában leírt jelöléseknek, az irányelvre azonban a gép EK-megfelelőségi nyilatkozatában nem kell hivatkozni.</p>
<p>1999/5/EK irányelv⁴⁵ a rádióberendezésekről és a távközlő végberendezésekről (R&TTED)</p>	<p>A rádióberendezésekről és távközlő végberendezésekről szóló irányelvnek a rádiófrekvenciás spektrum használata tekintetében megfogalmazott követelményei a hatálya alá tartozó és gépbe beépített rádióberendezésekre és távközlő végberendezésekre, például egyes távvezérlő eszközökre vonatkoznak.</p> <p>Megjegyzendő, hogy a gépek távvezérlő rendszereinek biztonságáról a gépekről szóló irányelv rendelkezik – lásd a következő részt: §184: az I. melléklet 1.2.1. pontjához tartozó megjegyzések.</p>

⁴¹ HL L 40., 1989.2.11., 12. o.

⁴² HL L 35., 2003.2.11., 28. o.

⁴³ HL L 146., 2004.4.30., 1. o.

⁴⁴ HL L 59., 1998.2.27., 1. o.

⁴⁵ HL L 91., 1999.4.7., 10. o.

<p>A 2005/88/EK irányelvvel⁴⁶ módosított 2000/14/EK irányelv⁴⁷</p> <p>a kültéri használatra tervezett berendezések zajkibocsátásáról</p> <p>(OED)</p>	<p>A kültéri használatra tervezett berendezésekről szóló irányelv a hatálya alá tartozó, kültéri használatra tervezett berendezések környezeti zajkibocsátására vonatkozó követelményeket határozza meg.⁴⁸</p> <p>Megjegyzendő, hogy a gépekről szóló irányelv I. melléklete 1.7.4.2. u) pontjának utolsó bekezdése kimondja, hogy a kültéri berendezésekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépekre az ezen irányelvben a hangnyomásszintek vagy hangerőszintek mérésével kapcsolatos követelményeket kell alkalmazni, és az adott pont vonatkozó rendelkezéseit nem kell alkalmazni – <u>lásd a következő részeket: §229 és §230: az 1.5.8. ponthoz tartozó megjegyzések; és §273: az I. melléklet 1.7.4.2. u) pontjához tartozó megjegyzések.</u></p>
<p>2002/95/EK irányelv⁴⁹</p> <p>egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikus berendezésekben való alkalmazásának korlátozásáról</p> <p>(ROHS)</p>	<p>Ez az irányelv az egyes veszélyes anyagoknak a 2002/96/EK irányelv I. melléklete A. részében meghatározott 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. és 10. kategóriájába tartozó elektromos és elektronikus berendezésekben való alkalmazására vonatkozó korlátozásokat határozza meg.</p> <p>Az ezen kategóriákba tartozó egyes termékekre a gépekről szóló irányelv hatálya is kiterjedhet, például az 1. kategóriában – a nem háztartási használatra szánt háztartási nagygépek; a 6. kategóriában – az elektromos és elektronikus szerszámok; a 7. kategóriában – a villamos meghajtású szabadidős és sportfelszerelések; és a 10. kategóriában – az adagolóautomaták.</p>

⁴⁶ HL L 344., 2005.12.27., 44. o.

⁴⁷ HL L 162., 2000.7.3., 1. o.

⁴⁸ Lásd a 2000/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazásáról szóló útmutatót: http://ec.europa.eu/enterprise/mechan_equipment/noise/index.htm

⁴⁹ HL L 37., 2003.2.13., 19. o.

<p>2004/108/EK irányelv⁵⁰</p> <p>az elektromágneses összeférhetőségről</p> <p>(EMCD)</p>	<p>Az elektromágneses összeférhetőségről szóló irányelv azokra az elektromos vagy elektronikus alkatrészeket tartalmazó gépekre vonatkozik, amelyek elektromágneses zavart okozhatnak vagy szenvedhetnek el. Az irányelv az elektromágneses összeférhetőségnek a gép működésével összefüggő szempontjaira is kiterjed.⁵¹</p> <p>Ugyanakkor a gépeknek a biztonsággal kapcsolatos elektromágneses zavarral szembeni ellenálló-képességéről a gépekről szóló irányelv rendelkezik, függetlenül attól, hogy a zavar sugárzás vagy vezeték útján továbbítódik – lásd a következő részeket: §184; az 1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések; és §233; az I. melléklet 1.5.11. pontjához tartozó megjegyzések.</p>
<p>2005/32/EK irányelv</p> <p>az energiateljesítmény- termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapításának kereteiről</p> <p>(EuP irányelv)</p>	<p>Az EuP irányelv meghatározza az ipari termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények elfogadásának keretét.</p> <p>Az EuP irányelv keretében elfogadott végrehajtó intézkedések alkalmazhatók lehetnek a gépekre vagy a gépbe beépítendő berendezésekre, például a szivattyúkra is.</p>

4. cikk

Piacfelügyelet

(1) A tagállamok minden megfelelő intézkedést meghoznak annak biztosítására, hogy egy gép csak akkor kerülhessen forgalomba hozatalra és/vagy üzembe helyezésre, ha megfelel az ezen irányelv vonatkozó rendelkezéseinek, és nem veszélyezteti a személyek egészségét és biztonságát, és adott esetben háziállatokat és a tulajdont sem, amennyiben megfelelően van beszerelve és karbantartva, valamint rendeltetésszerűen vagy ésszerűen előrelátható körülmények között használják.

...

§ 93 Piacfelügyelet

A 4. cikk meghatározza a tagállamok azon köteleességét, hogy gondoskodniuk kell a gépekről szóló irányelv gépekre és részben kész gépekre vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásáról, valamint a gépek biztonságos forgalomba hozataláról és üzembe helyezéséről.

⁵⁰ HL L 390., 2004.12.31., 24. o.

⁵¹ Lásd az elektromágneses összeférhetőségről szóló, 2007. május 21-i 2004/108/EK irányelvről szóló útmutatót:

http://ec.europa.eu/enterprise/electr_equipment/emc/guides/emcguide_may2007.pdf

A 4. cikk (1) bekezdésében használt „gép” kifejezés átfogó módon értelmezendő, tehát az 1. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt termékkategóriákra vonatkozik – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az alapvető piacfelügyeleti szabályokat a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról szóló 765/2008/EK rendelet⁵² III. fejezete határozza meg. A rendelet 2010. január 1-jétől közvetlenül alkalmazandó. A piacfelügyeletre vonatkozó rendelkezései kiegészítik a gépekről szóló irányelvben szereplő rendelkezéseket, tehát akkor alkalmazandók, amikor az irányelv nem tartalmaz ugyanilyen célkitűzéssel bíró, egyedi rendelkezéseket.⁵³

Az alábbi megjegyzések egyaránt kapcsolódnak a gépekről szóló irányelv 4. cikkének rendelkezéseivel, valamint a rendelet III. fejezetében szereplő kiegészítő rendelkezésekhez. A rendelet vonatkozó rendelkezéseit összefoglaló módon ismertetjük, a lábjegyzetekben pedig megtalálhatók a rendelet vonatkozó cikkeire mutató hivatkozások, noha az olvasónak ajánlott a rendelet teljes szövegét tanulmányoznia.

A „*piacfelügyelet*” kifejezés a hatóságok által annak biztosítása érdekében végzett tevékenység és hozott intézkedések, hogy az irányelv hatálya alá tartozó termékeken elvégezték a szükséges megfelelőségértékelési eljárásokat, hogy azok megfelelnek a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, valamint hogy kész termékek esetében biztonságosak.⁵⁴ A piacfelügyeletet az ilyen termékek forgalomba hozatalának vagy üzembe helyezésének *időpontjában vagy azt követően* végzik. A piacfelügyelet ennél fogva nem azonos a megfelelőségértékeléssel, amely a termék megfelelőségét még a forgalomba hozatal vagy üzembe helyezés előtt hivatott biztosítani.

§ 94 A gépekkel kapcsolatos piacfelügyelet

A 4. cikk (1) bekezdésében előírt, a gépekre vonatkozó piacfelügyelet legalább az alábbi tevékenységeket foglalja magában:

- annak ellenőrzése, hogy forgalomba hozott vagy üzembe helyezett gépen feltüntették a CE-jelölést, és mellékeltek hozzá a helyesen elkészített EK-megfelelőségi nyilatkozatot – lásd a következő részeket: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; §141: a 16. cikkhez tartozó megjegyzések; §383: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések; és §387: a III. melléklethez tartozó megjegyzések;
- annak biztosítása, hogy a forgalomba hozott vagy üzembe helyezett gépre vonatkozóan elvégezték a vonatkozó megfelelőségértékelési eljárást – lásd a következő részeket: §127–§130: a 12. cikkhez tartozó megjegyzések;

⁵² Az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK rendelete a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről – HL L 218., 2008.8.13., 30. o.

⁵³ Lásd a 765/2008/EK rendelet 15. cikkének (2) bekezdését.

⁵⁴ Lásd a 765/2008/EK rendelet 2. cikkének (17) bekezdését.

- annak ellenőrzése, hogy forgalomba hozott vagy üzembe helyezett géphez mellékeltek a szükséges információkat, például a használati utasítást – lásd a következő részeket: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §254–§256: az I. melléklet 1.7.4. pontjához tartozó megjegyzések.
- amennyiben a gép részben kész gépet tartalmaz, annak ellenőrzése, hogy a kész gép vagy gépegyüttes gyártója megfelelően követte a részben kész gép gyártójának összeszerelési utasításait.
- a forgalomba hozott vagy üzembe helyezett gép megfelelőségének nyomon követése annak biztosítása érdekében, hogy az megfeleljen a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, és ne veszélyeztesse a személyek egészségét és biztonságát, illetve adott esetben a háziállatokat vagy a vagyont sem – lásd a következő részeket: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §160: az I. mellékletben szereplő 2. általános alapelvhez tartozó megjegyzések;
- megfelelő intézkedések meghozatala annak biztosítása érdekében, hogy a nem megfelelő termékeket megfelelővé tegyék vagy kivonják a forgalomból – lásd a következő részeket: §122–§126: a 11. cikkhez tartozó megjegyzések; és §142: a 17. cikkhez tartozó megjegyzések.

A gépekről szóló irányelv alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményei elsősorban a személyek, többek között a kezelők és más veszélynek kitett személyek egészségére és biztonságára vonatkoznak – lásd a következő részeket: §166 és §167: az I. melléklet 1.1.1. c) és d) pontjához tartozó megjegyzések. Az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények adott esetben a háziállatok egészségére és biztonságára is kiterjednek. Ez releváns lehet például a háziállatokkal, lovakkal vagy kisállatokkal való használatra szánt vagy azokkal feltehetően érintkezésbe kerülő gépek esetében. Az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények ezenfelül adott esetben a vagyon védelmére is kiterjednek, például tűz vagy robbanás kockázatával szemben – lásd a következő részeket: §227 és §228: az I. melléklet 1.5.6. és 1.5.7. pontjához tartozó megjegyzések.

Piacfelügyelet a gép gyártásának befejezését követően bármely szakaszban végezhető, amint az érintett terméket forgalmazás vagy használat céljából hozzáférhetővé tették az EU-ban – lásd a következő részt: §73: a 2. cikk h) pontjához tartozó megjegyzések. A gép vizsgálható a gyártó, az importőr, a forgalmazó vagy a kölcsönzővállalat telephelyén, valamint a tranzitterületeken vagy az EU külső határainál.

A gép megfelelősége a felhasználó telephelyén is ellenőrizhető annak üzembe helyezését követően, ebben az esetben azonban a piacfelügyeleti hatóságoknak meg kell különböztetniük a gyártó által szállított gép jellemzőit azoktól a jellemzőktől, amelyek a felhasználó által végzett módosításokból eredhetnek – lásd a következő részt: §382: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések. Ezt megkönnyítheti a gyártó műszaki dokumentációja vonatkozó részeinek tanulmányozása – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részéhez tartozó megjegyzések. A felhasználó által saját használatra gyártott gép megfelelősége szintén ellenőrizhető annak üzembe helyezését követően – lásd a következő részt: §86: a 2. cikk k) pontjához tartozó megjegyzések.

Ha a gép nem megfelelősége a felhasználóra nézve kockázatokkal jár, a munkahelyi egészségvédelemért és biztonságért felelős nemzeti hatóságok felszólíthatják a felhasználót, hogy megtegye a szükséges lépéseket a személyek védelme érdekében, és súlyos kockázat esetén megtilthatják a gép használatát. Az ilyen intézkedésekhez a munkaeszközök használatáról szóló 2009/104/EK irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályok szolgálnak keretként – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések. Ilyen esetben azonban a gépekről szóló irányelv alapján a piacfelügyeleti hatóságoknak is meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket a szóban forgó gép gyártójára vonatkozóan.

A gép megfelelőségének értékelésekor a piacfelügyeleti hatóságoknak figyelembe kell venniük, hogy a gép forgalomba hozatalának időpontjában milyen volt a tudomány állása, adott esetben ideértve a hatályos harmonizált szabványokat is – lásd a következő részeket: §161 és §162: az I. mellékletben szereplő 3. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

A piacfelügyeleti hatóságoknak figyelembe kell venniük a gépnek a gyártó által megnevezett rendeltetésszerű használatát, illetve annak ésszerűen előrelátható rendellenes használatát is – lásd a következő részeket: §171 és §172: az I. melléklet 1.1.1. h) és i) pontjához tartozó megjegyzések.

4. cikk (folytatás)

...

(2) *A tagállamok minden megfelelő intézkedést meghoznak annak biztosítására, hogy részben kész gép csak akkor kerülhessen forgalomba hozatalra, ha ezen irányelv vonatkozó rendelkezéseinek megfelel.*

...

§ 95 A részben kész gépekkel kapcsolatos piacfelügyelet

A 4. cikk (2) bekezdése előírja a tagállamok számára a részben kész gépekre vonatkozó piacfelügyelet végrehajtását.

A részben kész gépekkel kapcsolatos piacfelügyelet elvégezhető még azelőtt, hogy a részben kész gépet a végső gépbe vagy gépegyüttesbe beépítsék. A piacfelügyeleti hatóságok ezenfelül azokat a gépeket vagy gépegyütteseket is ellenőrizhetik, amelyekbe részben kész gépet építettek. Ebben az esetben a részben kész gép piacfelügyelete a teljes gépre vonatkozó piacfelügyelet részét képezi.

Amennyiben beépítését követően a részben kész gépről megállapítást nyer, hogy nem megfelelő, a piacfelügyeleti hatóságok ellenőrizhetik a kész gép műszaki dokumentációjában, hogy a részben kész gép beépítési nyilatkozata tanúsítja-e, hogy a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket alkalmazták és teljesítették – lásd a következő részt: §384: a II. melléklet 1. B. részéhez tartozó megjegyzések. Ebben az esetben a piacfelügyeleti hatóságoknak fel kell venniük a kapcsolatot a részben kész gép gyártójával.

A részben kész gépekre vonatkozó piacfelügyelet az alábbi tevékenységeket foglalja magában:

- a) annak ellenőrzése, hogy a részben kész gépet a megfelelő eljárások lebonyolítását követően hozták forgalomba – lásd a következő részt: §131: a 13. cikkhez tartozó megjegyzések;
- b) annak ellenőrzése, hogy a forgalomba hozott részben kész géphez mellékeltek a megfelelő, beépítésre vonatkozó nyilatkozatot. Különösképpen meg kell győződni arról, hogy a beépítésre vonatkozó nyilatkozat tartalmaz-e arra vonatkozó nyilatkozatot, hogy mely alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket alkalmaztak és teljesítettek teljes körűen – lásd a következő részeket: §131: a 13. cikkhez tartozó megjegyzések; és §384: a II. melléklet 1. B. részéhez tartozó megjegyzések.
- c) annak ellenőrzése, hogy a gyártó összeszerelésre vonatkozó utasításait úgy készítették-e el, hogy az lehetővé tegye a kész gép gyártója számára a részben kész gép megfelelő összeszerelését – lásd a következő részeket: §131: a 13. cikkhez tartozó megjegyzések; és §390: a VI. melléklethez tartozó megjegyzések.
- d) annak nyomon követése, hogy a forgalomba hozott részben kész gép megfelel-e a gyártó bevallása szerint alkalmazott és teljesített alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek – lásd a következő részt: §385: a II. melléklet B. részének 4. pontjához tartozó megjegyzések. A részben kész gép nyomon követését megkönnyítheti a vonatkozó műszaki dokumentáció tanulmányozása – lásd a következő részt: §394: a VII. melléklet B. részéhez tartozó megjegyzések;
- e) megfelelő intézkedések meghozatala azon részben kész gépekre vonatkozóan, amelyek a fenti a)–d) pontokban említett rendelkezések valamelyikének nem felelnek meg. Noha a gépekről szóló irányelv nem határozza meg a konkrét intézkedéseket, nyilvánvaló, hogy a piacfelügyeleti hatóságoknak fel kell szólítaniuk a részben kész gép gyártóját arra, hogy termékét összhangba hozza a fenti a)–d) pontokban említett rendelkezésekkel, ennek hiányában pedig gondoskodjon a termék forgalomból történő kivonásáról.

4. cikk (folytatás)

...

- (3) *A tagállamoknak létre kell hozniuk vagy ki kell jelölniük olyan illetékes hatóságokat, amelyek felügyelik, hogy a gépek vagy a részben kész gépek az (1) és (2) bekezdésben meghatározott rendelkezéseknek megfelelnek-e.*
- (4) *A tagállamok meghatározzák a (3) bekezdésben említett illetékes hatóságok feladatait, szervezetét és jogköreit, és erről, valamint az ezt követő módosításokról értesítik a Bizottságot és a többi tagállamot.*

§ 96 Piacfelügyeleti hatóságok

A „piacfelügyeleti hatóság” az egyes tagállamok területén a piacfelügyelet ellátásáért felelős nemzeti hatóság.⁵⁵ A 4. cikk (3) és (4) bekezdése előírja a tagállamok

⁵⁵ Lásd a 765/2008/EK rendelet 2. cikkének (18) bekezdését.

számára a piacfelügyelet ellátásáért felelős hatóságok kijelölését, valamint azok *feladatainak, szervezetének és jogköreinek meghatározását*. A tagállamok szabadon határozhatnak a piacfelügyelet megszervezéséről, a piacfelügyeleti rendszernek azonban meg kell felelnie bizonyos kritériumoknak:

- A piacfelügyeleti hatóságok függetlenül, pártatlanul és elfogulatlanul végzik feladataikat.⁵⁶
- A tagállamok biztosítják a piacfelügyeleti hatóságok számára a feladatuk ellátásához szükséges megfelelő személyzeti és költségvetési erőforrásokat.
- A piacfelügyeleti hatóságokat fel kell jogosítani többek között arra, hogy megkövetelhessék a gazdasági szereplőktől a szükséges dokumentumok és információk rendelkezésre bocsátását, valamint indokolt esetben arra, hogy a gazdasági szereplők telephelyére belépjenek, és a termékekből szükséges mintavételt végezzenek.⁵⁷
- A tagállamok biztosítják, hogy piacfelügyeleti hatóságaik a rájuk ruházott jogköröket az arányosság elvének megfelelően gyakorolják.⁵⁸
- A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a nyilvánosság tudjon a nemzeti piacfelügyeleti hatóság létezéséről és feladatairól, azonosítani tudja azt és tudja, milyen módon léphet kapcsolatba e hatósággal.⁵⁹
- A piacfelügyeleti rendszernek a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó valamennyi termékkategóriára ki kell terjednie, ideértve a szakképzett felhasználók részére, valamint a fogyasztói használatra szánt gépeket is.⁶⁰ Egyes tagállamokban előfordulhat, hogy valamennyi termékkategóriáért egyetlen hatóság felel. Más tagállamokban a gépekről szóló irányelvvel kapcsolatos piacfelügyeletet közösen látja el például a fogyasztóvédelemért felelős hatóság és a munkahelyi egészségvédelemért és biztonságért felelős hatóság.
- Amennyiben egynél több hatóság is érintett, a tagállamok gondoskodnak az e hatóságok között lévő megfelelő koordinációról és kommunikációról.⁶¹
- Az állami piacfelügyeleti hatóságoknak rendelkezniük kell a szükséges műszaki ellenőrzések és vizsgálatok elvégzéséhez szükséges létesítményekkel, illetve legalábbis hozzá kell férniük ezekhez a szükséges létesítményekhez.⁶² A piacfelügyeletet ellátó hatóságok bizonyos feladatokkal, például a gép vizsgálatával vagy műszaki ellenőrzésével szakértő vizsgálati

⁵⁶ Lásd a 765/2008/EK rendelet 19. cikkének (4) bekezdését.

⁵⁷ Lásd a 765/2008/EK rendelet 19. cikkének (1) bekezdését.

⁵⁸ Lásd a 765/2008/EK rendelet 18. cikkének (4) bekezdését.

⁵⁹ Lásd a 765/2008/EK rendelet 17. cikkének (2) bekezdését.

⁶⁰ Lásd a 765/2008/EK rendelet 16. cikkének (3) bekezdését.

⁶¹ Lásd a 765/2008/EK rendelet 18. cikkének (1) bekezdését.

⁶² Lásd a 765/2008/EK rendelet 19. cikkének (1) bekezdését.

vagy ellenőrző szerveket bízhatnak meg, ideértve a magánszervezeteket is. Ugyanakkor továbbra is az állami piacfelügyeleti hatóságok felelnek az ilyen szervek által a nevükben végzett vizsgálatok vagy ellenőrzések alapján hozott valamennyi piacfelügyeleti döntésért és intézkedésért.

§ 97 A piacfelügyeleti rendszer

A piacfelügyeleti rendszernek az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a nem megfelelő gépekkel kapcsolatos panaszok kezelésére szolgáló eljárás;
- a gépek által okozott balesetekkel és egészségkárosodásokkal kapcsolatos jelentések és adatok nyomon követését, illetve az ezek alapján történő fellépést célzó rendszer;
- adott gépkategóriákra vonatkozó felmérések és a minták ellenőrzése vagy vizsgálata;
- megfelelő eszközök a helyesbítő intézkedések hatékony végrehajtásának ellenőrzéséhez;
- a gépekkel kapcsolatos egészségvédelmi és biztonsági kérdéseket érintő tudományos és technikai ismeretek követéséhez szükséges eszközök.⁶³

Nyilvánvaló, hogy a piacfelügyeleti hatóságok nem vizsgálhatnak meg minden forgalomba hozott terméket, a forgalomban lévő termékeket azonban megfelelő szinten nyomon kell követni annak érdekében, hogy az érintett érdekelt felek tudatában legyenek a piacfelügyeleti tevékenységnek, és az jelentős hatást gyakoroljon a gazdasági szereplők magatartására.

A piacfelügyeleti hatóságoknak megfelelő lépéseket kell tenniük, amennyiben a gépek által okozott balesetekre, eseményekre vagy egészségkárosodásra vonatkozó panaszok vagy jelentések arra utalnak, hogy az érintett gép nem felel meg a gépekről szóló irányelvben foglalt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek.

A piacfelügyeleti hatóságoknak a védzáradékkal kapcsolatos eljárás szerint a Bizottság által hozott határozatok alapján intézkedniük kell – lásd a következő részeket: §122–§126: a 11. cikkhez tartozó megjegyzések. A piacfelügyeleti hatóságoknak ezenkívül az általános termékbiztonságról szóló irányelvben⁶⁴ létrehozott Közösségi Gyors Tájékoztatási Rendszer (RAPEX) keretében bejelentett, a nem biztonságos termékekre vonatkozó információkat is figyelembe kell venniük.

E reaktív fellépés mellett a piacfelügyeleti tevékenységet időszakos piacfelügyeleti programok mentén szervezik meg, amelyeket hatékonyságuk javítása érdekében rendszeresen felülvizsgálják és aktualizálnak. A gépekkel kapcsolatos piacfelügyeleti program részét képezheti egy általános piacfelügyeleti programnak, de egy ágazatspecifikus programba is tartozhat. A piacfelügyeleti programokról tájékoztatják a többi tagállamot és a Bizottságot, valamint többek között elektronikus formátumban nyilvánosan közzéteszik azokat. Az első ilyen közzététel 2010. január 1-jéig

⁶³ Lásd a 765/2008/EK rendelet 18. cikkének (2) bekezdését.

⁶⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2001/95/EK irányelve (2001. december 3.) az általános termékbiztonságról – HL L 11., 2002.1.15., 4. o.

megtörténik. A piacfelügyeleti programokat legalább négyévente felülvizsgálják, a felülvizsgálatok eredményeit pedig közlik a többi tagállammal és a Bizottsággal, valamint nyilvánosan elérhetővé teszik azokat.⁶⁵

A legnagyobb hatékonyság érdekében a piacfelügyeleti tevékenységnek kockázatértékelésen kell alapulnia. Különös figyelmet kell fordítani azon termékterületekre, ahol bizonyított az irányelv rendelkezéseinek hiányos alkalmazása, illetve ahol az irányelv alkalmazása ellenére a gépek által okozott balesetek és megbetegedések aránya továbbra is magas.

A források felhasználásának optimalizálása érdekében szükség van az egyes tagállamok piacfelügyeleti hatóságai közötti együttműködésre és koordinációra – lásd a következő részt: §144: a 19. cikkhez tartozó megjegyzések. A termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról szóló rendelet konkrét intézkedéseket irányoz elő az ilyen együttműködés javítására, valamint a harmadik országok illetékes hatóságaival folytatott megfelelő együttműködés biztosítására.⁶⁶

§ 98 A piacfelügyelet eszközei

A CE-jelölés és az EK-megfelelőségi nyilatkozat

A gépen feltüntetett CE-jelölés és a gyártónak a géphez mellékelendő EK-megfelelőségi nyilatkozata azok a tételek, amelyeket a piacfelügyeleti hatóságok először ellenőrizhetnek – lásd a következő részeket: §141: a 16. cikkhez tartozó megjegyzések; §385: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések; és §387: a III. melléklethez tartozó megjegyzések.

Különösen az EK-megfelelőségi nyilatkozat lényegi információkat tartalmaz, amelyek lehetővé teszik a piacfelügyeleti hatóságok számára a szükséges ellenőrzések elvégzését:

- a gép gyártójának, illetve adott esetben meghatalmazott képviselőjének azonosítása;
- a műszaki dokumentáció összeállítására jogosult személy;
- az alkalmazott megfelelőségértékelési eljárás és adott esetben a bevont bejelentett szervezet kiléte;
- más olyan alkalmazott irányelvek, amelyek egyes veszélyeket konkrétan meghatároznak – lásd a következő részeket: §89–§92: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések;
- adott esetben az alkalmazott harmonizált szabványok vagy más műszaki előírások.

A harmonizált szabványok alkalmazása által biztosított megfelelőségre vonatkozó védelem előnyeit kihasználandó, a gyártónak az EK-megfelelőségi nyilatkozatban fel kell tüntetnie az alkalmazott harmonizált szabvány(ok) hivatkozását. Emlékeztetni kell azonban arra, hogy a harmonizált szabványok alkalmazása továbbra is önkéntes –

⁶⁵ Lásd a 765/2008/EK rendelet 18. cikkének (5) és (6) bekezdését.

⁶⁶ Lásd a 765/2008/EK rendelet 24., 25. és 26. cikkét.

lásd a következő részeket: §110 és §111: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; §114: a 7. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §385: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések.

A IV. mellékletben felsorolt kategóriák valamelyikébe tartozó gépek esetén, ahol a gyártó a VIII. mellékletben előírt módon a gépgyártás belső ellenőrzését alkalmazta megfelelőségértékelési eljárásként, az EK-megfelelőségi nyilatkozatban fel kell tüntetnie az alkalmazott harmonizált szabvány(ok) hivatkozását (hivatkozásait) mivel az említett megfelelőségértékelési eljárás alkalmazásának előfeltétele a gépekre vonatkozó valamennyi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményre kiterjedő harmonizált szabványok alkalmazása – lásd a következő részt: §129: a 12. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Amennyiben az EK-megfelelőségi nyilatkozatban egy harmonizált szabvány hivatkozása szerepel, a piacfelügyeleti hatóságoknak jogában áll úgy megítélni, hogy a gyártó maradéktalanul alkalmazta a szabvány előírásait. Ha a gyártó nem alkalmazta a szabvány valamennyi előírását, ennek ellenére feltüntetheti az adott szabványhivatkozást az EK-megfelelőségi nyilatkozatban, ezzel együtt azonban azt is jeleznie kell, hogy a szabvány mely előírásait alkalmazta, illetve nem alkalmazta.

Használati utasítás

A géphez kötelezően mellékelendő használati utasítás szintén szolgálhat a piacfelügyelet szempontjából fontos információkkal. A használati utasítást a használat helye szerinti ország hivatalos nyelvén vagy nyelvein kell biztosítani – lásd a következő részt: §256: az I. melléklet 1.7.4. pontjához tartozó megjegyzések.

A használati utasításnak különösképpen meg kell határoznia a gép rendeltetésszerű használatát, amelyet a gép megfelelőségének mindennemű vizsgálata során figyelembe kell venni – lásd a következő részt: §171: az I. melléklet 1.1.1. h) pontjához tartozó megjegyzések.

A műszaki dokumentáció vagy a vonatkozó műszaki dokumentumok

Ha a piacfelügyeleti hatóságok kételkednek abban, hogy a gép megfelel-e az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, kérhetik a gyártó műszaki dokumentációjának bemutatását – lásd a következő részt: §393: a VII. melléklet A. részének 2. és 3. pontjához tartozó megjegyzések. Részben kész gép esetén a piacfelügyeleti hatóságok kérhetik a gyártó vonatkozó műszaki dokumentumainak bemutatását – lásd a következő részt: §394: a VII. melléklet B. részéhez tartozó megjegyzések. Erre a piacfelügyeleti folyamat bármely szakaszában lehetőségük van.

E rendelkezések kettős célt szolgálnak: egyrészt a műszaki dokumentáció vagy a vonatkozó műszaki dokumentumok biztosításával a gyártó ismertetheti, milyen intézkedéseket tett a géphez kapcsolódó kockázatok kezelésére annak érdekében, hogy az megfeleljen a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. Más részből az említett dokumentumok áttanulmányozása segíti a piacfelügyeleti hatóságokat a vizsgálat elvégzésében és abban, hogy az érintett gép megfelelőségére vonatkozó kételyeiket eloszlassák vagy megerősítsék. A piacfelügyeleti hatóságok azonban nem kötelesek kikérni ezeket a dokumentumokat,

ha úgy ítélik meg, hogy elegendő információ áll rendelkezésükre a döntés meghozatalához.

A műszaki dokumentáció vagy a vonatkozó műszaki dokumentumok bemutatására irányuló kérsben fel kell tüntetni az érintett gép megfelelőségével kapcsolatos kétely jellegét, valamint azt, hogy a gép mely részei vagy vonatkozásai képezik vizsgálat tárgyát. A műszaki dokumentációnak vagy a vonatkozó műszaki dokumentumoknak csak a vizsgálathoz szükséges elemei kérhetők, elkerülendő a gyártóra rótt aránytalan terheket.

Ilyen kellően megindokolt kérés esetén a gép műszaki dokumentációja vagy a részben kész gép vonatkozó műszaki dokumentumai bemutatásának elmulasztása elegendő alapot adhat arra, hogy az adott gép vagy részben kész gép megfelelőségét kétségbe vonják – lásd a következő részeket: §393: a VII. melléklet A. részének 3. pontjához tartozó megjegyzések; és §394: a VII. melléklet B. részének b) pontjához tartozó megjegyzések. Más szóval, ha a gyártó nem válaszol a műszaki dokumentáció vagy a műszaki dokumentumok releváns elemeinek benyújtására irányuló, kellően megindokolt kérésre, a piacfelügyeleti hatóságok dönthetnek arról, hogy a rendelkezésükre álló bizonyítékok alapján milyen intézkedést hoznak.

§ 99 A IV. mellékletben szereplő gépekhez kapcsolódó dokumentumok

Ha egy a IV. mellékletben felsorolt kategóriák valamelyikébe tartozó gépet bejelentett szervezet közreműködésével zajló megfelelőségértékelési eljárásnak vetettek alá, az előző bekezdésben említett dokumentációra irányuló kérsen túl a piacfelügyeleti hatóságok az érintett bejelentett szervezettől is beszerezhetnek bizonyos dokumentumokat.

EK-típusvizsgálat

Azon gépek esetében, amelyekre vonatkozóan el kell végezni a IX. mellékletben meghatározott EK-típusvizsgálatot, a piacfelügyeleti hatóságok kérsre beszerezhetik a vonatkozó EK-típusvizsgálati tanúsítvány egy másolatát. Ezáltal ellenőrizhetik, hogy az adott gépre valóban kiállítottak ilyen tanúsítványt. Indokolt kérelem esetén a piacfelügyeleti hatóságok beszerezhetik a műszaki dokumentáció és a bejelentett szervezet által elvégzett vizsgálatok eredményeinek egy másolatát – lásd a következő részt: §399: a IX. melléklet 7. pontjához tartozó megjegyzések.

Ezeket a kéréseket a piacfelügyeleti hatóság közvetlenül az EK-típusvizsgálatot elvégző bejelentett szervezethez is intézheti. A bejelentett szervezetnek válaszolnia kell a kérést megfogalmazó nemzeti piacfelügyeleti hatóságnak. Nehézségek, például nyelvi nehézségek esetén a piacfelügyeleti hatóság kérheti az érintett bejelentett szervezet bejelentéséért felelős nemzeti hatóságok segítségét – lásd a következő részt: §144: a 19. cikkhez tartozó megjegyzések.

Teljes minőségbiztosítás

Annak ellenőrzése érdekében, hogy a gyártó teljes minőségbiztosítási rendszerét magában foglaló megfelelőségértékelési eljárást megfelelően alkalmazták-e, a piacfelügyeleti hatóságok kérhetik a gyártótól vagy meghatalmazott képviselőjétől a gyártó teljes minőségbiztosítási rendszerére vonatkozó dokumentáció releváns

elemeknek benyújtását – lásd a következő részt: §407: a X. melléklet 4. pontjához tartozó megjegyzések.

§100 A nem megfelelő gépek kezelését szolgáló intézkedések

Nem megfelelő CE-jelölés

Ha egy piacfelügyeleti hatóság megállapítja, hogy a CE-jelölés nem megfelelő, az ilyenkor követendő korrekciós intézkedésről a 17. cikk rendelkezik. A 11. cikkben említett védzáradék csak akkor alkalmazandó, ha a 17. cikk szerint hozott intézkedés nem szünteti meg a nem megfelelőséget – lásd a következő részt: §142: a 17. cikkhez tartozó megjegyzések.

Az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelés hiánya

Ha a piacfelügyeleti hatóság megállapítja, hogy egy forgalomba hozott gép nem felel meg a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, először fel kell szólítania a gyártót vagy meghatalmazott képviselőjét, hogy tegye meg a szükséges korrekciós intézkedéseket a gép megfelelőségének biztosítása érdekében, vagy a piacfelügyeleti hatóság által meghatározott időn belül vonja ki azt a forgalomból.⁶⁷ Ezeket a korrekciós intézkedéseket a gép valamennyi hasonló tervezési vagy gyártási hibával rendelkező elemére vonatkozóan végre kell hajtani, és azokat az EU piacának egész területén alkalmazni kell.

Ha a szóban forgó termék súlyos kockázatot jelent, a piacfelügyeleti hatóságnak szintén fel kell szólítania a gyártót a már forgalomba hozott vagy üzembe helyezett termék tekintetében megfelelő intézkedések meghozatalára, például a termék visszahívására.⁶⁸

Ha a gyártó a piacfelügyeleti hatóság által meghatározott időszakon belül önként nem végzi el a korrekciós intézkedéseket, a tagállamnak meg kell tennie a szükséges lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy a nem biztonságos termékeket kivonják a forgalomból. Ezekről az intézkedésekről a védzáradékkal összhangban tájékoztatni kell a Bizottságot és a többi tagállamot – lásd a következő részt: §123: a 11. cikkhez tartozó megjegyzések.

A piacfelügyeleti hatóságoknak ezenfelül megfelelő módon intézkedniük kell a felhasználók figyelmeztetéséről, lehetőség szerint a gazdasági szereplőkkel együttműködésben az azonosított hibából eredő esetleges balesetek vagy megbetegedések megelőzése érdekében.⁶⁹

Amennyiben a súlyos kockázatot jelentő gépet akár önkéntes alapon, akár korlátozó intézkedés révén kivonják a forgalomból, vagy önkéntes korrekciós intézkedés révén biztosítják annak megfelelőségét, az érintett tagállamnak tájékoztatnia kell a többi tagállamot és a Bizottságot, lehetővé téve ezáltal, hogy meggyőződjenek róla: a szükséges korrekciós intézkedéseket az EU egész területén alkalmazzák – lásd a következő részt: §144: a 19. cikkhez tartozó megjegyzések. Előírás szerint e célból

⁶⁷ Lásd a 765/2008/EK rendelet 2. cikkének (15) bekezdését.

⁶⁸ Lásd a 765/2008/EK rendelet 2. cikkének (14) bekezdését és 20. cikkét.

⁶⁹ Lásd a 765/2008/EK rendelet 19. cikkének (2) bekezdését.

az általános termékbiztonságról szóló irányelvben létrehozott RAPEX rendszert kell igénybe venni.⁷⁰

Megjegyzendő, hogy amikor a piacfelügyeleti hatóságok kötelező intézkedés révén korlátozzák egy súlyos kockázatot jelentő gép forgalomba hozatalát, a RAPEX rendszer keretén belül tett bejelentés nem menti fel a tagállamot azon kötelezettsége alól, hogy a gépekről szóló irányelv védzáradékával összhangban bejelentse az intézkedést – lásd a következő részt: §123: a 11. cikkhez tartozó megjegyzések.

§101 Nem biztonságos fogyasztói termékek

A gépekről szóló irányelv és a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról szóló rendelet rendelkezéseinek értelmében a fogyasztók részére szánt vagy a feltehetően fogyasztók által használt gépek tekintetében az általános termékbiztonságról szóló irányelv bizonyos egyedi rendelkezései alkalmazandók, ha a gépekről szóló irányelv vagy a rendelet nem tartalmaz ezekkel egyenértékű rendelkezéseket.⁷¹ Különösképpen az alábbi rendelkezéseket kell alkalmazni:

- a forgalmazók megfelelő gondossággal járnak el, és együttműködnek a piacfelügyeleti hatóságokkal;⁷²
- a gyártók és a forgalmazók kötelezően tájékoztatják a hatóságokat a nem biztonságos termékekről, és a fogyasztókat érintő veszélyek elhárítása érdekében együttműködnek a hatóságokkal;⁷³
- a nem biztonságos termékekre vonatkozóan a piacfelügyeleti hatóságok által meghozható bizonyos intézkedések.⁷⁴

§102 Határellenőrzés az EU külső határainál

Számos esetben, különösen a harmadik országból az EU-ba importált tömeggyártású termékek esetében a piacfelügyelet végrehajtásának leghatékonyabb módja az, ha a termék megfelelőségét az EU piacára történő belépésekor ellenőrzik, mielőtt azt a tagállamok forgalmazói hálózatai terjeszteni kezdenék.

Az ilyen ellenőrzések jogi keretét a 765/2008/EK rendelet 27. és 28. cikke biztosítja, amely rendelet e tekintetben hatályon kívül helyezi és felváltja a 339/93/EGK rendeletet. Ezek a rendelkezések a behozott gépekre teljes körűen alkalmazandók.

A tagállamok biztosítják, hogy a közösségi piacra belépő termékek ellenőrzéséért felelős hatóságaik (rendszerint a vámhatóságok) rendelkezzenek az ahhoz szükséges felhatalmazással és forrásokkal, hogy a gép jellemzőire vonatkozóan még

⁷⁰ Lásd a 765/2008/EK rendelet 22. cikkének (4) bekezdését.

⁷¹ Lásd a 2001/95/EK irányelv 1. cikke (2) bekezdésének b) pontját, valamint a 765/2008/EK rendelet 15. cikkének (3) bekezdését.

⁷² Lásd a 2001/95/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdését.

⁷³ Lásd a 2001/95/EK irányelv 5. cikkének (3) bekezdését.

⁷⁴ Lásd a 2001/95/EK irányelv 8. cikkét.

annak a szabad forgalomba bocsátását megelőzően megfelelő és megfelelő mértékű ellenőrzéseket végezhesenek.⁷⁵

Az említett hatóságok, valamint a gépekkel kapcsolatos piacfelügyeletért felelős hatóságok között meg kell szervezni a szükséges együttműködést és információcserét.⁷⁶ Különösképpen, a piacfelügyeleti hatóságoknak a külső határellenőrzésért felelős hatóságok részére biztosítaniuk kell az azokra a termékkategóriákra vonatkozó információkat, amelyek esetében súlyos kockázat jelenlétét vagy nem megfelelést állapítottak meg.⁷⁷

A külső határellenőrzésekért felelős hatóságok az alábbi esetekben felfüggesztik a gépnek az EU-n belüli szabad forgalomba bocsátását:

- ha a kész gépen nem szerepel a CE-jelölés és a gépekről szóló irányelv által előírt egyéb jelzések, vagy ha azt a CE-jelöléssel hamis vagy megtévesztő módon látták el, illetve ha nem mellékeltek hozzá a gyártó vagy meghatalmazott képviselője által aláírt EK-megfelelőségi nyilatkozatot;
- ha okkal hihető, hogy a gép súlyos veszélyt jelent az egészségre és a biztonságra.⁷⁸

A külső határellenőrzésekért felelős hatóságok az alábbi esetekben felfüggesztik a részben kész gépnek az EU-n belüli szabad forgalomba bocsátását:

- ha a részben kész géphez nem mellékeltek a beépítési nyilatkozatot – lásd a következő részt: §384: a II. melléklet 1. B. részéhez tartozó megjegyzések;
- ha a részben kész géphez nem mellékeltek az összeszerelésre vonatkozó utasításokat – lásd a következő részt: §390: a VI. melléklethez tartozó megjegyzések.

A piacfelügyeleti hatóságokat haladéktalanul tájékoztatni kell az ilyen felfüggesztésről. Amennyiben a piacfelügyeleti hatóságok három napon belül nem indítanak intézkedést, az adott terméket szabad forgalomba kell bocsátani.

A rendelet meghatározza a követendő eljárásokat arra az esetre, ha a gépet nem vetették alá az előírt megfelelésértékelési eljárásnak, ha az nem felel meg a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, vagy ha a gép súlyos veszélyt jelent.⁷⁹

⁷⁵ Lásd a 765/2008/EK rendelet 27. cikkének (1) bekezdését.

⁷⁶ Lásd a 765/2008/EK rendelet 27. cikkének (2) bekezdését.

⁷⁷ Lásd a 765/2008/EK rendelet 29. cikkének (5) bekezdését.

⁷⁸ Lásd a 765/2008/EK rendelet 27. cikkének (3) bekezdését.

⁷⁹ Lásd a 765/2008/EK rendelet 28. és 29. cikkét.

5. cikk

Forgalomba hozatal és üzembe helyezés

(1) Gépek forgalomba hozatala és/vagy üzembe helyezése előtt a gyártó vagy meghatalmazott képviselője köteles:

- a) biztosítani, hogy a gép megfeleljen az I. mellékletben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek;
- b) biztosítani, hogy a VII. melléklet A. részében említett műszaki dokumentáció rendelkezésre álljon;
- c) rendelkezésre bocsátani a szükséges információt, különösen például a használati utasításokat;
- d) elvégezni a vonatkozó megfelelőségértékelési eljárásokat a 12. cikk szerint;
- e) elkészíteni az EK-megfelelőségi nyilatkozatot a II. melléklet 1. része A. szakaszának megfelelően, és biztosítani, hogy azt a géphez mellékeljék;
- f) a CE-jelölést a 16. cikk szerint elhelyezni.

...

§103 A gépek gyártóinak kötelezettségei

Az 5. cikk (1) bekezdése összefoglalja a gépek gyártói által a termékeik forgalomba hozatala vagy üzembe helyezése előtt teljesítendő kötelezettségeket – lásd a következő részeket: § 78–§ 81: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy a „gép” szó ebben az esetben átfogó módon értelmezendő. Ezek a kötelezettségek éppen ezért az 1. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában említett gépek esetében alkalmazandók: ezek a szűkebb értelemben vett gépek, a cserélhető berendezések, a biztonsági alkatrészek, az emelőberendezések tartozékai, a láncok, kötelek és hevederek, valamint a leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az 5. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában összefoglalt kötelezettségeket részben vagy egészben a gyártó meghatalmazott képviselője is teljesítheti – lásd a következő részeket: §84 és §85: a 2. cikk j) pontjához tartozó megjegyzések.

A legtöbb esetben ezeknek a kötelezettségeknek még azelőtt eleget kell tenni, hogy a gépet az EU-ban forgalomba hoznák – lásd a következő részt: §73: a 2. cikk h) pontjához tartozó megjegyzések. A forgalomba nem hozott gépek, például a felhasználó által saját felhasználásra gyártott vagy az EU-ba importált gépek esetében azonban a kötelezettségeket az üzembe helyezés előtt kell teljesíteni – lásd a következő részeket: §80 és §81: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések.

Az 5. cikk (1) bekezdésének c) pontja előírja, hogy a gyártónak mellékelnie kell a gépnek a szükséges információkat és utasításokat. E tekintetben megjegyzendő, hogy gépre vonatkozó szükséges információk rendelkezésre bocsátásra, valamint a használati utasítás elkészítése a gép tervezése és gyártása részének minősül, és ezért azokra meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények

vonatkoznak – lásd a következő részt: §244: az I. melléklet 1.7. pontjához tartozó megjegyzések.

5. cikk (folytatás)

...

(2) *Részben kész gép forgalomba hozatala előtt a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének biztosítania kell, hogy a 13. cikkben említett eljárást végrehajtsák.*

...

§104 A részben kész gépek gyártóinak kötelezettségei

Az 5. cikk (2) bekezdése a 2. cikk szerinti részben kész gép gyártóinak kötelezettségeit tartalmazza – lásd a következő részt: §46: a 2. cikk g) pontjához tartozó megjegyzések. A részben kész gépek gyártóinak kötelezettségeit a 13. cikk foglalja össze – lásd a következő részt: §131: a 13. cikkhez tartozó megjegyzések.

5. cikk (folytatás)

...

(3) *A 12. cikkben említett eljárás alkalmazásában a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének rendelkeznie kell azokkal a szükséges eszközökkel, vagy azoknak számukra hozzáférhetőnek kell lenniük, amelyek biztosítják, hogy a gép megfeleljen az I. mellékletben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek.*

...

§105 A gépek megfelelőségét biztosító eszközök

Az 5. cikk (3) bekezdése az 5. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett azon kötelezettségre utal, hogy a 12. cikk szerint el kell végezni az előírt megfelelőségértékelési eljárást.

Azon gépek esetében, amelyekre vonatkozóan a VIII. mellékletben előírt módon a gépgyártás belső ellenőrzése alkalmazható megfelelőségértékelési eljárásnéven, a szükséges ellenőrzést a gyártó maga, vagy nevében meghatalmazott képviselője végezheti el. Attól függetlenül, hogy a megfelelőségértékelési eljárást a gyártó maga folytatja-e le, vagy azzal meghatalmazott képviselőjét bízza meg, a megfelelőségértékelési eljárást végző személynek rendelkeznie kell azokkal a szükséges eszközökkel, vagy azoknak általa elérhetőnek kell lenniük, amelyekkel ellenőrizhető, hogy a gép megfelel a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. Ezek az eszközök többek között a szükséges szakképzett személyzet, a szükséges információkhoz való hozzáférés, a szükséges tervezési ellenőrzések, számítások, mérések, működési vizsgálatok, erővizsgálatok, szemlék, illetve az információkkal és használati utasításokkal kapcsolatos ellenőrzések elvégzéséhez szükséges kompetencia és felszerelések, amelyek biztosítják, hogy a gép megfeleljen a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek.

Amennyiben egy gépet a harmonizált szabványoknak megfelelően terveznek és gyártanak, rendszerint ezen szabványok alapján kell ellenőrizni, hogy a gép megfelel-e azok előírásainak.⁸⁰

Amennyiben a gép a IV. mellékletben felsorolt azon kategóriák valamelyikébe tartozik, amelyre vonatkozóan a X. mellékletben ismertetett teljes minőségbiztosítási eljárást alkalmazzák, a szükséges ellenőrzések elvégzését lehetővé tevő eszközöket dokumentálni kell a gyártó teljes minőségbiztosítási rendszerében – lásd a következő részt: §403: a X. melléklet 2.2. bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

5. cikk (folytatás)

...

(4) *Ha a gép más, egyéb szempontokra vonatkozó és a CE-jelölés elhelyezését előíró közösségi irányelvek hatálya alá is tartozik, a CE-jelölés azt jelzi, hogy a gép ezen irányelvek rendelkezéseinek is megfelel.*

Ha azonban ezen irányelvek közül egy vagy több lehetővé teszi a gyártó vagy meghatalmazott képviselője számára, hogy egy átmeneti időszak folyamán az alkalmazandó rendszert kiválassza, akkor a CE-jelölés csak azon irányelvek rendelkezéseinek való megfelelést jelzi, amelyeket a gyártó vagy meghatalmazott képviselője alkalmaz. A vonatkozó irányelvek részleteit az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett formában, az EK-megfelelőségi nyilatkozatban meg kell adni.

§106 CE-jelölés más irányelvek szerint

Az 5. cikk (4) bekezdése az 5. cikk (1) bekezdésének f) pontjában említett kötelezettségre, vagyis a CE-jelölés elhelyezésére vonatkozik. Az 5. cikk (4) bekezdése emlékeztet arra, hogy a gép a CE-jelölés elhelyezését előíró más irányelvek hatálya alá is tartozhat. Ebben az esetben a gyártónak gondoskodnia kell róla, hogy a CE-jelölés elhelyezése előtt a termékre vonatkozó valamennyi irányelv értelmében eleget tegyen kötelezettségeinek – lásd a következő részeket: §89–§92: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések.

⁸⁰ Lásd „A biztonsági követelmények és/vagy védőintézkedések ellenőrzése” című 6.9. pontot A gépek biztonsága. A biztonsági szabványok kidolgozásának és bemutatásának szabályai című 2004. évi 414. sz. CEN útmutatóban.

6. cikk

Az áruk szabad mozgása

- (1)** *A tagállamok nem tilthatják meg, korlátozhatják vagy akadályozhatják meg területükön az olyan gépek forgalomba hozatalát és/vagy üzembe helyezését, amelyek megfelelnek ennek az irányelvnek.*
- (2)** *A tagállamok nem tilthatják meg, korlátozhatják vagy akadályozhatják meg azoknak a részben kész gépeknek a forgalomba hozatalát, amelyekre a gyártó vagy meghatalmazott képviselője a II. melléklet 1. részének B. szakaszában említett beépítési nyilatkozatot készít, kijelentve, hogy az gépbe lesz beépítve, vagy egy másik részben kész géppel kerül összeszerelésre, hogy azzal együtt gépet alkosson.*

...

§107 A gépek és a részben kész gépek szabad mozgása

A 6. cikk (1) és (2) bekezdése olyan kötelezettségeket fogalmaz meg, amelyek célja a gépekről szóló irányelv egyik alapvető célkitűzésének: a gépek és a részben kész gépek egységes piacon belüli szabad mozgásának megvalósítása.

A 6. cikk (1) bekezdésében használt „gép” kifejezés átfogó módon értelmezendő, tehát az 1. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt valamennyi termékre vonatkozik – lásd a következő részt: §33: a 2. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 6. cikkben ismertetett kötelezettségek értelmében a tagállamok a gépek vagy részben kész gépek forgalomba hozatalára, illetve azok üzembe helyezésére vonatkozóan, az irányelv hatálya alá tartozó veszélyek tekintetében nem írhatnak elő az irányelvben már szereplőktől eltérő követelményeket vagy eljárásokat.

Az irányelvnek megfelelő gépek és a részben kész gépek szabad mozgásának engedélyezésére vonatkozó kötelezettség nem akadályozza a tagállamot abban, hogy bizonyos korlátokon belül szabályozza a gép üzembe helyezését és használatát – lásd a következő részeket: §139 és §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

Az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodásból fakadóan⁸¹ a gépekről szóló irányelvnek megfelelő gépek szabad mozgása Izland, Liechtenstein és Norvégia területén is biztosított. Ugyanez igaz Svájc esetében az EU-val kötött kölcsönös elismerési megállapodásnak⁸², valamint Törökország esetében az EU és Törökország közötti vámunióknak⁸³ köszönhetően.

⁸¹ <http://www.efta.int/legal-texts/eea.aspx>

⁸² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/international-aspects/mutual-recognition-agreement/switzerland/index_en.htm

⁸³ http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_duties/rules_origin/customs_unions/article_414_en.htm

6. cikk (folytatás)

- (3) *Kereskedelmi vásárokon, kiállításokon, bemutatókon és hasonló rendezvényeken a tagállamok nem akadályozhatják meg az olyan gép vagy részben kész gép bemutatását, amely nem felel meg ennek az irányelvnek, feltéve hogy jól láthatóan jelölik, hogy az nem felel meg és nem áll rendelkezésre mindaddig, amíg a megfelelőség nem teljesül. Az ilyen nem megfelelő gépek vagy részben kész gépek bemutatásakor a személyek védelme érdekében megfelelő biztonsági óvintézkedéseket is kell tenni.*

§108 Kereskedelmi vásárok, kiállítások és bemutatók

A kereskedelmi vásárok, kiállítások és bemutatók lehetőséget nyújtanak a gépek gyártóinak, importőreinek és forgalmazóinak új és innovatív termékeik népszerűsítésére. A 6. cikk (3) bekezdésének rendelkezései azt hivatottak biztosítani, hogy a gépekről szóló irányelv ne akadályozza az ilyen termékek népszerűsítését – lásd a következő részt: §19: a (17) preambulumbekkezdéshez tartozó megjegyzések.

Bizonyos esetekben az érintett vállalatok még a vonatkozó megfelelőségértékelési eljárás lebonyolítása előtt fel kívánják mérni, hogy a potenciális vásárlók érdeklődnek-e termékeik iránt. Máskor előfordulhat, hogy az eljárás a gép kiállításának időpontjáig nem fejeződött be. A gyártók, importőrök és forgalmazók olyan termékeket is kiállíthatnak, amelyeket nem az uniós piacra szánnak. Elképzelhető, hogy a termékeket védőburkolat vagy biztonsági berendezések nélkül állítják ki annak érdekében, hogy pontosabban szemléltethessék működési jellemzőiket.

A 6. cikk (3) bekezdésének értelmében az ilyen gyakorlat jogszerű. A leendő vásárlóknak nyújtott egyértelmű tájékoztatás és a gépekről szóló irányelvnek megfelelő termékek kiállítóival szembeni tisztességtelen verseny elkerülése érdekében az irányelv rendelkezéseinek nem megfelelő termékeken jól láthatóan jelölni kell, hogy azok nem felelnek meg, és mindaddig nem állnak rendelkezésre, amíg a megfelelőség nem teljesül. Hasznos, ha a kereskedelmi vásárok szervezői emlékeztetik a kiállítókat ebbéli kötelezettségükre.

A gépekről szóló irányelv nem határozza meg az említett jelölés konkrét formátumát vagy megfogalmazását. Olyan gép esetében, amelyre vonatkozóan a gyártó biztosítani kívánja a megfelelőséget és az EU-ban kívánja forgalomba hozni, az alábbi szövegezés javasolható:

A kiállított gép nem felel meg a gépekről szóló 2006/42/EK irányelvnek.

Tájékoztatjuk a látogatókat, hogy a gépet csak a megfelelőség teljesülését követően fogják forgalomba hozni az Európai Unió területén.

A kiállítások és bemutatók során meg kell tenni a szükséges óvintézkedéseket a bemutató személyek és a nagyközönség biztonságának érdekében, különösen, ha az érintett terméket védőburkolat vagy biztonsági berendezések nélkül állítják ki. A bemutató személyek és a kiállítók egyéb alkalmazottainak egészsége és biztonsága

tekintetében meg kell hozni a szükséges intézkedéseket, a munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló uniós irányelveket végrehajtó nemzeti rendelkezésekkel összhangban.

7. cikk

A megfelelőség védelme és a harmonizált szabványok

(1) *A tagállamoknak az olyan gépet, amely a CE-jelölést viseli és amelyhez mellékeltek a II. melléklet 1. részének A. szakaszában meghatározott tartalmú EK-megfelelőségi nyilatkozatot, az ezen irányelv rendelkezéseinek megfelelőként kell elfogadniuk.*

...

§109 A CE-jelölés és az EK-megfelelőségi nyilatkozat által biztosított megfelelőségre vonatkozó védelem

A 7. cikk (1) bekezdése ismerteti a CE-jelölés és az EK-megfelelőségi nyilatkozat „útlevél”-ként játszott szerepét, amelynek köszönhetően megkönnyítik a gépnek a 6. cikk (1) bekezdésében említett szabad mozgását az egységes piacon.

A géphez mellékelni kell az EK-megfelelőségi nyilatkozatot. Ebből az következik, hogy az EK-megfelelőségi nyilatkozatot a gyártónak kell biztosítania a gépnek annak forgalomba hozatalakor, és azt a többi gazdasági szereplőnek, például az importőrnek vagy a forgalmazónak tovább kell adnia a gép felhasználója részére – lásd a következő részt: §83: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések.

Hangsúlyozni kell, hogy a 7. cikk (1) bekezdésében a tagállamok számára a CE-jelölést viselő és a gépekről szóló irányelvnek való megfelelést tanúsító EK-megfelelőségi nyilatkozattal ellátott gépek tekintetében előírt kötelezettség nem érinti a tagállamok azon kötelezettségét, hogy piacfelügyelet keretében meg kell győződniük arról, hogy a CE-jelölést viselő és az EK-megfelelőségi nyilatkozattal ellátott termékek valóban teljesítik a gépekről szóló irányelvben foglalt követelményeket, valamint azon köteleességüket sem, hogy gondoskodniuk kell a CE-jelölést viselő, de nem megfelelő termékek forgalomból történő kivonásáról – lásd a következő részeket: §93 és §94: a 4. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; §122–§126: a 11. cikkhez tartozó megjegyzések; és §142: a 17. cikkhez tartozó megjegyzések.

7. cikk (folytatás)

...

(2) *Az olyan gépről, amelyet az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett hivatkozással rendelkező harmonizált szabványoknak megfelelően gyártottak, vélelmezni kell, hogy az ilyen harmonizált szabvány által előírt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek megfelel.*

...

§110 A harmonizált szabványok alkalmazása által biztosított, megfelelőségre vonatkozó védelem

Az európai szabványokra történő hivatkozás kulcseleme a gépekről szóló irányelv

által követett, a műszaki harmonizáció és a szabványok új megközelítésének. Az irányelv meghatározza a gépekre vonatkozó kötelező alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, míg az ezen alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények teljesítésével kapcsolatos részletes műszaki előírásokat a harmonizált európai szabványok tartalmazzák – lásd a következő részt: §87: a 2. cikk 1) pontjához tartozó megjegyzések.

Amint egy harmonizált európai szabványt elfogadtak, az európai szabványügyi szervezet tájékoztatja arról az Európai Bizottságot annak érdekében, hogy a szabványhivatkozásokat közzé lehessen tenni az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

Miután a harmonizált szabvány hivatkozását közzéteszik az EU Hivatalos Lapjában, előírásainak alkalmazása az általa érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében megfelelőségre vonatkozó védelmet nyújt. A megfelelőségre vonatkozó védelem attól a naptól kezdve él, amikor a szabvány hivatkozását először közzétették az EU Hivatalos Lapjában. A megfelelőségre vonatkozó védelem megszűnik, ha a szabványt új vagy felülvizsgált szabvány váltja fel „a megfelelőségre vonatkozó védelem megszűnésének napján”, amelyet az EU Hivatalos Lapjában az ezen dátumot követően forgalomba hozott gépekre vonatkozóan határoznak meg – lásd a következő részt: §114: a 7. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy a hivatalos kifogást követően egyes szabványok hivatkozásai közzétehetők az EU Hivatalos Lapjában egy arra irányuló figyelmeztetéssel együtt, amely a szabvány egyes részeit illetően visszavonja a megfelelőség védelmét – lásd a következő részt: §121: a 10. cikkhez tartozó megjegyzések.

Az európai szabványtervezetek (jelölésük a „prEN”) vagy az olyan európai szabványok alkalmazása, amelyeknek hivatkozását az EU Hivatalos Lapjában még nem tették közzé, nem nyújt megfelelőségre vonatkozó védelmet a gépekről szóló irányelvben foglalt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében.

A szabvány tárgyára vonatkozó információk (a szabvány által érintett gépkategória vagy biztonsági szempont) a szabványnak a saját hatályára vonatkozó pontjában található. A gépekről szóló irányelvben foglalt és a szabvány által érintett (vagy nem érintett) alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekkel kapcsolatos további információk a szabvány tájékoztató jellegű „Z” záradékában olvashatók.

Amennyiben a szabványra vagy annak egy részére egy harmonizált európai szabványban normatív hivatkozás mutat, a hivatkozott szabvány vagy szabványrész előírásai a harmonizált szabvány részévé válnak, és azok alkalmazása az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében megfelelőségre vonatkozó védelmet nyújt. Ez még akkor is igaz, ha a hivatkozott szabvány időközben hatályát veszti (kivéve, ha a hivatkozást hivatalos kifogást követően visszavonták az EU Hivatalos Lapjából – lásd a következő részt: §121: a 10. cikkhez tartozó megjegyzések). Ugyanakkor, a hivatkozott szabvány legújabb változatának alkalmazása szintén biztosítja a megfelelőség védelmét az érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében, feltéve hogy annak hivatkozását az EU Hivatalos Lapjában közzétették.

A harmonizált szabvány által biztosított megfelelőségre vonatkozó védelem nem

teljes, mivel a szabvány megfelelőségét megkérdőjelezték – lásd a következő részeket: §119–§121: a 10. cikkhez tartozó megjegyzések. A harmonizált szabvány alkalmazásából fakadó megfelelőségre vonatkozó védelem azonban jogbiztonságot nyújt a gyártónak, mivel a szabvány által érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelést nem kell egyéb módon bizonyítania.

Ezenfelül, a IV. mellékletben felsorolt gépkategóriák esetében a gépre alkalmazandó valamennyi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményre kiterjedő harmonizált szabvány alkalmazása lehetővé teszi a gyártó számára, hogy bejelentett szervezet bevonása nélkül végezze el a gép megfelelőségértékelését – lásd a következő részt: §129: a 12. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy noha a harmonizált szabványok alkalmazása megkönnyíti a kockázatelemzést, nem menti fel teljes körűen a gép gyártóját a gépre vonatkozó kockázatelemzés elkészítésének kötelessége alól – lásd a következő részt: §159: az I. mellékletben szereplő 1. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

Még ha egy harmonizált szabvány magában foglal is egy adott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményt, a gép gyártójának továbbra is jogában áll alternatív előírásokat alkalmazni. A harmonizált szabványok önkéntes jellegének célja annak megelőzése, hogy a műszaki szabványok akadályt képezzenek az innovatív megoldásokat tartalmazó gépek forgalomba hozatala előtt.

Az ilyen szabvány azonban elfogadásának időpontjára vonatkozóan jelzi a tudomány állását. Más szóval a harmonizált szabvány jelzi, hogy az adott időpontban milyen szintű biztonság várható el egy meghatározott terméktípustól. Annak a gépgyártónak, aki más műszaki előírások alkalmazása mellett dönt, igazolnia kell tudni, hogy alternatív megoldása megfelel a gépekről szóló irányelv alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeinek, valamint olyan megfelelő szintű biztonságot nyújt, amely legalább a harmonizált szabvány előírásainak alkalmazása által garantálttal egyenértékű – lásd a következő részeket: §161 és §162: az I. mellékletben szereplő 3. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

Ha egy gyártó úgy dönt, hogy nem alkalmaz harmonizált szabványokat, vagy egy harmonizált szabványnak csak bizonyos részeit alkalmazza, bele kell foglalnia a műszaki dokumentációba az elkészített kockázatelemzést és azt, milyen lépéseket tett az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések. Ebben az esetben a harmonizált szabvány hivatkozását nem kell feltüntetni a gyártó EK-megfelelőségi nyilatkozatában, de a nyilatkozat jelölheti, hogy a harmonizált szabvány mely részeit vagy pontjait alkalmazták – lásd a következő részt: §383: a II. melléklet 1. A. részének 7. pontjához tartozó megjegyzések.

§111 A gépekre vonatkozó szabványok osztályozása

A gépekre vonatkozó szabványok három típusba – A, B és C – sorolhatók. Az osztályozás célja, hogy lehetővé tegye az egyes gépkategóriákra vonatkozó szabványok kidolgozói számára, hogy bevált műszaki megoldásokat nyújtó, horizontális szabványokra hivatkozzanak. A horizontális A és B típusú szabványok ezenfelül a gyártóknak is segítséget nyújthatnak olyan gépek tervezéséhez, amelyekhez a C típusú szabványok nem elérhetők.

Az e három különböző típusú harmonizált szabvány által biztosított megfelelésre vonatkozó védelem jellegét meg kell különböztetni egymástól.

A típusú szabványok

Az A típusú szabványok a valamennyi gépkategóriára alkalmazandó alapfogalmakat, terminológiai és tervezési elveket határozzák meg. Pusztán az ilyen szabványok alkalmazása, jóllehet alapvető keretet biztosít a gépekről szóló irányelv helyes alkalmazásához, nem elegendő az irányelvben foglalt vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelés biztosításához, és ezért nem nyújt megfelelésre vonatkozó védelmet.

Az EN ISO 14121-1 szabvány⁸⁴ alkalmazása például biztosítja, hogy a kockázatelemzést az I. mellékletben szereplő 1. általános alapelv követelményeivel összhangban készítik el, annak igazolásához azonban már nem elegendő, hogy a gyártó által a gépből eredő veszélyek kezelése érdekében tett védőintézkedések megfelelnek az I. mellékletben szereplő vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek.

B típusú szabványok

A B típusú szabványok a gépek biztonságának konkrét szempontjaival vagy a biztosítékok konkrét típusaival foglalkoznak, amelyek számos különböző gépkategória esetében használhatók. A B típusú szabványok előírásainak alkalmazása az általuk érintett, a gépekről szóló irányelvben szereplő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében megfelelésre vonatkozó védelmet nyújt, amennyiben a C típusú szabvány vagy a gyártó kockázatelemzése igazolja, hogy a B típusú szabvány által meghatározott megoldás az adott gépkategória vagy -modell esetében megfelelő.

Az önállóan forgalomba hozott biztonsági alkatrészekre vonatkozó előírásokat tartalmazó B típusú szabványok alkalmazása az adott biztonsági alkatrészsre, valamint a szabvány által érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében megfelelésre vonatkozó védelmet nyújt – lásd a következő részt: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések.

C típusú szabványok

A C típusú szabványok egy adott gépkategóriára, például a mechanikus présekre, a kombájnokra vagy a kompresszorokra vonatkozó előírásokat biztosítanak. A C típusú szabványok által érintett kategóriába tartozó különböző géptípusok rendeltetészerű

⁸⁴ EN ISO 14121-1:2007 Gépek biztonsága. Kockázatelemzés. 1. rész: Elvek (ISO 14121-1:2007).

használata hasonló, és hasonló veszélyeket okoznak. A C típusú szabványok hivatkozhatnak A vagy B típusú szabványokra, megjelölve, hogy a szóban forgó gépkategóriára az A vagy B típusú szabvány mely előírásai alkalmazandók. Amikor a gépek biztonságának egy adott szempontját illetően a C típusú szabvány eltér egy A vagy B típusú szabvány meghatározásától, a C típusú szabvány előírásai előnyt élveznek az A vagy B típusú szabvány előírásaival szemben.

Egy C típusú szabvány előírásainak a gyártó kockázatelemzésén alapuló alkalmazása a szabvány által érintett, a gépekről szóló irányelvben foglalt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében megfelelésre vonatkozó védelmet nyújt.

Egyes C típusú szabványok több részből álló sorozatok; a szabvány 1. része egy gépcsaládra alkalmazandó általános előírásokat tartalmaz, további részei pedig az említett gépcsaládhoz tartozó egyedi gépkategóriákra vonatkozó előírásokat fogalmaznak meg, kiegészítve vagy módosítva az 1. rész általános előírásait. Az így felépített C típusú szabványok esetében a gépekről szóló irányelv alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeinek való megfelelésre vonatkozó védelem akkor biztosított, ha a szabvány általános 1. részét a vonatkozó konkrét részekkel együtt alkalmazzák.

§112 A gépekre vonatkozó harmonizált szabványok kidolgozása

A gépekre vonatkozó harmonizált szabványokat az európai szabványügyi testületek, a CEN és a CENELEC műszaki bizottságai (TC) dolgozzák ki. A műszaki bizottságok tagjai a CEN és a CENELEC nemzeti tagszervezetei által kinevezett képviselők. A gépekről szóló irányelvet támogató szabványok kidolgozásában részt vevő műszaki bizottságok többek között az alábbiak:

CEN

TC 10	Felvonók, mozgólépcsők és mozgójárdák
TC 33	Ajtók, ablakok, redőnyök
TC 47	Atomizáló olajégők és alkatrészeik – működés – biztonság - vizsgálat
TC 98	Emelőlapok
TC 114	Gépek biztonsága
TC 122	Ergonómia
TC 123	Lézerek és fotonika
TC 131	Ventilátoros gázégők
TC 142	Faipari munkagépek – biztonság
TC 143	Gépszerszámok – biztonság
TC 144	Mezőgazdasági és erdészeti traktorok és gépek
TC 145	Műanyag- és gumiipari gépek
TC 146	Csomagológépek
TC 147	Daruk – biztonság
TC 148	Folyamatos működésű anyagmozgató rendszerek és berendezések
TC 149	Villamos meghajtású raktári berendezések
TC 150	Targoncák – biztonság
TC 151	Építőipari és építőanyag-ipari gépek
TC 153	Élelmiszer- és takarmányipari gépek
TC 168	Láncok, kötelek, hevederek és tartozékaik – biztonság
TC 169	Fény és világítás
TC 182	Hűtőberendezések. Biztonsági és környezeti követelmények
TC 186	Ipari hőtechnikai eljárások. Biztonságtechnika
TC 188	Szállítószalagok

TC 192	Tűzoltósági berendezések
TC 196	Föld alatti bányagépek. Biztonság
TC 197	Szivattyúk
TC 198	Nyomtató- és papíripari gépek. Biztonság
TC 200	Cserzőgépek és munkagépek. Biztonság
TC 201	Gépek bőr- és műbőrárak és -lábbelik gyártásához. Biztonság
TC 202	Öntődei gépek
TC 211	Akusztika
TC 213	Robbanópatronos kéziszerszámok. Biztonság
TC 214	Textilipari gépek és tartozékaik
TC 221	Tárolótartályokhoz és szervizelőállomásokhoz gyártott fémtartályok és -berendezések
TC 231	Mechanikai rezgés és lökés
TC 232	Kompresszorok. Biztonság
TC 255	Nem villamos meghajtású kéziszerszámok. Biztonság
TC 256	Vasúti alkalmazások
TC 270	Belsőégésű motorok
TC 271	Felületkezelő berendezések. Biztonság
TC 274	Légi járművek földi támogató berendezései
TC 305	Robbanásveszélyes légkörök. Robbanásmegelőzés és -védelem
TC 310	Fejlett gyártási technológiák
TC 313	Centrifúgák. Biztonsági követelmények
TC 322	Fémgyártó és -megmunkáló gépek. Biztonság
TC 354	Nem közúti használatra szánt, vezetőhellyel rendelkező gépjárművek
TC 356	Ipari ventilátorok. Biztonsági követelmények

CENELEC

TC 44X	Ipari gépek biztonsága. Villamos szempontok
TC 61	Háztartási és hasonló jellegű villamos készülékek biztonsága
TC 61F	Hordozható villamos motoros kéziszerszámok biztonsága
TC 76	<i>Optikai sugárzás biztonsága és lézerberendezések</i>
TC 88	Szélturbinarendszerek

A szabványtervezeteket az érintett műszaki bizottság által létrehozott munkacsoportok készítik el. A munkacsoportokat a nemzeti szabványügyi testületek által kinevezett szakértők alkotják. A munkacsoport által elkészített szabványtervezet (prEN) a műszaki bizottság megküldi a nemzeti szabványügyi testületeknek, akik nemzeti szinten észrevételezés céljából továbbítják azt az érdekelt feleknek (nyilvános konzultáció). A kapott észrevételeket visszaküldik a műszaki bizottságnak, és azokat a tervezet javítása céljából a munkacsoport megvizsgálja. Ezt követően a szabvány végleges változatát benyújtják a nemzeti szabványügyi testületekhez, ahol azt súlyozott többségi szavazással fogadják el.

Egyes harmonizált szabványokat a CEN és a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) közötti, valamint a CENELEC és a Nemzetközi Elektrotechnikai Bizottság (IEC) közötti megállapodásokhoz kapcsolódó együttműködés keretében is kidolgozhatnak. A CEN és az ISO közötti megállapodás a Bécsi Egyezmény néven is ismert. A CENELEC és az IEC közötti megállapodás a Drezdai Egyezmény néven is ismert. Az említett egyezmények alkalmazása esetén a szabványtervezeteket az ISO vagy az IEC műszaki bizottságai és munkacsoportjai is elkészíthetik. Harmonizált európai szabványként való elfogadásuk előtt azonban át kell esniük a CEN vagy a CENELEC vizsgálati és elfogadási eljárásain, amelyeket az ISO vagy az IEC eljárásaival párhuzamosan végeznek.

§113 A harmonizált szabványok azonosítása

Az európai szabványtervezeteket a „prEN” előtag által bevezetett hivatkozási szám jelöli, amelyet a tervezet dátuma követ. Az ilyen európai szabványtervezeteket a nyilvános konzultáció szakaszában nyilvánosan közzéteszik.

Miután a CEN vagy a CENELEC elfogadta a szabványt, annak azonosítására ugyanez a hivatkozási szám szolgál, amelyet az „EN” előtag vezet be, és az elfogadás dátuma (éve) követ. Amennyiben a szabványt módosítják vagy felülvizsgálják, és az új változat ugyanezt a számot viseli, a szabvány új és korábbi változata az elfogadás éve alapján megkülönböztethető.

Amikor egy CEN szabvány megegyezik egy az ISO által elfogadott nemzetközi szabvánnyal, az európai és a nemzetközi szabvány azonos számot visel, és a harmonizált szabvány előtagja „EN ISO” lesz. Ugyanakkor, ha egy CENELEC szabvány egy IEC szabványon alapul, annak száma eltérő. Mindazonáltal, a megfelelő ISO vagy IEC szabvány hivatkozását mindkét európai szabványügyi szervezet esetében feltüntetik az európai szabvány címe után, zárójelben.

A CEN és a CENELEC nemzeti tagszervezeteinek módosítás nélkül nemzeti szabvány státuszt kell biztosítaniuk a harmonizált szabványnak. A harmonizált szabvány nemzeti változatának hivatkozásában az „EN” előtagot megelőzi az adott országban a nemzeti szabványok azonosítására használt előtag. Az EU tagállamainak nemzeti szabványügyi testületei a következő előtagokkal teszik közzé a harmonizált szabványokat:

„ÖNORM EN” – Ausztria	„LVS EN” – Lettország
„NBN EN” – Belgium	„LST EN” – Litvánia
„БДC EN” – Bulgária	„EN” – Luxemburg
„CYS EN” – Ciprus	„MSA EN” – Málta
„ČSN EN” – Cseh Köztársaság	„NEN EN” – Hollandia
„DS EN” – Dánia	„PN EN” – Lengyelország
„EVS EN” – Észtország	„NP EN” – Portugália
„SFS EN” – Finnország	„SR EN” – Románia
„NF EN” – Franciaország	„STN EN” – Szlovákia
„DIN EN” – Németország	„SIST EN” – Szlovénia
„EN” – Görögország	„UNE EN” – Spanyolország
„MSZ EN” – Magyarország	„SS EN” – Svédország
„IS EN” – Írország	„BS EN” – Egyesült Királyság
„UNI EN” – Olaszország	

Ugyanezeket a szabványokat az EFTA-országokban a következő előtaggal teszik közzé:

„IST EN” – Izland	„SN EN” – Svájc
„NS-EN” – Norvégia	

Bizonyos esetekben a harmonizált szabvány nemzeti változatának hivatkozásában szereplő dátum későbbi, mint a Hivatalos Lapban megjelent szabvány hivatkozásában szereplő, mivel a szabvány nemzeti szintű közzétételére a következő évben kerülhetett sor.

A gép EK-megfelelőségi nyilatkozatában a gyártó által alkalmazott harmonizált

európai szabványok azonosíthatók a fent felsorolt nemzeti előtagok egyike által jelölt nemzeti hivatkozás, vagy a Hivatalos Lapban megjelent, csak az „EN” előtagot tartalmazó hivatkozás használatával – lásd a következő részt: §383: a II. melléklet 1. A. részének (7) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

7. cikk (folytatás)

...

(3) *A Bizottság a harmonizált szabványok hivatkozásait közzéteszi az Európai Unió Hivatalos Lapjában.*

...

§114 A harmonizált szabványok hivatkozásainak közzététele az EU Hivatalos Lapjában

A harmonizált szabványok egységes szerkezetbe foglalt listáját az EU Hivatalos Lapjának C sorozatában teszik közzé bizottsági közlemény formájában, a gépekről szóló irányelv végrehajtásának keretében. A listát rendszeresen aktualizálják a CEN és a CENELEC által az Európai Bizottsághoz bejelentett új vagy felülvizsgált szabványok hivatkozásaival.

Az EU Hivatalos Lapjában megjelenő lista az alábbi öt oszlopot tartalmazza:

1. oszlop a szabványt elfogadó európai szabványügyi szervezetet jelöli; ez a CEN vagy a CENELEC;
2. oszlop a szabvány hivatkozását, vagyis annak számát, a CEN vagy a CENELEC által történt elfogadásának dátumát és címét jelöli;
Ha a szabványt módosították, a szabvány módosított változatának hivatkozása szerepel. Miután az ilyen módosított szabványok hivatkozását közzéteszik az EU Hivatalos Lapjában, a gépekről szóló irányelv vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményei tekintetében a módosított változat nyújt megfelelőségre vonatkozó védelmet;
3. oszlop azt a dátumot jelöli, amikor a szabvány hivatkozását először közzétették az EU Hivatalos Lapjában. Ez az a nap, amelytől kezdve a szabvány alkalmazása az általa érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében megfelelőségre vonatkozó védelmet nyújt;
4. oszlop a felülírt szabványok hivatkozásait jelöli. Ez az oszlop csak akkor jelenik meg, ha az új vagy felülvizsgált szabvány elfogadásakor már létezett ugyanarra a témakörre vonatkozó harmonizált szabvány. A legtöbb esetben a felülírt szabvány a felülvizsgált szabvány egy korábbi változata;
5. oszlop a felülírt szabvány által biztosított megfelelőségre vonatkozó védelem megszűnésének dátumát jelöli. Ez az oszlop csak akkor szerepel, ha a negyedik oszlopban feltüntették egy felülírt szabvány hivatkozását. A megfelelőségre vonatkozó védelem megszűnésének dátumát a Bizottság határozza meg. A megfelelőségre vonatkozó védelem megszűnésének dátuma rendszerint megegyezik azzal a nappal,

amelyet a CEN vagy a CENELEC a nemzeti szabványügyi hatóságok számára ír elő a felülírt szabvány visszavonására.

Az új szabvány az EU Hivatalos Lapjában történő közzététel napjától nyújt megfelelőségre vonatkozó védelmet, míg a felülírt szabvány az ötödik oszlopban feltüntetett megszűnés napjáig továbbra is biztosítja a megfelelőségre vonatkozó védelmet. A két dátum közötti időszakban (átmeneti időszak) az új vagy a felülírt szabvány előírásai az általuk érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében egyaránt megfelelőségre vonatkozó védelmet nyújtanak.

7. cikk (folytatás)

...

(4) *A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket, hogy a szociális partnereknek befolyást biztosítsanak nemzeti szinten a harmonizált szabványok kidolgozására és felülvizsgálatára.*

§115 A szociális partnerek részvétele a szabványok kidolgozásában

A szabványosítás az érdekelt felek közötti konszenzuson alapul. A gépekre vonatkozó szabványok esetében az érdekelt felek többek között a gépgyártók, a gépek felhasználói, például munkáltatók, munkavállalók és fogyasztók, a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági intézmények, a bejelentett szervezetek, más érintett nem kormányzati szervezetek és a közhatóságok. Az érdekelt felek részvételének szabályait többnyire a szabványosítás szervezésével kapcsolatos nemzeti rendelkezések határozzák meg.

A 7. cikk (4) bekezdése egyedi követelményként előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy a szociális partnereknek, tehát a munkáltatók és a munkavállalók képviselőinek nemzeti szinten befolyást biztosítsanak a szabványosítás folyamatát illetően. A tagállamok maguk dönthetnek arról, milyen intézkedések megfelelőek és hogyan léptetik azokat hatályba.

8. cikk⁸⁵

Különleges intézkedések

(1) *A Bizottság megfelelő intézkedéseket tehet az alábbiakra vonatkozóan:*

- a) a 2. cikk c) pontjában említett, V. mellékletben felsorolt biztonsági alkatrészek indikatív listájának naprakésszé tétele;*
- b) a 9. cikkben említett gép forgalomba hozatalának korlátozása.*

Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 22. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

...

§116 A szabályozási bizottsági eljárás hatálya alá tartozó intézkedések

A 8. cikk (1) bekezdése meghatározza azt a két esetet, amelyben a Bizottság a gépekkel foglalkozó bizottsággal folytatott konzultációt követően az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban intézkedéseket fogadhat el – lásd a következő részt: §147: a 22. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

- A 8. cikk (1) bekezdésének a) pontja lehetővé teszi a Bizottság számára az V. mellékletben felsorolt biztonsági alkatrészek indikatív listájának naprakésszé tételét, például további olyan alkatrészekkel kiegészítve azt, amelyek megfelelnek a 2. cikkben szereplő meghatározásnak – lásd a következő részt: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések. Erre akkor kerülhet sor, ha a jelek szerint egyes meglévő biztonsági alkatrészek kimaradtak a listából, vagy ha új biztonsági alkatrészek készülnek.
- A 8. cikk (1) bekezdésének b) pontja lehetővé teszi a Bizottság számára a forgalomba hozatal korlátozását célzó intézkedés meghozatalát olyan gép esetében, amely a harmonizált szabvány hiányosságaiból fakadóan kockázatot jelent; egy indokolt védzáraddal kapcsolatos intézkedés tárgyát képező géppel megegyező kockázatot jelent; illetve tagállami kérésre – lásd a következő részt: §118: a 9. cikkhez tartozó megjegyzések.

⁸⁵ A 8. cikket a következő rendelet módosította: az Európai Parlament és a Tanács 596/2009/EK rendelete (2009. június 18.) a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárás szerint elfogadott egyes jogi aktusoknak az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárás tekintetében történő, az 1999/468/EK tanácsi határozat szerinti kiigazításáról – Az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljáráshoz történő hozzáigazítás – Negyedik rész – HL L 188., 2009.7.18., 14. o.

8. cikk (folytatás)

...

- (2) *A Bizottság a 22. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárással összhangban megfelelő intézkedéseket tehet ezen irányelv gyakorlati alkalmazásához kapcsolódóan, beleértve az olyan intézkedéseket is, amelyek a tagállamok egymás közötti, valamint a Bizottsággal való együttműködésének biztosításához szükségesek a 19. cikk (1) bekezdésének megfelelően.*

§117 A tanácsadó bizottsági eljárás hatálya alá tartozó intézkedések

A 8. cikk (2) bekezdése szerint a Bizottság a tanácsadó bizottsági eljárással összhangban a gépekről szóló irányelv gyakorlati alkalmazásához kapcsolódóan minden megfelelő intézkedést megtehet a gépekkel foglalkozó bizottsággal folytatott konzultációt követően – lásd a következő részt: §147: a 22. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Ezenfelül jogalapot biztosít a tagállami piacfelügyeleti hatóságok közötti együttműködéshez és információcseréhez nyújtott bizottsági támogatáshoz – lásd a következő részt: §144: a 19. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

9. cikk⁸⁶

Különleges intézkedések potenciálisan veszélyes gépek kezelésére

(1) *Amennyiben a 10. cikkben említett eljárásnak megfelelően a Bizottság megállapítja, hogy egy harmonizált szabvány nem teljes mértékben felel meg az általa előírt és az I. melléklet által meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, e cikk (3) bekezdésének megfelelően előírhatja a tagállamok számára az olyan gépek forgalomba hozatalának korlátozását vagy megtiltását, illetve azok tekintetében különleges feltételeket határozhat meg, amelyek műszaki jellemzői a szabvány hiányosságai miatt veszélyeket hordoznak.*

Amennyiben a 11. cikkben említett eljárásnak megfelelően a Bizottság megállapítja, hogy egy tagállam által hozott intézkedés indokolt, jelen cikk (3) bekezdésének megfelelően előírhatja a tagállamoknak az olyan gépek forgalomba hozatalának korlátozását vagy megtiltását, illetve azok tekintetében különleges feltételeket határozhat meg, amelyek műszaki jellemzőikből fakadóan ugyanolyan veszélyeket hordoznak.

(2) *Bármely tagállam kérheti a Bizottságtól, hogy vizsgálja meg az (1) bekezdésben említett intézkedések szükségességét.*

(3) *Az (1) bekezdésben említett esetekben a Bizottság konzultál a tagállamokkal és az egyéb érdekelt felekkel azon intézkedésekről, amelyeket meghozni szándékozik, hogy biztosítsa a személyek egészségének és biztonságának magas szintű közösségi védelmét.*

E konzultáció eredményére kellő figyelemmel a Bizottság elfogadja a szükséges intézkedéseket.

Az ezen irányelv nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 22. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

§ 118 Hasonló kockázatokat előidézõ, potenciálisan veszélyes gépek kezelésére szolgáló intézkedések

A 11. cikkben meghatározott védzáradék, amely megköveteli a tagállamoktól, hogy a CE-jelöléssel rendelkező veszélyes gépek kezelését szolgáló megfelelő intézkedéseket hozzanak, egyes gépmodellekre vonatkozik. A 9. cikk lehetővé teszi a Bizottság számára olyan intézkedések elfogadását, amelyek megtiltják vagy korlátozzák valamennyi olyan gépmodell forgalomba hozatalát, amelyek azonos műszaki jellemzőikből fakadóan veszélyeket hordozhatnak. Az alábbi körülmények esetén lehet elfogadni ilyen intézkedéseket:

⁸⁶ A 9. cikk (3) bekezdését a következő rendelet módosította: az Európai Parlament és a Tanács 596/2009/EK rendelete (2009. június 18.) a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárás szerint elfogadott egyes jogi aktusoknak az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárás tekintetében történő, az 1999/468/EK tanácsi határozat szerinti kiigazításáról – Az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljáráshoz történő hozzáigazítás – Negyedik rész – HL L 188., 2009.7.18., 14. o.

Egy harmonizált szabvány elleni hivatalos kifogást követően, a 10. cikkkel összhangban.

Az első körülmény a 10. cikkben a harmonizált szabványok vitatására vonatkozóan meghatározott eljáráshoz kapcsolódik. Amikor egy harmonizált szabvány ellen hivatalos kifogást emelnek, a Bizottság határozatot fogadhat el a szabvány alkalmazása által nyújtott megfelelőségre vonatkozó védelem visszavonásáról vagy korlátozásáról azon az alapon, hogy annak egyes előírásai nem tesznek eleget a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek – lásd a következő részt: §121: a 10. cikkhez tartozó megjegyzések. Egy ilyen határozatot követően a személyek egészségének és biztonságának védelme érdekében szükséges lehet annak biztosítása, hogy a hibás szabvány szerint tervezett gépeket kivonják a forgalomból vagy bizonyos korlátozásoknak vessék alá.

A 11. cikkkel összhangban végrehajtott, védzáradékkal kapcsolatos intézkedést követően

A második körülmény a 11. cikkben meghatározott védzáradéki eljáráshoz kapcsolódik. Miután a Bizottság bejelentést kapott egy tagállamtól egy adott veszélyt jelentő gépmodell forgalomba hozatalának megtiltására vagy korlátozására irányulóan tett intézkedésről, határozatot fogad el, amelyben megállapítja, hogy véleménye szerint az említett intézkedés indokolt-e – lásd a következő részt: §123: a 11. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Ezt a határozatot követően a Bizottság határozatot fogadhat el, amelyben valamennyi tagállam számára előírja a megfelelő intézkedések meghozatalát a személyek egészségének és biztonságának védelme érdekében, biztosítandó, hogy az eredeti nemzeti intézkedés tárgyát képező modellével megegyező hibával rendelkező valamennyi további gépet kivonják a forgalomból vagy azokat bizonyos korlátozásnak vessék alá.

A tagállam kérésére

A 9. cikk (2) bekezdése lehetőséget ad a tagállamoknak a folyamat elindítására azáltal, hogy felkérik a Bizottságot, vizsgálják meg, nincs-e szükség az olyan gépek forgalomba hozatalának korlátozására vagy megtiltására, illetve azok tekintetében különleges feltételek meghatározására, amelyek műszaki jellemzőikből fakadóan ugyanolyan veszélyeket hordoznak.

Ilyen intézkedések meghozatala előtt a Bizottság konzultál az érdekelt felekkel. Mivel az intézkedések nem csupán egyetlen gyártót érintenek, hanem egy adott gépkategória valamennyi gyártója számára következményekkel járhatnak, egyértelmű, hogy a gépgyártókat uniós szinten képviselő szervezetekkel konzultációt kell folytatni. Az érdekelteket konzultációt rendszerint a gépekkel foglalkozó munkacsoport keretében szervezik meg – lásd a következő részt: §148: a 22. cikkhez tartozó megjegyzések. Az intézkedést ezt követően az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban, a gépekkel foglalkozó bizottsággal folytatott konzultációt követően hozzák meg – lásd a következő részt: §147: a 22. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

10. cikk

A harmonizált szabvány vitatására irányuló eljárás

Ha a Bizottság vagy egy tagállam úgy ítéli meg, hogy egy harmonizált szabvány nem teljes mértékben felel meg az általa előírt és az I. mellékletben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, a Bizottság vagy a tagállam az ügyet a 98/34/EK irányelv által létrehozott bizottság elé terjeszti, az indokok meghatározásával. A bizottság késedelem nélkül véleményt nyilvánít. Figyelemmel a bizottság véleményére, a Bizottság dönt arról, hogy közzéteszi-e vagy nem teszi közzé, korlátozással teszi-e közzé, fenntartja, korlátozással tartja-e fenn vagy visszavonja-e az harmonizált szabvány hivatkozásait Európai Unió Hivatalos Lapjában.

§119 A harmonizált szabványok ellen emelt hivatalos kifogás

Azon harmonizált szabványok alkalmazása, amelyek hivatkozása megjelenik az EU Hivatalos Lapjában, az azok által érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében megfelelésre vonatkozó védelmet nyújt – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A 10. és 11. cikk értelmében azonban a megfelelésre vonatkozó védelem vitatható:

- A 10. cikk előírja a tagállamok vagy a Bizottság számára, hogy egy harmonizált szabványt a 98/34/EK irányelv⁸⁷ által létrehozott bizottság elé terjessze, amennyiben bizonyítani tudja, hogy a szabvány előírásai az általa érintett egyes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek nem tesznek maradéktalanul eleget.
- Ha a 11. cikkben meghatározott védzáradáki eljárást alkalmazzák, és az érintett tagállam úgy ítéli meg, hogy a korlátozó intézkedés tárgyát képező gép nem megfelelése a gyártó által alkalmazott harmonizált szabvány hiányosságából fakad, az adott szabványt szintén a 98/34/EK irányelv által létrehozott bizottság elé terjesztik – lásd a következő részt: §124: a 11. cikk (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az ilyen hivatalos kifogások szükségességének elkerülése érdekében ajánlott, hogy a tagállamok nyomon kövessék a harmonizált szabványok kidolgozását, és aggályaikról még a szabványok elfogadását megelőzően tájékoztassák a CEN-t vagy a CENELEC-et. Ugyanebben a szellemben javasolt, hogy a harmonizált szabványok kidolgozása és elfogadása során a szabványügyi szervezetek kellően figyelembe vegyék a tagállamok aggályait.

A harmonizált szabványok ellen csak a tagállamok és a Bizottság emelhet hivatalos kifogást. Ha más érdekelt felek úgy ítélik meg, hogy egy harmonizált szabvány súlyos hiányosságokkal rendelkezik, felhívhatják erre a nemzeti hatóságok vagy a Bizottság figyelmét, vagy felkérhetik őket a megfelelő intézkedés meghozatalára.

⁸⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 98/34/EK irányelve (1998. június 22.) a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról, a 98/48/EK irányelvvvel és a 2006/96/EK irányelvvvel módosítva. Az irányelv egységes szerkezetbe foglalt változata elérhető a következő címen:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1998L0034:20070101:EN:PDF>

§120 A hivatalos kifogásokkal kapcsolatos eljárás

Hivatalos kifogással akkor lehet élni, ha a harmonizált szabványt az Európai Szabványügyi Szervezet elfogadta, és annak hivatkozását az EU Hivatalos Lapjában történő közzététel céljából megküldték a Bizottságnak. Hivatalos kifogást ezenfelül bármikor be lehet nyújtani azt követően, hogy a harmonizált szabvány hivatkozása megjelent az EU Hivatalos Lapjában.

A hivatalos kifogást a tagállamnak állandó EU-képviselője révén el kell juttatnia a Bizottsághoz, feltüntetve a szóban forgó szabvány hivatkozását, a szabvány hibásnak ítélt előírásait, valamint a kifogás indokolását. Erre a célra a 98/34/EK irányelv által létrehozott bizottsági szabványos formadokumentumot készítet.

A hivatalos kifogást először a gépekkel foglalkozó munkacsoport vitatja meg – lásd a következő részt: §148: a 22. cikkhez tartozó megjegyzések –, ahová meghívják a többi tagállamot, a CEN vagy a CENELEC képviselőit és más érdekelt feleket, hogy fejtsek ki véleményüket. A gépekkel foglalkozó munkacsoportban zajló vita eredményéről a Bizottság tájékoztatja a 98/34/EK irányelv által létrehozott bizottságot. Ezt követően a bizottsággal konzultálnak az európai bizottsági határozattervezetről. Végül a Bizottság elfogadja a határozatot, és azt közzéteszik az EU Hivatalos Lapjának L sorozatában.

§121 A hivatalos kifogásemelés eredménye

A harmonizált szabvány elleni hivatalos kifogásra vonatkozó bizottsági határozat számos formát ölthet:

- ha a kifogásnak nem adnak helyt, a Bizottság határozatot fogad el a szabvány hivatkozásának az EU Hivatalos Lapjában történő közzétételéről, illetve ha azt már közzétették, a szabvány hivatkozásának a Hivatalos Lapban történő megtartásáról;
- ha a kifogásnak helyt adnak, a Bizottság dönthet úgy, hogy nem teszi közzé a szabvány hivatkozását az EU Hivatalos Lapjában, illetve hogy, ha azt már közzétették, visszavonja a szabvány hivatkozását a Hivatalos Lapból.
- amennyiben egy szabvány hiányosságai csupán egyes előírásokat érintenek, és a szabvány többi része megfelelőnek tekinthető, a Bizottság dönthet úgy, hogy a szabvány hivatkozását figyelmeztetéssel teszi közzé az EU Hivatalos lapjában (illetve tartja meg a szabvány hivatkozását a Hivatalos Lapban, ha azt már közzétették), amely korlátozza a szabvány alkalmazása által biztosított megfelelésre vonatkozó védelmet.

Amikor egy harmonizált szabvány hivatkozását a megfelelésre vonatkozó védelmet korlátozó figyelmeztetéssel teszik közzé az EU Hivatalos Lapjában, ez azt jelenti, hogy a szabvány azon előírásainak alkalmazása, amelyekre a korlátozás nem vonatkozik, továbbra is biztosítják a megfelelésre vonatkozó védelmet az általuk érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében. A szabvány által nem teljesített alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelés érdekében azonban a gyártónak teljes kockázatelemzést kell végeznie, megfelelő védőintézkedéseket kell választani az érintett veszélyek kezeléséhez, és döntését a műszaki dokumentációban indokolnia

kell – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések.

Amikor a Bizottság úgy határoz, hogy nem teszi közzé egy szabvány hivatkozását az EU Hivatalos Lapjában, hogy visszavonja a szabványnak a Hivatalos Lapban megjelent hivatkozását, illetve hogy korlátozással teszi közzé vagy tartja meg az EU Hivatalos lapjában a szabvány hivatkozását, ezzel megbízza az Európai Szabványügyi Szervezetet az érintett szabvány felülvizsgálatával a meghatározott hiányosságok orvoslása érdekében.

11. cikk

Védzáradék

(1) Ha egy tagállam megbizonyosodik arról, hogy az ezen irányelv hatálya alá tartozó gép, amely CE-jelöléssel rendelkezik és amelyhez EK-megfelelőségi nyilatkozatot csatoltak, rendeltetésszerű vagy ésszerűen előrelátható körülmények közötti használat esetén veszélyeztetheti a személyek, illetve adott esetben a háziállatok egészségét vagy biztonságát és a tulajdon biztonságát, meghoz minden megfelelő intézkedést az ilyen gép forgalomból történő kivonására, forgalomba hozatalának és/vagy üzembe helyezésének megtiltására, vagy szabad mozgásának korlátozására.

...

§122 Védzáradék

A védzáradékról az EK-Szerződésnek a gépekről szóló irányelv alapját képező 95. cikke (jelenleg az EUMSZ. 114. cikke) (10) bekezdése rendelkezik – lásd a következő részt: §2: a bevezető hivatkozásokhoz tartozó megjegyzések:

„A fentiekben említett harmonizációs intézkedések indokolt esetben védzáradékot tartalmaznak, amely felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy a 30. cikkben említett egy vagy több nem gazdasági okból, közösségi ellenőrzési eljárás alá tartozó ideiglenes intézkedéseket hozzanak.”

A 11. cikk meghatározza a követendő eljárást arra az esetre, ha egy tagállam piacfelügyeleti hatóságai megállapítják, hogy a CE-jelölés és az EK-megfelelőségi nyilatkozat által biztosított megfelelésre vonatkozó védelem megalapozatlan – lásd a következő részt: §109: a 7. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 11. cikkben előírt védzáradéki eljárás a gépekre átfogó értelemben alkalmazandó, tehát az 1. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában szereplő bármely termékre vonatkozhat. A részben kész gépekre az eljárás nem alkalmazandó.

Amennyiben egy gépről megállapítást nyer, hogy a CE-jelölés ellenére nem felel meg a vonatkozó egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, a tagállamnak először kapcsolatba kell lépnie a gyártóval, annak meghatalmazott képviselőjével vagy a gép forgalomba hozataláért felelős személlyel, és fel kell szólítania arra, hogy gondoskodjon a termék megfeleléséről, vagy a piacfelügyeleti hatóság által meghatározott időn belül vonja ki azt a forgalomból – lásd a következő részeket: §78–§84: a 2. cikk i) és j) pontjához tartozó megjegyzések; és §100: a 4. cikkhez tartozó megjegyzések.

Ha önként gondoskodnak a termék megfeleléséről vagy azt kivonják a forgalomból,

nincs szükség a 11. cikk (1) bekezdésében említett korlátozó intézkedésekre, és következésképpen a védzáradékkal kapcsolatos eljárás alkalmazásának nincs jogalapja. Ha azonban az érintett gép súlyos veszélyt jelent, a 765/2008/EK rendelet előírja az érintett tagállam számára, hogy a RAPEX rendszer keretében tájékoztassa a Bizottságot és a többi tagállamot a meghozott intézkedésről.⁸⁸

Minden olyan esetben, ahol a gyártó korrekciós intézkedést hoz, fontos, hogy az érintett tagállam tájékoztassa a többi tagállam piacfelügyeleti hatóságait annak érdekében, hogy a szükséges korrekciós intézkedéseket az EU egész területén bevezessék – lásd a következő részt: §100: a 4. cikkhez tartozó megjegyzések. Ez az információ a gépekkel foglalkozó ADCO (igazgatási együttműködés a piacfelügyeletért) keretében közölhető – lásd a következő részt: §144: a 19. cikkhez tartozó megjegyzések. A 765/2008/EK rendelet 23. cikke e célból egy általános uniós információs támogatási rendszer létrehozását irányozza elő.

Ha a gyártó által tett korrekciós intézkedés tárgyát képező nem megfelelés az alkalmazott harmonizált szabvány hiányosságából fakad, a tagállamnak a harmonizált szabvány tekintetében is intézkednie kell, szükség esetén hivatalos kifogásemelési eljárás útján – lásd a következő részeket: §119–§121: a 10. cikkhez tartozó megjegyzések.

Ha a termék megfelelőségét biztosító önkéntes intézkedéseket nem hozzák meg a piacfelügyeleti hatóságok által megszabott időn belül, és ha a nem megfelelés veszélyeztetheti a személyek, illetve adott esetben a háziállatok egészségét vagy biztonságát és a tulajdon biztonságát, a 11. cikkben meghatározott védzáradékkal kapcsolatos eljárást kell követni.

A 11. cikk (1) bekezdése leírja a nemzeti piacfelügyeleti hatóságok által meghozandó intézkedéseket. Ezek lehetnek többek között a gép forgalomba hozatalának és/vagy üzembe helyezésének felfüggesztése vagy korlátozása, illetve e műveletek tekintetében bizonyos korlátozások alkalmazása. Az intézkedések formáját és tartalmát az érintett tagállam határozza meg, azonban ezeknek elegendőnek kell lenniük a személyek egészségének és biztonságának védelméhez, valamint a szóban forgó veszéllyel arányosnak kell lenniük.

A 765/2008/EK rendelet 21. cikkének (3) bekezdése szerint az említett intézkedéseket megelőzően lehetőséget kell adni arra, hogy az érdekelt felek kifejtsék véleményüket, kivéve, ha erre sürgősség miatt nincs mód. Ha az intézkedéseket az érdekelt felek meghallgatása nélkül hozzák meg, mihamarabb lehetővé kell tenni számukra, hogy véleményt mondjanak.

A rendelet 20. cikke értelmében súlyos veszélyt jelentő, gyors beavatkozást igénylő gépek esetében a tagállam elrendelheti a már forgalomba hozott, az értékesítési láncban lévő és a már működő gépek visszahívását is a felhasználók egészségének és biztonságának védelme érdekében.

A tagállam által a 11. cikk (1) bekezdése értelmében hozott intézkedésnek pontosan meg kell neveznie az annak alapját képező indokokat, és ezekről – a számára

⁸⁸ Lásd a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2008. július 9-i 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 20. és 22. cikkét – HL L 218., 2008.8.13., 30. o.

rendeletre álló jogorvoslatokkal együtt – mihamarabb tájékoztatni kell az érintett felet – lásd a következő részt: §145: a 20. cikkhez tartozó megjegyzések.

A tagállam által hozott döntést közzé kell tenni – lásd a következő részt: §143: a 18. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

11. cikk (folytatás)

...

2. A tagállam azonnal értesíti a Bizottságot és a többi tagállamot minden ilyen intézkedésről, megjelölve döntésének indokát, és különösen azt, hogy a nem megfelelés minek a következménye:

a) az 5. cikk (1) bekezdése a) pontjában említett alapvető követelmények kielégítésének hiánya;

b) a 7. cikk (2) bekezdésében említett harmonizált szabványok nem megfelelő alkalmazása;

c) a 7. cikk (2) bekezdésében említett harmonizált szabványok hiányosságai;

3. A Bizottság kérelem nélkül konzultációt kezd az érintett felekkel.

A Bizottság ezen konzultációt követően mérlegeli, hogy indokoltak-e a tagállam által megtett intézkedések, és döntéséről tájékoztatja az intézkedést megtevő tagállamot, a többi tagállamot és a gyártót vagy annak meghatalmazott képviselőjét.

...

§123 A védzáraddal kapcsolatos eljárás

A 11. cikk (2) és (3) bekezdése meghatározza az uniós szinten követendő eljárást abban az esetben, ha a 11. cikk (1) bekezdésével összhangban nemzeti intézkedésre kerül sor. Az intézkedésről az érintett tagállamnak értesítenie kell az Európai Bizottságot, megjelölve az intézkedés indokát. Az értesítést az érintett tagállam állandó képviselője juttatja el a Bizottsághoz. Ezzel egyidejűleg a többi tagállamot is értesíteni kell. Az információkat a gépekkel foglalkozó ADCO csoporton keresztül, a CIRCA rendszer keretében továbbíthatók – lásd a következő részt: §146: a 21. cikkhez tartozó megjegyzések. A gépekkel foglalkozó ADCO csoport speciális dokumentumot dolgozott ki annak érdekében, hogy segítse a tagállamokat a szükséges információk továbbításában.

Az értesítésben egyértelműen meg kell jelölni azokat az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, amelyeket a gép nem teljesít, és magyarázatot kell adni a nem megfelelésből eredő kockázatok jellegéről. Ha a piacfelügyeleti hatóságok értékelték a gépnek egy harmonizált szabvány előírásai tekintetében való megfelelését, a szabvány vonatkozó pontjait szintén fel kell tüntetni.

Annak érdekében, hogy a Bizottság haladéktalanul végrehajthassa vizsgálatát, a nemzeti hatóságoknak az értesítéssel együtt minden kapcsolódó dokumentumot át kell adniuk. Ezek a kapcsolódó dokumentumok lehetnek többek között:

- az érintett gépről készült fényképek vagy rajzok, amelyeken látható a CE-

jelölés és a szóban forgó hibák;

- az EK-megfelelőségi nyilatkozat másolata;
- az EK-típusvizsgálati tanúsítvány vagy (adott esetben) a gyártó teljes minőségbiztosítási rendszerének jóváhagyására vonatkozó tanúsítvány;
- a gyártó műszaki dokumentációjának vonatkozó elemei, amennyiben rendelkezésre állnak;
- a gyártó használati utasításának vonatkozó részei;
- az intézkedés alapjául szolgáló vizsgálatokról vagy ellenőrzésekről készült jelentések;
- az érintett felek, például a gyártó és meghatalmazott képviselője, a gép importőre vagy forgalmazója, illetve a közreműködő bejelentett szervezet közötti levelezés részletei.

A Bizottság szolgálatai ezt követően megvizsgálják az értesítést és az azt alátámasztó dokumentumokat, majd konzultálnak az érintettekkel annak érdekében, hogy mérlegeljék, vajon a tagállam által hozott intézkedés indokolt volt-e. Az érintett felek lehetnek többek között az intézkedésről értesítést küldő tagállam hatóságai, a szóban forgó gép gyártója vagy az ő meghatalmazott képviselője, és adott esetben a gép megfelelőségértékelésébe bevont bejelentett szervezet. Az érintettek, ha kívánják, a bizottsági szolgálatokkal való találkozó keretében közölhetik észrevételeiket.

Szükség esetén a Bizottság független szakértői tanácsot kérhet a dokumentáció értékeléséhez és, bizonyos esetekben, az érintett gép vizsgálatához vagy vizsgálatok végzéséhez. A Bizottság ezt követően határozatot fogad el, amelyet eljuttat az eredeti intézkedést hozó tagállamnak, a többi tagállamnak és a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének. A Bizottság határozatát közzéteszik az Európai Unió Hivatalos Lapjában – lásd a következő részt: §143: a 18. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Ha a Bizottság úgy dönt, hogy a tagállam által hozott intézkedés indokolt, a többi tagállamnak meg kell tennie a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a nem megfelelő gép tekintetében gondoskodjanak a személyek egészségének és biztonságának védelméről. Ha azonban a Bizottság úgy dönt, hogy a tagállam által hozott intézkedés nem indokolt, az intézkedést vissza kell vonni.

11. cikk (folytatás)

...

4. *Ha az (1) bekezdésben említett intézkedések a harmonizált szabványok hiányosságain alapulnak, és ha az intézkedéseket tevő tagállam fenntartja álláspontját, a Bizottság vagy a tagállam kezdeményezi a 10. cikkben említett eljárást.*

...

§124 A harmonizált szabványok hiányosságai

A 11. cikk (4) bekezdése akkor alkalmazandó, ha a 11. cikk (1) és (2) bekezdése

szerint bejelentett nem megfelelés a gyártó által alkalmazott harmonizált szabvány hiányosságából fakad. Ebben az esetben a 11. cikk (3) bekezdésében leírt eljárás túl az érintett tagállam vagy a Bizottság a 10. cikkben szereplő eljárással összhangban hivatalos kifogást emelhet – lásd a következő részeket: §119–§121: a 10. cikkhez tartozó megjegyzések.

11. cikk (folytatás)

...

(5) *Ha a gép nem felel meg és CE-jelöléssel rendelkezik, az illetékes tagállamnak megfelelő intézkedéseket kell tennie az ellen, aki a jelölést elhelyezte, és erről értesítenie kell a Bizottságot. A Bizottság értesíti a többi tagállamot.*

...

§125 A CE-jelölést elhelyező személy elleni intézkedés

A 11. cikk (1)–(4) bekezdésében szereplő rendelkezések a CE-jelölést viselő és feltehetően a személyek vagy adott esetben a háziállatok egészségére és biztonságára, illetve a vagyonbiztonságra veszélyt jelentő termékekkel kapcsolatos intézkedéseket érintik.

Az említett intézkedéseken kívül a 11. cikk (5) bekezdése előírja a tagállam számára, hogy megfelelő intézkedéseket tegyen az ellen, aki a CE-jelölést elhelyezte a nem megfelelő terméken, és ezáltal felelősséget vállalt annak forgalomba hozataláért vagy üzembe helyezéséért – lásd a következő részt: §141: a 16. cikkhez tartozó megjegyzések. Ez a személy lehet a gyártó, meghatalmazott képviselője vagy más olyan, gyártónak minősülő személy, aki felelősséget vállal a termék forgalomba hozataláért – lásd a következő részeket: §78–§81: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések.

A megfelelő intézkedésről a tagállamnak a gépekről szóló irányelvet a nemzeti jogba átültető rendelkezések alapján kell döntenie. Általánosságban a piacfelügyeleti hatóságoknak először fel kell szólítaniuk a gyártót vagy meghatalmazott képviselőjét a nem megfelelés megszüntetéséhez szükséges intézkedések meghozatalára. Ha a szükséges intézkedéseket a piacfelügyeleti hatóságok által meghatározott időn belül nem teszik meg, megfelelő szankciókat kell alkalmazni – lásd a következő részt: §150: a 23. cikkhez tartozó megjegyzések.

Ilyen esetekben a tagállamnak tájékoztatnia kell a Bizottságot, a Bizottságnak pedig a többi tagállamot. E célból a 765/2008/EK rendelet 23. cikkében előírányzott általános információs támogatási rendszert kell igénybe venni.

A CE-jelöléssel és az EK-megfelelési nyilatkozattal kapcsolatos megfelelésbeli hiányosságokról – lásd a következő részt: §142: a 17. cikkhez tartozó megjegyzések.

11. cikk (folytatás)

...

(6) *A Bizottság biztosítja, hogy az eljárás lefolytatásáról és eredményéről a tagállamok folyamatosan tájékoztatást kapjanak.*

§126 Tájékoztatás a védzáradékkal kapcsolatos eljárásról

A 11. cikk (6) bekezdésével összhangban a Bizottságnak folyamatosan tájékoztatnia kell a tagállamokat a védzáradékkal kapcsolatos eljárás lefolytatásáról és eredményéről. A vonatkozó információk a gépekkel foglalkozó ADCO csoport keretében biztosíthatók – lásd a következő részt: §144: a 19. cikkhez tartozó megjegyzések.

A Bizottság határozatát közzéteszik az Európai Unió Hivatalos Lapjában – lásd a következő részt: §143: a 18. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

12. cikk

A gépekre vonatkozó megfelelőségértékelési eljárások

- 1. A gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének, annak érdekében, hogy a gép ezen irányelv rendelkezéseinek való megfelelőségét igazolja, a (2), (3) és (4) bekezdésben leírt megfelelőségértékelési eljárások egyikét kell alkalmaznia.*

...

§127 A gépek megfelelőségértékelése

A 12. cikk a gép gyártója vagy meghatalmazott képviselője által a gép forgalomba hozatalát és/vagy üzembe helyezését megelőzően elvégzendő megfelelőségértékelési eljárásról szól – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A megfelelőségértékelési eljárás kötelező, egyes gépkategóriák esetében azonban a gyártó több különböző eljárás közül választhat. Az alábbi bekezdések ismertetik azokat a feltételeket, amelyek esetén a különböző megfelelőségértékelési eljárások alkalmazhatók.

12. cikk (folytatás)

...

- 2. Ha a gépet a IV. melléklet nem említi, a gyártó vagy meghatalmazott képviselője a VIII. mellékletben előírt módon, a gépgyártás belső ellenőrzését alkalmazza megfelelőségértékelési eljárásként.*

...

§128 A IV: mellékletben nem említett gépkategóriák

A 12. cikk (2) bekezdése meghatározza a IV. mellékletben szereplőktől eltérő valamennyi gépkategória esetében alkalmazandó megfelelőségértékelési eljárást. A követendő eljárás a gépgyártás belső ellenőrzése révén történő megfelelőségértékelési eljárás, amelyet „szállítói megfelelőségi nyilatkozatnak” vagy az „első fél igazolásának” is neveznek ⁸⁹ – lásd a következő részt: §395: a VIII.

⁸⁹ A „szállítói megfelelőségi nyilatkozat” fogalmának magyarázatát a következő szabvány tartalmazza: EN ISO/IEC 17050-1:2010 – Megfelelőségértékelés. Szállítói megfelelőségi nyilatkozat. 1. rész: Általános követelmények (ISO/IEC 17050-1:2004, javított változat 2007. 06. 15.), a szabvány alkalmazása azonban nem nyújt megfelelőségre való védelmet a gépekről szóló irányelv követelményei tekintetében.

melléklethez tartozó megjegyzések. Ebben az eljárásban nem vesz részt bejelentett szervezet. A gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének azonban jogában áll független tanácsot vagy segítséget kérni a gép megfelelőségértékelésének elvégzéséhez. A gép megfelelőségének értékeléséhez szükséges ellenőrzéseket, szemléket és vizsgálatokat maga a gyártó is elvégezheti, vagy megbízhat azokkal egy általa választott szakértő szervezetet. A kapcsolódó műszaki jelentéseket bele kell foglalni a műszaki dokumentációba – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. része 1. a) pontjának hatodik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy csak a IV. mellékletben szereplő gépkategóriák esetén működhet közre bejelentett szervezet. A IV: mellékletben nem szereplő gépek gyártói tanácsot vagy segítséget kérhetnek a IV. mellékletben felsorolt gépek bizonyos kategóriáihoz tartozó bejelentett szervezetektől. Ebben az esetben azonban az adott testület nem bejelentett szervezetként jár el, és az ilyen tevékenységhez kapcsolódó dokumentumokon nem tüntetheti fel a Bizottság által számára kiadott azonosítószámot – lásd a következő részt: §133: a 14. cikkhez tartozó megjegyzések.

12. cikk (folytatás)

...

3. *Ha a gépet a IV. melléklet említi, és a 7. cikk (2) bekezdésében említett harmonizált szabványok szerint gyártották, és feltéve hogy e szabványok az összes vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményt előírják, a gyártó vagy meghatalmazott képviselője az alábbi eljárások egyikét alkalmazza:*

(a) a VIII. mellékletben előírt módon, a gépgyártás belső ellenőrzését, mint megfelelőségértékelési eljárást;

(b) a IX. mellékletben előírt EK-típusvizsgálati eljárást és a VIII. melléklet 3. pontjában előírt belső ellenőrzést a gép gyártási fázisában;

(c) a X. mellékletben előírt teljes minőségbiztosítási eljárást.

...

§129 A IV. mellékletben említett és valamennyi vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelménynek eleget tevő harmonizált szabványok szerint tervezett gépek

A 12. cikk (3) bekezdése három olyan választható megfelelőségértékelési eljárást ismertet, amelyek a IV. mellékletben említett és harmonizált szabványok szerint tervezett és gyártott gépkategóriák esetében alkalmazhatók. Ahhoz, hogy a 12. cikk (3) bekezdésében leírt eljárásokat alkalmazni lehessen, az alábbi feltételeknek kell teljesülniük:

- az érintett gépnek egy vagy több olyan C típusú harmonizált szabvány hatálya alá kell tartoznia, amelynek hivatkozását közzétették az EU Hivatalos Lapjában – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések;

- a szóban forgó harmonizált szabványnak vagy szabványoknak a kockázatelemzés alapján a gépre alkalmazandó valamennyi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményre ki kell terjedniük – lásd a következő részt: §159: az 1. általános alapelvhez tartozó megjegyzések;
- a gép tervezésének és gyártásának teljes körűen összhangban kell állnia az érintett harmonizált szabványokkal.

Amennyiben e három feltétel teljesül, a gyártó választhatja a 12. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett eljárást, vagy a 12. cikk (3) bekezdésének b) és c) pontjában említett alternatív eljárások egyikét.

A 12. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett eljárás – a gépgyártás belső ellenőrzésének megfelelőségértékelési eljárásként történő alkalmazása – megegyezik a 12. cikk (2) bekezdésében említett eljárással, amely a IV. mellékletben nem szereplő gépkategóriák esetében alkalmazandó.

A 12. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett eljárás megköveteli a gyártótól, hogy a gépmodellen EK-típusvizsgálati eljárást végeztesen egy bejelentett szervezettel annak biztosítása érdekében, hogy az megfeleljen a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. Az ezt követően a bejelentett szervezet által vizsgált modell alapján gyártott gép megfelelőségét a gyártó maga belső ellenőrzés keretében értékelheti – lásd a következő részeket: §396–§400: a IX. melléklethez tartozó megjegyzések; és §395: a VIII. melléklet 3. pontjához tartozó megjegyzések.

A 12. cikk (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott eljárás megköveteli a gyártótól, hogy a gép tervezésére, gyártására, végső ellenőrzésére és vizsgálatára kiterjedő teljes minőségbiztosítási rendszerrel rendelkezzen. A rendszert egy bejelentett szervezetnek értékelnie kell és jóvá kell hagynia, amivel szavatolható, hogy az megfelelően biztosítani tudja a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek megfelelő gép tervezését és gyártását. A bejelentett szervezetnek ezenfelül felügyelnie kell a teljes minőségbiztosítási rendszer megfelelő alkalmazását – lásd a következő részeket: §401–§407: a X. melléklethez tartozó megjegyzések.

A gyártó vagy uniós meghatalmazott képviselője a gépmodell EK-típusvizsgálatát vagy a teljes minőségbiztosítási rendszer jóváhagyását igényei szerint bármely uniós bejelentett szervezettől kérheti, feltéve hogy az adott bejelentett szervezet bejelentése a szóban forgó megfelelőségértékelési eljárásra és gépkategóriára vonatkozik – lásd a következő részt: §133: a 14. cikkhez tartozó megjegyzések. Egy adott gépmodell EK-típusvizsgálatára, illetve egy adott teljes minőségbiztosítási rendszer értékelésére vonatkozó kérelmet azonban csak egy bejelentett szervezethez lehet benyújtani – lásd a következő részeket: §397: a IX. melléklet 2.1. pontjához tartozó megjegyzések; és §402: a X. melléklet 2.1. pontjához tartozó megjegyzések.

Egy bejelentett szervezet által kiállított EK-típusvizsgálati tanúsítvány, illetve a teljes minőségbiztosítási rendszert jóváhagyó határozat Unió-szerte érvényes.

12. cikk (folytatás)

...

4. *Ha a gépet a IV. melléklet említi, és azt nem vagy csak részben a 7. cikk (2) bekezdésben említett harmonizált szabványok szerint gyártották, vagy ha a harmonizált szabványok nem vonatkoznak az összes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményre, valamint ha az adott gépre vonatkozóan nem létezik harmonizált szabvány, a gyártó vagy meghatalmazott képviselője az alábbi eljárások egyikét alkalmazza:*
- (a) a IX. mellékletben előírt EK-típusvizsgálati eljárást és a VIII. melléklet 3. pontjában előírt belső ellenőrzést a gép gyártási fázisában;*
 - (b) a X. mellékletben előírt teljes minőségbiztosítási eljárást.*

§130 A IV. mellékletben említett más gépek

A 12. cikk (4) bekezdése két olyan megfelelőségértékelési eljárást ismertet, amelyek a IV. mellékletben említett gépkategóriák esetében alkalmazhatók, amennyiben a 12. cikk (3) bekezdésének alkalmazásához szükséges három feltétel közül egy vagy több nem teljesül. Következésképpen a 12. cikk (4) bekezdésében említett eljárások a következő esetekben alkalmazandók:

- ahol az adott gépkategóriára vonatkozóan nem léteznek harmonizált szabványok;
- ahol a gyártó által alkalmazott harmonizált szabványok nem foglalják magukban a gépre vonatkozó összes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményt;
- ahol a gép gyártója nem vagy csak részben alkalmazta a vonatkozó harmonizált szabványokat.

Ilyen esetekben a belső gyártásellenőrzés formájában végzett megfelelőségértékelés nem választható, és következésképpen a bejelentett szervezet részvételével zajló két eljárás egyikét kell alkalmazni.

13. cikk

Részben kész gépekre vonatkozó eljárások

1. *A részben kész gépek gyártója vagy annak meghatalmazott képviselője a forgalomba hozatal előtt biztosítja az alábbiakat:*
 - (a) *a VII. melléklet B. részében előírt vonatkozó műszaki dokumentáció elkészítését;*
 - (b) *az VI. mellékletben előírt összeszerelési utasítások elkészítését;*
 - (c) *a II. melléklet 1. részének B. szakaszában előírt beépítési nyilatkozat elkészítését.*
2. *A részben kész gépet kísérnie kell a szerelési utasításoknak és a beépítési nyilatkozatnak mindaddig, amíg kész gépbe be nem építik; ezt követően ez a kész gép műszaki dokumentációjának részét képezi.*

§131 Részben kész gépekre vonatkozó eljárások

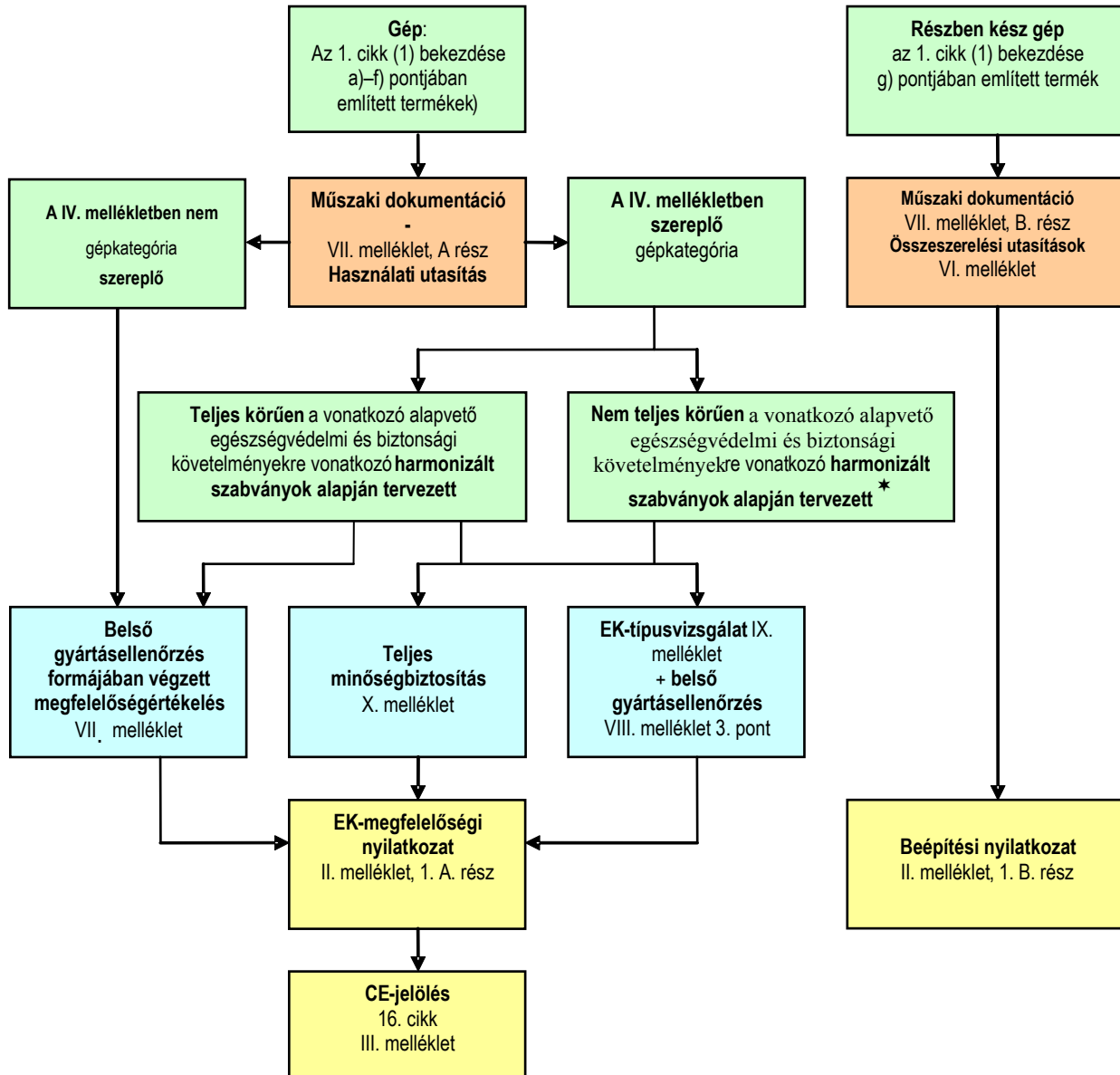
A 13. cikk (1) bekezdése az 1. cikk (1) bekezdésének g) pontjában említett részben kész gépek forgalomba hozatala esetén követendő eljárásokat ismerteti – lásd a következő részeket: §384 és §385: a II. melléklet 1. B. részéhez tartozó megjegyzések; §390: a VI. melléklethez tartozó megjegyzések; és §394: a VII. melléklet B. részéhez tartozó megjegyzések.

A 13. cikk (2) bekezdése azt hivatott biztosítani, hogy a részben kész géphez tartozó és a gyártó által elkészített összeszerelési utasítások és beépítési nyilatkozat azon végső gép gyártójának rendelkezésére álljon, amelybe a részben kész gépet beépítik, annak érdekében, hogy alkalmazni tudja az összeszerelési utasításokat, és ezeket az utasításokat, valamint a beépítési nyilatkozatot beilleszthesse a kész gép műszaki dokumentációjába – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. része 1. a) pontjának nyolcadik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Ez általánosságban azt jelenti, hogy minden egyes részben kész géphez mellékelni kell a beépítési nyilatkozatot és az összeszerelési utasítások egy másolatát. Amennyiben azonban a részben kész gép gyártója egy meghatározott kész gépeket készítő gyártó számára több, azonos termékeket tartalmazó tételt szállít, nem kell valamennyi géphez mellékelnie a beépítési nyilatkozatot és az összeszerelési utasításokat, feltéve hogy gondoskodik róla, hogy a végső gép gyártója a szállítmányba tartozó első termékek szállításakor megkapja ezeket a dokumentumokat, és egyértelművé teszi, hogy a beépítési nyilatkozat, valamint az összeszerelési utasítások a szállítmányba tartozó valamennyi részben kész gépre vonatkoznak.

§132 A gépek és részben kész gépek forgalomba hozatalára vonatkozó eljárásokat bemutató ábra

Az alábbi ábra összefoglalja a 12. és 13. cikkben felsorolt eljárásokat:

* Nem léteznek harmonizált szabványok, a harmonizált szabványok nem az összes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményre terjednek ki, illetve a harmonizált szabványokat nem vagy csak részben alkalmazták.

Színkód: Termékkategória Dokumentumok Eljárás Nyilatkozat – jelölés

14. cikk

Bejelentett szervezetek

- 1. A tagállamok értesítik a Bizottságot és a többi tagállamot az általuk kijelölt szervezetekről, amelyek a 12. cikk (3) és (4) bekezdés szerinti, a forgalomba hozatalhoz szükséges megfelelőségértékelést végzik, megjelölve azokat az egyes megfelelőségértékelési eljárásokat és gépkategóriákat, amelyekre ezeket a szervezeteket kijelölték, és amely szervezetek előzőleg a Bizottságtól azonosító számok kaptak. A tagállamok minden ezt követő módosításról értesítik a Bizottságot és a többi tagállamot.*
- 2. A tagállamok biztosítják a bejelentett szervezetek rendszeres felügyeletét annak ellenőrzése érdekében, hogy mindenkor megfelelnek-e a XI. mellékletben előírt követelményeknek. A bejelentett szervezet kérésre minden vonatkozó információt biztosít, beleértve a költségvetési dokumentumokat is, azért, hogy a tagállamok biztosíthassák a XI. melléklet követelményeinek teljesítését.*
- 3. A tagállamok a XI. mellékletben említett követelményeket alkalmazzák a bejelentendő szervezetek és a már bejelentett szervezetek értékelésére.*
- 4. A Bizottság tájékoztatásul közzéteszi az Európai Unió Hivatalos Lapjában a bejelentett szervezetek listáját, azonosító számukat és azokat a területeket, amelyekre ezeket kijelölték. A Bizottság biztosítja, hogy ez a lista mindig naprakész legyen.*
- 5. Azokról a testületekről, amelyek megfelelnek a vonatkozó harmonizált szabványokban meghatározott értékelési követelményeknek, amely szabványok hivatkozásait közzéteszik az Európai Unió Hivatalos Lapjában, vélelmezni kell, hogy teljesítik a vonatkozó követelményeket.*

...

§133 Bejelentett szervezetek

A 14. cikk a bejelentett szervezetekkel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza. A bejelentett szervezetek független, külső megfelelőségértékelési szervezetek, amelyeknek feladata a IV. mellékletben felsorolt gépkategóriák esetében a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett megfelelőségértékelési eljárások elvégzése. A „bejelentett” jelző arra utal, hogy az ilyen szervezeteket a tagállamok bejelentik a Bizottságnak és a többi tagállamnak. Egy megfelelőségértékelési szervezet bejelentését megelőzően annak a Bizottságtól (4 jegyű) azonosítószámot kell kapnia. Egy adott szervezet egyetlen azonosítószámmal rendelkezik, és egy vagy több uniós irányelv értelmében is bejelenthető.

A gépekről szóló irányelv értelmében csak a IV. mellékletben felsorolt gépkategóriák megfelelőségértékelésére jelölhető ki szervezetek. A bejelentett szervezetek más gépkategóriák gyártói számára is nyújthatnak megfelelőségértékelést, ebben az esetben azonban egyértelművé kell tenniük ügyfeleik számára, hogy nem bejelentett szervezetként járnak el, és az ilyen tevékenységhez kapcsolódó dokumentumokon nem tüntethetik fel a Bizottságtól kapott azonosítószámukat – lásd a következő részt: §128: a 12. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A bejelentett szervezetek értékelése, kijelölése és felügyelete a tagállamok kizárólagos felelőssége.

A bejelentést a Bizottság NANDO (Új Megközelítésű Bejelentett és Kijelölt Szervezetek) online információs rendszerén keresztül lehet megtenni. A weboldalon valamennyi európai bejelentett szervezet, valamint a hivatalos megállapodások, például a kölcsönös elismerési megállapodások, az európai gazdasági térségi (EGT-) megállapodások és a megfelelőségértékelésről és az ipari termékek elfogadásáról szóló megállapodások keretében kijelölt harmadik országbeli szervezetek neve is megtalálható.

Egy szervezetnek a gépekről szóló irányelv szerinti megfelelőségértékelésre történő kijelölésekor az érintett tagállam bejelentő hatóságának meg kell neveznie azokat a gépkategóriákat, amelyekre a szervezet kijelölése vonatkozik. A bejelentett szervezetet kijelölhetik a IV. mellékletben felsorolt egy vagy több gépkategória megfelelőségének értékelésére.

A bejelentésnek ezenkívül azt is tartalmaznia kell, mely megfelelőségértékelési eljárásokra vonatkozik a szervezet kijelölése. A bejelentett szervezet a 12. cikkben említett alábbi két eljárás egyikére vagy mindkettőre vonatkozóan kijelölhető:

- az EK-típusvizsgálati eljárás – 12. cikk (3) bekezdés b) pont és 12. cikk (4) cikk a) pont – IX. melléklet;
- a teljes minőségbiztosítási eljárás – 12. cikk (3) bekezdés c) pont és 12. cikk (4) cikk b) pont – X. melléklet.

Megfelelőségértékelésre vonatkozó kérelemnek a bejelentett szervezethez történő benyújtását megelőzően ezért fontos ellenőrizni a NANDO adatbázisban, hogy az adott szervezetet a gépekről szóló irányelv értelmében az érintett gépkategóriára és megfelelőségértékelési eljárásra vonatkozóan kijelölték-e – lásd a következő részt: §129: a 12. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

§134 A bejelentett szervezetek értékelése és felügyelete

A 14. cikk (3) bekezdése a IX. mellékletben előírt, a bejelenteni kívánt szervezetek értékelésekor alkalmazandó kritériumokkal foglalkozik – lásd a következő részt: §408: a XI. melléklethez tartozó megjegyzések. A tagállamok számára mindenképpen javasolt, hogy a bejelentett szervezeteket az akkreditáció eszközével értékeljék. A 765/2008/EK rendelet valamennyi tagállam számára előírja egyetlen nemzeti akkreditáló testület kijelölését, amely értékeli, hogy az értékelő szervezetek felkészültek-e egyes megfelelőségértékelési tevékenységek elvégzésére. Valamennyi nemzeti akkreditáló testületnek az Európai Akkreditálási Együttműködés keretében szervezett szakértői értékelésen kell átesnie.⁹⁰

A 14. cikk (5) bekezdése a bejelentett szervezetek értékelésekor alkalmazható vonatkozó harmonizált szabványokat említi. A vonatkozó harmonizált szabványok a következők: EN ISO/IEC 17020, 17021 és 17025.⁹¹

⁹⁰ 765/2008/EK rendelet – 3–14. cikk.

⁹¹ EN ISO/IEC 17020:2004 – Ellenőrzést végző különféle típusú testületek működésének általános kritériumai (ISO/IEC 17020:1998);

A 14. cikk (2) bekezdése szerint a tagállamoknak ezenfelül felügyelniük kell a bejelentett szervezeteket annak biztosítása érdekében, hogy azok továbbra is megfeleljenek a XI. mellékletben előírt követelményeknek. Amennyiben az akkreditálást egy bejelentett szervezet kezdeti értékeléséhez alkalmazzák, az akkreditáció rendszerint korlátozott időre szól. A bejelentett szervezet felügyelete ezért az akkreditáció megújítása céljából rendszeres ellenőrzések keretében végezhető.

14. cikk (folytatás)

...

(6) Ha egy bejelentett szervezet úgy találja, hogy ezen irányelv vonatkozó követelményeinek a gyártó nem tett vagy nem tesz eleget, vagy EK-típusvizsgálati tanúsítványt, vagy a minőségbiztosítási rendszer jóváhagyást nem adhatott volna ki, a bejelentett szervezetnek, az arányosság elvét figyelembe véve, a kiadott tanúsítványt vagy jóváhagyást részletes indoklás kíséretében fel kell függesztenie vagy vissza kell vonnia, vagy korlátoznia kell, kivéve ha az ilyen követelményeknek való megfelelést a gyártó a megfelelő korrekciós intézkedések végrehajtásával garantálja.

A tanúsítvány vagy jóváhagyás felfüggesztése, visszavonása vagy korlátozása esetén, illetve ha az illetékes hatóság közbeavatkozása szükségesnek bizonyulhat, a bejelentett szervezet a az illetékes hatóságot a 4. cikk értelmében tájékoztatja. A tagállam a többi tagállamot és a Bizottságot haladéktalanul értesíti.

Lehetőséget kell biztosítani egy fellebbezési eljárásra.

...

§135 A bejelentett szervezetek által kiadott tanúsítványok vagy határozatok visszavonása

A 14. cikk (6) bekezdése a bejelentett szervezetek kötelességeit határozza meg az alábbi esetekre vonatkozóan:

- A bejelentett szervezet arról értesül, hogy egy EK-típusvizsgálati tanúsítvánnyal vagy a gyártó teljes minőségbiztosítási rendszerének jóváhagyásával rendelkező, forgalomba hozott gép nem felel meg a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, vagy nem biztonságos.

Ez előfordulhat például akkor, ha az adott gép a 11. cikkben említett védzáraddal kapcsolatos eljárás keretében bejelentett intézkedés tárgyát képezi, vagy azt egy a 9. cikk értelmében a potenciálisan veszélyes gépekkel kapcsolatos intézkedés érinti.

EN ISO/IEC 17021:2006 – Megfelelőségértékelés. Irányítási rendszerek auditját és tanúsítását végző testületekre vonatkozó követelmények (ISO/IEC 17021:2006);

EN ISO/IEC 17025:2005 – Vizsgáló- és kalibrálólaboratóriumok felkészültségének általános követelményei (ISO/IEC 17025:2005);

- lásd a következőt: a Bizottság közleménye a tagállamok gépekre vonatkozó jogszabályainak közelítéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK rendelete, az Európai Parlament és a Tanács 768/2008/EK határozata, az Európai Parlament és a Tanács 761/2001/EK rendelete (Összehangolt szabványok címeinek és hivatkozásainak közzététele) – HL C 136., 2009.6.16., 29. o.

- A bejelentett szervezet arról értesül, hogy a gyártó nem teljesíti a jóváhagyott teljes minőségbiztosítási rendszer értelmében őt terhelő kötelezettségeket.

Ez előfordulhat például a teljes minőségbiztosítási rendszer rendszeres auditját követően vagy az ilyen rendszer megfelelő működését ellenőrizni hivatott, nem bejelentett látogatást követően – lásd a következő részt: §406: a X. melléklet 3. pontjához tartozó megjegyzések.

A bejelentett szervezettől elvárt intézkedések ilyen esetekben a nem megfelelés és a szóban forgó veszélyek súlyosságától függnék. Ha azonban a gyártó a kijelölt időn belül nem teszi meg a megfelelő korrekciós intézkedéseket, a vonatkozó EK-típusvizsgálati tanúsítványt vagy a teljes minőségbiztosítási rendszer jóváhagyására vonatkozó tanúsítványt vagy határozatot fel kell függeszteni vagy vissza kell vonni.

Egy tanúsítvány vagy jóváhagyási határozat felfüggesztésekor vagy visszavonásakor a bejelentett szervezetnek értesítenie kell a bejegyzés helye szerinti tagállamban található piacfelügyeleti hatóságokat annak érdekében, hogy megtehessék a nem megfelelő vagy nem biztonságos géppel kapcsolatos szükséges intézkedéseket. A nemzeti hatóságok tájékoztatják a többi tagállamot és a Bizottságokat, ha a területükön kívül található nem megfelelő vagy nem biztonságos gépekkel kapcsolatosan intézkedésre van szükség.

A 14. cikk (6) bekezdésének harmadik bekezdése kimondja, hogy lehetőséget kell biztosítani fellebbezési eljárásra. A gyártónak lehetőséget kell adni a bejelentett szervezet azon döntésével szembeni fellebbezésre, amely szerint nem állít ki, felfüggeszt, visszavon vagy nem újít meg egy adott EK-típusvizsgálati tanúsítványt – lásd a következő részeket: §399 és §400: a IX. melléklet 5. és 9. pontjához tartozó megjegyzések. Egy gyártónak ezenfelül fellebbezési lehetőséget kell biztosítani az olyan döntéssel szemben is, amely nem hagyja jóvá minőségbiztosítási rendszerét, illetve az ilyen jóváhagyást visszavonja vagy felfüggeszti, vagy arra vonatkozóan korlátozásokat ír elő – lásd a következő részeket: §404 és §406: a X. melléklet 2.3. és 3. pontjához tartozó megjegyzések. A gyártónak először indokolt kérelmet kell benyújtania a bejelentett szervezethez a döntés felülvizsgálatára. Ha ez nem jár eredménnyel, és ha a gyártó továbbra sem ért egyet a döntéssel, lehetőséget kell kapnia fellebbezés benyújtására. A fellebbezés és a követendő eljárás formája a bejelentett szervezetek tevékenységét szabályozó nemzeti rendelkezésektől függ.

14. cikk (folytatás)

...

- (7) *A Bizottság – ezen irányelv egységes alkalmazásának összehangolása érdekében – biztosítja a tapasztalatcsere megszervezését a bejelentett szervezetek kijelöléséért, bejelentéséért és felügyeletéért felelős tagállami hatóságok és a bejelentett szervezetek között.*

...

§136 Tapasztalatcsere a bejelentő hatóságok között

A bejelentett szervezetek értékeléséért és felügyeletéért felelős hatóságok közötti, a 14. cikk (7) bekezdésében előírányzott tapasztalatcserét a gépekkel foglalkozó

munkacsoport keretén belül szervezik meg – lásd a következő részt: §148: a 22. cikkhez tartozó megjegyzések.

§137 A bejelentett szervezetek koordinációs testülete

A bejelentett szervezetek közötti tapasztalatcsere a gépekkel foglalkozó bejelentett szervezetek európai koordinációja, az NB-M keretében történik. Az NB-M célja a megfelelőségértékelési eljárások során felmerülő problémák megvitatása és a bejelentett szervezetek gyakorlatának összehangolása. Bizonyos esetekben a bejelentett szervezeteket a saját országukban felállított nemzeti koordinációs csoport képviseli. A koordinációs tevékenységekben való részvétel a bejelentett szervezetek számára előírt követelmények egyike – lásd a következő részt: §408: a XI. melléklethez tartozó megjegyzések.

Az NB-M számos csoportból áll, amelyek a IV. mellékletben felsorolt különböző gépkategóriáikért felelnek. Ezek az úgynevezett *vertikális csoportok* (VG).

Jelenleg 12 olyan vertikális csoport létezik, amelyek az alábbi témaköröket illetően szükség esetén üléseznek:

VG1	Faipari munkagépek
VG2	A IV. mellékletben szereplő élelmiszer-feldolgozó gépek
VG3	Fémek hidegmegmunkálására szolgáló présgépek
VG4	Fröccsöntőgépek vagy formázóprések
VG5	Föld alatti munkára szolgáló gépek
VG6	Hulladékgyűjtő járművek
VG7	Leszerelhető erőátviteli tengelyek
VG8	Járműveket kiszolgáló emelők
VG9	Személyek emelésére szolgáló szerkezetek
VG11	Biztonsági alkatrészek
VG12	A felborulást gátló (ROPS) és a leeső tárgyak ellen védő (FOPS) szerkezetek
VG13	Teljes minőségbiztosítás

Ezenfelül az NB-M egy *horizontális bizottsággal* is rendelkezik, amely felügyeli és koordinálja a vertikális csoportok munkáját, és a valamennyi bejelentett szervezet egyaránt érintő közös kérdésekkel foglalkozik. A horizontális bizottság évente kétszer ülésezik az egyik bejelentett szervezet választott képviselőjének elnökletével. Az üléseken megfigyelőként részt vesznek az Európai Bizottság, illetve a gépekkel foglalkozó munkacsoport által választott három tagállam képviselői.

Az Európai Bizottság a munkacsoport munkáját előkészítő műszaki titkárság, valamint az üléseket szervező és a dokumentumok terjesztését kezelő adminisztratív titkárság finanszírozásával járul hozzá az NB-M működéséhez.

Az NB-M úgynevezett *„használatra vonatkozó ajánlásokat”* fogad el, amelyek a vertikális csoportokon belül megvitatott kérdésekre adott, elfogadott válaszokat tartalmaznak. Ezek az ajánlások általánosságban akkor születnek, ha nem létezik vonatkozó harmonizált szabvány, vagy ha a harmonizált szabvány nem kínál kellően pontos választ egy adott kérdésre. Egy harmonizált szabvány elfogadásakor, illetve a harmonizált szabvány megfelelő felülvizsgálatakor a használatra vonatkozó ajánlást

visszavonják. A használatra vonatkozó ajánlásokat az NB-M horizontális bizottsága fogadja el, majd azokat jóváhagyás céljából eljuttatják a gépekkel foglalkozó munkacsoporthoz. A gépekkel foglalkozó munkacsoport által jóváhagyott ajánlásokat közzéteszik a Bizottság EUROPA weboldalán. A használatra vonatkozó ajánlások jogilag nem kötelező érvényűek, amennyiben azonban azokról az NB-M megállapodott, és a gépekkel foglalkozó munkacsoport ezeket jóváhagyta, úgy kell tekinteni rájuk, mint a gépekről szóló irányelv bejelentett szervezetek általi egységes alkalmazását biztosító fontos hivatkozásokra.

14. cikk (folytatás)

...

(8) *A tagállam, amely bejelentett egy szervezetet, a bejelentést azonnal visszavonja, ha úgy találja, hogy:*

a) a szervezet már nem tesz eleget a XI. mellékletben meghatározott követelményeknek; vagy

b) hogy a szervezet súlyos kötelezettségmulasztást követ el.

A tagállam ennek megfelelően haladéktalanul értesíti a Bizottságot és a többi tagállamot.

§138 Bejelentés visszavonása

A 14. cikk (8) bekezdése kötelezi a tagállamokat az olyan szervezet bejelentésének visszavonására, amely már nem tesz eleget a XI. mellékletben felsorolt követelményeknek, illetve amely súlyos kötelezettségmulasztást követ el. A már indokolatlan bejelentés visszavonására irányuló kötelezettség a tagállamok azon kötelességéből fakad, hogy felügyelniük kell az általuk bejelentett szervezetek tevékenységét annak biztosítása érdekében, hogy azok megfelelően végezzék feladatukat – lásd a következő részt: §134: a 14. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

15. cikk

Gépek üzembe helyezése és használat

Ez az irányelv nem érinti a tagállamok jogát arra, hogy a közösségi jog körültekintő betartásával meghatározzanak olyan követelményeket, amelyeket szükségesnek ítélnék ahhoz, hogy a személyek, és különösen a munkavállalók, védve legyenek a gép használata közben, feltéve hogy ez nem jelenti a gép olyan módon történő módosítását, amely ebben az irányelvben nem kerül meghatározásra.

§139 A gépek üzembe helyezésére és használatára vonatkozó nemzeti jogszabályok

A gépekről szóló irányelv a gép tervezésére, gyártására, forgalomba hozatalára vagy üzembe helyezésére vonatkozik – lásd a következő részeket: §71–§77: a 2. cikk h) pontjához tartozó megjegyzések; és §86: a 2. cikk k) pontjához tartozó megjegyzések. Ezen szempontokat illetően az irányelv EU-szerte biztosítja a

hatályos jogszabályok teljes körű harmonizációját. Ez azt jelenti, hogy a tagállamok nem vezethetnek be olyan nemzeti rendelkezéseket, amelyek az irányelv rendelkezésein túlmutatnak, azokkal átfedésben állnak vagy ellentétesek.

A 15. cikk azt jelzi, hogy az uniós jog vonatkozó rendelkezéseivel összhangban a tagállamok továbbra is szabadon szabályozhatják a gépek üzembe helyezését és használatát, feltéve hogy ezek a jogszabályok nem korlátozzák a gépekről szóló irányelv rendelkezéseinek megfelelő gépek szabad mozgását – lásd a következő részt: §6: a (3) preambulumbekzdéshez tartozó megjegyzések; és §107: a 6. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Ennélfogva a gépek üzembe helyezésére és használatára, valamint alkalmazására vonatkozó nemzeti jogszabályok nem vezethetnek a gépekről szóló irányelvnek megfelelő gép módosításához. Ennek előfeltétele, hogy a forgalomba hozott gép valóban megfelel az irányelv követelményeinek. Ha a felhasználók vagy a nemzeti hatóságok úgy ítélik meg, hogy egy forgalomba hozott gép nem kellően biztonságos, és hogy a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket nem alkalmazták megfelelően, a gépről jelentést kell tenni a piacfelügyeleti hatóságoknál, egyúttal pedig meg kell tenni a személyek védelmét biztosító szükséges intézkedéseket – lásd a következő részt: §100: a 4. cikkhez tartozó megjegyzések.

Az alábbiakban néhány példa található azokra a témakörökre, amelyekre a gépek üzembe helyezésére és használatára vonatkozó nemzeti jogszabályok kiterjedhetnek:

- a gép bizonyos területeken történő üzembe helyezése, például daruk városi területen, illetve szélgenerátorok vidéken történő üzembe helyezése;
- mozgó gépek használata bizonyos területeken, például terepjárművek használata köztéren, vagy bizonyos mezőgazdasági gépek lakott területek vagy közutak közelében történő használata;
- mozgó gépek részvétele a közúti forgalomban;
- gépek adott időpontokban történő használata, például a fűnyírók hétfégi használatának korlátozása;
- bizonyos típusú gépek adott életkor alatti személyek által történő használata.

§140 A munkavállalók egészségvédelmére és biztonságára vonatkozó nemzeti jogszabályok

Különös említést kell tenni a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos uniós irányelvek rendelkezéseit átültető nemzeti jogszabályokról. Ezen irányelvek jogalapja az EK-Szerződés 137. cikke (jelenleg az EUMSZ. 153. cikke) a munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről. Az irányelvek minimumkövetelményeket határoznak meg, ami azt jelenti, hogy indokolt esetben a tagállamok továbbra is megtarthatják a szigorúbb követelményeket, vagy elfogadhatnak ilyeneket. Következésképpen, a vonatkozó kötelezettségek meghatározása érdekében tanulmányozni kell az egyes tagállamokban hatályos nemzeti jogszabályokat. A gépek használatával kapcsolatos legfontosabb irányelvek a következők:

- 89/391/EGK irányelv⁹² a munkavállalók munkahelyi biztonságáról és egészségvédelméről. „Keretirányelv” néven is ismert, mivel a munkáltatók és a munkavállalók munkahelyi egészségvédelemhez és biztonsághoz kapcsolódó alapvető kötelezettségeit határozza meg, és az egészségvédelem és a biztonság egyedi szempontjával, illetve az egyedi veszélyekkel foglalkozó számos egyedi irányelv keretében szolgál.
- 2009/104/EK irányelv⁹³ a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközökről. Ez a „keretirányelv” értelmében elfogadott második egyedi irányelv.

Noha a munkaeszközök fogalma tágabb, mint a gépeké, a szakképzett felhasználóknak szánt gépek a munkaeszközök egy fontos csoportját alkotják. A 2009/104/EK irányelv rendelkezéseit végrehajtó nemzeti jogszabályok minden esetben alkalmazandók a gépek munkahelyi használatára. E tekintetben a 2009/104/EK irányelv a gépekről szóló irányelvet kiegészítő intézkedésnek tekinthető.

A 2009/104/EK irányelv értelmében a munkáltatónak olyan munkaeszközöket kell a munkavállalók rendelkezésére bocsátania, amelyek alkalmasak az adott munka elvégzésére, és amelyek megfelelnek a rájuk vonatkozó alkalmazandó uniós irányelvek rendelkezéseinek.⁹⁴ Következésképpen a munkavállalók rendelkezésére bocsátott valamennyi új gépnek meg kell felelnie a gépekről szóló irányelvnek és minden más, esetlegesen alkalmazandó uniós irányelvnek – lásd a következő részeket: §89–§92: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések.

A 2009/104/EK irányelv rendelkezései a munkahelyen használatban lévő gépekre vonatkoznak. A gép élettartama során a munkáltatónak meg kell tennie a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az üzemelő gépek – megfelelő karbantartás révén – mindvégig olyan szinten maradjanak, hogy megfeleljenek azoknak a rendelkezéseknek, amelyek a gépnek a vállalkozásban vagy a intézményben való első rendelkezésre bocsátása időpontjában alkalmazandók voltak.⁹⁵ Ez nem azt jelenti, hogy a gépet „újszerű” állapotban kell megtartani, mivel az természetesen elhasználódik. Mindazonáltal el kell végezni a szükséges karbantartást annak biztosítása érdekében, hogy az továbbra is megfeleljen a vonatkozó egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. Az olyan gép esetében tehát, amely első rendelkezésre bocsátása időpontjában a gépekről szóló irányelv rendelkezéseinek hatálya alá tartozott, meg kell őrizni a gépekről szóló irányelvben foglalt azon alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelést, amelyek a gép első forgalomba hozatalakor vagy üzembe helyezésekor alkalmazandók voltak.

⁹² A Tanács 89/391/EGK irányelve (1989. június 12.) a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről – HL L 183., 1989.6.29.

⁹³ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/104/EK irányelve (2009. szeptember 16.) a munkavállalók által a munkájuk során használt munkaeszközök biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeiről (második egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) – HL L 260., 2009.10.3., 5. o. A 2009/104/EK irányelv a 89/655/EGK irányelv, valamint a 95/63/EGK, a 2001/45/EK és a 2007/30/EK módosító irányelvek kodifikált változata.

⁹⁴ Lásd a 2009/104/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontját.

⁹⁵ Lásd a 2009/104/EK irányelv 4. cikkének (2) bekezdését.

Ez minden olyan esetben is igaz, amikor a gépet élettartama során a felhasználó módosítja, kivéve, ha a módosítások olyan jelentősek, hogy a módosított gép új gépnek minősül, és ezért azon a gépekről szóló irányelv értelmében új megfelelésértékelési eljárást kell végezni – lásd a következő részt: §72: a 2. cikk h) pontjához tartozó megjegyzések.

A 2009/104/EK irányelv I. melléklete meghatározza a használatban lévő munkaeszközökre vonatkozó műszaki minimumkövetelményeket. Ezek a minimumkövetelmények a gépekről szóló irányelv hatálybalépését megelőzően üzembe helyezett gépekre alkalmazandók.⁹⁶ A gépekről szóló irányelv értelmében forgalomba hozott vagy üzembe helyezett gépekre nem vonatkoznak.

A 2009/104/EK irányelv ezenfelül az alábbiakra vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz:

- kezdeti ellenőrzés végzése az olyan munkaeszközökön, amelyek biztonsága a beszerelés körülményeitől függ, a beszerelést követően és az üzembe helyezés előtt;
- az ilyen munkaeszköz ellenőrzése új telephelyen vagy új munkahelyen való összeszerelést követően;
- időszakos és kivételes ellenőrzések, és adott esetben a veszélyes helyzetek előidézésére alkalmas károsodásokat előidéző körülményeknek kitett munkaeszközök vizsgálata.⁹⁷

Az emelőgépek esetében a kezdeti ellenőrzéseket, amelyekért a munkáltató felel, meg kell különböztetni a gép rendeltetési céljának ellenőrzésére szolgáló intézkedésektől, amelyek a gép gyártójának felelősségi körébe tartoznak – lásd a következő részt: §350–§352: az I. melléklet 4.1.3. pontjához tartozó megjegyzések.

A 2009/104/EK irányelv egyéb rendelkezései az alábbiakhoz kapcsolódnak:

- a kijelölt munkavállalókra különös veszélyt jelentő munkaeszközök használatának és/vagy karbantartásának korlátozása;
- az ergonómiai alapelvek figyelembevétele;
- a munkavállalók tájékoztatása, utasítása és oktatása a munkaeszközök használatára vonatkozóan;
- Konzultáció a munkavállalókkal és a munkavállalók részvétele.⁹⁸

A 2009/104/EK irányelv II. melléklete ezen kívül meghatározza a bizonyos típusú munkaeszközök használatára vonatkozó egyedi szabályokat, ideértve a mozgó munkaeszközöket, az áruk, illetve a személyek emelésére szolgáló munkaeszközöket – lásd a következő részt: §10: a (7) preambulumbekzdéshez tartozó megjegyzések.

A gyártó által a géphez mellékelte használati utasítás létfontosságú eszköz, amely lehetővé teszi a munkáltatók számára a 2009/104/EK irányelvet végrehajtó

⁹⁶ Lásd a 2009/104/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) ii. és b) pontját.

⁹⁷ Lásd a 2009/104/EK irányelv 5. cikkét.

⁹⁸ Lásd a 2009/104/EK irányelv 6–10. cikkeit.

rendeletek alkalmazását – lásd a következő részt: §254: az I. melléklet 1.7.4. pontjához tartozó megjegyzések.

16. cikk

CE-jelölés

- (1) A CE megfelelőségi jelölés a „CE” kezdőbetűkből áll a III. mellékletben bemutatott módon.*
- (2) A CE-jelölést a gépen jól látható helyre, olvashatóan és maradandóan kell elhelyezni a III. mellékletnek megfelelően.*
- (3) A gépekre tilos az olyan jelölések, jelek és feliratok elhelyezése, amelyek harmadik személyt félrevezethetnek a CE-jelölés jelentése vagy formája vagy mindkettő tekintetében. A gépre bármilyen más jelölés is elhelyezhető, feltéve hogy ezáltal a CE-jelölés láthatósága, olvashatósága és jelentése nem sérül.*

§141 A CE-jelölés

A gépekről szóló irányelvnek a gépen elhelyezett CE-jelölésre vonatkozó rendelkezései a 765/2008/EK rendeletnek a CE-jelölésre vonatkozó általános alapelveket meghatározó rendelkezéseivel együtt, kiegészítő jelleggel alkalmazandók. Az alábbi megjegyzések a gépekről szóló irányelv 16. cikkén és III. mellékletén, valamint a 765/2008/EK irányelv 2. cikkének (20) bekezdésén és 30. cikkén alapulnak.⁹⁹ A CE-jelöléshez kapcsolódó kötelezettségek a gyártóra, meghatalmazott képviselőjére vagy a gép forgalomba hozataláért felelős személyre vonatkoznak – lásd a következő részeket: §78–§85: a 2. cikk i) és j) pontjához tartozó megjegyzések.

A 765/2008/EK rendelet szerint a „CE-jelölés” olyan jelölés, amellyel a gyártó azt jelzi, hogy a termék megfelel azon közösségi harmonizációs jogszabályokban rögzített követelményeknek, amelyek a jelölés alkalmazását előírják. A CE-jelölés elhelyezésével vagy elhelyeztetésével a gyártó jelzi, hogy vállalja a felelősséget a termék megfelelőségéért.

- a CE-jelölés a „CE” kezdőbetűkből áll, a III. mellékletben bemutatott grafikus formában.
- a CE-jelölés különböző elemeinek alapvetően ugyanazzal a függőleges mérettel kell rendelkezniük, ami nem lehet kisebb mint 5 mm. A minimális mérettől el lehet térni kisméretű gépek esetében;
- a CE-jelölést a gyártó vagy a meghatalmazott képviselője nevének közvetlen közelében kell elhelyezni, *jól látható helyre, olvashatóan és maradandóan*, ugyanolyan módszerrel rögzítve – lásd a következő részt: §250: az I. melléklet 1.7.3. pontjához tartozó megjegyzések;
- ha a 12. cikk (3) bekezdése c) pontjában és a 12. cikk (4) bekezdése b) pontjában említett teljes minőségbiztosítási eljárást alkalmazták, a CE-jelölés

után fel kell tüntetni a gyártó minőségbiztosítási rendszerét jóváhagyó bejelentett szervezet azonosítóját – lásd a következő részt: §133: a 14. cikkhez tartozó megjegyzések.

A CE-jelölés kell, hogy legyen az egyedüli olyan jelzés, amely tanúsítja, hogy a termék megfelel a jelölés elhelyezéséről rendelkező vonatkozó harmonizációs uniós jogszabályok alkalmazandó követelményeinek. A 16. cikk (3) bekezdése előírja a tagállamok számára, hogy megtiltsák a gépeken az olyan jelölések, jelek és feliratok elhelyezését, amelyek harmadik személyt félrevezethetnek a CE-jelölés jelentése vagy formája vagy mindkettő tekintetében.

Harmadik személyt a CE-jelölés formája tekintetében félrevezető jelölés lehet például az „EC” vagy az „EEC” jelölés, amelynek grafikus formája hasonló a III. mellékletben bemutatotthoz, illetve a „CE” kezdőbetűk, ha grafikus formájuk eltér a III. mellékletben bemutatottól. Harmadik személyt a CE-jelölés tartalma tekintetében félrevezető jelölés lehet minden olyan, a CE-jelöléstől eltérő jelölés, amely azt jelzi, hogy a gép megfelel a vonatkozó uniós jogszabályoknak.

A jelölés nem megfelelőse esetén követendő intézkedéseket a 17. cikk határozza meg.

17. cikk

A jelölés nem megfelelőse

(1) A tagállamok az alábbi jelöléseket tekintik nem megfelelőnek:

- a) az ezen irányelv értelmében elhelyezett CE-jelölés olyan termékeken, amelyek nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá;*
- b) a CE-jelölés és/vagy az EK-megfelelőségi nyilatkozat hiánya;*
- c) a 16. cikk (3) bekezdés értelmében megtiltott olyan jelölés elhelyezése a gépen, ami nem CE-jelölés.*

(2) Ha egy tagállam megbizonyosodik arról, hogy a jelölés ezen irányelv rendelkezéseinek nem felel meg, a gyártót vagy meghatalmazott képviselőjét kötelezni kell, hogy a terméket tegye megfelelővé és vessen véget a jogsértésnek az adott tagállamban megállapított feltételek szerint.

(3) Ha a nem megfelelőség továbbra is fennáll, a tagállamnak megfelelő intézkedéseket kell tennie a termék forgalomba hozatalának korlátozása vagy betiltása érdekében, vagy annak biztosítására, hogy a terméket a forgalomból kivonják a 11. cikkben meghatározott eljárás szerint.

§142 A jelölés nem megfelelőse

A 11. cikkben meghatározott védzáradék előírja azokat az intézkedéseket, amelyeket akkor kell meghozni, ha a CE-jelöléssel rendelkező gépről megállapítást nyer, hogy nem biztonságos. A 17. cikk meghatározza azokat az intézkedéseket, amelyek a gépekről szóló irányelv rendelkezéseinek való formai megfelelés hiányakor alkalmazni kell, amennyiben nincs arra utaló jel, hogy az adott gép veszélyt jelentene. Ezek az intézkedések összhangban állnak a tagállamok azon kötelezettségével, hogy biztosítaniuk kell a CE-jelölést szabályozó rendszer helyes végrehajtását és a jelölés

helytelen használata esetén megfelelő lépéseket kell tenniük, amelyről a 765/2008/EK rendelet 30. cikkének (6) bekezdése rendelkezik.

A 17. cikk (1) bekezdése három olyan esetet határoz meg, amelyek a jelölés nem megfelelőségének minősülnek. A 17. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy a tagállamoknak a szükséges intézkedések révén kötelezniük kell a gazdasági szereplőket az ilyen jogsértések megszüntetésére. Az intézkedés jellegéről a tagállamok saját hatáskörükben dönthetnek. Az ilyen intézkedésekről nem kell értesíteni a Bizottságot vagy a többi tagállamot. A gépekről szóló irányelv rendelkezéseinek megsértéséért járó szankciók között szerepelnie kell a jelölés nem megfelelőségére vonatkozó szankciónak is – lásd a következő részt: §150: a 23. cikkhez tartozó megjegyzések.

A 17. cikk (3) bekezdése ismerteti a 17. cikk (1) bekezdésében említett jogsértések megszüntetését célzó intézkedések eredménytelensége esetén követendő eljárást. Ebben az esetben a 11. cikkben előírt védzáraddal kapcsolatos eljárás alkalmazandó.

18. cikk

Titoktartás

- (1) A tagállamok – a titoktartásra vonatkozó meglévő nemzeti rendelkezések és gyakorlatok sérelme nélkül – biztosítják, hogy az irányelv alkalmazásában érintett valamennyi fél és személy köteles legyen az olyan információkat, amelyekhez feladatai végzése közben jut hozzá, bizalmasan kezelni. Különösen az üzleti, szakmai és üzemi titkokat kell megőrizni, kivéve ha az ilyen információk nyilvánosságra hozatala szükséges a személyek egészségének és biztonságának védelme érdekében.*
- (2) Az (1) bekezdés rendelkezései nem érintik a tagállamok és a bejelentett szervezetek kötelezettségeit a kölcsönös tájékoztatás és figyelmeztetés vonatkozásában.*
- (3) A tagállamok és a Bizottság 9. és 11. cikk értelmében hozott határozatait közzé kell tenni.*

§143 Titoktartás és átláthatóság

A 18. cikkben szereplő rendelkezések által érintett felek és személyek többek között a tagállami kormányok, a Bizottság és a bejelentett szervezetek. Különösképpen a tagállamok hatóságai és a Bizottság szolgálatai kötelezhetik a gyártókat a gép műszaki dokumentációja vagy a részben kész gép releváns műszaki dokumentumai olyan elemeinek közzétételére, amelyek szakmai vagy üzemi titkokat tartalmazhatnak. Az érintett kormányok vagy hivatalok, illetve a képviselőjükben eljáró bármely más testület vagy intézmény tisztviselőinek tiszteletben kell tartaniuk a gépekről szóló irányelv alkalmazása során a birtokukba jutott vagy általuk kapott ilyen információk bizalmas jellegét. Hasonlóképpen a bejelentett szervezeteknek is tiszteletben kell tartaniuk a felelősségi körükbe tartozó megfelelőségértékelési eljárások végrehajtása során szerzett vagy kapott információk bizalmas voltát – lásd a következő részt: §408: a XI. melléklet 7. pontjához tartozó megjegyzések.

A 18. cikk (2) bekezdése jelzi, hogy a titoktartási kötelezettség nem akadályozza meg a 19. cikkben előírányzott együttműködés (a gépekkel foglalkozó ADCO csoport) keretében a tagállamok között és a Bizottság részére történő információátadást. A titoktartási kötelezettség nem vonatkozik a bejelentett szervezetek közötti, valamint a bejelentett szervezetek által a tagállamok részére nyújtott tájékoztatásra – lásd a következő részeket: §135: a 14. cikk (6) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; §399: a IX. melléklet 5. és 7. pontjához tartozó megjegyzések; és §407: a X. melléklet 4. pontjához tartozó megjegyzések.

A titoktartási kötelezettség nem zárja ki nyilvános figyelmeztetések közzétételét, amennyiben erre a személyek egészségének vagy biztonságának védelme érdekében szükség van.

A 18. cikk (3) bekezdése egy konkrét átláthatósági követelményt fogalmaz meg a tagállamok és a Bizottság 9. és a 11. cikk értelmében hozott határozataihoz kapcsolódóan. Az érintett határozatok többek között az alábbiak:

- a Bizottság által tett intézkedések, amelyek a 9. cikk (1) bekezdésével összhangban a potenciálisan veszélyes gépek forgalomba hozatalának megtiltására vagy korlátozására kötelezik a tagállamokat;
- a tagállamok által tett intézkedések, amelyek célja a 11. cikk (1) bekezdésének (védzáradék) értelmében a személyek, illetve adott esetben a háziállatok egészségét vagy biztonságát és a tulajdon biztonságát veszélyeztethető gépek forgalomból történő kivonása, forgalomba hozatalának és/vagy üzembe helyezésének megtiltása, vagy szabad mozgásának korlátozása;
- a Bizottság által a 11. cikk (3) bekezdésének értelmében a védzáradékkal kapcsolatban hozott határozatok.

19. cikk

A tagállamok közötti együttműködés

- (1) A tagállamok megteszik a megfelelő intézkedéseket, hogy a 4. cikk (3) bekezdésében említett illetékes hatóságok egymással és a Bizottsággal együttműködjenek, és az irányelv egységes alkalmazásához szükséges információt egymásnak átadják.*
- (2) A Bizottság biztosítja a piacfelügyeletért felelős illetékes hatóságok tapasztalatcseréjének megszervezését, az irányelv egységes alkalmazásának összehangolása érdekében.*

§ 144 A gépekkel foglalkozó ADCO csoport

A 19. cikk (1) bekezdése kötelezi a tagállamokat, hogy megszervezzék a nemzeti piacfelügyeleti hatóságok közötti együttműködést és átadják egymásnak a szükséges információkat. Az együttműködés ezen a területen nélkülözhetetlen, mivel míg a CE-jelöléssel ellátott gépek szabadon mozoghatnak az egységes piacon, a felügyeletet az egyes tagállamok önállóan végzik.

A 19. cikk (2) bekezdése a Bizottságra ruházza a piacfelügyeleti hatóságok közötti tapasztalatcsere megszervezésének felelősségét.

A 19. cikk gyakorlati alkalmazása a gépek terén az igazgatási együttműködés érdekében létrehozott csoport (gépekkel foglalkozó ADCO csoport) keretében valósul meg. Ez a tagállamok piacfelügyeleti hatóságai és a Bizottság közötti információcsere fóruma. A gépekkel foglalkozó ADCO csoport rendszerint évente kétszer ülésezik, és elnökségét a tagállami képviselők felváltva töltik be. Az üléseken csak a tagállami és a bizottsági képviselők vesznek részt, és az ADCO csoport eljárásai és dokumentumai bizalmasak, mivel gyakran konkrét, vizsgálat alatt álló ügyekre hivatkoznak. Szakértőként azonban más érdekelt feleket is meghívhatnak az ADCO üléseken való részvételre, hogy korlátozott ideig bizonyos témakörökben közreműködjenek.

A gépekkel foglalkozó ADCO csoport főbb feladatai a következők:

- a piacfelügyeleti tevékenységgel kapcsolatos információk és tapasztalat megosztása;
- a bevált gyakorlatok népszerűsítése és az erőforrások felhasználásának optimalizálása;
- annak biztosítása, hogy a nem megfelelő és nem biztonságos gépekkel kapcsolatos korrekciós intézkedéseket valamennyi tagállamban alkalmazzák;
- tájékoztatás a védzáradékkal kapcsolatos eljárás lefolytatásáról és eredményéről, valamint a védzáradékkal kapcsolatos határozatokat követő intézkedés;
- fellépés a potenciálisan veszélyes gépek kezelésére szolgáló különleges intézkedésekre vonatkozó határozatok nyomán;
- közös piacfelügyeleti projektek tervezése és szervezése.

20. cikk

Jogorvoslathoz való jog

Minden olyan, az irányelv értelmében tett intézkedést, amely az irányelv hatálya alá tartozó gépek forgalomba hozatalát és/vagy üzembe helyezését korlátozza, pontosan meg kell indokolni. Az ilyen intézkedésről a lehető leghamarabb tájékoztatni kell az érdekelt felet, akit ezzel egyidejűleg tájékoztatni kell a számára az érintett tagállam hatályos joga alapján nyitva álló jogorvoslati lehetőségekről és azok időbeli korlátairól.

§145 A határozatok és fellebbezések indoklása

A 20. cikk minden olyan intézkedés esetében alkalmazandó, amelyeket a tagállami hatóságok a gépek forgalomba hozatalának és/vagy üzembe helyezésének korlátozása érdekében tesznek, akár a 11. cikk (védzáradék), a 9. cikk (a potenciálisan veszélyes gépek kezelésére szolgáló különleges intézkedések) vagy a 17. cikk (a jelölés nem megfelelése) alapján hozzák ezeket.

21. cikk

Tájékoztatás

A Bizottság megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy az irányelv végrehajtására vonatkozó megfelelő információk rendelkezésre álljanak.

§146 Információforrások

A gépekről szóló irányelv végrehajtása szempontjából releváns információk nyilvánosan elérhetők online a Bizottság EUROPA weboldalán, a Foglalkoztatási és Ipari Főigazgatóságnak szentelt rész gépekről szóló oldalain.

Az EUROPA weboldalon különösen a következő információk érhetők el:

- a gépekről szóló irányelv szövege;
- az irányelv rendelkezéseit a nemzeti jogba átültető szövegekre mutató, a tagállamok által biztosított hivatkozások;
- az irányelv végrehajtásáért felelős tagállami kapcsolattartó pontok listája;
- a gépekre vonatkozó harmonizált szabványok hivatkozásainak listája;
- a gépekkel foglalkozó bejelentett szervezetek felsorolása;
- a gépekkel foglalkozó bejelentett szervezetek európai koordinációs testülete (NB-M) által elfogadott és a gépekkel foglalkozó munkacsoport által jóváhagyott, *használatra vonatkozó ajánlások*;
- a gépekkel foglalkozó munkacsoport által jóváhagyott útmutató dokumentumok és a 2006/42/EK irányelv alkalmazására vonatkozó jelen útmutató;
- a gépekkel foglalkozó munkacsoport 1997 óta tartott üléseinek jegyzőkönyvei.

22. cikk¹⁰⁰

A bizottság

(1) A Bizottságot egy bizottság segíti (a továbbiakban: bizottság).

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozások esetén az 1999/468/EK határozat 3. és 7. cikkét kell alkalmazni, tekintettel 8. cikkének rendelkezéseire.

(3) Az e bekezdésre történő hivatkozások esetén az 1999/468/EK határozat 5. és 7. cikkét kell alkalmazni, tekintettel 8. cikkének rendelkezéseire.

¹⁰⁰ A 22. cikket a következő rendelet módosította: az Európai Parlament és a Tanács 596/2009/EK rendelete (2009. június 18.) a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárás szerint elfogadott egyes jogi aktusoknak az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárás tekintetében történő, az 1999/468/EK tanácsi határozat szerinti kiigazításáról – Az ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljáráshoz történő hozzáigazítás – Negyedik rész – HL L 188., 2009.7.18., 14. o.

§147 A gépekkel foglalkozó bizottság

A 22. cikk előírja egy bizottság, a gépekkel foglalkozó bizottság létrehozását, amelynek tagjai a tagállamok képviselői, és elnökségét a Bizottság képviselője tölti be. A bizottság az EU Hivatalos Lapjában közzétett szabványos előírások alapján saját eljárási szabályzatot fogad el. Az Európai Parlamentet tájékoztatják a bizottság üléseinek napirendjéről és a benyújtott intézkedéstervezetéről, valamint eljuttatják részére a szavazások eredményeit és az ülésekről készült kivonatos jegyzőkönyveket.

A gépekkel foglalkozó bizottságnak két jól meghatározható szerepe van:

– tanácsadó szerep

A bizottságnak a 8. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó szerepe azt jelenti, hogy tanácsadást nyújt a Bizottság számára a gépekről szóló irányelv gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos megfelelő intézkedésekre vonatkozóan, beleértve az olyan intézkedéseket is, amelyek a tagállamok egymás közötti, valamint a Bizottsággal való együttműködésének biztosításához szükségesek, a 19. cikk (1) bekezdésének megfelelően. Az érintett intézkedések nem foglalhatják magukban az irányelv módosítását vagy az irányelv rendelkezéseit kiegészítő határozatok elfogadását. Ezek az intézkedések ezért túlnyomórészt az irányelv rendelkezéseinek helyes és egységes alkalmazására vonatkozó útmutatás nyújtására korlátozódnak.

– szabályozó szerep

A gépekkel foglalkozó bizottság szabályozó szerepe azt jelenti, hogy véleményt formál a Bizottság által javasolt, az irányelv rendelkezéseit módosító vagy kiegészítő intézkedésekről. A 8. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontja szerint az ilyen intézkedéseknek csupán két tárgya lehet:

- a) az V. mellékletben felsorolt biztonsági alkatrészek indikatív listájának naprakésszé tétele – lásd a következő részt: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések;
- b) a potenciálisan veszélyes gép forgalomba hozatalának korlátozása – lásd a következő részt: §118: a 9. cikkhez tartozó megjegyzések.

A gépekkel foglalkozó bizottság véleményét a tagállami képviselők bizottságon belül leadott szavazatai formájában juttatja érvényre, amelyeket az EK-Szerződés 205. cikke (jelenleg az EUMSz. 238. cikke) értelmében a tanácsi szavazatokhoz hasonlóan súlyoznak.

Mielőtt a Bizottság elfogadja az ilyen intézkedéseket, azokat ellenőrzésre benyújtják az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz. Az Európai Parlament vagy a Tanács ellenezheti a Bizottság általi intézkedéstervezeteket azzal az indokkal, hogy azok túllépik az irányelvben biztosított végrehajtási jogköröket, hogy az intézkedések nem egyeztethetők össze az irányelv céljával vagy tartalmával, vagy hogy nem tartják tiszteletben a szubszidiaritás vagy az arányosság elvét. Ilyen ellenzés esetén a Bizottság módosított tervezetet nyújthat be, vagy jogszabályjavaslatot készíthet. Ha az Európai Parlament és a Tanács három hónapon belül nem emel kifogást, a Bizottság elfogadja az intézkedést.

§148 A gépekkel foglalkozó munkacsoport

A gépekkel foglalkozó munkacsoportot a gépekkel foglalkozó bizottság hozza létre annak érdekében, hogy az ágazat, a szabványosítás és a bejelentett szervezetek megfigyelői számára lehetővé tegye a gépekről szóló irányelv gyakorlati alkalmazásához kapcsolódó problémákról szóló vitában való részvételt. A gyakorlatban a gépekkel foglalkozó munkacsoport az irányelv alkalmazásának leggyakrabban használt uniós szintű vitafóruma. A gépekkel foglalkozó bizottsághoz hasonlóan a munkacsoport elnöke is a Bizottság egyik képviselője, tagjai pedig a tagállami képviselők. Megfigyelőként jelen vannak továbbá az EFTA-országok, a tagjelölt országok és az EU-val hivatalos megállapodást kötő országok.

A gépgyártók európai szintű szövetségei megfigyelőként vesznek részt, és a célból is felkérhetik őket az ülések látogatására, hogy a vita tárgyát képező adott kérdésekkel kapcsolatban információkkal szolgáljanak és kifejtsék véleményüket. Az európai szabványügyi szervezetek képviselői szintén jelen vannak, hogy tájékoztatást nyújtsanak és válaszoljanak a tagállamok által felvetett, szabványokkal kapcsolatos kérdésekre. A bejelentett szervezeteket a gépekkel foglalkozó bejelentett szervezetek európai koordinációs testülete (NB-M) képviseli, amely jelentést tesz a koordinációs testület munkájáról, tudomásul veszi a gépekkel foglalkozó munkacsoportnak a hozzá benyújtott, használatra vonatkozó ajánlásokról alkotott véleményét, és kérdéseket intéz a munkacsoporthoz az irányelv értelmezését illetően. A szakszervezetek és a fogyasztóvédelmi szervezetek képviselői szintén meghívást kapnak, hogy tolmácsolják a gépek végfelhasználóinak nézeteit.

A gépekkel foglalkozó munkacsoport által leggyakrabban tárgyalt témakörök a következők:

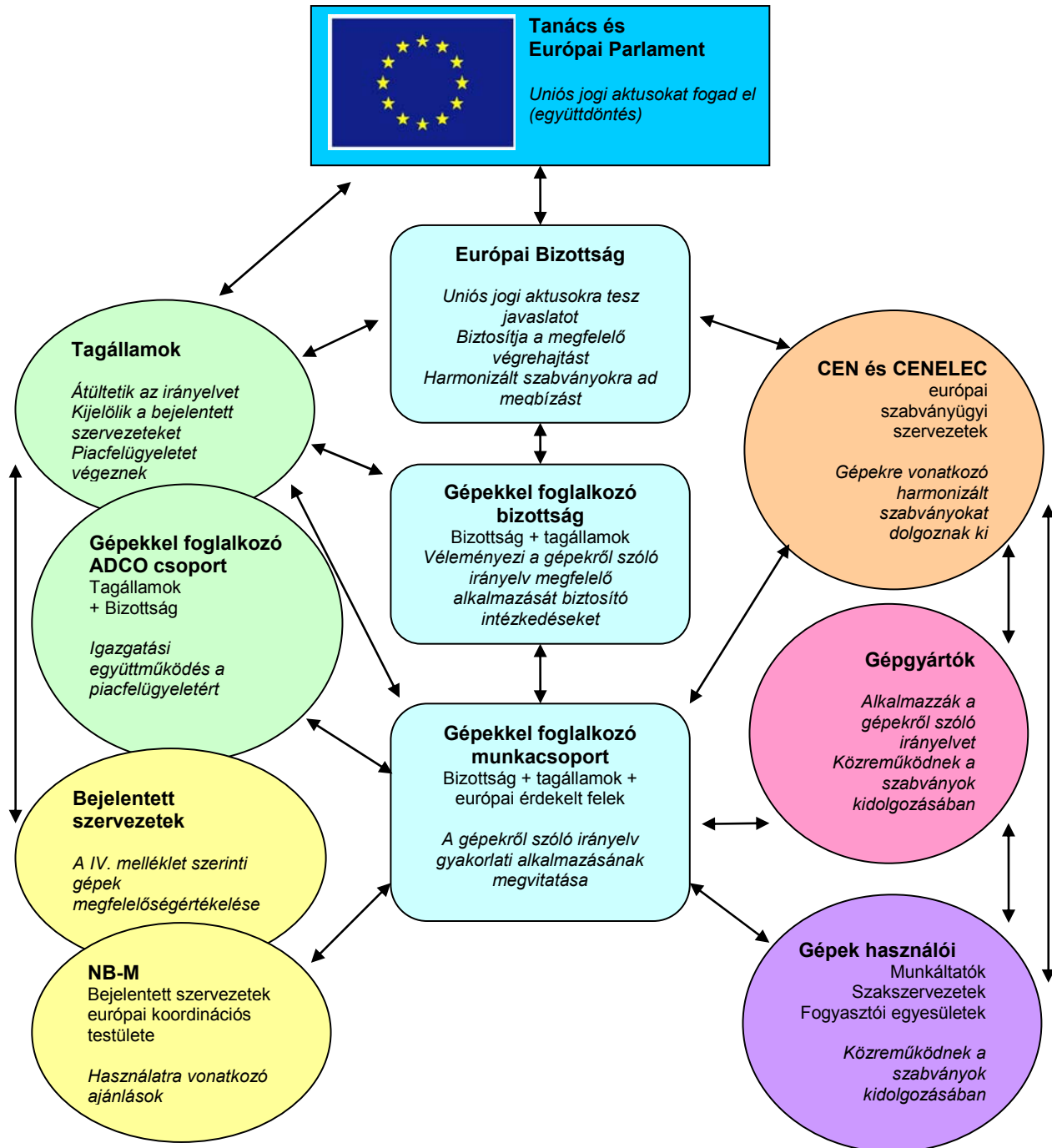
- az irányelv és a megfelelőségértékelési eljárások hatályának tisztázása adott termékkategóriák tekintetében;
- a gépekre vonatkozó harmonizált szabványok kidolgozásával kapcsolatos aggályok;
- a harmonizált szabványok ellen emelt hivatalos kifogásokra vonatkozó vélemények – lásd a következő részt: §120: a 10. cikkhez tartozó megjegyzések.

A gépekkel foglalkozó munkacsoport évente kétszer vagy háromszor ülésezik Brüsszelben. A munkacsoport üléseinek munkadokumentumai a Bizottság CIRCA online információs rendszerének a gépekről szóló irányelvvvel foglalkozó részén keresztül jutnak el a csoport tagjaihoz. A gépipar érdekelt feleit képviselő európai szintű szervezetek hozzáférhetnek ezekhez a dokumentumokhoz. A többi érdekelt fél saját képviseleti szervezetétől kérheti el a dokumentumokat. Ügyelni kell arra, hogy a munkadokumentumokban vagy a vitadokumentumokban szereplő álláspontokat ne a Bizottság vagy a gépekkel foglalkozó munkacsoport nézeteit tükrözőként értékeljük.

A gépekkel foglalkozó munkacsoport üléseinek jegyzőkönyveit a Bizottság EUROPA weboldalának a gépekkel foglalkozó részén teszik közzé, miután azokat kiigazították és a következő ülésen jóváhagyták.

§149 A gépekről szóló irányelvvel foglalkozó intézményeket bemutató ábra

Az alábbi ábra a gépekről szóló irányelvre irányuló javaslattételben, az irányelv elfogadásában, átültetésében, alkalmazásában és végrehajtásában részt vevő különböző intézmények szerepét mutatja be:

23. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókat, és megteszik a végrehajtásukhoz szükséges intézkedéseket. A szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok ezekről a rendelkezésekről 2008. június 29-ig tájékoztatják a Bizottságot, és haladéktalanul közlik a Bizottsággal az e szabályokat érintő minden későbbi módosítást is.

§150 Az irányelv rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciók

A gépekről szóló irányelvet végrehajtó nemzeti rendelkezéseknek jogilag kötelező erejűnek kell lenniük, és az e rendelkezésekkel szembeni jogsértéseket ennek megfelelő szankciókkal kell büntetni.

Lehetséges jogsértések többek között a következők:

- a gépre vonatkozó megfelelőségértékelési eljárás alkalmazásának elmulasztása – lásd a következő részeket: §127–§130: a 12. cikkhez tartozó megjegyzések;
- a részben kész gépre vonatkozó eljárás alkalmazásának elmulasztása – lásd a következő részt: §131: a 13. cikkhez tartozó megjegyzések;
- a jelölés nem megfelelősége – lásd a következő részt: §142: a 17. cikkhez tartozó megjegyzések;
- az I. mellékletben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelés elmulasztása;
- hiányzó vagy hiányos műszaki dokumentáció – lásd a következő részeket: §103: az 5. cikkhez tartozó megjegyzések; és §391–§393: a VII. melléklet A. részéhez tartozó megjegyzések.
- hiányzó vagy hiányos használati utasítás (ideértve a szükséges fordítást is) – lásd a következő részeket: §103: az 5. cikkhez tartozó megjegyzések; és §254–§256: az I. melléklet 1.7.4. pontjához tartozó megjegyzések.
- a 11. cikkben (védzáradék) és a 9. cikkben (a potenciálisan veszélyes gépek kezelésére szolgáló különleges intézkedések) előírt intőzkedéseknek való megfelelés elmulasztása.

Az ilyen jogsértésekre vonatkozó szankciók típusának és szintjének meghatározása az egyes tagállamok feladata. A 23. cikk kimondja, hogy ezeknek a szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük, az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban.

24. cikk

A 95/16/EK irányelv módosítása

A 95/16/EK irányelv az alábbiak szerint módosul:

(1) az I. cikkben a (2) és (3) bekezdés helyébe az alábbiak lépnek:

(2) Ezen irányelv alkalmazásában a „felvonó” meghatározott szinteket kiszolgáló emelő berendezés, amely egy merev és a vízszinteshez képest legalább 15 fokot bezáró dőlésszögű vezetősínen mozgó teher tartóval rendelkezik, és a következők szállítására szolgál:

- személyek,*
- személyek és áruk,*
- kizárólag áruk, ha a teher tartó megközelíthető, azaz egy személy nehézség nélkül be tud szállni, és ha a teher tartón belül elhelyezett vagy a teher tartón belül lévő személy által elérhető vezérlőszerkezettel szerelik fel.*

Rögzített pályán mozgó felvonók akkor is ezen irányelv hatálya alá tartoznak, ha nem merev vezetősínek mentén mozognak.

A „teher tartó” a felvonónak azt a részét jelenti, amelynek segítségével a személyeket és/vagy árukat alátámasztják a felemeléshez vagy leengedéshez.

(3) Ezt az irányelvet nem kell alkalmazni a következők esetében:

- olyan felvonók, amelyek sebessége nem nagyobb 0,15 m/s-nál,*
- építési területeken használt felvonók,*
- kötélpályák, beleértve a függővasutakat,*
- kimondottan katonai vagy rendőrségi célokra tervezett vagy gyártott felvonók,*
- olyan felvonók, amelyekről munkát lehet végezni,*
- bányákban használt felvonók;*
- művészi előadásokon az előadók emelésére szolgáló emelőberendezések,*
- szállítóeszközökre szerelt emelők,*
- gépekhez kapcsolt és kizárólag a munkahely megközelítésére szolgáló felvonók, beleértve a karbantartást és a gépek ellenőrzési pontjait,*
- fogaskerekű vasutak,*
- mozgólépcsők és mozgójárdák.”;*

(2) az I. melléklet 1.2. pontjának helyébe következők lépnek:

„1.2. Teher tartó

Minden felvonót tehertartóval kell ellátni. A tehertartót úgy kell tervezni és kialakítani, hogy az a felvonótelepítő által megállapított maximális utaslétszámnak és névleges teherbírásnak megfelelő méretű és teherbírású legyen.

Személyszállításra tervezett felvonók esetében, amennyiben azt méretei lehetővé teszik, a fülkét szerkezeti módon kell tervezni és kialakítani, hogy ne akadályozza a fogyatékossgal élő személyeket a be- és kijutásban, illetve a felvonó használatában, valamint, hogy lehetséges legyen a fogyatékkal élők számára használatot könnyítő, megfelelő átalakítás.”

§151 A gépekről szóló irányelv és a felvonóirányelv közötti határvonal

A 2006/42/EK irányelv 24. cikke a 95/16/EK felvonóirányelv módosítását vezeti be, amelynek célja a gépekről szóló irányelvvel szembeni határvonal pontosabb meghatározása – lásd a következő részt: §28: a (27) preambulumbekkezdéshez tartozó megjegyzések.

A 24. cikk (1) bekezdése egyrésztől módosítja a „felvonó”-nak a felvonóirányelv 1. cikkének (2) bekezdésében szereplő meghatározását, a „fülke” szó tekintetében. Ez azt jelenti, hogy a fülke jellege nem feltétele a felvonóirányelv alkalmazásának. Ugyanakkor a 24. cikk (2) bekezdése módosítja a felvonóirányelv I. mellékletének 1.2. pontjában meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, annak pontosítása érdekében, hogy az említett irányelv hatálya alá tartozó valamennyi felvonót tehertartóval kell ellátni. Megjegyzendő továbbá, hogy a felvonóirányelv I. mellékletének 3.1. pontja előírja, hogy a fülkéknek teljesen körülzártnak kell lenniük.

Más részről, a 24. cikk (1) bekezdése módosítja a felvonóirányelv 1. cikkének (3) bekezdésében felsorolt kizárások listáját, kiegészítve azt az olyan felvonókkal, amelyek sebessége nem nagyobb 0,15 m/s-nál. Következésképpen az alacsony sebességű felvonók a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak – lásd a következő részeket: §344: a 4.1.2.8.. ponthoz tartozó megjegyzések; és §377: az I. melléklet 6.4. pontjához tartozó megjegyzések.

A felvonóirányelv hatálya alól való kizárások módosított listája tekintetében az alábbi tételek érdemelnek említést:

Nem tartoznak a felvonóirányelv hatálya alá az építési területeken használt felvonók. A 2006/42/EK irányelv hatálya alól a továbbiakban nincsenek kizárva, és ezért esetükben 2009. december 29-től a gépekről szóló irányelv alkalmazandó – lásd a következő részt: §8: a (5) preambulumbekkezdéshez tartozó megjegyzések.

Az alábbiakra a felvonóirányelv nem alkalmazandó, és ezért a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartoznak:

- olyan felvonók, amelyekről munkát lehet végezni;
- szállítóeszközökre szerelt emelők;
- gépekhez kapcsolt és kizárólag a munkahely megközelítésére szolgáló felvonók, beleértve a karbantartást és a gépek ellenőrzési pontjait;
- mozgólépcsők és mozgójárdák.

A szöveg valamennyi kötélpályát kizár a felvonóirányelv hatálya alól. A 3. cikkel összhangban, noha a gépekről szóló irányelv a kötélvontatású vasutakról szóló 2000/9/EK irányelv hatálya alá tartozó, személyszállító kötélpályákra nem alkalmazandó, az utóbbi irányelv hatálya alá nem tartozó vagy onnan kizárt bizonyos kötélpályák azonban a hatálya alá tartoznak – lásd a következő részt: §90: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések.

Az alábbiak nem tartoznak sem a felvonóirányelv, sem pedig a gépekről szóló irányelv hatálya alá:

- kimondottan katonai vagy rendőrségi célokra tervezett vagy gyártott felvonók – lásd a következő részt: §59: az 1. cikk (2) bekezdésének g) pontjához tartozó megjegyzések;
- bányászati felvonószerkezetek – lásd a következő részt: §61: az 1. cikk (2) bekezdésének i) pontjához tartozó megjegyzések;
- művészi előadásokon az előadók emelésére szolgáló emelőberendezések – lásd a következő részt: §62: az 1. cikk (2) bekezdésének j) pontjához tartozó megjegyzések;
- sínpályás fogaskerekű vasutak – §57: az 1. cikk (2) bekezdése e) pontjának ötödik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

25. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 98/37/EK irányelv 2009. december 29-től hatályát veszti.¹⁰¹

A közösségi jogszabályokban a hatályon kívül helyezett irányelvre való utalásokat erre az irányelvre való utalásokként kell értelmezni, és a XII. mellékletben található megfelelőségi táblázat szerint kell olvasni.

§152 A 98/37/EK irányelv hatályon kívül helyezése

A 2006/42/EK irányelv a 98/37/EK irányelv helyébe lép. Ennélfogva a 98/37/EK irányelv 2009. december 29-től hatályát veszti, amely naptól kezdve a 2006/42/EK irányelv rendelkezései alkalmazandók.

A 25. cikk (2) bekezdése azt jelenti, hogy 2009. december 29-től a más uniós jogszabályokban szereplő, a gépekről szóló irányelvre vonatkozó utalások továbbra is érvényesek maradnak, és azokat a 2006/42/EK irányelvre való utalásokként kell értelmezni. Ahol az ilyen utalások az irányelv konkrét rendelkezéseire hivatkoznak, azokat a XII. mellékletben található megfelelőségi táblázatban megjelölt megfelelő rendelkezésekre való utalásokként kell értelmezni. Ezeket az utalásokat az érintett jogszabály felülvizsgálatakor aktualizálják.

¹⁰¹ A Hivatalos Lap 2007. március. 16-i L 76. számának 35. oldalán megjelent helyesbítés szerint.

26. cikk

Átültetés

(1) *A tagállamok elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti, és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2008. június 29-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.*

Ezeket a rendelkezéseket 2009. december 29-től kezdődően kell alkalmazni.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) *A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el, az irányelv rendelkezéseinek és az elfogadott nemzeti rendelkezések megfelelési táblázatával együtt.*

§153 Az irányelv rendelkezéseinek átültetése és alkalmazása

Az uniós irányelvek címzettjei a tagállamok, amelyeket ezáltal felszólítanak az irányelveknek a nemzeti jogba való átültetéséhez szükséges rendelkezések elfogadására. Ezek a nemzeti rendelkezések teremtik meg a gazdasági szereplőkre vonatkozó jogi kötelezettségeket. Az EUMSZ. 288. cikke (az EK-Szerződés korábbi 249. cikke) értelmében az irányelv az elérendő célokat illetően kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja. Mivel azonban a gépekről szóló irányelv jogalapja az EK-Szerződés 95. cikke (jelenleg az EUMSZ. 114. cikke), amely olyan, a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációjára vonatkozó intézkedéseket irányoz elő, amelyek tárgya a belső piac megteremtése és működése, a tagállamok mozgástere a gyakorlatban igen korlátozott. Különösen a gépek tervezésére és gyártására vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, valamint az alkalmazandó megfelelőségértékelési eljárásoknak valamennyi tagállamban meg kell egyezniük.

A tagállamok az irányelv hatálybalépését követően 2 évet kaptak a szükséges rendelkezések elfogadására. Ezek a rendelkezések 18 hónappal később, 2009. december 29-én léptek hatályba. Addig a napig továbbra is a 98/37/EK irányelvet kellett alkalmazni.

Az irányelvet a tagállamok nemzeti jogrendjébe átültető szövegekre mutató hivatkozások, amelyeket a 26. cikk (2) bekezdésében foglalt kötelezettségnek megfelelően közöltek a Bizottsággal, megtalálhatók a Bizottság EUROPA weboldalán.

27. cikk

Eltérés

2011. június 29-ig a tagállamok engedélyezhetik az olyan hordozható, robbanópatronnal működő rögzítő és egyéb belövő gépek forgalomba hozatalát és üzembe helyezését, amelyek megfelelnek az ezen irányelv elfogadásának időpontjában területükön hatályban lévő nemzeti rendelkezéseknek.

§154 A hordozható robbanópatronnal működő rögzítő és egyéb belövő gépekre vonatkozó átmeneti időszak

Alapszabályként, mivel a gyártóknak három és fél év állt rendelkezésére a 2006/42/EK irányelv hatálybalépése és rendelkezéseinek alkalmazása között, amely idő alatt szükség esetén módosíthatták termékeiket, nem látták szükségesnek átmeneti időszak kijelölését. Ugyanakkor, az általános szabálytól való eltérésként a 27. cikk 18 hónapos átmeneti időszakot irányoz elő a hordozható, robbanópatronnal működő rögzítő és egyéb belövő gépekre vonatkozóan, amelynek során a tagállamok engedélyezhetik az olyan termékek forgalomba hozatalát, amelyek megfelelnek a korábban hatályban lévő nemzeti rendelkezéseknek. Ezek a nemzeti rendelkezések vagy a kézi lőfegyverek próbabélyegeinek kölcsönös elismeréséről szóló, 1969. július 1-i egyezményt (a CIP-egyezményt) végrehajtó intézkedések – az egyezményt aláíró tagállamok esetében –, vagy, a többi tagállamban, a meglévő nemzeti jogszabályok – lásd a következő részt: §9: a (6) preambulumbekzdéshez tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy az átmeneti időszak a tagállamok számára rendelkezésre álló könnyítés, nem pedig kötelezettség. Ennélfogva azok a hordozható, robbanópatronnal működő rögzítő és egyéb belövő gépek, amelyek megfelelnek a gépekről szóló irányelvnek, 2009. december 29-től kezdve szabadon mozoghatnak az EU területén. A korábban hatályban lévő nemzeti rendelkezéseknek megfelelő ilyen gépek csak azokban a tagállamokban hozhatók forgalomba, amelyek ezt engedélyezik. 2011. június 29-től az ilyen gépeknek meg kell felelniük a gépekről szóló irányelvnek.

28. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az Európai Unió Hivatalos Lapjában történő kihirdetésétől számított huszadik napon lép hatályba.

§ 155 Az irányelv hatálybalépésének dátuma

A 28. cikk a 2006/42/EK irányelv hatálybalépésének dátumát határozza meg. Mivel az irányelvet 2006. június 9-én tették közzé az EU Hivatalos Lapjában, az 2006. június 29-én lépett hatályba. A hatálybalépés dátuma az a nap, amikor az irányelv jogi szempontból megszületik, és nem tévesztendő össze az irányelv rendelkezéseinek alkalmazására vonatkozó dátummal, amely 2009. december 29. – lásd a következő részt: §153: a 26. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

29. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2006. május 17-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök
J. BORRELL FONTELLES*

*a Tanács részéről
az elnök
H. WINKLER*

§ 156 Az irányelv címzettjei és aláírói

Az irányelv címzettjei a tagállamok, mivel a gazdasági szereplőkre vonatkozó jogi kötelezettségek megteremtéséhez az irányelv rendelkezéseit át kell ültetni a nemzeti jogba.

Az irányelvet az Európai Parlament és a Tanács elnöke írta alá, mivel azt ez a két intézmény fogadta el, az EK-Szerződés 251. cikkében meghatározott együttdöntési eljárásnak megfelelően (jelenleg az EUMSZ. 294. cikkében említett rendes jogalkotási eljárás) – lásd a következő részt: §2: a bevezető hivatkozásokhoz tartozó megjegyzések.

I. MELLÉKLET

Alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények gépek tervezéséhez és gyártásához

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

§157 Általános alapelvek

Az I. mellékletben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket négy általános alapelv vezeti be. Az első, a kockázatelemzéssel kapcsolatos az I. melléklet azon alapkövetelményét magyarázza el, amely szerint a gép jelentette veszélyeket azonosítani, a kockázatokat pedig elemezni kell a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények azonosítása és alkalmazása érdekében. A többi általános alapelv nélkülözhetetlen az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények státuszának és következményeinek megértéséhez. Ezeket az általános alapelveket az egyes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek a gép tervezésénél és gyártásánál történő alkalmazásakor figyelembe kell venni.

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

(1) A gép gyártójának vagy meghatalmazott képviselőjének biztosítania kell, hogy elvégezzék a kockázatelemzést annak érdekében, hogy a gépre vonatkozó egészségvédelmi és biztonsági követelményeket meghatározzák. A gépet ezt követően a kockázatelemzés eredményeinek figyelembevételével kell megtervezni és gyártani.

A fent említett megismételt kockázatelemzéssel és kockázatcsökkentéssel a gyártó vagy meghatalmazott képviselője:

- meghatározza a gép korlátozásait, amelyek magukban foglalják a rendeltetésszerű használatát és az ésszerűen előrelátható rendellenes használatát,*
- beazonosítják a gép által okozható veszélyeket és a hozzájuk kapcsolódó veszélyes helyzeteket,*
- felbecsülik a kockázatokat, figyelembe véve a lehetséges egészségkárosodások vagy ártalmak súlyosságát és előfordulásuk valószínűségét,*
- értékelik a kockázatokat, azzal a céllal, hogy ha szükséges, meghatározzák a kockázat csökkentését, ezen irányelv céljaival összhangban,*
- kiküszöbölik a veszélyeket vagy csökkentik a veszélyekhez kapcsolódó kockázatokat a védőintézkedések alkalmazásával, az 1.1.2. b) pontban felállított fontosságú sorrendben.*

...

§158 Kockázatelemzés

A 2. általános alapelv értelmében az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények csak akkor alkalmazandók, ha a kérdéses gépre ugyanazok a veszélyek állnak fenn. E veszélyek azonosítása érdekében, figyelembe véve a gép élettartamának valamennyi várható szakaszát, a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének gondoskodnia kell arról, hogy a kockázatelemzést az 1. általános alapelvben meghatározott ismétlődő folyamattal összhangban elvégzik. A „veszély” és a „kockázat” kifejezésről – lásd a következő részeket: §164: az 1.1.1. a) ponthoz tartozó megjegyzések; és §168: az 1.1.1. e) ponthoz tartozó megjegyzések.

A kockázatelemzést elvégezheti maga a gyártó, meghatalmazott képviselője vagy a nevükben eljáró más személy. Ha a gyártó nevében más személy végzi a kockázatelemzést, a kockázatelemzésért, valamint a szükséges védőintézkedéseknek a gép tervezése és gyártása során való végrehajtásáért továbbra is a gyártó felel – lásd a következő részeket: §78–§81: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések; és §83 és §84: a 2. cikk j) pontjához tartozó megjegyzések.

Az 1. általános alapelv első bekezdésének második mondata kimondja, hogy a gépet ezt követően a kockázatelemzés eredményeinek figyelembevételével kell megtervezni és gyártani. A szöveg a kockázatelemzést ismétlődő folyamatként mutatja be, mivel az egyes konkrét veszélyek kezelése érdekében tervezett minden egyes kockázatcsökkentő intézkedést értékelni kell annak megállapítása céljából, hogy az megfelelő-e és nem hoz-e létre új veszélyeket. Ellenkező esetben a folyamatot az elejétől meg kell ismételni. Ebből következik, hogy a kockázatelemzés folyamatát a gép tervezésével párhuzamosan kell végrehajtani.

A második bekezdés utolsó francia bekezdése hangsúlyozza, hogy az egyes veszélyek kezelését célzó kockázatcsökkentő intézkedéseket a biztonságosság beépítésének alapelvei szerint rangsorolni kell – lásd a következő részt: §174: az 1.1.2. b) ponthoz tartozó megjegyzések.

A kockázatelemzést és annak eredményét rögzíteni kell a gép műszaki dokumentációjában – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések.

Az EN ISO 14121-1 szabvány (A típusú szabvány) ismerteti a gépek kockázatelemzésének általános alapelveit.¹⁰²

§159 Kockázatelemzés és harmonizált szabványok

A harmonizált szabványok alkalmazása megkönnyíti a kockázatelemzés folyamatát, mivel a gépekre vonatkozó C típusú szabványok meghatározzák az adott gépkategóriával kapcsolatos gyakori jelentős veszélyeket, valamint az ezek kezelésére szolgáló védőintézkedéseket. A harmonizált szabványok alkalmazása azonban nem menti fel a gyártót a kockázatelemzés elvégzésére irányuló kötelezettsége alól.

Annak a gyártónak, aki C típusú szabvány előírásait alkalmazza, meg kell győződnie arról, hogy a harmonizált szabvány a szóban forgó gép szempontjából megfelelő, és valamennyi általa okozott kockázatot magában foglal. Ha az érintett gép olyan

¹⁰² EN ISO 14121-1: 2007 – Gépek biztonsága. Kockázatértékelés. 1. rész: Elvek (ISO 14121–1:2007).

veszélyt jelent, amelyre a harmonizált szabvány nem terjed ki, e veszélyekre vonatkozóan teljes kockázatelemzést kell végezni, és kezelésük érdekében megfelelő védőintézkedéseket kell tenni.

Továbbá, amennyiben a harmonizált szabványok több alternatív megoldást írnak elő, és nem határozzák meg a közöttük való választás kritériumait, az adott gép szempontjából megfelelő megoldást egyedi kockázatelemzés alapján kell kiválasztani. Ez különösen fontos B típusú szabványok alkalmazása esetén – lásd a következő részt: §111: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK (folytatás)

...

(2) Az alapvető egészségvédelmi és biztonsági előírások által meghatározott követelmények csak akkor alkalmazandók, ha a kérdéses gépre ugyanazok a veszélyek állnak fenn akkor is, ha a gyártó vagy meghatalmazott képviselője által előre jelzett körülmények között használják, valamint a normálistól eltérő helyzetekben. Bármely esetben, az 1.1.2. pontban említett biztonságosság beépítésének alapelvei, valamint az 1.7.3. és 1.7.4. pontokban említett jelölésre és használati utasításra vonatkozó követelmények alkalmazandók.

...

§160 Az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények alkalmazhatósága

Az I. mellékletben felsorolt egyes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények értelmezésekor szem előtt kell tartani a 2. általános alapelvet. Az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények rendszerint minősítés nélkül szerepelnek. Ugyanakkor csak akkor alkalmazandók, amikor relevánsak és szükségesek. Más szóval az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények akkor alkalmazandók, amikor az adott veszély a szóban forgó konkrét gépkategória esetében fennáll. A 2. általános alapelv első mondata kiemeli továbbá, hogy egy adott gépmodellel kapcsolatos veszélyek azonosításakor nem csupán a használat tervezett körülményeit, de az előre látható, a normálistól eltérő helyzeteket is figyelembe kell venni. A normálistól eltérő előrelátható helyzetek az ésszerűen előrelátható rendellenes használatból fakadó helyzetek – lásd a következő részt: §172: az 1.1.1. i) ponthoz tartozó megjegyzések.

A második mondat a 2. általános alapelv alóli kivételt fogalmaz meg, mivel az 1.1.2., az 1.7.3. és az 1.7.4. pontokban említett követelmények valamennyi gépre alkalmazandók.

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK (folytatás)

...

(3) *Az ebben a mellékletben meghatározott egészségvédelmi és biztonsági követelmények kötelezőek. A műszaki ismeretek adott fejlettségi fokát figyelembe véve azonban lehetséges, hogy az általuk felállított céloknak nem lehet eleget tenni. Ebben az esetben a gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy ezeket a célokat a lehető legjobban megközelítsék.*

...

§161 A tudomány állása

A 3. általános alapelv először emlékeztet arra, hogy az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények, amennyiben egy adott gépmódel esetében alkalmazandók, jogilag kötelező erejűek. Ez egyértelmű az 5. cikk (1) bekezdésének a) pontjában szereplő feltételekből, amelyek a gép gyártójának kötelezettségeit határozzák meg. E tekintetben fontos különbséget tenni az I. melléklet alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményei, valamint a harmonizált szabványok előírásai között, amely utóbbiak alkalmazása önkéntes – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az I. mellékletben meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények rendszerint minősítés nélkül szerepelnek. A 3. általános alapelv második mondata elismeri, hogy a tudomány mai állása miatt bizonyos esetekben előfordulhat, hogy egyes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények nem teljesíthetők maradéktalanul. Ilyen esetekben a gép gyártójának törekednie kell arra, hogy az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekben megfogalmazott célkitűzéseket a lehető legjobban megközelítse.

A gépekről szóló irányelv nem határozza meg „a tudomány állása” fogalmát, a (14) preambulumbekkezdésből azonban nyilvánvaló, hogy „a tudomány állása” egyaránt magában foglal egy műszaki és egy gazdasági szempontot. A tudomány állásának való megfelelés érdekében az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények teljesítése érdekében elfogadott műszaki megoldásoknak az adott időpontban ésszerű áron elérhető leghatékonyabb műszaki eszközöket kell alkalmazniuk, figyelembe véve az adott gépkategória összes költségét és a szükséges kockázatcsökkentést.

A gépek gyártóitól nem várható el még kutatási szakaszban tartó megoldások vagy a piacon általánosan nem hozzáférhető műszaki eszközök használata. Ugyanakkor figyelembe kell venniük a műszaki fejlődést, és amint azok ésszerű áron elérhetővé válnak, a kérdéses gép szempontjából megfelelő leghatékonyabb műszaki megoldásokat kell alkalmazniuk.

„A tudomány állása” tehát dinamikus fogalom: amikor hatékonyabb műszaki eszközök válnak elérhetővé, vagy amikor azok relatív költsége csökken, a tudomány állása tovább fejlődik. Ennélfogva az a műszaki megoldás, amely egy adott időpontban az irányelvben foglalt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények szempontjából megfelelőnek tekinthető, később elégtelennek minősülhet, ha a tudomány állása időközben megváltozik.

A gép gyártója csak a gép gyártásakor tudja figyelembe venni a tudomány állását. Ha annak fejlődése lehetővé teszi az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekben meghatározott célkitűzések pontosabb megközelítését, egy szériát azonos terv alapján készítő gyártónak ennek fényében aktualizálnia kell a tervét (figyelembe véve az újratervezéshez és a gyártási folyamatban szükséges megfelelő változtatásokhoz szükséges időt).

§162 Harmonizált szabványok és a tudomány állása

A harmonizált szabványok olyan műszaki előírásokat biztosítanak, amelyek lehetővé teszik a gépek gyártóinak, hogy eleget tegyenek az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. Mivel a harmonizált szabványokat az érdekelt felek közötti egyetértés alapján dolgozzák ki és fogadják el, azok előírásai jól jelzik a tudománynak az elfogadásuk időpontjában érvényes állását. A tudomány állásának alakulását a harmonizált szabványok későbbi módosításai vagy felülvizsgálatai tükrözik.

E tekintetben a harmonizált szabvány alkalmazása által nyújtott biztonság szintje olyan viszonyítási pont, amelyet a szabvány által érintett gépkategória valamennyi gyártójának figyelembe kell vennie, ideértve a más műszaki megoldásokat alkalmazókat is. Annak a gyártónak, aki alternatív megoldásokat választ, igazolnia kell tudni, hogy figyelembe véve a tudomány állását, ezek a megoldások megfelelnek a gépekről szóló irányelv alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeinek. Következésképpen az ilyen alternatív megoldásoknak legalább olyan biztonsági szintet kell garantálniuk, mint amelyet a vonatkozó harmonizált szabvány előírásainak alkalmazása biztosít – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Ha nem léteznek harmonizált szabványok, más műszaki dokumentumok hasznos segítséget jelenthetnek a gépekről szóló irányelv alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeinek alkalmazásához. Ilyen dokumentumok többek között például a nemzetközi szabványok, a nemzeti szabványok, az európai szabványtervezetek, a bejelentett szervezetek európai koordinációs testülete által kiadott, használatra vonatkozó ajánlások – lásd a következő részt: §137: a 14. cikk (7) bekezdéséhez tartozó megjegyzések – vagy a szakmai szervezetek által kiadott iránymutatások. Az ilyen műszaki dokumentumok alkalmazása azonban nem biztosít a gépekről szóló irányelvben foglalt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelésségre vonatkozó védelmet – lásd a következő részt: §383: a II. melléklet 1. A. részének (8) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK (folytatás)

...

(4) Ez a melléklet több részből épül fel. Az első rész általános hatályú és mindenfajta gépre alkalmazandó. A többi rész egyes különös veszélyekről szól. Mindazonáltal, az egész mellékletet át kell nézni, hogy bizonyosan minden vonatkozó alapvető követelmény teljesüljön. Gép tervezésekor figyelembe kell venni az általános rész követelményeit és egy vagy több további rész követelményeit, az ezen általános alapelvek 1. pontjával összhangban elvégzett kockázatelemzés eredményétől függően.

§163 Az I. melléklet felépítése

A 4. általános alapelv az I. melléklet felépítését ismerteti. Az I. melléklet 1. részében felsorolt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket valamennyi gépkategória gyártóinak figyelembe kell venniük. Az 1.1.2., 1.7.3. és 1.7.4. pontok kivételével, amelyek minden esetben alkalmazandók, az 1. rész többi pontjában felsorolt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények akkor alkalmazandók, amikor a gyártó kockázatelemzése megállapítja, hogy az adott veszély fennáll.

Az I. melléklet 2–6. részei az alábbi különös veszélyeket tárgyalják:

- 2. rész egyes gépfajtákra vonatkozó különös veszélyek:
 - élelmiszer-ipari gépek,
 - kozmetikai és gyógyszeripari gépek,
 - hordozható kézi és kézi irányítású gépek,
 - hordozható rögzítő és egyéb belövő gépek,
 - famegmunkáló és a fához hasonló tulajdonságokkal rendelkező anyagok megmunkálására alkalmas gépek,
- 3. rész a gép helyváltoztatásából eredő veszélyek;
- 4. rész emelési műveletekkel kapcsolatos veszélyek;
- 5. rész a föld alatti munkára szánt gépekkel kapcsolatos veszélyek;
- 6. rész a személyek emeléséből adódó veszélyek.

Az egyes említett részekben felsorolt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények relevanciája attól függ, hogy egy adott gépmodell beletartozik-e a 2. vagy 5. rész által érintett egy vagy több gépkategóriába, illetve hogy a gyártó kockázatelemzése feltárja-e, hogy a géphez a 3., 4. és a 6. részben említett egy vagy több különös veszély kapcsolódik – lásd a következő részt: §160: a 2. általános alapelvhez tartozó megjegyzések. Egy mozgó munkaállványra például az 1., 3., 4. és 6. részben meghatározott követelmények vonatkoznak, míg egy faipari kézi körfűrészre az 1. és a 2. részben felsorolt követelmények alkalmazandók.

Bizonyos esetekben a 2–6. részben felsorolt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények kiegészítik az I. melléklet más olyan részeiben szereplő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, amelyek ugyanazzal a veszélytípussal foglalkoznak. Ezt az érintett részekhez tartozó megjegyzésekben jeleztük.

1. ALAPVETŐ EGÉSZSÉGVÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK

1.1 ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

1.1.1 Fogalommeghatározások

E melléklet alkalmazásában:

a) „veszély”: az egészségre potenciálisan sérülést vagy ártalmat jelentő forrás;

...

§164 Veszély

A „veszély” szó használata a kockázatelemzés összefüggésében a mindennapi használattól eltérően értelmezendő. A kockázatelemzéssel összefüggésben a „veszély” potenciálisan ártalmat jelentő forrást jelent. A veszély jelenléte a gép eredendő jellemzője, és független attól, hogy a sérülés vagy egészségkárosodás feltehetően bekövetkezik-e. Például a gépben található magas hőmérsékletű alkatrészek potenciális sérülések, például égések, illetve egészségkárosodás, például a hőhullámokhoz kapcsolódó megbetegedések forrása; a gépben található éles kések is sérüléseket, például vágásokat vagy végtagok levágását eredményezhetnek. A veszélyazonosítás fázisában a veszélyt jelenlévőnek kell tekinteni, még akkor is, ha a gép veszélyt jelentő része nem hozzáférhető.

A veszélyek azonosíthatók fizikai forrásuk (például mechanikai veszély, elektromos veszély) vagy a potenciális sérülés vagy egészségi ártalom jellege szerint (például vágásveszély, zúzódásveszély vagy áramütés veszélye).

Az 1. általános alapelv kötelezi a gyártót a gépből eredő vagy a használata által okozott veszélyek, valamint a kapcsolódó veszélyes helyzetek azonosítására. A veszélyes helyzet olyan körülmény, esemény vagy eseménysorozat, amelyben egy személy veszélynek van kitéve. A veszélyes helyzet időtartama a hirtelen eseménytől kezdve a gép használata során állandóan fennálló körülményig terjedhet.

1.1.1 Fogalommeghatározások (folytatás)

...

b) „veszélyes tér”: a munkaeszközön belüli, illetve körülötte levő bármely tér, ahol a személy egészségét vagy biztonságát veszély fenyegeti;

...

§165 Veszélyes tér

A „veszélyes tér” fogalma lehetővé teszi azon helyek meghatározását, ahol a személyek veszélynek lehetnek kitéve. A gép mozgó részeivel való érintkezésből fakadó kockázatok esetén például a veszélyes tér a mozgó részek közeli környezetére korlátozódik. Más kockázatok, például a gépből kirepülő tárgyak által okozott ütés, a zajkitettség vagy a gépből való veszélyesanyag-kibocsátásoknak való kitettség kockázata esetén a veszélyes tér a gép környezetében jelentős méretű területeket foglalhat magában.

A kockázatok megelőzésének egyik leghatékonyabb módja a gépek olyan módon történő tervezése, amellyel elkerülhető a veszélyes térbe való belépés

szükségessége – lásd a következő részeket: §189: az 1.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések; és §239: az 1.6.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.1.1 Fogalommeghatározások (folytatás)

...

c) „veszélynek kitett személy”: részben vagy teljesen a veszélyes térben tartózkodó személy;

...

§166 Veszélynek kitett személy

A „veszélynek kitett személy” fogalmának meghatározása igen átfogó értelmű. A kezelőszemélyek a potenciálisan veszélynek kitett személyek egyik csoportja – lásd a következő részt: §167: az 1.1.1. d) ponthoz tartozó megjegyzések. A veszélyes térben jelen lehetnek azonban olyan személyek is, akik közvetlenül nem kerülnek kapcsolatba a géppel, különösen, ha a veszélyes tér a gép környezetében található területeket is magában foglal. A szakképzett felhasználók részére szánt gépek esetében ilyen személyek lehetnek a gépet használó vállalat munkavállalói vagy a közelben tartózkodók. Az építési területeken, közúton vagy városi területen használt gépek esetében veszélynek lehetnek kitéve többek között az utcán közlekedő vagy a közeli épületekben tartózkodó személyek. A mezőgazdasági gépek vagy a fogyasztók általi háztartási vagy kerti használatra szánt gépek esetében a veszélynek kitett személyek közé tartozhatnak a családtagok, köztük a gyerekek is. Az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények célja, hogy valamennyi veszélynek kitett személy esetében megelőzzék a kockázatokat. Következésképpen a gyártó kockázatelemzésének tartalmaznia kell egy arra vonatkozó értékelést, hogy a kezelőszemélyek vagy más személyek milyen valószínűséggel tartózkodnak majd veszélyes térben.

1.1.1 Fogalommeghatározások (folytatás)

...

d) „kezelőszemély”: az a személy vagy azok a személyek, aki/akik a gépet üzembe helyezi, működteti, beállítja, tisztítja, javítja vagy mozgatja;

...

§167 Kezelőszemély

A „kezelőszemély” fogalmának meghatározása igen átfogó értelmet kölcsönöz a kifejezésnek. A gépekről szóló irányelvben ez a szó a géppel kapcsolatos meghatározott feladatot ellátó valamennyi személyt jelöl, és nem pusztán a termelésirányítókra korlátozódik. Kezelőszemély lehet a gép élettartamának egyes szakaszaiban azzal foglalkozó számos különböző személy – lásd a következő részt: §173: az 1.1.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések. A munkahelyi használatra szánt gépek esetében a kezelőszemélyek lehetnek szakképzett vagy szakképzésben nem részesült szakemberek. A fogyasztói használatra tervezett gépek esetében a gépet használó kezelőszemélyek nem szakképzett személyek, és feltételezni kell, hogy nem részesültek speciális képzésben – lásd a következő részt: §259: az 1.7.4.1. d)

ponthoz tartozó megjegyzések. Megjegyzendő, hogy bizonyos géptípusokat egyaránt forgalomba hoznak szakképzett személyek és fogyasztók általi használatra.

1.1.1 Fogalommeghatározások (folytatás)

...

e) „kockázat”: a veszélyes helyzetben felmerülő egészségkárosodás vagy ártalom valószínűségének és mértékének kombinációja;

...

§168 Kockázat

A gépekről szóló irányelv a „veszély” kifejezéshez hasonlóan a „kockázat” szót is a mindennapi használatnál pontosabb értelemben alkalmazza. A kockázat jelenléte a gépből eredő veszélytől, valamint a gép és a kezelőszemélyek, valamint a más veszélynek kitett személyek közötti kölcsönhatásoktól függ. A gép magában hordozhat egy adott veszélyt, ha azonban annak várhatóan senki sem lesz kitéve, nem beszélhetünk kockázatról.

A kockázatok jellemezhetők az érintett veszélyre vagy veszélyes helyzetre való hivatkozással (például a mozgó részekkel való érintkezésből eredő kockázat, a forró felületekkel való érintkezésből eredő kockázat, a zajkibocsátásból vagy a veszélyes anyagok kibocsátásából eredő kockázat); a kockázatok ezenkívül lehetséges következményeik szerint is leírhatók (például zúzóadási kockázat, vágási kockázat, égési kockázat, a hallás elvesztésének kockázata).

A kockázatelemzés folyamatának harmadik lépése a kockázatok felbecslése, figyelembe véve a lehetséges egészségkárosodás vagy ártalmak súlyosságát és előfordulásuk valószínűségét – lásd a következő részt: §158: az 1. általános alapelvhez tartozó megjegyzések. A kockázatbecslésnek e két tényező együttesén kell alapulnia. A legsúlyosabb kockázatok esetében egyszerre van jelen az előfordulás magas valószínűsége és a halálos vagy súlyos sérülés vagy egészségkárosodás valószínűsége. Alacsony előfordulási valószínűség esetén is fennállhat azonban súlyos kockázat, amennyiben halálos vagy súlyos sérülés vagy egészségkárosodás következhet be. A kockázatokat éppen ezért eseti alapon kell értékelni, figyelembe véve, hogy azok a gép életének különböző szakaszaiban eltérhetnek, az egyes szakaszokban végzett műveletek és a gép állapota függvényében – lásd a következő részt: §173: az 1.1.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések.

1.1.1 Fogalommeghatározások (folytatás)

...

f) „védőburkolat”: a gépnek az a része, amely kifejezetten a védelmet biztosítja fizikai korlátozás segítségével;

...

§169 Védőburkolat

A „védőburkolat” kifejezés a gép azon részeit jelöli, amelyeket kifejezetten védelmi funkció betöltésére terveztek. A gép más, elsősorban működési funkciót ellátó részei,

például a gép borítása, szintén betölthet védelmi funkciót, de nem nevezhető védőburkolatnak.

A védőburkolatok fizikai korlátozás, például tok, védőlemez, borítás, védőernyő, ajtó, bekerítés vagy körülzárás segítségével védelmet biztosító eszközök. A „*fizikai korlátozás*” arra utal, hogy a védőburkolat szilárd anyagból, például acélból vagy műanyagból készül, a szükséges védelemtől függően. A használat anyagok lehetnek tömörök vagy perforáltak, illetve merevek vagy rugalmasak.

A védőburkolat az egyik olyan eszköz, amellyel megakadályozható a gépek körüli veszélyes tér megközelítése. A védőburkolat sok esetben kétirányú korlátként funkcionál, hogy egyszerre két vagy több kockázattal szemben is védelmet nyújtson. Egy védőburkolat felszerelhető például azért, hogy megakadályozza a veszélyes térbe történő belépést, valamint hogy megakadályozza, hogy a kilökődő tárgyak vagy folyadékok, a zajkibocsátás, a sugárzás vagy a veszélyes anyagok elérjék a gép környezetében tartózkodó személyeket.

A gépekről szóló irányelv három főbb védőburkolat-típust különböztet meg: rögzített védőburkolatok, egymáshoz kapcsolt, mozgatható védőburkolatok és a hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatok – lásd a következő részt: §217: az I. melléklet 1.4.2. pontjához tartozó megjegyzések.

Az önállóan forgalomba hozott védőburkolatok biztonsági alkatrésznek minősülnek – lásd a következő részeket: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések; és §389: az V. melléklet 1., 3. és 7. pontjához tartozó megjegyzések.

1.1.1 Fogalommeghatározások (folytatás)

...

g) „*biztonsági berendezés*”: olyan eszköz (a védőburkolaton kívül), amely csökkenti a kockázatot, önmagában vagy a védőburkolattal együtt;

...

§170 Biztonsági berendezések

A biztonsági berendezések különböznek a védőburkolatoktól, mivel nem képeznek fizikai korlátot a veszélynek kitett személy és a veszélyes tér között, de a veszélynek való kitettség más módon való megakadályozása révén csökkentik a kockázatokat. Biztonsági berendezés többek között a két kézzel kezelt vezérlőberendezés, az érzékeny biztonsági berendezések, például a nyomásra érzékeny szőnyegek és az érzékeny szélek, a buktatókorlátok és botlórótok, valamint az optoelektronikus biztonsági berendezések, például a fényfüggönyök, lézerszkennerek vagy a kamera alapú biztonsági rendszerek – lásd a következő részt: §221: az I. melléklet 1.4.3. pontjához tartozó megjegyzések.

Az önállóan forgalomba hozott biztonsági berendezések biztonsági alkatrésznek minősülnek – lásd a következő részeket: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések; és §389: az V. melléklet 2. és 7. pontjához tartozó megjegyzések.

1.1.1 Fogalommeghatározások (folytatás)

...

h) „rendeltetésszerű használat”: a gép használati utasításában található információk szerinti használata;

...

§171 Rendeltetésszerű használat

Az 1. általános alapelvben leírt kockázatelemzési folyamat első lépése a gép korlátozásainak meghatározása, amelyek magukban foglalják a gép rendeltetésszerű használatát. A gép nem feltétlenül minden lehetséges használat esetében biztonságos: egy fémmegmunkálásra szánt gép gyártója például általában nem úgy tervezi a gépet, hogy azzal biztonságosan fát is meg lehessen munkálni, és fordítva; egy mozgó munkaállvány gyártója általában nem úgy tervezi az állványt, hogy az biztonságosan daruként is használható legyen. A gyártó kockázatelemzését és a gép tervezését és gyártását éppen ezért az előírt használatra vagy használatokra kell alapozni. A gép rendeltetésszerű használata meghatározásának adott esetben tartalmaznia kell a gép használatának különböző működési módjait és szakaszait – lásd a következő részt: §173: az 1.1.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések.

Különösen pontosan ismertetni kell azokat a paramétereket, amelyek meghatározzák a gép biztonságos használatát, valamint ezek korlátozásait. Ilyen paraméter lehet például az emelőgép legnagyobb terhelése; a maximális lejtőszög, amelyen a mozgó gép még stabilan használható; a legnagyobb szélesség, amelyben a gép szabad téren biztonságosan használható; a munkadarabok maximális méretei és a szerszámgéppel biztonságosan feldolgozható anyag típusa.

A gép rendeltetésszerű használata a gyártó használati utasításában meghatározott és ismertetett használat – lásd a következő részt: §263: az 1.7.4.2. g) ponthoz tartozó megjegyzések.

1.1.1 Fogalommeghatározások (folytatás)

...

i) „ésszerűen előrelátható rendellenes használat”: a gépnek a használati utasításban nem jelölt módon való használata, amely azonban az emberi viselkedésből előreláthatóan eredhet.

§172 Ésszerűen előrelátható rendellenes használat

Az 1. általános alapelvben leírt kockázatelemzési folyamat első lépése azt is megköveteli a gyártótól, hogy figyelembe vegye a gép ésszerűen előrelátható rendellenes használatát. A gép gyártójától nem várható el, hogy a gép valamennyi rendellenes használatával számoljon. A rendellenes használat bizonyos fajtái, akár szándékosak, akár akaratlanok, az azonos vagy hasonló típusú gépek korábbi használatából származó tapasztalatok, a baleseti kivizsgálások és az emberi viselkedésre vonatkozó ismeretek alapján megjósolhatók – lásd a következő részeket: §173: az 1.1.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések; §175: az 1.1.2. c)

ponthoz tartozó megjegyzések; és §263: az 1.7.4.2. h) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az EN ISO 12100-1 szabvány az alábbi példákat hozza a figyelembe vehető rendellenes használatra vagy könnyen megjósolható emberi viselkedésre:

- a kezelőszemély elveszíti a gép feletti ellenőrzést;
- reflexszerű magatartás egy személy részéről a gép használata során meghibásodás, baleset vagy működéskimaradás esetén;
- koncentrációhiányból vagy gondatlanságból fakadó viselkedés;
- egy feladat elvégzése során a legkisebb ellenállás felé való elmozdulásból fakadó viselkedés;
- azon nyomásból fakadó viselkedés, hogy a gép működését minden körülmények között fenn kell tartani;
- egyes személyek, például a gyermekek viselkedése.

Az ilyen viselkedés számos rendellenes használattal jellemzett helyzethez vezethet; ilyen például egy darunak vagy mozgó munkaállványnak a stabilizátorok elhelyezése nélkül történő használata, meleg időben a földmunkagép ajtajának nyitva hagyása, ami hatástalanítja a levegőszűrő és a zajszabályozó berendezést; egyetlen személy általi használatra tervezett présgép két személy általi működtetése.

Különös figyelmet kell fordítani az olyan tényezőkre, amelyek a védőburkolatok és a biztonsági berendezések eltávolításához, hatástalanításához vagy érvénytelenítéséhez vezetnek – lásd a következő részt: §216: az 1.4.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.1.2 A biztonság beépítésének alapelvei

a) Gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy funkciójának megfelelően, és kezelése, beállítása és karbantartása ne veszélyeztesse a személyeket, amikor ezeket az előrelátható körülmények között végzik, de figyelembe véve az ésszerűen előrelátható rendellenes használatot is.

A meghozott intézkedések célja az, hogy kiküszöböljön minden kockázatot a gép egész élettartama alatt, beleértve a szállítási, összeszerelési, szétszerelési, üzemből kivonási és leselejtezési fázist.

...

§173 A biztonság beépítésének alapelvei

A biztonság beépítésének alapelveit meghatározó 1.1.2. pont, más néven a „beépített biztonság” az I. melléklet egyik kulcsfontosságú szakasza. Az 1.1.2. pont meghatározza a biztonságos gép tervezésének alapvető módszertanát, ami a gépekről szóló irányelv megközelítése szempontjából alapvető jelentőségű.¹⁰³ A 2.

¹⁰³ EN ISO 12100-1:2003 + A1:2009 Gépek biztonsága. Alapfogalmak, a kialakítás általános elvei. 1. rész: Fogalom meghatározások, módszertan (ISO 12100-1:2003); EN ISO 12100-2:2003 + A1:2009 Gépek biztonsága. Alapfogalmak, a kialakítás általános elvei. 2. rész: Műszaki alapelvek (ISO 12100-2:2003).

általános alapelv kimondja, hogy ez az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmény valamennyi gépre alkalmazandó. A többi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmény alkalmazásakor az 1.1.2. pontban szereplő, a biztonság beépítésének elvei követendők.

Az 1.1.2. a) pont először megállapítja, hogy a gépnek meg kell felelnie funkciójának. A gépekről szóló irányelv elsősorban a biztonsággal foglalkozik, és nem tartalmaz a gép teljesítményére vonatkozó különleges követelményeket. Általános vélekedés, hogy a gép teljesítményének kérdése a piacra tartozik, és hogy a felhasználók az igényeiknek megfelelő teljesítményjellemzőkkel bíró gépet fogják választani. A gép saját funkciójának megfelelő ellátására való képessége azonban a biztonságot is befolyásolja, amennyiben a gép elégtelen működése veszélyes helyzeteket hozhat létre vagy rendellenes használathoz vezethet.

Az 1.1.2. a) pont ezt követően megfogalmazza azt az általános célkitűzést, hogy a gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy annak kezelése, beállítása és karbantartása ne veszélyeztesse a személyeket. A „személyek” kifejezés egyaránt vonatkozik a kezelőszemélyekre és más, veszélynek kitett személyekre – lásd a következő részeket: §166 és §167: az 1.1.1. c) és d) ponthoz tartozó megjegyzések. E célkitűzés elérése érdekében a gyártónak egyaránt figyelembe kell vennie a rendeltetésszerű használat feltételeit, valamint a gép valamennyi ésszerűen előrelátható rendellenes használatát is – lásd a következő részt: §172: az 1.1.1. i) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.1.2. a) pont második bekezdése azt a célkitűzést tartalmazza, hogy a gép teljes élettartama alatt minden kockázatot ki kell küszöbölni, beleértve a szállítási, összeszerelési, szétszerelési, üzemből kivonási és leselejtezési fázist. Más részről ez a követelmény arra utal, hogy a biztonsági jellegű alkatrészeknek és tartozékoknak kellően erősnek és tartósnak kell lenniük – lásd a következő részeket: §207: az 1.3.2. ponthoz tartozó megjegyzések; §339–§341: a 4.1.2.3., a 4.1.2.4. és a 4.1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések; és §369: a 6.1.1. ponthoz tartozó megjegyzések –, valamint hogy az elhasználódásnak kitett alkatrészek karbantartására és cseréjére vonatkozóan megfelelő utasításokat kell adni – lásd a következő részt: §272: az 1.7.4.2. r) ponthoz tartozó megjegyzések. Ugyanakkor ez a bekezdés kötelezi a gyártót, hogy ne csupán a gép működése, beállítása és karbantartása során, hanem az élettartama egyéb szakaszaiban felmerülő kockázatokat is kezelje.

– **szállítás**

A gép szállításával kapcsolatos kockázatok megelőzését célzó intézkedések többek között:

- a gépek kezelhetőségét elősegítő tervezés – lásd a következő részt: §180: az 1.1.5. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a szállítás során a gép stabilitásának biztosítását célzó intézkedések – lásd a következő részt: §206: az 1.3.1. és a 4.1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a szállítás során a megfelelő mechanikai szilárdság biztosítását célzó intézkedések – lásd a következő részt: §338: a 4.1.2.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

- a biztonságos szállításra vonatkozó utasítások biztosítása – lásd a következő részeket: §269 és §270: az 1.7.4.2. o) és p) ponthoz tartozó megjegyzések.

Ezek az intézkedések különösen fontosak az olyan gépek esetében, amelyeket a tervek szerint élettartamuk során különböző helyszínek között szállítanak majd.

- **összeszerelés és szétszerelés**

Az összeszerelést és a szétszerelést megkönnyítő tervezés szintén különösen fontos az olyan gép esetében, amelyet élettartama során különböző helyszíneken való ideiglenes használatra szánnak. Szükséges intézkedés lehet többek között:

- az illesztési hibák megelőzése – lásd a következő részt: §225: az 1.5.4. ponthoz tartozó megjegyzések;
- megfelelő utasítások biztosítása – lásd a következő részeket: §264 és §269: az 1.7.4.2. i) és o) ponthoz tartozó megjegyzések.

- **üzemből kivonás és leselejtezés**

A gépekről szóló irányelv nem tartalmaz a gépek alkatrészeinek vagy anyagainak a gép leselejtezését követő ártalmatlanítására, újrahasznosítására vagy újrahasználatára vonatkozó követelményeket.

A második bekezdésben említett, a gép élettartama végén az üzemből való kivonás és leselejtezés során felmerülő kockázatok megelőzését célzó intézkedések azok, amelyeket a gép gyártója is megtehet. Ilyen intézkedés például annak biztosítása, hogy a veszélyes anyagokat tartalmazó alkatrészeket megfelelően és maradandóan megjelölik; hogy a gépben található veszélyes anyag biztonságosan eltávolítható, valamint hogy a gép szétszerelésekor mindennemű tárolt energia biztonságosan felszabadítható, a leselejtezés során keletkező veszélyek elkerülése érdekében – lásd a következő részt: §178: az 1.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.1.2 A biztonság beépítésének alapelvei (folytatás)

...

b) A legmegfelelőbb módszer kiválasztásakor a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének az alábbi alapelveket kell alkalmaznia, a megadott sorrendben:

- *a kockázatok lehető legnagyobb mértékű kiküszöbölése vagy csökkentése (eleve biztonságos gép tervezése és gyártása),*
- *a nem kiküszöbölhető kockázatokra vonatkozóan a szükséges védőintézkedések megtétele,*
- *az elfogadott védőintézkedések bármilyen hiányosságából eredően fennmaradó kockázatokról a felhasználók tájékoztatása, megjelölve, hogy szükség van-e speciális képzésre, és meghatározva bármilyen egyéni védőeszköz használatának szükségességét.*

...

§174 A 3 lépésből álló módszer

Az 1.1.2. b) pont ismerteti azt a megközelítést, amelyet az 1. általános alapelvben leírt kockázatelemzés során azonosított és értékelt kockázatok kezelésére szolgáló intézkedések meghatározásakor követni kell. A három egymást követő lépés fontossági sorrendben szerepel, amit gyakran a *3 lépésből álló módszerek* neveznek.

1. lépés = első prioritás	-	Eleve biztonságos tervezési intézkedések
2. lépés = második prioritás	-	Műszaki védőintézkedések
3. lépés = harmadik prioritás	-	A felhasználók tájékoztatása

Ezt a fontossági sorrendet kell alkalmazni, amikor a megfelelő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmény teljesítése érdekében egy adott kockázat kezelésére szolgáló intézkedéseket választunk. Következésképpen a gyártónak a védőintézkedések igénybe vétele előtt az eleve biztonságos tervezést célzó valamennyi lehetséges intézkedést ki kell mérítenie. Hasonlóképpen mérlegelnie kell az összes védőintézkedést, mielőtt a kezelőszemélyeknek szóló figyelmeztetéseket és utasításokat alkalmazná. A 3 lépésből álló módszer alkalmazása során ezenkívül megfelelően figyelembe kell venni a tudomány állását – lásd a következő részt: §161: a 3. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

– 1. lépés = első prioritás

A fontossági sorrend első helyén az eleve biztonságos tervezést célzó intézkedések szerepelnek, mivel ezek hatékonyabbak, mint a védőintézkedések vagy a figyelmeztetések. Az eleve biztonságos tervezést célzó intézkedések néhány példája:

- a veszélyek teljes körű kiküszöbölése, például a tűzveszélyes hidraulikus folyadék nem tűzveszélyes típusúval való helyettesítése – lásd a következő részt: §178: az 1.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a vezérlőrendszer és a vezérlőberendezések olyan módon történő tervezése, amely biztosítja azok biztonságos működését – lásd a következő részeket: §184–§185: az 1.2. ponthoz tartozó megjegyzések; és §297 és §298: a 3.3. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a gép eredendő stabilitásának biztosítása annak formája és a tömegelosztás révén – lásd a következő részt: §206: az 1.3.1. ponthoz tartozó megjegyzések;
- annak biztosítása, hogy a gép megközelíthető részeinek ne legyenek éles szélei vagy durva felületei – lásd a következő részt: §209: az 1.3.4. ponthoz tartozó megjegyzések;
- megfelelő távolság biztosítása a gép mozgó és rögzített részei között, a zúzódás kockázatának elkerülése érdekében – lásd a következő részt: §212: az 1.3.7. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a szélsőséges hőmérsékletű megközelíthető felületek elkerülése – lásd a következő részt: §226: az 1.5.5. ponthoz tartozó megjegyzések;

- a zaj, a rezgések, a sugárzás vagy a veszélyes anyagok kibocsátásainak csökkentése azok forrásánál – lásd a következő részeket: §229: az 1.5.8. ponthoz tartozó megjegyzések; §231: az 1.5.9. ponthoz tartozó megjegyzések; §232: az 1.5.10. ponthoz tartozó megjegyzések; és §235: az 1.5.13. ponthoz tartozó megjegyzések;
- ahol lehetséges, a mozgó részek sebességének és teljesítményének vagy a gép saját sebességének csökkentése;
- a gép veszélyes elemeinek nem hozzáférhető helyen történő elhelyezése – lásd a következő részt: §212: az 1.3.7. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a beállítási és karbantartási pontok veszélyes téren kívül történő elhelyezése – lásd a következő részt: §239: az I. melléklet 1.6.1. pontjához tartozó megjegyzések.

– **2. lépés = második prioritás**

Ha az eleve biztonságos tervezést célzó intézkedésekkel nem lehetséges a veszélyek kiküszöbölése vagy a kockázatok kellő mértékű csökkentése, a fontossági sorrendben a műszaki védőintézkedések következnek, amelyek megakadályozzák a személyek veszélynek való kitettségét. A műszaki védőintézkedések néhány példája:

- védőburkolatok: rögzített védőburkolatok, mozgatható, szükség esetén zárószerezettel ellátott védőburkolatok és a hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatok – lásd a következő részeket: §218–§220: az 1.4.2.1–1.4.2.3. pontokhoz tartozó megjegyzések;
- biztonsági berendezések – lásd a következő részt: §221: az 1.4.3. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a működő elektromos alkatrészek szigetelése – lásd a következő részt: §222: az 1.5.1. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a zajforrások körülzárása – lásd a következő részt: §229: az 1.5.8. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a rezgések csillapítása – lásd a következő részt: §231: az 1.5.9. ponthoz tartozó megjegyzések;
- veszélyes anyagok felfogása vagy kiürítése – lásd a következő részt: §235: az 1.5.13. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a közvetlen rálátás hiányát ellensúlyozó eszközök – lásd a következő részt: §294: a 3.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a felborulás és feldőlés, valamint a leeső tárgyak okozta kockázatok elleni védőszerkezetek – lásd a következő részeket: §315 és §316: a 3.4.3. és a 3.4.4. ponthoz tartozó megjegyzések;
- stabilizátorok – lásd a következő részt: §335: a 4.1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

3. lépés = harmadik prioritás

Végül, azon fennmaradó kockázatokra vonatkozóan, amelyek az eleve biztonságos tervezést célzó intézkedésekkel vagy a műszaki védőintézkedésekkel sem csökkenthetők megfelelően, a gépen feltüntetett figyelmeztetések, jelzések és információk formájában tájékoztatni kell a veszélynek kitett személyeket, valamint a használati utasításban a felhasználókat annak érdekében, hogy megtehessék a szükséges óvintézkedéseket és lépéseket.¹⁰⁴ Az ilyen figyelmeztetések és utasítások néhány példája:

- a gépen feltüntetett figyelmeztetések szimbólum vagy piktogram formájában – lásd a következő részt: §245: az 1.7.1. ponthoz tartozó megjegyzések;
- figyelmeztető hang- vagy fényjelzések – lásd a következő részt: §248: az 1.7.1.2. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a gép vagy azon alkatrészei tömegének feltüntetése, amelyeket várható élettartamának különböző szakaszai során emelőeszközzel kell mozgatni – lásd a következő részt: §253: az 1.7.3. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a gép bizonyos személyek, például meghatározott kor alatti fiatalok általi használatát tiltó figyelmeztetés – lásd a következő részt: §263: az 1.7.4.2. g) ponthoz tartozó megjegyzések;
- a gép biztonságos összeállítására és beépítésére vonatkozó információk – lásd a következő részt: §264: az 1.7.4.2. i) ponthoz tartozó megjegyzések;
- a kezelőszemélyek tájékoztatása és képzése szükségességének meghatározása – lásd a következő részt: §266: az 1.7.4.2. k) ponthoz tartozó megjegyzések;
- tájékoztatás a munkahelyen alkalmazandó kiegészítő biztonsági intézkedésekről – lásd a következő részt: §267: az 1.7.4.2. l) ponthoz tartozó megjegyzések;
- azon igény meghatározása, hogy a kezelőszemélyek számára biztosítani kell a megfelelő egyéni védőeszközöket, és gondoskodni kell azok használatáról – lásd a következő részt: §267: az 1.7.4.2 m) ponthoz tartozó megjegyzések.¹⁰⁵

A használatra vonatkozó figyelmeztetések és utasítások biztosítása a gép tervezése és gyártása szerves részének minősül. Ugyanakkor az, hogy a harmadik lépés az 1.1.2. b) pontban ismertetett fontossági sorrend utolsó eleme, arra utal, hogy a figyelmeztetések és az utasítások nem szolgálhatnak az eleve biztonságos tervezést

¹⁰⁴ Ezek az intézkedések a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló 89/391/EGK módosított irányelvet (a „keretirányelv”), valamint az ennek keretén belül elfogadott egyedi irányelveket végrehajtó nemzeti rendelkezések hatálya alá tartoznak – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

¹⁰⁵ A munkahelyen használt egyéni védőeszközök biztosítása esetén a munkavállalók által a munkahelyen használt egyéni védőeszközök egészségvédelmi és biztonsági minimumkövetelményeiről szóló 89/656/EGK tanácsi rendeletet végrehajtó nemzeti rendelkezések alkalmazandók.

célzó intézkedések és a műszaki védőintézkedések helyettesítőiként, amennyiben ez utóbbiak a tudomány állását figyelembe véve lehetségesek.

1.1.2 A biztonság beépítésének alapelvei (folytatás)

...

c) *A gép tervezésekor és gyártásakor, valamint a használati utasítás összeállításakor a gyártó vagy meghatalmazott képviselője ne csak a gép rendeltetésszerű használatát vegye figyelembe tervezéskor, hanem az ésszerűen előrelátható rendellenes használatot is.*

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a rendellenes használat kizárható legyen, ha az ilyen használat veszélyt idéz elő. Ahol indokolt, a használati utasítás hívja fel a felhasználó figyelmét azokra a – tapasztalatok szerint előforduló – módokra, ahogyan a gépet nem szabad használni.

...

§175 A rendellenes használat kizárása

Az 1.1.2. c) pont az 1.1.2. a) pontból logikusan következik. Mivel a gép gyártójának mind a gép rendeltetésszerű használatát, mind pedig az ésszerűen előrelátható rendellenes használatot figyelembe kell vennie – lásd a következő részt: §172: az 1.1.1. i) ponthoz tartozó megjegyzések –, intézkedni kell az olyan előrelátható rendellenes használat kizárásáról is, amely veszélyt idézhet elő. Ezeket az intézkedéseket az 1.1.2. b) pontban szereplő fontossági sorrendnek megfelelően kell kiválasztani. Ennélfogva a gyártónak, amennyire ez lehetséges, műszaki eszközökkel meg kell előznie az előrelátható rendellenes használatot. Ezek lehetnek többek között az alábbiak:

- olyan eszközök biztosítása, amelyek segítségével a gép vagy bizonyos vezérlőberendezések kezelése az arra jogosult személyekre korlátozható – lásd a következő részeket: §204: az 1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések; és §297: a 3.3. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a gép olyan módon történő tervezése, amely kizárja az illesztési hibákat – lásd a következő részt: §225: az 1.5.4. ponthoz tartozó megjegyzések;
- olyan eszközök felszerelése, amelyek megakadályozzák a mozgó gép helyváltoztató mozgását, ha a vezető nem tartózkodik a vezérlésnél – lásd a következő részt: §304: a 3.3.2. ponthoz tartozó megjegyzések;
- olyan eszközök felszerelése, amelyek a stabilizátorok elhelyezésének hiányában megakadályozzák a gép működését – lásd a következő részt: §335: a 4.1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések;
- olyan eszközök felszerelése, amelyek megakadályozzák az emelőgép túlterhelését – lásd a következő részeket: §354: a 4.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések; és §370: a 6.1.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

Ahol a műszaki eszközökkel teljesen nem kizárható előrelátható rendellenes használat kockázata továbbra is fennáll, megfelelő figyelmeztetéseket kell elhelyezni a gépen – lásd a következő részt: §249: az 1.7.2. ponthoz tartozó megjegyzések – és

a használati utasításban – lásd a következő részt: §263: az 1.7.4.2. h) ponthoz tartozó megjegyzések.

1.1.2 A biztonság beépítésének alapelvei (folytatás)

...

d) A gép tervezésekor és gyártásakor figyelembe kell venni azokat a korlátozásokat, amelyeket a szükséges vagy előrelátható egyéni védőeszköz használata eredményezhet a kezelőszemély számára.

...

§176 Egyéni védőeszköz használatából fakadó korlátozások

Az 1.1.2. d) pont a gép rendeltetésszerű használatának egy egyedi szempontjával foglalkozik. Előfordulhat, hogy a gép által előidézett fennmaradó veszélyek kezeléséhez a gép kezelőinek egyéni védőeszközt kell viselniük vagy hordaniuk, például fülvédőt a zajkibocsátás elleni védelem, illetve szemvédőt a kilöködő veszélyes anyagok vagy tárgyak kockázatával szembeni védelem érdekében. Ezenfelül az olyan veszélyekkel szembeni védelem érdekében is kötelezhetik őket egyéni védőeszköz használatára, amelyek nem a gépből erednek, hanem abban a környezetben vannak jelen, ahol a gépet használják. A gépkezelőknek például adott esetben védőlábbelit kellhet viselniük, hogy megvédjék a lábukat a gépet használó építkezésen vagy a munkahelyen található sokkokkal és éles tárgyakkal szemben. A gépek kezelőinek védőkesztyűt, védőruházatot és -lábbelit kell viselniük, ha a gépet hideg vagy forró légkörben, illetve kedvezőtlen időjárási viszonyok között használják.

A gép tervezésének és gyártásának, és különösen a vezérlőberendezések tervezésének, elhelyezésének és méreteinek figyelembe kell vennie azokat a korlátozásokat, amelyekkel az ilyen egyéni védőeszközök használata miatt a kezelőszemélynek feltehetően számolnia kell. A hideg időben való használatra tervezett gépek esetében a pedálok egymástól való távolságának, méretének és kialakításának lehetővé kell tennie nagy csizmák viselését – lásd a következő részt: §300: a 3.3.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.1.2 A biztonság beépítésének alapelvei (folytatás)

...

e) A gépet el kell látni minden olyan speciális berendezéssel és kellekkel, amely a biztonságos beállításához, karbantartásához és használatához szükséges.

§177 Speciális berendezések és kellekek

Az 1.1.2. e) pont nem írja elő a gépek gyártóinak, hogy gondoskodjanak azokról a beállítási és karbantartási műveletekhez szükséges szabványos eszközökről és berendezésekről (csavarhúzó, csavarkulcs, villáskulcs, emelők és hasonlók), amelyek különböző típusú gépekkel használhatók. Ugyanakkor, ha a gép biztonságos beállítása, karbantartása vagy használata az adott gép szempontjából speciális berendezések vagy kellekek használatát kívánja meg, a gép gyártójának a géppel együtt rendelkezésre kell bocsátania az ilyen berendezéseket vagy kellekeket. Ilyen speciális berendezések lehetnek például a gép egyes részeinek tisztítási célból

történő eltávolítására szolgáló eszközök, illetve az előtoláshoz szükséges vagy a munkadarabok behelyezésére és kivételére szolgáló eszközök.

1.1.3 Anyagok és termékek

A gép gyártásakor felhasznált anyagok vagy annak működése során használt vagy keletkező termékek nem veszélyeztethetik a személyek egészségét vagy biztonságát. Különösen ahol folyékony anyagokat használnak, a gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy megakadályozzák a töltés, használat, visszanyerés vagy leürítés következtében fellépő kockázatokat.

§178 Felhasznált anyagok és termékek

Az 1.1.3. pontban meghatározott követelmény több különböző típusú kockázatot érint:

- a) A gép gyártásakor felhasznált anyagok vagy termékek, például a fémek, műanyagok, textíliák vagy festékek jelentette kockázatok.

Figyelmet kell fordítani a kezelőszemélyek és más, veszélynek kitett személyek egészségét és biztonságát veszélyeztető olyan kockázatokra, amelyek az említett anyagokkal való érintkezésből erednek, vagy amelyeket az ezen anyagok által felmelegedés, megzavarás vagy kopás esetén kibocsátott veszélyes anyagok okoznak. Ezeket a kockázatokat lehetőség szerint a gépek gyártása során ártalmatlan anyagok használatával meg kell előzni.

- b) A gép által használat anyagokból vagy termékekből eredő kockázatok; ezek lehetnek folyadékok, kenőanyagok, hidraulikus folyadékok, vegyi anyagok, akkumulátor-elektrolitok, víz, gőz, sűrített levegő stb.

Az ilyen kockázatok kiküszöbölhetők vagy csökkenthetők, ha a gépet ártalmatlan anyagok vagy termékek használatára tervezik, vagy a veszélyes anyagokat és termékeket kevésbé veszélyesekkel helyettesítik. A gyártó utasításainak meg kell határoznia a géppel együtt használható megfelelő anyagokat vagy termékeket. Ha továbbra is fennállnak kockázatok, védőintézkedéseket kell tenni a kezelőszemélyeknek a gép által használt veszélyes anyagoknak vagy termékeknek való kitettséggel szembeni védelme érdekében, például biztosítva, hogy azok hozzáférhetetlenek vagy megfelelően elkülönítettek legyenek. Szükség esetén megfelelő figyelmeztetést kell elhelyezni a gépen és a használati utasításban.

Az 1.1.3. pont második mondata hangsúlyozza a folyadékok használata esetén mérlegelendő egyedi szempontokat. A folyadékok töltése, használata, visszanyerése vagy leürítése következtében fellépő kockázatok megelőzését szolgáló intézkedések lehetnek például a tartók és tartályok, illetve töltési és leürítési pontjaik megfelelő elhelyezése és kialakítása, valamint gyújtótálca elhelyezése a hidraulikus berendezés alatt, ha a szivárgás nem küszöbölhető ki maradéktalanul. Ha a tartályok nyomás alatt vannak, gondoskodni kell a nyomás szintjének biztonságosra történő csökkentésére, valamint a töltési és leürítési pontok kinyitása előtt a nyomás ellenőrzésére alkalmas eszközökről.

- c) A gép által megmunkált, feldolgozott vagy átalakított anyagok vagy eszközök, például fémek, gumi, műanyag, fa, élelmiszer, kozmetikai termékek stb. jelentette kockázatok.

A gép gyártójának figyelembe kell vennie, hogy a géppel milyen anyagokat munkálnak majd meg, és intézkednie kell a például az éles szélek, a szilánkok, a kilökődő darabok, illetve a forró vagy hideg anyagok okozta veszélyekből fakadó kockázatok csökkentéséről.

- d) A gép használata során létrehozott anyagokból vagy termékekből eredő kockázatok. Ilyen anyagok lehetnek a gép rendeltetésszerű használata során előállított termékek, illetve a melléktermékek és hulladékok, például forgács, reszelék, füst és por.

Megjegyzendő, hogy az 1.1.3. pontban a gép „működése során ... keletkező termékek ... által előidézett kockázatok” nem vonatkoznak a gép által előállított termékek termékbiztonságára.

A fenti a)–d) pontokban említett kockázatok egyes szempontjaira meghatározott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények vonatkoznak – lásd a következő részt: §208: az 1.3.3. ponthoz tartozó megjegyzések a leeső vagy kilökődő tárgyakkól eredő kockázatok tekintetében; §226: az 1.5.5. ponthoz tartozó megjegyzések a szélsőséges hőmérsékletre vonatkozóan; §227: az 1.5.6. ponthoz tartozó megjegyzések a tűzveszélyre vonatkozóan; § 228: az 1.5.7. ponthoz tartozó megjegyzések a robbanásveszélyre vonatkozóan; és § 235: az 1.5.13. ponthoz tartozó megjegyzések a veszélyes anyagok és összetevők kibocsátására vonatkozóan.

1.1.4 Világítás

A gépet fel kell szerelni az adott műveleteknek megfelelő saját világítással, ha ennek a világításnak a hiánya kockázatot idézhet elő a normál erősségű külső világítás ellenére.

A gépet úgy kell tervezni és gyártani, hogy ne legyen kellemetlenséget okozó árnyékolt terület, ne kápráztasson zavaróan, és a mozgó részek ne okozzanak a világítás miatt veszélyt jelentő stroboszkópikus hatásokat.

A rendszeres ellenőrzést és beállítást igénylő belső részeket, valamint a karbantartási területeket megfelelő világítással kell ellátni.

§179 Beépített világítás

A gép gyártója jogosult azt feltételezni, hogy a használat helyén a külső világítás normál erősségű. A normál erősség megállapítható például, ha figyelembe vesszük az EN 12164 szabványok 1. és 2. részében feltüntetett beltéri és kültéri munkahelyekre vonatkozó szinteket.¹⁰⁶

Az 1.1.4. pont első bekezdése kötelezi a gyártót, hogy saját világítással szerelje fel a gépet, ha a normál külső világítás feltehetően nem elegendő a gép biztonságos működéséhez. Ilyen világításra például olyan munkaállomásokon lehet szükség,

¹⁰⁶ EN 12464-1:2002 Fény és világítás. Munkahelyek világítása. 1. rész: Beltéri munkahelyek; EN 12464-2:2007 Munkahelyek világítása. 2. rész: Kültéri munkahelyek.

amelyek várhatóan árnyékosak vagy zártak lesznek, illetve a fedett munkaállások vagy fülkék esetében. Szükséges lehet továbbá ott, ahol a kezelőszemélyek vizuális feladatai erősebb megvilágítást kívánnak annál, mint amelyet a külső világítás várhatóan biztosítani tud. Az 1.1.4. pont harmadik bekezdése mindezt kiegészíti az ellenőrzés, beállítás és karbantartás céljából gyakran hozzáférést igénylő belső részek saját világítására vonatkozó követelménnyel.

Az 1.1.4. pont második bekezdése a beépített világítás tervezésére vonatkozik, azt biztosítandó, hogy az nem okoz további veszélyeket.

A beépített világításra vonatkozó előírásokat az EN 1837 szabvány határozza meg.¹⁰⁷

1.1.5 A gépek kezelhetőségét elősegítő tervezés

A gép vagy annak minden eleme:

- *Legyen biztonságosan kezelhető és szállítható,*
- *úgy legyen csomagolva vagy tervezve, hogy biztonságosan és károsodás nélkül tárolható legyen.*

A gép és/vagy alkotórészei szállításakor nem fordulhat elő hirtelen elmozdulás vagy az instabilitás miatti veszély, amíg a gépet és/vagy részeit az utasításoknak megfelelően kezelik.

Ha a gép vagy részei súlya, mérete vagy alakja nem teszi lehetővé a kézzel történő mozgatást, akkor a gép vagy minden része:

- *vagy legyen ellátva emelőeszközhöz való csatlakozással, vagy*
- *úgy legyen megtervezve, hogy ilyen csatlakozásokat rá lehessen szerelni, vagy*
- *olyan alakú legyen, hogy normál emelőgépet könnyedén hozzá lehessen csatlakoztatni.*

Ha a gépet vagy egy elemét kézzel kell mozgatni, akkor:

- *vagy legyen könnyen mozdítható, vagy*
- *legyen kialakítva fogófelület a biztonságos felemeléshez és mozgatáshoz.*

Az olyan szerszámok és/vagy gépelemek kezelésére, amelyek veszélyesek lehetnek, különleges intézkedéseket kell tenni, még akkor is, ha súlyuk kicsi.

§180 A gépek és azok elemeinek kezelhetősége

Az 1.1.5. pontban felsorolt követelményeket az adott gép élettartamának különböző szakaszaira vonatkozó elemzés fényében kell alkalmazni – lásd a következő részt: §173: az 1.1.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.1.5. pont a „gépre vagy annak minden elemére” alkalmazandó. Ez nem jelenti azt, hogy a gép valamennyi elemét biztonságosan kezelhetőre kell tervezni, hanem csak a gép azon elemeit, vagy magát a gépet, amelyeket várhatóan önállóan kell majd kezelni.

¹⁰⁷ EN 1837:1999+A1:2009 Gépek biztonsága. Gépek beépített világítása.

A hordozható kézi és/vagy kézi irányítású gépekre egyedi követelmények vonatkoznak – lásd a következő részt: §278: a 2.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

A gép vagy annak elemeinek kezelésére gyakran a normál működéstől eltérő szakaszokban kerül sor, például szállítás, be- és kirakodás, összeszerelés, üzembe helyezés, szétszerelés, beállítás vagy karbantartás során. Egy fogyasztói használatra szánt, villamos meghajtású kéziszerszámot például úgy kell becsomagolni, hogy biztonságosan szállítható, a forgalmazás során biztonságosan tárolható és a fogyasztó által biztonságosan hazavihető legyen. Egy szerszámgépet például a felhasználóhoz történő szállításhoz úgy kell becsomagolni, valamint megtervezni és gyártani, hogy berakodása, szállítása, kirakodása és az üzembe helyezés helyére történő mozgatása biztonságosan megvalósítható legyen. A nehéz gépelemek, például egy fröccsöntő gép öntőformája vagy egy fémmegmunkáló prégép súllyesztéke esetében előfordulhat, hogy azokat a végzett munkától függően gyakran kell majd cserélni.

Az élettartamuk során több egymást követő helyszínen való üzembe helyezésre szánt gépeket, például a toronydarukat úgy kell megtervezni, hogy elemeik összeszerelés és szétszerelés közben biztonságosan kezelhetők legyenek, és az üzembe helyezési helyszínek közötti szállításhoz használt eszközökre biztonságosan berakodhatók és rögzíthetők legyenek. Különös figyelmet kell fordítani azokra az elemekre, amelyek a szállítás során, például egyenetlen talajon közlekedő tehergépjárművön, instabillá válhatnak. Gondoskodni kell a berakodásra vonatkozó utasításokról, és bizonyos esetekben további felszerelésre, például szállításhoz használt tartókeretre is szükség lehet a stabilitás szállítás során történő megőrzése érdekében.

Az 1.1.5. pont harmadik és negyedik bekezdése megkülönbözteti azokat a gépeket vagy gépelemeket, amelyek kézzel nem mozgathatók biztonságosan, illetve azokat, amelyek kézzel biztonságosan mozgathatók. Annak értékelésekor, hogy a gép vagy annak elemei egyik vagy másik kategóriába tartoznak-e, figyelembe kell venni a 90/269/EGK irányelv,¹⁰⁸ rendelkezéseit végrehajtó nemzeti jogszabályokat, valamint a vonatkozó harmonizált szabványokban foglalt kritériumokat.¹⁰⁹

A gép vagy a gép elemeinek kézzel történő biztonságos mozgatását vagy emelését célzó tervezés során kerülni kell az éles széleket. Különös figyelmet kell fordítani arra, milyen testtartást kíván mindez a kezelőszemély részéről.¹¹⁰

¹⁰⁸ A Tanács 90/269/EGK irányelve (1990. május 29.) az elsősorban a munkavállalók hátsérülésének kockázatával járó kézi tehermozgatásra vonatkozó egészségvédelmi és biztonsági minimumkövetelményekről (negyedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében).

¹⁰⁹ EN 1005-2:2003+A1:2008 Gépek biztonsága. Az ember fizikai teljesítménye. 2. rész: A gépek és a géprészek kézi kezelése.

¹¹⁰ EN 1005-4: 2005+A1: 2008 Gépek biztonsága. Az ember fizikai teljesítménye. 4. rész: A géppel összefüggő munkatesttartások és -mozgások értékelése.

1.1.6 Ergonómia

Rendeltetészerű használat körülményei között a kezelőszemélyt érő kényelmetlenséget, fáradtságot, valamint fizikai és lelki megterhelést a lehető legkisebbre kell csökkenteni, olyan ergonómiai alapelveket figyelembe véve, mint például:

- a kezelőszemély fizikai méret, erő és állóképesség szerinti különbözőségének figyelembevétele,*
- a kezelőszemély testrészeinek mozgásához elegendő hely biztosítása,*
- a gép által megszabott munkaritmus kerülése,*
- a hosszas koncentrációt igénylő figyelem-összpontosítás kerülése,*
- az ember-gép interfész igazítása a kezelők előrelátható tulajdonságainak megfelelően.*

§181 Ergonómiai alapelvek

Az 1.1.6. pontban meghatározott követelmények az ergonómiával kapcsolatosak. Az ergonómia mint tudományterület a következőképpen határozható meg:

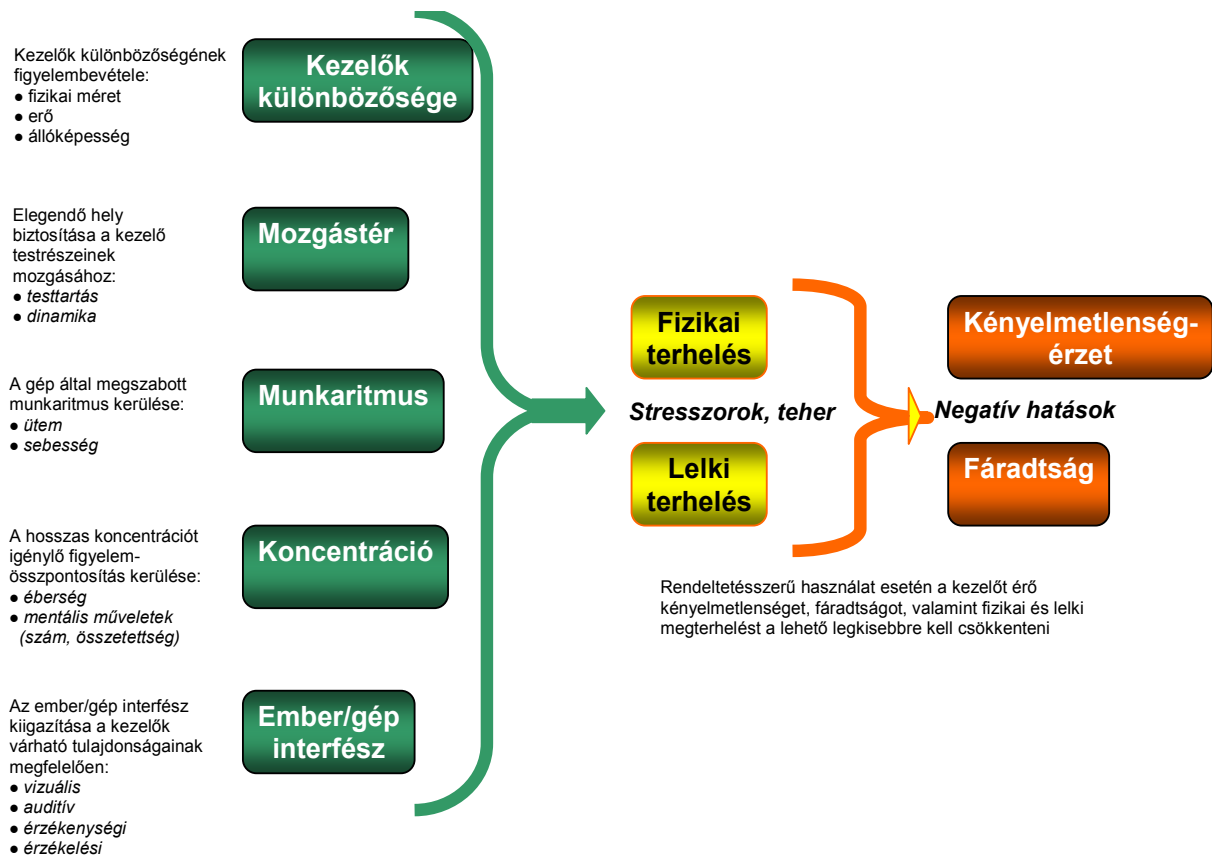
„Az ergonómia (vagyis az emberi tényezők tudománya) az a tudomány, amely egy rendszer emberi és más elemei közötti kölcsönhatások tanulmányozásával foglalkozik, valamint az a mesterség, amely a tervezésben elméleteket, elveket, adatokat és módszereket alkalmaz az emberi jólét és a rendszer átfogó teljesítményének optimalizálása érdekében”.¹¹¹

Az 1.1.6. pontban említett ergonómiai szempontok két csoportra bonthatók. Az első csoportba tartoznak azok az ergonómiai tényezők, amelyeket a gép tervezése során figyelembe kell venni. Az 1.1.6. pont francia bekezdéseiben öt tényező felsorolása szerepel, hangsúlyozni kell azonban, hogy a lista nem teljes, hanem célja az, hogy felhívja a gyártók figyelmét az ergonómiai alapelvek egyes fontos szempontjaira.

A második csoport, amelynek elemei az 1.1.6. pont első mondatában olvashatók, az ezen tényezők által okozott lehetséges kedvezőtlen hatásokat tartalmazza. A jó tervezés csökkenti az említett tényezők által a személyekre gyakorolt kedvezőtlen hatásokat, míg a nem megfelelő tervezés várhatóan fokozni fogja a kényelmetlenségérzetet, a fáradtságot, valamint a fizikai és a lelki megterhelést. Ezek a hatások azután például váz- és izomrendszeri panaszokat okozhatnak. Ezenkívül növelik a balesetek valószínűségét is.

¹¹¹ EN ISO 6385: 2004 – Ergonómiai elvek munkarendszerek tervezéséhez (ISO6385:2004).

Az alábbi ábra az 1.1.6. pontban felsorolt követelményeket ábrázolja:

Ergonómiai tényezők következmények

Lehetséges kedvezőtlen

Az ergonómiai alapelveknek a gépek tervezésében és gyártásában való gyakorlati alkalmazására vonatkozó útmutatást nyújt az ergonómiával foglalkozó CEN TC 122 műszaki bizottság által kidolgozott harmonizált szabványok családja. Az e szabványok és a fent felsorolt ergonómiai tényezők közötti kapcsolatokat egy önálló táblázat, valamint egy tájékoztatósorozat mutatja be.

Az 1.1.6. pontban előírt általános követelményen túl az ergonómiai alapelveket az I. melléklet számos további részében foglalt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények alkalmazása során is figyelembe kell venni. Többek között az alábbi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények rendelkeznek jelentős ergonómiai szempontokkal:

A valamennyi gépre alkalmazandó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények:

- Világítás (1.1.4. pont),
- A gépek vagy azok elemeinek kezelése (1.1.5. pont),
- Munkaállások (1.1.7. és 1.1.8. pont),

- Vezérlőberendezések (1.2.2. pont),
- Szélsőséges hőmérsékletek (1.5.5. pont),
- Zaj (1.5.8. pont),
- Rezgések (1.5.9. pont),
- Sugárzás (1.5.10. pont),
- Veszélyes anyagok és összetevők kibocsátása (1.5.13. pont),
- Csúszás-, botlás- és leesésveszély (1.5.15. pont),
- Gépkarbantartás (1.6.1. pont),
- Hozzáférés a kezelői és szervizelő helyekhez (1.6.2. pont),
- Kezelői beavatkozás (1.6.4. pont),
- Információk (1.7. pont);

A hordozható kézi és/vagy kézi irányítású gépekre vonatkozó kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények:

- Általános követelmények (2.2.1. pont),
- Használati utasítás – rezgések (2.2.1.1. pont);

A gép helyváltoztatására vonatkozó kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények:

- Vezetőhely (3.2.1. pont),
- Ülés (3.2.2. pont),
- Egyéb személyek elhelyezése (3.2.3. pont),
- Vezérlőberendezések (3.3.1. pont),
- Indítás/mozgás (3.3.2. pont),
- Gyalogos vezető által irányított gép mozgása (3.3.4. pont),
- Feljárók (3.4.5. pont),
- Jelek, jelzések és figyelmeztetések (3.6.1. pont),
- Használati utasítás – rezgések (3.6.3.1. pont);

Az emelési műveletekre vonatkozó kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények:

- Teher mozgása kezelés közben (4.1.2.7. pont),
- A tehertartó megközelítése (4.1.2.8.2. pont),
- Mozgások vezérlése (4.2.1. pont);

A személyek emelésére vonatkozó kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények:

- Vezérlőberendezések (6.2. pont),
- A tehertartó megközelítése (6.4.3. pont).

1.1.7 Munkaállások

A munkaállásokat úgy kell megtervezni és kialakítani, hogy elkerülhető legyen a kipufogógázok és/vagy oxigénhiány miatt fellépő kockázat.

Ha a gépet a kezelő egészségét és biztonságát veszélyeztető környezetben tervezik használni, vagy a gép maga idéz elő veszélyes környezetet, megfelelő eszközöket kell biztosítani, amelyek biztosítják a kezelő jó munkakörülményeit és védelmét minden előrelátható veszéllyel szemben.

Ahol indokolt, a munkaállást fel kell szerelni egy olyan fülkével, amit a fenti követelmények teljesítésének céljára terveztek, gyártottak és/vagy szereltek fel. A kijáratnak lehetővé kell tennie a gyors távozást. Továbbá, ahol indokolt, biztosítani kell olyan vészkijáratot, amelynek iránya eltér a szokásos kijáratétól.

§182 Veszélyes környezetben használt munkaállások

A munkaállások azok a helyek a gépen vagy a gépnél, ahol az 1.1.1. d) pont meghatározása szerinti kezelőszemélyek feladatukat végzik. A gyártó használati utasításának ismertetnie kell a kezelőszemélyek által várhatóan elfoglalt munkaállás(oka)t – lásd a következő részt: §262: az 1.7.4.2. f) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.1.7. pont első bekezdésében előírt követelmény többnyire a belsőégésű motorral rendelkező gépekre vonatkozik. E követelményből először is az következik, hogy a veszélyes kipufogógázok kibocsátását a lehető legalacsonyabb szintre kell csökkenteni. A zárt térben való használatra tervezett gépeket például megfelelő kipufogógáz-elszívó- vagy -szűrőrendszerrel kell felszerelni. Másodszor, ahol továbbra is fennáll a veszélyes kipufogógázoknak való kitettség kockázata, gondoskodni kell olyan eszközökről, amelyek biztosítják, hogy a kezelőszemélyek ne lélegezzék be ezeket a gázokat, és megfelelő mennyiségű belélegezhető levegő álljon rendelkezésükre.

Az 1.1.7. pont második bekezdése általánosabb, és előírja, hogy a kezelőket meg kell védeni a gép veszélyes környezetben történő előrelátható használatából eredő minden kockázattal szemben. Ilyen kockázat lehet például a hideg vagy meleg légkörnek való kitettség, a zajból, a sugárzásból, a páratartalomból, a kedvezőtlen időjárási viszonyokból vagy a veszélyes anyagokkal szennyezett levegőből fakadó kockázat. A gyártónak ezért figyelembe kell vennie a gép használatának rendeltetészerű és előrelátható körülményeit. Ha például a gépet mérsékelt éghajlatú országban hozzák forgalomba, nem feltétlenül van szükség szélsőségesen hideg időjárással szembeni védelemre, míg a porral vagy hővel szembeni védelem indokolt lehet. Kiemelt figyelmet kell fordítani azokra a gépekre, amelyeknek pusztán működése nyomán veszélyes anyagok, például por, füst vagy mérgező aeroszolok

keletkeznek; erre példa a közúzó és -szítáló gép, a gabonamozgató gépek és a festékszóró fülkék.

Az 1.1.7. pont harmadik bekezdése a munkaállások védelmének biztosítására alkalmas módokat említi. A „fülke” ebben a bekezdésben a zárt munkaállást, például egy mozgó gépen található kabint vagy egy rögzített ipari munkagépen található zárt vezérlőpultot jelölő általános kifejezés. Az 1.1.7. pont első két bekezdésében említett követelmények teljesítése érdekében a fülkét vagy zárt helyiséget fel kell szerelni a bejutó levegő tisztításához és kondicionálásához, valamint a befelé irányuló szivárgások megakadályozásához szükséges eszközökkel, például a külső légkörhöz viszonyított pozitív nyomáskülönbség fenntartása révén. A veszélyes környezetekkel szembeni védelem biztosításán túl az ilyen zárt helyiségek tervezése és gyártása a kezelők zajkibocsátás elleni való védelmét is célozhatja – lásd a következő részt: §229: az 1.5.8. ponthoz tartozó megjegyzések. Egyes mozgó gépeken a teher tartalmazhat egy olyan szerkezetet, amely védelmet nyújt a felborulás és feldőlés vagy a leeső tárgyak vagy mindkettő okozta kockázatok ellen – lásd a következő részeket: §315 és §316: a 3.4.3. és a 3.4.4. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.1.8 Ülés

Ahol indokolt és ahol a munkakörülmények ezt lehetővé teszik, a gép szerves részét képező munkaállásokat úgy kell tervezni, hogy ott üléseket lehessen felszerelni.

Ha a kezelőnek ülnie kell a működés közben és a kezelői hely a gép szerves része, a gépet üléssel kell ellátni.

A kezelői ülés tegye lehetővé a kezelőszemély stabil helyzetét. Továbbá az ülés és annak a kezelőberendezéstől való távolsága a kezelőszemélyhez beállítható legyen.

Ha a gép rezgésnek van kitéve, az ülést úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a kezelőre átvitt rezgés az ésszerűen lehető legkisebb legyen. Az ülés rögzítésének ellen kell állnia minden előforduló behatásnak. Ahol a kezelő lába alatt nincs padló, ott csúszásbiztos anyaggal bevont lábtartót kell biztosítani.

§183 Ülés és a gépek üléssel való ellátása

Az 1.1.8. pontban meghatározott követelmény a kezelő és a gép közötti interfész egy egyedi szempontját érinti, amely rossz tervezés esetén egyszerre lehet kényelmetlenség, fáradtság és egészségkárosodás forrása – lásd a következő részt: §181: az 1.1.6. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.1.8. pont első bekezdése előírja, hogy a gép tervezésének lehetővé kell tennie ülések felszerelését, „*ahol indokolt és ahol a munkakörülmények ezt lehetővé teszik*”. A gépek gyártóinak ezért meg kell vizsgálniuk, vajon a kezelők számára kényelmesebb-e, és feladataikat részben vagy egészben könnyebben és hatékonyabban tudják-e ellátni ülő helyzetben.¹¹² Ha ezt állapítják meg, a munkaállást, vagyis a gép azon részét, ahol a kezelői ülést elhelyezik, úgy kell megtervezni, hogy ott a megfelelő számú ülést fel lehessen szerelni. Ebből

¹¹² EN 1005-4: 2005+A1:2008 Gépek biztonsága. Az ember fizikai teljesítménye. 4. rész: A géppel összefüggő munkatesttartások és -mozgások értékelése.

következik, hogy kiemelt figyelmet kell fordítani a munkafelületek magasságára, a vezérlőberendezések és a gép más olyan részeinek helyére és kialakítására, amelyhez a kezelőnek hozzá kell férnie, valamint az ülés, illetve a kezelő felső és alsó végtagjai számára biztosított tér nagyságára.

Az 1.1.8. pont második bekezdése akkor alkalmazandó, ha a kezelő az üzemeltetés során ülni fog, és a munkaállás a gép szerves része, tehát akkor, amikor a kezelői ülést nem a gép mellett a földön, hanem magán a gépen helyezik el. Ebben az esetben a géppel együtt az ülést is biztosítani kell.

Az 1.1.8. pont második és harmadik bekezdése az ülésre vonatkozó követelményeket fogalmazza meg. Az ülést úgy kell megtervezni, hogy az lehetővé tegye a kezelőszemély stabil helyzetét, figyelembe véve az előrelátható használati körülményeket, ideértve különösen a gép előrelátható helyváltoztató mozgását.

Az ülés releváns paramétereinek, tehát például magasságának, szélességének, mélységének és dőlésszögének, a háttámla és adott esetben a kartámlák és lábtartók helyzetének állíthatónak kell lenniük, hogy alkalmazkodni tudjanak a kezelőszemélyek fizikai méretének különbségeihez. Ezenfelül az ülésnek a kezelőszemély által használt vezérlőberendezésekhez viszonyított helyzetének szintén állíthatónak kell lenniük, ideértve a pedálokat is. Ez megvalósítható állítható ülés, állítható vezérlőberendezések vagy mindkettő biztosításával.¹¹³

Az olyan gépek esetében, ahol az ülő kezelőszemély a gép saját működéséből vagy egyenetlen talajon történő működéséből eredő rezgéseknek lehet kitéve, a megfelelő rezgéscsillapító függesztőrendszerrel felszerelt ülés biztosítása az egyik módja az ülő kezelőszemélyek teljes test vibrációnak való kitévtségéből eredő kockázat csökkentésének – lásd a következő részt: §231: az 1.5.9. ponthoz tartozó megjegyzések.¹¹⁴

¹¹³ Lásd a következőt: EN ISO 14738:2008 Gépek Biztonsága. A gépeken lévő munkahelyek tervezésének antropometriai követelményei (ISO 14738:2002, módosítva Cor 1:2003, Cor 2:2005).

¹¹⁴ Lásd például a következőt: EN ISO 7096:2008 Földmunkagépek. A gépkezelőülés rezgésének laboratóriumi értékelése (ISO 7096:2000).

1.2 VEZÉRLŐRENDSZEREK

1.2.1 A vezérlőrendszerek biztonsága és megbízhatósága

A vezérlőrendszereket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a veszélyes helyzetek kialakulása megakadályozható legyen. Mindenekelőtt úgy kell ezeket megtervezni és gyártani, hogy:

- álljanak ellen a tervezett működési behatásoknak és külső hatásoknak,*
- a vezérlőrendszer hardverének vagy szoftverének meghibásodása ne vezessen veszélyes helyzethez,*
- a vezérlőrendszer logikájának hibái ne vezessenek veszélyes helyzetekhez,*
- a működés közbeni ésszerűen előrelátható emberi hiba ne vezessen veszélyes helyzetekhez,*

Különös figyelmet kell fordítani az alábbiakra:

- a gép nem indulhat el váratlanul,*
- a gép paraméterei nem változhatnak irányítatlanul, ha ilyen változás veszélyes helyzetekhez vezethet,*
- a gépet ne lehessen megakadályozni a leállásban, ha a leállítási parancsot kiadták,*
- a gép mozgó alkatrésze vagy gép által tartott darab nem eshet le vagy dobódhat ki,*
- lehetővé kell tenni minden mozgó rész automatikus vagy kézi megállítását,*
- a védőberendezések maradjanak teljesen működőképesek vagy adjanak parancsot a leállásra,*
- a vezérlőrendszer biztonsági részei összehangoltan vezéreljék a gép és/vagy részben kész gép teljes szerelékét.*

Kábel nélküli vezérlésnél automatikus leállási parancsot kell adni, ha a megfelelő vezérlési jelek nem érkeznek be, beleértve a kommunikáció elvesztését is..

§184 A vezérlőrendszerek biztonsága és megbízhatósága

A gép vezérlőrendszere az a rendszer, amely a gép egyes részeitől, a kezelőktől, a külső vezérlőberendezéstől vagy ezek bármely együttesétől érkező bemeneti jelzésekre reagál, és megfelelő kimeneti jelzéseket generál a gép működtetői számára, elérve ezáltal a gép rendeltetésszerű módon történő működését. A vezérlőrendszerek különböző technológiákat vagy technológiák együttesét használhatják; ezek lehetnek például mechanikai, hidraulikus, pneumatikus, elektromos vagy elektronikus technológiák. Az elektronikus vezérlőrendszerek programozhatók lehetnek.

A vezérlőrendszernek a gép biztonságos és megbízható működését lehetővé tevő tervezése és gyártása kulcsfontosságú tényező az egész gép biztonságának

szavatolása szempontjából. A kezelőknek biztosítaniuk kell tudni, hogy a gép minden esetben biztonságosan és az elvárt módon működjön.

Az 1.2.1. pontban meghatározott követelmények a vezérlőrendszer valamennyi olyan elemére vonatkoznak, amelyek hiba vagy meghibásodás esetén a gép nem szándékos vagy váratlan viselkedéséből fakadó veszélyekhez vezethetnek. Különös jelentőséggel bírnak a vezérlőrendszer biztonsági funkciókhoz kapcsolódó elemeinek, például a védőburkolatok összekapcsoló és védőkapcsoló eszközeihez, a biztonsági berendezésekhez vagy vészleállító vezérlőkhöz kapcsolódó vezérlőrendszer-elemek tervezése és gyártása szempontjából, mivel a vezérlőrendszer biztonsággal összefüggő elemeinek meghibásodása veszélyes helyzetet teremthet, amikor a megfelelő biztonsági funkciónak a legközelebbi alkalommal működésbe kellene lépnie. Egyes biztonsági funkciók egyben működési funkciók is lehetnek; ilyen például egy két kézzel kezelhető indító vezérlőberendezés.

Az 1.2.1. pont első bekezdése és annak négy francia bekezdése meghatározza a vezérlőrendszerek biztonságára és megbízhatóságára vonatkozó alapkövetelményeket. Az 1.2.1. pont második bekezdése és annak hét francia bekezdése a legfőbb kerülendő veszélyes eseményeket és helyzeteket mutatja be.

Az 1.2.1. pont első bekezdésének első francia bekezdése szerint a vezérlőrendszereknek ellen kell tudni állniuk a tervezett működési behatásoknak és külső hatásoknak, figyelembe véve az előrelátható rendellenes helyzeteket – lásd a következő részeket: §160: a 2. általános alapelvhez tartozó megjegyzések; és §175: az 1.1.2. c) ponthoz tartozó megjegyzések. A vezérlőrendszernek ennél fogva ellen kell tudnia állni a gép saját működéséből vagy annak környezetéből fakadó mechanikai hatásoknak, például az ütéseknek, rezgéseknek vagy kopásnak. A vezérlőrendszernek ellen kell tudnia állni az olyan külső és belső körülményeknek, amelyek között a gép használatát tervezték, ideértve például a nedvességet, a szélsőséges körülményeket, a rozsdásodást okozó léghőrt és a port. A vezérlőrendszerek megfelelő működését nem befolyásolhatja elektromágneses sugárzás, akár a gép egyes részei, akár azon külső körülmények egyes elemei okozzák azt, amelyben a gép használatát tervezik – lásd a következő részt: §233: az 1.5.11. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.2.1. pont első bekezdésének második és harmadik francia bekezdése a vezérlőrendszernek a hardver vagy a szoftver meghibásodása esetén bekövetkező viselkedését tárgyalja. Ezek a követelmények figyelembe veszik azt a lehetőséget, hogy a vezérlőrendszerben hiba keletkezik, például egy mechanikus, hidraulikus, pneumatikus vagy elektromos alkatrész meghibásodása vagy egy programozható rendszer szoftverjének hibája nyomán. A vezérlőrendszereket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy ha ilyen meghibásodások vagy hibák történnek, azok ne vezessenek az 1.2.1 pont második bekezdésében ismertetettekhez hasonló veszélyes helyzetekhez – lásd a következő részt: §205: az 1.2.6. ponthoz tartozó megjegyzések.

A gép veszélyes funkciói feletti ellenőrzés visszanyerhető például a működés leállítása, a funkció villamosenergia-ellátásának megszüntetése vagy a funkció veszélyes műveletének megakadályozása révén. Ha a gép kapcsolódó funkciói a hiba vagy meghibásodás ellenére például egy redundáns architektúrának köszönhetően tovább működnek, gondoskodni kell a hiba vagy meghibásodás

észlelésére szolgáló eszközökről annak érdekében, hogy meg lehessen tenni a biztonságos állapot eléréséhez vagy fenntartásához szükséges intézkedéseket.

Az e követelmény teljesítése során alkalmazott eszközök a vezérlőrendszer típusától, a vezérlőrendszer érintett részétől és a meghibásodása esetén várhatóan felmerülő kockázatoktól függően eltérhetnek.

Az alkalmazható koncepciók többek között a következők lehetnek:

- a biztonsági funkciót érintő hibák vagy meghibásodások valószínűségének kizárása vagy csökkentése kiemelten megbízható alkatrészek használata és jól bevált biztonsági elvek, például az egyik alkatrész által egy másikra gyakorolt pozitív mechanikai hatás elvének alkalmazása révén;
- szabványos alkatrészek használata, a vezérlőrendszer által a biztonsági funkciók megfelelő időközönként végzett ellenőrzésével;
- a vezérlőrendszer egyes elemeinek redundanciája annak érdekében, hogy egyetlen hiba vagy meghibásodás ne vezessen a biztonsági funkció kieséséhez. A redundáns elemek műszaki sokfélesége megelőzheti a gyakori okok által előidézett hibákat;
- automatikus nyomon követés annak biztosítása érdekében, hogy a hibákat vagy meghibásodásokat észlelik, és elindítják az adott kockázat megelőzését célzó szükséges védőintézkedéseket. Védőintézkedés lehet többek között a veszélyes folyamat leállítása, a folyamat újraindulásának megakadályozása vagy riasztás bekapcsolása.

Ezek a lehetőségek különböző kombinációkban is alkalmazhatók.

A vezérlőrendszer egy adott, biztonsággal összefüggő elemének kívánt teljesítményszintje azon kockázat szintjétől függ, amelyhez a biztonsági funkciót tervezték, és azt a gyártó kockázatelemzése alapján kell meghatározni. Az egyedi gépkategóriákra vonatkozó C típusú szabványok útmutatást nyújtanak a vezérlőrendszer különböző biztonsággal összefüggő elemeinek elvárt teljesítményszintjére vonatkozóan.

A vezérlőrendszer biztonsággal összefüggő elemei kívánt teljesítményszintjének elérését ellenőrizni kell, egyaránt figyelembe véve az ilyen rendszerek hardver- és szoftverjellemzőit.

A vezérlőrendszerek biztonsággal összefüggő részeinek tervezésére vonatkozó előírásokat az EN ISO 13849-1¹¹⁵ és az EN 62061 szabvány¹¹⁶ tartalmazza.

Az 1.2.1. pont első bekezdésének negyedik francia bekezdése a működés közbeni ésszerűen előrelátható emberi hibára vonatkozik. E követelmény teljesítése érdekében a vezérlőrendszert a lehető legnagyobb hibatűréssel kell megtervezni. Ez magában foglalja az olyan intézkedéseket, mint a hibák észlelése és megfelelő visszajelzés küldése a kezelőnek a hibák javításának megkönnyítése érdekében.

¹¹⁵ EN ISO 13849-1:2008 Gépek biztonsága. Vezérlőrendszerek biztonsággal összefüggő szerkezeti részei. 1. rész: A kialakítás általános elvei (ISO 13849-1:2006).

¹¹⁶ EN 62061:2005 Gépi berendezések biztonsága. A biztonsággal összefüggő villamos, elektronikus és programozható elektronikus vezérlőrendszerek működési biztonsága (IEC 62061:2005).

A kezelői hibák minimalizálását célzó, a gépek és az emberek közötti kölcsönhatásokra vonatkozó általános alapelveket az EN 894-1 szabvány¹¹⁷ tartalmazza.

Az 1.2.1. pont harmadik bekezdése a kábel nélküli, például rádió-, optikai vagy hanglokátorjelekkel működő vezérlőrendszerekkel kapcsolatos egyedi veszélyre utal: ez a vezérlőberendezések és a vezérelni kívánt gép közötti helytelen jelek vagy a közöttük lévő kapcsolat megszakadása. Megjegyzendő, hogy a 3.3. pont kiegészítő követelményeket ír elő a mozgó gépek távvezérlő rendszereire vonatkozóan.

1.2.2 Vezérlőberendezések

...

§185 Vezérlőberendezések

A vezérlőberendezések a vezérlőrendszer azon részei, amelyek észlelik a kezelőtől rendszerint kéz- vagy lábnyomással érkező bemeneti jeleket. Számos különböző típusú vezérlőberendezés létezik, ideértve például a nyomógombokat, emelőkarokat, kapcsolókat, fogantyúkat, csúszkákat, botkormányokat, kormányokat, pedálokat, a billentyűzetet és az érintőképernyőt. A vezérlőberendezések elhelyezkedhetnek magán a gépen, illetve távvezérlés esetén a géptől távol is lehetnek és ahhoz például vezetékkel vagy rádió-, optikai és hanglokátorjelekkel kapcsolódhatnak.

Az 1.2.2. pontban felsorolt követelmények alkalmazásakor különös figyelmet kell fordítani az ergonómiai alapelvekre, mivel a vezérlőberendezések a gépek és a kezelők közötti interfészen helyezkednek el – lásd a következő részt: §181: az 1.1.6. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.2.2. pont következő bekezdéseiben felsorolt követelményekkel kapcsolatos előírásokat az EN 894 sorozat¹¹⁸ és az EN 61310 sorozat szabványai¹¹⁹ tartalmazzák.

A vezérlőberendezésekre vonatkozó, az 1.2.2. pontban meghatározott általános követelményeken túl az I: melléklet alábbi részei kiegészítő követelményekkel szolgálnak a vezérlőberendezésekre vonatkozóan egyes gépkategóriák és kockázatok esetén:

¹¹⁷ EN 894-1:1997+A1:2008 Gépek biztonsága. A kijelzők és a kezelőelemek tervezésének ergonómiai követelményei. 1. rész: Az ember, a kijelzők és a kezelőelemek közötti kölcsönhatás általános elvei.

¹¹⁸ EN 894-1:1997+A1:2008 Gépek biztonsága. A kijelzők és a kezelőelemek tervezésének ergonómiai követelményei. 1. rész: Az ember, a kijelzők és a kezelőelemek közötti kölcsönhatás általános elvei; EN 894-2:1997+A1:2008 Gépek biztonsága. A kijelzők és a kezelőelemek tervezésének ergonómiai követelményei. 2. rész: Kijelzők; EN 894-3:2000+A1:2008 Gépek biztonsága. A kijelzők és a kezelőelemek tervezésének ergonómiai követelményei. 3. rész: Kezelőelemek.

¹¹⁹ EN 61310-1:2008 Gépek biztonsága. Jelzés, megjelölés és működtetés. 1. rész: A látható, hallható és tapintható jelek követelményei (IEC 61310-1:2007); EN 61310-2:2008 Gépek biztonsága. Jelzés, megjelölés és működtetés. 2. rész: A megjelölés követelményei (IEC 61310-2:2007); EN 61310-3:2008 Gépek biztonsága. Jelzés, megjelölés és működtetés. 3. rész: A működtetőelemek elhelyezésének és működtetésének követelményei (IEC 61310-3:2007).

- hordozható kézi és/vagy kézi irányítású gépek – 2.2.1. és 2.2.2.1. pont;
- gép mozgása – 3.3. pont;
- emelési műveletek – 4.2.1. pont;
- föld alatti munkára szolgáló gépek – 5.3. pont;
- személyek emelésére szolgáló gépek – 6.2. és 6.4.2. pont.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

A vezérlőberendezések legyenek:

- *jól láthatóak és azonosíthatóak, ahol lehet, piktogramokat kell használni,*
- ...

§186 A vezérlőberendezések azonosítása

Az 1.2.2. pontnak a vezérlőberendezések láthatóságáról és egyértelmű azonosításáról szóló első francia bekezdésének célja, hogy lehetővé tegye a kezelők számára, hogy a berendezéseket késlekedés nélkül működésbe léptethessék, és elkerüljék az abból fakadó nem szándékos parancsokat, hogy a kezelő összetéveszt két vezérlőberendezést. Mivel a kezelőknek gyakran különböző feladatokat kell ellátniuk, és tevékenységük során több különböző gépet használnak, fontos, hogy a gyártók lehetőség szerint szabványos színek, formák és piktogramok használatával azonosítsák a vezérlőberendezéseket, és így a kezelőket a feladatok vagy a gépek közötti váltáskor ne érje meglepetés. Ha egy vezérlőberendezés funkciója szabványos alakjából és elhelyezkedéséből nyilvánvaló, például a mozgó gépen található kormánykerék vagy kormányok esetén, nincs szükség további azonosításra.

Ha a vezérlőket írásbeli vagy szóbeli információk révén azonosítják, ezekre az információkra a géppel kapcsolatos információkkal és figyelmeztetésekkel kapcsolatos nyelvi követelmények alkalmazandók – lásd a következő részt: §245: az 1.7.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

- *úgy elhelyezve, hogy működtetésük biztonságos legyen, késlekedés, idővesztés és félreérthetőség nélkül,*
- ...

§187 A vezérlőberendezések elhelyezése

Az 1.2.2. pont második francia bekezdése kötelezi a gyártókat, hogy a vezérlőberendezéseknek a gépen történő elhelyezésekor vegyék figyelembe az ergonómiai alapelveket, biztosítva ezáltal, hogy a berendezések a kezelők számára jól láthatók, valamint hogy azok hatékonyan és biztonságosan elérhetők és használhatók, kényelmetlen testtartás felvétele nélkül.

A vezérlőberendezések elhelyezésekor figyelembe kell venni a kezelők által végzendő feladatokat és az ezekhez tartozó működési módokat, a munkaállomások és a munkaállások elhelyezkedését és jellemzőit, azt, vajon a kezelők állni vagy ülni fognak-e, valamint azt az igényt, hogy a kezelőknek a vezérlőberendezések használata során meg kell figyelniük a gép egyes részeit.

A vezérlőberendezések elrendezésekor szintén figyelembe kell venni a gép azok használata által érintett részeinek elhelyezkedését, követve az általánosan elfogadott szokásokat. A gépnek a kezelőtől jobbra eső részeit vezérlő berendezést például a munkaállás jobb oldalán kell elhelyezni; egy felfelé irányuló mozgást vezérlő berendezést a lefelé irányuló mozgást vezérlő berendezés fölött kell elhelyezni, és így tovább.

Amennyiben a vezérlőberendezéseket meghatározott sorrendben kell működtetni, azokat ebben a sorrendben kell elrendezni. A kapcsolódó funkciókat vezérlő berendezéseket egy csoportban kell elhelyezni, az egymástól független funkciókat vezérlő berendezéseket pedig egyértelműen el kell különíteni.

A várhatóan a leggyakrabban vagy folyamatosan használt vezérlőberendezéseket a kezelő látómezőjében középen kell elhelyezni, a közvetlen elérési távolságon belül, ahol előrehajlás nélkül elérhetők. Szükség esetén ehhez szükség lehet a vezérlőberendezések helyzetének beállítását biztosító eszközökre, amelyek igazodnak a kezelők különböző testméretéhez.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

– *úgy megtervezve, hogy a vezérlőberendezés mozgása megfeleljen a hatásának,*

...

§188 A vezérlőberendezések mozgása

Az 1.2.2. pont harmadik francia bekezdésében előírt követelmény a vezérlőberendezések tervezésére vonatkozó két alapelvet foglal magában, amelyek célja a felhasználók elvárásainak való megfelelés és az általános gyakorlattal való összhang biztosítása a veszélyes helyzetek és hibák elkerülése érdekében. A követelmény a vezérlőberendezések, például az emelőkarok vagy kézikerekek mozgására vonatkozik.

Ahol erre lehetőség van, az ilyen berendezések mozgásának iránya meg kell, hogy egyezzen a használatuk által vezérelt mozgás irányával. Más paramétereket vezérlő berendezések esetében a berendezés mozgásirányának összhangban kell állnia az elfogadott szokásokkal, például azzal, hogy a berendezésnek az óramutató járásával megegyező irányban történő elfordítása növeli az adott paraméter értékét, míg az ezzel ellentétes mozgása csökkenti azt.

Különös figyelmet kell fordítani az olyan gépekben található vezérlőberendezések tervezésére, ahol a munkaállás a gép többi részéhez viszonyítva elfordulhat, aminek eredményeképpen a vezérlőberendezés által vezérelt egyes mozgások iránya ellentétessé válik.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

- *a veszélyes téren kívül elhelyezve, kivéve, ahol ez bizonyos vezérlőberendezéseknél így szükséges, mint például vészleállító vagy távvezérlő egység,*
- *úgy elhelyezve, hogy működése ne okozhasson további veszélyt,*

...

§189 A vezérlőberendezések helye és elhelyezése

A vezérlőberendezések veszélyes téren kívüli helye és elhelyezése, amelyet az 1.2.2. pont negyedik és ötödik francia bekezdése ír elő, az egyik olyan mód, amelynek köszönhetően elkerülhető a kezelők veszélynek való kitettsége – lásd a következő részt: §165: az 1.1.1. b) ponthoz tartozó megjegyzések. E követelmény alkalmazásakor nem csupán azokat a területeket kell figyelembe venni, ahol a gép veszélyes elemeivel való közvetlen érintkezés kockázata áll fenn, hanem azokat is, ahol a gépből kilökődő tárgyak vagy az abból származó kibocsátásokhoz kapcsolódó veszélyek létezhetnek. Az említett követelmények teljesíthetők például a vezérlőberendezéseknek a mozgó részekről kellő távolságban való elhelyezése – lásd a következő részt: §212: az 1.3.7. ponthoz tartozó megjegyzések – vagy a vezérlőberendezéseknek egy védőernyő mögött vagy egy megfelelő fülkében történő elhelyezése révén – lásd a következő részt: §182: az 1.1.7. ponthoz tartozó megjegyzések.

Ha szükséges az ezen általános szabálytól való eltérés, például olyan esetekben, amikor beállítás vagy karbantartás céljából veszélyes téren belül vezérlőberendezéseket kell felállítani, a negyedik francia bekezdésben szereplő követelménynek eleget lehet tenni egy beállítási vagy karbantartási üzemmód biztosításával, amely kiválasztása esetén különös védőintézkedéseket léptet életbe, például alacsony sebességet és/vagy fokozatos helyváltoztatást – lásd a következő részt: §204: az 1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések. A vészleállító berendezések veszélyes térben történő biztosítása szintén kivételt képez az általános szabály alól – lásd a következő részt: §202: az 1.2.4.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

- *úgy megtervezve vagy védve, hogy ha veszély áll fenn, a kívánt hatást csak szándékos beavatkozással lehessen elérni,*

...

§190 A vezérlőberendezések nem szándékos működésének megelőzése

Az 1.2.2. pont hatodik francia bekezdésében előírt követelmény célja a vezérlőberendezések nem szándékos működtetésének elkerülése. A nem szándékos működtetés számos okból fakadhat; ilyen lehet például a kezelő valamely testrésze vagy ruházatának valamely része és a vezérlőberendezés közötti véletlen érintkezés,

két egymás mellett lévő vezérlőberendezés véletlen bekapcsolása (például két gomb vagy kar megnyomása egy kézzel vagy két pedál lenyomása egy lábbal), a gép környezetében valamely akadályba ütköző vezérlőberendezés, vagy a vezérlőberendezés kapaszkodóként történő használata a munkaállás megközelítése során – lásd a következő részt: §317: a 3.4.5. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az ilyen kockázatokat a gép várható élettartamának különböző szakaszaira vonatkozóan értékelni kell, figyelembe véve a kezelő feladatait és az ezekhez tartozó működési módokat, és azokat megfelelő tervezési intézkedésekkel meg kell előzni. Ilyen intézkedések lehetnek többek között az alábbiak:

- a vezérlőberendezés kellő ellenállással történő tervezése az enyhe nyomásból eredő nem szándékos működtetés elkerülése érdekében;
- a vezérlőberendezés mélyedésben történő elhelyezése vagy peremmel történő körbevétele;
- a vezérlőberendezés olyan módon történő elhelyezése és/vagy védelme, hogy az ne érintkezessen a kezelő testével vagy ruházatával, és hogy a gép környezetében ne ütközhessen akadályba;
- olyan vezérlőberendezés felszerelése, amelynek működtetése két független műveletet kíván;
- a vezérlőberendezés zárral történő ellátása.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

- *olyan kialakítású, hogy ellenálljon az előrelátható behatásoknak; különösen figyelni kell a vészleállító szerkezetekre, amelyeket jelentős behatás érhet.*

...

§191 A vezérlőberendezések szilárdsága

Az 1.2.2. pont hetedik francia bekezdésében előírt követelmény a vezérlőberendezések mechanikai szilárdságával kapcsolatos. A vezérlőberendezések törése veszélyes helyzetet teremthet, mivel ilyenkor így nincs lehetőség az adott funkció vezérlésére. Egy ilyen törés maga is okozhat sérülést.

A követelmény alkalmazásakor figyelembe kell venni a gép várható élettartalmának különböző szakaszaiban érvényes rendeltetésszerű használati körülményeket, valamint a különböző érintett feladatokat és üzemmódokat – lásd a következő részt: §207: az 1.3.2. ponthoz tartozó megjegyzések. Ez különösen fontos a vészleállító berendezések esetében, amelyeket gyorsan kell működésbe léptetni, és amelyeket gyakran ütések elszenvedésére terveznek – lásd a következő részt: §202: az 1.2.4.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

Ha egy vezérlőberendezés tervezése és gyártása olyan, hogy több különböző műveletet hajt végre, azaz nincs egy az egyben megfelelés, a művelet legyen jól láthatóan megjeleníthető, és ahol szükséges, visszaigazolható.

...

§192 Különböző műveletek végrehajtásához készült vezérlőberendezések

Az 1.2.2. pont második bekezdésében szereplő követelmény akkor alkalmazandó, amikor egyetlen vezérlőberendezés több különböző funkció vezérlésére alkalmas.

Egyes vezérlőberendezések például a kiválasztott vezérlési vagy üzemmódtól függően különböző műveleteket hajthatnak végre. A vezérlőberendezések a gépre felszerelt cserélhető berendezésektől függően is különböző műveleteket végezhetnek. Egyes botkormányos vezérlőberendezések hosszanti, szélirányú és körkörös mozgatással különböző műveleteket vezérelhetnek, és a botkormány különböző mozgásainak hatásai a berendezésbe épített nyomógomb vagy váltókapcsoló segítségével változtathatók.

Az ilyen vezérlőberendezések használata megkönnyítheti egyes gépkategóriák vezérlését, mivel csökkenti a szükséges kéz- és karmozgások számát és kiterjedését. Rendkívül fontos azonban, hogy az ilyen berendezések tervezésekor gondoskodjanak a berendezés különböző mozgásai hatásainak egyértelmű azonosításáról, és arról, hogy a berendezések tervezése lehetővé tegye az egyes végezhető műveletek világos megkülönböztetését. Ahol az ilyen tévedést mindenképpen el kell kerülni, egy adott funkció vezérléséhez két különböző műveletre van szükség.

Az 1.2.2. pont második bekezdésében szereplő követelmény ezenfelül az úgynevezett numerikus vezérlésű gépek vagy a programozható elektronikus vezérlőrendszerrel rendelkező gépek esetében is alkalmazandó, ahol a bemeneti jeleket billentyűzeten vagy érintőképernyőn adják meg. A hibák elkerülésének egyik módja, ha a szoftver kijelzi az elvégzendő műveletet, és megerősítést kér a kezelő részéről, mielőtt elküldené a kimeneti jelet a gép kezelőelemeihez.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

A vezérlőberendezéseket úgy kell elrendezni, hogy elhelyezkedésük, mozgásuk és a műveletnek való ellenállásuk a végrehajtandó műveletnek megfelelő legyen, figyelembe véve az ergonómiai alapelveket.

...

§193 Vezérlőberendezések és ergonómiai alapelvek

Az 1.2.2. pont harmadik bekezdésében előírt követelményből következik, hogy a vezérlőberendezések jellemzőinek figyelembe kell venniük a kezelő feladatainak különböző paramétereit, például a következőket:

- a vezérlőberendezés elhelyezésekor szükséges pontosság;
- a szükséges beállítási sebesség;
- a berendezés működtetéséhez szükséges erő.

Figyelmet kell fordítani a vezérlőberendezés láthatóságára és arra, hogy a kezelők minden feladathelyzetben és üzemmódban hatékonyan és biztonságosan elérhessék és használhassák azokat, kényelmetlen testtartás felvétele nélkül. A vezérlőberendezések elrendezésének, a berendezés mozgó részei utazótávolságának és a berendezések működtetéséhez szükséges erőnek figyelembe kell vennie a végzett művelet jellegét, az emberi kéz és láb funkcionális anatómiáját, valamint a kezelők csoportjának testméreteit. A gyakran vagy folyamatosan használt vezérlőberendezések esetében a berendezések tervezésekor kerülni kell a kényelmetlen testtartást vagy túlzott karfeszítettséget kivánó ismétlődő mozgásokat, amelyek elősegíthetik a váz- és izomrendszeri rendellenességek kialakulását.

Ahol rögzítve tartandó vezérlőberendezések használatára van szükség, azokat úgy kell megtervezni, hogy a lehető legnagyobb mértékben csökkenjenek a kezelőkre nehezedő terhek – lásd a következő részeket: §301: a 3.3.1. ponthoz tartozó megjegyzések; §353: a 4.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések; és §371: a 6.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

A vezérlőberendezések között lévő térnek elegendőnek kell lennie a nem szándékos működtetés kockázatának csökkentéséhez úgy, hogy mindeközben nem tesz szükségessé felesleges mozgásokat. Különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a kezelők várhatóan használnak-e majd egyéni védőeszközöket, például védőkesztyűt vagy védőlábbelit – lásd a következő részt: §176: az 1.1.2. d) ponthoz tartozó megjegyzések.

A vezérlőberendezések elhelyezésének és elrendezésének ezenfelül tekintettel kell lennie az ember információfeldolgozási képességére, a figyelem, az észlelés és az értelmezés tekintetében.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

A gépet el kell látni a biztonságos működéshez szükséges jelzőrendszerrel. Ezt a kezelőnek le kell tudni olvasni a vezérlőhelyről.

...

§194 Jelzőrendszerek és kijelzők

Az 1.2.2. pont negyedik bekezdésében szereplő követelmény előírja, hogy a gépet fel kell szerelni a szükséges jelzőrendszerrel, amely lehetővé teszi a kezelők számára különböző feladataik elvégzését. E rendszerek lehetnek például a kezelőket a gép releváns paramétereiről (például a gép egyes részeinek sebessége, terhelése, hőmérséklete vagy nyomása), valamint a műveleteik által a vezérlőberendezésre gyakorolt hatásokról tájékoztató jelzések, amennyiben ezek nem nyilvánvalók.

A jelzőrendszerek ezenkívül figyelmeztetéssel is szolgálhatnak a kezelők részére, amikor egy adott paraméter meghaladja a biztonságos értéktartományt. Az ilyen jelzőrendszerek összekapcsolhatók korlátozó berendezésekkel, amelyek a biztonságos paraméterek túllépése esetén elindítanak bizonyos műveleteket. A jelzőrendszerek egy-egy adott üzemmóddal, például az alacsony sebességgel vagy a fokozatos működéssel együtt is alkalmazhatók.

Gyakori jelzőrendszerek többek között a digitális kijelzők és képernyők, az analóg kijelzők, például számlapok és mértékek, valamint az érintés- és hangalapú jelzőrendszerek. A jelzőrendszerek a vezérlőberendezések szerves részét is képezhetik, de önállóak is lehetnek. Utóbbi esetben úgy kell megtervezni és elhelyezni őket, hogy azokat a kezelők a kapcsolódó vezérlőberendezés használatakor a vezérlőhelyről könnyen leolvashassák és értelmezhessék. Különösképpen, a jelzőrendszerek tervezésének elő kell segítenie a gép rendellenes működésének észlelését.

A jelzőrendszerekre és kijelzőkre a gépen, a tájékoztató és a figyelmeztető berendezéseken feltüntetett információkról és figyelmeztetésekről szóló 1.7.1., 1.7.1.1. és 1.7.1.2. pontokban felsorolt követelmények vonatkoznak. Különösképpen a jelzőrendszereken és a kijelzőkön megjelenő minden írott vagy szóbeli információ esetében eleget kell tenni az 1.7.1. pontban szereplő nyelvi követelményeknek – lásd a következő részeket: §245–§248: az 1.7.1., az 1.7.1.1. és az 1.7.1.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

A kezelő mindegyik vezérlőhelyről meg tudja győződni arról, hogy a veszélyes terekben senki sem tartózkodik, illetve a vezérlőrendszert úgy kell megtervezni és gyártani, hogy az indítás mindaddig tiltva legyen, amíg a veszélyes térben valaki tartózkodik.

Ha e lehetőségek egyike sem alkalmazható, akkor a gép indítása előtt figyelmeztető hang- és/vagy fényjelzést kell adni. A veszélynek kitett személyeknek legyen elég idejük elhagyni a veszélyes teret vagy megakadályozni a gép indulását.

...

§195 Rálátás a veszélyes terekre indítás során

Az 1.1.2. b) ponttal összhangban az elsődleges intézkedés a kockázatok kiküszöbölése vagy csökkentése, például a gép olyan tervezése révén, hogy elkerülhető legyen a géphez tartozó veszélyes térbe történő belépés – lásd a következő részt: §239: az 1.6.1. ponthoz tartozó megjegyzések –, illetve védőburkolatok és/vagy biztonsági berendezések felszerelésével, amelyek lehetővé teszik a veszélyes térben tartózkodó személyek észlelését, és a személyek jelenlétében történő indítás megakadályozását. Nem minden esetben van azonban mód ilyen intézkedésekre.

Ha fennáll annak a kockázata, hogy a veszélyes térbe személyek léphetnek, az 1.2.2. pont ötödik és hatodik bekezdésében előírt követelmény célja az, hogy a gép indítása előtt a kezelő meggyőződhessen arról, tartózkodik-e valaki a veszélyes térben. Az érintett személyek lehetnek más kezelőszemélyek vagy más, veszélynek kitett

személyek, például a karbantartást végző kezelők. Amennyiben a veszélyes tér a gép környezetében található, az ott tartózkodók is veszélynek lehetnek kitéve – lásd a következő részt: §165: az 1.1.1. b) ponthoz tartozó megjegyzések.

Ha a gép nem tervezhető meg úgy, hogy a gép indítását vezérlő kezelő a vezérlőhelyről megfelelően és közvetlenül rálásson a veszélyes térre, közvetlen látássegítőket, például tükröket vagy zárt láncú televíziót (CCTV) kell biztosítani.

E tekintetben megjegyzendő, hogy a mozgó gépek vezetőhelyről való rálátáshoz kapcsolódóan a 3.2.1. pont kiegészítő követelményeket tartalmaz.

Amennyiben nem biztosítható a vezérlőhelyről a veszélyes térre történő közvetlen vagy közvetett rálátás, a gép indítása előtt figyelmeztető hang- vagy fényjelzést (vagy mindkettőt) kell adni, megfelelő időt hagyva a figyelmeztető jelzés és a gép indítása vagy mozgatása között ahhoz, hogy a veszélynek kitett személyek elhagyják a veszélyes teret, illetve, ha erre nincs módjuk, rendelkezniük kell a gép indítását megakadályozó eszközökkel, például a veszélyes térben elhelyezett vészleállító vezérlőberendezéssel – lásd a következő részt: §202: az 1.2.4.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

A figyelmeztető hang- és fényjelzésekre vonatkozó előírásokat az EN 981 szabvány¹²⁰ tartalmazza.

Ha a géphez tartozó veszélyes térben karbantartási műveletekre kerülhet sor, speciális eszközöket kell biztosítani a gép vagy elemei váratlan elindulásának megakadályozásához – lásd a következő részt: §241: az 1.6.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

Ha szükséges, olyan intézkedéseket kell tenni, amelyek biztosítják, hogy a gép csak egy vagy több előre kijelölt zónában vagy helyen levő vezérlőhelyről legyen vezérelhető.

...

§196 A vezérlőhelyek elrendezése

Az 1.2.2. pont hetedik bekezdésében előírt követelmény célja annak biztosítása, hogy az a hely, ahonnan a kezelő a gép működését vezérli, a gép veszélyes terén kívül legyen, és lehetőség szerint úgy helyezkedjen el, hogy a kezelő gondoskodhasson arról, hogy más személyek se kerüljenek veszélybe.

Kiemelt figyelmet kell fordítani erre a követelményre mozgatható vezérlőberendezések, például függőkapcsolók vagy távvezérlők használatának mérlegelésekor. A kockázatelemzésnek figyelembe kell vennie azt a kockázatot, hogy a kezelő esetenként veszélyes helyzetből végezheti a vezérlést, például olyan térben, ahol fennáll a leeső vagy kilökődő tárgyaktól elszenvedett zúzódás vagy ütés veszélye.

¹²⁰ EN 981:1996+A1:2008 Gépek biztonsága. Akusztikai és optikai vészjelzések és információs jelek rendszere.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

Ahol egynél több vezérlőhely van, a vezérlőrendszert úgy kell megtervezni, hogy az egyik használata kizárja a többi használatát, kivéve a leállítás vezérlését és a vészleállítást.

...

§197 Több vezérlőhely

Az 1.2.2. pont nyolcadik bekezdésében meghatározott követelmény a két vagy több olyan vezérlőhellyel ellátott gépekre vonatkozik, amelyeket rendeltetésük szerint egy, illetve két vagy több kezelő felváltva használ különböző feladatok ellátása, illetve a gép működésének különböző szakaszaiban történő vezérlése céljából. A zavar vagy az egymásnak ellentmondó parancsok elkerülése érdekében az egyes vezérlőhelyeken található vezérlőberendezéseket úgy kell összekapcsolni a vezérlőrendszerrel, hogy az egyik használata kizárja a többi használatát, kivéve a leállítás vezérlését és a vészleállítást.

1.2.2 Vezérlőberendezések (folytatás)

...

Ha a gépnek kettő vagy több kezelőhelye van, minden helyet el kell látni a szükséges vezérlőberendezésekkel, olyan módon, hogy a kezelőszemélyek egymást ne akadályozzák, és ne hozzák veszélyes helyzetbe.

§198 Több kezelőhely

Az 1.2.2. pont utolsó bekezdése a két vagy több, párhuzamosan használható kezelőhellyel rendelkező gépek esetében alkalmazandó. Ez jellemzően az olyan gépegyüttesek esetében fordul elő, amelyeknek alkotóegységei saját kezelőhellyel rendelkeznek – lásd a következő részt: §38: az 2. cikk a) pontjának negyedik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Az ilyen gépegyüttes vezérlőrendszerének egészét, valamint a vezérlőfunkcióknak az egyes kezelőhelyek között történő elosztását úgy kell megtervezni, hogy az egyik kezelőhelyen kiadott parancsok ne akadályozzák a többi kezelőhelyen tartózkodó kezelőszemélyeket, illetve ne teremtsenek számukra veszélyes helyzetet. Különös óvintézkedéseket kell tenni, ha a gépegyüttes valamely elemének működése automatikusan elindítja egy másik elem működését – lásd a következő részt: §199: az 1.2.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.2.3 Indítás

A gép csak az e célra szolgáló vezérlőberendezés szándékos működésbe hozatalával legyen elindítható.

Ugyanez a követelmény vonatkozik:

- a bármilyen okból leállított gép újraindítására,*
- a működési feltételek jelentős változására.*

A gép újraindítását vagy a működési feltételek változtatását azonban elő lehet idézni a vezérlőberendezésen kívüli, erre a célra szolgáló egyéb berendezés szándékos működésbe hozatalával is, feltéve hogy ez nem vezet veszélyes helyzethez.

Automata üzemmódú gépnél a gép indítása, leállás utáni újraindítása, vagy a működési feltételek változtatása legyen lehetséges közbeavatkozás nélkül, feltéve hogy ez nem vezet veszélyes helyzethez.

Ha a gépnek több indítóberendezése van és a kezelők egymást veszélyeztethetik, az ilyen kockázatok kizárása végett további berendezéseket kell beszerezni. Ha a biztonság megköveteli, hogy az indítást és/vagy leállítást meghatározott sorrendben kell elvégezni, a gépnek rendelkeznie kell olyan berendezésekkel, amelyek biztosítják, hogy a műveleteket a helyes sorrendben végezzék el.

§199 Az indítás vezérlése

Az 1.2.3. pontban felsorolt követelmények célja a nem szándékos vagy váratlan indítás megelőzése, amely a gépekkel kapcsolatos súlyos balesetek gyakori oka.

Az 1.2.3. pont első bekezdésében szereplő alapkövetelmény értelmében a gép csak akkor indulhat el, amikor a kezelő egy speciális indítási vezérlőberendezés használatával indítási parancsot ad. Ez a követelmény a gépnek egy működési időszak kezdetén történő első indítására vonatkozik.

Az 1.2.3. pont második bekezdése szerint ez az alapkövetelmény a leállított gép újraindítása, illetve a működési feltételek jelentős változása – például a gép sebességének módosítása – esetén is alkalmazandó.

Így például általános szabályként az indítás nem idézhető elő egy összekapcsolt mozgatható védőburkolat lezárásával, a leállításvezérlés feloldásával vagy egy vészleállító vezérlő feloldásával – lásd a következő részeket: §200–§202: az 1.2.4. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.2.3. pont harmadik bekezdése értelmében ugyanakkor a kifejezetten ilyen célt szolgáló indító vagy újraindító vezérlőberendezésre vonatkozó követelmény nem alkalmazandó az újraindításra vagy a működési feltételek megváltoztatására, amennyiben az indításra szolgáló vezérlőberendezéstől eltérő más berendezés használata nem vezet veszélyes helyzethez.

Így például kivételes esetben lehetőség van a gép egyes funkcióinak az egymáshoz kapcsolt védőburkolatok (vezérlőburkolat) lezárásával vagy egy személynek, illetve a személy észlelt testrészének a biztonsági berendezés érzékelési mezőjéből való eltávolításával történő elindítására. Ez a jellemző ergonómiai okokból hasznos lehet,

mivel így a rövid munkaciklusú gép esetében elkerülhetők az indítóberendezésen végzett ismétlődő műveletek. E kivételes megoldások azonban csak akkor alkalmazhatók, ha a gépet megfelelő kiegészítő védőintézkedésekkel tervezték és gyártották, a nem szándékos vagy váratlan indítás kockázatát megelőzendő.

A munkaciklus elindításához használt vezérlő védőburkolatok kivételes igénybevételére vagy a biztonsági berendezésekre vonatkozó előírásokat az EN ISO 12100-2 szabvány¹²¹ tartalmazza.

Az 1.2.3. pont negyedik bekezdése egy további kivételt tesz lehetővé az első bekezdésben előírt általános szabály alól, olyan esetekben, amikor a gép indítása, a leállítás vagy a működési körülmények megváltozása utáni újraindítás automatikusan történik, feltéve hogy ez nem vezet veszélyes helyzethez. Ez a követelmény feltételezi, hogy az automatikus indítás és újraindítás csak ott engedélyezhető, ahol rendelkezésre állnak és megfelelően működnek a személyeknek az automatikusan vezérelt funkciókból eredő kockázatokkal szembeni védelméhez szükséges eszközök.

Az 1.2.3. pont ötödik bekezdésében meghatározott követelmények kiegészítik az 1.2.2. pont nyolcadik és kilencedik bekezdésében szereplő követelményeket.

A gépet több indítóberendezéssel is el lehet látni, mivel azon több, különböző időben és eltérő feladatokhoz való használatra szánt vezérlőhely található. Ebben az esetben a vezérlőrendszert úgy kell megtervezni, hogy egyszerre csak egy indító vezérlőberendezést lehessen használni, az 1.2.2. pont nyolcadik bekezdésével összhangban.

Több indítóberendezés elhelyezhető olyan gépen, különösen gépegyüttesen is, amely az egyes alkotóegységeken több munkaállással rendelkezik. Ebben az esetben a gépegyüttes teljes vezérlőrendszerét úgy kell megtervezni, hogy az egyik indítóberendezés használata ne teremtsen veszélyes helyzetet a többi kezelőszemély számára. Hasonlóképpen, a teljes vezérlőrendszert úgy kell kialakítani, hogy a gép meghatározott sorrendben elindítandó vagy leállítandó elemeit csak az adott sorrendben lehessen elindítani vagy leállítani, és hogy a helytelen indítási vagy leállítási vezérlési jelek ne vezessenek eredményre.

A gép váratlan elindulásának megelőzésére vonatkozó előírásokat az EN 1037 szabvány¹²² tartalmazza.

Megjegyzendő, hogy az indításra vonatkozóan az 1.2.3. pontban felsorolt általános követelményeken túl a 3.3.2. pontban a gép helyváltoztatásával kapcsolatos, az indításra vonatkozó kiegészítő követelmények találhatóak.

¹²¹ EN ISO 12100-2:2003+A1:2009 Gépek biztonsága. Alapfogalmak, a kialakítás általános elvei. 2. rész: Műszaki alapelvek (ISO 12100-2:2003) – lásd az 5.2.5.3. és az 5.3.2.5. pontot.

¹²² EN 1037:1995+A1:2008 Gépek biztonsága. A váratlan indítás megelőzése.

1.2.4 Leállítás

1.2.4.1 Normál leállítás

A gépet fel kell szerelni olyan vezérlőberendezéssel, amellyel biztonságosan teljesen leállítható.

Minden munkaállást fel kell szerelni olyan vezérlőberendezéssel, amely a gép néhány vagy összes funkcióját le tudja állítani, a fennálló veszélytől függően, hogy a gépet biztonságosnak lehessen tekinteni.

A gép leállításvezérlése elsőbbséget élvezzen az indításvezérléssel szemben.

Amint a gép leállt, vagy annak veszélyes funkciói megszűntek, a hozzájuk tartozó működtető szerkezetek energiaellátását meg kell szakítani.

§200 Normál leállítást lehetővé tevő vezérlőberendezések

Az 1.2.4.1. pontban szereplő követelmény célja annak biztosítása, hogy a kezelők minden esetben biztonságosan le tudják állítani a gépet. A gép működési okok által indokolt biztonságos leállításának szükségességén túl az is elengedhetetlen, hogy a kezelők le tudják állítani a gépet olyan rendellenes működés esetén, amely veszélyes helyzethez vezethet.

A második bekezdés a két vagy több munkaállással rendelkező gépekre vonatkozik. Bizonyos esetekben a gép egészét egyetlen kezelő vezérli több különböző vezérlőhelyről, feladataitól és a működési szakasztól függően. Máskor a gép egyes részeit különböző kezelők irányíthatják. Az egyes munkaállásokon felszerelt leállító vezérlőberendezéssel a gép egésze vagy annak csupán egy része leállítható, ha ez nem jelent kockázatot – lásd a következő részt: §203: az 1.2.4.4. ponthoz tartozó megjegyzések. Szükség esetén a leállító vezérlőberendezésnek a komplex gép vonatkozó részeit meghatározott sorrend szerint kell leállítania – lásd a következő részt: §199: az 1.2.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.2.4.1. pont harmadik bekezdésében előírt követelmény a vezérlőrendszer tervezésére vonatkozik, és különösen fontos a több munkaállással rendelkező gépek esetében, mivel megakadályozza, hogy egy kezelő indítási parancsa felülírjon egy másik kezelő által adott leállítási parancsot. Ezenfelül azt hivatott biztosítani, hogy akkor is ki lehessen adni a leállítási parancsot, ha az indítóberendezés meghibásodása nyomán az indítási parancs folyamatossá válik.

Az 1.2.4.1. pont utolsó bekezdésében foglalt követelménynek, amely szerint amint a gép leállt vagy annak veszélyes funkciói megszűntek, a működtető szerkezetek energiaellátását meg kell szakítani, az a célja, hogy megelőzze a leállítási parancsot követő nem szándékos indítás kockázatát, amelyet a vezérlőrendszer hibája vagy meghibásodása okozhat. Ez azt jelenti, hogy a leállítás elérhető a gépet működtető szerkezetek villamosenergia-ellátásának azonnali eltávolítása révén, vagy úgy, hogy az e szerkezeteket tápláló energiaforrás használatával elvégzik a leállítást, majd ezt követően megszüntetik az energiaellátást.

Megjegyzendő, hogy a leállításra vonatkozóan az 1.2.4.1. pontban felsorolt általános követelményeken túl a 3.3.3. pontban a mozgó gép közlekedési funkciójának leállítására vonatkozó kiegészítő követelmények találhatók.

1.2.4.2 Kezelői leállítás

Ha üzemeltetési okok miatt szükség van olyan leállításvezérlőre, ami nem kapcsolja ki az energiaellátást, akkor a leállás helyzetét figyelni kell, és azt fenn kell tartani.

§201 Kezelői leállítás

Az 1.2.4.2. pont elismeri, hogy üzemeltetési okok miatt, például a gép könnyebb vagy gyorsabb újraindítása érdekében szükség lehet az 1.2.4.1. pontban előírt normál leállításvezérlőn túl egy olyan leállításvezérlő biztosítására, amely nem szakítja meg a működtető szerkezetek energiaellátását. Mivel ebben az esetben a vezérlőrendszer meghibásodása nem szándékos indítást idézhet elő, a vezérlőrendszernek tartalmaznia kell a leállítás helyzetének megfigyelésére alkalmas eszközöket annak biztosítása érdekében, hogy a gép egészen addig leállított helyzetben maradjon, amíg azt az indítóberendezés használatával szándékosan újraindítják. A vezérlőrendszer megfigyeléshez kapcsolódó részét a vezérlőrendszer biztonsággal összefüggő részének kell tekinteni, amelynek megfelelő teljesítményszintet kell nyújtania – lásd a következő részt: §184: az 1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.2.4.3 Vészleállítás

A gépet el kell látni egy vagy több vészleállító berendezéssel, hogy a meglevő vagy közelgő veszélyt el lehessen háritani.

Ez alól kivételt képeznek az alábbiak:

- olyan gép, amelyen egy vészleállító berendezés nem csökkentené a kockázatot, akár azért, mert nem csökkentené a leállási időt, akár azért, mert nem tenné lehetővé a kockázat kezeléséhez szükséges különleges intézkedéseket,*
- hordozható kézi és/vagy kézi irányítású gép.*

A berendezés:

- rendelkezzen jól beazonosítható, jól látható és könnyen megközelíthető vezérlőberendezéssel,*
- legyen képes a veszélyes műveletet a lehető leggyorsabban leállítani további kockázat előidézése nélkül,*
- ahol szükséges, indítson el bizonyos védelmi műveleteket vagy engedélyezze az elindításukat.*

Amint a vészleállító berendezés működése megszűnt a leállítási parancsot követően, azt a parancsot fenn kell tartani a vészleállító berendezés rögzítésével, amíg ez a rögzítés nincs speciálisan feloldva; a berendezést ne lehessen rögzíteni leállítási parancs elindítása nélkül; a berendezést csak megfelelő művelettel lehessen feloldani, és a feloldás ne indíthassa újra a gépet, csak tegye lehetővé az újraindítást.

A vészleállító funkciónak mindenkor hozzáférhetőnek és működőképesnek kell lennie, tekintet nélkül a működési módra.

A vészleállító berendezés a többi biztonsági intézkedés kiegészítője, és nem helyettesíti azokat.

§202 Vészleállító berendezések

A vészleállító berendezést a vezérlőrendszerhez kapcsolt, leállítási parancsot adó speciális vezérlőberendezés, valamint azok az alkatrészek és rendszerek alkotják, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a gép veszélyes funkcióit a lehető leggyorsabban, további kockázatok előidézése nélkül le lehessen állítani.

A vészleállító berendezések célja, hogy lehetővé tegyék a kezelők számára a gép veszélyes funkcióinak mihamarabbi leállítását, ha az egyéb megtett védőintézkedések ellenére veszélyes helyzet vagy esemény következik be. A vészleállítás önmagában nem nyújt védelmet, éppen ezért az 1.2.4.3. pont utolsó mondata hangsúlyozza, hogy a vészleállító berendezés felszerelése a többi biztonsági intézkedés, például a védőburkolatok kiegészítője, és nem helyettesíti azokat. A vészleállítás azonban lehetővé teheti a kezelők számára annak megakadályozását, hogy egy veszélyes helyzet balesetet okozzon, vagy legalább azt, hogy enyhítsék a baleset következményeinek súlyosságát. A vészleállítással ezenfelül a kezelők megakadályozhatják, hogy a gép hibás működése kárt tegyen a gépben.

Az 1.2.4.3. pont első bekezdése előírja, hogy a gépet általános szabályként el kell látni egy vagy több vészleállító berendezéssel. Az 1.2.4.3. pont második bekezdése két olyan kivételt sorol fel, ahol nincs szükség vészleállító berendezésre. Az első az a helyzet, amikor a vészleállító berendezés a normál leállítóberendezéshez viszonyítva nem csökkentené a kockázatot. Ez például akkor fordulhat elő, ha a normál leállításvédelemnél jelentősen gyorsabb leállítás további kockázatok, például a stabilitás elvesztése vagy a gép egyes részei meghibásodásának kockázata nélkül nem valósítható meg. Amennyiben nem áll rendelkezésre vészleállító vezérlőberendezés, a normál leállítóberendezésnek jól beazonosíthatónak, jól láthatónak és könnyen megközelíthetőnek kell lennie annak érdekében, hogy vészhelyzet esetén azzal a gépet le lehessen állítani. A második kivétel a kézi és/vagy kézi irányítású gépekre vonatkozik - lásd a következő részt: §278: a 2.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.2.4.3. pont harmadik és negyedik bekezdése a vészleállító berendezés tervezésére vonatkozó követelményeket tartalmazza:

- Először is, a vészleállító berendezésnek jól beazonosíthatónak és jól láthatónak kell lennie. Ez fontos, mert vészhelyzetben döntő jelentőségű lehet, hogy a másodperc törtrésze alatt reagáljunk. A vészleállító berendezések legtöbbször sárga háttér előtt piros színűek.
- Másodsor, a vészleállító berendezéseknek könnyen megközelíthetőnek kell lenniük. Ez a követelmény mind a vezérlőberendezés választott típusa, mind pedig a felszerelendő vezérlőberendezések száma és helye tekintetében meghatározó.

A vészleállító berendezések gyakran kézi vezérlésű, gomba alakú nyomógombok. Ugyanakkor, amikor fennáll a veszélye, hogy a kezelő nehezen fér hozzá a vészleállító berendezéshez, például ha a gépbe mindkét keze beakadhat, a lábbal működtetett vészleállító berendezések vagy más testrészrel működtethető karok előnyösebbek.

Olyan gépen, ahol a veszélyes tér nagy kiterjedésű, például a szállítószalaghoz hasonló folyamatos működésű gépek esetében a vészleállító berendezések vezetékkel vagy kötéllel aktiválhatók.

Mivel a vészleállító berendezéseknek könnyen megközelíthetőnek kell lenniük, a felszerelendő berendezések számáról és helyéről a gép méretének és kialakításának, a kezelők számának, a veszélyes terek helyének, valamint a munkaállások és a karbantartási pontok elhelyezkedésének figyelembevételével kell dönteni. Különösen szükség lehet vészleállító berendezések elhelyezésére olyan veszélyes terekben, amelyekre a gépet indító kezelő nem lát rá, vagy a gép olyan területein, ahol személyek bent rekedhetnek, annak érdekében, hogy a veszélynek kitett személyek megakadályozhassák az indítást, ha nem tudják időben elhagyni a veszélyes teret – lásd a következő részt: §195: az 1.2.2. pont hatodik bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

- A harmadik bekezdés második francia bekezdése előírja, hogy a vészleállító berendezésnek képesnek kell lennie a veszélyes műveletet a lehető leggyorsabban leállítani további kockázat előidézése nélkül. E követelmény teljesítésének módjai az adott gép jellemzőitől függenek. Bizonyos esetekben

elegendő lehet a működtető szerkezetek energiaellátásának megszakítása. Ahol vezérelt leállításra van szükség, a működtető szerkezetek a leállítás során áram alatt maradhatnak, majd az energiaellátás a leállítást követően megszüntethető. Egyes esetekben a további kockázatok elkerülése érdekében még a leállítást követően is szükség lehet bizonyos alkatrészek energiaellátásának fenntartására, például a gép egyes részei leesésének megelőzése érdekében.

- A harmadik bekezdés harmadik francia bekezdése azokra az esetekre utal, amikor a gép leállításától eltérő más műveletekre is szükség lehet a veszélyes helyzet elkerülése vagy megszüntetése érdekében. A gép leállítását követően például szükség lehet azon pontok kinyitására vagy kinyitásuk engedélyezésére, ahová a kezelő valamely testrésze beakadt vagy beszorult. Ilyen esetekben a vészleállító berendezést úgy kell megtervezni, hogy az ilyen műveleteket automatikusan elindítsa, vagy legalábbis lehetővé tegye az ilyen műveletek vezérlését. Ahol a biztonság ezt megkívánja, a gép egyes funkcióit nem szabad leállítani (például hűtőrendszer vagy poreszívó).

Az 1.2.4.3. pont negyedik bekezdésében meghatározott követelmény célja, hogy a vészleállító berendezés bekapcsolását követően megakadályozza a gép véletlen újraindítását. Ez a követelmény „lezáró” típusú vészleállító berendezés elhelyezésével teljesíthető, amelynek feloldásához meghatározott szándékos műveletre van szükség. A vészleállító berendezés rögzítésének feloldása nem indíthatja újra a gépet, csak lehetővé kell tennie a gépnek a normál indítóberendezéssel történő újraindítását – lásd a következő részt: §199: az 1.2.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.2.4.3. pont ötödik bekezdése előírja, hogy a vészleállító funkciónak mindenkor hozzáférhetőnek és működőképesnek kell lennie, tekintet nélkül a működési módra – lásd a következő részt: §204: az 1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések.

A vészleállításra vonatkozó előírásokat az EN ISO 13850 szabvány¹²³ tartalmazza.

1.2.4.4 A gépek együttese

Abban az esetben, ha a gépet vagy gép részeit arra tervezték, hogy együttesen működjenek, a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a leállításvézellések, beleértve a vészleállítás-vezérlést, ne csak magát a gépet tudják leállítani, hanem az összes kapcsolódó berendezést is, ha azok további működése veszélyes lehet.

§203 A gépek együttesének leállításvézellése

Az 1.2.4.4. pontban előírt követelmény a gépegyüttes gyártója által készített kockázatelemzés szerint alkalmazandó – lásd a következő részt: §38: az 2. cikk a) pontjának negyedik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Az 1.2.4.2. pontban engedélyezett lehetőség, amely szerint a normál leállításvézellés leállíthatja csupán a gépegyüttes adott alkotóegységeit, nem alkalmazandó, ha a gép többi elemének további működése veszélyes helyzethez vezethet. Hasonlóképpen, ha fontos, hogy a gépegyüttes valamely egységét kezelő személy vészhelyzetben a gépegyüttes

¹²³ EN ISO 13850:2008 Gépek biztonsága. Vészkapcsolás. Tervezési alapelvek (ISO 13850:2006).

kapcsolódó egységeit is le tudja állítani, a vészleállító berendezésnek a gépegyüttes valamennyi kapcsolódó berendezését vezérelnie kell.

Ha egy gépegyüttes több, különböző normál leállítóberendezések és vészleállító berendezések által irányított zónákra tagolt, ezeket a zónákat pontosan meg kell határozni, és egyértelműen jelölni kell, hogy a gépegyüttes egyes elemei mely zónába tartoznak. A zónák közötti kölcsönhatásokat úgy kell megtervezni, hogy az egyik folyamatos működése ne hozzon létre veszélyes helyzetet más, leállított zónákban.

1.2.5 A vezérlési vagy üzemmódok kiválasztása

A kiválasztott vezérlési vagy üzemmódok írják felül az összes többi vezérlési vagy üzemmódot, kivéve a vészleállítást.

Ha egy gépet úgy terveztek és gyártottak, hogy több vezérlési vagy üzemmódban használható legyen, amelyek különféle óvintézkedéseket és/vagy munkafolyamatokat kívánnak meg, akkor a gépet el kell látni egy módkiválasztóval, amit minden állásában le lehet zárni. Az üzemmódkapcsoló-kiválasztó minden állásának jól azonosíthatónak kell lennie és egyetlen működési, vagy vezérlési módnak kell megfelelnie.

Az üzemmódkapcsolót lehet helyettesíteni másik kiválasztási módszerrel, amely a gép bizonyos funkcióinak használatát adott kategóriába tartozó kezelő számára korlátozza.

Ha bizonyos üzemmódokban a gépnek a védőburkolat áthelyezésével vagy eltávolításával és/vagy a biztonsági berendezés kiiktatásával kell működnie, a vezérlési vagy üzemmódkapcsolónak egyidejűleg:

- hatástalanítania kell az összes többi vezérlési vagy üzemmódot,*
- a veszélyes funkciókat csak a fenntartott műveletet igénylő vezérlőberendezéssel szabad engedélyeznie,*
- a veszélyes funkciók működését csak csökkentett kockázatú feltételek mellett engedélyezheti, miközben megakadályozza az összekapcsolt fázisokból eredő veszélyeket,*
- meg kell akadályoznia minden, a gép érzékelőinek szándékolt vagy véletlen működése által előidézett veszélyes funkciót.*

Ha ezt a négy feltételt egyidejűleg nem lehet teljesíteni, akkor a vezérlési vagy üzemmódkapcsolónak egyéb olyan védőintézkedést kell működésbe hoznia, amelyet a biztonságos munkaterület biztosítása céljából terveztek és alakítottak ki.

Továbbá, a kezelő legyen képes a részek működését irányítani az összekapcsolási pontról.

§204 Üzemmód kiválasztása

Az 1.2.5. pont azokkal a kockázatokkal foglalkozik, amelyek a több vezérlési vagy üzemmóddal tervezett gépek esetében merülhetnek fel. Bizonyos esetben a gépeket a tervezés során speciális vezérlési módokkal láthatják el például a beállítási vagy karbantartási műveletekhez. Máskor különböző üzemmódokat alakítanak ki, például a

munkadarabok kézi vagy automatikus előtolásával járó működtetéshez. A mozgó gépeket tervezhetik úgy, hogy azokat a vezetőhelyről vagy távvezérléssel irányítsák.

Az 1.2.5. pont első bekezdése valamennyi ilyen esetben alkalmazandó, és megköveteli, hogy az egyes vezérlési vagy üzemmódok egymással szemben kizárólagosak legyenek a vészleállítási funkció kivételével, amelynek a kiválasztott vezérlési vagy üzemmódtól függetlenül elérhetőnek kell lennie.

Az 1.2.5. pont második bekezdése azokra az üzemmódokra vonatkozik, amelyek eltérő biztonsági következményekkel járó különféle óvintézkedéseket és munkafolyamatokat kívánnak meg. A munkadarabok kézi előtolását magában foglaló üzemmód esetében például megfelelő lehet az egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatok vagy biztonsági berendezések, például optoelektronikus biztonsági berendezések vagy két kézzel kezelt vezérlőberendezések általi védelem. Automatikus előtolást jelentő üzemmódnál a két kézzel kezelt vezérlőberendezés feltehetően nem elfogadható a védelmet szolgáló eszközként.

A beállítási vagy karbantartási módok lehetővé tehetik, hogy a gép egyes funkciói a normál üzemeltetés során használt vezérlőberendezések helyett a védőburkolatok felnyitásával vagy a biztonsági berendezések kikapcsolásával, valamint speciális vezérlőberendezésekkel, például függőkapcsolókkal vagy távvezérlő berendezéssel is vezérelhetők legyenek.

Ezekben az esetekben az üzemmódkapcsoló-kiválasztó minden állásának egyetlen vezérlési vagy működési módnak kell megfelelnie, és a módkiválasztó berendezést minden állásában le kell tudni zárni, a berendezést pedig el kell látni a szükséges jelzőrendszerekkel annak érdekében, hogy a kezelők számára egyértelmű legyen, melyik vezérlési vagy üzemmódot választották ki - lásd a következő részt: §194: az 1.2.2. pont negyedik bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az 1.2.5. pont harmadik bekezdése a fizikailag lezárható módkiválasztó alternatívájaként lehetővé teszi, hogy a vezérlési vagy üzemmód, például a beállítási vagy karbantartási mód kiválasztását más módon, például hozzáférési kóddal, speciálisan képzett és arra jogosult kezelők számára korlátozzák.

Az 1.2.5. pont negyedik bekezdése négy olyan feltételt határoz meg, amelyeknek egyidejűleg teljesülniük kell ahhoz, hogy a gépet olyan vezérlési vagy üzemmóddal lehessen felszerelni, ahol a védőburkolatot felnyitják vagy a biztonsági berendezést kikapcsolják:

- Az első feltétel célja az adott mód használata során minden más vezérlési vagy üzemmód használatának kizárása;
- A második feltétel azt hivatott biztosítani, hogy a kezelő mindenkor megőrizze uralmát a veszélyes funkciók felett;
- A harmadik feltétel előírja a normál védőeszközök kiiktatásának más védőintézkedésekkel, például alacsonyabb sebességgel és/vagy a mozgó részek fokozatos működtetésével történő ellensúlyozását. Az olyan veszélyes részek biztosítását, amelyekhez nem kell hozzáférni, fenn kell tartani;
- A negyedik feltétel az összes többi vezérlési mód kiiktatásán túl azt is megköveteli, hogy a módkiválasztó a gép valamennyi olyan érzékelőjét is

kikapcsolja, amelyek ellenkező esetben az adott művelet során mozgást vagy a gép vagy a gép részeinek más veszélyes funkcióit indíthatják el.

Az 1.2.5. pont ötödik bekezdése akkor alkalmazandó, ha egyes normál biztonsági eszközök kiiktatását megkívánó üzemmódra van szükség, és ha a negyedik bekezdésben felsorolt négy feltétel közül egy vagy több nem teljesíthető. Ebben az esetben a gépet más védőeszközökkel kell ellátni, amelyek biztosítják, hogy a szükséges kezelői beavatkozás területe biztonságos legyen. Hangsúlyozni kell, hogy ezeket az eszközöket bele kell foglalni a gép tervezésébe és gyártásába, és hogy ilyen esetben nem elegendő kizárólag a gyártó használati utasítására, a gépen elhelyezett figyelmeztetésekre vagy a kezelők képzésére hagyatkozni.

1.2.6 Az energiaellátás meghibásodása

Nem vezethet veszélyes helyzetekhez a gép bármilyen módú energiaellátásában bekövetkezett megszakadás vagy ingadozás, illetve a megszakadás után az energiaellátás helyreállítása.

Különös figyelmet kell fordítani az alábbiakra:

- a gép nem indulhat el váratlanul,*
- a gép paraméterei nem változhatnak irányítatlanul, ha ilyen változás veszélyes helyzetekhez vezethet,*
- a gép ne legyen megakadályozható a leállásban, ha a leállítási parancsot kiadták,*
- a gép mozgó alkatrésze vagy gép által tartott darab nem eshet le vagy dobódhat ki,*
- lehetővé kell tenni minden mozgó rész automatikus vagy kézi megállítását,*
- a védőberendezések maradjanak teljes üzemképesek vagy adjanak parancsot a leállásra.*

§205 Az energiaellátás meghibásodása

Az 1.2.6. pont olyan veszélyes helyzetekkel foglalkozik, amelyek az energiaellátás meghibásodása esetén vagy azt követően merülhetnek fel. Az első bekezdés azt az alapkövetelményt fogalmazza meg, hogy az energiaellátás megszakadása, annak a megszakadás utáni helyreállítása vagy az energiaellátás ingadozása nem vezethet veszélyes helyzethez. Az energiaellátás megszakadhat helyi vagy általános áramkimaradás vagy más energiaforrások, például gőz, sűrített levegő, hidraulikus folyadék stb. meghibásodása miatt. Az energiaellátásban bekövetkező ingadozások magukban foglalhatják a villamosenergia-ellátás feszültségének vagy frekvenciájának változását, valamint a gőz, a sűrített levegő, a hidraulikus folyadék stb. nyomásának ingadozásait.

E követelmény teljesítése érdekében a gyártó kockázatelemzésének tartalmaznia kell a gép ilyen helyzetekben lehetséges viselkedésének elemzését, és a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy megelőzhető legyen a veszélyes helyzetek kialakulása. Az 1.2.6. pont második bekezdésének hat francia bekezdése olyan

gyakori veszélyes helyzetekre hívja fel a figyelmet, amelyek az energiaellátás meghibásodása esetén fordulhatnak elő. Hangsúlyozandó, hogy a lista csupán indikatív jellegű. Megjegyzendő továbbá, hogy ezek a veszélyes helyzetek megegyeznek az 1.2.1. pontban a vezérlőrendszerek biztonságával és megbízhatóságával kapcsolatban említettekkel, így egyes szükséges tervezési intézkedések a két követelmény esetében azonosak lehetnek.

- Az első francia bekezdés a gép váratlan elindulásának kockázatára utal. Ez akkor a legvalószínűbb, amikor az energiaellátást a megszakadást követően helyreállítják. A vezérlőrendszert ezért úgy kell megtervezni, hogy biztosítsa: az energiaellátás megszakadása automatikusan megakadályozza az indítást, amíg a gépet az indítóberendezéssel újra nem indítják.
- A második francia bekezdés olyan esetekre utal, ahol energiaellátásra van szükség a gép egyes paramétereinek, például nyomásának vagy hőmérsékletének biztonságos tartományon belüli fenntartásához. Bizonyos esetekben e célból tartalék energiaforrásra lehet szükség. Ezenfelül a kapcsolódó adatok elmenthetők az energiaellátás helyreállítását követő használatához.
- A harmadik francia bekezdés a vezérlőrendszernek a leállítási és vészleállítási funkciót vezérlő részeire vonatkozik. A vezérlőrendszert úgy kell megtervezni, hogy ha a leállítási parancsot kiadták, az az energiaellátás megszakadása esetén is érvényben maradjon.
- A negyedik francia bekezdés követelménye szerint a gépet úgy kell megtervezni, hogy a gép mozgó alkatrésze vagy az általa tartott darabok az energiaellátás meghibásodása esetén ne eshessenek le vagy dobódhassanak ki. Ez biztosítható az energiaellátás nélkül is működő satukkal, fékekkel, zárszerkezetekkel, zárószелеpekkel stb., vagy ha erre nincs mód, tárolt energiaforrással, például rugóval vagy sűrített levegőt tartalmazó tartállyal.

E tekintetben megjegyzendő, hogy az emelési műveletekre egy egyedi követelmény vonatkozik – lásd a következő részt: §342: a 4.1.2.6. c) ponthoz tartozó megjegyzések.

- Az ötödik francia bekezdés követelménye szerint a gépet úgy kell megtervezni, hogy mozgó részei az energiaellátás meghibásodása esetén biztonságosan megállíthatók legyenek. Ahol a mozgó részek biztonságos leállításához energia szükséges, az tárolt energiaforrásból biztosítható. Ilyen esetekben a gép mozgó részei biztonságos leállítása érdekében tartalék energiaforrás biztosítására lehet szükség.
- Az utolsó francia bekezdés követelménye szerint a védőberendezéseket úgy kell megtervezni, hogy energiaellátás hiányában is üzemképesek maradjanak, illetve hogy az energiaellátás megszakadásakor a leállítási parancs automatikusan aktiválódjon.

1.3 VÉDELEM MECHANIKAI VESZÉLYEK ELLEN

1.3.1 Stabilitásvesztés veszélye

A gép és részegységei, valamint szerelvényei legyenek elég stabilak, hogy elkerülhető legyen a felborulás, leesés vagy irányíthatatlan mozgás szállítás, összeszerelés, szétszerelés és bármely más tevékenység során.

Ha a gépnek az alakja vagy a célzott felállítás nem biztosít elegendő stabilitást, a rögzítéshez megfelelő eszközöket kell beépíteni, és ezeket jelölni kell a használati utasításban.

§206 Stabilitás

Az 1.3.1. pont első bekezdése előírja, hogy a gyártónak biztosítania kell a gép és részegységei, valamint szerelvényei stabilitását a gép várható élettartamának különböző szakaszaiban – lásd a következő részt: §173: az 1.1.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések.

A figyelembe veendő tényezők többek között a gép alakja és talapzata, a gép tervezett használatának, felszerelésének vagy felállításának helyeül szolgáló felület vagy szerkezet jellemzői, a tömegeloszlás, a gép, alkatrészei vagy az általa feldolgozott vagy tartott elemek mozgásából eredő dinamikai hatások, a rezgések, a külső hatások, például szélnyomás, valamint az időjárási viszonyok, például hó és jég hatásai.

Amennyiben a gép stabilitását befolyásolják a használati körülmények, például a lejtés, a terepviszonyok vagy a terhelés, a gyártó használati utasításában meg kell határozni azokat a körülményeket, amelyek között a gép eleget tesz a stabilitási követelményeknek – lásd a következő részeket: §264 és §269: az 1.7.4.2. i) és o) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.3.1. pont második bekezdése azokra az esetekre utal, ahol a gép stabilitása a használat vagy a felállítás során különleges intézkedéseket kíván. Ilyen esetben a rögzítésre vonatkozó szükséges rendelkezéseket bele kell foglalni a gép tervezésébe és gyártásába, a felhasználó vagy üzembe helyező által teendő intézkedéseket pedig a gyártó használati utasításában meg kell határozni – lásd a következő részeket: §264: az 1.7.4.2. i) ponthoz tartozó megjegyzések; és §269: az 1.7.4.2. o) ponthoz tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy az 1.3.1. pontban meghatározott, a stabilitással kapcsolatos általános követelményeken túl

- a hordozható gépek stabilitására vonatkozó kiegészítő követelmények a 2.2.1. pontban olvashatók;
- a mozgó gépek stabilitására vonatkozó kiegészítő követelmények a 3.4.1. és a 3.4.3. pontban olvashatók;
- az emelésre szolgáló gépek stabilitására vonatkozó kiegészítő követelmények a 4.1.2.1. és a 4.2.2. pontban olvashatók;
- a föld alatti munkához használt, géppel hajtott alátámasztó biztosítóberendezések stabilitására vonatkozó kiegészítő követelmények az 5.1. pontban olvashatók;

- a személyek emelésére szolgáló gépek stabilitására vonatkozó kiegészítő követelmények a 6.1.2. pontban olvashatók.

1.3.2 Törésveszély működés közben

A gép különböző alkatrészeinek és csatlakozásainak ellenállóképesnek kell lenni a használat közben ezeket érő behatásoknak.

A felhasznált anyagok tartóssága feleljen meg a gyártó vagy meghatalmazott képviselője által előrelátott munkakörülmények jellegének, különös tekintettel az anyagkifáradás, az öregedés, a korrózió és a kopás jelenségeire.

A használati utasításban jelezni kell a biztonsági okok miatt végzendő felülvizsgálat és karbantartás típusát és gyakoriságát. A használati utasításoknak, ahol lehet, jelezniük kell az elhasználódó részeket és a csere követelményeit.

Ha törés vagy szétesés kockázata fennmarad a megtett intézkedések ellenére, az érintett elemeket úgy kell felszerelni, elhelyezni és/vagy védőburkolattal ellátni, hogy minden leváló darabot fel lehessen fogni a veszélyes helyzetek kialakulásának megakadályozása érdekében.

A folyadékokat továbbító merev és rugalmas csővezetékek, különösen a nagy nyomás alatt levők, legyenek ellenállóak az előrelátható belső és külső hatásoknak, és szilárdan legyenek rögzítve és/vagy megvédve, hogy törés ne okozhasson veszélyhelyzetet.

Ha a feldolgozandó anyagot a szerkezetbe automatikusan adagolják, a személyeket veszélyeztető kockázatok elkerülése érdekében az alábbi feltételeket be kell tartani:

- *amikor a munkadarab érintkezésbe kerül a szerszámmal, az utóbbinak már el kell érnie a normál üzemi állapotot,*
- *amikor a szerszám elindul és/vagy leáll (szándékoltan vagy véletlenül), az adagolás mozgását és a szerszám mozgását össze kell hangolni.*

§207 Törés működés közben

A működés közbeni töréssel kapcsolatos veszélyt okozhatja például a gép vagy alkatrészeinek összeomlása, vagy az alkatrészek vagy alegységek meghibásodásából eredően a gép egyes részeinek irányítatlan mozgása vagy kidobódása. Az 1.3.2. pont első két bekezdésének célja a gép alkatrészei működés közben történő törésének megelőzése megfelelő összetevő anyagok használata, valamint az alkatrészek és szerelvények megfelelő tervezése és gyártása révén annak érdekében, hogy azok ellenálljanak a működés során őket érő behatásoknak. Bizonyos esetekben a harmonizált szabványok egyes kritikus alkatrészek anyagára, tervezésére, gyártására és vizsgálatára vonatkozóan előírásokkal szolgálnak. Más esetekben e követelmények az ésszerű mérnöki alapelvek és gyakorlatok betartásával teljesíthetők.

Az 1.3.2. pont második bekezdése felhívja a figyelmet arra, milyen fontos, hogy figyelembe vegyünk azokat a körülményeket, amelyekben a gépet élettartama különböző szakaszaiban előreláthatóan használni fogják – lásd a következő részt: §173: az 1.1.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések. A használat egyes körülményei, úgymint a szélsőségesen meleg vagy hideg idő, a rozsdásodást okozó légkör, a

nedvesség vagy a sugárzás hatással lehetnek bizonyos anyagok vagy szerelvények ellenálló-képességére. A forgó szerszámok túlsebessége törésveszélyt idézhet elő, és ezért azt ilyen esetekben meg kell előzni. A gép rendeltetésszerű használati körülményeit, amelyhez a gépet tervezték, és azok korlátait fel kell tüntetni a gyártó használati utasításában – lásd a következő részt: §263: az 1.7.4.2. g) ponthoz tartozó megjegyzések.

Ahol az anyagkifáradás jelentős tényező, a gyártónak figyelembe kell vennie a gép várható élettartamát és az általa végzett műveletek jellegét, szem előtt tartva azon működési ciklusok számát, amelyet az alkatrésznek vagy szerelvénynek élettartama során teljesítenie kell.

Az 1.3.2. pont tudomásul veszi, hogy a gép egyes elhasználódó és ezért esetlegesen törésveszélyt előidéző alkatrészeit a felhasználónak rendszeresen ellenőriznie, és szükség esetén javítania vagy cserélnie kell. A gyártó használati utasításának jeleznie kell az ilyen alkatrészeken végzendő ellenőrzések típusát (például szemrevételezés, működésellenőrzés vagy vizsgálat), az ilyen ellenőrzések gyakoriságát (például a működési ciklusok vagy a használati időtartam tekintetében), valamint az érintett alkatrészek javításának vagy cseréjének feltételeit – lásd a következő részt: §272: az 1.7.4.2. r) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.3.2. pont negyedik bekezdése azokkal az esetekkel foglalkozik, ahol a megfelelő anyagok és szerelvények használata ellenére továbbra is fennmarad a működés közbeni törés vagy szétesés kockázata. Ilyen esetekben meg kell tenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a leváló darabok ne érintkezhessenek személyekkel. Ennek egyik módja, ha törésre hajlamos részeket úgy szerelik fel vagy helyezik el, hogy a leváló darabokat a gép más részei, például a keret, felfogják; másik lehetőség megfelelő védőburkolatok felszerelése. Attól függetlenül, hogy a leváló darabokat a gép működési alkatrészei vagy védőburkolatok fogják fel, az érintett részeknek kellően erősnek kell lenniük ahhoz, hogy ellenálljanak a kidobott darabok erejének – lásd a következő részeket: §169: az 1.1.1. f) ponthoz tartozó megjegyzések; és §216: az 1.4.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.3.2. pont ötödik bekezdése a folyadékokat tartalmazó merev és rugalmas csövekkel kapcsolatos egyedi kockázatokra vonatkozik, különösen a nagy nyomás alatt lévőkre, mint amelyeket például fluidtechnikai berendezésekben használnak. Egyrészt az ilyen merev és rugalmas csöveket úgy kell megtervezni és felszerelni, hogy ellenállók legyenek a belső nyomással és az őket érő egyéb külső hatásokkal szemben. Más részből, ha továbbra is fennáll a törés kockázata, úgy kell elhelyezni vagy árnyékolni azokat, hogy a kilövellő folyadék ne veszélyeztesse a személyeket, és az ún. ostorcsapás hatás elkerülése érdekében megfelelően rögzíteni kell őket.

Megjegyzendő, hogy e berendezések némelyike a nyomásból fakadó kockázatok tekintetében a nyomástartó berendezésekről szóló 97/23/EK irányelv hatálya alá tartozhat – lásd a következő részt: §91: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések.

A hidraulikus és pneumatikus csővezetékekre vonatkozó általános előírásokat az EN 982 és EN 983 szabvány¹²⁴ tartalmazza.

¹²⁴ EN 982:1996+A1:2008 Gépek biztonsága. Fluidtechnikai berendezések és szerkezeti elemeik biztonsági követelményei. Hidraulika;

Az 1.3.2. pont utolsó bekezdése a meghatározott sebességtartományon belüli biztonságos használatra tervezett szerszámot használó gépekkel kapcsolatos egyedi kockázatokra vonatkozik, amely gépeknél a feldolgozott anyag és a szerszám közötti érintkezés alacsonyabb vagy nagyobb sebességnél a szerszám vagy az anyag törésének kockázatát idézheti elő. A munkadarab csak akkor kerülhet érintkezésbe a szerszámmal, ha utóbbi már elérte a normál üzemi állapotot. Ugyanezen okból a szerszám sebességét a szerszám valamennyi elindításakor és leállításakor automatikusan össze kell hangolni az adagolás mozgásával.

Megjegyzendő, hogy az 1.3.2. pontban meghatározott, a működés közbeni törésveszéllyel kapcsolatos általános követelményeken túl

- az emelésre szolgáló gépek mechanikai szilárdságára vonatkozó kiegészítő követelmények a 4.1.2.3., a 4.1.2.4. és a 4.1.2.5. pontban olvashatók;
- a személyek emelésére szolgáló gépek mechanikai szilárdságára vonatkozó kiegészítő követelmények a 6.1.1. pontban olvashatók.

1.3.3 Leeső vagy kilökődő tárgyak okozta veszély

Védőintézkedéseket kell tenni a leeső vagy kilökődő tárgyak okozta veszélyek megakadályozására.

§208 Leeső vagy kilökődő tárgyak

Az 1.3.3. pontban meghatározott követelmény a leeső vagy kilökődő tárgyakkal, például munkadarabokkal vagy azok részeivel, szerszámokkal vagy azok darabjaival, hulladékkal, forgáccsal, szilánkkal, fémreszeléssel, kövekkel stb. való érintkezésből fakadó kockázatokkal foglalkozik. Ahol lehetséges, a gép tervezésének és gyártásának meg kell akadályoznia a tárgyak leesését vagy személyek felé irányuló kilökődését. Ahol azonban ez nem biztosítható maradéktalanul, meg kell tenni a szükséges védőintézkedéseket. Védőintézkedés lehet többek között a védőburkolatok felszerelése, megakadályozandó, hogy a kilökődő tárgyak elérhessék a személyeket, illetve a munkaállások körülzárása – lásd a következő részt: §182: az 1.1.7. ponthoz tartozó megjegyzések. Ahol az ilyen védőintézkedések hatékonysága nem teljes körű, a gyártónak használati utasításában elő kell írnia, hogy a megfelelő egyéni védőeszközök, például szemvédő biztosítása és használata kötelező – lásd a következő részt: §267: az 1.7.4.2. m) ponthoz tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy az 1.3.3. pontban meghatározott, a leeső vagy kilökődő tárgyakkal eredő kockázatokkal kapcsolatos általános követelményen túl

- a hordozható rögzítő vagy más belövő gépekhez tartozó szilánkfogókra vonatkozó kiegészítő követelmények a 2.2.2.1. pontban olvashatók;
- a famegmunkáló és a fához hasonló fizikai tulajdonsággal rendelkező anyagok megmunkálására szolgáló gépek esetében a munkadarabok vagy azok részeinek kilökődéséből eredő kockázatokra vonatkozó kiegészítő követelmények a 2.3. b) pontban olvashatók;

- a mozgó gépek esetén a leeső tárgyakkal szembeni védelemre vonatkozó kiegészítő követelmények a 3.4.4. pontban olvashatók;
- az emelőgépek esetén a teher leeséséből vagy leejtéséből eredő kockázatokra vonatkozó kiegészítő követelmények a 4.1.2.6.. pontban olvashatók;
- a rögzített szinteket kiszolgáló emelőgép tehertartójáról leeső teherből eredő kockázatokra vonatkozó kiegészítő követelmények a 4.1.2.8.4. pontban olvashatók;
- a személyek emelésére szolgáló gépek tehertartójára eső tárgyakkal eredő kockázatokra vonatkozó kiegészítő követelmények a 6.3.3. pontban olvashatók.

1.3.4 Felületek, élek vagy sarkok okozta veszély

Amennyire azt céljuk megengedi, a gép hozzáférhető részeinek ne legyenek éles szélei, éles sarkai és durva felületei, amelyek sérülést okozhatnak.

§209 Éles szélek, illetve sarkok és durva felületek

Az 1.3.4. pontban meghatározott követelmény az éles szélekkel és sarkokkal vagy a durva felületekkel való érintkezés okozta karcolások, vágások és horzsolások kockázatára vonatkozik.

A kockázatok értékelésekor többek között az alábbi tényezőket kell figyelembe venni:

- a szóban forgó részek megközelíthetősége;
- ezek elhelyezkedése a munkaállások, a vezérlőberendezések és a karbantartási pontok viszonylatában;
- az ezekkel várhatóan érintkezésbe kerülő testrészek;
- az érintkezést várhatóan előidéző művelet jellege, például megközelítés, egyensúlymegtartás, megfigyelés, hátralépés stb.

Különös figyelmet kell fordítani a mozgatható védőburkolatok széleire.

Az éles szélek és sarkok, valamint durva felületek jelentette kockázatok csökkentésére vonatkozó általános útmutatást az EN ISO 12100-2 szabvány¹²⁵ biztosítja, míg egyes C típusú szabványok meghatározzák a szélek legkisebb megközelítési sugarát.

¹²⁵ EN ISO 12100-2:2003+A1:2009 Gépek biztonsága. Alapfogalmak, a kialakítás általános elvei. 2. rész: Műszaki alapelvek (ISO 12100-2:2003) – 4.2.1. pont

1.3.5 Kombinált gépekkel kapcsolatos veszélyek

Ha a gépnek több különböző műveletet kell végrehajtania, és minden művelet között kézzel kell eltávolítani a munkadarabot (kombinált gép), akkor azt úgy kell megtervezni és gyártani, hogy minden elemét lehessen úgy külön használni, hogy közben a többi elem ne veszélyeztesse a személyeket.

Ezért a gép minden, védelem nélküli elemét lehessen külön indítani és leállítani.

§210 Kombinált gépek

Az 1.3.5. pontban szereplő követelmény a kombinált gépekre, például a kombinált famegmunkáló gépekre vonatkozik. Az első bekezdés előírja, hogy a gyártónak biztosítani kell, hogy a gép különböző műveletek vagy feladatok ellátására tervezett elemeit lehessen úgy külön használni, hogy közben a többi elem ne hozzon létre veszélyes helyzetet.

A védelem nélküli vagy csak részben védett elemekre vonatkozóan az 1.3.5. pont második bekezdése kiegészíti az 1.2.3., az 1.2.4.1. és az 1.2.4.2. pontban foglalt követelményeket.

1.3.6 Az üzemi feltételek változataihoz kapcsolódó veszélyek

Ha a gép különböző használati feltételek mellett végez műveleteket, akkor azt úgy kell megtervezni és gyártani, hogy ezen feltételek kiválasztása és beállítása biztonságosan és megbízhatóan elvégezhető legyen.

§211 Az üzemi feltételek változatai

Az 1.3.6. pontban meghatározott követelmény az olyan gépekre vonatkozik, amelyek különböző feltételek mellett, például különböző típusú szerszámokkal, különböző sebességen vagy előtolási ritmusban, különböző anyagokkal vagy különböző környezeti viszonyok között működhetnek. Ilyen esetben a kívánt működési feltétel kiválasztásának a kezelő számára egyértelműnek kell lennie, és szükség esetén annak a megfelelő védőintézkedéseket is működésbe kell léptetnie. A nem szándékos vagy véletlen kiválasztás megelőzhető a vezérlőberendezés megfelelő tervezésével, ha ez veszélyes helyzethez vezetne – lásd a következő részt: §124: az 1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.3.7 A mozgó részekkel kapcsolatos veszélyek

A gép mozgó részeit úgy kell megtervezni és gyártani, hogy az olyan érintkezés, ami balesethez vezethet, megakadályozható legyen, illetve ha a kockázat fennáll, akkor el kell látni védőburkolattal vagy védőberendezésekkel.

Minden szükséges intézkedést meg kell tenni, hogy a munkafolyamatban részt vevő mozgó részek véletlen elakadása megakadályozható legyen. Azokban az esetekben, ahol az óvintézkedések ellenére az elakadás előfordulhat, ahol indokolt, biztosítani kell a szükséges speciális védőberendezéseket és szerszámokat, hogy a berendezésben az elakadást biztonságosan meg lehessen szüntetni.

A használati utasításban, és ahol indokolt, a gépen fel kell tüntetni ezeket a speciális védőberendezéseket és használatuk módját.

§212 Mozgó részek

Az 1.3.7. pont első bekezdése a gépekkel kapcsolatos balesetek egyik elsőszámú okát tárgyalja. A gép mozgó részeivel való érintkezés ütés, súrlódás, vágás vagy levágás, nyesés, szúrás vagy lyukasztás, zúzódás, beakadás és beszippantás vagy bentrekedés miatt sérülést okozhat.

A mozgó részek okozta veszélyek kiküszöbölése és kockázatok csökkentése érdekében számos intézkedés tehető anélkül, hogy védőburkolatot vagy biztonsági berendezést kellene igénybe venni.

Bizonyos esetekben a kockázatok elkerülhetők vagy csökkenthetők a mozgó részek tervezése révén, például a mozgatóerő korlátozásával, amelynek köszönhetően a mozgatott rész nem jelent mechanikai veszélyt, vagy a mozgó részek tömegének és/vagy sebességének, és így kinetikus energiájának korlátozásával.

A mozgó részek elhelyezhetők olyan helyen, amelyek a személyek számára normál esetben nem hozzáférhetők, például a gép borításán belül, megfelelő magasságban vagy a védőszerkezetektől megfelelő távolságban annak érdekében, hogy azokat ne lehessen elérni.

A biztonsági távolságok nagyságát az EN ISO 13857 szabvány¹²⁶ tartalmazza.

Megfelelő távolságot kell hagyni a mozgó és a rögzített vagy az egyéb mozgó részek között a zúzódás, nyesés vagy beszippantás kockázatának elkerülése érdekében.

A zúzódásveszély megelőzéséhez szükséges térközök méretét az EN 349 szabvány¹²⁷ tartalmazza.

Ahol a mozgó részek okozta kockázatok nem előzhetők meg azok tervezése vagy a biztonsági távolságok vagy térközök biztosítása révén, az ilyen részek elérését védőburkolatokkal vagy biztonsági berendezésekkel meg kell akadályozni.

¹²⁶ EN ISO 13857:2008 Gépek biztonsága. Biztonsági távolságok a veszélyes terek felső és alsó végtaggal való elérése ellen (ISO 13857:2008).

¹²⁷ EN 349:1993+A1:2008 Gépek biztonsága. Legkisebb távolságok a testrészek összenyomódásának elkerüléséhez.

Az 1.3.7. pont második és harmadik bekezdése a munkafolyamatban részt vevő mozgó részek elakadásával foglalkozik. Még ha az elakadás maga nem idéz is elő veszélyes helyzetet, az elakadások előfordulása gyakran gyors kezelői beavatkozást kíván a károsodás és a termelés kiesés elkerülése érdekében, ami növeli a veszélyes közbeavatkozás valószínűségét. A gyártónak ezért amennyire lehetséges, úgy kell megterveznie a gépet, hogy megelőzze az elakadást, és ahol ez nem zárható ki teljes körűen, gondoskodnia kell a mozgó részek elakadásának biztonságos megszüntetéséhez szükséges eszközökről, lehetőség szerint a védőburkolatok eltávolítása nélkül. Az elakadás megszüntetésének módjait a gép érintett részén feltüntetett jelöléssel kell azonosítani, az ilyenkor alkalmazandó működési módot pedig a gyártó használati utasításában kell ismertetni – lásd a következő részt: §271: az 1.7.4.2. g) ponthoz tartozó megjegyzések. Ha erre a célra speciális berendezésre van szükség, azt a géphez mellékelni kell – lásd a következő részt: §117: az 1.1.2. e) ponthoz tartozó megjegyzések.

1.3.8 A mozgó részek okozta veszélyek elleni védelem kiválasztása

A mozgó részek okozta veszélyek elleni védelemre tervezett védőburkolatot és védőberendezéseket a veszély típusa alapján kell kiválasztani. A kiválasztásban segít az alábbi útmutató.

1.3.8.1 Mozgó erőátviteli részek

A mozgó erőátviteli részek által okozott veszélyek elleni személyi védelemre tervezett védőburkolatok legyenek:

- vagy az 1.4.2.1. pontban említett rögzített védőburkolatok,*
- vagy az 1.4.2.2. pontban említett egymáshoz kapcsolt, mozgatható védőburkolatok.*

Egymáshoz kapcsolt, mozgatható védőburkolatokat kell alkalmazni, ha előre látható a rendszeres hozzáférés szükségessége.

§213 Mozgó erőátviteli részek

Mozgó erőátviteli részek lehetnek többek között fogaskerekek, szíjak, kötelek és láncok az azokhoz kapcsolódó csigával és fogakkal, valamint lánckerekek és erőátviteli tengelyek és ezek csatlakozói.

Mivel a mozgó erőátviteli részek nem vesznek részt közvetlenül a folyamatban, normál működés során általában teljes körűen megelőzhető az azokhoz való hozzáférés. Ha ehhez védőburkolatra van szükség, a választott eszköz attól függ, szükség van-e rendszeres hozzáférésre karbantartási műveletek, például beállítás, módosítás vagy tisztítás céljából. Ha szükséges a rendszeres hozzáférés, egymáshoz kapcsolt, mozgatható védőburkolatokat kell felszerelni – lásd a következő részt: §217: az 1.4.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.3.8.1. pontban szereplő általános követelményen túl az önjáró gépet vagy vontatót a meghajtott géppel összekötő kardáncsuklós tengelyre vonatkozóan a 3.4.7. pont kiegészítő követelményeket tartalmaz.

A 3.4.2. pont meghatároz egy az 1.3.8.1. pontban foglalt általános követelmény alóli kivételt, a gép motorterében mozgó részegységekhez kapcsolódóan.

1.3.8.2 A munkafolyamatban részt vevő mozgó részek

A munkafolyamatban részt vevő mozgó részek okozta veszélyek elleni személyi védelemre tervezett védőburkolatok vagy védőberendezések legyenek:

- az 1.4.2.1. pontban említett rögzített védőburkolatok, vagy*
- az 1.4.2.2. pontban említett egymáshoz kapcsolt, mozgatható védőburkolatok, vagy*
- az 1.4.3. pontban említett védőberendezések, vagy*
- a fentiek kombinációja.*

Ha azonban a munkafolyamatban közvetlenül részt vevő bizonyos mozgó részeket nem lehet teljes mértékben hozzáférhetetlenné tenni az olyan műveletek miatt, amelyek kezelői beavatkozást igényelnek, abban az esetben az ilyen részeket fel kell szerelni az alábbiakkal:

- a munkafolyamatban nem használt részegységekhez való hozzáférést megakadályozó rögzített vagy egymáshoz kapcsolt, mozgatható védőburkolatok, és*
- az 1.4.2.3. pontban említett felszerelhető védőburkolatok, amelyek korlátozzák az olyan mozgó részegységekhez való hozzáférést, ahol ez szükséges.*

§214 A munkafolyamatban részt vevő mozgó részek

Az 1.3.8.2 pont a védőburkolatok és védőberendezések azon típusait ismerteti, amelyekkel megakadályozható a munkafolyamatban részt vevő mozgó részekhez való hozzáférés. Ahol szükséges a munkafolyamatban részt vevő mozgó részekhez való hozzáférés megakadályozása, lehetőség szerint védőburkolatokat vagy védőberendezéseket kell felszerelni annak érdekében, hogy a veszélyes mozgások során teljes körűen megakadályozzák a hozzáférést.

A rögzített védőburkolatok, az egymáshoz kapcsolt, mozgatható védőburkolatok, a védőberendezések vagy ezek kombináció közötti döntés során figyelembe kell venni a kockázatelemzést, a hozzáférés szükséges gyakoriságát, valamint az ergonómiai szempontokat, például a mozgatható védőburkolat ismételt kinyitásához és bezárásához szükséges erőfeszítést – lásd a következő részt: §217: az 1.4.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

Előfordulhat, hogy a védőberendezések nem nyújtanak megfelelő védelmet, ha más kockázatok, például kilökődő tárgyakkól, szélsőséges hőmérsékletből vagy sugárzásból eredő kockázatok is fennállnak – lásd a következő részt: §221: az 1.4.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.3.8.2. pont második bekezdése olyan esetekre vonatkozik, ahol a veszélyes térhez való hozzáférés nem zárható ki maradéktalanul, például olyan gép esetében, ahol a feldolgozott anyagot vagy munkadarabot kézzel adagolják. Ilyen esetben rögzített vagy egymáshoz kapcsolt, mozgatható védőburkolatokat kell elhelyezni a

mozgó részek azon szakaszaihoz, amelyekhez normál működés során nem kell hozzáférni, a mozgó részek azon szakaszain pedig, ahol hozzáférés szükséges, a hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatokat kell felállítani – lásd a következő részt: §220: az 1.4.2.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy az anyagok vagy munkadarabok kézi előtolását, behelyezését vagy kivételét kívánó számos gépkategória szerepel a IV. melléklet felsorolásában – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §388: a IV. melléklethez tartozó megjegyzések.

1.3.9 Irányítatlan mozgások veszélye

Ha a gép egy része le lett állítva, akkor az álló helyzetből bármilyen okból bekövetkező elmozdulást, a vezérlőberendezés működését kivéve, meg kell akadályozni, vagy az nem jelenthet veszélyt.

§215 Irányítatlan mozgások

Az 1.3.9. pontban szereplő követelmény kiegészíti a leállításhoz kapcsolódóan az 1.2.4. pontban megfogalmazott követelményt. Amennyiben leállításukat követően a gép mozgó részeinek irányítatlan mozgása kockázatot jelent, fel kell szerelni a szükséges fékrendszereket, záróberendezéseket vagy a leállás helyzetét figyelő rendszereket az irányítatlan mozgások megelőzése vagy olyan mértékű korlátozása érdekében, hogy azok ne jelentsenek veszélyt – lásd a következő részt: §201: az 1.2.4.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy az 1.3.9. pontban meghatározott általános követelményen túl a mozgó gépek irányítatlan mozgására vonatkozóan a 3.4.1. pont, az emelőgépek irányítatlan mozgásának veszélyére vonatkozóan pedig a 4.1.2.6. pont kiegészítő követelményeket tartalmaz.

1.4 A VÉDŐBURKOLATOK ÉS VÉDŐBERENDEZÉSEK KÍVÁNT JELLEMZŐI

1.4.1 Általános követelmények

A védőburkolatok és védőberendezések:

- erős felépítésűek,*
- szilárdan rögzítettek,*
- nem okozhatnak további veszélyt,*
- nem lehet őket könnyen megkerülni vagy üzemképtelenné tenni,*
- a veszélyes tértől megfelelő távolságban helyezkednek el,*
- legkisebb mértékben akadályozhatják a gyártási folyamatra való rátekintést,*
- lehetővé teszik a szerszámok beépítéséhez és/vagy cseréjéhez és a karbantartáshoz szükséges alapvető munkálatok elvégzését, olyan módon, hogy a hozzáférést kizárólag a munkavégzés területére korlátozzák, ha lehetséges, anélkül, hogy a védőburkolatot el kellene távolítani vagy a védőberendezést hatástalanítani kellene.*

Továbbá, ahol indokolt, a védőburkolatoknak védelmet kell nyújtani az olyan leeső vagy kilökődő anyagok vagy tárgyak, illetve kibocsátások ellen, amelyeket a gép okoz.

§216 A védőburkolatokra és védőberendezésekre vonatkozó általános követelmények

Az 1.4.1. pont a védőburkolatokra és védőberendezésekre vonatkozó általános követelményeket határozza meg. A védőburkolatok három fő típusára és a védőberendezésekre vonatkozó egyedi követelményeket az 1.4.2.1., az 1.4.2.2., az 1.4.2.3. és az 1.4.3. pont tartalmazza.

Az 1.4.1. pont első francia bekezdése előírja, hogy a védőburkolatoknak és védőberendezéseknek kellő mechanikai szilárdsággal kell rendelkezniük, figyelembe véve azokat a veszélyeket, amelyek ellen védelmet nyújtanak, és a rendeltetészerű használati feltételeket. Amennyiben rendkívüli mértékű ellenállásra van szükség, különösen a leeső vagy kilökődő tárgyakkal szemben védelmet nyújtó védőburkolatok esetében, a vonatkozó harmonizált szabványok meghatározzák a tervezési kritériumokat és szükség esetén az elvégzendő vizsgálatokat.

Az 1.4.1. pont második francia bekezdése előírja, hogy a védőburkolatokat és védőberendezéseket szilárdan rögzíteni kell. Ez különösen fontos, amikor a biztonság a védőburkolat és a gép veszélyes része közötti távolságtól függ.

Az 1.4.1. pont harmadik francia bekezdése kimondja, hogy a védőburkolatok vagy védőberendezések nem okozhatnak további veszélyt. Egy mozgatható védőburkolat kinyitása és bezárása nem okozhat zúzódás- vagy vágásveszélyt. Ahol a túlzó vagy ismétlődő erőfeszítések elkerülése érdekében erre szükség van, a mozgatható védőburkolatok nyitását és zárását géppel kell hajtani vagy például rugók vagy hidraulikus vagy pneumatikus hengerek használatával kell könnyíteni.

Az 1.4.1. pont negyedik francia bekezdése előírja, hogy a védőburkolatokat és védőberendezéseket ne lehessen könnyen megkerülni vagy üzemképtelenné tenni. Ez a követelmény különösen jelentős a mozgatható védőburkolatok egymáshoz kapcsolt berendezései és a védőberendezések esetén.

Az 1.4.1 pont ötödik francia bekezdése előírja, hogy a védőburkolatoknak és védőberendezéseknek a veszélyes tértől megfelelő távolságban kell elhelyezkedniük.

A védőberendezésekre vonatkozó megfelelő távolságokat az EN 999 szabvány¹²⁸ tartalmazza. A nyílásokkal rendelkező védőburkolatok esetében a biztonsági távolságokról a nyílások mérete és alakja tekintetében az EN ISO 13857 szabvány¹²⁹ nyújt eligazítást.

A beállítási, módosítási és más karbantartási pontoknak a veszélyes téren kívül történő elhelyezésével elkerülhető, hogy a karbantartási rutinműveletek esetén el kelljen távolítani a védőburkolatokat – lásd a következő részt: §239: az 1.6.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.4.1. pont hatodik bekezdése előírja, hogy a védőburkolatokat és a védőberendezéseket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy amennyire lehetséges, ne akadályozzák a kezelők számára a gyártási folyamatra való rátekintést. E szempont figyelembevételének elmulasztása nyomán megnő annak a veszélye, hogy a kezelők elgázolják vagy eltávolítják a védőburkolatokat és a védőberendezéseket. A munkafolyamatra való rálátás javítható például átlátszó védőburkolatok, illetve ha nem áll fenn kilökődő tárgyak vagy kibocsátások okozta veszély, nyílással rendelkező védőburkolatok vagy védőberendezések elhelyezésével – lásd a következő részt: §221: az 1.4.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.4.1. pont hetedik francia bekezdése kimondja, hogy a védőburkolatok és védőberendezések tervezésének és gyártásának figyelembe kell vennie a veszélyes terekhez a gép normál működése során vagy karbantartási célokból való hozzáférés szükségességét. A védőburkolatoknak és védőberendezéseknek a hozzáférést kizárólag a munkavégzés területére kell korlátozniuk. A beállítási, módosítási és más karbantartási pontoknak a veszélyes téren kívül történő elhelyezésével elkerülhető, hogy a rutinjellegű műveletek esetén el kelljen távolítani a védőburkolatokat – lásd a következő részt: §239: az 1.6.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.4.1. pont második bekezdése hangsúlyozza, hogy a védőburkolatok gyakran egyszerre több veszéllyel szemben is védelmet nyújthatnak, és azokat ennek megfelelően kell tervezni és gyártani – lásd a következő részt: §169: az 1.1.1. f) ponthoz tartozó megjegyzések.

A gép munkafolyamatában részt vevő mozgó részek ellen a személyek védelmére tervezett védőburkolatok és védőberendezések, amennyiben önállóan hozzák azokat forgalomba, biztonsági alkatrésznek minősülnek – lásd a következő részeket: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések; és §389: az V. melléklethez tartozó megjegyzések.

¹²⁸ EN 999:1998+A1:2008 Gépek biztonsága. A biztonsági berendezések elrendezése a testrészek közelítési sebességének figyelembevételével.

¹²⁹ EN ISO 13857:2008 Gépek biztonsága. Biztonsági távolságok a veszélyes terek felső és alsó végtaggal való elérése ellen (ISO 13857:2008).

1.4.2 A védőburkolatokra vonatkozó különleges követelmények

§217 A védőburkolatokra vonatkozó különleges követelmények

Az 1.4.2. pontban meghatározott követelmények az 1.1.1. pont meghatározása szerinti védőburkolatra vonatkoznak, tehát a gép azon részére, amelyet kifejezetten arra terveztek, hogy a védelmet biztosítsa fizikai korlátozás segítségével – lásd a következő részt: §169: az 1.1.1. f) ponthoz tartozó megjegyzések.

A gépekről szóló irányelv három fő védőburkolat-típust különböztet meg: rögzített védőburkolatok, egymáshoz kapcsolt, mozgatható védőburkolatok és a hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatok. Általánosságban akkor kell rögzített burkolatokat felszerelni, amikor a védőburkolat által védett területhez nem vagy nem gyakran kell hozzáférni. Ha a védőburkolat által védett területhez rendszeres hozzáférésre van szükség, egymáshoz kapcsolt, mozgatható védőburkolatok alkalmazandók. A hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatok a gépnek a munkafolyamatban részt vevő azon részeinek védelme érdekében helyezhetők el, amelyekhez a hozzáférés a használat során nem akadályozható meg teljes körűen. A mozgó részek jelentette kockázatokkal szembeni védelmet szolgáló védőburkolatok kiválasztásáról – lásd a következő részeket: §213 és §214: az 1.3.8.1. és az 1.3.8.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

A védőburkolatok kiválasztási kritériumait, figyelembe véve a kívánt hozzáférési gyakoriságot, valamint a védőburkolatok tervezésére vonatkozó kritériumokat az EN 953 szabvány¹³⁰ tartalmazza.

1.4.2.1 Rögzített védőburkolatok

A rögzített védőburkolatokat olyan rendszerekkel kell rögzíteni, amelyeket csak szerszámmal lehet kinyitni vagy eltávolítani.

A rögzítőrendszereknek a védőburkolathoz vagy a géphez kapcsolva kell maradniuk, amikor a védőburkolatot eltávolítják.

Ahol lehet, olyan megoldást kell alkalmazni, hogy a védőburkolatok a rögzítőszerkezetük nélkül ne tudjanak a helyükön maradni.

§218 Rögzített védőburkolatok

Az 1.4.2.1. pont három követelményt fogalmaz meg a védőburkolatok első típusára: a rögzített védőburkolatokra vonatkozóan. Az 1.4.2.1. pontban felsorolt követelmények kiegészítik az 1.4.1. pontban található, a védőburkolatokra és a védőberendezésekre vonatkozó általános követelményeket.

Ha egy rögzített védőburkolattal védett területhez nem szükséges hozzáférni, vagy ha a terület más útvonalon megközelíthető, a rögzített védőburkolatok véglegesen rögzíthetők például hegesztéssel, szegecseléssel vagy ragasztással. Ha azonban a rögzített védőburkolatot ki kell nyitni vagy el kell távolítani, az 1.4.2.1. pont első

¹³⁰ EN 953:1997+A1:2009 Gépek biztonsága. Védőburkolatok. A rögzített és a nyitható védőburkolatok kialakításának és beépítésének általános követelményei.

bekezdése előírja, hogy a rögzítőrendszereket csak szerszámmal lehessen kinyitni vagy eltávolítani. E követelmény célja, hogy a rögzített védőburkolatok eltávolítását a hozzáértő vagy arra jogosult személyekre korlátozza. A rögzített védőburkolatok rögzíthetők csapszeggel, csavarral vagy más olyan rögzítőelemekkel, amelyek csak szerszámmal, például csavarhúzóval vagy villáskulccsal távolíthatók el. A rögzítőrendszer és a szerszámok kiválasztásakor figyelembe kell venni a kockázatelemzést. A gyorsan kilazítható vagy eltávolítható rögzítések, például a szárnyas anyacsavarok vagy gyors kioldású csavarzárak nem használhatók.

Az 1.4.2.1. pont második francia bekezdése előírja, hogy a rögzített védőburkolatok rögzítőrendszerének a védőburkolat eltávolításakor ahhoz vagy a géphez rögzítve kell maradniuk. E követelmény célja az, hogy csökkentse a védőburkolatoknak például karbantartási célból történő eltávolítása során az egy vagy több rögzítés elvesztéséből eredő kockázatokat. Ennek nyomán előfordulhat, hogy a védőburkolatot nem helyezik vissza, csak részben rögzítik vagy nem megfelelő erősségű helyettesítő rögzítőkkal erősítik fel, és így az nem tudja maradéktalanul ellátni védő funkcióját például akkor, amikor a kilökődő részeket fel kell fogni.

A fenti követelmény alkalmazása a gyártó által az érintett kockázatokról készített elemzéstől függ. A követelmény valamennyi olyan rögzített védőburkolatra vonatkozik, amelyeket a felhasználó a rögzítőelemek elvesztésének veszélye mellett eltávolíthat, például olyanokra, amelyeket a használat helyén végzett rutinjellegű tisztítási, beállítási vagy karbantartási műveletek során feltehetően eltávolítanak majd. A követelmény nem feltétlenül alkalmazandó azokra a rögzített védőburkolatokra, amelyeket például csak akkor távolítanak el, amikor a gépen átfogó karbantartást vagy nagyobb javításokat végeznek, vagy amikor másik helyszínre történő szállítás céljából azt szétszerelik. Ugyanezen okból nem okvetlenül szükséges a követelményt a fogyasztók általi használatra szánt gépek házára alkalmazni, ha a gyártó használati utasítása tisztázza, hogy az ilyen gépházak eltávolítását igénylő javítások csak szakosodott javítóműhelyben végezhetők. Ebben az esetben olyan rögzítőrendszert kell használni, amely nem távolítható el könnyen.

Az 1.4.2.1. pont harmadik bekezdésében előírt követelmény célja egy olyan helyzet megelőzése, amelyben a kezelő nincs tisztában azzal, hogy a rögzített védőburkolatot nem rögzítették megfelelően, vagy a kezelő azt nem megfelelően helyezte vissza. A rögzített védőburkolatoknak lehetőség szerint automatikusan el kell mozdulniuk a helyükről, ha a rögzítőszerkezeteket meglazítják.

1.4.2.2 Egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatok

Az egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatok:

- *amennyire csak lehetséges, maradjanak a géphez rögzítve nyitott állapotban,*
- *úgy legyenek megtervezve és gyártva, hogy állításukat csak szándékos művelettel lehessen elvégezni.*

Az egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatokat egy olyan kapcsolószerkezettel kell összekötni, amely:

- *megakadályozza a gép veszélyes funkcióinak megindulását, amíg a védőburkolatot le nem zárják és*
- *leállítási parancsot ad, amikor a védőburkolatok nincsenek lezárva.*

Ha egy kezelő még azelőtt elérheti a veszélyes területet, hogy a veszélyes gépfunkció megszűnne, a mozgatható védőburkolatokhoz a kapcsolódó szerkezeten kívül egy védőburkolatot záró szerkezetet is kell szerelni, amely:

- *megakadályozza a gép veszélyes funkcióit, amíg a védőburkolat nincs lezárva és rögzítve,*
- *a védőburkolatot zárva tartja, amíg a gép veszélyes funkcióiból eredő sérülésveszély meg nem szűnik.*

Az egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatokat úgy kell megtervezni, hogy egyik alkatrészük hiánya vagy meghibásodása a gép veszélyes funkciónak elindítását megakadályozza, vagy azokat leállítsa.

§219 Egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatok

Az 1.4.2.2. pont a védőburkolatok második típusára: az egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatokra vonatkozó követelményeket határozza meg. Az 1.4.2.2. pontban felsorolt követelmények kiegészítik az 1.4.1. pontban található, a védőburkolatokra és a védőberendezésekre vonatkozó általános követelményeket.

Az 1.4.2.2. pont első bekezdésének két francia bekezdése a magukra a mozgatható védőburkolatokra vonatkozó követelményeket tartalmazza. A rögzített védőburkolatoktól eltérően a mozgatható védőburkolatoknak, amennyire csak lehetséges, nyitott állapotban a géphez rögzítve kell maradniuk. Felerősíthetők például pántokkal, vagy rögzített vezetősínekben csúsztatnak. Állításuk csak szándékos művelettel végezhető el például annak megelőzése érdekében, hogy a védőburkolat és a veszélyes tér közötti távolságot a nyitás vagy lezárás alkalmával véletlenül megváltoztassák.

Az 1.4.2.2. pont második bekezdésének két francia bekezdése a valamennyi mozgatható védőburkolatra felszerelendő kapcsolószerkezetre vonatkozó követelményeket tartalmazza.

Az 1.4.2.2. pont harmadik bekezdésének két francia bekezdése a védőburkolatot záró szerkezetre vonatkozó követelményeket tartalmazza, amelyet a kapcsolószerkezeten túl szintén fel kell szerelni, ha fennáll a lehetősége annak, hogy a kezelő még azelőtt elérheti a veszélyes teret, hogy a veszélyes gépfunkció

megszűnne. Erre gyakran kerül sor akkor, amikor a leállítási parancs kiadását követően a gép mozgó részeinek leállása még időbe telik (hosszú leállási idő). Ugyanez más veszélyek, például szélsőséges hőmérséklet vagy veszélyes anyagok kibocsátása esetén is előfordulhat.

Az EN 999 szabványban előírt paraméterek segítséget nyújthatnak annak meghatározásához, hogy egy egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatot el kell-e látni záró szerkezettel.¹³¹

Az 1.4.2.2. pont utolsó bekezdése a mozgatható védőburkolatra felszerelt kapcsoló- vagy zárószervezethez a gép vezérlőrendszerébe történő beépítésére vonatkozik. Ez a követelmény a vezérlőrendszerek biztonságával és megbízhatóságával kapcsolatos általános követelmény egyedi alkalmazása – lásd a következő részt: §184: az 1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

A védőburkolatok kapcsolószervezeteire és zárószervezeteire vonatkozó előírásokat az EN 1088 szabvány¹³² tartalmazza.

A IV. melléklet 9., 10. és 11. pontjában említett gépek védelmére tervezett, energiameghajtású egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatok, amennyiben önállóan hozzák azokat forgalomba, biztonsági alkatrésznek minősülnek – lásd a következő részeket: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések; és §389: az V. melléklethez tartozó megjegyzések. Ezek a IV. melléklet 20. pontjában is szerepelnek.

1.4.2.3 A hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatok

A beállítható védőburkolatok, amelyek szigorúan a munkavégzéshez szükséges, a mozgó részek területéhez való hozzáférést korlátozzák:

- a végzett munka típusától függően legyenek kézzel vagy automatikusan beállíthatók,*
- szerszámok használata nélkül legyenek beállíthatók.*

§220 A hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatok

Az 1.4.2.3. pont két francia bekezdése a védőburkolatok harmadik típusára: a hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatokra vonatkozó követelményeket tartalmazzák. Az 1.4.2.3. pontban felsorolt követelmények kiegészítik az 1.4.1. pontban található, a védőburkolatokra és a védőberendezésekre vonatkozó általános követelményeket.

Hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatokkal kell ellátni különösen az anyagok vagy munkadarabok kézi előtolását kívánó gépeket akkor, ha a szerszámok körüli veszélyes térhez való hozzáférés nem zárható ki teljes körűen.

¹³¹ EN 999:1998+A1:2008 Gépek biztonsága. A biztonsági berendezések elrendezése a testrészek közelítési sebességének figyelembevételével.

¹³² EN 1088:1995+A2:2008 Gépek biztonsága. A védőburkolatokkal összekapcsolt reteszelőberendezések. A kialakítás és a kiválasztás elvei.

A veszélyes funkciókkal való érintkezés kockázatának lehető leghatékonyabb csökkentése érdekében fontos, hogy elősegítsék a védőburkolatnak az érintett munkadarabok méretének megfelelő beállítását. Ahol ez további kockázatokat idéz elő, a védőburkolatot úgy kell megtervezni és gyártani, hogy helyzete automatikusan alkalmazkodjon a munkadarab méretéhez. Ellenkező esetben lehetővé kell tenni a kezelő számára, hogy gyorsan és egyszerűen, szerszám használata nélkül beállíthassa a védőburkolat pozícióját.

1.4.3 A védőberendezések különleges követelményei

A védőberendezéseket azért kell a vezérlőrendszerbe tervezni és beépíteni, hogy:

- a mozgó részek ne indulhassanak el, amíg a kezelőszemély számára elérhetőek,*
- a személyek ne érhessék el a mozgó részeket, amíg azok mozognak, és*
- egyik alkatrészük hiánya vagy meghibásodása akadályozza meg a mozgó részek elindítását, vagy állítsa le azokat.*

Védőberendezések beállítása csak szándékos művelettel történhet.

§221 Védőberendezések

Az 1.4.3. pont a védőberendezésekre vonatkozó követelményeket határozza meg. Az 1.4.3. pontban felsorolt követelmények kiegészítik az 1.4.1. pontban található, a védőburkolatokra és a védőberendezésekre vonatkozó általános követelményeket.

A védőberendezésekre vonatkozó követelmények hasonlóak az egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatokra vonatkozókhoz, mivel azokkal megegyezően feladatuk annak biztosítása, hogy a kezelők ne érintkezzenek a mozgó részekkel, amíg azok mozognak.

Megjegyzendő, hogy mivel a védőberendezések nem képeznek fizikai korlátot, nem megfelelőek ott, ahol olyan veszélyekkel szemben van szükség védelemre, mint például a kilöködő tárgyak, a szélsőséges hőmérséklet, a zajkibocsátás, a sugárzás vagy a veszélyes anyagok kibocsátása.

- A nyomásra érzékeny berendezésekre vonatkozó előírásokat az EN 1760 szabvány 1–3. része¹³³ tartalmazza;
- a két kézzel kezelhető vezérlőberendezésekre vonatkozó előírásokat az EN 574 szabvány¹³⁴ tartalmazza;

¹³³ EN 1760-1:1997+A1:2009 Gépek biztonsága. Nyomásra érzékeny védőberendezések. 1. rész: A nyomásra érzékeny szőnyegek és padlók kialakításának és vizsgálatának általános elvei.

EN 1760-2:2001+A1:2009 Gépek biztonsága. Nyomásra érzékeny védőberendezések. 2. rész: A nyomásra érzékeny peremek és nyomásra érzékeny rudak kialakításának és vizsgálatának általános elvei;

EN 1760-3:2004+A1:2009 Gépek biztonsága. Nyomásra érzékeny védőberendezések. 3. rész: A nyomásra érzékeny ütőközök, lemezek, huzalok és hasonló eszközök kialakításának és vizsgálatának általános elvei.

¹³⁴ EN 574:1996+A1:2008 Gépek biztonsága. Kétkezes kapcsolók. Működési szempontok. Kialakítási elvek.

- az elektromosságra érzékeny védőberendezésekre vonatkozó előírásokat az EN 61496-1 szabvány¹³⁵ tartalmazza.

1.5 EGYÉB VESZÉLYEKBŐL EREDŐ KOCKÁZATOK

1.5.1 Villamosenergia-ellátás

Ha a gép villamos energiával működik, akkor azt úgy kell megtervezni, gyártani és felszerelni, hogy minden elektromos jellegű veszélyt megakadályozzanak, vagy meg lehessen akadályozni azokat.

A 73/23/EGK irányelvben meghatározott biztonsági célok vonatkoznak a gépekre is. A gépek megfelelőségének értékelésére és forgalomba hozatalára és/vagy üzembe helyezésére vonatkozó villamos veszélyekre irányuló kötelezettségeket azonban kizárólag ezen irányelv rendelkezései szabályozzák.

§222 Villamos energia

Az 1.5.1. pont a villamos energia használatából fakadó kockázatokkal foglalkozik. A villamos energiát egy villamos motor mechanikai energiává alakíthatja, vagy azt például a munkafolyamathoz szükséges hő vagy sugárzás előállítására használhatják. A sztatikus elektromosságot szintén felhasználják bizonyos folyamatokban, például festés, az anyagok szétválasztása vagy a kibocsátások lecsapása során.

A villamos energiával kapcsolatos fő veszélyek az áram alatt lévő részekkel való közvetlen érintkezés (véletlen érintkezés a rendszerint áram alatt lévő részekkel) vagy közvetett érintkezés (érintkezés meghibásodás nyomán áram alá került részekkel) miatti áramütés, valamint az elektromos szikrák, illetve a villamos berendezések túlmelegedése által okozott égések, tűz vagy robbanás.

Az 1.5.1. pont első bekezdése előírja, hogy a gép gyártója tegye meg a szükséges intézkedéseket minden elektromos jellegű veszély megakadályozása érdekében. Ez az általános követelmény a villamosenergia-ellátás feszültségétől függetlenül minden esetben alkalmazandó.

Az 1.5.1. pont második bekezdése a kisfeszültségű berendezésekről szóló 2006/95/EK irányelv (a korábbi 73/23/EGK módosított irányelv) biztonsági követelményeit a gépekre is kiterjeszti. Az említett bekezdés második mondata egyértelművé teszi, hogy a kisfeszültségű berendezésekről szóló irányelv forgalomba hozatalra és üzembe helyezésre vonatkozó eljárásai a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépek esetében nem alkalmazandók. Ez azt jelenti, hogy a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gép megfelelőségi nyilatkozatában nem kell a kisfeszültségű berendezésekről szóló irányelvre hivatkozni.

Emlékeztetni kell arra, hogy a kisfeszültségű elektromos berendezések egyes kategóriái nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá – lásd a következő részt: §63: az 1. cikk (2) bekezdésének k) pontjához tartozó megjegyzések.

¹³⁵ EN 61496-1:2004+A1:2008 Gépi berendezések biztonsága. Elektromosan érzékelő védőszerkezetek. 1. rész: Általános követelmények és vizsgálatok (IEC 61496-1:2004 (Módosítva)).

A gépek elektromos berendezéseinek tervezésére vonatkozó általános előírásokat az EN 60204-1 szabvány¹³⁶; a gépek nagyfeszültségű elektromos berendezéseire vonatkozó előírásokat pedig az EN 60204-11 szabvány¹³⁷ tartalmazza. Elektromos berendezésekre vonatkozó előírásokat számos, meghatározott gépkategóriákat érintő szabvány is tartalmaz.

Az 1.5.1. pontban felsorolt általános követelményeken túl a 3.5.1. pontban a mozgó gépek akkumulátoraira vonatkozó kiegészítő követelmények találhatók.

1.5.2 Sztatikus elektromosság

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy megakadályozza vagy korlátozza a potenciálisan veszélyes elektrosztatikus feltöltődést, és/vagy el kell látni kisütő szerkezettel.

§223 Nem kívánt sztatikus elektromosság

Az 1.5.2. pont a nem kívánt elektrosztatikus feltöltődésből eredő kockázatokkal foglalkozik, amely a gépben vagy a gép részei között keletkezhet, elsősorban a gép részei, illetve a gép és gép által használt vagy előállított munkadarabok, anyagok vagy folyadékok közötti súrlódás eredményeképpen. A sztatikus feltöltődés létrejöhet a föld alatti fémalkatrészekben is, egy elektromos mezőben keletkező indukció által.

Amikor egy személy érintkezésbe kerül egy feltöltődött résszel vagy azt megközelíti, elektromos kisülés futhat végig a testen a földre. Az ebből eredő fiziológiai hatások nagymértékben függenek az érintkezési terület nagyságától, a kisülési energia mennyiségétől és az áram amplitúdójától és frekvenciájától. Ezek a hatások lehetnek pusztán bosszantók vagy fájdalmasak, de akár életveszélyes következményekkel is járhatnak. A meglepetés ereje szintén növelheti a baleset kockázatát. A sztatikus elektromos kisülés ezenfelül tüzet gyújthat vagy robbanást válthat ki – lásd a következő részeket: §227 és §228: az 1.5.6 és az 1.5.7. ponthoz tartozó megjegyzések. A sztatikus elektromos kisülés továbbá kárt tehet a vezérlőrendszer elektronikus áramköreiben és meggátolhatja azok megfelelő működését, ami veszélyes helyzetet idézhet elő.

A nem kívánt elektrosztatikus feltöltődés számos különböző módon megakadályozható, például a szigetelőanyagok disszipatív vagy vezető anyagokkal történő helyettesítésével, a száraz léghő elkerülésével vagy az érintett területeken ionizált léghő kialakításával. A sztatikus feltöltődések biztonságos kisütése elérhető például a vezető géprészek testelésével és földelésével.

¹³⁶ EN 60204-1:2004+A1:2009 Gépi berendezések biztonsága. Gépek villamos szerkezetei. 1. rész: Általános követelmények (IEC 60204-1:2005 (Módosítva)).

¹³⁷ EN 60204-11:2000 Gépi berendezések biztonsága. Gépek villamos szerkezetei. 11. rész: Az 1000 V-nál nagyobb váltakozó feszültségű vagy az 1500 V-nál nagyobb egyenfeszültségű és legfeljebb 36 kV-os nagyfeszültségű szerkezetek előírásai (IEC 60204-11:2000).

1.5.3 Nem elektromos energiaellátás

Ha a gép nem villamosenergia-meghajtással működik, akkor úgy kell megtervezni, gyártani és felszerelni, hogy az ilyen típusú energiaforráshoz kapcsolódó minden lehetséges veszélyt el lehessen kerülni.

§224 Nem elektromos energiaellátás

A villamos energiától eltérő más energiaforrás lehet például a hidraulikus, pneumatikus, mechanikus és hőenergia. Az energiát termelheti maga a gép, például villamos meghajtású hidraulikus szivattyú vagy kompresszor segítségével vagy belsőégésű motorral, vagy az külső forrásból is származhat; ilyen lehet a sűrített levegő vagy egy traktorról érkező mellékajtás. A mechanikus energiát szolgáltathatja más berendezés is; ilyen például a vizsgált jármű által hajtott próbapad. Az energia természetes forrásból is származhat, mint amilyen például a szél vagy a folyóvíz. Valamennyi energiátípushoz egyedi típusú veszélyek kapcsolódnak, például a hidraulikus vagy pneumatikus rendszerek túlnyomása és belső vagy külső szivárgása, illetve a belsőégésű motorok túlmelegedése és gázkibocsátásai.

Az 1.5.3. pont előírja, hogy a gépek gyártóinak az ilyen energiaforrásokból eredő valamennyi kockázatot fel kell mérniük és meg kell akadályozniuk.

Az EN 982 szabvány¹³⁸ meghatározza a hidraulikus energiarendszerekre vonatkozó általános előírásokat; az EN 983 szabvány¹³⁹ pedig a pneumatikus energiarendszerekre vonatkozó általános előírásokat tartalmazza.

Az 1.5.3. pontban szereplő általános követelményen túl az 5.5. pontban a föld alatti munkára szolgáló gépek belsőégésű motorjaira vonatkozóan kiegészítő követelmények találhatók.

¹³⁸ EN 982:1996+A1:2008 Gépek biztonsága. Fluidtechnikai berendezések és szerkezeti elemeik biztonsági követelményei. Hidraulika.

¹³⁹ EN 983:1996+A1:2008 Gépek biztonsága. Fluidtechnikai berendezések és szerkezeti elemeik biztonsági követelményei. Pneumatika.

1.5.4 Illesztési hibák

Azokat a hibákat, amelyek potenciális veszélyforrást jelentő adott részek beillesztése vagy visszaillesztése során fordulhatnak elő, ki kell küszöbölni már e részek tervezése és gyártása során, illetve ha ez nem lehetséges, akkor magukon a mozgó részeken és/vagy burkolatukon tájékoztatást kell elhelyezni. Ugyanezt az információt meg kell adni az olyan mozgó részeken és/vagy burkolatukon, amelyek mozgási irányát ismerni kell a veszély elkerülése érdekében.

Ha szükséges, a használati utasítás tartalmazzon további információt ezekről a veszélyekről.

Ha egy hibás összekapcsolás veszélyforrás lehet, a hibás összekapcsolásokat már a tervezéssel lehetetlenné kell tenni, illetve ha ez nem lehetséges, akkor az összekapcsolandó darabokon, és ahol indokolt, az összekötő elemeken kell tájékoztatást adni.

§225 Illesztési hibák

Az 1.5.4. pontban meghatározott követelmény első bekezdése azokkal a kockázatokkal foglalkozik, amelyek a gép felállítása során az egyes részek beillesztésekor, illetve a gép új helyszínre történő szállítását követően, vagy az egyes részek karbantartás céljából történő eltávolítását követően az adott részek visszaillesztésekor merülhetnek fel.

Ez a követelmény a gép azon részeire vonatkozik, amelyeket előreláthatóan a felhasználók, illetve az ő irányításuk alatt felszerelnek, valamint eltávolítanak és visszaillesztenek. A részek megfelelő illesztését a gyártó saját gyártási rendszere biztosíthatja.

Ha a helytelen illesztés vagy visszaillesztés előrelátható és veszélyt okozhat, azt amennyire lehetséges a gép, az érintett részek és azok rögzítőrendszerei tervezése és gyártása révén meg kell előzni. A beillesztendő rész és a fogadó gép egymásba illő, aszimmetrikus formája például biztosíthatja, hogy az adott részt ne lehessen helytelenül felszerelni. A könnyen összekeverhető részekhez tartozó jól megkülönböztethető rögzítőrendszerek használata ugyanezt eredményezheti. Amennyiben a tervezési megoldás nem megvalósítható, a gép részein és azok burkolatain fel kell tüntetni az illesztési hibák elkerüléséhez szükséges jelzéseket.

Az 1.5.4. pont első bekezdésének második mondata ugyanezeket a követelményeket kiterjeszti az olyan mozgó részekre, például a láncokra vagy szíjakra is, amelyeket meghatározott irányban kell felszerelni.

Az illesztési hibák elkerülését célzó jelölésekre a gépre vonatkozó információkról és figyelmeztetésekről szóló 1.7.1. pontban foglalt követelmények alkalmazandók.

Az 1.5.4. pont második bekezdése szerint szükség esetén a gyártó használati utasításának további információkat kell tartalmaznia az illesztési hibák elkerülését célzó intézkedésekről, és adott esetben magyarázattal kell szolgáltatnia az érintett részeken feltüntetett jelölésekhez – lásd a következő részt: §264: az 1.7.4.2. i) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.5.4. pont harmadik bekezdése a hibás összekapcsolás kockázatának egyedi esetét tárgyalja. Az érintett összekapcsolási típusok lehetnek például a gép energia- vagy folyadékforrással való összekapcsolása, illetve a vontatott gép vezérlőrendszerének az önjáró gép vagy a traktor vezérlőrendszerével való összekapcsolása.

E veszély esetében ugyanaz a megközelítés alkalmazandó, mint általában az illesztési hibák megelőzésénél. Amennyire ez megvalósítható, a potenciálisan veszélyt jelentő összekapcsolási hibákat az összekapcsolni kívánt elemek tervezése révén el kell kerülni, például különböző átmérők, csavarmenetek vagy összekapcsoló rendszerek használatával. A színkódhoz hasonló jelölések hasznosak, de nem helyettesítik a tervezési intézkedéseket. Ha azonban a tervezési intézkedések nem megvalósíthatók, a szükséges információkat fel kell tüntetni az összekapcsolandó darabokon, és ahol indokolt, az összekötő elemeken.

1.5.5 Szélsőséges hőmérsékletek

Intézkedni kell, hogy a magas vagy nagyon alacsony hőmérsékletű géprészekkel vagy anyagokkal való érintkezés vagy azok közelsége által előidézett minden sérülésveszély elkerülhető legyen.

A forró vagy nagyon hideg anyagok kilövellésének megakadályozására vagy azok elleni védelemre irányuló szükséges intézkedéseket is meg kell tenni.

§226 Szélsőséges hőmérsékletek

A forró géprészekkel vagy a gép által használt vagy előállított forró anyagokkal való érintkezés, illetve ezek közelsége kényelmetlenséget, fájdalmat és égést okozhat. A nagyon hideg részekkel vagy anyagokkal való érintkezés érzéketlenséghez vagy fagyáshoz vezethet. A hidegnek való ismétlődő kitettség károsíthatja az idegeket és az ereket.

Ahol erre lehetőség van, a gép rendkívül magas vagy alacsony hőmérsékletű részeivel, illetve az általa használt vagy előállított ilyen hőmérsékletű anyagokkal való érintkezésből vagy az ezek közelségéből fakadó kockázatokat csökkenteni kell azáltal, hogy kerüljük veszélyes hőmérsékletek létrehozását. Ahol erre nincs lehetőség, ott meg kell tenni a szükséges védőintézkedéseket az érintett területekkel való veszélyes érintkezés vagy az ezekhez való közelség elkerülése érdekében, vagy úgy, hogy azokat a személyek által általában elérhető helyektől kellő távolságban helyezik el, vagy pedig a szükséges hőszigeteléssel ellátott védőburkolatok vagy más védőszerkezetek felszerelésével.

Az 1.5.5. pont második bekezdésében szereplő követelmény kiegészíti a kilöködő tárgyak okozta veszélyhez kapcsolódóan az 1.3.3. pontban megfogalmazott követelményt. Ahol a forró vagy nagyon hideg kilövellő folyadékok elleni védelem érdekében védőburkolatot szerelnek fel, azt úgy kell megtervezni, hogy ellenálljanak az adott hőmérsékletnek – lásd a következő részt: §216: az 1.4.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

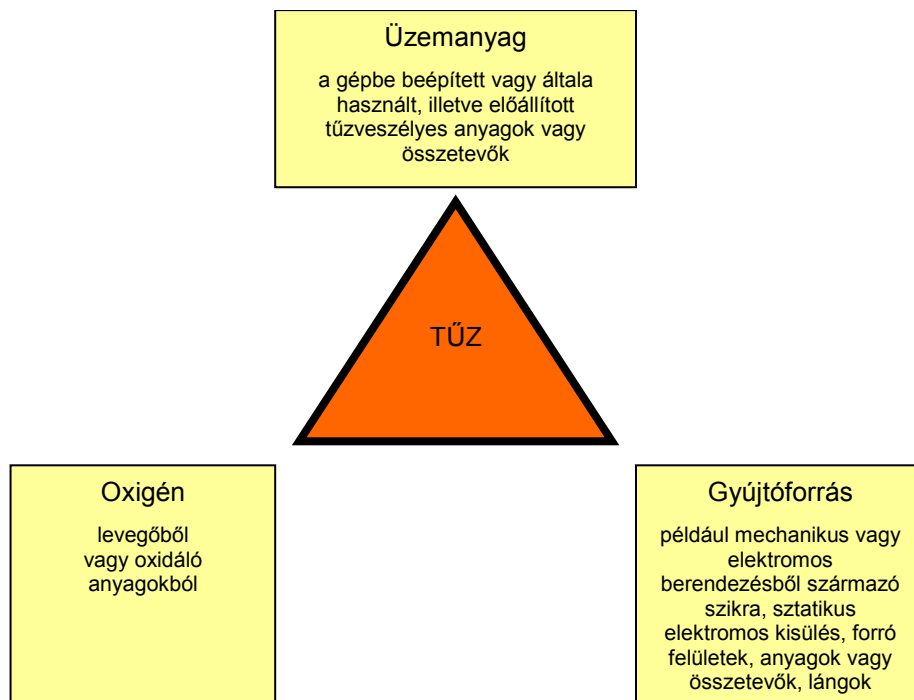
Az EN ISO 13732 szabvány 1. és 3. része¹⁴⁰ útmutatást nyújt a forró, illetve a hideg felületekkel való érintkezésből fakadó sérülések kockázatának értékeléséhez. További útmutatás található a 29. sz. CENELEC útmutatóban.¹⁴¹

1.5.6 Tűz

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy elkerülhető legyen a maga a gép által vagy a gép által felhasznált vagy termelt gázok, folyadékok, por, gőzök vagy egyéb anyagok által okozott minden tűz- vagy túlmelegedés-veszély.

§227 Tűz

A gép által okozott tűz súlyosan veszélyezteti a személyeket és a vagyont is, mivel a tűz magában a gépben, a környező létesítményekben és épületekben is kárt tehet vagy azokat elpusztíthatja. A tűzveszély értékelésekor azonosítani és értékelni kell a tűz előidézéséhez szükséges három alapvető elemet, amelyeket gyakran háromszög formájában ábrázolnak.¹⁴²

¹⁴⁰ EN ISO 13732-1:2008 A hőmérsékleti környezet ergonómiája. Az emberi reakció értékelési módszerei felületekkel való érintkezéskor. 1. rész: Forró felületek (ISO 13732-1:2006).
EN ISO 13732-3:2008 A hőmérsékleti környezet ergonómiája. Az emberi reakció értékelési módszerei felületekkel való érintkezéskor. 3. rész: Hideg felületek (ISO 13732-3:2005).

¹⁴¹ 29. sz. CENELEC útmutató: 2007 Érintésnek kitett forró felületek hőmérséklete. Útmutató dokumentum a Műszaki Bizottságok és a gyártók számára.

¹⁴² Az égési folyamatot más anyagok (katalizátorok) jelenléte is elősegítheti vagy gátolhatja.

A tűz kockázatának csökkentése a háromszög három elemével kapcsolatos intézkedések kombinációját foglalja magában:

- A tűzveszélyes anyagok vagy összetevők beépítésének, felhasználásnak vagy előállításának elkerülése vagy csökkentése. Ilyen intézkedés többek között a gép gyártása során tűzálló anyagok használata, a gép által használt vagy előállított gyúlékony folyadékok, porok vagy gázok biztonságos elkülönítése, valamint az éghető hulladék biztonságos eltávolítása – lásd a következő részt: §178: az 1.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések;
- A gép, illetve a gép által használt vagy előállított anyagok vagy összetevők túlmelegedésének megakadályozása, illetve amennyiben túlmelegedés fordulhat elő, annak észlelése és a szükséges korrekciós intézkedések elindítása vagy figyelmeztetés küldése a kezelőnek még mielőtt a túlmelegedés tűzveszélyt okozna;
- A tűzveszélyes anyagok vagy összetevők, valamint a gyújtóforrások, például mechanikus vagy elektromos szikrák vagy forró felületek közötti érintkezés elkerülése – lásd a következő részeket: §222 és §223: az 1.5.1. és az 1.5.2. ponthoz tartozó megjegyzések;
- Az oxigén koncentrációjának csökkentése (amennyiben ez nem idéz elő további veszélyt a személyek számára) vagy az oxidáló anyagok jelenlétének elkerülése.

Ahol a tűz kockázata ezekkel az intézkedésekkel nem csökkenthető megfelelő mértékben, kiegészítő védőintézkedéseket kell tenni a tűz hatásainak korlátozása érdekében. Ilyen intézkedés lehet például a gép árnyékolása vagy körbezárása, valamint tűzérzékelő, tűzjelző és/vagy tűzoltó rendszerek felszerelése. A szükséges intézkedéseket a tűz kockázatának értékelése alapján kell meghatározni.

A tűzveszély értékelésére, megelőzésére és az azzal szembeni védelemre vonatkozó általános előírásokat az EN 13478 szabvány¹⁴³ tartalmazza.

Az 1.5.6. pontban foglalt általános követelményeken túl a 3.5.2. pont a mozgó gépekkel kapcsolatos tűzveszélyre; az 5.5. pont pedig a föld alatti munkára szolgáló gépekkel kapcsolatos tűzveszélyre vonatkozó kiegészítő követelményeket ír elő.

1.5.7 Robbanás

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy elkerülhető legyen a maga a gép által vagy a gép által felhasznált vagy termelt gázok, folyadékok, por, gőzök vagy egyéb anyagok által okozott minden robbanásveszély.

A gépnek meg kell felelnie a vonatkozó közösségi irányelvek rendelkezéseinek, a potenciálisan robbanásveszélyes környezetben történő használatából eredő robbanásveszély tekintetében.

¹⁴³ EN 13478:2001+A1: 2008 Gépek biztonsága. Tűzmelegedés és tűzvédelem.

§228 Robbanás

Az 1.5.7. pont első bekezdésében előírt követelmény a gép, illetve az általa használt vagy előállított anyagok vagy összetevők által okozott robbanásveszélyre vonatkozik.

Robbanás történhet, ha megfelelő energiájú gyújtóforrás kiváltja tűzveszélyes anyagok, például a levegőben lévő bizonyos koncentrációjú gázok, gőzök, pára vagy por égését. A robbanás az égési reakció nagysebességű, önfenntartó terjedése magas nyomás keletkezésével. A robbanás által a személyekben és a vagyonban okozott kár oka a lángok, hőszugárzás, nyomáshullámok, kilökődő törmelék és veszélyes anyagok heves kibocsátása. A potenciális kár súlyossága elsősorban a jelenlévő robbanóanyag-keverék mennyiségétől és jellegétől függ.

A robbanásveszély megelőzésére vonatkozó alapelvek hasonlóak a tűzveszély megelőzésére vonatkozókhoz. A robbanásveszély megelőzéséhez az alábbi kombinációjára van szükség:

- robbanásveszélyes keverékek felhalmozódásának elkerülése a gépen belüli vagy a gép körüli területeken a tűzveszélyes anyagok és összetevők kerülése, illetve azáltal, hogy azok koncentrációját a levegőben a robbanásveszélyes alsó vagy felső határértékek alatt tartják;
- gyújtóforrások kerülése a veszélyes területeken;
- az oxigén koncentrációjának csökkentése a veszélyes területeken (amennyiben ez nem idéz elő további veszélyt a személyek számára).

Ahol a robbanás kockázata nem előzhető meg, kiegészítő védőintézkedéseket kell tenni a robbanás következményeinek enyhítése érdekében. Ilyen intézkedés lehet például a robbanásálló tervezés, a robbanáscsökkentő berendezések (szellőzők) felszerelése, valamint automatikus robbanásérzékelő vagy -elfojtó rendszerek vagy berendezések felszerelése, a lángok és a robbanás terjedésének megakadályozására.

A robbanásveszély értékelésére, megelőzésére és az azzal szembeni védelemre vonatkozó általános előírásokat az EN 1127-1 szabvány¹⁴⁴ tartalmazza.

Az 1.5.7. pont második bekezdése szerint a potenciálisan robbanásveszélyes környezetben való vagy ahhoz kapcsolódó használatra szánt gépek az ATEX irányelv¹⁴⁵ hatálya alá tartoznak – lásd a következő részt: §91: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések. A potenciálisan robbanásveszélyes légkör fogalmának magyarázatát az ATEX irányelv alkalmazásáról szóló útmutató.¹⁴⁶ tartalmazza.

¹⁴⁴ EN 1127-1:2007. Robbanóképes közegek. Robbanásmegelőzés és robbanásvédelem. 1. rész: Alapelvek és módszertan.

¹⁴⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 94/9/EK irányelve (1994. március 23.) a robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt felszerelésekre és védelmi rendszerekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről – HL L 100., 1994.4.19., 1. o.

¹⁴⁶ Útmutató a robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt felszerelésekre és védelmi rendszerekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 1994. március 23-i 94/9/EK irányelv alkalmazásáról – Harmadik kiadás, 2009. június – lásd a 3.7.1. bekezdést:

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/documents/guidance/atex/application/index_en.htm

Az ATEX irányelv hatálya alá tartozó gépekre egyedi jelölési követelmények vonatkoznak – lásd a következő részt: §251: az 1.7.3. pont harmadik bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Noha az ATEX irányelv a gépen belül előidézett robbanásveszélyre nem alkalmazandó, a gép azon részein, ahol fennáll a robbanásveszélyes légkör kialakulásának kockázata, az ATEX irányelv követelményeinek eleget tevő berendezéseket kell felszerelni.

1.5.8 Zaj

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a levegőben terjedő zajkibocsátásból eredő veszélyek különösen a zaj forrásánál a lehető legalacsonyabbak legyenek, figyelembe véve a műszaki fejlődést és a zajcsökkentő eszközök hozzáférhetőségét.

A zajkibocsátás szintjét hasonló gép kibocsátási adataival való összehasonlítással lehet értékelni.

§229 A zajkibocsátás csökkentése

Az 1.5.8. pontban meghatározott követelmény a gépkezelőknek és más személyeknek a gép által előidézett zajnak való kitettségéhez kapcsolódó kockázatokra vonatkozik. A gépből származó zajnak való hosszú távú kitettség a munkahelyi zaj által előidézett halláskárosodás fő oka. Az egészségre gyakorolt veszély gyakran rejtett, mivel a halláskárosodás fokozatos és visszafordíthatatlan, az érintett személy azonban a kitettség idején nincs tudatában annak. A nagy energiáimpulzusú zajnak való kitettség hirtelen hallásvesztést okozhat. A zajkitettség ezenfelül más hallószervi rendellenességekkel, például a fülzúgással (zaj észlelése külső forrás hiányában) is összefüggésbe hozható. A gépből származó zajnak való kitettség továbbá a fáradtság és a stressz egyik okozati tényezője, és hozzájárulhat a balesetekhez is például a kommunikáció megzavarása révén – lásd a következő részt: §181: az 1.1.6. ponthoz tartozó megjegyzések.

Mindettől fontos megkülönböztetni a gépből származó zajkibocsátásnak való kitettséget. A meghatározott feltételek alapján mért, a gépből származó zajkibocsátás a gép eredendő tulajdonsága. A személyek gépből származó zajnak való kitettsége olyan tényezőktől függ, mint a gép üzembe helyezése, a gép használatának feltételei, a munkahely jellemzői (például zajelnyelés, zajsórás, zajvisszaverődés), más forrásból (például másik gépből) származó zajkibocsátás, a személyeknek a zajforráshoz viszonyított helyzete, a kitettség időtartama és az egyéni védőeszközök (fülvédő) használata. A gép gyártója felel azért, ha gépe fokozza a zajból eredő kockázatokat.

A munkavállalók zajkitettségére a munkavállalók zaj hatásának való expozíciójáról szóló 2003/10/EK irányelvet¹⁴⁷ végrehajtó nemzeti rendelkezések alkalmazandók. Az említett irányelv a munkavállalók napi kitettségi szintjei, illetve a hangnyomás

¹⁴⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/10/EK irányelve (2003. február 6.) a munkavállalók fizikai tényezők (zaj) hatásának való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről (tizenhetedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) – HL L 42., 2003.2.15., 38. o.

csúcsértékek tekintetében meghatározza az expozíciós határértékeket és az expozíciós beavatkozási határértékeket.

Minél alacsonyabb a gép zajkibocsátása, annál könnyebb a használoknak betartani a 2003/10/EK irányelvben előírt expozíciós határértékeket. A felhasználóknak így érdekében áll a kívánt teljesítményen a lehető legalacsonyabb zajkibocsátású gép kiválasztása¹⁴⁸ – lásd a következő részt: §275: az 1.7.4.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

A gépekről szóló irányelv nem határoz meg zajkibocsátási korlátokat, de kötelezi a gyártókat, hogy a lehető legalacsonyabb szintre csökkentsék a zajkibocsátásból eredő kockázatokat, figyelembe véve a műszaki fejlődést és a zajcsökkentő eszközök hozzáférhetőségét.

A gépekről szóló irányelven kívül egyes gépkategóriák esetében a kültéri használatra tervezett berendezésekről szóló 2000/14/EK irányelvben¹⁴⁹ meghatározott zajkibocsátási határértékek alkalmazandók – lásd a következő részeket: §92: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések; és §273: az 1.7.4.2. u) ponthoz tartozó megjegyzések.

A gyártónak a zajkibocsátásból eredő kockázatok megelőzését célzó megközelítésének figyelembe kell vennie a biztonság beépítésének az 1.1.2. pontban szereplő alapelveit:

- elsődleges prioritásnak kell tekinteni a zajkibocsátás annak forrásánál történő csökkentését célzó tervezési és gyártási intézkedéseket;
- a fontossági sorrend második elemét képezik a zajkibocsátás annak forrásánál történő csökkentését célzó intézkedéseket kiegészítő integrált védőintézkedések, amelyek lehetővé teszik a zajkibocsátás további csökkentését;
- a fontossági sorrend harmadik eleme a felhasználók tájékoztatása a fennmaradó zajról annak érdekében, hogy megtehessék a szükséges védőintézkedéseket, például a gép üzembe helyezésével, a munkahely kialakításával és az egyéni védőeszközök (fülvédő) biztosításával kapcsolatos intézkedéseket – lásd a következő részeket: §264, §267 és §273: az 1.7.4.2. j), l), m) és u) ponthoz tartozó megjegyzések.

A zajkibocsátás annak forrásánál történő csökkentése a zaj által az érintett gépek kezelőire és a gép által okozott zajnak kitett más személyekre jelentett veszélyek csökkentésének leghatékonyabb módja. A zajkibocsátás annak forrásánál történő hatékony csökkentése érdekében azonosítani kell az érintett gépből származó zaj fő forrásait. Az elsődleges zajforrás vagy -források csökkentését célzó intézkedéseket a tervezési folyamat lehető legkorábbi szakaszában meg kell hozni.

A zajkibocsátással szembeni integrált védőintézkedés többek között a gép vagy a gépen található fő zajforrás körül zajvédő falak elhelyezése. Ahol indokolt, a védőburkolatokat úgy kell megtervezni, hogy azok az egyéb veszélyekkel szembeni

¹⁴⁸ Lásd a 2003/10/EK irányelv 4. cikkének (6) bekezdését.

¹⁴⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/14/EK irányelve (2000. május 8.) a kültéri használatra tervezett berendezések zajkibocsátására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről – HL L 162., 2000.7.3., 1. o. – lásd a 12. cikket.

védelem mellett a szükséges zajcsökkentést is biztosítsák – lásd a következő részeket: §169: az 1.1.1. f) ponthoz tartozó megjegyzések; és §216: az 1.4.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

Ezenfelül lehetőség van a munkaállásokat vagy vezetőhelyeket (tehertartókat vagy kabinokat) körülvevő falak tervezésére is, amelyek zajcsökkentést biztosítanak és más veszélyekkel szemben is védelmet nyújtanak – lásd a következő részt: §182: az 1.1.7. ponthoz tartozó megjegyzések; és §294: a 3.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések. Megjegyzendő azonban, hogy ezek az intézkedések az ilyen körbezárt területeken kívül tartózkodó kezelőket és a többi veszélynek kitett személyt nem védik meg.

A gépből származó zajkibocsátás csökkentésére vonatkozó általános előírásokat az EN ISO 11688-1 szabvány¹⁵⁰ tartalmazza.

§230 Összehasonlítható kibocsátási adatok

Az 1.5.8. pont második bekezdése azt az eszközt említi, amellyel értékelhető a zajkibocsátásból eredő kockázatok csökkentése érdekében tett intézkedések megfelelősége: ez a hasonló gép kockázati szintjével való összehasonlítás. Ez a megközelítés az 1. általános alapelvben ismertetett kockázatelemzési folyamat negyedik lépésének, a kockázatértékelésnek a része¹⁵¹ – lásd a következő részt: §158: az 1. általános alapelvhez tartozó megjegyzések –, ezenfelül pedig a tudomány állása meghatározásának legfőbb eszköze is – lásd a következő részt: §161: a 3. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

A megközelítés lényege a gépen mért zajkibocsátási értékeknek az azonos gépcsalád hasonló tagjain mért értékekkel való összehasonlítása. Hasonló gépnek minősül az a gép, amelyet ugyanolyan feladat ellátására szántak és amely az adott géppel megegyező teljesítményjellemzőkkel rendelkezik. A teljesítmény leírásához használt paramétereket rendszerint az adott gépkategóriára vonatkozó zajvizsgálati kód határozza meg. Az összehasonlítandó gép zajkibocsátását azonos vizsgálati kód alkalmazásával kell mérni.

Ha az összehasonlításból megállapítható, hogy nagyszámú hasonló paraméterekkel bíró gép zajkibocsátási szintje alacsonyabb, ez azt jelzi, hogy az adott gép nem felel meg a tudomány állásának, mivel elérhető a zajkibocsátás további csökkentésére alkalmas eszközök, és azokat alkalmazni kellene. Ha az összehasonlítás azt mutatja, hogy a hasonló gépek hasonló vagy magasabb zajkibocsátási szinttel rendelkeznek, ez arra utal, hogy a zajcsökkentési intézkedések megfelelőek, kivéve, ha nyilvánvaló, hogy léteznek olyan műszaki megoldások, amelyekkel a zajkibocsátás tovább csökkenthető, amely esetben ezeket alkalmazni kell.

Az említett megközelítés alkalmazását a megfelelő zajvizsgálati szabályzatra és megbízható és reprezentatív összehasonlító zajkibocsátási adatokra kell alapozni. Ez idáig csupán korlátozott adatgyűjtésre került sor. Mindazonáltal egyre több C típusú

¹⁵⁰ EN ISO 11688-1:2009 Akusztika. A kis zajú gépek és berendezések tervezésének irányelvei. 1. rész: Tervezés (ISO/TR 11688-1:1995).

¹⁵¹ Lásd az EN ISO 14121-1:2007 Gépek biztonsága. Kockázatértékelés. 1. rész: Elvek című szabvány 8.3. pontját.

szabvány esetében tervezik, hogy hatályuk alá vonják a gépkategóriákra vonatkozó összehasonlítható kibocsátási adatokat.

A gépek zajkibocsátási adatainak összehasonlítására vonatkozó módszert az EN ISO 11689 szabvány¹⁵² ismerteti.

1.5.9 *Rezgések*

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a gép által létrehozott rezgésekből adódó veszélyek a legalacsonyabbak legyenek, különösen a rezgés forrásánál, figyelembe véve a műszaki fejlődést és a rezgéscsökkentő eszközök hozzáférhetőségét.

A rezgés-kibocsátás szintjét hasonló gép kibocsátási adataival való összehasonlítással lehet értékelni.

§231 *Rezgések*

Az 1.5.9. pontban meghatározott követelmény a gép által létrehozott rezgéseknek való kitettségéből eredő kockázatokhoz kapcsolódik. A rezgéseket létrehozhatja a gép működése, például a forgó vagy váltakozó tömegek, gáznyomás lüktetése vagy aerodinamikai jelenségek, például az elszívóberendezések által okozottak, valamint a kézi gépek kemény anyagokon történő használatából eredő hatás. A rezgések létrejöhetnek továbbá a gép és annak környezete közötti kölcsönhatás, például a mozgó gép egyenetlen talajon történő helyváltoztatása nyomán.

A lábon vagy az ülésen keresztül a teljes testre átvitt rezgéseknek való kitettség váz- és izomrendszeri bántalmakat, például hátfájást és gerincsérülést okozhat, vagy ezeket súlyosbíthatja. A kéz/kar rendszer rezgéseknek való kitettsége károsíthatja az ujjak és a kezek vérereit („fehér ujj” betegség), valamint a perifériás idegrendszert, a kezek és a karok inait, izmait, csontjait és ízületeit.

Mindettől fontos megkülönböztetni a gépből származó rezgés-kibocsátásnak való kitettséget. Megjegyzendő, hogy a munkavállalók rezgéseknek való kitettségére a 2002/44/EK irányelvet¹⁵³ végrehajtó nemzeti rendelkezések alkalmazandók. Ez az irányelv meghatározza a kéz-kar rezgésnek és az egésztest-rezgésnek való expozíció napi határértékeit.

A rezgésnek való napi kitettség mértéke nem számítható ki egyszerűen a gépen mért rezgés-kibocsátásból, mivel a kitettség az adott gép használatának időtartamától és körülményeitől is függ. Ugyanakkor, minél alacsonyabb a gép rezgés-kibocsátása, annál könnyebb a használóinak betartani a 2002/44/EK irányelvben előírt expozíciós határértékeket. A felhasználóknak így érdekében áll a kívánt teljesítményen a lehető legalacsonyabb rezgés-kibocsátású gép kiválasztása – lásd a következő részt: §275: az 1.7.4.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

¹⁵² EN ISO 11689:1997 Akusztika. Gépek és berendezések zajkibocsátási adatainak összehasonlító eljárása.

¹⁵³ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/44/EK irányelve (2002. június 25.) a munkavállalók fizikai tényezők (vibráció) hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről (tizenhatodik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében).

A gyártó rezgés kibocsátásból eredő kockázatok megelőzését célzó megközelítésének figyelembe kell vennie a biztonság beépítésének az 1.1.2. pontban szereplő alapelveit:

- elsődleges prioritásnak kell tekintetni a rezgés kibocsátás annak forrásánál történő csökkentését célzó tervezési és gyártási intézkedéseket, például annak biztosítása révén, hogy a gép részeinek rezonanciafrekvenciája ne közelítse meg a rezgés gerjesztő frekvenciáját, ami a gépgyártás során eredendő rezgéscsillapító tulajdonságokkal rendelkező anyagok választásával, segédtömeg beépítésével vagy a forgó vagy váltakozó részek kiegyensúlyozásával érhető el.
- a fontossági sorrend második elemét képezik az integrált védőintézkedések: szigetelő intézkedésekkel megakadályozható a rezgések átvitele az egész testre vagy a kéz-kar rendszerre. Ilyen szigetelő intézkedés többek között a fém vagy elasztometrikus rugók felszerelése, súrlódási, folyékony vagy gáznemű rezgéscsillapítók, illetve a rugók és a rezgéscsillapítók kombinációjának felszerelése;
- a fontossági sorrend harmadik eleme a felhasználók tájékoztatása a fennmaradó rezgés kibocsátásról annak érdekében, hogy megtehessek a szükséges védőintézkedéseket, például a gép üzembe helyezésével vagy a megfelelő képzés biztosításával kapcsolatos intézkedéseket – lásd a következő részeket: §264 és §267: az 1.7.4.2. j) és l) ponthoz tartozó megjegyzések; §279: a 2.2.1.1. ponthoz tartozó megjegyzések; és §325: a 3.6.3.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.5.9. pont második bekezdése egy olyan megközelítést említ, amellyel értékelhető a rezgés kibocsátásból eredő kockázatok csökkentése érdekében tett intézkedések megfelelősége: ez a hasonló gép kockázati szintjével való összehasonlítás. Ezt az összehasonlítási módszert ugyanolyan feltételek mellett kell alkalmazni, mint az összehasonlítható zajkibocsátási adatokra vonatkozó megfelelő követelményt – lásd a következő részt: §230: az 1.5.8. ponthoz tartozó megjegyzések.

A rezgés forrásainak szigetelésére vonatkozó előírásokat az EN 1299 szabvány¹⁵⁴ tartalmazza.

Az 1.5.9. pontban felsorolt általános követelményeken túl az 1.1.8. pontban a rezgésnek kitett gépek ülésére vonatkozó kiegészítő követelmények találhatók.

¹⁵⁴ EN 1299:1997+A1:2008 Mechanikai rezgés és lökés. Gépek rezgésszigetelése. Adatok a rezgésforrás szigetelésének alkalmazásához.

1.5.10 Sugárzás

A gép nemkívánatos sugárzaskibocsátását ki kell küszöbölni, vagy olyan szintre kell csökkenteni, amelynek nincs káros hatása az emberekre.

Minden funkcionális ionizációs sugárzást a legalacsonyabb olyan szintre kell csökkenteni, amely elegendő a gép megfelelő működéséhez beállításkor, üzem közben és tisztításkor. Ha kockázat merül fel, a szükséges védőintézkedéseket meg kell tenni.

Minden, beállításkor, üzem közben és tisztításkor keletkező funkcionális nem ionizációs sugárzást olyan szintre kell korlátozni, amely nincs káros hatással a személyekre.

§232 Ionizációs és nem ionizációs sugárzás

Az 1.5.10. pontban előírt követelmények a gép egyes részeiből vagy a gép által használt vagy előállított anyagokból vagy összetevőkből származó sugárzaskibocsátások okozta veszélyekre vonatkozik. Az 1.5.1.0 pont egyaránt alkalmazandó az ionizációs és a nem ionizációs sugárzás esetében. Az összefüggő optikai sugárzásból (lézer) fakadó kockázatokkal az 1.5.12. pont foglalkozik.

Ionizációs sugárzás a radioaktív alfa-, béta- és gamma-sugárzás, valamint a röntgensugárzás. Az ionizációs sugárzásnak való kitettség károsíthatja a sejteket és rákkeltő hatású lehet.

Nem ionizációs sugárzás a mikrohullámú és rádiófrekvenciás tartományba tartozó mágneses vagy elektromágneses sugárzás, valamint az infravörös, a látható és az ultraibolya frekvenciatartományba tartozó optikai sugárzás. Az erős mágneses mezőnek való kitettség szédülést, hányingert és villódzó fények vizuális érzékelését okozhatja. A mikrohullámú és rádiófrekvenciás tartománynak való kitettség felmelegedési hatást okozhat és megzavarhatja az ideg-izomrendszeri válaszokat. Bizonyos szintű optikai sugárzásnak való kitettség égést és más szem- és bőrsérüléseket okozhat. Az ultraibolya sugárzásnak való kitettség rákkeltő hatású lehet.

Megjegyzendő, hogy a munkavállalók sugárzásnak való kitettsége az alábbi irányelveket végrehajtó nemzeti rendelkezések hatálya alá tartozik:

Ionizáló sugárzás: 96/29/Euratom irányelv¹⁵⁵
Elektromágneses mezők: 2004/40/EK irányelv¹⁵⁶
Mesterséges optikai sugárzás: 2006/25/EK irányelv¹⁵⁷

¹⁵⁵ A Tanács 96/29/Euratom irányelve (1996. május 13.) a munkavállalók és a lakosság egészségének az ionizáló sugárzásból származó veszélyekkel szembeni védelmét szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról – HL L 159., 1996.6.29., 1. o.

¹⁵⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/40/EK irányelve (2004. április 29.) a munkavállalók fizikai tényezők (elektromágneses terek) hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről (18. egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében). A 2004/40/EK irányelv a 2008/46/EK irányelvvel módosult, amely az átültetés határidejét 2010. április 30-ig elhalasztja.

¹⁵⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/25/EK irányelve (2006. április 5.) a munkavállalók fizikai tényezők hatásának való expozíciójára (mesterséges optikai sugárzás) vonatkozó egészségügyi és

Ezek az irányelvek meghatározzák az expozíciós határértékeket. Noha fontos, hogy a gépből származó sugárzások kibocsátással szembeni kitettséget megkülönböztessük, minél alacsonyabb a gépből származó kibocsátás, a felhasználóknak annál könnyebb betartani az expozíciós határértékeket.

Az 1.5.10. pontban előírt általános követelmény a nem kívánt sugárzások kibocsátására vonatkozik, tehát olyan kibocsátásokra, amelyek a gép működése szempontjából nem nélkülözhetetlenek. A követelmény az ionizációs és a nem ionizációs sugárzás esetében egyaránt alkalmazandó. A nem kívánt sugárzásból eredő kockázatok megelőzése az alábbiakat foglalja magában:

- a sugárzások kibocsátás elkerülése vagy azok erejének nem káros szintre történő csökkentése – megjegyzendő, hogy az ionizációs sugárzás esetében nincs ártalmatlannak tekintett kitettségi szint.
- ha a kibocsátás nem küszöbölhető ki, vagy annak ereje nem csökkenhető kellő mértékben, árnyékolással megelőzhető a kezelők és más személyek kitettsége;
- a felhasználók tájékoztatása a sugárzásból eredő fennmaradó kockázatokról és az egyéni védőeszközök biztosításának és használatának szükségességéről – lásd a következő részt: §267: az 1.7.4.2. l) és m) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.5.10. pont második bekezdése a funkcionális ionizációs sugárzásból eredő kockázatokkal foglalkozik. Emlékeztetni kell arra, hogy a kifejezetten az atomenergia-ipari célokra, illetve radioaktív anyagok előállítására vagy feldolgozására tervezett gépek nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá. A gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépek azonban tartalmazhatnak ionizációs sugárzást kibocsátó forrásokat, például mérési vagy roncsolásmentes vizsgálati célokra, illetve a sztatikus elektromosság felhalmozódásának megelőzése céljából – lásd a következő részt: §50: az 1. cikk (2) bekezdésének c) pontjához tartozó megjegyzések.

Az ilyen funkcionális ionizációs sugárzást arra a lehető legalacsonyabb szintre kell korlátozni, amely elegendő a gép megfelelő működéséhez, és meg kell tenni a szükséges védőintézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a kezelők és más személyek sem a gép normál működése során, sem pedig a karbantartási műveletek, például beállítás vagy tisztítás alkalmával ne legyenek kitéve sugárzásnak.

Megjegyzendő, hogy a 96/29/Euratom és a 2003/122/Euratom irányelveket¹⁵⁸ végrehajtó nemzeti rendelkezések értelmében a radioaktív források használatához kötelező engedélyre és ellenőrzésre lehet szükség.

Az 1.5.10. pont harmadik bekezdése a funkcionális nem ionizációs sugárzásra vonatkozik. Mivel az egyes nem ionizációs sugárzások alacsony szintjének való kitettség ártalmatlan lehet, az 1.5.10. pont harmadik bekezdése előírja, hogy a nem ionizációs sugárzás nem lehet káros hatással az annak kitett személyekre.

biztonsági minimumkövetelményekről (19. egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében).

¹⁵⁸ A Tanács 2003/122/Euratom irányelve (2003. december 22.) a nagy aktivitású zárt radioaktív sugárforrások és a gazdátlan sugárforrások ellenőrzéséről – HL L 346., 2003.12.31., 57. o.

A nem ionizációs sugárzás értékelésére, megelőzésére és az azzal szembeni védelemre vonatkozó általános előírásokat az EN 121981 szabvány 1–3. része¹⁵⁹ tartalmazza.

1.5.11 Külső sugárzás

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy működésére ne legyen hatással külső sugárzás.

§233 Külső sugárzás

Az 1.5.11. pontban előírt követelmény a gépek elektromágneses összeférhetőségének egyik szempontjára vonatkozik, tehát a gépnek a személyek egészségét és biztonságát befolyásoló, külső forrásból származó elektromágneses sugárzás okozta zavarokkal szembeni ellenálló-képességére. E tekintetben kiemelt figyelmet kell fordítani a vezérlőrendszer biztonsági vonatkozású részeinek tervezésére és gyártására – lásd a következő részt: §184: az 1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

A gép olyan elektromágneses sugárzással szembeni ellenálló-képességére, amely általában megzavarhatja a gép működését, valamint a gépből eredő elektromágneses sugárzások kibocsátásait illetően, amely pedig más berendezések működését zavarhatja, a gépekről szóló irányelven túl az elektromágneses összeférhetőségről szóló 2004/108/EK irányelv alkalmazandó¹⁶⁰ – lásd a következő részt: §92: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések.

Az 1.5.11. pontban szereplő követelmény ezenfelül előírja a gyártók számára, hogy meg kell előzniük minden más külső sugárzásból eredő zavaró hatást, amely a rendeltetészerű használati körülmények között ésszerűen elvárható. A külső mesterséges vagy természetes optikai sugárzás például megzavarhatja egyes fotoelektronikus eszközök vagy vezeték nélküli távvezérlő berendezések működését.

¹⁵⁹ EN 12198-1:2000+A1:2008 Gépek biztonsága. Gépek által kibocsátott sugárzásból eredő kockázat értékelése és csökkentése. 1. rész: Általános elvek;
EN 12198-2:2002+A1:2008 Gépek biztonsága. Gépek által kibocsátott sugárzásból eredő kockázat értékelése és csökkentése. 2. rész: A sugárzáskibocsátás mérési eljárása;
EN 12198-3:2002+A1:2008 Gépek biztonsága. Gépek által kibocsátott sugárzásból eredő kockázat értékelése és csökkentése. 3. rész: A sugárzás csökkentése mérsékléssel vagy árnyékolással.

¹⁶⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2004/108/EK irányelve (2004. december 15.) az elektromágneses összeférhetőségre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről és a 89/336/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről – HL L 390., 2004.12.31., 24. o.

1.5.12 Lézersugárzás

Ahol lézerberendezést használnak, az alábbiakat kell figyelembe venni:

- a gépen levő lézerberendezést úgy kell megtervezni és gyártani, hogy minden véletlen sugárzás megelőzhető legyen,*
- a gépen levő lézerberendezést védőburkolattal kell körbevenni, hogy az effektív sugárzás, visszatükröződés vagy szórás miatt keletkező sugárzás, illetve a másodlagos sugárzás ne károsítsa az egészséget,*
- a gépen levő lézerberendezés megfigyelésére vagy beállítására szolgáló optikai berendezés olyan legyen, hogy a lézersugárzás ne veszélyeztesse az egészséget.*

§234 Lézersugárzás

A gépekbe gyakran építenek lézersugárzást kibocsátó forrásokat például mérés, adatfeldolgozás vagy érzékelés céljából, valamint lézeres, például az anyagok vagy munkadarabok hőkezelésére, jelölésére, vágására, hajlítására vagy hegesztésére szolgáló megmunkálógépekbe. A lézer jelentette veszélyek a sugárzás hullámhosszától és energiájától függnék. A lézersugárzásnak való kitettség szem- vagy bőrsérülést és égést okozhat.

Megjegyzendő, hogy a munkavállalók lézersugárzásnak való kitettsége a mesterséges optikai sugárzásról szóló 2006/25/EK irányelvet végrehajtó nemzeti rendelkezések hatálya alá tartozik, amely meghatározza az expozíciós határértékeket.

Az 1.5.12. pontban meghatározott követelmény előírja a gépek gyártói számára, hogy a lézergenerátorokat vagy -forrásokat úgy építsék be a gépbe, hogy csak ott és akkor keletkezzen sugárzás, ahol és amikor arra szükség van. Szükség esetén helyi vagy körburkolatokat vagy -ernyőket kell felszerelni annak érdekében, hogy megvédjék a személyeket a potenciálisan káros közvetlen, visszaverődő, diffúz vagy szórt sugárzásnak való kitettséggel szemben.

Általános szabályként a lézeres megmunkálógépek esetében a feldolgozóterhez való hozzáférést normál működés során meg kell akadályozni. Ahol a lézerberendezés megfigyeléséhez például beállítási vagy igazítási célból kezelőszemélyekre van szükség, a gyártónak be kell építenie a szükséges védőintézkedéseket az egészségkárosodás kockázatának megelőzése érdekében. Az 1.1.2. b) ponttal összhangban csak a beépített védőintézkedések által nem megelőzhető fennmaradó kockázatok esetén írható elő a lézersugárzással szembeni egyéni védőeszközök (szemvédők) biztosítása és használata.

Az 1.5.12. pont harmadik francia bekezdéséből az következik, hogy a lézerberendezés megfigyelése vagy beállítása során a kezelőszemélyek védelmét szolgáló optikai berendezésnek rendelkeznie kell a szükséges legnagyobb áteresztőképességgel, figyelembe véve a lézersugárzás hullámhossztartományát és más jellegzetességeit, az egészségkárosodás kockázatának megelőzése érdekében.

A lézeres megmunkálógépekre vonatkozó általános előírásokat az EN ISO 11553 szabvány 1. és 2. része tartalmazza.¹⁶¹

A védőernyőkre vonatkozó előírásokat az EN 12254 szabvány határozza meg.¹⁶²

1.5.13 Veszélyes anyagok és összetevők kibocsátása

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy az általa keletkezett veszélyes anyagok és összetevők belélegzésének, lenyelésének, bőrrel, szemmel és nyálkahártyával való érintkezésének, bőrön keresztüli bejutásának veszélye elkerülhető legyen.

Ahol a veszélyt nem lehet kiküszöbölni, a gépet úgy kell felszerelni, hogy a veszélyes anyagok és összetevők vízpermettel, szűréssel vagy más ugyanilyen eredményes módszerrel felfoghatók, kiüríthetők vagy lecsapolhatók legyenek.

Ha a gép rendes működése során a folyamat nem teljesen zárt, a felfogásra és/vagy kiürítésre szolgáló eszközöket úgy kell elhelyezni, hogy maximális hatékonyságúak legyenek.

§235 Veszélyes anyagok és összetevők kibocsátása

Az 1.5.13. pontban előírt követelmények a gép által előállított veszélyes anyagok vagy összetevők kibocsátásából eredő kockázatokkal foglalkoznak. Veszélyes anyagok és összetevők lehetnek többek között a mérgezőnek, károsnak, marónak, irritációt vagy érzékenységet okozóknak, rákkeltőnek, mutagénnek, teratogénnek, patogénnek vagy fulladást okozóknak minősülő vegyi és biológiai anyagok. A veszélyes összetevők levegő útján terjedő kibocsátása a leggyakrabban belélegzés útján jut a szervezetbe, de ennek más módja is van, például a testfelülettel való érintkezés és a lenyelés. A veszélyes összetevők nem levegő útján terjedő kibocsátásai lenyelés vagy a bőrrel, a szemmel és a nyálkahártyával való érintkezés útján jutnak a szervezetbe.

A veszélyes anyagok és összetevők kibocsátásából eredő kockázatok megelőzhetők a veszélyes anyagok vagy összetevők használatának kerülésével vagy kevésbé veszélyes összetevők használatával – lásd a következő részt: §178: az 1.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések. A gyártási folyamat tervezése szintén célozhatja a kibocsátások elkerülését vagy csökkentését.

Ahol a veszélyes anyagok és összetevők kibocsátása nem kerülhető el vagy csökkenthető a kellő mértékben, az 1.5.13. pont második bekezdése előírja, hogy a gépet fel kell szerelni a veszélyes anyagok és összetevők felfogásához, kiürítéséhez vagy lecsapolásához szükséges berendezéssel a személyek kitétséggel szembeni védelme érdekében. Ahol a veszélyes anyagok vagy összetevők tűzveszélyesek, vagy levegővel keveredve tűzveszélyes elegyet képeznek, felfogásuk vagy kiürítésük során a tűz- vagy robbanásveszély megelőzését célzó óvintézkedéseket kell tenni –

¹⁶¹ EN ISO 11553-1:2008 Gépek biztonsága. Lézeres megmunkálógépek. 1. rész: Általános biztonsági követelmények (ISO 11553-1:2005); EN ISO 11553-2:2008 Gépek biztonsága. Lézeres megmunkálógépek. 2. rész: Kézi lézeres megmunkálókészülékek biztonsági követelményei (ISO 11553-2:2007).

¹⁶² EN 12254:2010 – Lézermunkahelyek védőernyői. Biztonsági követelmények és vizsgálat.

lásd a következő részeket: §227 és §228: az 1.5.6. és az 1.5.7. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.5.13. pont harmadik bekezdése a nem teljesen zárt folyamatokkal járó esetekre vonatkozik. Ilyen esetben a veszélyes anyag vagy összetevő felfogására vagy kiürítésére szolgáló berendezéseket úgy kell tervezni és elhelyezni, hogy elkerülhető legyen a szivárgás. Ez többek között úgy érhető el, hogy a tartályokat negatív nyomás alatt tartják, vagy a megfelelő légáramlással rendelkező elszívófülkét vagy szívócsövet a kibocsátási ponthoz lehető legközelebb helyezik el.

A veszélyes anyagok és összetevők kibocsátásaiból eredő kockázatok megelőzésére vonatkozó általános előírásokat az EN 626 szabvány 1 és 2. része¹⁶³ tartalmazza.

1.5.14 A gépe való beszorulás veszélye

A gépet úgy kell megtervezni, gyártani és felszerelni, hogy személy ne szorulhasson benne, ha ez lehetetlen, akkor legyen rajta segélyhívó eszköz.

§236 A beszorulás veszélye

Az 1.5.14. pontban meghatározott követelmény olyan esetben alkalmazandó, amikor nem kerülhető el teljes mértékben, hogy a gép valamely zárt terében személyek tartózkodjanak. A követelmény egyes személyek emelésére tervezett géptípusok fülkéire is vonatkozik, ahol fennáll a veszélye, hogy a használók beszorulhatnak a magasban, illetve két rögzített felvonóbejáró között megrekedt tehertartóba. Ezenkívül figyelmet kell fordítani annak kockázatára is, hogy egy személy a magasban elhelyezkedő munkaállásban reked, például cselekvőképtelen állapotban.

Az 1.5.14. pontban meghatározott követelményt az 1.1.7. pontban a munkaállások kijáratával és vészkiáratával kapcsolatos követelményekkel – lásd a következő részt: §182: az 1.1.7. ponthoz tartozó megjegyzések –, valamint a kezelői beavatkozással és a belső részek tisztításával kapcsolatos 1.6.4. és 1.6.5. pontban előírt követelményekkel együtt kell értelmezni.

1.5.15 Csúszás-, botlás- és leesésveszély

A gépnek azon részeit, ahol személyek mozoghatnak vagy tartózkodhatnak, úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a megcsúszás, megbotlás vagy leesés ezeken a részeken, illetve ezekről a részekről, megakadályozható legyen.

Ahol lehet, a gépnek ezeket a részeit fel kell szerelni kapaszkodókkal, amelyeket a felhasználó helyzetéhez képest rögzítenek, és amelyek lehetővé teszik a stabilitás megtartását.

¹⁶³ EN 626-1:1994+A1:2008 Gépek biztonsága. A gépek által kibocsátott veszélyes anyagokból származó egészségkárosodási kockázatok csökkentése. 1. rész: Alapelvek és a gépgyártókra vonatkozó előírások;

EN 626-2:1996+A1:2008 Gépek biztonsága. A gépek által kibocsátott veszélyes anyagokból származó egészségkárosodási kockázatok csökkentése. 2. rész: A verifikálási eljárások kidolgozásának módszerei.

§237 Csúszás-, botlás- és leesésveszély

Az 1.5.15. pontban előírt követelmény a gép valamennyi olyan részére vonatkozik, ahol akár a munkaállások és karbantartási pontok elérése érdekében, akár a gép két része közötti közlekedés céljából személyek mozoghatnak vagy tartózkodhatnak – lásd a következő részt: §240: az 1.6.2. ponthoz tartozó megjegyzések. Ezenfelül a gép azon részeire is alkalmazandó, ahol személyek emelésére vagy mozgatására szánt gépek használata közben személyek mozoghatnak vagy tartózkodhatnak. A követelmény ennél fogva olyan géprészekre vonatkozik, mint például a járólemezek, munkaállványzatok, átjárók, járdák, rámpák, lépcsők, lépcsőfokos létrák, létrák, padlók, a mozgólépcsők fokai vagy az utasszállító szalagok.

Az 1.5.15. pontban meghatározott követelmény csak a gép egyes részeire vonatkozik, ideértve a felhasználó telephelyén felállított, a gép megközelítését szolgáló eszközöket is – lásd a következő részt: §240: az 1.6.2. ponthoz tartozó megjegyzések. A munkáltatónak a munkahelyek padlójával kapcsolatos kötelezettségeit a 89/654/EGK tanácsi irányelv¹⁶⁴ tartalmazza. A gép használatának vagy üzembe helyezésének helyéül szolgáló padlóra vonatkozó egyedi követelményeket ismertetni kell a gyártó használati utasításában – lásd a következő részt: §264: az 1.7.4.2. i) ponthoz tartozó megjegyzések.

A csúszásveszély megelőzése érdekében a gyártónak biztosítani kell, hogy a gép azon felületeit, ahol előreláthatóan személyek fognak mozogni vagy tartózkodni, megfelelő csúszásgátlókkal lássa el, figyelembe véve a használati körülményeket. Mivel az olyan anyagok felhalmozódása, mint a víz, az olaj vagy a zsír, a föld, a szennyezés, a hó vagy a jég, jellemzően növeli a csúszás kockázatát, azokat a felületeket, ahol személyek mozoghatnak vagy tartózkodhatnak, lehetőség szerint úgy kell megtervezni és elhelyezni, hogy elkerülhető legyen az ilyen anyagok jelenléte, vagy úgy kell megtervezni, hogy az ilyen anyagok ne halmozódjanak fel, és el lehessen azokat vezetni. Ahol a felszín nedves vagy nyirkos marad, kerülni kell a sima felületeket.

A botlásveszély megelőzése érdekében fontos, hogy kerüljük a szomszédos felületek közötti szintkülönbséget. A tehermentő megközelítését lehetővé tevő rögzített szinteket kiszolgáló emelőgépek szintezését olyan pontosan kell kialakítani, hogy megakadályozza a tehermentő padlója és a rögzített szint közötti szintkülönbséget, amely botlásveszélyt okozhatna. A vezetékek elhelyezése és rögzítése során ügyelni kell az olyan akadályok létrehozásának elkerülésére, amelyek botlásveszélyt jelenthetnek.

Ahol fennáll a leesés veszélye, az esés megelőzése érdekében az érintett területeket fel kell szerelni a szükséges falakkal vagy védőkorlátokkal és szegélylécekkel. Amennyiben a leesés kockázata nem küszöbölhető ki teljes körűen, a magasból történő leesés elleni egyéni védőeszközök csatlakoztatására szolgáló rögzítőket kell elhelyezni – lásd a következő részeket: §265: az 1.7.4.2. m) ponthoz tartozó megjegyzések; és §374: a 6.3.2. ponthoz tartozó megjegyzések. Megfelelő rögzítéstípust kell választani, figyelembe véve a kezelőszemélyek mozgásának

¹⁶⁴ A Tanács 89/654/EGK irányelve (1989. november 30.) a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményekről (első egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) – I. melléklet, 9.2. pont.

szükségességét. Az 1.1.2. b) ponttal összhangban azonban az egyéni védőeszközök biztosítására és használatára vonatkozó utasítások nem helyettesíthetik a leesésveszéllyel szembeni beépített védőintézkedéseket, amennyiben ezek az intézkedések megvalósíthatók.

Az 1.5.15. pont második bekezdése előírja, hogy a gép azon területeit, ahol személyek mozoghatnak vagy tartózkodhatnak, adott esetben fel kell szerelni kapaszkodókkal, amelyeket a felhasználó helyzetéhez képest rögzítenek, hogy azok segítségével megőrizhessék egyensúlyukat. Ez a csúszás-, botlás- és leesésveszély csökkentését célzó kiegészítő intézkedés, és különösen fontos olyan gépek esetében, ahol a felhasználóknak mozgó felszínre, például mozgólépcsőre vagy mozgójárdákra kell fellépniük.

A csúszás-, botlás- és leesésveszély megelőzésére vonatkozó általános előírásokat az EN ISO 14122 sorozat szabványai tartalmazzák – lásd a következő részt: §240: az 1.6.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.5.15. pontban meghatározott általános követelményen túl a 6.3.2. pontban a személyek emelésére szolgáló gépek teherterheléséből történő leesés kockázatára vonatkozó kiegészítő követelmények találhatók.

1.5.16 Villámlás

Az olyan gépet, amelyet üzem közben védeni kell a villámlás hatásai ellen, fel kell szerelni olyan berendezéssel, amely a keletkező elektromos töltést a földbe vezeti.

§238 Villámlás

Az 1.5.16. pontban előírt követelmény elsősorban a kültéri használatra szánt gépekre vonatkozik, akár egy meghatározott helyen helyezik azt üzembe, akár több egymást követő helyszínen állítják fel. Ezenkívül olyan gépekre is vonatkozhat, amelyek vezető részek révén kültéri csatlakozással rendelkeznek. A villámlásból fakadó kockázatoknak kitett gépeket megfelelő villámhárítóval és olyan eszközökkel kell felszerelni, amelyek összekötik a villámhárító berendezést a földdel. A gyártó használati utasításában meg kell határozni a földdel való összekapcsolás kialakításának, ellenőrzésének és karbantartásának módját, hogy az folyamatosan működőképes legyen – lásd a következő részeket: §264 és §272: az 1.7.4.2. i) és r) ponthoz tartozó megjegyzések.

1.6 KARBANTARTÁS

1.6.1 Gépkarbantartás

A beállítási és karbantartási pontokat a veszélyes téren kívül kell elhelyezni. A beállítási, karbantartási, javítási, tisztítási és szervizelési műveleteket el lehessen végezni, amikor a gép áll.

Ha a fenti feltételek közül műszaki okok miatt egy vagy több nem teljesíthető, intézkedni kell, hogy ezeket a műveleteket biztonságosan el lehessen végezni (lásd 1.2.5. pont).

Automata gép esetében, és ha szükséges, más gépnél is, a hibakereső diagnosztikai berendezés felszereléséhez szükséges összekötő szerkezetet biztosítani kell.

A gyakran cserére kerülő automata gépalkatrészeknek könnyen és biztonságosan eltávolíthatóknak és cserélhetőnek kell lenniük. Az alkatrészekhez való hozzáférés tegye lehetővé ezeknek a feladatoknak az elvégzését a szükséges műszaki eszközökkel és a meghatározott üzemmód szerint.

§239 Karbantartás

Az 1.6.1. pont első bekezdése a gép tervezésére vonatkozó fontos általános alapelveket határoz meg, amelyek biztosítják, hogy a karbantartási műveleteket biztonságosan el lehessen végezni. A beállítási és karbantartási pontok veszélyes téren kívüli elhelyezésével elkerülhető, hogy a karbantartást végző személyeknek feladatuk elvégzéséhez be kelljen lépniük a veszélyes térbe, valamint az, hogy e célból el kelljen távolítani a rögzített védőburkolatokat, illetve, hogy az egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatokat ki kelljen nyitni.

Amennyire lehetséges, a gépet úgy kell megtervezni, hogy a karbantartási műveleteket akkor lehessen elvégezni, amikor a gép áll. Ha például a szerszámokat cserélni kell, vagy tisztítás céljából el kell távolítani, a gépet fel kell szerelni olyan eszközökkel, amelyekkel a szerszámok a gép elindítása nélkül is leszerelhetők. Ha erre a célra speciális berendezésre van szükség, azt a géphez mellékelni kell – lásd a következő részt: §177: az 1.1.2. e) ponthoz tartozó megjegyzések. Nem minden esetben van szükség a gép egészének leállítására, feltéve hogy a munkálatok által érintett részek, valamint azok, amelyek veszélyeztethetnék a kezelőszemélyek biztonságát, nem működnek.

Az 1.6.1. pont második bekezdése elismeri, hogy karbantartáskor nem minden esetben kerülhető el a veszélyes térbe való belépés szükségessége, valamint hogy előfordulhat, hogy egyes beállítási műveleteket vagy igazításokat az üzemelő gépen kell végrehajtani. Ebben az esetben a gép vezérlőrendszerének tartalmaznia kell az 1.2.5. pont említett biztonságos üzemmódot – lásd a következő részt: §204: az 1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.6.1. pont harmadik és negyedik bekezdésében szereplő követelmények célja a kezelői beavatkozásból eredő kockázatok csökkentése, különösen automata gép esetében. Az 1.6.1. pont harmadik bekezdése előírja, hogy a gépet, ha szükséges, el kell látni a hibakereső diagnosztikai berendezés csatlakoztatásához szükséges eszközzel. A negyedik bekezdés kötelezi a gyártót, hogy az automata gépeket úgy tervezze meg, hogy a gyakran cserélendő alkatrészek könnyen eltávolíthatók és

cserélhető legyenek. Az ilyen karbantartási műveletek esetében alkalmazandó biztonságos módszert a használati utasításban egyértelműen meg kell határozni és ahhoz magyarázatot kell fűzni – lásd a következő részt: §272: az 1.7.4.2. s) ponthoz tartozó megjegyzések.

1.6.2 Hozzáférés a kezelői és szervizelő helyekhez

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a gép üzeme közbeni, beállításhoz és karbantartáshoz szükséges beavatkozás összes terének hozzáférése biztonságos legyen.

§240 Hozzáférés a kezelői és szervizelő helyekhez

Az 1.6.2. pontban meghatározott követelményt a kezelői és szervizelő helyek elhelyezésekor figyelembe kell venni. A kezelői és szervizelő helyek könnyen megközelíthető helyeken, például a földszinten történő elhelyezésével elkerülhető, hogy speciális feljárókat kelljen felszerelni. Ahol ilyen speciális feljáróra van szükség, a rendszeres hozzáférést igénylő kezelői és szervizelő helyeket úgy kell elhelyezni, hogy azok egy megfelelő feljáróról könnyen elérhető legyenek. A beállítási és karbantartási pontokhoz hasonlóan a feljáróknak is a veszélyes téren kívül kell elhelyezkedniük – lásd a következő részt: §239: az 1.6.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

A gép gyártója felel annak biztosításáért, hogy a biztonságos hozzáféréshez szükséges valamennyi eszközt mellékelje a géphez. Ide tartozik a gép háza is, amelynek gyártása a felhasználó telephelyén fejeződik be. Ebben az esetben a gyártó figyelembe veheti a helyszínen már meglévő feljárókat, és azokat a műszaki dokumentációban fel kell tüntetnie.

A szervizelő helyekhez tartozó feljárókat a gép karbantartásához szükséges szerszámok és berendezések figyelembevételével kell megtervezni.

A rendkívüli hozzáférés, például rendkívüli javítások esetén szükséges különleges eszközöket a gyártó használati utasítása ismertetheti – lásd a következő részt: §272: az 1.7.4.2. s) ponthoz tartozó megjegyzések.

A géphez tartozó helyhez kötött feljárók kiválasztására és tervezésére vonatkozó előírásokat az EN ISO 14122 sorozat szabványai tartalmazzák.¹⁶⁵

¹⁶⁵ EN ISO 14122-1:2001 Gépek biztonsága. Gépi berendezések helyhez kötött feljárói. 1. rész: Két szint közötti helyhez kötött feljáró kiválasztása (ISO 14122-1:2001);
EN ISO 14122-2:2001 Gépek biztonsága. Gépi berendezések helyhez kötött feljárói. 2. rész: Kezelőállások és kezelőhidak (ISO 14122-2:2001);
EN ISO 14122-3:2001 Gépek biztonsága. Gépi berendezések helyhez kötött feljárói. 3. rész: Lépcsők, lépcsőfokos létrák és védőkorlátok (ISO 14122-3:2001).

1.6.3 Az energiaforrások leválasztása

A gépet fel kell szerelni olyan eszközzel, amely az összes energiaforrásról leválasztja. Az ilyen leválasztást jól láthatóan jelölni kell. Lezárhatónak kell lennie, ha a visszakapcsolás veszélyeztetheti a személyeket. A leválasztóknak is lezárhatónak kell lenniük, ha a kezelő az általa megközelíthető pontok egyikéről sem ellenőrizheti, hogy az energiaforrás még mindig le van-e választva.

Abban az esetben, ha a gépet elektromos energiaellátáshoz lehet csatlakoztatni, a csatlakozás eltávolítása elegendő, feltéve hogy a kezelő az általa megközelíthető pontok mindegyikéről ellenőrizheti, hogy a csatlakozás kihúzva marad.

Az energiaforrás leválasztása után lehessen a gép áramköreiben általában mindenféle fennmaradó vagy tárolt energiát a személyek veszélyeztetése nélkül megfelelően elosztatni.

Az előző bekezdésekben meghatározott követelmény alóli kivételként, bizonyos áramkörök az energiaforráshoz kapcsolva maradhatnak, például az alkatrészek megtartása, információvédelem, belső világítás stb. érdekében. Ebben az esetben a kezelőszemély biztonságát különleges intézkedésekkel kell biztosítani.

§241 Az energiaforrások leválasztása

Az 1.6.3. pontban meghatározott követelmény célja a gép biztonságos állapotban való megőrzése a karbantartás során. E célból a karbantartási műveleteket a gép állása közben végző kezelőszemélyeknek a beavatkozás előtt le kell tudniuk választani a gépet annak energiaforrásairól annak érdekében, hogy megakadályozzák az olyan veszélyes eseményeket, mint a gép váratlan újraindulása, okozza azt akár a gép hibája, akár a karbantartást végző kezelőkről nem tudó személyek által végzett műveletek vagy a karbantartást végző kezelőszemélyek által véletlenül végrehajtott műveletek.

E célból leválasztóeszközöket kell felszerelni, amelyek segítségével a kezelők a gépet az összes energiaforrásról leválaszthatják és elkülöníthetik, ideértve a villamosenergia-ellátást, valamint a mechanikus, hidraulikus, pneumatikus vagy hőenergia-forrásokat.

Ahol a karbantartási műveleteket végző kezelők nem tudják egyszerűen ellenőrizni, hogy a leválasztó eszközök továbbra is leválasztási helyzetben vannak-e, a leválasztókat úgy kell megtervezni, hogy ebből a helyzetből lezárhatók legyenek. Amikor előre látható, hogy egy időben több karbantartónak is munkát kell majd végeznie, a leválasztót úgy kell megtervezni, hogy az egyes érintett kezelőszemélyek saját beavatkozásának időtartamára lezárhassa a leválasztót.

Az 1.6.3. pont második bekezdése elsősorban a gépi hajtású kéziszerszámokra vagy hordozható gépekre vonatkozik, ahol a kezelő a megközelíthető pontok mindegyikéről ellenőrizheti, hogy az energiaforrás csatlakoztatva van-e. Ebben az esetben a csatlakozás eltávolítása elegendő az energiaforrásról történő leválasztáshoz.

Az 1.6.3. pont harmadik bekezdése előírja, hogy a gépet el kell látni olyan eszközzel, amely lehetővé teszi a kezelőkre veszélyt jelentő tárolt energia elosztatását. Ilyen tárolt energia lehet például a kinetikus energia (a mozgó részek tehetetlensége), a

villamos energia (kondenzátorok), nyomás alatt lévő folyadékok, rugók vagy a gép olyan részei, amelyek saját súlyuknál fogva mozoghatnak.

Az 1.6.3. pont negyedik bekezdése az első három bekezdésben szereplő követelmények alóli kivételt engedélyez olyan esetekben, amikor a karbantartási műveletek során bizonyos áramkörök energiaellátását a biztonságos munkakörülmények szavatolása érdekében fenn kell tartani. Folyamatos energiaellátásra lehet például szükség a tárolt információkhoz, a világításhoz, a szerszámok működéséhez vagy a veszélyes anyagok eltávolításához. Ilyen esetekben az energiaforrást csak a szükséges áramkörök esetében kell fenntartani, és intézkedni kell a kezelők védelmének biztosításáról, például az érintett áramkörökhöz való hozzáférésről vagy megfelelő figyelmeztetések vagy figyelmeztető eszközök biztosításáról.

A gyártónak a biztonságos beállításra és karbantartásra vonatkozó utasításaiban szerepelnie kell az energiaforrások leválasztására, a leválasztó lezárására, a fennmaradó energia eloszlására és a gép biztonságos állapotának ellenőrzésére vonatkozó információknak – lásd a következő részt: §272: az 1.7.4.2. s) ponthoz tartozó megjegyzések.

A különböző energiaforrások leválasztásának módjaira és azok lezárására vonatkozó általános előírásokat az EN 1037 szabvány tartalmazza.¹⁶⁶ A hatálya alá tartozó gépekre vonatkozóan az EN 60204-1 szabvány¹⁶⁷ előírásokat fogalmaz meg a villamosenergia-ellátás csatlakoztatásának megbízható megszüntetésére vonatkozóan.

A 3.5.1. pont a mozgó gépek akkumulátorai energiaellátásának megszüntetésére vonatkozó egyedi követelményt ír elő.

1.6.4 Kezelői beavatkozás

A gépet úgy kell megtervezni, gyártani és felszerelni, hogy a kezelői beavatkozás szükségessége korlátozott legyen. Ha a kezelői beavatkozás nem elkerülhető, akkor azt lehessen könnyen és biztonságosan elvégezni.

§242 Kezelői beavatkozás

A gép olyan tervezése és gyártása, valamint az eszközök és berendezések olyan módon történő felszerelése, amellyel elkerülhető vagy korlátozható a veszélyes térben a kezelői beavatkozás szükségessége, hatékonyan csökkenti az ehhez kapcsolódó kockázatokat. Ha a kezelői beavatkozás nem kerülhető el maradéktalanul, akkor a gépet úgy kell megtervezni, hogy a beavatkozást könnyen és biztonságosan el lehessen végezni.

¹⁶⁶ EN 1037:1995+A1:2008 Gépek biztonsága. A váratlan indítás megelőzése.

¹⁶⁷ EN 60204-1:2004+A1:2009 Gépi berendezések biztonsága. Gépek villamos szerkezetei. 1. rész: Általános követelmények (IEC 60204-1:2005 (Módosítva)).

1.6.5 Belső részek tisztítása

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a veszélyes anyagokat vagy készítményeket tartalmazó belső részek, ezekbe való behatolás nélkül tisztíthatók legyenek; valamint a szükséges kiürítésükre is kívülről kell lehetőséget biztosítani. Ha lehetetlen elkerülni a gépbe történő behatolást, a gyártónak a gép kialakítása során gondoskodnia kell arról, hogy a tisztítás biztonságos legyen.

§243 Belső részek tisztítása

Az 1.6.5. pontban megfogalmazott követelmény az előző pontban említett olyan kezelői beavatkozásra vonatkozik, amely különösen veszélyes lehet. A gép egyes részeibe, például a veszélyes anyagokat vagy készítményeket tartalmazó silókba, tankokba, tartályokba vagy csővezetékekbe való behatolás mérgezés vagy fulladás kockázatával jár, mind az érintett kezelőszemélyek, mind pedig a mentésükre sietők esetében.

Az 1.6.5. pont első mondatában meghatározott általános szabály értelmében az ilyen részek tisztítására vagy szükséges kiürítésére kívülről kell lehetőséget biztosítani annak érdekében, hogy azokba ne kelljen behatolni. Ahol az ilyen részekbe történő behatolást lehetetlen elkerülni, meg kell hozni a szükséges védőintézkedéseket; ilyen lehet például megfelelő szellőzőrendszer felszerelése, a veszélyes anyagok koncentrációjának vagy a levegő alacsony oxigéntartalmának megfigyelése, valamint a kezelőszemélyek felügyeletére és biztonságos mentésére vonatkozó előírások.

1.7 INFORMÁCIÓK

§244 A felhasználók tájékoztatása

Mivel a gép biztonságos használata a gyártó által tett tervezési és gyártási intézkedések, illetve a felhasználó által hozott védőintézkedések együttesétől függ, a felhasználók számára nyújtott szükséges információk és utasítások a gép tervezésének szerves részét képezik.

A fennmaradó kockázatokkal kapcsolatos információk, figyelmeztetések és utasítások a biztonság beépítésének alapelveiről szóló 1.1.2. pontban meghatározott három lépésből álló módszer harmadik lépése. Az, hogy a harmadik lépés a fontossági sorrend utolsó eleme, arra utal, hogy a figyelmeztetések és az utasítások nem szolgálhatnak az eleve biztonságos tervezést célzó intézkedések és a beépített védőintézkedések helyettesítőiként, amennyiben ez utóbbiak a tudomány állását figyelembe véve lehetségesek – lásd a következő részt: §174: az 1.1.2. b) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.7.1.–1.7.4. pontokban előírt követelmények a gépekre átfogó értelemben, tehát az 1. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjában felsorolt valamennyi termékre alkalmazandók – lásd a következő részt: §33: a 2. cikkhez tartozó megjegyzések. A részben kész gépekre vonatkozó követelményekről – lásd a következő részt: §390: a VI. melléklethez tartozó megjegyzések.

1.7.1 A gépre vonatkozó információk és figyelmeztetések

A gépre vonatkozó információkat és figyelmeztetéseket lehetőleg közérthető szimbólumok vagy piktogramok formájában kell biztosítani. Minden írott vagy szóbeli információt és figyelmeztetést azon a hivatalos közösségi nyelven(eken) kell feltüntetni, amelyet a Szerződésnek megfelelően az a tagállam határoz meg, amelyben a gépet forgalomba hozzák és/vagy üzembe helyezik, és ezt kérésre ki lehet egészíteni a kezelők által értett egyéb közösségi hivatalos nyelvvel(ekkel).

§245 A gépre vonatkozó információk és figyelmeztetések

Az 1.7.1. pontban meghatározott követelmények a gép részét képező információkra és figyelmeztetésekre vonatkozik. Az 1.7.1. pont első mondata azt a javaslatot fogalmazza meg, hogy a gyártók e célból lehetőleg könnyen érthető szimbólumokat vagy piktogramokat használjanak. A jól megtervezett szimbólumok és piktogramok ösztönösen megérthetőek, és ezeknek köszönhetően nincs szükség az írásbeli vagy szóbeli információk lefordítására.

Az 1.7.1. pont második mondata akkor alkalmazandó, amikor az információkat írott szavak vagy szöveg formájában tüntetik fel a gépen vagy egy monitorképernyőn, illetve azokat szóbeli közlés útján, például hangszintetizátor segítségével biztosítják. Ilyen esetben az információkat és a figyelmeztetéseket azon tagállamok hivatalos nyelvén vagy nyelvein kell biztosítani, ahol a gépet forgalomba hozzák és/vagy üzembe helyezik.

A gép felhasználója kérheti továbbá, hogy a gyártó a gépen vagy a monitorképernyőkön megjelenő információk vagy figyelmeztetések mellett azok más, olyan uniós nyelv(ek)en írt változatát is biztosítsa, amelyeket a kezelők megértenek. Ennek több oka is lehet, például:

- a gépet a későbbiekben használó személyek nem beszélik az adott tagállam hivatalos nyelvét;
- a gépet olyan munkahelyen fogják használni, ahol az egyetlen munkanyelv eltér az adott tagállam hivatalos nyelvétől/nyelveitől;
- a gépet egy meghatározott tagállamban fogják használni, de karbantartását egy másik tagállamból származó szerelők végzik majd;
- a gép használatának helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban távdiagnosztikára fog sor kerülni.

A gépen szereplő információknak és figyelmeztetéseknek a gép forgalomba hozatalának és/vagy üzembe helyezésének helye szerinti tagállam hivatalos nyelvétől/nyelveitől eltérő uniós nyelveken történő biztosítása olyan kérdés, amelyről a gép megrendelésekor a gyártó és a felhasználó között kötött szerződésben kell rendelkezni.

§246 Az EU hivatalos nyelvei

Az Európai Uniónak 23 hivatalos nyelve van, amelyeket az alábbi tagállamokban használnak:

Ausztria	– német	Lettország	– lett
Belgium	– holland, francia és német	Litvánia	– litván
Bulgária	– bolgár	Luxemburg	– francia és német
Ciprus	– angol és görög	Málta	– angol és máltai
Cseh	– cseh	Hollandia	– holland
Köztársaság			
Dánia	– dán	Lengyelország	– lengyel
Észtország	– észt	Portugália	– portugál
Finnország	– finn és svéd	Románia	– román
Franciaország	– francia	Szlovákia	– szlovák
Németország	– német	Szlovénia	– szlovén
Görögország	– görög	Spanyolország	– spanyol
Magyarország	– magyar	Svédország	– svéd
Írország	– angol és ír	Egyesült Királyság	– angol
Olaszország	– olasz		

Egyes több hivatalos nyelvvel rendelkező tagállamok (Belgium, Finnország) kizárólag olyan területeken fogadják el csak egy nyelv használatát, ahol kizárólag azt a nyelvet beszélik. A gyártóknak javasolt erről az érintett nemzeti hatóságoknál tájékozódniuk. Más, két hivatalos nyelvvel rendelkező tagállamok (Ciprus, Málta és Írország) elfogadják kizárólag az angol használatát.

Más országokban, ahol a gépekről szóló irányelv az EGT, a Svájccal kötött kölcsönös elismerési megállapodás, valamint az EU és Törökország közötti vámunió révén alkalmazandó, a gépekről szóló irányelvet végrehajtó nemzeti rendelkezések megkövetelik az érintett országok hivatalos nyelvének(nyelveinek) használatát:

Izland	– izlandi	Svájc	– francia, német és olasz
Liechtenstein	– német	Törökország	– török
Norvégia	– norvég		

1.7.1.1 Információk és információs eszközök

A gép irányításához szükséges információnak egyértelműnek és könnyen érthetőnek kell lennie. Az információ nem lehet olyan túlzott mennyiségű, ami a kezelőt túlterhelné.

A kezelő és a gép közötti vizuális megjelenítő egységeknek vagy bármely más interaktív kommunikációs eszköznek könnyen érthetőnek és kezelhetőnek kell lennie.

§247 Információk és információs eszközök

Az 1.7.1.1. pontban meghatározott követelmény a gépre vonatkozó valamennyi olyan információ esetében alkalmazandó, amelyek a kezelő számára a gép működésének vezérléséhez szükségesek. Ide értendők különösen a vezérlőberendezésekhez

mellékelt jelzőrendszerek és kijelzők – lásd a következő részt: §194: az 1.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések. Ezekre az információkra az 1.7.1. pontban előírt követelmények alkalmazandók.

Az információtervezésre, az információs eszközökre, kijelzőrendszerekre és kijelzőkre vonatkozó általános előírásokat az EN 894-es¹⁶⁸ és az EN 61310-es sorozat szabványai tartalmazzák.¹⁶⁹

1.7.1.2 Figyelmeztető eszközök

Amikor a személyek egészségét és biztonságát egy felügyelet nélküli gép működésének meghibásodása veszélyeztetheti, a gépet úgy kell felszerelni, hogy figyelmeztetésül megfelelő hang- vagy fényjelzést adjon.

Ha a gépet figyelmeztető eszközökkel szerelik fel, ezeknek egyértelműeknek és könnyen észlelhetőeknek kell lenniük. Biztosítani kell, hogy a kezelő az ilyen figyelmeztető eszközök működését bármikor ellenőrizze.

A színekre és a biztonsági jelzésekre vonatkozó közösségi irányelvek követelményeit be kell tartani.

§248 Figyelmeztető eszközök

Az 1.7.1.2. pont a gép vagy a gép azon részeinek meghibásodásából fakadó kockázatokkal foglalkozik, amelyeket a kezelő folyamatos felügyelete nélkül való működésre terveztek. A figyelmeztető eszközöknek tájékoztatniuk kell a kezelőket vagy más veszélynek kitett személyeket a veszélyes meghibásodásokról annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a veszélynek kitett személyek védelmét célzó szükséges intézkedések meghozatalát. A figyelmeztető eszközök adott esetben felszerelhetők magára a gépre, vagy távolról is bekapcsolhatók.

Az EN 61310-1 szabvány meghatározza a fény- és hangjelzésekre vonatkozó előírásokat.

Az 1.7.1.2. pont utolsó bekezdése a 92/58/EGK irányelvre¹⁷⁰ utal, amely meghatározza a munkahelyen használandó jelzésekre vonatkozó minimumkövetelményeket. Az említett irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályok ezért nem vonatkoznak közvetlenül a gépek gyártóira. Az 1.7.1.2. pont azonban

¹⁶⁸ EN 894-1:1997+A1:2008 Gépek biztonsága. A kijelzők és a kezelőelemek tervezésének ergonómiai követelményei. 1. rész: Az ember, a kijelzők és a kezelőelemek közötti kölcsönhatás általános elvei; EN 894-2:1997+A1:2008 Gépek biztonsága. A kijelzők és a kezelőelemek tervezésének ergonómiai követelményei. 2. rész: Kijelzők.

¹⁶⁹ EN 61310-1:2008 Gépek biztonsága. Jelzés, megjelölés és működtetés. 1. rész: A látható, hallható és tapintható jelek követelményei (IEC 61310-1:2007); EN 61310-2:2008 Gépek biztonsága. Jelzés, megjelölés és működtetés. 2. rész: A megjelölés követelményei (IEC 61310-2:2007).

¹⁷⁰ A Tanács 92/58/EGK irányelve (1992. június 24.) a munkahelyi biztonsági, illetve egészségvédelmi jelzésekre vonatkozó minimumkövetelményekről (kilencedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) – VI. melléklet – A világító jelzésekre vonatkozó minimumkövetelmények; és VII. melléklet – A hangjelzésekre vonatkozó minimumkövetelmények.

kötelezi a gépek gyártóit, hogy a munkahelyi biztonsági jelzések egységessége érdekében tartsák be az irányelv műszaki előírásait.

1.7.2 Figyelmeztetés fennmaradó veszélyekre

Ahol a veszély az eleve biztonságos tervezés, a végrehajtott biztonsági és kiegészítő védőintézkedések ellenére fennmarad, gondoskodni kell a szükséges figyelmeztető jelzésekről, beleértve a figyelmeztető eszközöket.

§249 Figyelmeztetés fennmaradó veszélyekre

Az 1.7.2. pontban meghatározott követelmény a fennmaradó, vagyis azokra a kockázatokra vonatkozik, amelyek az eleve biztonságos tervezési intézkedésekkel nem küszöbölhetők ki vagy csökkenthetők a megfelelő mértékben, és amelyek a beépített védőintézkedésekkel nem előzhetők meg maradéktalanul – lásd a következő részt: §174: az 1.1.2. b) ponthoz tartozó megjegyzések. A fennmaradó kockázatokkal kapcsolatos, a gépen elhelyezett figyelmeztetések kiegészítik a gyártó használati utasításában a fennmaradó kockázatokra vonatkozóan szereplő információkat – lásd a következő részt: §267: az 1.7.4.2. I) ponthoz tartozó megjegyzések. A gépen feltüntetett figyelmeztetések hasznosak, ha a kezelőket vagy más veszélynek kitett személyeket tájékoztatni kell arról, hogy a gép használata során a fennmaradó kockázatokkal – például forró felületek vagy lézersugárzás jelenléte – összefüggésben különös óvintézkedésekre lesz szükség. Hasznosak lehetnek továbbá az egyéni védőeszközök használatára irányuló emlékeztetőként is.

A gépen jelzett figyelmeztetéseknek eleget kell tenniük az 1.7.1. pontban előírt követelményeknek. A figyelmeztető eszközök útján kiadott figyelmeztetéseknek meg kell felelniük az 1.7.1.2. pontban szereplő követelményeknek.

A C típusú szabványok meghatározhatják a figyelmeztetések formáját, és tartalmukra vonatkozóan útmutatással szolgálhatnak. Ezenfelül a 92/58/EGK irányelv és az EN 61310-1 szabvány is tartalmaz az ilyen figyelmeztetések tervezése szempontjából releváns útmutatást.

1.7.3 A gép jelölése

Minden gépen olvashatóan és maradandóan fel kell tüntetni legalább az alábbi adatokat:

- a gyártó cég neve és teljes címe, és ahol indokolt, a meghatalmazott képviselő ugyanezen adatai,*
- a gép megnevezése,*
- a CE-jelölés (lásd III. melléklet),*
- sorozat- vagy típusmegnevezés,*
- adott esetben a sorozatszám,*
- a gyártás éve, amely az az év, amelyben a gyártási folyamat befejeződött.*

A CE-jelölés elhelyezésekor tilos a gépet vissza- vagy előredátumozni.

...

§250 A gép jelölése

Az 1.7.3. pont első bekezdése azokról az adatokról rendelkezik, amelyeket a felhasználóknak szóló egyéb információkon vagy figyelmeztetéseken kívül a gépen fel kell tüntetni. A CE-jelölésen és az ATEX-jelölésen kívül az 1.7.3. pont a gépen elhelyezett egyéb jelölésekre vonatkozóan nem ír elő kötelező formátumot, feltéve hogy azok jól láthatók, olvashatók és maradandók. A jelölést ennél fogva a gépen olyan helyen kell feltüntetni, ahol az kívülről látható és nem a gép egyes részei mögött vagy alatt helyezkedik el. Figyelembe véve a gép méretét, a betűknek kellően nagyoknak kell lenniük ahhoz, hogy könnyen olvashatók legyenek. Az alkalmazott jelölési módszernek gondoskodnia kell arról, hogy, figyelembe véve az előrelátható használati körülményeket, a jelölés a gép élettartama során nem törlődik. Ha a jelölés egy adattáblán szerepel, azt tartósan a géphez kell rögzíteni, lehetőség szerint hegesztéssel, szegecseléssel vagy ragasztással.

Olyan termékek esetében, amelyeken kis méretük miatt az 1.7.3. pontban előírt adatokat nem lehet olvashatóan feltüntetni, a jelölés elhelyezhető a termékhez erősített tartós címkén (biztosítva, hogy ez ne befolyásolja a gép megfelelő működését).

A láncokra, kötelekre és hevederekre vonatkozó egyedi jelölési követelményeket a 4.3.1. pont tartalmazza - lásd a következő részt: §357: a 4.3.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.7.1. pontban szereplő nyelvi követelmények az 1.7.3. pontban említett adatokra nem vonatkoznak. Az adatokat ugyanakkor az EU egyik hivatalos nyelvén kell feltüntetni.

Az alábbi megjegyzések az 1.7.3. pont első bekezdésének hat francia bekezdésére vonatkoznak:

- *a gyártó cég neve és teljes címe, és ahol indokolt, a meghatalmazott képviselő ugyanezen adatai*

Az 1.7.3. pont első francia bekezdésében szereplő követelmény célja, hogy lehetővé tegye a felhasználó vagy a piacfelügyeleti hatóságok számára, hogy probléma esetén kapcsolatba lépjenek a gyártóval – lásd a következő részeket: §79–§81: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések. Ugyanezeket az információkat az EK-megfelelőségi nyilatkozatban is meg kell adni – lásd a következő részt: §383: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések.

A „*cég neve*” azt a nevet jelenti, amelyen az érintett vállalatot bejegyezték.

A „*teljes cím*” olyan postacím, amely biztosítja, hogy a küldött levél megérkezzen a gyártóhoz. Csak az ország vagy a város neve nem elegendő. A gyártó e-mail címét vagy weboldalának címét nem kötelező feltüntetni, noha megadásuk hasznos lehet.

A gyártó EU-ban letelepedett meghatalmazott képviselőjének nevét és teljes címét szintén fel kell tüntetni a gépen abban az esetben, ha a gyártó kinevezett ilyen meghatalmazott képviselőt – lásd a következő részeket: §84 és §85: a 2. cikk j) pontjához tartozó megjegyzések.

Ha a gyártó vagy meghatalmazott képviselőjének teljes címe például nagyon kisméretű gép esetén nem tüntethető fel a jelölésben, ezeket az információkat kód formájában kell biztosítani, feltéve hogy ezt a kódot a géphez mellékelt használati utasítás – lásd a következő részt: §259: az 1.7.4.2. b) ponthoz tartozó megjegyzések –, valamint a gép EK-megfelelőségi nyilatkozata – lásd a következő részt: §383: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések – feloldja és megadja a teljes címet.

- *a gép megnevezése*

„*A gép megnevezése*” kifejezés annak a gépkategóriának a megszokott nevére utal, amelyhez egy adott gépmodell tartozik. (A kifejezés jelentése hasonló a II. mellékletben az EK-megfelelőségi nyilatkozattal összefüggésben használt „eredeti megnevezés és funkció” kifejezés jelentéséhez). Lehetőség szerint azt a kifejezést kell alkalmazni, amelyet a harmonizált szabványokban az érintett gépkategória megnevezésére használnak. Ugyanezeket az információkat az EK-megfelelőségi nyilatkozatban is meg kell adni – lásd a következő részt: §383: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések.

Ha a gép pontos megnevezése például nagyon kisméretű gép esetén nem tüntethető fel a jelölésben, a megnevezést kód formájában kell biztosítani, feltéve hogy ezt a kódot a géphez mellékelt használati utasítás – lásd a következő részt: §259: az 1.7.4.2. b) ponthoz tartozó megjegyzések –, valamint a gép EK-megfelelőségi nyilatkozata – lásd a következő részt: §383: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések – feloldja és megadja az egyértelmű megnevezést.

A gép gyártói megnevezése nem értelmezhető úgy, hogy ennek alapján meghatározható, vajon egyes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények vagy megfelelőségértékelési eljárások alkalmazandók-e; erről függetlenül kell dönten.

- a CE-jelölés (lásd III. melléklet)

A CE-jelölésre vonatkozó követelmények a 16. cikkben és a III. mellékletben található. A III. melléklet szerint a CE-jelölést a gyártó vagy a meghatalmazott képviselője nevének közvetlen közelében kell elhelyezni, ugyanolyan módszerrel rögzítve – lásd a következő részeket: §141: a 16. cikkhez tartozó megjegyzések; és §387: a III. melléklethez tartozó megjegyzések.

- sorozat- vagy típusmegnevezés

A sorozat- vagy típusmegnevezés az a név, kód vagy szám, amelyet a gyártó a vonatkozó megfelelőségértékelési eljárásban részt vett adott gépmodellhez hozzárendel. A sorozat- vagy típusmegnevezés gyakran tartalmaz márkanévet.

- adott esetben a sorozatszám

A sorozatszám segítségével azonosítható egy sorozathoz vagy típushoz tartozó egyedi gép. A gépekről szóló irányelv nem írja elő, hogy a gépen kötelezően szerepelnie kell sorozatszámnak, ha azonban a gyártó hozzárendelt ilyet a géphez, azt a sorozat- vagy típusmegnevezés mögött fel kell tüntetni.

- a gyártás éve, amely az az év, amelyben a gyártási folyamat befejeződött.

A CE-jelölés elhelyezésekor tilos a gépet vissza- vagy előredátumozni.

A gyártás éve a meghatározás szerint az az év, amelyben a gyártási folyamat befejeződött. A gyártó telephelyén összeszerelt gépek esetében a gyártási folyamat befejezése legkésőbb az az időpont lehet, amikor a gép elhagyja a gyárat, hogy azt az importőrhez, a forgalmazóhoz vagy a felhasználóhoz szállítsák. Olyan gépek esetében, amelyek végleges összeszerelésére csak a felhasználó telephelyén kerül sor, a gyártási folyamat akkor tekinthető befejezettnek, amikor a gépet a helyszínen összeszerelték, és készen áll az üzembe helyezésre. A felhasználó által saját használatra gyártott gép esetében a gyártási folyamat akkor minősül befejezettnek, amikor a gép üzembe helyezésre kész – lásd a következő részt: §80: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések.

A jelölésre vonatkozóan az 1.7.3. pontban előírt általános követelményeken túl a 3.6.2. pont a mozgó gépekre vonatkozó további jelölési követelményeket; a 4.3. pont a láncok, kötelek és hevederek, az emelőberendezések tartozékai és az emelőgépek jelölésére vonatkozó követelményeket; a 6.5. pont pedig a személyek emelésére szolgáló gépek jelölésére vonatkozó további követelményeket tartalmaz.

Megjegyzendő, hogy a kültéri használatra tervezett berendezésekről szóló 2000/14/EK irányelv hatálya alá tartozó gépeken a CE-jelölés mellett a garantált hangteljesítmény jelzését is fel kell tüntetni – lásd a következő részeket: §92: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések; és §271: az 1.7.4.2. u) ponthoz tartozó megjegyzések.

1.7.3 A gép jelölése (folytatás)

...

Ezenkívül a robbanásveszélyes légtérben történő üzemeltetésre tervezett gépen az ennek megfelelő jelölést is fel kell tüntetni.

...

§251 A robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt (ATEX) gépek megfelelőségi jelölése

Az 1.7.3. pont harmadik bekezdése a gépekről szóló irányelven túl a 94/9/EK ATEX irányelv¹⁷¹ hatálya alá is tartozó gépekre vonatkozik – lásd a következő részeket: §91: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések; és §228: az 1.5.7. ponthoz tartozó megjegyzések. A CE-jelölés azt jelzi, hogy a gép megfelel az annak jelöléséről rendelkező vonatkozó uniós irányelveknek – lásd a következő részt: §141: a 16. cikkhez tartozó megjegyzések. A CE-jelölésen túl az ATEX irányelv a robbanásvédelemre vonatkozó egyedi jelzést is előír:

Az ATEX jelölést a berendezéscsoport és -kategória szimbóluma követi.

1.7.3 A gép jelölése (folytatás)

...

A gépen fel kell tüntetni továbbá a típusára vonatkozó és a biztonságos üzemeltetéshez szükséges minden információt. Az ilyen információk az 1.7.1. pont követelményeiben találhatóak.

...

§252 A biztonságos üzemeltetéshez szükséges információk

Az 1.7.3. pont negyedik bekezdése előírja, hogy a gépen szerepelnie kell az annak biztonságos üzemeltetéséhez szükséges információknak. Ezeknek az információknak eleget kell tenniük a piktogramokra és a nyelvre vonatkozóan az 1.7.1. pontban megfogalmazott követelményeknek. Figyelembe kell venni továbbá az információkra és az információs eszközökre vonatkozó, az 1.7.1.1. pontban előírt követelményeket.

A gyártónak nem kötelessége, hogy a biztonságos üzemeltetéssel kapcsolatosan a használati utasításban szereplő valamennyi információt feltüntesse a gépen. A biztonságos használat alapvető szempontjaira vonatkozó információkat, például a munkadarabok maximális méretét, a használandó szerszámok maximális méretét, azt a legnagyobb lejtést, ahol a gép még stabilnak tekinthető, a legnagyobb

¹⁷¹ Az Európai Parlament és a Tanács 94/9/EK irányelve (1994. március 23.) a robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt felszerelésekre és védelmi rendszerekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről – HL L 100., 1994.4.19., 1. o.

szélesebbéget és így tovább, azonban jelölni kell a gépen. A gépen feltüntetendő információkat rendszerint a vonatkozó harmonizált szabványok határozzák meg.

1.7.3 A gép jelölése (folytatás)

...

Ahol egy gép részegységét a használat során emelőeszközzel kell mozgatni, annak tömegét olvashatóan, maradandóan és egyértelműen fel kell tüntetni.

§253 A gép emelőeszközzel mozgatandó részeinek jelölése

Az 1.7.3. pont utolsó bekezdésében előírt követelmény kiegészíti a gépek kezelhetőségét elősegítő tervezési követelményeket – lásd a következő részt: §180: az 1.1.5. ponthoz tartozó megjegyzések. Ez a gépnek a használat során kezelendő azon részeire vonatkozik, amelyeket súlyuk, méretük vagy alakjuk miatt nem lehet kézzel mozgatni. Ezt a követelményt az adott gép élettartamának különböző szakaszaira vonatkozó elemzés fényében kell alkalmazni – lásd a következő részt: §173: az 1.1.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az ilyen alkatrészekon fel kell tüntetni azok tömegét annak érdekében, hogy a felhasználó megfelelő emelőkapacitással rendelkező emelőgépet alkalmazhasson. A félreértések elkerülése érdekében a tömeget kilogrammban kell jelölni az érintett alkatrész jól látható részén, lehetőség szerint az emelőgéphez tartozó összekapcsolási eszközök közvetlen közelében.

1.7.4 Használati utasítás

Minden gépet el kell látni azon (azokon) tagállamban használt hivatalos közösségi nyelven (nyelveken) írott használati utasítással, amelyben a gépet forgalomba hozzák és/vagy üzembe helyezik.

A géphez tartozó használati utasítás vagy az „Eredeti használati utasítás”, vagy az „Eredeti használati utasítás fordítása” legyen, amely utóbbi esetben a fordításhoz az eredeti használati utasítást is mellékelni kell.

Kivételesen, a gyártó vagy meghatalmazott képviselője által felhatalmazott szakszemélyzetnek szánt karbantartási utasításokat egyetlen olyan közösségi nyelven is rendelkezésre lehet bocsátani, amelyet ez a szakszemélyzet megért.

A használati utasítást az alább meghatározott követelmények szerint kell összeállítani.

§254 Használati utasítás

Az 1.7.4. pont a gyártó által a gép forgalomba hozatala vagy üzembe helyezése előtt teljesítendő kötelezettségeket írja elő – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az 1.7.4. pont első bekezdése kimondja, hogy a gépet el kell látni a gyártó használati utasításával. Ebből az következik, hogy a használati utasítást a gép forgalomba hozatalát és/vagy üzembe helyezését megelőzően el kell készíteni, és annak kísérlnie kell a gépet, amíg az a felhasználóhoz eljut. A gép importőrének vagy forgalmazójának ezért gondoskodnia kell arról, hogy a használati utasítást továbbadja

a felhasználónak – lásd a következő részt: §83: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések.

A használati utasításra vonatkozóan az 1.7.4. pontban felsorolt általános követelményeken túl az alábbi pontokban kapcsolódó kiegészítő követelmények találhatók:

- a 2.1.2., 2.2.1.1. és 2.2.2.2. pont – élelmiszer-ipari gépek, kozmetikai és gyógyszeripari gépek, hordozható kézi vagy kézi irányítású gépek és hordozható rögzítő és egyéb belövő gépek;
- 3.6.3.1. és 3.6.3.2. pont – mozgó gépek és többcélú használatra szánt gépek;
- 4.4.1. és 4.4.2. pont – teheremelő eszközök és emelőgépek.

§255 A használati utasítás formája

Az 1.7.4. pont nem határozza meg a használati utasítás formáját. Általánosan elfogadott, hogy az egészségvédelmi és biztonsági vonatkozású utasításokat papíralapú formátumban kell rendelkezésre bocsátani, mivel nem feltételezhető, hogy a felhasználó rendelkezik az elektronikus formában mellékelte vagy egy internetes weboldalon közzétett utasítások olvasásához szükséges eszközökkel. Gyakran azonban hasznos, ha a papírfomátum mellett az utasításokat elektronikus formában és az interneten is elérhetővé teszik, mivel így a felhasználó igény szerint letöltheti az elektronikus fájlt és visszakeresheti az utasításokat, ha a papírpéldány elveszik. Ez a gyakorlat a használati utasítás szükség esetén történő aktualizálását is megkönnyíti.

§256 A használati utasítás nyelve

Általános szabály, hogy valamennyi egészségvédelmi és biztonsági vonatkozású utasítást az azon tagállamban használt hivatalos közösségi nyelven (nyelveken) kell megírni, amelyben a gépet forgalomba hozzák és/vagy üzembe helyezik – lásd a következő részt: §246: az 1.7.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.7.4. pont második bekezdése az 1.7.4.1. pont vonatkozásában értelmezendő. A géphez az eredeti, tehát a gyártó vagy meghatalmazott képviselője által ellenőrzött használati utasítást kell mellékelni. Ha az eredeti használati utasítás nem érhető el azon tagállam hivatalos nyelvén (nyelvein), ahol a gépet forgalomba hozzák és/vagy üzembe helyezik, a géphez az eredeti használati utasítás fordítását kell mellékelni, az eredeti utasításokkal együtt. Ez utóbbi előírás célja, hogy a fordítás pontosságával kapcsolatban felmerülő kétely esetén lehetővé tegye a felhasználók számára az eredeti használati utasítás ellenőrzését.

Az 1.7.4. pont harmadik bekezdése a használati utasítás nyelvére vonatkozóan az első bekezdésben szereplő általános követelmény alóli kivételt fogalmaz meg. Ez a kivétel a gyártó vagy meghatalmazott képviselője által felhatalmazott szakszemélyzetnek szánt karbantartási utasításokat érinti. Ilyen szakszemélyzet lehet a gyártó vagy meghatalmazott képviselője, illetve egy olyan vállalat alkalmazottai, akik a gyártóval vagy meghatalmazott képviselőjével kötött szerződésben vállalták az adott gép üzemeltetését. A kizárólag az ilyen személyzet általi használatra szánt utasításokat nem kell feltétlenül a használat helye szerinti ország nyelvén (nyelvein) biztosítani, hanem azok a szakszemélyzet által értett nyelven is mellékelhetők.

Ez az eltérés nem vonatkozik a felhasználó vagy a felhasználó által megbízott karbantartó személyzet által végzett karbantartási műveletekkel kapcsolatos utasításokra. Az eltérés alkalmazhatósága érdekében ezért a gyártó felhasználói utasításában egyértelműen meg kell határozni, mely karbantartási műveleteket végezheti kizárólag a gyártó vagy meghatalmazott képviselője által megbízott szakszemélyzet.

1.7.4.1 A használati utasítás összeállításának általános alapelvei

- a) *A használati utasítást a Közösség egy vagy több hivatalos nyelvén kell összeállítani. A gyártó vagy meghatalmazott képviselője által igazolt nyelvi változatokon fel kell tüntetni az „Eredeti használati utasítás” szavakat.*
- b) *Ha az „Eredeti használati utasítás” nem annak az országnak a hivatalos nyelvén (nyelvein) készült, ahol a gépet használni tervezik, ott arra/azokra a nyelvre/nyelvekre való fordításáról a gyártónak vagy a Közösségben letelepedett meghatalmazott képviselőjének, illetve a gépet a szóban forgó országba szállító személynek kell gondoskodnia. A fordításon fel kell tüntetni: „Eredeti használati utasítás fordítása”.*

...

§257 A használati utasítás összeállítása és fordítása

Az 1.7.4.1. a) és b) pontok részletes magyarázatot adnak arra, hogyan teljesíthetők az 1.7.4. pontban meghatározott nyelvi követelmények.

Az 1.7.4.1. a) pont ismerteti, hogy eredeti használati utasításnak minősülnek az utasítás azon nyelvi változatai, amelyeket a gyártó vagy meghatalmazott képviselője igazolt. Ezekben a nyelvi változatokon (minden változat nyelvén) fel kell tüntetni az „Eredeti használati utasítás” szavakat. A gyártó egy vagy több nyelven is biztosíthat „eredeti használati utasítást”.

Az 1.7.4.1. b) pont arra a helyzetre vonatkozik, amikor a gépet olyan tagállamban hozzák forgalomba, amelyre vonatkozóan a gyártó vagy meghatalmazott képviselője nem készített eredeti használati utasítást. Ez például akkor fordulhat elő, amikor egy importőr, forgalmazó vagy felhasználó vállalja, hogy a gépet forgalomba hozza vagy üzembe helyezi egy olyan tagállamban, ahol a gyártó ezt eredetileg nem tervezte. Ilyen esetekben a használati utasításnak az érintett tagállam hivatalos uniós nyelvére/nyelveire való fordításáról a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének, illetve a gépet a szóban forgó országba szállító személynek kell gondoskodnia.

A gyakorlatban ez a követelmény azt jelenti, hogy a gépet a szóban forgó országba szállító személynek a gyártótól vagy meghatalmazott képviselőjétől kell fordítást kérnie, ennek hiányában pedig saját maga kell, hogy lefordítsa vagy lefordíttassa a használati utasítást – lásd a következő részt: §83: a 2. cikk i) pontjához tartozó megjegyzések.

A fordításon (minden változat nyelvén) fel kell tüntetni: „Eredeti használati utasítás fordítása”, és mellékelni kell hozzá az eredeti használati utasítást – lásd a következő részt: §254: az 1.7.4. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.7.4.1 A használati utasítás összeállításának általános alapelvei (folytatás)

...

- c) *A használati utasítás tartalmának nem csak a gép rendeltetésszerű használatát kell meghatározni, hanem figyelembe kell venni az ésszerűen előrelátható rendellenes használatot is.*

...

§258 Ésszerűen előrelátható rendellenes használat megelőzése

Az 1.7.4.1. c) pont hangsúlyozza, hogy a használati utasítás a gép rendellenes használata megelőzésének egyik eszköze. Ebből az következik, hogy az 1.7.4.2. pontban felsorolt egyes szempontokra vonatkozó utasítások összeállításakor a gyártónak figyelembe kell vennie a gép várható rendellenes használatára vonatkozó ismereteket, a hasonló gépek korábbi használatából származó tapasztalatok, a baleseti kivizsgálások és a könnyen megjósolható emberi viselkedés fényében – lásd a következő részeket: §172: az 1.1.1. i) ponthoz tartozó megjegyzések; és §175: az 1.1.2. c) ponthoz tartozó megjegyzések.

1.7.4.1 A használati utasítás összeállításának általános alapelvei (folytatás)

...

- d) *Abban az esetben, ha a gépet nem szakképzett kezelőszemélyek fogják használni, a használati utasítás megszövegezésénél és elrendezésénél figyelembe kell venni az ilyen kezelőszemélyektől ésszerűen elvárható iskolázottsági szintet és intelligenciaszintet.*

§259 Használati utasítás nem szakképzett felhasználók számára

Az 1.7.4.1. d) pont különbséget tesz a nem szakképzett felhasználóknak szánt és a szakmai felhasználásra szánt gépek között. A használati utasítás szövegezését és elrendezését a címzett közönséghez kell igazítani. A nem szakképzett felhasználóknak szóló használati utasítást a laikusok által érthető nyelvezettel kell megfogalmazni és ismertetni, kerülve a szakmai jellegű műszaki szóhasználatot. Ez a követelmény a szakképzett és nem szakképzett személyek általi használatra egyaránt szánt gépek esetében is alkalmazandó.

Ahol a fogyasztói használatra szánt gépet szállítási és csomagolási okokból úgy szállítják, hogy egyes elemeket arról leszereltek, kiemelt figyelmet kell fordítani annak biztosítására, hogy a felszerelési utasítások kimerítő és nyilvánvalók legyenek, valamint világos, pontos és egyértelmű ábrákat, rajzokat vagy fényképeket tartalmazzanak – lásd a következő részt: §264: az 1.7.4.2. i) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az egyes gépkategóriákra vonatkozó C típusú szabványok meghatározzák a használati utasítás tartalmát, de rendszerint nem tartalmazzák a szövegezésre és az elrendezésre vonatkozó útmutatást. A használati útmutatás szövegezésére vonatkozó általános előírásokat az EN ISO 12100-2 szabvány tartalmazza.¹⁷² Noha

¹⁷² EN ISO 12100-2:2003+A1:2009 Gépek biztonsága. Alapfogalmak, a kialakítás általános elvei. 2. rész: Műszaki alapelvek (ISO 12100-2:2003) – lásd a 6. pontot.

ez a gépekről szóló irányelv értelmében nem harmonizált szabvány, az EN 62079 szabványban¹⁷³ a használati utasítás szövegezésére és elrendezésére vonatkozó útmutatás szintén hasznos lehet a gépek használati utasításához.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma

Minden használati utasítás lehetőleg tartalmazza legalább az alábbi információkat:

- a) a gyártó és meghatalmazott képviselőjének cégneve és teljes címe;*
- b) a gép megnevezése, ahogyan az a gépen magán fel van tüntetve, kivéve a sorozatszámot (lásd 1.7.3. pont);*
- ...*

§260 A használati utasítás tartalma – a gép és a gép gyártójának adatai

Az 1.7.4.2. pont összefoglalja azokat a fő szempontokat, amelyeket a gyártó használati utasításának magában kell foglalnia. A „*legalább*” kifejezés használata azt jelzi, hogy a felsorolás nem tekinthető kimerítőnek. Ennélfogva, ha az 1.7.4.2. a)–v) pontokban nem szerepel valamely olyan információ, amelyre a gép biztonságos használatához szükség van, azt a használati utasításban fel kell tüntetni. A „*lehetőleg*” kifejezés azt jelenti, hogy az 1.7.4.2. a)–v) pontokban említett szempontokat csak akkor kell belefoglalni a használati utasításba, ha azok az adott gép szempontjából relevánsak.

Az 1.7.4.2. pontban említett adatok megegyeznek a gépen jelölendő adatokkal – lásd a következő részt: §250: az 1.7.3. ponthoz tartozó megjegyzések. A használati utasításban azonban a gép teljes megnevezését meg kell adni a használati utasítás nyelvén. A sorozatszám nem kötelező, mivel a gyártó használati utasítása általában a gépmodellre vagy -típusra vonatkozik, nem pedig egy adott termékre.

Ahol a gépmodellnek több változata is van, egyértelműen jelezni kell a felhasználó számára, hogy a használati utasítás mely konkrét részei vonatkoznak az egyes változatokra. Hasonlóképpen, ha a használati utasítás egynél több modellre vagy típusra vonatkozik, például ha egy adott sorozathoz tartozó több gépmodellt vagy -típust is magában foglal, egyértelműen jelezni kell a felhasználó számára, hogy a használati utasítás mely konkrét részei vonatkoznak az egyes modellekre vagy típusokra.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

- ...*
- c) az EK-megfelelőségi nyilatkozat, vagy az EK-megfelelőségi nyilatkozat tartalmát meghatározó dokumentum, amely a gép jellemzőit bemutatja, a sorozatszámot és az aláírást nem szükségszerűen feltüntetve;*
- ...*

¹⁷³ EN 62079:2001 Utasítások készítése. Tagolás, tartalom, megjelenítés.

§261 Az EK-megfelelőségi nyilatkozat beillesztése a használati utasításba

Az 1.7.4.2. c) pont az EK-megfelelőségi nyilatkozatnak a használati utasításba való beillesztésére vonatkozik. A használati utasításhoz hasonlóan a géphez az EK-megfelelőségi nyilatkozatot is mellékelni kell – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. E kötelezettség teljesítése érdekében a gyártó az alábbi lehetőségek közül választhat:

- az aláírt EK-megfelelőségi nyilatkozat beillesztése a használati kézikönyvbe. Ez az egyedi vagy kis számban gyártott termékek esetében megfelelő;
- az EK-megfelelőségi nyilatkozat tartalmát meghatározó dokumentum (amely nem szükségszerűen tartalmazza a sorozatszámot és az aláírást) beillesztése a használati kézikönyvbe, amely esetben magát az aláírt EK-megfelelőségi nyilatkozatot külön kell mellékelni – lásd a következő részt: §382: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

d) a gép általános leírása;

e) a gép használatához, karbantartásához és javításához, valamint a megfelelő működés ellenőrzéséhez szükséges rajzok, diagramok, leírások és magyarázatok;

f) a kezelőszemélyek által valószínűleg használt munkaállás(ok) leírása;

...

§262 Leírások, rajzok, diagramok és magyarázatok

A gép általános leírásának célja, amelyet az 1.7.4.2. d) pont említ, az, hogy segítségével a felhasználó azonosítani tudja a gép fő részeit és azok funkcióit.

Az 1.7.4.2 e) pont a gép biztonságos üzemeltetéséhez, karbantartásához vagy javításához, valamint a megfelelő működés ellenőrzéséhez szükséges információkra és magyarázatokra vonatkozik. (A használati utasítások e szempontokhoz kapcsolódó tartalmára vonatkozó részletesebb követelményekkel az ezt követő pontok szolgálnak.) A hosszú írásbeli magyarázatok helyett rendszerint előnyösebb a világos és egyszerű rajzok, diagramok, ábrák és táblázatok használata. A szükséges írásos magyarázatokat azonban az azokhoz tartozó illusztrációkhoz mellékelni kell.

Az 1.7.4.2. f) pont a kezelők számára szánt munkaállásokat érinti. A mérlegelendő szempontok többek között a következők:

- a munkaállások helye;
- az ülések, lábtartók és a gép más részeinek beállítása a kényelmes testhelyzet biztosítása és a kezelőre továbbított rezgések csökkentése érdekében – lásd a következő részt: §183: az 1.1.8. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a vezérlőberendezések és funkcióik elrendezése és azonosítása – lásd a következő részt: §185: az 1.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések;

- a különböző vezérlési és üzemmódok, valamint az egyes módokhoz tartozó védő- és óvintézkedések – lásd a következő részt: §204: az 1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések;
- védőburkolatok és a gépre szerelt védőberendezések használata;
- a veszélyes anyagok felfogása vagy kiürítése, illetve a megfelelő munkakörülmények fenntartása céljából felszerelt berendezések.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

g) a gép rendeltetésszerű használatának leírása;

h) figyelmeztetés az olyan módokra, ahogyan a gépet nem szabad használni, de amelyek a tapasztalatok szerint előfordulhatnak;

...

§263 Rendeltetésszerű és ésszerűen előrelátható rendellenes használat

A gép rendeltetésszerű használata 1.7.4.2. g) pontban említett leírásának pontosan meg kell jelölnie azokat a célokat, amelyekre a gépet szánták. A gép rendeltetésszerű használata leírásának meg kell határoznia a használati körülményeknek a gyártó kockázatelemzésében és a gép tervezése és gyártása során figyelembe vett korlátozásait – lásd a következő részt: §171: az 1.1.1. h) ponthoz tartozó megjegyzések.

A gép rendeltetésszerű használata meghatározásának valamennyi különböző üzemmódot és használati fázist magában kell foglalnia, és meg kell határoznia az azon paraméterekre vonatkozó biztonsági határértékeket, amelyekről a gép biztonságos használata függ. Ilyen paraméterek lehetnek többek között az alábbiak:

- az emelőgép legnagyobb megengedhető terhelése;
- az a legnagyobb lejtés, amelyen a mozgó gép a stabilitás elvesztése nélkül használható;
- az a legnagyobb szélsősebesség, amelyben a gép kültéren biztonságosan használható;
- a munkadarabok maximális mérete;
- a forgó szerszámok legnagyobb megengedett sebessége, ha fennáll a túlsebesség okozta törés veszélye;
- a gép által biztonságosan megmunkálható anyagok típusa;

Az 1.7.4.2 h) pont előírja, hogy a gyártó használati utasításának tartalmaznia kell a gép ésszerűen előrelátható rendellenes használatára vonatkozó figyelmeztetéseket – lásd a következő részeket: §172: az 1.1.1. i) ponthoz tartozó megjegyzések; és §175: az 1.1.2. c) ponthoz tartozó megjegyzések. A rendellenes használat elkerülése érdekében hasznos, ha a felhasználót tájékoztatják az ilyen rendellenes használat gyakori okairól, és elmagyarázzák neki ezek lehetséges következményeit. Az ésszerűen előrelátható rendellenes használatra való figyelmeztetésnek figyelembe

kell vennie a felhasználoktól érkező visszajelzéseket és a hasonló gépeket érintő balesetekkel vagy szerencsétlen eseményekkel kapcsolatos információkat.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

- ...
- i) *összeállítási, beépítési és összekapcsolási utasítások, beleértve annak a váznak vagy szerkezetnek a rajzait, diagramjait és összekapcsolási eszközeit, amelyre a gépet felszerelik;*
 - j) *a zaj vagy rezgés csökkentése céljából szükséges beépítési és összeállítási utasítások;*
- ...

§264 Összeállítás, beépítés és összekapcsolás

Az 1.7.4.2. i) pont a felhasználó nevében még a gép üzembe helyezését megelőzően elvégzett műveleteket foglalja magában.

Az összeszerelési utasításokra olyan gép esetében van szükség, amelyet nem használatra kész állapotban szállítanak a felhasználónak, például ahol a gép egyes elemeit szállítási vagy csomagolási okokból arról leszerelték. Kiemelt figyelmet kell fordítani az összeállítási utasításokra ott, ahol az összeszerelést nem szakképzett felhasználók végzik majd – lásd a következő részt: §258: az 1.7.4.1. c) ponthoz tartozó megjegyzések.

A cserélhető berendezéshez tartozó összeállítási utasításoknak meg kell határozniuk azon alapgéptípust vagy típusokat, amellyel vagy amelyekkel a berendezés biztonságosan használható, és tartalmazniuk kell a cserélhető berendezésnek a géppel való, a felhasználó által történő biztonságos összeszereléséhez szükséges utasításokat – lásd a következő részt: §41: a 2. cikk b) pontjához tartozó megjegyzések.

A meghajtórendszer nélkül szállított gép esetében a használati utasításban fel kell tüntetni a felszerelendő meghajtórendszer valamennyi szükséges jellemzőjét, tehát annak típusát, energiaforrását és csatlakoztatási eszközeit, valamint pontos utasításokat kell nyújtani a meghajtórendszer felszerelésére vonatkozóan – lásd a következő részt: §35: a 2. cikk a) pontjának első francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Beépítési utasítások olyan gép esetében szükségesek, amelyeket a biztonságos használat és stabilitásuk biztosítása érdekében speciális támasztékokra, szerkezetekre vagy épületekre, alapra vagy a földre kell rögzíteni. Az utasításoknak meg kell határozniuk a támasztékok előírt méretét és teherbíró tulajdonságait, valamint a gépnek a támasztékokra való rögzítéséhez szükséges eszközöket. A szállítóeszközre felszerelendő gépek esetében az utasításoknak meg kell határozniuk azokat a járműveket vagy pótkocsikat, amelyekre a gép biztonságosan felszerelhető, akár műszaki jellemzőik említésével, akár, szükség esetén a konkrét járműtípusokra való hivatkozással – lásd a következő részt: §37: a 2. cikk a) pontjának harmadik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az összekapcsolási utasításoknak le kell írniuk azokat az intézkedéseket, amelyekre a gépek energiaforrásokhoz, folyadékforrásokhoz stb. való biztonságos

csatlakoztatásához szükség van. Meg kell határozni az energiaellátás vonatkozó jellemzőit, például a feszültséget, az áramerősséget, a nyomást vagy a hőmérsékletet. Meg kell továbbá határozni a gépnek a veszélyes anyagok kiürítését szolgáló eszközökkel való biztonságos összekapcsolását, amennyiben ezek az eszközök nem képezik a gép szerves részét.

Az 1.7.4.2. j) pont a beépítési és az összeszerelési utasítások egyik egyedi, a zaj- vagy rezgés kibocsátások csökkentésével kapcsolatos szempontjára utal.

A zaj tekintetében az utasításoknak adott esetben ismertetniük kell a gép gyártója által biztosított berendezés megfelelő összeszerelését és beépítését, a zajkibocsátás csökkentése érdekében.

A rezgéseket illetően az utasítások tartalmazhatnak például megfelelő rezgéscsillapító tulajdonságokkal rendelkező alapzatokra vonatkozó előírásokat.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

k) a gép üzembe helyezési és használati utasításai és, ha szükséges, a kezelőszemélyek képzésére vonatkozó utasítások;

...

§265 Üzembe helyezés és használat

Az 1.7.4.2 k) pont elsőként a gép üzembe helyezésével kapcsolatos utasításokat említi – lásd a következő részt: §86: a 2. cikk k) pontjához tartozó megjegyzések.

Az üzembe helyezésre vonatkozó utasításoknak meg kell nevezniük a gép összeszerelését és beépítését követően, de még annak üzembe helyezése előtt szükséges beállításokat, ellenőrzéseket, szemléket és működési vizsgálatokat. Minden egyedi követendő eljárásról leírást kell adni. Ugyanezeket az információkat kell biztosítani akkor is, ha a gépet például új helyszínre történő átszállítást vagy nagyobb javításokat követően ismét üzembe helyezik.

Az 1.7.4.2. k) pontban említett utasítások második szempontja a gép használatához kapcsolódik. Az utasításoknak ki kell térniük a gép használatának különböző szakaszaira. Szükség szerint az alábbiakat kell magukban foglalniuk:

- a gép normál működése, beállítása és igazítása;
- a vezérlőberendezések, védőburkolatok és védőeszközök megfelelő használata;
- a géphez mellékelt egyedi szerszámok vagy berendezések használata – lásd a következő részt: §117: az 1.1.2. e) ponthoz tartozó megjegyzések;
- valamennyi üzemmód és vezérlési mód kiválasztása és biztonságos használata – lásd a következő részt: §204: az 1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések;
- különleges használati körülmények esetében szükséges óvintézkedések.

§266 Kezelőszemélyek képzése

Az 1.7.4.2. k) pontban említett harmadik szempont a kezelőszemélyek képzése. A gép gyártójának jeleznie kell, szükség van-e speciális képzésre a gép biztonságos

használatához. Ez rendszerint csak a szakképzett személyek által történő használatra szánt gépek esetében elfogadható.

A gyártó nem köteles teljes körű képzési programot vagy oktatási kézikönyvet biztosítani a használati utasításban. Az utasítások azonban jelezhetik a kezelőszemélyek képzése során érintendő fontos szempontokat annak érdekében, hogy segítsék a munkáltatókat a kezelőszemélyeknek nyújtott megfelelő képzés biztosítására vonatkozó kötelezettségük teljesítésében. E tekintetben megjegyzendő, hogy egyes gépkategóriák esetében a kezelőszemélyek képzése és a képzési programok a 2009/104/EK irányelvet végrehajtó nemzeti jogszabályok hatálya alá tartozhatnak – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

Az utasításban a képzésre vonatkozóan szereplő alapvető információkon kívül egyes gépgyártók kezelői képzést is kínálhatnak a felhasználók számára, az ilyen szolgáltatások azonban nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

l) információ az eleve biztonságos tervezés, a megtett óvintézkedések és a kiegészítő biztonsági intézkedések ellenére fennmaradó kockázatokról;

m) a használó által teendő biztonsági intézkedések, beleértve a szükség szerint biztosítandó egyéni védőeszközt;

...

§267 Információk a fennmaradó kockázatokról

Az 1.7.4.2. l) és m) pont a biztonság beépítése alapelvei harmadik lépésének egy fontos szempontjával foglalkozik – lásd a következő részt: §174: az 1.1.2. b) ponthoz tartozó megjegyzések. Az 1.7.4.2. l) pont szerint az utasításoknak egyértelmű nyilatkozatokat kell tartalmazniuk azokra a kockázatokra vonatkozóan, amelyeket az eleve biztonságos tervezés, illetve a beépített műszaki biztonsági intézkedések nem csökkentettek kellő mértékben.

E tájékoztatás célja az, hogy ennek alapján a felhasználók megtehessék az 1.7.4.2. m) pontban említett szükséges biztonsági intézkedéseket. Az utasításokban meghatározandó intézkedések többek között a következők lehetnek:

- további védőernyők vagy védőburkolatok használata a munkahelyen;
- biztonságos munkarendszerek megszervezése;
- egyes feladatok elvégzésének képzett vagy felhatalmazással rendelkező személyek számára való korlátozása;
- a megfelelő egyéni védőeszközök biztosítása és használata.

Megjegyzendő, hogy az egyéni védőeszközök kiválasztása, biztosítása és használata a munkáltatók felelőssége, és az a 89/656/EGK irányelvet¹⁷⁴ végrehajtó nemzeti

¹⁷⁴ A Tanács 89/656/EGK irányelve (1989. november 30.) a munkavállalók által a munkahelyen használt egyéni védőeszközök egészségvédelmi és biztonsági minimumkövetelményeiről (harmadik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikk (1) bekezdése értelmében) – HL L 393., 1989.12.31., 18. o.

rendelkezések hatálya alá tartozik. A gép gyártójának használati utasítása azonban jelezheti, hogy a gépből származó fennmaradó kockázatokkal szembeni védelem érdekében milyen típusú egyéni védőeszközt kell használni. Különösképpen, ha a gép a magasból való leesést megakadályozó egyéni védőeszközök csatlakoztatására szolgáló rögzítőberendezésekkel van ellátva, meg kell nevezni az azzal használható egyéni védőeszközt – lásd a következő részeket: §237: az 1.5.15. ponthoz tartozó megjegyzések; és §374: a 6.3.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

n) a géphez illeszthető szerszámok alapvető jellemzői;

...

§268 A szerszámok alapvető jellemzői

Az 1.7.4.2. n) pont az azon szerszámokkal kapcsolatos utasításokra vonatkozik, amelyeket nem véglegesen rögzítettek a géphez, és amelyeket a felhasználó kicserélhet. Az ilyen szerszámok nem minősülnek a gép alkatrészének – lásd a következő részt: §41: a 2. cikk b) pontjához tartozó megjegyzések –, ugyanakkor a gép biztonságos működése gyakran függ a megfelelő szerszámok felszerelésétől és használatától. Az utasításoknak éppen ezért meg kell határozniuk azoknak a szerszámoknak a jellemzőit, amelyek gondoskodnak a biztonságos használatról. Ez különösen fontos a gyorsan mozgó vagy forgó szerszámok esetében, elkerülendő a szerszámok törése vagy azok kidobódó részei, illetve maguknak a szerszámoknak a kilökődése által okozott kockázatokat – lásd a következő részeket: §207 és §208: az 1.3.2. és az 1.3.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

Többek között a következő alapvető jellemzőket kell meghatározni:

- a szerszámok legnagyobb vagy legkisebb mérete és súlya;
- a szerszámok összetevő anyagai és együttesei;
- a szerszámok kívánt alakja vagy más alapvető tervezési jellemzői;
- a szerszámoknak a gépen található szerszámtartókhoz való illeszkedése.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

o) azok a feltételek, amelyek mellett a gép eleget tesz a stabilitási követelménynek, használat, szállítás, összeszerelés, szétszerelés, üzemén kívüli állapot, vizsgálat és előrelátható meghibásodás közben;

...

§269 Stabilitási feltételek

Az 1.7.4.2 o) pont összefüggésben áll az 1.3.1., 2.2.1., 3.4.1., 3.4.3., 4.1.2.1., 4.2.2., 5.1. és 6.1.2. pontokban előírt, a stabilitással kapcsolatos követelményekkel. Ahol a gép tervezése és gyártása bizonyos meghatározott körülmények között biztosítja a gép stabilitását, azokat a használati utasításban jelölni kell.

Különösképpen, ahol a stabilitás a gép használatának körülményeire vonatkozó adott határértékek betartásától függ, például a legnagyobb lejtésre, a legnagyobb szélességre, a maximális elérésre vagy a gép egyes alkatrészeinek elhelyezkedésére vonatkozóan, ezeket a határértékeket meg kell adni, és mellékelni kell a gépre felszerelt megfelelő biztonsági és figyelmeztető berendezések használatához szükséges, valamint a veszélyes helyzetek elkerülésének módját ismertető magyarázatokat.

Az utasításoknak ezenfelül azt is el kell magyarázniuk, hogyan biztosítható a gép vagy alkatrészeinek stabilitása a gép élettartamának egyéb szakaszaiban – lásd a következő részt: §173: az 1.1.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések. Ahol a stabilitásnak e szakaszokban történő megőrzéséhez különleges intézkedésekre van szükség, a szükséges intézkedéseket és a használandó eszközöket is meg kell határozni.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

p) a szállítást, kezelést és tárolást biztonságossá tevő utasítások, megadva a gép és különböző részeinek tömegét, ha ezeket általában külön szállítják;

...

§270 Szállítás, kezelés és tárolás

Az 1.7.4.2 p) pont a gép és részei kezelésével kapcsolatos követelményekhez kapcsolódik – lásd a következő részt: §180: az 1.1.5. ponthoz tartozó megjegyzések.

A gép vagy külön szállítandó részeinek biztonságos szállítására, kezelésére és tárolására vonatkozó utasításoknak szükség szerint az alábbiakat kell tartalmazniuk:

- a gép vagy a kézzel mozgatandó részeinek biztonságos kézi mozgatására vonatkozó utasítások;
- az emelőgépekhez tartozó csatlakozási pontok használatára, valamint a szállítandó gép és részek súlyára vonatkozó utasítások;
- a szállítás és tárolás során a stabilitás megőrzésének módjára vonatkozó utasítások, ideértve az e célból mellékelte speciális berendezések használatát is;
- a veszélyes szerszámok vagy részek kezelésére vonatkozó különleges intézkedések leírása.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

q) a követendő eljárás baleset vagy leállás esetén; ha elakadás fordulhat elő, a követendő eljárás a berendezés elakadásának biztonságos megszüntetése érdekében;

...

§271 Vészhelyzet esetén követendő eljárások és az elakadás megszüntetésének módjai

AZ 1.7.4.2 q) pont kötelezi a gépgyártókat, hogy vegyék számításba a gép lehetséges rendellenes működését, és határozzák meg a vészhelyzetek kezelése érdekében követendő eljárásokat. A meghatározandó intézkedések lehetnek többek között a sérült személyek mentése során, a segítségkéréshez vagy a besorult személyek mentéséhez alkalmazott módszerek – lásd a következő részt: §236: az 1.5.14. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az utasításoknak ezenfelül le kell írniuk a mozgó részek elakadása esetén követendő módszert, és ismertetniük kell az e célból mellékelt speciális védőeszközök vagy szerszámok használatát – lásd a következő részt: §212: az 1.3.7. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

- r) a felhasználó által végzendő beállítási és karbantartási műveletek leírása, valamint a betartandó megelőző karbantartási intézkedések;*
- s) a biztonságos beállítás és karbantartás lehetővé tételét szolgáló utasítások, beleértve a védőintézkedéseket, amelyeket e tevékenységek közben meg kell tenni;*
- t) azoknak a használandó tartalékalkatrészeknek a leírása, amelyek a kezelőszemélyek egészségére és biztonságára hatással vannak;*

...

§272 Beállítás, karbantartás és tartalék alkatrészek

Az 1.7.4.2. r) pont kötelezi a gyártót, hogy adjon leírást a felhasználó által végzendő beállítási és karbantartási műveletekről.

Az utasításoknak különösen ismertetniük kell az elvégzendő beállítási és karbantartási műveleteket, valamint jelezniük kell azok gyakoriságát. Az utasításoknak fel kell sorolniuk a gép azon elemeit vagy alkatrészeit, amelyeket a túlzott elhasználódás észlelése érdekében rendszeresen ellenőrizni kell, ezeknek az ellenőrzéseknek a rendszerességét (a használat időtartama vagy a működési ciklusok száma szerint), a szükséges ellenőrzések vagy vizsgálatok jellegét és a használandó berendezéseket. Meg kell adni az elhasználódott részek javítására vagy cseréjére vonatkozó feltételeket – lásd a következő részt: §207: az 1.3.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.7.4.2. s) pont az 1.6.1–1.6.5. pontokban foglalt követelményekhez kapcsolódik. Az utasításoknak tartalmazniuk kell a szükséges követendő módszereket és eljárásokat, amelyek révén biztosítható a beállítási és karbantartási műveletek biztonságos végrehajtása. Jelezni kell a karbantartási műveletek során teendő védő- és óvintézkedéseket is. Az utasításoknak szükség szerint az alábbiakat kell magukban foglalniuk:

- az energiaforrások leválasztására, a leválasztó lezárására, a fennmaradó energia eloszlására és a gép biztonságos állapotának ellenőrzésére vonatkozó

információk – lásd a következő részt: §241: az 1.6.3. ponthoz tartozó megjegyzések;

- azon karbantartási műveletek biztonságáról gondoskodó intézkedések, amelyeket a gép működése közben kell végrehajtani;
- az alkatrészek biztonságos eltávolítása vagy cseréje érdekében alkalmazandó módszerek – lásd a következő részt: §239: az 1.6.1. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a korábban veszélyes anyagokat tartalmazó belső részek tisztításakor szükséges óvintézkedések – lásd a következő részt: §243: az 1.6.5. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a rendkívüli javításokhoz használandó feljárók – lásd a következő részt: §240: az 1.6.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az 1.7.4.2. t) pont a tartalék alkatrészekkel kapcsolatos információkra vonatkozik. A tartalék alkatrészek biztosítása általánosságban nem tartozik a gépekről szóló irányelv rendelkezéseinek hatálya alá, és ennél fogva azt a gyártó és a felhasználó között kötött szerződéses megállapodás szabályozza. Ahol azonban az elhasználódó alkatrészeket a felhasználók egészségének és biztonságának védelme érdekében kell kicserélni, a használati utasításban meg kell adni a megfelelő tartalék alkatrészekre vonatkozó előírásokat. Ilyen tartalék alkatrészek lehetnek például a következők:

- leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek védőburkolatai – lásd a következő részt: §319: a 3.4.7. ponthoz tartozó megjegyzések;
- elhasználódó rugalmas védőburkolatok – lásd a következő részt: §216: a 1.4.1. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a munkaállások számára tiszta levegőt biztosító rendszerek szűrői – lásd a következő részeket: §182: az 1.1.7. ponthoz tartozó megjegyzések; és §322: a 3.5.3. ponthoz tartozó megjegyzések;
- emelőgépek teheremelő alkatrészei – lásd a következő részeket: §340 és §341: a 4.1.2.4. és a 4.1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések;
- a gépből kilökődő tárgyak vagy alkatrészek felfogását szolgáló védőburkolatok és azok rögzítőrendszerei – lásd a következő részt: §216: az 1.4.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

u) az alábbi, levegőben terjedő zajkibocsátásokra vonatkozó információk:

- ha a zajkibocsátás meghaladja a 70 dB(A)-t, akkor a munkaadásokra vonatkozó egyenértékű A-hangnyomásszint; ha ez a szint nem haladja meg a 70 dB(A)-t, ezt a ténytetni,
- ha a zajkibocsátás meghaladja a 63 Pa értéket (130 dB, 20 µPa-ra vonatkoztatva) a C-súlyzósűrővel értékelt pillanatnyi hangnyomásszint, a munkaadásoknál mért csúcstérték,
- a gép által kibocsátott hangteljesítményszint, ahol az egyenértékű A-hangnyomásszint a munkaadásoknál meghaladja a 80 dB(A)-t.

Ezek az adatok vagy a gépen ténylegesen mért adatok, vagy egy műszakilag a gyártandó géppel összehasonlítható gépen történt mérés eredményeképpen kapott adatok.

Nagyon nagy méretű gép esetén, az A-hangnyomásszint helyett lehetséges a gép körül meghatározott pontokra vonatkozó egyenértékű A-hangnyomásszinteket feltüntetni.

Ha a harmonizált szabványokat nem alkalmazzák, a gép szempontjából leginkább megfelelő módon kell a hangszinteket mérni. Ha a hangszinteket feltüntetik, ezen értékek bizonytalanságait meg kell adni. A gép mérés közbeni üzemi feltételeit és az alkalmazott mérési módszert le kell írni.

Ha nem határozták meg, vagy nem lehet meghatározni a munkaadás(oka)t, a hangnyomásszinteket a gép felületétől 1 méterre és a padlótól vagy a hozzáférési szinttől számított 1,60 méter magasságban kell mérni. A maximális hangnyomás helyzetét és értékét fel kell tüntetni.

Ha a hangnyomásszintek vagy hangerőszintek mérésére külön irányelvek határozzák meg a követelményeket, azokat az irányelveket kell alkalmazni, és ennek a résznek a vonatkozó rendelkezéseit nem kell alkalmazni;

...

§273 Zajkibocsátásra vonatkozó nyilatkozat

Az 1.7.4.2 u) pont meghatározza azokat a levegőben terjedő zajkibocsátásra vonatkozó információkat, amelyeket a jelenleg zajkibocsátási nyilatkozatként nevezett dokumentumban fel kell tüntetni. E nyilatkozatnak két fő célja van:

- a felhasználóknak nyújtott segítség az alacsony zajkibocsátású gép kiválasztásához;
- a munkáltató által a munkavállalók zajból eredő kockázatoknak való kitettségéről szóló 2003/10/EK irányelv 4. cikkét végrehajtó nemzeti rendelkezések értelmében elkészítendő kockázatértékelés szempontjából hasznos információk biztosítása.¹⁷⁵

¹⁷⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/10/EK irányelve (2003. február 6.) a munkavállalók fizikai tényezők (zaj) hatásának való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági

E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a gyártó zajkibocsátásra vonatkozó nyilatkozata csupán arról közöl információkat, hogy maga a gép milyen mértékben járul hozzá a munkahelyi zajhoz. A munkavállalók kitettségének szintje nem állapítható meg egyszerűen a gép gyártójának zajkibocsátásra vonatkozó nyilatkozatából, mivel a kezelők kitettségét más tényezők is befolyásolják – lásd a következő részt: §229: az 1.5.8. ponthoz tartozó megjegyzések.

A zajkibocsátási nyilatkozatban említendő információk három különböző zajkibocsátási mennyiséget foglalnak magukban:

1. A gépek által a munkaállomás(ok)on kibocsátott A-hangnyomásszint (L_{pA}). Ez a gép teljes működési ciklusának megfelelő, adott időn keresztül mért átlagos A-hangnyomásszint. Mivel kibocsátási érték, nem foglalja magában a gép környezetéből származó zajszinteket, például a zaj falakról való visszaverődéséből vagy a munkahelyen más forrásokból származó zajt.

Ezt a mennyiséget egy megfelelő vizsgálati kódot alkalmazó valamennyi gépre vonatkozóan kell meghatározni, függetlenül attól, hogy az adott gép nagy zajkibocsátásúnak tekinthető-e. Ha a mért érték nem haladja meg a 70 dB(A)-t, az utasításokban ezt a tényt fel kell tüntetni. Ha a mért érték meghaladja a 70 dB(A)-t, akkor a mért értéket kell feltüntetni az utasításokban.

2. A C-súlyozószűrővel értékelt pillanatnyi hangnyomásszint vagy C-súlyozószűrővel értékelt hangnyomásszint (L_{pCpeak}). Ez a gép teljes működési ciklusának megfelelő, adott időn keresztül mért átlagos C-súlyozószűrővel értékelt hangnyomásszint maximális értéke.

Az érték az erősen impulzív zajokat kibocsátó gépek esetében releváns. Az utasításokban csak azt kell feltüntetni, hogy a mért érték meghaladja-e a 63 Pa-t (130 dB, 20 μ Pa-ra vonatkoztatva).

3. Az A-hangteljesítményszint (L_{WA}). Ez a mennyiség a gép által a térben sugárzott, levegőben terjedő hangenergiát jelöli, és ezért a gépet zajforrásként jellemzi. Ez a legfontosabb zajkibocsátási mennyiség, és független attól a környezettől, amelyben a gépet elhelyezik.

Mivel a hangteljesítményszint mérése bonyolult lehet, ezt az értéket csak akkor kell mérni és az utasításokban feltüntetni, ha az A-hangnyomásszint valamely munkaálláson meghaladja a 80 dB(A)-t.

Az 1.7.4.2. u) pont második bekezdése arra utal, hogy sorozatgyártás esetén a vizsgálat a műszakilag összehasonlítható gépek reprezentatív mintáján is elvégezhető. Egyedi gyártás esetén a gyártónak valamennyi gyártott gép esetében külön méréssel kell meghatároznia a zajkibocsátás szintjét.

Az 1.7.4.2. u) pont harmadik bekezdése azokra a nagyon nagy méretű gépekre vonatkozik, amelyek esetében a hangteljesítményszint meghatározása rendkívül bonyolult lehet. Annak meghatározásához, hogy egy adott gépkategória nagyon nagy minőségű-e, mérlegelni kell mind a gépen található hangforrások eloszlását,

minimumkövetelményekről (tizenhetedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) – HL L 42., 2003.2.15., 38. o. – lásd különösen a 4. cikk (6) bekezdésének f) pontját.

mind azok irányát, valamint a hangteljesítményszint meghatározásához szükséges erőfeszítést. Azt, hogy egy gépkategória nagyon nagyra minősül-e, a vonatkozó zajvizsgálati kódban fel kell tüntetni. Az ilyen nagyon nagy gépek esetében a hangteljesítményszintre vonatkozó nyilatkozat felváltható a gép körül meghatározott helyzetben mért, a kibocsátások hangnyomásszintjére vonatkozó nyilatkozattal.

Az 1.7.4.2. u) pont negyedik bekezdése a zajkibocsátás mérésére használt módszereket ismerteti. Az üzemi feltételek nagymértékben befolyásolják a zajkibocsátást. A zajkibocsátás mérését ezért olyan feltételek mellett kell végezni, amelyek megismételhetők és a gép előrelátható használati körülményei tekintetében reprezentatívak. Ahol a harmonizált szabványban meghatározott vizsgálati kód leírja azokat a feltételeket, amelyek mellett a mérést végezni kell, a harmonizált szabványokra való hivatkozás elegendő az üzemi feltételek és az alkalmazott mérési módszerek jelzéséhez. Más vizsgálati módszer esetén az üzemi feltételeket és az alkalmazott mérési módszereket a zajkibocsátásra vonatkozó nyilatkozatban fel kell tüntetni.

Az 1.7.4.2. u) pont negyedik bekezdése ezenfelül előírja, hogy a mért értékek bizonytalanságait meg kell adni a zajkibocsátásra vonatkozó nyilatkozatban. A jelenlegi műszaki tudás nem teszi lehetővé a C-súlyzószűrővel értékelt pillanatnyi hangnyomásszint értékeinek mérésével kapcsolatos bizonytalanságok meghatározását. A munkaállásokon az A-hangnyomásszint, illetve hangteljesítményszint mérésével kapcsolatos bizonytalanságok meghatározására vonatkozóan a kapcsolódó vizsgálati kódokban útmutatást kell adni.

Az 1.7.4.2. u) pont ötödik bekezdése magyarázatot ad arra, hogyan határozható meg méréssel a munkaállásoknál a kibocsátások hangnyomásszintje azon gépek esetében, ahol a kezelők nem jól körülhatárolható munkaállásokon tartózkodnak. Ha az ebben a bekezdésben ismertetett módszert alkalmazzák, a zajkibocsátásra vonatkozó nyilatkozatban jelezni kell, hol mérték a hangnyomásszint-értékeket.

Az 1.7.4.2 u) pont utolsó bekezdése a kültéri használatra tervezett berendezésekről szóló 2000/14/EK irányelvre hivatkozik.¹⁷⁶ A hatálya alá tartozó gépek esetében a gépekről szóló irányelven túl – a környezeti zajkibocsátás tekintetében – ez az irányelv is alkalmazandó – lásd a következő részt: §92: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések.

A kültéri használatra tervezett berendezésekről szóló irányelv előírja, hogy a hatálya alá tartozó berendezéseken a CE-jelöléssel együtt a garantált hangteljesítményszint jelölését is el kell helyezni (amely az irányelv III. mellékletében meghatározott módszer szerint mért hangteljesítményszint értéke, a termelési változásoknak és a mérési eljárásoknak tulajdonítható bizonytalanságok értékével együtt).

Az 1.7.4.2. u) pont utolsó bekezdése azt jelenti, hogy a kültéri használatra tervezett berendezésekről szóló irányelv hatálya alá tartozó gépek esetében az utasításokban szereplő zajkibocsátási nyilatkozatban feltüntetendő harmadik érték a garantált, és nem a mért hangteljesítményszint. Az 1.7.4.2 u) pont első bekezdésében meghatározott, az A-hangnyomásszintre és a C-súlyzószűrővel értékelt pillanatnyi

¹⁷⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/14/EK irányelve (2000. május 8.) a kültéri használatra tervezett berendezések zajkibocsátására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről – HL L 162., 2000.7.3., 1. o.

hangnyomásszintre vonatkozó követelmények továbbra is alkalmazandók ezekre a gépekre.

1.7.4.2 A használati utasítás tartalma (folytatás)

...

- v) *a kezelőszemélyt és a veszélyeknek kitett személyeket érintő sugárzáskibocsátásra vonatkozó információ, ha a gép kibocsáthat olyan nem-ionizációs sugárzást, amely az embereket károsíthatja, különösen azokat, akiknek aktív vagy inaktív beültetett orvostechnikai eszközeik vannak.*

§274 Beültetett orvostechnikai eszközök

Az 1.7.4.2. v) pontban megfogalmazott követelmény a nem ionizációs sugárzásból eredő fennmaradó kockázatok egyedi esetével foglalkozik – lásd a következő részt: §232: az 1.5.10. ponthoz tartozó megjegyzések. Az ilyen sugárzáskibocsátás jellegére vonatkozó információkat közölni kell, különösen, ha az befolyásolhatja a beültetett orvostechnikai eszközök működését.

1.7.4.3 Kereskedelmi tájékoztató anyagok

A gépet bemutató kereskedelmi tájékoztató anyagok nem lehetnek ellentétesek az egészségvédelmi és biztonsági utasításokkal. A gép teljesítményének jellemzőit bemutató kereskedelmi tájékoztató anyagoknak a használati utasításban található kibocsátási adatokkal azonos információkat kell tartalmazniuk.

§275 Kereskedelmi tájékoztató anyagok

Míg a géphez mellékelt használati utasítás legfőbb célja a gép biztonságos használatának elősegítése, a kereskedelmi tájékoztató anyagok elsődlegesen kereskedelmi célt szolgálnak. Az 1.7.4.3. pont azonban előírja, hogy az utasításoknak és a kereskedelmi tájékoztató dokumentumoknak következetesnek kell lenniük. Ez különösen fontos a gépnek az 1.7.4.2. g) pontban említett rendeltetészerű használatával összefüggésben, mivel a felhasználók saját céljukra feltehetően a kereskedelmi tájékoztató anyagokból választanak majd gépet.

Az 1.7.4.3. pont második mondatának célja, hogy segítsen a felhasználóknak az alacsony zaj-, rezgés, károssugárzás- vagy veszélyesanyag-kibocsátási szinttel rendelkező gépek kiválasztásában. Különösképpen, az 1.7.4.2. u) pontban előírt zajkibocsátási nyilatkozatban szereplő értékeket, valamint a 2.2.1.1. és a 3.6.3.1. pontban előírt, rezgésekre vonatkozó információkat a gép teljesítményjellemzőit ismertető kereskedelmi dokumentumokban is fel kell tüntetni. Számos kereskedelmi brosúrában vagy katalógusban szerepel a gép fő teljesítményjellemzőit, például a teljesítményt, a sebességet, a kapacitást, a termelési arányt stb. tartalmazó táblázat, amely segíti a potenciális vásárlókat az igényeiknek megfelelő gép kiválasztásában. Itt helyezhetők el a kibocsátásokra vonatkozó szükséges információk.

2. EGYES GÉPFAJTÁKRA VONATKOZÓ KIEGÉSZÍTŐ ALAPVETŐ EGÉSZSÉGVÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK

Élelmiszer-ipari gépek, kozmetikai és gyógyszeripari gépek, hordozható kézi és/vagy kézi irányítású gépek, hordozható rögzítő és egyéb belövő gépek, valamint famegmunkáló és a fához hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok megmunkálására alkalmas gépek esetén az ebben a fejezetben leírt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket be kell tartani (lásd Általános alapelvek, 4. pont).

§276 Egyes gépfajtákra vonatkozó kiegészítő követelmények

Az I. melléklet 2. része meghatározza az egyes gépkategóriákra vonatkozó kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket. Ezek az említett gépekre az I. melléklet 1. részében, és adott esetben az I. melléklet más részeiben szereplő vonatkozó követelményeken túl alkalmazandók – lásd a következő részt: §163: a 4. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

2.1. ÉLELMISZER-IPARI GÉPEK, KOZMETIKAI ÉS GYÓGYSZERIPARI GÉPEK

2.1.1. Általános

Az élelmiszer-ipari gépeket, kozmetikai és gyógyszeripari gépeket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy el lehessen kerülni minden fertőzés, betegség vagy járvány veszélyét.

Az alábbi követelményeket be kell tartani:

- a) az élelmiszerekkel, kozmetikumokkal vagy gyógyszerészeti termékekkel érintkező vagy esetleg érintkezésbe kerülő anyagoknak meg kell felelniük a vonatkozó irányelvekben megállapított feltételeknek. A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy ezek az anyagok minden használat előtt tisztíthatók legyenek. Ha ez nem lehetséges, akkor egyszer használatos részeségeket kell alkalmazni;*
- b) minden élelmiszerekkel, kozmetikumokkal vagy gyógyszerészeti termékekkel érintkező felület – az eldobható elemek felületének kivételével – legyen:*
 - sima, és nem lehet rajta barázda vagy bemélyedés, amelyben szerves anyag rakódhat le; ugyanez érvényes az illesztésekre is,*
 - olyan a tervezése és kivitelezése, hogy minimálisra csökkentsék a szerelvényen a kiemelkedéseket, az éleket, a bemélyedéseket,*
 - könnyen mosható és fertőtleníthető, ahol indokolt, eltávolítva a könnyen leszerelhető elemeket; a belső felületek íveltek legyenek, hogy az alapos tisztítást lehetővé tegyék;*
- c) legyen lehetőség az élelmiszerekből, kozmetikumokból és gyógyszerészeti termékekből származó folyékony, gáz- vagy aeroszol anyagoknak és a tisztító, fertőtlenítő és öblítő folyadékoknak a gépből való teljes eltávolítására (lehetőség szerint a „tisztítás” üzemmódban);*

d) a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy el lehessen kerülni bármely anyag vagy élőlény, különösképpen rovarok bejutását vagy bármely szerves anyag felhalmozódását olyan részeken, amelyeket nem lehet tisztítani;

e) a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy el lehessen kerülni az egészségre ártalmas mellékanyagoknak, beleértve a kenőanyagokat, az élelmiszerekkel, kozmetikumokkal és gyógyszerészeti termékekkel való érintkezésbe kerülését. Ahol szükséges, a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy ellenőrizni lehessen ennek a követelménynek a folyamatos betartását.

2.1.2. Használati utasítás

Az élelmiszer-ipari gépek, kozmetikai és gyógyszeripari gépek használati utasításaiban fel kell tüntetni a tisztításra, a fertőtlenítésre és az öblítésre javasolt termékeket és módszereket, nem csak a könnyen elérhető részekenél, de azoknál a részekenél is, ahová a hozzáférés nem lehetséges vagy nem ajánlatos.

§277 Az élelmiszerekkel, kozmetikumokkal vagy gyógyszerészeti termékekkel érintkező gépekre vonatkozó higiéniai követelmények

A 2.1. pontban meghatározott követelmények az élelmiszerekkel, kozmetikumokkal vagy gyógyszerészeti termékekkel érintkező gépekre vonatkoznak. A követelmények attól függetlenül alkalmazandók, hogy a szóban forgó élelmiszereket vagy termékeket emberi vagy állati fogyasztásra szánták-e. Ilyen gép lehet például az élelmiszerek, kozmetikai termékek és gyógyszerészeti termékek gyártására, előállítására, főzésére, feldolgozására, hűtésére, kezelésére, tárolására, szállítására, kondicionálásra, csomagolására és forgalmazására szolgáló gép.

A 2.1.1. a)–e) pontokban szereplő követelmények célja annak elkerülése, hogy az élelmiszereket, kozmetikumokat vagy gyógyszerészeti termékeket a gép gyártásához használt anyagokból, a gép környezetéből vagy a géppel használt mellékanyagokból eredő veszélyes szennyezés érje.

Ezeket a követelményeket az 1.1.3. pontban az anyagokkal és termékekkel, az 1.5.13. pontban a veszélyes anyagokkal és összetevőkkel, valamint az 1.6. pontban a karbantartással kapcsolatban előírt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekkel együtt kell alkalmazni.

A 2.1.1. a) pont a gépet alkotó olyan anyagokra vonatkozik, amelyek a tervezés szerint érintkezésbe kerülnek az élelmiszerekkel, kozmetikumokkal vagy gyógyszerészeti termékekkel.

A 2.1.1. a) pontban említett „*vonatkozó irányelvek*” többek között az alábbiak:

– az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokról és tárgyokról szóló 1935/2004/EK rendelet¹⁷⁷;

¹⁷⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 1935/2004/EK rendelete (2004. október 27.) az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokról és tárgyokról, valamint a 80/590/EGK és a 89/109/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről – HL L 338., 2004.11.13., 4. o. A rendelet 26. cikke szerint a hatályon kívül helyezett irányelvekre vonatkozó hivatkozásokat az 1935/2004/EK rendeletre történő hivatkozásként kell értelmezni.

- az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő kerámiatárgyakról szóló 84/500/EGK irányelv¹⁷⁸;
- az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő műanyagokról és műanyag tárgyakról szóló 2002/72/EK rendelet¹⁷⁹.

Ahol a gépekbe beépített és az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokra vonatkozóan írásbeli nyilatkozatot mellékelnek (például az 1935/2004/EK rendelet 16. cikkében előírányzott megfeleléségi nyilatkozat), ezt a nyilatkozatot a VII. melléklet A. részének 1. a) pontja értelmében be kell illeszteni a gép műszak dokumentációjába. Ellenkező esetben a gép gyártójának a gép műszaki dokumentációjában fel kell tüntetnie az érintett anyagok megfeleléségét.

A 2.1.1. b) és c) pont előírja, hogy a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy az megkönnyítse a teljes és alapos tisztítást, valamint hogy lehetővé tegye az élelmiszerekre, kozmetikumokra és gyógyszerészeti termékekre szennyezésveszélyt jelentő anyagok, például a hulladék, a tisztítószer, a fertőtlenítő és öblítő termékek teljes eltávolítását vagy leürítését. Ahol az élelmiszereket, kozmetikumokat és gyógyszerészeti termékeket merev vagy rugalmas csöveken keresztül továbbítják, azok csavarmenettel csatlakoztathatók, feltéve hogy a meneteket a termékáramlástól például megfelelő tömítéssel vagy gyűrűkkel elszigetelik, hogy azok ne kerülhessenek közvetlenül érintkezésbe a feldolgozott termékekkel.

A 2.1.1. d) pont előírja, hogy a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy el lehessen kerülni a gép környezetéből származó szennyező anyagok, például por vagy zsír, illetve élőlények, például rovarok bejutását a gép olyan részeibe, amelyeket nem lehet tisztítani, illetve hogy az ilyen részeken megelőzhető legyen a szerves anyagok felhalmozódása.

A 2.1.1. e) pont előírja, hogy a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a géppel használt mellékanyagok, például a kenőanyagok vagy hidraulikus folyadékok ne szennyezzék az élelmiszereket, kozmetikumokat és gyógyszerészeti termékeket.

A 2.1.2. pontban meghatározott követelmény kiegészíti a használati utasításra vonatkozóan az 1.7.4. pontban megfogalmazott általános követelményeket.

A 2.1.2. pont kötelezi a gép gyártóját, hogy meghatározza a megfelelő tisztítási módszereket, ideértve az olyan részek tisztítására vonatkozó módszereket is, amelyek normál esetben nem hozzáférhetőek, vagy amelyek megközelítése veszélyes lehet. Ezenfelül meg kell adnia a tisztításhoz használandó termékeket is. A gép gyártójának nem konkrét tisztítószermárkákat kell javasolnia, hanem a használandó termékek jellemző tulajdonságait kell ismertetnie, különös tekintettel a gép alkotóanyagainak vegyi és mechanikai ellenálló-képességére. Szükség esetén figyelmeztetni kell arra, hogy egyes nem megfelelő tisztítószer használata tilos.

A gépekkel kapcsolatos higiéniai követelményekre vonatkozó általános előírásokat az EN ISO 14159 szabvány tartalmazza.¹⁸⁰ Az élelmiszer-ipari gépekkel kapcsolatos

¹⁷⁸ A Tanács 1984. október 15-i irányelve az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő kerámiatárgyakra vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről – HL L 277., 1984.10.20., 12. o.

¹⁷⁹ A Bizottság 2002/72/EK irányelve (2002. augusztus 6.) az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő műanyagokról és műanyag tárgyakról – HL L 220., 2002.8.15., 18. o.

higiéniai követelményekre vonatkozó előírások az EN 1672-2 szabványban szerepelnek.¹⁸¹

2.2. HORDOZHATÓ KÉZI ÉS/VAGY KÉZI IRÁNYÍTÁSÚ GÉPEK

2.2.1. Általános

A hordozható kézi és/vagy kézi irányítású gép:

- gép típusától függően rendelkezzen egy megfelelő méretű felfekvő felülettel és megfelelő számú és méretű fogantyúval és támasztékkal, úgy elrendezve, hogy biztosított legyen a gép stabilitása a rendeltetésszerű működési feltételek között,*
- kivéve, ahol ez műszakilag lehetetlen, vagy ahol önálló vezérlőszerkezet van, azoknál a fogantyúknál, amelyeket nem lehet teljes biztonsággal elengedni, a gépet olyan indító és leállító gombokkal kell felszerelni, amelyeket úgy helyeznek el, hogy a kezelő a fogantyú elengedése nélkül működtethesse azokat,*
- el lehessen kerülni a nem szándékos indítás és/vagy tovább folytatódó működés okozta veszélyeket, miután a kezelő elengedte a fogantyúkat. Egyenértékű megoldást kell biztosítani, ha ez a követelmény műszakilag nem valósítható meg,*
- ahol szükséges, legyen lehetőség a veszélyes térnek, illetve a szerszám és az éppen megmunkált anyag kapcsolatának szemrevételezéssel történő ellenőrzésére.*

A hordozható gépek fogantyúit úgy kell megtervezni és gyártani, hogy az indítás és a leállítás egyszerű lehessen

§278 A hordozható kézi és/vagy kézi irányítású gépekre vonatkozó kiegészítő követelmények

A 2.2.1. pontban meghatározott követelmények a hordozható kézi és kézi irányítású gépekre vonatkoznak.

Hordozható kézi gép az, amelyet a kezelő használat közben maga szállít (heveder segítségével vagy anélkül).

A hordozható kézi irányítású gép olyan gép, amelynek súlya teljesen vagy részben alátámasztott, például munkaasztalon, az éppen megmunkált anyagon vagy munkadarabon, a padlón vagy a földön, és amelynek mozgását használat közben a kezelő kézzel irányítja.

Az érintett gépkategóriák például a hordozható géppel hajtott kézi és kézi irányítású szerszámok, kerti és erdészeti gépek. Hordozható gép lehet hálózati vagy

¹⁸⁰ EN ISO 14159:2008 Gépek biztonsága. Gépek kialakításának higiéniai követelményei (ISO 14159:2002).

¹⁸¹ EN 1672-2:2005+A1:2009 Élelmiszer-ipari gépek. Általános kialakítási elvek. 2. rész: Higiéniai követelmények

akkumulátoros villamos motorral hajtott gép, pneumatikus meghajtású gép, és belsőégésű motorral hajtott gép.

A 2.2.1. pont első francia bekezdésében szereplő követelmény kiegészíti a stabilitással kapcsolatban az 1.3.1. pontban előírt általános követelményt. A megfelelő felfekvő felületre vonatkozó követelmény különösen azokra a hordozható kézi irányítású gépekre vonatkozik, amelyek használat közben munkaasztallal, az éppen megmunkált anyaggal vagy munkadarabbal, a padlóval vagy a földdel érintkeznek.

Ahol a hordozható kézi és kézi irányítású gép mérete ezt lehetővé teszi, a gépnek legalább két fogantyúval kell rendelkeznie annak érdekében, hogy használat közben a kezelő mindkét kezét használhassa, és ezáltal biztosítható legyen a gép stabilitása. A fogantyúkat úgy kell elhelyezni és megtervezni, hogy azok biztosítsák, hogy a kezelőszemély keze ne érjen veszélyes térbe. A gépet lehetőség szerint úgy kell megtervezni, hogy az ne ösztönözzön egy kézzel történő használatra. A fogantyúk elhelyezésének, méretének és tervezésének figyelembe kell vennie az ergonómiai alapelveket – lásd a következő részt: §181: az 1.1.6. ponthoz tartozó megjegyzések.

A 2.2.1. pont második francia bekezdésében és második bekezdésében szereplő követelmények kiegészítik az indítással és a leállítással kapcsolatban az 1.2.3. és az 1.2.4.1. pontban meghatározott általános követelményeket. Általánosságban lehetővé kell tenni a gépnek a fogantyúk elengedése nélküli elindítását és leállítását. Ezek a követelmények gyakran teljesíthetők például a fogantyúkba beépített, rögzítve tartandó kapcsoló vezérlőberendezések használatával.

A 2.2.1. pont harmadik francia bekezdésében meghatározott követelmény kiegészíti a vezérlőberendezésekre vonatkozóan az 1.2.2. pont hatodik francia bekezdésében előírt általános követelményt. A követelmények két célt szolgálnak:

- a gépnek az indítóberendezéssel való véletlen érintkezés nyomán történő, nem szándékos elindításának megakadályozása;
- annak biztosítása, hogy a gép annak letételét követően, vagy ha a kezelő véletlenül elengedi a fogantyúkat, ne működjön tovább.

E követelmény teljesítése érdekében az indítóberendezésnek általános szabály szerint rögzítve tartandó típusnak kell lennie, és azt úgy kell megtervezni, hogy használata ne legyen indokolatlanul fárasztó. A berendezést úgy kell elhelyezni, megtervezni és szükség esetén védeni, hogy azt a gép megfogásakor, felvételekor, mozgatásakor vagy lerakásakor véletlenül ne lehessen bekapcsolni. Ahol továbbra is fennmarad a gép véletlen elindításának kockázata, további intézkedésekre, például egy további kapcsolóberendezés, vagy két független műveletet kívánó indító vezérlőberendezés felszerelésére lehet szükség.

A 2.2.1. pont utolsó francia bekezdésében foglalt, a veszélyes térre való rálátásra, valamint a szerszám és az éppen megmunkált anyag kapcsolatára vonatkozó követelmény célja annak biztosítása, hogy a kezelőnek rendelkezésére álljanak a gép működtetése feletti teljes körű ellenőrzés eszközei.

2.2.1.1. Használati utasítás

A hordozható kézi és/vagy kézi irányítású gépek által kibocsátott rezgésekre vonatkozóan a használati utasításnak az alábbi információkat kell tartalmaznia:

- a kart terhelő rezgés súlyozott négyzetes középértékét, amennyiben az nagyobb mint $2,5 \text{ m/s}^2$. Ha a gyorsulás értéke nem haladja meg a $2,5 \text{ m/s}^2$ -t, akkor erre utalni kell,*
- a mérési bizonytalanságot jelezni kell.*

Ezek az értékek vagy a szóban forgó gépen ténylegesen mért adatok, vagy egy, műszakilag a gyártandó géppel összehasonlítható gépen történt mérés eredményeképpen kapott adatok.

Ha nem alkalmaznak harmonizált szabványokat, a rezgési értékeket a gépre alkalmazható legmegfelelőbb mérési kód szerint kell mérni.

A méréskori üzemi feltételeket és a mérési módszereket, valamint a vonatkozó harmonizált szabványok hivatkozásait meg kell adni.

§279 A hordozható kézi és kézi irányítású gépek által kibocsátott rezgésekre vonatkozó nyilatkozat

A 2.2.1.1. pontban meghatározott követelmény kiegészíti a használati utasításra vonatkozóan az 1.7.4. pontban a használati utasításra vonatkozóan megfogalmazott általános követelményeket.

A 2.2.1.1. pont első bekezdésének első francia bekezdése meghatározza a hordozható kézi és kézi irányítású gép által kibocsátott, a kart terhelő rezgések azon fizikai mennyiségét, amelyről a használati utasításban nyilatkozni kell.

A gépen mért értéket akkor kell feltüntetni, ha az meghaladja a $2,5 \text{ m/s}^2$ -ot. Ha a gépen mért érték nem haladja meg ezt a határt, akkor ezt közölni kell. A gép által kibocsátott rezgéseket ezért a gép gyártójának a megfelelő vizsgálati módszer alkalmazásával kell mérnie, kivéve, ha megállapítást nyert, hogy az érintett gépkategória esetében a mért értékek soha nem haladják meg a felső határértéket – erről az adott gépkategóriára vonatkozó C típusú szabvány nyilatkozhat.

A gép által kibocsátott rezgésekre vonatkozó nyilatkozat két fő célt szolgál:

- a felhasználóknak nyújtott segítség az alacsony rezgés kibocsátású gép kiválasztásához;
- a munkáltató által a munkavállalók rezgésekből eredő kockázatoknak való kitettségéről szóló 2002/44/EK irányelvet végrehajtó nemzeti rendelkezések értelmében elkészítendő kockázatértékelés szempontjából hasznos információk biztosítása.¹⁸²

¹⁸² Az Európai Parlament és a Tanács 2002/44/EK irányelve (2002. június 25.) a munkavállalók fizikai tényezők (vibráció) hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről (tizenhatodik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) – lásd a 4. cikk (4) bekezdésének e) pontját.

E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a munkavállalók rezgéseknek való kitettségének szintje nem állapítható meg egyszerűen a gép gyártójának rezgés kibocsátásra vonatkozó nyilatkozatából, mivel a kezelők kitettségét más tényezők is befolyásolják – lásd a következő részt: §231: az 1.5.9. ponthoz tartozó megjegyzések.

A 2.2.1.1. pont második francia bekezdése előírja, hogy a nyilatkozatban szereplő értékkel kapcsolatos bizonytalanságot jelezni kell. A gép által kibocsátott rezgések mérésével kapcsolatos bizonytalanság meghatározására vonatkozóan a kapcsolódó vizsgálati kódokban útmutatást kell adni.

A 2.2.1.1. pont második bekezdése arra utal, hogy sorozatgyártás esetén a mérés a műszakilag összehasonlítható gépek reprezentatív mintáján vagy mintáin is elvégezhető. Egyedi gyártás esetén a gyártónak valamennyi gyártott gép esetében külön méréssel kell meghatároznia a kibocsátott rezgések szintjét.

A 2.2.1.1. pont harmadik és utolsó bekezdése a rezgések mérésére használt módszereket ismerteti. Az üzemi feltételek nagymértékben befolyásolják a gép által kibocsátott rezgéseket. A rezgések mérését éppen ezért reprezentatív üzemi feltételek között kell elvégezni. Ahol a harmonizált szabványban meghatározott vizsgálati kód leírja azokat a feltételeket, amelyek mellett a mérést végezni kell, a harmonizált szabványokra való hivatkozás elegendő az üzemi feltételek és az alkalmazott mérési módszerek jelzéséhez. Más vizsgálati módszer esetén az üzemi feltételeket és az alkalmazott mérési módszereket a rezgésekre vonatkozó nyilatkozatban fel kell tüntetni.

Megjegyzendő, hogy a használati utasításban a rezgésekre vonatkozóan feltüntetett értéknek a gép teljesítményjellemzőit bemutató kereskedelmi tájékoztató dokumentumokban is szerepelnie kell – lásd a következő részt: §273: az 1.7.4.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

2.2.2. Hordozható rögzítő- és egyéb belövő gépek

2.2.2.1. Általános

A hordozható rögzítő- és egyéb belövő gépeket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy:

- az erőt a belövendő elemre egy olyan átmeneti darab vigye át, amely nem hagyja el a berendezést,*
- egy engedélyező szerkezet az összekapcsolást megakadályozza, amíg a gép nincs megfelelő helyzetben, és nem gyakorol az alapanyagra megfelelő nyomást,*
- véletlenül nem léphet működésbe; ha szükséges, az engedélyező szerkezeten és a vezérlőszerkezeten a belövés végrehajtásához egy megfelelő sorrendű műveletet kelljen végrehajtani,*
- a kezelés alatt vagy ütés esetén a véletlen működésbe lépés nem lehetséges,*
- a betöltési és kiürítési műveleteket könnyen és biztonságosan el lehet végezni.*

Ha szükséges, lehetővé kell tenni a gép felszerelését szilánkfogóval, és a gyártónak megfelelő védőburkolato(ka)t kell biztosítania.

2.2.2.2. Használati utasítás

A használati utasításnak az alábbiakra vonatkozó szükséges információkat kell tartalmaznia:

- a géppel együtt használható kellékek és cserélhető elemek,*
- a géppel használható megfelelő rögzítő- vagy belövő elemek,*
- a megfelelő felhasználható patronok, ahol indokolt.*

§280 Hordozható rögzítő- és egyéb belövő gépek

A 2.2.2. pont kiegészítő követelményeket ír elő a rögzítőeszközöknek, például szögeknek, menetes csapoknak, fűzőkarikáknak vagy hasonló tárgyakkal az alapanyagba történő bedolgozására szolgáló hordozható gépekre vonatkozóan. Ezenfelül a más alkalmazásra szánt, hasonló belövő gépekre is alkalmazandók, például a nyomással történő tartós anyagjelölésre szolgáló gépekre vagy az állatok kábítására szolgáló rögzített závarzatú pisztolyokra. A követelmények a robbanópatronnal, illetve más energiaforrásokkal, például pneumatikus, rugós, elektromágneses vagy gázéggel működő gépekre is vonatkoznak.

A 2.2.2.1. pontban szereplő követelmények fő célja, hogy megelőzze a komoly sérülés veszélyét, amelyet a kezelő vagy a közelben tartózkodó más személyek testrészeihez hozzácsapódó rögzítők vagy más belövő elemek, illetve a gépből vagy az alapanyagból származó szilánkok okoznak. Ezenfelül a betöltés és a kiürítés során előforduló balesetekből fakadó kockázatokra is kiterjednek.

A 2.2.2.1. pont harmadik francia bekezdésében előírt követelmény célja, hogy megelőzze a véletlen belövés előidézését. Rendszerint gondoskodni kell arról, hogy a

következő összekapcsolás elvégzése előtt az engedélyező szerkezetet és a vezérlőszerkezetet egyaránt ki kelljen oldani.

A 2.2.2.2. pontban meghatározott követelmények kiegészítik a használati utasításra vonatkozóan az 1.7.4. pontban megfogalmazott általános követelményeket.

A 2.2.2.2. pont első francia bekezdése a szerszámokat, a biztonsági eszközöket, például szilánkvédőket, valamint azokat a cserélhető berendezéseket érinti, amelyeket az belövő gépre annak funkciója megváltoztatásának érdekében, például az anyagok tartós jelölése céljából felszerelhetnek.

A gépekről szóló irányelv nem alkalmazandó a rögzítőkre vagy a rögzítő- és egyéb belövő gépekkel együtt használt más belövő elemekre. A 2.2.2.2. pont második francia bekezdése azonban kötelezi a gép gyártóját a géppel együtt használható rögzítők vagy más belövő elemek releváns jellemzőinek meghatározására annak biztosítása érdekében, hogy a felhasználó olyan rögzítőket és belövő elemeket választhasson, amelyek a géphez illenek és az előírt használati körülmények között nem törnek el.

A 2.2.2.2. pont harmadik francia bekezdése a hordozható robbanópatronos rögzítő- és belövő gépekre vonatkozik. A gépekről szóló irányelv nem vonatkozik az ilyen géppel együtt használt patronokra, noha a gép gyártójának meg kell határoznia a géppel biztonságosan használható patronok releváns tulajdonságait.¹⁸³

Megjegyzendő, hogy a hordozható robbanópatronos rögzítőgépek és más robbanópatronos belövő gépek szerepelnek a IV. mellékletben felsorolt azon gépkategóriák között (18. pont), amelyek esetében a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett eljárások valamelyikét kell alkalmazni.

¹⁸³ Várakozások szerint 2013. július 4-étől a robbanópatronos rögzítőgépekhez tartozó robbanópatronok a pirotechnikai termékek forgalomba hozataláról szóló, 2007. május 23-i 2007/23/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá fognak tartozni – HL L 154., 2007.6.14., 1. o.

2.3. FAMEGMUNKÁLÓ ÉS FÁHOZ HASONLÓ FIZIKAI TULAJDONSÁGGAL RENDELKEZŐ ANYAGOK MEGMUNKÁLÁSÁRA SZOLGÁLÓ GÉPEK

A famegmunkáló és fához hasonló fizikai tulajdonsággal rendelkező anyagok megmunkálására szolgáló gépeknek meg kell felelniük az alábbi követelményeknek:

- a) a gépet úgy kell megtervezni, gyártani vagy felszerelni, hogy a megmunkálandó munkadarabot biztonságosan lehessen behelyezni és vezetni; ha a munkadarabot kézben tartják egy munkapadon, a munkapadnak a munkafolyamat alatt megfelelően stabilnak kell lennie, és nem akadályozhatja a munkadarab mozgását;*
- b) ahol a gépet várhatóan olyan üzemeltetési körülmények között kell használni, ahol fennáll a munkadarabok kidobódásának a veszélye, a gépet úgy kell megtervezni, gyártani vagy felszerelni, hogy ez a kidobódás elkerülhető legyen, vagy ha ez nem lehetséges, úgy, hogy a kidobódás ne jelentsen veszélyt a kezelőszemélyre és/vagy a veszélyeztetett személyekre;*
- c) a gépet fel kell szerelni automata fékkel, amely a szerszámot megfelelően rövid időn belül állítja meg, ha a leállítás során fennáll a szerszámmal való érintkezés veszélye;*
- d) ahol a szerszám egy nem teljesen önműködő gépbe van beépítve, a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy ki lehessen küszöbölni vagy csökkenteni lehessen a véletlenül bekövetkező sérülés veszélyét.*

§281 Famegmunkáló és hasonló anyagok megmunkálására szolgáló gépek

A 2.3. pontban foglalt kiegészítő követelmények olyan famegmunkáló gépekre vonatkoznak, amelyek hasonló tulajdonságokkal rendelkező anyagok, például parafa, csont, keményített gumi, keményített műanyag, fémtartalmú lemezek vagy egyes vékony, keményített fémek megmunkálására is használhatók.

A 2.3. a) pontban előírt követelmények célja annak biztosítása, hogy az adagolási mechanizmus, illetve kézi adagolású gép esetén a munkapad tervezése és gyártása lehetővé tegye a munkadarab biztonságos behelyezését és vezetését a munka során.

A 2.3. b) pontban szereplő követelmény az 1.3.3. pontban említett, a kilöködő tárgyakhoz kapcsolódó általános követelmény által érintett veszély egyedi esetére vonatkozik. A 2.3. b) pont előírja, hogy intézkedéseket kell tenni a munkadarabok vagy azok részei kidobódásának megelőzése érdekében. Ilyen intézkedés többek között megfelelő hasítókéscs vagy körfűrészpad felszerelése. Ahol a kidobódás veszélye nem kerülhető el teljes körűen, biztonsági intézkedésekre van szükség annak megelőzése érdekében, hogy a kidobódó tárgyak megsebesítsék a kezelőket vagy más veszélyeztetett személyeket. Ez a követelmény az 1.4. pontban a védőburkolatokra vonatkozóan előírt követelményekkel együtt alkalmazandó.

A 2.3. c) pont a leállítás során a szerszámmal való érintkezés veszélyével foglalkozik. A gépi vagy automatikus előtolással rendelkező gépek esetében ennek kockázata megelőzhető szükség esetén záró szerkezettel ellátott egymáshoz kapcsolt

védőburkolatok használatával – lásd a következő részt: §129: az 1.4.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések. Olyan esetekben azonban, amikor a szerszám a munka során részben hozzáférhető, például ha az 1.4.2.3. pont szerint hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatot szerelnek fel, automatikus fék segítségével meg kell akadályozni a szerszám túlzottan hosszú leállási idejét. A harmonizált szabványok meghatározzák az ilyen esetben elfogadható leállási időt.

A 2.3. d) pont előírja, hogy intézkedni kell az olyan gépeken található mozgó szerszámmal való véletlen érintkezés okozta sérülésveszély csökkentéséről, amelynél a veszélyes térhez való hozzáférést nem zárja ki teljes körűen az összekapcsolt mozgatható védőburkolat. Ilyen intézkedés lehet például korlátozott vágásmélységű szerszám (LCPT), hengeres (vagy „kerek”) vágó blokkok vagy más olyan eszközök felszerelése, amelyek csökkentik a vágás mélységét.

Megjegyzendő, hogy számos fagegmunkálásra szolgáló gépkategória szerepel a IV. mellékletben felsorolt azon gépkategóriák között (1–7. pont), amelyek esetében a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett eljárások valamelyikét kell alkalmazni.

(§282–§290 fenntartva)

3. KIEGÉSZÍTŐ ALAPVETŐ EGÉSZSÉGVÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK A GÉP HELYVÁLTOZTATÁSÁBÓL EREDŐ VESZÉLYEK ELHÁRÍTÁSÁRA

Az olyan gépeknek, amelyek mozgásukból eredően veszélyeket idézhetnek elő, meg kell felelniük az ebben a fejezetben leírt valamennyi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelménynek (lásd Általános alapelvek, 4. pont).

§291 A gép helyváltogatásából eredő veszélyekre vonatkozó kiegészítő követelmények

Az I. melléklet 3. része meghatározza a gép helyváltogatásából eredő veszélyekre vonatkozó kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket. Ezek az érintett gépekre az I. melléklet 1. részében, és adott esetben az I. melléklet más részeiben szereplő vonatkozó követelményeken túl alkalmazandók – lásd a következő részt: §163: a 4. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

3.1. ÁLTALÁNOS

3.1.1. Meghatározások

a) „Mozgásukból eredően veszélyt előidéző gépek”:

- az olyan gépek, amelyek üzemeltetése megkívánja akár a munkavégzés közbeni helyváltogatást, akár a rögzített munkaállások közötti folyamatos vagy részben folyamatos mozgást, vagy
- az olyan gépek, amelyeket működés közben nem mozgatnak, de fel lehet őket szerelni úgy, hogy az egyik helyről a másikra történő mozgásukat megkönnyítik.

...

§292 A helyváltogatásból eredő veszélyek fogalmának meghatározása

A „mozgásukból eredően veszélyt előidéző gépek” 3.1.1. a) pontban szereplő meghatározása ismerteti az I. melléklet 3. részében foglalt követelmények alkalmazási körét. A meghatározás szerint az érintett gépek:

- olyan gépek, amelyek fő funkciójuk teljesítése közben helyváltogatást végezhetnek. Ilyen gépek lehetnek például a dömperek, tömörítőgépek, targoncák, állványdaruk, vágányra szerelt mozgó daruk és fűnyírógépek.
- olyan gépek, amelyek fő feladatuk elvégzése során nem mozognak, de amelyeket két munkahelyszín közötti mozgásra terveznek. Ilyen gépek lehetnek például az olajfúrók, a teherdaruk és az önjáró vagy pótkocsira szerelt mozgó munkaállványok, amelyeket az emelési műveletek során stabilizátorokra szerelnek fel.
- olyan gépek, amelyek használat közben nem mozognak, de olyan eszközökkel, például villamos hajtású kerekekkel, lánctalppal vagy

vontatószerkezetekkel felszereltek, amelyek egyik helyről a másikra történő mozgásukat megkönnyítik.

A meghatározásból nyilvánvaló, hogy az I. melléklet 3. részében említett, a helyváltoztatásból eredő veszélyek magának a gépnek, és nem a gép részeinek a helyváltoztatásából fakadnak, amely utóbbiakkal az 1.3.7. és az 1.3.8. pont foglalkozik.

A 3. részben foglalt követelmények által érintett gépek lehetnek például a következők:

- mozgó építési berendezések, például földmunkagépek,
- útépítésre szolgáló mozgó gépek,
- föld alatti bányákba szánt mozgó gépek,
- önjáró vagy vontatott mozgó mezőgazdasági, erdészeti és kerti gépek,
- áruk vagy személyek szállítására és emelésére szolgáló mozgó gépek, például ipari targoncák (ideértve a vezető nélküli targoncákat is), mozgó daruk és mozgó munkaállványok,
- Szállítóeszközre szerelt gépek, például teherdaruk, kompresszorok és billenők,
- hulladékgyűjtő járművek,
- áruk és személyek nem közúti szállítására szolgáló mozgó gépek, például terepjárók, golfkocsik, terepmotorok és go-kartok;
- mozgó téli szolgálati gépek,
- légi közlekedést támogató mozgó földi gépek.

3.1.1. Meghatározások (folytatás)

...

b) *„Vezető”: a gép mozgásáért felelős kezelő. A vezető rajta lehet a gépen, kísérheti gyalogosan vagy irányíthatja távvezérléssel a gépet.*

...

§293 A „vezető” fogalmának meghatározása

A 3.1.1. b) pont meghatározása szerint a „vezető” a gép mozgásáért felelős kezelő, tehát az a személy, aki a gép helyváltoztató mozgását maga irányítja. A meghatározás három fő vezetési módot említ:

- a vezető tartózkodhat a mozgó gépen, és őt a gép álló vagy ülő helyzetben szállíthatja;
- a mozgó gépet tervezhetik gyalogos vezérléshez;
- a mozgó gép távolról, távvezérléssel is irányítható.

Egyes mozgó gépek, tervezésüknek köszönhetően két vagy több vezetési móddal rendelkezhetnek. A mozgó gépeket például tervezhetik úgy, hogy azokat a

vezetőhelyről vagy távvezérléssel irányítsák – lásd a következő részt: §204: az 1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések.

A 3. részben foglalt követelmény a különböző vezetési módokkal kapcsolatos egyedi kockázatokat, valamint az ezek kezeléséhez szükséges védőintézkedéseket ismerteti.

3.2. MUNKAÁLLÁSOK

3.2.1. Vezetőhely

A vezető helyéről a rálátás olyan legyen, hogy a vezető mind a saját, mind pedig a veszélyeztetett személyek tekintetében, a rendeltetésszerű használat körében teljesen biztonságosan működtethesse a gépet és annak szerszámain. Ahol szükséges, alkalmas eszközöket kell biztosítani a megfelelő közvetlen rálátás hiánya miatti veszélyek kiküszöbölésére.

Az olyan gépet, amelyen a vezető rajta tartózkodik, úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a vezető a vezetőhelyről a kerekkel vagy a lánctalppal való véletlen érintkezése folytán ne kerülhessen veszélyhelyzetbe.

A gépen kialakított vezetőhelyet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy vezetőfülke legyen felszerelhető, feltéve hogy ez nem növeli a kockázatokat és van hozzá hely. A fülkében legyen hely a vezetőnek szóló utasítások elhelyezésére.

§294 Vezetőhely

A 3.2.1. pontban meghatározott követelmény kiegészíti a munkaállásokra és az ülésre vonatkozóan az 1.1.7. és az 1.1.8. pontban megfogalmazott általános követelményeket.

A 3.2.1. pont első bekezdése a vezetőhelyről való rálátásra vonatkozik. A vezetőnek folyamatosan ellenőriznie kell tudnia a gép mozgását.

- Ahol lehetséges, a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a vezetőnek megfelelő közvetlen rálátása legyen a gép körüli területre. Különösen, a vezetőnek látnia kell, tartózkodnak-e személyek a gép közelében, akikre a gép működése vagy mozgása veszélyt jelenthet – lásd a következő részt: §195: az 1.2.2. pont ötödik bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A közvetlen rálátást javító eszközök lehetnek például az emelkedő, billenő vagy megfordítható vezetőhelyek és fülkék vagy alternatív vezetőhelyek.
- Ahol a közvetlen rálátás nem elégséges, tehát ahol a vezetőnek a veszélyes térben tartózkodó személyre vagy akadályra való rálátását a gép vagy a gép által szállított tárgyak vagy anyagok olyan mértékben elfedhetik, hogy a vezető nincs tudatában a jelenlétüknek, a közvetett rálátást biztosító megfelelő berendezéseket kell felszerelni. Ilyen eszközök lehetnek a megfelelő tükrök és zárt áramkörös televíziók (CCTV). A közvetett rálátást biztosító berendezések felszerelésére vonatkozó döntés esetén, valamint az ilyen berendezések kiválasztásakor, tervezésekor és elhelyezésekor figyelembe kell venni az ergonómiai alapelveket és azokat a korlátozásokat, amelyekkel a gép rendeltetésszerű használata során a vezetőnek számolnia kell. Releváns tényezők például a gép éjszaka vagy nem

megfelelő fényviszonyok között történő használata, az egyenetlen talajon történő használat, az olyan területeken való használat, ahol gyalogosok vagy más gépek tartózkodhatnak, illetve a gyakori vagy hosszú ideig tartó tolatással járó használat – lásd a következő részt: §181: az 1.1.6. ponthoz tartozó megjegyzések.

- Ahol fennmarad a személyekkel való összeütközés kockázata, a gépet el lehet látni az ilyen ütközéseket megakadályozó eszközökkel, például nyomásra érzékeny, radaros, infravörös vagy ultrahangos biztonsági berendezésekkel, amelyek érzékelik a személyek jelenlétét és leállítják a gépet vagy figyelmeztetik a vezetőt, mielőtt ütközés történne.

A 3.2.1. pont második bekezdése az olyan gépekre vonatkozik, amelyeken a vezetőhely a kerekek vagy a lánctalp közelében található. Ha a vezetőhely nem teljesen zárt, és ha nincs megfelelő biztonsági távolság a vezetőhely és a kerekek vagy a lánctalp között, az említett alkatrészekkel való véletlen érintkezés megelőzése érdekében védőburkolatokat kell felszerelni.

A 3.2.1 pont harmadik bekezdése előírja, hogy a gépen kialakított vezetőhellyel rendelkező gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a vezetőfülke legyen felszerelhető, kivéve, ha a gép túlságosan kicsi a fülke elhelyezéséhez, illetve ha a fülke növelné a kockázatokat vagy akadályozná a gép működését. Ilyen esetben más intézkedések is mérlegelhetők a vezetők védelme érdekében, például védőernyővel rendelkező ülések vagy a távvezérlés.

A 3.2.1. pont harmadik bekezdésében meghatározott követelmény az 1.1.7. pontban a munkaállásokra vonatkozóan, valamint a 3.5.3. pontban a veszélyes anyagok kibocsátására vonatkozóan meghatározott követelménnyel együtt alkalmazandó – lásd a következő részt: §182: az 1.1.7. ponthoz tartozó megjegyzések; és §322: a 3.5.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

A 3.2.1. pont harmadik bekezdésének második mondata előírja, hogy a vezetőfülkében helyet kell biztosítani a vezetőnek szóló utasítások elhelyezésére. A szóban forgó utasítások a gép biztonságos működéséhez, illetve a vezető által elvégzendő ellenőrzési vagy karbantartási műveletekhez kapcsolódnak.

3.2.2. Ülés

Ahol fennáll annak a veszélye, hogy a gépen tartózkodó kezelők vagy más személyek a gép részei és a föld között összezúzódhatnak a gép feldőlése vagy felborulása esetén, különösen a 3.4.3. vagy 3.4.4. pontban említett biztonsági berendezéssel felszerelt gépek esetében, az ilyen gépek üléseit úgy kell megtervezni vagy felszerelni biztonsági övvel, hogy az az ülésben tartsa a személyeket, anélkül, hogy az korlátozná a vezetőt a vezetéshez szükséges bármely mozgásában vagy bármely, az ülés felfüggesztése által okozott mozgásban. Az ilyen biztonsági öveket nem szabad beszerelni, ha a kockázatokat növelik.

§295 Az üléshez tartozó biztonsági öv

A 3.2.2. pontban meghatározott követelmény kiegészíti az ülésre vonatkozóan az 1.1.8. pontban megfogalmazott általános követelményeket.

A 3.2.2. pont a kezelőknek vagy más szállított személyeknek a gép feldőlése vagy felborulása esetén az ülésből történő kirepüléséből fakadó zúzódásveszélyt említi. A feldőlés és felborulás esetén alkalmazandó, a 3.4.3. pontban említett biztonsági szerkezetek csak akkor tudják ellátni feladatukat, ha az érintett személyek mindvégig a védett térben tartózkodnak. E célból a gépet:

- úgy kell megtervezni, hogy a kezelők a gép feldőlése vagy felborulása esetén ne zuhanhassanak ki az ülésből,
- olyan ülésekkel kell felszerelni, amelyek kialakításuknál fogva a megakadályozzák a kezelők ülésből való kiesését, vagy
- olyan üléssel kell felszerelni, amelyekhez megfelelő rögzítési pontokkal rendelkező biztonsági öv tartozik.

Az ülés biztonsági övének könnyen be- és kikapcsolhatónak kell lennie, és a lehető legkisebb mértékben korlátozhatja a kezelőt a szükséges mozgásban. Ez különösen fontos az olyan gépek esetében, mint például az ipari targoncák, ahol a vezetőnek adott esetben gyakran el kell hagynia a vezetőhelyet és oda vissza kell térnie.

Ahol a kezelők biztonsága a biztonsági öv becsatolásától függ, gondoskodni kell a biztonsági öv használatára vonatkozó szükséges utasításokról – lásd a következő részt: §263: az 1.7.4.2. k) ponthoz tartozó megjegyzések.

A 3.2.2. pont utolsó mondata elismeri, hogy bizonyos esetekben a biztonsági övet nem szabad felszerelni, mivel az növelheti a kockázatokat. Ez előfordulhat például vezetőfülkével vagy biztonsági berendezéssel nem rendelkező, kis méretű mozgó gépeken, illetve olyan gépeken, amelyeken a vezető álló helyzetben tartózkodik. Nem ajánlott továbbá biztonsági öv felszerelése az aktív vezetést igénylő gépeken, amelyek a közlekedés során a vezetőtől jelentős mértékű mozgást követelnek. Rendszerint nem kell biztonsági övet felszerelni a csak a leeső tárgyak elleni védelmet szolgáló szerkezettel ellátott gépekre.

3.2.3. Egyéb személyek elhelyezése

Ha a használati feltételek szerint a vezetőn kívül, esetenként vagy rendszeresen, a gép más kezelőket is szállít, vagy azon más kezelők is dolgoznak, számukra megfelelő helyeket kell biztosítani, amelyek lehetővé teszik, hogy azon veszély nélkül szállítsák őket vagy dolgozhassanak.

A 3.2.1. pont második és harmadik albekezdése vonatkozik a vezetőn kívüli személyek számára biztosított helyekre is.

§296 Egyéb személyek elhelyezése

A 3.2.3. pontban meghatározott követelmények kiegészítik a munkaállásokra és az ülésre vonatkozóan az 1.1.7. és az 1.1.8. pontban megfogalmazott általános követelményeket.

A 3.2.3. pont előírja, hogy biztonságos helyet kell biztosítani azoknak a vezetőtől eltérő személyeknek, akik a gépen esetenként vagy rendszeresen utazhatnak vagy dolgozhatnak. A gép típusától és az érintett személyek feladatától függően ezek a helyek lehetnek ülések, illetve állóhelyek, például állványzatok vagy járólemezek.

Egyedi védőintézkedéseket kell tenni az olyan kockázatok kezelése érdekében, mint például a gépről való leesés vagy az ütés- illetve zúzódásveszély jelentette kockázatok; utóbbi akkor fordulhat elő, ha a vezetőkívüli más személyek számára biztosított helyek a gép alaphelyzetén kívül találhatók.

A 3.2.3. pont második bekezdése kimondja, hogy a 3.2.1. pontban a kerekkel vagy a lánctalppal való érintkezésre és a vezetőfülke biztosítására vonatkozóan megfogalmazott követelmények a vezetőkívüli más személyek elhelyezésére is alkalmazandók.

3.3. VEZÉRLŐRENDSZEREK

Ha szükséges, intézkedni kell a vezérlők jogtalan használatának megakadályozásáról.

....

§297 A vezérlők jogtalan használata

A 3.3. pontban meghatározott követelmények kiegészítik a vezérlőrendszerek biztonságára és megbízhatóságára vonatkozóan az 1.2.1. pontban megfogalmazott általános követelményeket.

A 3.3. pont első mondata előírja, hogy ha szükséges, intézkedni kell a vezérlők jogtalan használatának megakadályozásáról. Ezek az intézkedések olyan gépek esetében szükségesek, amelyeknél fennáll a jogosulatlan személyek általi használat veszélye; ilyenek például az ipari targoncák vagy a közterületen való használatra szánt vagy ott leparkolt gépek.¹⁸⁴ A lehetséges intézkedések többek között a záruk, elektronikus hozzáférési rendszerek vagy olyan rendszerek felszerelése, amelyek használatakor a gép működtetéséhez a kezelőre egy elektronikus eszközt kell erősíteni.

3.3. VEZÉRLŐRENDSZEREK (folytatás)

....

Távvezérlők esetében minden vezérlőegységen jól láthatóan fel kell tüntetni azt a gépet, amelyet azzal az egységgel vezérelnek.

A távvezérlő rendszert úgy kell megtervezni és gyártani, hogy csak az alábbiakat vezérelje:

– a szóban forgó gép,

– a szóban forgó funkciók,

A távvezérlésű gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy csak a hozzá tartozó vezérlőegységetől származó parancsokra reagáljon.

§298 Távvezérlők

A 3.3. pont második, harmadik és utolsó bekezdésében szereplő követelmények a mozgó gépek távvezérlő rendszerére vonatkoznak. A gépen tartózkodó kezelő vagy

¹⁸⁴ Ilyen intézkedésekre szükség lehet a mozgó gépek kezelőinek részéről is a lopás megelőzése érdekében, ezt a szempontot azonban a gépekről szóló irányelv nem szabályozza.

távvezérlés általi irányításra szánt gépek esetében ezek a követelmények a távvezérlési üzemmód esetében alkalmazandók – lásd a következő részt: §293: a 3.1.1. b) ponthoz tartozó megjegyzések.

A távvezérlő rendszerekre vonatkozó követelmények kiegészítik a vezeték nélküli vezérlőrendszerekre vonatkozóan az 1.2.1. pont utolsó bekezdésében megfogalmazott követelményt.

A 3.3. pont második bekezdésében meghatározott követelmény az 1.2.2. pont negyedik bekezdésében szereplő, a kijelzőkkel kapcsolatos általános követelmény egyedi alkalmazása. Ahol a távvezérlő rendszer vezérlőegysége nem az irányított gépen található, a kezelők számára egyértelműnek kell lennie, hogy az egyes vezérlőegységek használata mely gépet irányítja.

A 3.3. pont harmadik és utolsó bekezdése magának a távvezérlő rendszernek a tervezésére és gyártására vonatkozó követelményeket tartalmaz.

A 3.3. pont harmadik bekezdésében szereplő azon követelmény, hogy a rendszer csak a tervezett gépeket és működéseket befolyásolja, annak elkerülését hivatott biztosítani, hogy véletlenül a távvezérlő rendszer hatókörén belül található más gépekhez vagy funkciókhoz továbbítsák a parancsot.

A 3.3. pont utolsó bekezdésében foglalt követelmény célja annak megakadályozása, hogy a megfelelő vezérlőegységen kívül más forrásból származó jelek nem tervezett műveletet indítsanak el a távvezérelt gépen.

A 3.3. pontban felsorolt követelmények teljesítése érdekében a távvezérlő rendszer tervezésének és gyártásának biztosítania kell a megfelelő teljesítményszintet – lásd a következő részt: §184: az 1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

A közlekedési funkció távvezérlésére vonatkozó kiegészítő követelmények a 3.3.3. pont negyedik bekezdésében és a 3.6.1. pont harmadik bekezdésében található.

3.3.1. Vezérlőberendezések

A vezetőknek tudnia kell működtetni a vezetőfülkéből minden olyan vezérlőberendezést, ami a gép működéséhez szükséges, kivéve azokat a funkciókat, amelyeket biztonságosan csak a vezetőhelytől távol eső helyekről lehet irányítani. Ez különösen a vezetőhelytől eltérő munkaállásokra vonatkozik, amelyekért nem a vezető, hanem más kezelőszemélyek felelnek, vagy amelyek miatt a vezetőknek el kell hagynia a vezetőhelyet, ahhoz, hogy a műveleteket biztonságosan elvégezze.

...

§299 A vezérlőberendezések helye és elhelyezése

A 3.3.1. pontban felsorolt követelmények kiegészítik az 1.2.2. pontban a vezérlőberendezésekre vonatkozóan megfogalmazott általános követelményeket.

A 3.3.1. pont első bekezdésében szereplő követelmények a vezérlőberendezések vezetőhelyen történő helyét és elhelyezését érintik – lásd a következő részt: §187: az 1.2.2. pont második francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 3.3.1. pont második bekezdése elismeri, hogy egyes műveletek biztonságos vezérlése érdekében a mozgó gépet bizonyos esetekben a vezetőhelytől eltérő

munkaállásokkal kell ellátni. Erre például annak biztosítása érdekében lehet szükség, hogy az adott műveletet vezérlő kezelőszemély megfelelően rálásson az érintett veszélyes terekre, például mozgó darukon vagy teherdarukon – lásd a következő részeket: §195: az 1.2.2. pont ötödik bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §343: a 4.1.2.7. ponthoz tartozó megjegyzések. Ebben az esetben fontos figyelembe venni az 1.2.2. pont nyolcadik és utolsó bekezdésében szereplő, a több vezérlő- és kezelőhelyre vonatkozó követelményeket – lásd a következő részeket: §197 és §198: az 1.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

3.3.1. Vezérlőberendezések (folytatás)

...

Ahol pedálok vannak, azokat úgy kell megtervezni, gyártani és felszerelni, hogy lehetővé tegyék a vezető biztonságos munkáját azok helytelen működtetésének a legkisebb veszélyével. Felületük csúszásbiztos és könnyen tisztítható legyen.

...

§300 Pedálok

Mivel a vezetőhellyel rendelkező gépek kezelőinek a gép funkcióinak irányításához és vezérléséhez sokszor van szükségük a kezükre, gyakran pedálok használatával vezérlik többek között a gyorsulási és a fékezési funkciót. Mivel a legtöbb gépkezelő egyben közúti járművek vezetője is, fontos, hogy az e funkciókhoz tartozó pedálok működési módja és elrendezése, amennyire lehetséges, hasonló legyen a közúti járművekben találhatóéhoz, a helytelen működtetés kockázatának csökkentése érdekében – lásd a következő részeket: §190: az 1.2.2. pont hatodik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §193: az 1.2.2. pont harmadik bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A biztonságos működés érdekében a pedálok méretének és elrendezésének arra is tekintettel kell lennie, hogy a kezelőknek adott esetben védőlábbelit, például télen vagy a hűtőházakban viselt nagyméretű csizmát kell viselniük – lásd a következő részt: §176: az 1.1.2. d) ponthoz tartozó megjegyzések. Hasonló okokból a pedáloknak csúszásgátló felülettel kell rendelkezniük és könnyen tisztíthatónak kell lenniük, figyelembe véve a rendeltetés szerű használati körülményeket.

3.3.1. Vezérlőberendezések (folytatás)

...

Ha a gép vezérlőberendezéseinek a működése veszélyekhez, különösképpen, ha veszélyes mozgásokhoz vezethet, akkor haladéktalanul vissza kell állniuk semleges helyzetbe, amint a kezelőszemély elengedte azokat, kivéve azokat, amelyeknek előre beállított helyzetük van.

...

§301 Visszaállítás semleges helyzetbe

A gép mozgásának, illetve más veszélyes funkcióknak a vezérlését szolgáló vezérlőberendezéseknek általános szabály szerint rögzítve tartandó típusnak kell lenniük, amelyek elengedéskor visszaállnak semleges helyzetbe, annak érdekében,

hogyan a kezelő szükség esetén haladéktalanul leállíthassa a mozgást vagy a veszélyes funkciót.

Amennyiben egy adott paramétert, például a gép sebességét hosszabb időn keresztül állandó értéken kell tartani, előre beállított helyzetű vezérlőberendezéseket lehet felszerelni. Erre például egyes mezőgazdasági vagy útépitéshez használt gépek esetében lehet szükség. Ebben az esetben a vezérlőberendezést úgy kell megtervezni, hogy vészhelyzet esetén könnyen és gyorsan visszaállítható legyen semleges helyzetbe.

A vezetőhellyel rendelkező, és a helyváltoztató mozgás tekintetében előre beállított helyzetű vezérlőberendezéssel ellátott önjáró gépet egy engedélyező szerkezettel kell felszerelni annak érdekében, hogy a megfeleljen a 3.3.2 pont első bekezdésében szereplő követelménynek, mivel ebben az esetben a vezetőhely a gép mozgása közben elhagyható – lásd a következő részt: §304: a 3.3.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

3.3.1. Vezérlőberendezések (folytatás)

...

Kerekes gép esetén, a kormány szerkezetet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a kormányzott kerekekre ható lökések miatt, a kormánykerék vagy kormánykar hirtelen mozgásából eredő erőket csökkentse.

Differenciálmű záró szerkezetének vezérlését úgy kell megtervezni és elhelyezni, hogy a differenciálzár oldható legyen, ha a gép mozgásba kerül.

...

§302 Kormányzás

A 3.3.1. pont negyedik bekezdésében szereplő követelmény célja az, hogy amikor a kerekek a földön akadályba ütköznek, megelőzze a kormányberendezés visszarugása miatt az irányítás elvesztésének és a sérülésnek a kockázatát. Az említett követelmény teljesítése érdekében a kormányrendszernek megfelelő csillapítással kell rendelkeznie a terelőkerekek és a kormányberendezés között.

Egyes mozgó gépeket differenciálzárral szerelik fel a tapadási súrlódás javítása, valamint annak érdekében, hogy puha, csúszós vagy egyenetlen felszínen megelőzzék a kerék megpördülését. A 3.3.1. pont ötödik bekezdése előírja, hogy a differenciálzár vezérlésének a gép működése közben lehetővé kell tennie a differenciálzár oldását, annak érdekében, hogy a vezető szükség esetén visszavegye a kormányzás feletti teljes ellenőrzést. Ahol indokolt, a differenciálzár igény szerint a vezető beavatkozása nélkül feloldó és lezáró, automatikus differenciálmű-záró szerkezettel kell felszerelni.

3.3.1. Vezérlőberendezések (folytatás)

...

Az 1.2.2. pont hatodik albekezdését, a figyelmeztető hang- és/vagy fényjelzésekre vonatkozó előírását csak tolatás esetén kell alkalmazni.

§303 Tolatási figyelmeztető jelzések

A 3.3.1. pont utolsó bekezdése az 1.2.2. pont hatodik bekezdését említi, amely előírja, hogy a gép elindítása előtt figyelmeztető hang- és/vagy fényjelzést kell adni, ha a kezelő nem tud meggyőződni arról, hogy senki sem tartózkodik a veszélyes térben, vagy ha a vezérlőrendszer nem alakítható ki úgy, hogy a veszélyes térben személy jelenléte esetén megakadályozza az indítást.

Mozgó gépeknél csak tolatás esetén kell alkalmazni a figyelmeztető hang- és/vagy fényjelzést. Mivel vészhelyzet esetén szükség lehet a tolatási mozgások gyors vezérlésére, a figyelmeztető jelzés és a tolatási mozgás közötti időt rendszerint csökkenteni kell. Megjegyzendő, hogy az automatikus tolatás esetén adott figyelmeztető jelzések nem helyettesítik a veszélyes terekre való közvetlen vagy közvetett rálátást biztosító eszközöket – lásd a következő részt §294: a 3.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

Az előre haladó mozgásokhoz kapcsolódó figyelmeztető berendezéseket rendszerint a vezetőknek kell működésbe léptetnie – lásd a következő részt: §323: a 3.6.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

3.3.2. Indítás/mozgás

A vezetőhellyel ellátott önjáró gép helyzetváltoztató mozgása csak akkor legyen lehetséges, ha a vezető a vezérlésnél tartózkodik.

...

§304 A helyzetváltoztató mozgás vezérlése a gépen tartózkodó vezető által

A 3.3.2. pont első bekezdésében szereplő követelmény abból következik, hogy a gépen tartózkodó vezetővel rendelkező önjáró gépek biztonságos helyzetváltoztató mozgása megköveteli a folyamatos vezetői irányítást. Nem engedélyezhető a gép helyzetváltoztató mozgásának elindítása, ha a vezető nem tartózkodik a vezérlésnél, és nem engedélyezhető, hogy a gép meghajtással tovább közlekedjen, ha a vezető elhagyja a vezetőhelyet. A gépen tartózkodó kezelő vagy távvezérlés általi irányításra tervezett gépek esetében ez a követelmény a vezető általi vezérlési mód esetében alkalmazandó – lásd a következő részt: §293: a 3.1.1. b) ponthoz tartozó megjegyzések.

A 3.2.2. pont első bekezdésében meghatározott követelmény teljesítettnek tekinthető, ha:

- a vezérlőberendezések rögzítve tartandó típusúak, amelyek elengedés után visszaállnak semleges helyzetbe, valamint
- ha a gép helyzetváltoztató mozgását vezérlő vezérlőberendezések a vezetőfülkén kívülről nem könnyen elérhetők.

Ha e két feltétel nem teljesül, más intézkedéseket kell tenni annak megakadályozása érdekében, hogy a gép helyzetváltoztató mozgást végezzen, amikor a vezető nem tartózkodik a vezérlésnél. Ilyen intézkedés lehet például egy a vezérlőberendezéseket támogató engedélyező szerkezet, például érzékelő

elhelyezése a karfán, az ülésben található helyzetérzékelő vagy egy üléskapcsoló felszerelése. Az ilyen eszközöket úgy kell kiválasztani és megtervezni, hogy ne okozzanak további kockázatokat, valamint hogy azokat a gépből eredő rezgések, illetve vezetés közben a vezető előrelátható mozdulatai ne kapcsolják be. A szerkezetek és azoknak a vezérlőrendszerbe történő beépítése megfelelő teljesítményszintet kell, hogy biztosítson – lásd a következő részt: §184: az 1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

3.3.2. Indítás/mozgás (folytatás)

...

Ha a gépet működési okokból olyan szerkezetekkel szerelik fel, amelyek kinyúlnak alaphelyzetükből (pl. stabilizátorok, gém stb.), a vezetőt el kell látni olyan eszközökkel, amelyekkel a gép mozgását megelőzően könnyen ellenőrizheti, hogy ezek a szerkezetek olyan adott helyzetben vannak, ami lehetővé teszi a biztonságos mozgást.

Ez vonatkozik mindarra a többi részegységre is, amelyeknek a biztonságos mozgás lehetővé tételére, egy bizonyos helyzetben, ha szükséges, lezárva kell lenniük.

Ha ez nem idéz elő további veszélyeket, a gép mozgásának a fent említett részek biztonságos helyzetétől kell függenie.

...

§305 Alaphelyzetből kinyúló szerkezetek

A 3.3.2. pont második, harmadik és negyedik bekezdésében szereplő követelmények a gépre felszerelt olyan szerkezetekből fakadó esetleges kockázatot tárgyalják, amelyeket működési célból a gép alaphelyzetén kívül alkalmaznak.

Ilyen szerkezetek lehetnek például a stabilizátorok vagy tartókarok, amelyek a mozgó gép vagy annak a járműnek a tengelyén kívülre nyúlnak, amelyre a működés során való stabilitás érdekében a gépet felszerelték. A stabilizátorok felszerelhetők például emelőgépekre – teherdarukra, mozgó darukra, mozgó munkaállványokra vagy földmunkagépekre. Az érintett szerkezetek lehetnek például emelőszerkezetek – az emelőgépeken vagy tehergépjárműre szerelt szivattyúkon és billenőtesteken található teleszkópos vagy csuklós gémek, karok és rudak –, amelyek vízszintes vagy függőleges irányban kinyúlhatnak a gép vagy azon jármű alaphelyzetéből, amelyre a gépet felszerelték.

Ha ezeket a szerkezeteket a gép vagy azon jármű helyzetváltoztató mozgását megelőzően, amelyre a gépet felszerelték, nem rögzítik biztonságos helyzetben, azok összeütközhetnek a járókelőkkel, más gépekkel, járművekkel, hidakkal, alagutakkal, elektromos felsővezetékekkel stb. Az ilyen ütközések súlyos vagy halálos baleseteket, valamint jelentős vagyoni kárt okozhatnak.

Ahol számítani kell arra, hogy a közlekedés során az érintett szerkezetek, például a centrifugális erő hatására elmozdulhatnak a biztonságos helyzetből, lehetővé kell tenni azok biztonságos helyzetben történő lezárását.

A vezetőnek minden ilyen helyzetben tudnia kell ellenőrizni, hogy az adott szerkezetek biztonságos szállítási helyzetben vannak, szükség esetén lezárva, mielőtt elindítja a helyzetváltoztató mozgást. Ha az ilyen ellenőrzés szabad szemmel

nehezen elvégezhető, a vezetőhelyen biztosítani kell a szükséges kijelzőket vagy figyelmeztető eszközöket.

Összekapcsoló rendszereket kell felszerelni a gép helyzetváltoztató mozgásának megelőzése, illetve, amennyiben az érintett szerkezetek nincsenek biztonságos helyzetben, és ott szükség esetén lezárva, az indítás megelőzése céljából, feltéve hogy ezek a szerkezetek nem vezetnek további kockázathoz, például a közúti forgalomban való közlekedés során váratlan leállítás kockázatához.

3.3.2. Indítás/mozgás (folytatás)

...

A gép nem kerülhet véletlenül mozgásba motorja beindításakor.

§306 Véletlen mozgás

A 3.3.2. pont utolsó bekezdésében meghatározott követelmény az 1.2.3. pontban szereplő, az indítással kapcsolatos általános követelmény egyedi alkalmazása.

A mozgó gép véletlen vagy váratlan mozgásának elkerülése érdekében a hajtómű vagy a motor indítását külön kell választani a mozgás indításától. Lehetővé kell tenni a motor elindítását anélkül, hogy a gép mozgásba kerülne, és a hajtómű vagy a motor nem indítható el, ha a sebességváltó be van kapcsolva.

3.3.3. Közlekedési funkció

A közúti közlekedési szabályok sérelme nélkül, az önjáró gépeknek és vontatmányaiknak eleget kell tenniük a lassítási, megállási, fékezési és rögzítési követelményeknek, hogy a biztonságosság minden, a rendeltetésszerű használat feltételei által megengedett működési, rakodási, sebességi, útfelületre vonatkozó és lejtési körülmények között biztosított legyen.

A vezetőnek képesnek kell lennie arra, hogy az önjáró gépet egy fő szerkezeti egységgel le tudja lassítani és meg tudja állítani. Ha a biztonság megköveteli, a fő szerkezeti egység meghibásodása vagy ezt a szerkezetet működtető vezérlés energiaellátásának hiánya esetére, egy teljesen független és könnyen hozzáférhető kezelőeszkővel ellátott vészleállító szerkezetet kell biztosítani a lassításra és a leállásra.

Ha a biztonság megköveteli, egy rögzítőegység segítségével lehetővé kell tenni, hogy az álló helyzetű gép rögzített állapotban maradjon. Ez a szerkezet kombinálható a második bekezdésben említett szerkezetek egyikével, feltéve hogy az kimondottan mechanikus működésű.

...

§307 Lassítás, megállás és rögzítés

A 3.3.3. pont első három bekezdése a mozgó gép fékezésével, lassításával, megállásával és rögzítésével foglalkozik.

A 3.3.3. pont első bekezdése előírja, hogy a mozgó gépnek olyan fékrendszerrel kell rendelkeznie, amely képes a gépet biztonságosan lelassítani és megállítani, és azt álló helyzetben tartani. A fékrendszert úgy kell megtervezni, gyártani és ellenőrizni,

hogy az biztosítsa, hogy ezek a funkciók valamennyi rendeltetészerű és ésszerűen előrelátható rakodási, sebességi, útfelületre vonatkozó és lejtési körülmények között biztosítottak legyenek. Ez a követelmény az önjáró gépekre és a legtöbb vontatott gépre alkalmazandó, kivéve, ha az ilyen gép a vontatógép vagy -jármű fékrendszerével biztonságosan lelassítható és megállítható.

A 3.3.3. pont második bekezdése előírja, hogy az önjáró gép fékrendszerének rendelkeznie kell egy vészfékszerkezettel, amely önmaga, illetve vezetői vezérlés által biztonságosan lelassítja és megállítja a gépet, amennyiben a fő fékszerkezet vagy annak energiaellátása meghibásodik. Ez a követelmény valamennyi olyan mozgó gépre vonatkozik, amelynél a fékrendszer meghibásodása esetén fennáll a gép mozgása feletti ellenőrzés elvesztésének kockázata. A követelmény teljesíthető például mechanikusan kapcsolt kézifék, az áramkimaradás esetén működésbe lépő rugósfék vagy kettős fékrendszer alkalmazásával, amely az energiaellátás meghibásodása esetén szigeteli a hibás áramkört.

A 3.3.3. pont harmadik bekezdése előírja, hogy a mozgó gépet rögzítőfékkel kell ellátni, ha fennáll a veszélye, hogy a gép véletlenül elmozdítható álló helyzetéből. A rögzítőféket úgy kell megtervezni, hogy hatékonysága a gép álló helyzete során ne csökkenjen. Kizárólag mechanikus fékrendszerek esetén a rögzítőfék a fő fékszerkezettel vagy a vészfékkel kombinálható.

§308 Közúti forgalomra vonatkozó szabályok

A 3.3.3. pont első bekezdése kimondja, hogy a gépekről szóló irányelvben a lassításra, megállásra és rögzítésre vonatkozó követelmények „a közúti közlekedési szabályok sérelme nélkül” alkalmazandók. Hasonló utalás található a közúti közlekedési szabályokra a figyelmeztető eszközökről és fényjelzésekről szóló 3.6.1. pontban is.

A mozgó gépek közúton történő közlekedését szabályozó előírások és eljárások uniós szinten nem harmonizáltak. Következésképpen, a gépekről szóló irányelvben foglalt követelményeken és eljárásokon túl a mozgó gépek közúti közlekedésére vonatkozó engedélyt igénylő gyártóknak adott esetben a nemzeti szinten hatályos előírásokat és eljárásokat is alkalmazniuk kell. Az ilyen nemzeti előírások által érintett szempontok többek között a következők lehetnek:

- legnagyobb megengedett méret, tömeg, tengelyterhelés és sebesség,
- felfüggesztés és abroncsok,
- fék- és kormányrendszerek,
- közvetlen és közvetett rálátás,
- figyelmeztető eszközök, jelek és jelzések és fényszórók.

3.3.3. Közlekedési funkció (folytatás)

...

A távvezérlésű gépeket fel kell szerelni olyan berendezéssel, amely az alábbi helyzetekben automatikusan és azonnal leállítja a műveletet, és megakadályozza a potenciálisan veszélyes működést:

- ha a vezető elveszti uralmát a gép felett,*
- ha leállítási parancsot kap,*
- ha hibát észlel a rendszer biztonsági része,*
- ha adott időn belül nem érkezik be a visszajelzés.*

...

§309 Potenciálisan veszélyes működés leállítása és vezérlése távvezérléssel

A 3.3.3. pont negyedik bekezdésében szereplő követelmény kiegészíti a vezérlőrendszerekre vonatkozóan az 1.2.1. pontban meghatározott általános követelményeket, valamint a mozgó gépek távvezérlésére vonatkozóan a 3.3. pontban és a 3.6.1. pont harmadik bekezdésében meghatározott követelményeket.

A távvezérlő eszköz és a gép vezérlőberendezését úgy kell megtervezni, hogy azok a gépet biztonságosan leállítsák, és szükség esetén az e bekezdés négy francia bekezdésében felsorolt helyzetek mindegyikében megakadályozzák annak potenciálisan veszélyes műveleteit. Ezek a célkitűzések több eszköz együttes alkalmazásával érhetők el, ideértve például a rögzítve tartandó vezérlőberendezéseket, a veszélyes helyzetek, például rendellenes gyorsulás, rezgés vagy dőlés esetén észlelésre és a gép leállítására szolgáló eszközöket, valamint az engedélyező szerkezeteket, amelyeket rendszeres időközönként aktiválni kell.

A 3.3.3. pont negyedik bekezdésének utolsó francia bekezdésében említett „adott időnek” kellően rövidnek kell lennie ahhoz, hogy az adott időtartam során megakadályozza a veszélyes helyzetek kialakulását.

A 3.3.3. pontban felsorolt követelmények teljesítése érdekében a távvezérlő rendszernek megfelelő teljesítményszinttel kell rendelkeznie – lásd a következő részt: §184: az 1.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

3.3.3. Közlekedési funkció (folytatás)

...

Az 1.2.4. pont nem vonatkozik a közlekedési funkcióra.

§310 A közlekedési funkció leállítása

A 3.3.3. pont utolsó bekezdése az 1.2.4. pontban a leállítási funkciókra vonatkozó általános követelményektől való eltérést irányoz elő. Különösen, az 1.2.4.1. pont előírja, hogy amint a gép leállt, a működtető szerkezetek energiaellátását meg kell szakítani. Ez nem vonatkozik a mozgó gép közlekedési funkciójára, amely a motor működése közben semleges helyzetben állhat.

A mozgó gép közlekedési funkciójának leállítására vonatkozó követelményeket ennek a résznek az első három bekezdése tartalmazza – lásd a következő részt: §307: a 3.3.3. pont első három bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

3.3.4. Gyalogos vezető által irányított gép mozgása

A gyalogos vezető által irányított önjáró gép mozgása csak úgy legyen lehetséges, ha a vezető folyamatosan hatást gyakorol a megfelelő vezérlőberendezésre. A gép különösen nem kezdheti meg mozgását a motorjának beindításával egyidejűleg.

A gyalogos vezető által irányított gépek vezérlőberendezéseit úgy kell megtervezni, hogy a lehető legkisebbre lehessen csökkenteni a gépnek, a vezető irányába történő, véletlen mozgásából eredő veszélyeket, különösen:

- a zúzódást,*
- a forgó szerszámok okozta sérülést.*

A gép normál sebességének összhangban kell lennie a gyalogos vezető sebességével.

Abban az esetben, ha a gépre forgó szerszámot lehet felszerelni, a forgó szerszám nem szabad, hogy működjön addig, amíg a gép hátrameneti funkcióban van, kivéve ha a gép mozgása a szerszám mozgásából ered. Ez utóbbi esetben, a hátrameneti sebességnek olyannak kell lennie, amely nem veszélyezteti a vezetőt.

§311 Gyalogos vezető által irányított gép mozgása

A 3.3.4. pont a gyalogos vezető által irányított önjáró mozgó gépre vonatkozik, tehát az olyan gépre, amelynek géppel hajtott közlekedő mozgását az azt gyalogosan követő vezető irányítja, aki rendszerint a gép mögött vagy előtt halad és a vezérlőberendezést vagy kormányberendezést kézzel működteti – lásd a következő részt: §293: a 3.1.1. b) ponthoz tartozó megjegyzések. Gyalogos vezető által irányított gépek többek között a gyalogos vezető által irányított villástargoncák, a felülettisztító gépek, tömörítőgépek, ekék, motoros kapák és fűnyírók. A 3.3.4. pont a gyalogos vezető által hajtott gépekre nem vonatkozik.

A 3.3.4. pont első bekezdésében előírt követelmények célja az, hogy csökkentsék a gép irányítatlan mozgásának kockázatát. A mozgást vezérlő berendezéseknek rögzítve tartandó típusúaknak kell lenniük, és a vezérlőberendezés elengedésének biztonságosan le kell állítania a gépet. Ha a gép várhatóan a vezérlőberendezés semleges helyzetbe való visszaállítását követően is folytatja a mozgást, szükség lehet arra, hogy a vezérlőberendezés felengedése egy féket aktiváljon. Mivel a kezelőnek a kormányzóberendezést és a mozgást vezérlő berendezést általában ugyanabban a kezében kell tartania, fontos, hogy a rögzítve tartandó vezérlőberendezést úgy tervezzék meg és helyezték el, hogy az csökkentse a kezelő terhelését – lásd a következő részt: §193: az 1.2.2. pont harmadik bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 3.3.4. pont első bekezdésének második mondata az első mondatban foglalt követelmény egy egyedi szempontjára tér ki: a gép tervezésének és gyártásának meg kell akadályoznia, hogy a gép a motor beindításával egyidejűleg megkezdje a mozgást.

A 3.3.4. pont második bekezdésében szereplő követelmény annak kockázatát említi, hogy a vezető a mozgó gép, a gép egyes mozgó részei vagy a szerszámok által zúzódást szenvedhet el vagy megsérülhet. Ez a kockázat különösen fontos akkor, amikor a vezető a gép előtt halad, vagy ha a gép elindulhat hátramenetben a vezető felé. Ilyen esetekben biztonsági berendezések felszerelésére lehet szükség a gép leállításához, ha az a vezető teste felé közelít vagy azzal érintkezik.

A 3.3.4. pont harmadik bekezdésében szereplő követelmény, amely szerint a gép normál sebességének összhangban kell lennie a gyalogos vezető sebességével, azt hivatott biztosítani, hogy a vezető ne veszítse el uralmát a mozgó gép felett.

A 3.3.4. pont utolsó bekezdése a gyalogos vezető sérülésének kockázatát tárgyalja, amelyet forgó szerszámmal, például eke vagy kapa késével való érintkezés okozhat. Ha a gép egy adott művelete hátrameneti funkciót kíván, a szerszámot a hátramenet során le kell szerelni, vagy, ahol a gép mozgása a szerszám mozgásából ered, a kockázat csökkentése érdekében „kúszósebességet” kell meghatározni.

3.3.5. Vezérlőkör meghibásodása

A szervókormányzásnál, ahol van ilyen beszerelve, annak energiaellátásában bekövetkezett meghibásodás nem akadályozhatja meg a gép kormányzását a megállításához szükséges idő alatt.

§312 Energiaellátás meghibásodása a kormányzásnál

A szervókormányzást a gép kormányzásához szükséges erőfeszítés csökkentése érdekében szerelik a mozgó gépre, különösen nagy gépek vagy szűk helyen végzendő műveletek esetén. Mivel azonban a vezetőnek minden esetben uralnia kell tudnia a gép mozgását, lehetővé kell tenni, hogy az energiaellátásban bekövetkezett meghibásodás esetén azt a megállításhoz szükséges idő alatt kormányozni lehessen. Ha a gép kézi kormányzással biztonságosan megállítható, ez a követelmény az energiaellátás meghibásodása esetén kézi kormányzásra történő váltással teljesíthető. Ellenkező esetben tartalék energiaforrásra van szükség.

A tartalék energiaforrás a szervókormányzással rendelkező gépeken minden esetben kötelező.

3.4. MECHANIKAI VESZÉLYEK ELLENI VÉDELEM

3.4.1. Irányítatlan mozgások

A gépet úgy kell megtervezni, gyártani, és ahol lehet, mobil alvázra felszerelni, hogy mozgásba kerülése esetén a tömegközéppont ellenőrizetlen kitérései ne befolyásolják stabilitását, vagy ne tegyék ki túlzott terhelésnek a szerkezetet.

§313 Irányítatlan mozgások

A 3.4.1. pontban meghatározott követelmény kiegészíti a stabilitásra és a működés közbeni törésveszélyre vonatkozóan az 1.3.1. és 1.3.2. pontban megfogalmazott általános követelményeket.

A mozgó gép tervezésekor és gyártásakor figyelembe kell venni a gép mozgásából eredő dinamikai hatásokat, amelyek befolyásolhatják annak stabilitását vagy szerkezeti mechanikai szakítószilárdságát. Különös figyelmet kell fordítani ezeknek a kockázatoknak a közúti közlekedésre szánt önjáró vagy vontatott gépek, a közúti járműre való felszerelésre szánt gépek, valamint a nagy sebességű közlekedésre szánt gépek esetében.

3.4.2. Mozgó erőátviteli részek

Az 1.3.8.1. ponttól eltérően, a motorok esetében, a motortérben mozgó részegységekhez való hozzáférést megakadályozó mozgatható védőburkolatoknál nincs szükség kapcsolódó berendezésekre, ha azokat szerszámmal, kulccsal vagy a vezetőállásban elhelyezett szerkezettel kell kinyitni, feltéve hogyha ez a szerkezet egy teljesen zárt fülkében van, amely zárható, az engedély nélküli bejutás megakadályozása érdekében.

§314 Hozzáférés a motortérhez

A 3.4.2. pont a mozgó erőátviteli részekhez való hozzáférés megelőzésére vonatkozóan az 1.3.8.1. pontban meghatározott általános követelmények alóli kivételt biztosít. Az eltérés a motortérben található mozgó részegységekhez való hozzáférést megakadályozó mozgatható védőburkolatokra vonatkozik (védőfunkcióval rendelkező motorházak). Az ilyen motorházakat nem kell olyan kapcsolószerkezettel felszerelni, amely a tető kinyitásakor leállítja a motor működését. Ugyanakkor intézkedéseket kell tenni a motortérhez való engedély nélküli bejutás megakadályozása érdekében.

- a motorházat úgy kell megtervezni, hogy az csak szerszámmal vagy kulccsal legyen nyitható – lásd a következő részt: §218: az 1.4.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések,

vagy

- a motorházat zárral kell felszerelni, amely a vezetőhelyről csak egy teljesen zárt fülkében található szerkezettel nyitható ki, amely fülke maga is zárható az engedély nélküli bejutás megakadályozása érdekében.

3.4.3. Felborulás és feldőlés

Ha a vezetőhellyel, kezelőhellyel és más munkaállásokkal ellátott működő önjáró gépnél fennáll a felborulás vagy feldőlés veszélye, a gépet megfelelő biztonsági szerkezettel kell felszerelni, hacsak ez nem növeli a kockázatot.

Ennek a szerkezetnek olyannak kell lennie, hogy felborulás vagy feldőlés esetén a gépen lévő személynek/személyeknek megfelelő teret biztosítson az összenyomódással szemben.

Annak érdekében, hogy ellenőrizni lehessen, hogy megfelel-e a szerkezet a második bekezdésben rögzített követelményeknek, a gyártónak vagy a meghatalmazott képviselőjének minden egyes érintett szerkezet típus esetében megfelelő vizsgálatokat kell végeznie vagy végeztetnie.

§315 Felborulás és feldőlés

A 3.4.3. pont a gép stabilitásának elvesztése jelentette fennmaradó kockázattal foglalkozik, ha az 1.3.1. és a 3.4.1. pontban meghatározottak szerint a stabilitás biztosítása érdekében tett intézkedések ellenére továbbra is fennáll a gép felborulásából vagy feldőléséből eredő kockázat. A „felborulás” teljes borulást jelent, 180 fokos fordulattal. A „feldőlés” szó arra utal, amikor a gép eldől, de annak alakja vagy egy eleme, például egy oszlop vagy rúd megakadályozza, hogy 90 foknál nagyobb szögben forduljon. A gép hosszanti vagy szélirányban, illetve mindkét irányban is felborulhat vagy feldőlhet. A felborulás vagy feldőlés minden esetben azzal a kockázattal jár, hogy a gép által szállított vezető vagy más személyek a gépből kidobódnak vagy összezúzódnak.

A 3.4.3. pont első bekezdése előírja, hogy az ilyen fennmaradó kockázatot jelentő gépet megfelelő biztonsági szerkezettel, tehát egy felborulást vagy egy feldőlést akadályozó biztonsági szerkezettel kell felszerelni. Ezeket a szerkezeteket úgy kell megtervezni, hogy a gép által szállított valamennyi olyan személy védelmét biztosítsák, akik az adott kockázatnak ki vannak téve.

A felborulásból vagy feldőlésből eredő fennmaradó kockázat értékelésekor figyelembe kell venni az alábbi paramétereket:

- a gép rendeltetésszerű és előrelátható működési feltételei (például sebesség, legnagyobb lejtés és terepviszonyok);
- a gép súlya, méretei és tömegközéppontja, a különböző terhelési feltételek, színtező szerkezetek jelenléte;
- a gép alakja és a kezelő(k) helye.

A szükséges védelmet biztosíthatják a gép egyes részei, amelyek felborulás vagy feldőlés esetén gondoskodnak a kezelő(k) megfelelő védelméről. Amikor egyedi biztonsági szerkezetre van szükség, az egy fülkébe is beépíthető.

Számos gépkategória esetében a harmonizált szabványok kimondják, szükség van-e biztonsági szerkezetre, és meghatározzák a felszerelendő biztonsági szerkezet típusát.

E követelmény alól csak az képez kivételt, ha a biztonsági szerkezet felszerelése növelné a felborulás vagy feldőlés kockázatát. Nem javasolt például biztonsági szerkezetet elhelyezni olyan, aktív vezetésre szánt gépen, amelyen az ülésben nem használható biztonsági öv – lásd a következő részt: §295: a 3.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

A 3.4.3. pont második bekezdése meghatározza a felborulás vagy feldőlés ellen védő biztonsági szerkezetek által teljesítendő célt. A biztonsági szerkezetnek megfelelő teret kell biztosítani az összenyomódással szemben, vagyis felborulás vagy feldőlés esetén nem szabad olyan mértékben deformálnia, hogy a munkaálláson tartózkodó kezelővel érintkezésbe kerüljön. Megjegyzendő, hogy az ilyen biztonsági berendezés csak akkor tudja ellátni védelmi funkcióját, ha az érintett személyeket biztonsági öv védi oly módon, hogy felborulás vagy feldőlés esetén az ülésben maradnak – lásd a következő részt: §295: a 3.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

A 3.4.3. pont harmadik bekezdése előírja, hogy felborulás vagy feldőlés ellen védő biztonsági szerkezeteken el kell végezni a szükséges típusvizsgálatokat annak ellenőrzése érdekében, hogy azok betöltik biztonsági szerepüket.

Megjegyzendő, hogy az önállóan forgalomba hozott, felborulás és feldőlés ellen védő biztonsági szerkezetek biztonsági alkatrésznek minősülnek, míg a felborulást gátló (ROPS) szerkezetek az V: mellékletben található biztonsági alkatrészek indikatív listájában szerepelnek (14. pont). Az ilyen felborulást gátló szerkezetek a IV. mellékletben felsorolt azon gépkategóriák között is megtalálhatók (22. pont), amelyek esetében a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett megfelelőségértékelési eljárások alkalmazandók.

3.4.4. Leeső tárgyak

Ha a vezető- és kezelőhellyel, valamint egyéb munkaállásokkal ellátott önjáró gépnél fennáll leeső tárgyak vagy anyagok okozta veszély lehetősége, a gépet, ezt a veszélyt figyelembe véve, megfelelő védelmi berendezéssel kell megtervezni és gyártani, amennyiben ezt mérete lehetővé teszi.

Ennek a szerkezetnek olyannak kell lennie, hogy leeső anyagok vagy tárgyak esetén, a gépen tartózkodó személynek/személyeknek megfelelő teret biztosítson az összenyomódással szemben.

Annak érdekében, hogy ellenőrizni lehessen, hogy megfelel-e a szerkezet a második bekezdésben rögzített követelményeknek, a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének minden egyes érintett szerkezet típus esetében megfelelő vizsgálatokat kell végeznie vagy végeztetnie.

§316 Leeső tárgyak

A 3.4.4. pontban meghatározott követelmény kiegészíti a leeső vagy kilöködő tárgyakból eredő kockázatokra vonatkozóan az 1.3.3. pontban megfogalmazott általános követelményeket.

Az önjáró gép által szállított vezető vagy más személyek leeső tárgyak általi sérülésének veszélyét okozhatják a gép, például targonca vagy földmunkagép által mozgatott vagy emelt tárgyak vagy anyagok. A kockázat forrása lehet az a környezet is, amelyben a gépet használatra szánták, például bontási terület vagy az erdészet. Ahol a leeső tárgyakból eredő kockázat a gép rendeltetészerű vagy előrelátható használati feltételei esetén fennáll, meg kell tenni a szükséges védőintézkedéseket, ideértve, ha a gép mérete erre lehetőséget ad, leeső tárgyak ellen védő megfelelő szerkezet felszerelését. A biztonsági szerkezetet úgy kell megtervezni, hogy a gép által szállított valamennyi olyan személy védelmét biztosítsa, akik az adott kockázatnak ki vannak téve. A biztonsági szerkezet tervezésekor figyelembe kell venni mind a potenciálisan leeső tárgyak méretét (annak elkerülése érdekében, hogy a tárgyak a szerkezeten keresztülessenek), valamint a vezetőhelyről való megfelelő rálátás szükségességét – lásd a következő részt: §294: a 3.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

A legtöbb gépkategóriára vonatkozó harmonizált szabványok megadják a kívánt biztonsági szerkezet típusát.

A 3.4.3. pont második és harmadik bekezdéséhez tartozó, a felborulás és feldőlés elleni védelemmel kapcsolatos megjegyzések a 3.4.4. pont második és harmadik bekezdésére is vonatkoznak.

Megjegyzendő, hogy az önállóan forgalomba hozott, a leeső tárgyak ellen védő biztonsági szerkezetek biztonsági alkatrésznek minősülnek, és szerepelnek az V. mellékletben található biztonsági alkatrészek indikatív listájában (15. pont). Az ilyen leeső tárgyak ellen védő szerkezetek a IV. mellékletben felsorolt azon gépkategóriák között is megtalálhatók (23. pont), amelyek esetében a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett megfelelőségértékelési eljárások alkalmazandók.

3.4.5. Feljárók

A kapaszkodókat és a lépcsőket úgy kell megtervezni, gyártani és elhelyezni, hogy a kezelőszemélyek ösztönösen ezeket használják, és ne a működtető szerkezeteket vegyék igénybe a megközelítéshez.

§317 Feljárólépcsők és kapaszkodók

A 3.4.5. pont azoknak a lépcsőknek és kapaszkodóknak a tervezésével, gyártásával és elhelyezésével foglalkozik, amelyek felszerelése lehetővé teszi a vezetők és más személyek számára, hogy biztonságosan megközelítsék és elhagyják a vezetőhelyet, valamint a gépen található más munkaállásokat és szervizelő helyeket – lásd a következő részeket: §237: az 1.5.15. ponthoz tartozó megjegyzések; és §240: az 1.6.2. ponthoz tartozó megjegyzések. Ezt a követelményt a vezérlőberendezések tervezésére vonatkozó általános követelményekkel együtt kell alkalmazni – lásd a következő részt: §190: az 1.2.2. pont hatodik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A vezetőhelyhez és más munkaállásokhoz vezető feljárókat továbbá úgy kell megtervezni és elhelyezni, hogy a kezelőknek ne kelljen nem erre a célra szánt részeket, például a szerkezetben található bemélyedéseket, a védőburkolatokat vagy a mozgó részeket lépcsőként vagy kapaszkodóként használniuk.

3.4.6. Vontatószerkezetek

Minden gépet, amelyik vontat, vagy amelyiket vontatják, fel kell szerelni olyan vonó- vagy csatlakoztató szerkezetekkel, amelyeket úgy terveznek meg, gyártanak és helyeznek el, hogy biztosítsák a könnyű és biztonságos össze- és lekapcsolást, továbbá megakadályozzák a használat közbeni véletlen szétkapcsolódást.

Amennyiben a vontatórúd terhelése megköveteli, az ilyen gépet alkalmas felfekvő felülettel rendelkező támasztószerkezettel kell felszerelni, ami megfelel a terhelésnek és az útfelületnek.

§318 Vontatószerkezetek

A 3.4.6. pontban meghatározott követelmények a más gép vagy berendezés vontatására szánt gépekre vonatkoznak. Ilyen vontatógépek lehetnek többek között egyes ipari targoncák, a légi közlekedést támogató, légi járművek vontatására szánt

földi gépek, valamint egyes földmunkagépek. A 3.4.6. pontban meghatározott követelmények a más gép, jármű vagy traktor általi vontatásra szánt gépek esetében is alkalmazandók. Ilyen vontatott gépek például a vontatandó földmunkagépek, a vontatott mezőgazdasági gépek, a pótkocsira szerelt kompresszorok, a mozgó munkaállványok és az emelőlétrák.

A vontatószerkezeteknek, például vontatórudaknak, horgoknak és hurkoknak, összekapcsoló elemeknek, tartókengyeleknek és alátétlemezeknek könnyen és biztonságosan össze- és szétkapcsolhatónak kell lenniük. Ezeket úgy kell megtervezni és felszerelni, hogy az megakadályozza a vontatás során a véletlen szétkapcsolódást, például automatikus zárnyelvvel.

Ha a vontatószerkezet nehéz, alátámasztást kell biztosítani, például a földön elhelyezett, tartófelülettel rendelkező állványt, és az alátámasztás megfelelő használatát a használati utasításban ismertetni kell.

3.4.7. Hajtásátvitel az önjáró gép (vagy vontató) és a meghajtott gép között.

Az önjáró gépet (vagy vontatót) a meghajtott gép első rögzített csapágyával összekötő kardáncsuklós tengelyt úgy kell megtervezni és gyártani, hogy működés közben minden mozgó rész teljes hosszában védve legyen.

Az önjáró gép (vagy vontató) oldalán a teljesítményt leadó tengelyt, amelyhez a kardántengelyt csatlakoztatják, védeni kell az önjáró géphez (vagy vontatóhoz) rögzített védőburkolattal, vagy más, egyenértékű védelmet biztosító eszközzel.

A kardántengelyhez való hozzáférés érdekében ennek a védőburkolatnak nyithatónak kell lennie. Amint az már a helyén van, elegendő helynek kell lenni, hogy a meghajtó tengely ne okozzon kárt a védőburkolatban, amikor a gép (vagy vontató) mozgásban van.

A vontatott gép oldalán, a teljesítményt felvevő tengelyt egy, a géphez rögzített védőházba kell helyezni.

Nyomatékhatarólót vagy szabadonfutókat csak a hajtott gép melletti oldalon szabad a kardántengelyes csatlakozáshoz felszerelni. A kardántengelyt ennek megfelelően kell megjelölni.

Minden vontatott gépnek, amelynek a működése kardántengely csatlakoztatását igényli az önjáró géphez (vagy vontatóhoz), rendelkeznie kell egy, a kardántengelyt csatlakoztató rendszerrel, amely, amikor a gép nincs csatlakoztatva, megakadályozza, hogy a kardántengely és védőburkolata a talajjal vagy a gép valamely részével való érintkezés következtében károsodjon.

A védőburkolat külső részeit úgy kell megtervezni, gyártani és elhelyezni, hogy ne forogjon együtt a kardántengellyel. A védőburkolatnak be kell fednie a kardántengelyt, egyszerű kardáncsuklók esetén a belső ív, széles befogószögű kardáncsuklók esetén pedig legalább a külső csukló vagy csuklók közepéig.

Ha a kardánhajtás közelében feljárót létesítenek munkaadásokhoz, azokat úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a tengely védőburkolatait ne használják lépcsőként, kivéve ha ezeket erre a célra tervezték és gyártották.

§319 Leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezet

A 3.4.7. pontban meghatározott követelmények a leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek és azok védőburkolatának tervezésére és gyártására vonatkoznak – lásd a következő részt: §45: a 2. cikk f) pontjához tartozó megjegyzések. E követelmények célja, hogy megakadályozzák, hogy a forgó kardántengelyen vagy a tengelyt a vontató gépbe vagy vontatón a teljesítményt leadó tengelyhez, illetve a vontatott géphez kapcsoló alkatrészekbe személyek beakadjanak. E célnak a kardántengely és az összekapcsoló részek megfelelő biztosításával kell eleget tenni.

A 3.4.7. pont első, második, harmadik, negyedik és hetedik bekezdése a védőburkolatokra és azok jellemzőire vonatkozó követelményeket tartalmazza.

A 3.4.7. pont harmadik, hatodik és utolsó bekezdése előírja, hogy intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a teljesítményt leadó tengely és a leszerelhető mechanikus kardántengely védőburkolatai a használat, illetve a kardántengely csatlakoztatása során ne sérüljenek meg. A 3.4.7. pont utolsó bekezdése kiegészíti az 1.6.2. pontban a kezelői és szervizelő helyekhez való hozzáférésre vonatkozó általános követelményt.

Megjegyzendő, hogy az önállóan forgalomba hozott leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek biztonsági alkatrésznek minősülnek, és szerepelnek az V. mellékletben található indikatív listában (1. pont). A leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezetek védőburkolatukkal együtt, illetve a mechanikus erőátviteli szerkezetek védőburkolatai szerepelnek a IV. mellékletben felsorolt azon gépkategóriák között (14 és 15. pont), amelyek esetében a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett megfelelőségértékelési eljárások alkalmazandók.

3.5. EGYÉB VESZÉLYEK ELLENI VÉDELEM

3.5.1. Akkumulátorok

Az akkumulátorházat úgy kell tervezni és kialakítani, hogy el lehessen kerülni feldőlés vagy felborulás esetén elektrolit kiömlését a kezelőre, és/vagy el lehessen kerülni gőzök felgyülemelését abban a térben, ahol a kezelőszemélyek tartózkodnak.

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy az akkumulátort egy erre a célra szolgáló, könnyen hozzáférhető eszköz segítségével könnyen le lehessen kapcsolni róla.

§320 Akkumulátorok

A 3.5.1. pontban foglalt követelmény a mozgó gép akkumulátorának típusára, valamint az ilyen gépen található akkumulátorház elhelyezésére, tervezésére és kialakítására vonatkozik. A burkolt vagy „karbantartás nélküli” akkumulátorokkal például csökkenthetők az érintett kockázatok.

A második bekezdésben az akkumulátor lekapcsolására vonatkozó követelmény az 1.6.3. pontban az energiaforrások leválasztására vonatkozóan meghatározott általános követelmény egyedi alkalmazása. E követelmény teljesítése érdekében a gyártónak könnyen hozzáférhető leválasztó kapcsolót kell elhelyeznie, vagy ha az akkumulátorok pólussarui könnyen elérhetők, gondoskodnia kell arról, hogy azokat szerszám használata nélkül könnyedén le lehessen kapcsolni.

3.5.2. Tűz

A gyártó által előrelátott veszélyektől függően, ha mérete engedi, a gépet úgy kell kialakítani, hogy:

- könnyen hozzáférhető tűzoltó készülékeket szereljenek fel rá, vagy*
- beépített tűzoltó berendezésekkel legyen felszerelve.*

§321 Tűzoltó készülékek és tűzoltó berendezések

A 3.5.2. pontban meghatározott követelmény kiegészíti a tűzveszélyre vonatkozóan az 1.5.6. pontban megfogalmazott általános követelményt.

A mozgó gépen keletkező tűz hatásainak korlátozását célzó kiegészítő védőintézkedésekről a gép rendeltetésszerű használati feltételei és a tűzveszély felmérésének fényében kell dönteni, ideértve a tűz személyeket és vagyont érintő lehetséges következményeit is. Többek között az alábbi tényezőket kell figyelembe venni:

- a gépet olyan környezetben való használatra szánták-e, ahol a tűz súlyos következményekkel járhat;
- a gépet beltéri vagy szűk terekben való használatra szánták-e;
- tartalmaz-e a gép vagy várhatóan szállítani fog-e jelentős mennyiségű tűzveszélyes vagy gyúlékony anyagokat vagy összetevőket;
- akadályozhatja-e a tűz a vezetőhelyről és más munkaállásokból való menekülést, például a nagy mozgó munkagépeken.

Ha a gépen a tűz fennmaradó kockázata jelentős, és ha annak mérete ezt lehetővé teszi, a gépen olyan könnyen hozzáférhető helyeket kell biztosítani, ahol megfelelő számú és méretű tűzoltó készülék helyezhető el. A gép gyártójának nem kötelessége biztosítani a tűzoltó készülékeket.

Olyan esetekben, amikor a gép komoly fennmaradó tűzkockázatot jelent, és/vagy ahol a rendeltetésszerű használati feltételek mellett a tűz súlyos következményekkel járhat, és ahol a gép mérete ezt lehetővé teszi, a gép gyártójának beépített tűzoltó berendezést kell felszerelnie.

Megjegyzendő, hogy a beépített tűzoltó berendezés egyes föld alatti munkára szánt gépek esetében kifejezett követelmény – lásd a következő részt: §366: az 5.5. ponthoz tartozó megjegyzések.

3.5.3. Veszélyes anyagok kibocsátása

Az 1.5.13. pont második és harmadik bekezdése nem vonatkozik azokra az esetekre, amikor a gép fő funkciója a termékporlasztás. A kezelőszemélyt azonban védeni kell az ilyen veszélyes anyagoknak való érintkezésből adódó kockázatoktól.

§322 A porlasztást végző kezelőszemélyek védelme a veszélyes anyagokkal való érintkezésből adódó kockázatoktól

A 3.5.3. pont első mondata azt jelzi, hogy az 1.5.13. pont második és harmadik bekezdésében foglalt, a gép által kibocsátott veszélyes anyagok és összetevők felfogására, kiürítésére, kiválasztására, szűrésére vagy kezelésére vonatkozó követelmények nem vonatkoznak az olyan gépekre, amelyek fő funkciója az esetlegesen veszélyes termékek porlasztása. Ilyen gépek lehetnek például a peszticidpermetező (növényvédő szert permetező)gépek és egyes felülettisztító és útépitéshez használt gépek.

Megjegyzendő, hogy az 1.5.13. pont első bekezdése, amely a gép által előállított veszélyes anyagok és összetevők belélegzése, lenyelése, bőrrel, szemmel és nyálkahártyával való érintkezése, valamint bőrön keresztüli bejutása jelentette veszély megelőzéséről szól, a termékporlasztásra szánt gépekre is alkalmazandó.

A 3.5.3. pont második mondata hangsúlyozza, hogy a termékporlasztásra szánt gépek esetében a kezelőt megfelelő eszközökkel védeni kell a veszélyes kibocsátásokkal való érintkezésből adódó kockázatoktól, amely eszközök eltérhetnek az 1.5.13. pont második és harmadik bekezdésében említettektől. Ezt a követelményt az 1.1.7. pontban a munkaállásokra vonatkozóan, valamint a 3.2.1. és a 3.2.3. pontban a vezetőhelyre és a más személyek elhelyezésére vonatkozóan meghatározott követelményekkel együtt kell alkalmazni. Következésképpen a vezetőhellyel rendelkező önjáró gépeket olyan vezetőfülkével kell ellátni, amelyek tervezése és gyártása védelmet nyújt az adott veszélyes anyagoknak való kitettséggel szemben például megfelelő levegőszűrő rendszer vagy pozitív nyomás használatával – lásd a következő részeket: §182: az 1.1.7. ponthoz tartozó megjegyzések; §235: az 1.5.13. ponthoz tartozó megjegyzések; §294: a 3.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések; és §296: a 3.2.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

3.6. INFORMÁCIÓK ÉS JELÖLÉSEK

3.6.1. Jelek, jelzések és figyelmeztetések

Minden gépen, ahol szükséges, fel kell tüntetni a használatra, beállításra és karbantartásra vonatkozó jelzéseket és/vagy tájékoztató táblákat a személyek egészségének és biztonságának védelme érdekében. Ezeket úgy kell kiválasztani, megtervezni és gyártani, hogy jól olvashatók és maradandók legyenek.

A közúti közlekedési szabályok sérelme nélkül a vezetőhellyel ellátott gépet az alábbi berendezésekkel kell felszerelni:

- hangjelző készülék a személyek figyelmeztetésére,*
- a rendeltetésszerű üzemeltetési körülményeknek megfelelő fényjelző rendszer; ez utóbbi követelmény nem vonatkozik a kizárólag föld alatti munkát végző villamosenergia-ellátás nélküli gépekre,*
- ha szükséges, a vontató és a gép között megfelelő kapcsolatnak kell lennie a jelzések működtetéséhez.*

A távvezérlésű gépeket, amelyek normál körülmények között személyek számára ütközés- vagy zúzóveszélyt jelentenek, el kell látni megfelelő mozgásjelző készülékkel vagy olyan eszközökkel, amelyek megvédik a személyeket az ilyen veszélyekkel szemben. Ugyanez vonatkozik az olyan gépekre, amelyek, használatuk során, állandóan ismétlődő előre- és hátramozgást végeznek egy tengely mentén, és ahol a gép hátsó részét a kezelőszemély közvetlenül nem láthatja.

A gépeket úgy kell gyártani, hogy a figyelmeztető és jelzőberendezéseket ne lehessen véletlenül kikapcsolni. Ahol ez biztonsági szempontból elengedhetetlen, ezeket a szerkezeteket el kell látni olyan eszközökkel, amelyekkel ellenőrizhető, hogy működőképes állapotban vannak, és amelyek meghibásodásukat jelzik a kezelőszemély számára.

Ha a gép vagy szerszámainak mozgása különösen veszélyes, a gépet el kell látni olyan jelzéssel, amely az üzemelő gép megközelítését megtiltja; a jeleknek megfelelő távolságból olvashatóknak kell lenniük ahhoz, hogy biztosítsák azoknak a személyeknek a biztonságát, akiknek a közelben kell tartózkodni.

§323 Jelek, jelzések és figyelmeztetések

A 3.6.1. pontban meghatározott követelmények kiegészítik az 1.7.1–1.7.3. pontban az információkra és az információs eszközökre, a figyelmeztető berendezésekre, a fennmaradó kockázatokról szóló figyelmeztetésre és a gép biztonságos üzemeltetéséhez szükséges információk feltüntetésére vonatkozóan előírt követelményeket – lásd a következő részeket: §245–§250 és §252: az 1.7.1.–1.7.3. pontokhoz tartozó megjegyzések.

A gépre vonatkozó információkkal és figyelmeztetésekkel kapcsolatos, az 1.7.1. pontban meghatározott követelmények a 3.6.1. pont első bekezdése által előírt információkra is alkalmazandók. Az 1.7.1.2. pontban a figyelmeztető eszközöket érintően előírt követelmények a figyelmeztető hang- és fényjelzést alkalmazó

eszközökre, valamint a 3.6.1. pont második és harmadik bekezdésében előírt jelekre és jelzésekre vonatkoznak.

A 3.6.1. pont második bekezdésében említett „közúti közlekedési szabályok” a mozgó gépek közúti közlekedésére vonatkozó szabályokat jelentik – lásd a következő részt: §308: a 3.3.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

A 3.6.1. pont harmadik bekezdése a távvezérlésű vagy vezető nélküli mozgó gépek és a személyek összeütközéséből eredő kockázatokat érinti. Az ilyen gépeket megfelelő mozgásjelző eszközökkel, például figyelmeztető hang- és/vagy fényjelzést adó készülékekkel kell ellátni. Szükség esetén az ütközések megelőzése érdekében biztonsági berendezést is fel kell szerelni – lásd a következő részt: §294: a 3.2.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

A 3.6.1. pont harmadik bekezdésében foglalt követelmények azokra a vezetőhellyel ellátott gépekre, például egyes útépítéshez használt gépekre vagy rakodógépekre is vonatkoznak, amelyeket folyamatos előre-hátra történő mozgások végzésére szánnak, mivel az ilyen gépek vezetője nem minden esetben tudja folyamatosan figyelni a gép mögötti területet.

3.6.2. Jelölések

A gépen az alábbiakat kell olvashatóan és maradandóan feltüntetni:

- névleges teljesítmény, kilowattban (kW) kifejezve,*
- a leggyakrabban használt gépösszeállítás tömege, kilogrammban (kg),*

valamint, ahol indokolt:

- a legnagyobb vonóerő a vonószerkezetenél, Newtonban (N),*
- a legnagyobb függőleges erő a vonószerkezetenél, Newtonban (N).*

§324 Mozgó gép jelölése

A 3.6.2. pontban a mozgó gép jelölésére vonatkozóan meghatározott követelmények kiegészítik a jelölésekre vonatkozóan az 1.7.3. pontban megfogalmazott általános követelményeket – lásd a következő részt: §250: az 1.7.3. ponthoz tartozó megjegyzések. A névleges teljesítmény, a tömeg és adott esetben a vonószerkezetenél a legnagyobb vonóerő és függőleges erő jelölését a többi jelzéshez hasonló módszerrel kell feltüntetni. Ésszerűen a teljesítmény és a tömeg jelölésének a többi jellel egy helyen kell szerepelnie, míg a legnagyobb vonóerőt és függőleges erőt vagy ugyanezen a helyen, vagy igény szerint a vonószerkezet közelében kell feltüntetni.

3.6.3. Használati utasítás

3.6.3.1. Rezgések

A használati utasításnak az alábbi információkat kell megadnia a gép által a karokra vagy az egész testre átvitt rezgések vonatkozásában:

- a kart terhelő rezgésgyorsulás teljes értékét, ha az meghaladja a 2,5 m/s²-t. Ha ez az érték nem haladja meg a 2,5 m/s²-t, akkor ezt közölni kell,*
- a teljes testet terhelő rezgésgyorsulás súlyozott négyzetes középértékét, ha az meghaladja a 0,5 m/s²-t. Ha ez az érték nem haladja meg a 0,5 m/s²-t, akkor ezt közölni kell,*
- a mérési bizonytalanságot jelezni kell.*

Ezek az értékek vagy a szóban forgó gépen ténylegesen mért adatok, vagy egy, műszakilag a gyártandó géppel összehasonlítható gépen történt mérések alapján meghatározott adatok.

Ahol nem alkalmaznak harmonizált szabványokat, az adott gépnek legmegfelelőbb módon kell a rezgést mérni.

A mérés kori működési feltételeket és a mérési kódot ismertetni kell.

§325 A mozgó gép által kibocsátott rezgésekre vonatkozó nyilatkozat

A 3.6.3.1. pontban meghatározott követelmény kiegészíti a használati utasításra vonatkozóan az 1.7.4. pontban megfogalmazott általános követelményeket. Különösképpen, alkalmazni kell a használati utasítás nyelvére vonatkozó követelményeket – lásd a következő részt: §257: az 1.7.4.1. a) és b) ponthoz tartozó megjegyzések.

A 3.6.3.1. pont első bekezdésének első két francia bekezdése meghatározza a mozgó gép által kibocsátott, a kart vagy az egész testet terhelő rezgések azon fizikai mennyiségét, amelyről a használati utasításban nyilatkozni kell.

A gépen mért értékeket akkor kell feltüntetni, ha azok a karra vonatkozóan meghaladják a 2,5 m/s²-t, az egész testre vonatkozóan pedig a 0,5 m/s²-t. Ha a gépen mért értékek nem haladják meg ezt a határt, akkor ezt közölni kell. A gép által kibocsátott rezgéseket ezért a gép gyártójának a megfelelő vizsgálati módszer alkalmazásával kell mérnie, kivéve, ha megállapítást nyert, hogy az érintett gépkategória esetében a mért értékek soha nem haladják meg a felső határértéket – erről az adott gépkategóriára vonatkozó C típusú szabvány nyilatkozhat.

A gép által kibocsátott rezgésekre vonatkozó nyilatkozat két fő célt szolgál:

- a felhasználóknak nyújtott segítség az alacsony rezgés-kibocsátású gép kiválasztásához;*
- a munkáltató által a munkavállalók rezgésekből eredő kockázatoknak való kitettségéről szóló 2002/44/EK irányelvet végrehajtó nemzeti rendelkezések*

értelmében elkészítendő kockázatértékelés szempontjából hasznos információk biztosítása.¹⁸⁵

E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a munkavállalók rezgéseknek való kitettségének szintje nem állapítható meg egyszerűen a gép gyártójának rezgés kibocsátásra vonatkozó nyilatkozatából, mivel a kezelők kitettségét más tényezők is befolyásolják – lásd a következő részt: §231: az 1.5.9. ponthoz tartozó megjegyzések.

A 3.6.3.1. pont első bekezdésének harmadik francia bekezdése előírja, hogy a nyilatkozatban szereplő értékekkel kapcsolatos bizonytalanságot jelezni kell. A gép által kibocsátott rezgések mérésével kapcsolatos bizonytalanság meghatározására vonatkozóan a kapcsolódó vizsgálati kódokban útmutatást kell adni.

A 3.6.3.1. pont második bekezdése arra utal, hogy sorozatgyártás esetén a mérés a műszakilag összehasonlítható gépek reprezentatív mintáján is elvégezhető. Egyedi gyártás esetén a gyártónak valamennyi gyártott gép esetében külön méréssel kell meghatároznia a kibocsátott rezgések szintjét.

A 3.6.3.1. pont harmadik és utolsó bekezdése a rezgések mérésére használt módszereket ismerteti. Az üzemi feltételek nagymértékben befolyásolják a gép által kibocsátott rezgéseket. A rezgések mérését éppen ezért reprezentatív üzemi feltételek között kell elvégezni. A gép által kibocsátott rezgések vizsgálati kódjai meghatározzák az üzemi feltételeket vagy azon működési feltételek tartományát, amelyekben belül a méréseket el kell végezni. Ahol a harmonizált szabványban meghatározott vizsgálati kód leírja azokat a feltételeket, amelyek mellett a mérést végezni kell, a harmonizált szabványokra való hivatkozás elegendő az üzemi feltételek és az alkalmazott mérési módszerek jelzéséhez. Más vizsgálati módszer esetén az üzemi feltételeket és az alkalmazott mérési módszereket a rezgésekre vonatkozó nyilatkozatban fel kell tüntetni.

A mozgó gépre vonatkozó rezgés kibocsátási érték meghatározására vonatkozó általános útmutatást az EN 1032 szabvány¹⁸⁶ tartalmazza.

Megjegyzendő, hogy a használati utasításban a rezgésekre vonatkozóan feltüntetett értékeknek a gép teljesítményjellemzőit bemutató kereskedelmi tájékoztató dokumentumokban is szerepelniük kell – lásd a következő részt: §273: az 1.7.4.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

¹⁸⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2002/44/EK irányelve (2002. június 25.) a munkavállalók fizikai tényezők (vibráció) hatásából keletkező kockázatoknak való expozíciójára vonatkozó egészségügyi és biztonsági minimumkövetelményekről (tizenhatodik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) – lásd a 4. cikk (4) bekezdésének e) pontját.

¹⁸⁶ EN 1032:2003+A1:2008 Mechanikai rezgés. Mobil gépek vizsgálata a rezgés kibocsátási értékek meghatározására.

3.6.3.2. Többcélú használat

A felhasznált, cserélhető berendezéstől függően több célra használható gép esetén, a gép és a cserélhető berendezések használati utasításainak tartalmazniuk kell az alapgép és a felszerelhető berendezések biztonságos összeszereléséhez és használatához szükséges információkat.

§326 A többcélú használatra vonatkozó utasítások

A 3.6.3.2. pont hangsúlyozza, hogy a cserélhető berendezések használatával különböző funkciókat ellátó mozgó gépekre vonatkozó utasításoknak tartalmazniuk kell az alapgép és a cserélhető berendezések együttesének biztonságos összeszereléséhez és használatához szükséges információkat.

Az alapgép gyártójának:

- részletes információkkal kell szolgálnia az alapgép és a cserélhető berendezés interfészére vonatkozóan,

valamint

- fel kell tüntetnie a megfelelő cserélhető berendezés tulajdonságait, illetve meg kell határozni, hogy mely cserélhető berendezés szerelhető össze biztonságosan a géppel.

Ez a követelmény kiegészíti a cserélhető berendezés gyártójára vonatkozó azon követelményt, hogy meg kell határozni azt az alapgépet, amellyel a berendezés biztonságosan használható, valamint gondoskodnia kell a szükséges összeszerelési utasításokról – lásd a következő részeket: §41: a 2. cikk b) pontjához tartozó megjegyzések; és §262: az 1.7.4.2. i) ponthoz tartozó megjegyzések.

4. KIEGÉSZÍTŐ ALAPVETŐ EGÉSZSÉGVÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK AZ EMELÉSI MŰVELETEKKEL KAPCSOLATOS VESZÉLYEK ELHÁRÍTÁSÁRA

Az emelési műveletekkel veszélyt előidéző gépeknek meg kell felelniük az ebben a fejezetben leírt valamennyi egészségvédelmi és biztonsági követelménynek (lásd Általános alapelvek, 4. pont).

§327 A 4. rész alkalmazási köre

Az I. melléklet 4. része meghatározza az emelési műveletekből fakadóan veszélyt jelentő gépekre vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket. Az emelési műveletekhez kapcsolódó veszélyes helyzet lehet különösen a teher leesése vagy irányítatlan mozgása, a géppel, a tehertartóval vagy a teherrel való összeütközés, valamint az emelőgép eldőlése vagy felborulása.

Az I. melléklet 4. részében meghatározott követelmények a 4.1.1. a) pont meghatározása szerint valamennyi emelési műveletre vonatkoznak, függetlenül attól, hogy az emelési művelet a gép fő funkciója, másodlagos funkciója, vagy a gép egy részének funkciója. A 4. pontban az „emelőgép” szó ezért valamennyi olyan gépre értendő, amely az emelési műveletekből eredő veszélyeket idéz elő.

A 4. részben előírt követelmények alkalmazhatók a szűkebb értelemben vett gépekre, az emelési műveletekhez szánt cserélhető berendezésekre, az emelési műveletek biztonsága érdekében felszerelt biztonsági alkatrészekre, az emelőberendezés tartozékaira, valamint az emeléshez használt láncokra, kötelekre és hevederekre. Ahol a 4. részben megfogalmazott követelmények vizsgálat végzését írják elő a stabilitás és a szilárdság ellenőrzése érdekében, a cserélhető emelőberendezést a rendeltetésszerű használat körülményeivel megegyező körülmények között kell vizsgálni. Ezért szükség lehet például arra, hogy az ilyen vizsgálatokat annak az alapgépnek egy reprezentatív darabjával összeszerelt cserélhető berendezésen végezzék el, amellyel azt használni tervezik – lásd a következő részt: § 41: a 2. cikk b) pontjához tartozó megjegyzések.

Az alábbi megjegyzések szükség esetén tisztázzák az egyes követelmények alkalmazási körét. Megjegyzendő, hogy a 4. részben előírt követelmények az emelési műveleteket is végző részben kész gépekre is alkalmazhatók.

4.1 ÁLTALÁNOS

4.1.1 Meghatározások

a) *„Emelési művelet”*: árukat és/vagy személyeket magában foglaló egységnyi teher mozgatása, amely adott időben a magassági szintben változást eredményez.

...

§328 Emelési művelet

Az „emelési művelet” meghatározásában az „egységnyi teher” kifejezés egyetlen egységként mozgatott egy vagy több személyre vagy tárgyra, illetve adott mennyiségű ömlesztett anyagokra vonatkozik.

Az „adott időben a magassági szintben változást eredményez” kifejezés azt feltételezi, hogy az „emelési műveletek” kifejezés az egységnyi teher valamennyi olyan mozgatására vagy mozgatásának sorozatára értendő, amely emelést, leengedést vagy mindkettőt magában foglalja. Az emelés és a leengedés egyaránt jelent álló, függőleges irányú, valamint dőlt szögben való szintváltozást.

Az „adott időben” kifejezés azt jelzi, hogy a tárgyak, folyadékok, anyagok vagy személyek folyamatos, például szállítószalagon, mozgólépcsőn vagy csöveken keresztül történő mozgatására szánt gép ebben az értelemben nem tekinthető „emelési műveletet” végzőnek, és ezért arra a 4. részben foglalt követelmények nem vonatkoznak.

Az „egységnyi teher” kifejezés a gép egyes részeit nem foglalja magában. Ennélfogva, ha a gép egy adott részét emelik, de külső terhet azzal együtt nem, ez ebben az értelemben nem minősül emelési műveletnek.

Az anyagok földmunkagéppel, például exkavátorokkal vagy rakodógépekkel történő normál mozgatása nem minősül emelési műveletnek, így a kizárólag erre a célra használt földmunkagépek nem tartoznak az I. melléklet 4. részének hatálya alá. Az egységnyi teher emelésére is tervezett és felszerelt földmunkagépek esetében azonban alkalmazandók az I. melléklet 4. részében szereplő követelmények.

4.1.1 Meghatározások (folytatás)

b) „Vezetett teher”: olyan teher, ahol a teljes mozgás merev vagy rugalmas terelők mentén történik, amelyek helyzetét rögzített pontok határozzák meg.

...

§329 Vezetet teher

A „vezetett teher” meghatározása mind a terelők, sínek vagy kötelek mentén közlekedő tehertartókra helyezett teherre, mind pedig az olyan berendezéssel rendelkező gép által emelt teherre vonatkozik, amely a tehertartót egy előre meghatározott pályán tereli; ilyen például az ollós mechanizmus – lásd a következő részeket: §336: a 4.1.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések; §342–§344: a 4.1.2.6., a 4.1.2.7. és a 4.1.2.8. ponthoz tartozó megjegyzések; és §356: a 4.2.3. ponthoz tartozó megjegyzések. Megjegyzendő, hogy a „vezetett teher” kifejezés nem alkalmazandó az olyan gépekre, például emelődarukra vagy sínre szerelt toronydarukra, ahol magának a gépnek a mozgása vezetett, de a teher mozgása nem követ előre meghatározott pályát.

4.1.1 Meghatározások (folytatás)

c) „Biztonsági tényező”: a részegység, a tartozék vagy a gép, gyártó vagy meghatalmazott képviselője által garantált teherbírásának és a részegységen feltüntetett legnagyobb teherbírásának a hányadosa.

...

§330 Biztonsági tényező

A „biztonsági tényező” az emelőgép, az emelőberendezés-tartozékok vagy az emelésre szolgáló cserélhető berendezések tartóelemeinek szilárdságával kapcsolatos fogalom. Mivel az ilyen alkatrészek szilárdsága elengedhetetlen az emelési műveletek biztonsága szempontjából, ezek méretét az I. melléklet 4. részében említett „biztonsági tényező” alapján kell kialakítani. Egy tehertartó részegység biztonsági tényezője azon legnagyobb terhelésnek, amelynek a részegységet törésveszély nélkül ki lehet tenni (a vonatkozó harmonizált szabványban a részegység legnagyobb szakítószilárdságaként szerepel), valamint annak a meghatározott legnagyobb teherbírásnak a hányadosa, amelyet a használat során nem lehet túllépni. Így például egy 5-ös biztonsági tényezővel rendelkező részegység olyan részegység, amelynek legkisebb szakítószilárdsága ötször nagyobb a legnagyobb teherbírásnál – lásd a következő részeket: §340 és §341: a 4.1.2.4. és a 4.1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések; és §369: a 6.1.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

4.1.1 Meghatározások (folytatás)

d) „Vizsgálati tényező”: az emelőgépen vagy teherfelvevő eszközön végzett statikai vagy dinamikai vizsgálatokhoz használt teher és az emelőgépen vagy teherfelvevő eszközön feltüntetett legnagyobb teherbírás hányadosa.

...

§331 Vizsgálati tényező

A „vizsgálati tényező” fogalma a statikai és dinamikai túlterhelési vizsgálatokhoz kapcsolódik, amelyeket azért végeznek, hogy igazolják: az emelőgép, a teherfelvevő eszköz vagy a cserélhető emelőberendezés megfelelően és sérülés nélkül fog működni azon legnagyobb teher emelésekor, amelyre azt tervezték – lásd a következő részeket: §339: a 4.1.2.3. ponthoz tartozó megjegyzések; §350–§352: a 4.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések; és §360 és §361: a 4.4.1. és a 4.4.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

4.1.1 Meghatározások (folytatás)

e) „Statikai vizsgálat”: az a vizsgálat, amelynek során az emelőgépet vagy a teherfelvevő eszközt először ellenőrzik, és a statikai vizsgálati tényezővel szorzott legnagyobb teherbírásnak megfelelő erővel terhelik, majd ismét ellenőrzik a terhelés megszüntetése után az esetleges károsodások meghatározása céljából.

...

§332 Statikai vizsgálat

A statikai vizsgálat azon vizsgálatok egyike, amelyekkel üzembe helyezés előtt az emelőgép sértetlenségét ellenőrzik. A statikai vizsgálatok a szűk értelemben vett emelőgépek, a teherfelvevő eszközök és a cserélhető emelőberendezések esetében alkalmazandók – lásd a következő részeket: §328: a 4.1.1. a) ponthoz tartozó megjegyzések; §339: a 4.1.2.3. ponthoz tartozó megjegyzések; §350–§352: a 4.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések; és §361: a 4.4.1. és a 4.4.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

4.1.1 Meghatározások (folytatás)

f) „Dinamikai vizsgálat”: az a vizsgálat, amelynek során az emelőgépet minden lehetséges szerkezeti összeállításában működtetik a megfelelő dinamikai vizsgálati tényezővel megszorított legnagyobb teherbírással, figyelembe véve az emelőgép dinamikai viselkedését azért, hogy ellenőrizzék annak hibátlan működését.

...

§333 Dinamikai vizsgálat

A dinamikai vizsgálat azon vizsgálatok egyike, amelyekkel az összeszerelést követően ellenőrzik az emelőgép sértetlenségét és hibátlan működését. A dinamikai vizsgálatok a szűk értelemben vett emelőgépek és a cserélhető emelőberendezések esetében alkalmazandók – lásd a következő részeket: §328: a 4.1.1. a) ponthoz tartozó megjegyzések; §339: a 4.1.2.3. ponthoz tartozó megjegyzések; és §352: a 4.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések; és §361: a 4.4.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

4.1.1 Meghatározások (folytatás)

- g) „Tehertartó”: az emelőgépek az a része, amelynek segítségével a személyeket és/vagy árukat alátámasztják a felemeléshez.

§334 Tehertartó

A „tehertartó” szó általános kifejezés, amely a gép egyes részeit, például kocsikat, asztalokat, állványokat vagy székeket jelöli, amelyekre vagy amelyekbe árukból, személyekből, illetve árukból és személyekből álló terhet helyeznek, hogy azokat alátámasszák a felemeléshez – lásd a következő részeket: §343–§348: a 4.1.2.7. és a 4.1.2.8. ponthoz tartozó megjegyzések; és §359: a 4.3.3. ponthoz tartozó megjegyzések; és §359–§381: a 6.1., a 6.2., a 6.3., a 6.4. és a 6.5. ponthoz tartozó megjegyzések.

4.1.2 Mechanikai veszélyek elleni védelem

4.1.2.1 A stabilitás hiányából eredő veszélyek

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy az 1.3.1. pontban előírt stabilitás mind a működtetés alatt, mind azon kívül megmaradjon, beleértve valamennyi szállítási, összeszerelési és szétszerelési szakaszt, valamint az előrelátható alkatrész-meghibásodásokat, valamint a használati utasítás szerint végrehajtott vizsgálatokat is. Ebből a célból a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének a megfelelő ellenőrzési módszereket kell alkalmaznia.

§335 A stabilitás hiányából eredő veszélyek

A 4.1.2.1. pontban előírt követelmények a szűkebb értelemben vett emelőgépek, a cserélhető emelőberendezések, valamint adott esetben a felszerelt teherfelvevő eszközök esetében alkalmazandók az emelési műveletek biztonságának szavatolása érdekében.

A 4.1.2.1. pontban foglalt követelmény kiegészíti az I. melléklet 1.3.1. pontjában szereplő általános követelményt, amely kimondja, hogy a gép és részegységei, valamint szerelvényei legyenek elég stabilak, hogy elkerülhető legyen a felborulás szállítás, összeszerelés, szétszerelés és bármely más tevékenység során. A 4.1.2.1. pont hangsúlyozza, hogy a gyártónak mind működtetés alatt, mind azon kívül gondoskodnia kell az emelőgép stabilitásáról az előrelátható alkatrész-meghibásodások, valamint az esetlegesen végrehajtott statikai, dinamikai és működési vizsgálatok során. A gépet úgy kell megtervezni, hogy annak stabilitása a rendeltetésszerű használati körülmények között megmaradjon.

A gyártónak a használati utasításban meg kell határoznia azokat a feltételeket, amelyek mellett a gép teljesíti a stabilitási követelményt. Ezek a feltételek magukban foglalhatnak például olyan tényezőket, mint a legnagyobb lejtés, a legnagyobb szélesség és annak a felületnek az ellenállása, amelyen a gépet használják – lásd a következő részeket: §263: az 1.7.4.2. g) ponthoz tartozó megjegyzések; és §269: az 1.7.4.2. o) ponthoz tartozó megjegyzések. Ahol a gép stabilitása a használat helyén történő beépítéstől függ, gondoskodni kell a szükséges beépítési

utasításokról – lásd a következő részeket: §264: az 1.7.4.2. i) ponthoz tartozó megjegyzések; és §361: a 4.4.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések.

A gép stabilitásának biztosítása érdekében az 1.1.2. pontban említett biztonság beépítésének alapelvei szerint tett intézkedések elsősorban a gép saját stabilitását érintik. Másodsor, ha továbbra is fennáll a stabilitás elvesztésének kockázata, a gép feldőlésének vagy felborulásának megelőzése érdekében fel kell szerelni a szükséges biztonsági eszközöket és berendezéseket. E tekintetben a gyártónak figyelembe kell vennie a gép ésszerűen előrelátható rendellenes használatát, amely feldőlés vagy felborulás kockázatát idézheti elő. Ilyen szükséges biztonsági intézkedés lehet többek között a stabilizátorok, sebességgátlók, helyzetvezérlő eszközök, túlterhelés- és nyomatékszabályozó berendezések, valamint billenésszabályozó berendezések felszerelése. Harmadszor, az ilyen eszközök által teljes körűen nem kiküszöbölhető fennmaradó kockázatokat illetően gondoskodni kell a szükséges jelzőrendszerekről, például sebességmérőkről, billenésszögmérőkről és szélmérőkről, valamint a szükséges információkról, figyelmeztetésekről és utasításokról annak érdekében, hogy a kezelők elkerülhessék azokat a helyzeteket, amelyek a gép élettartamának különböző szakaszaiban feldőléshez vagy felboruláshoz vezethetnek – lásd a következő részt: §263: az 1.7.4.2. h) ponthoz tartozó megjegyzések.

A 4.1.2.1. pont utolsó mondatában említett ellenőrzési módszerek tartalmazhatnak stabilitási vizsgálatokat, szimulációkat vagy mindkettőt. Stabilitási vizsgálat például a lejtő síkon végzett vizsgálat, a dinamikai stabilitási vizsgálat, például a „járdaszegély vizsgálat”, amely a mozgó munkaállványok vizsgálatára szolgál. Egyedi gyártás esetén ezeket a vizsgálatokat minden egyes gépen el kell végezni. Sorozatgyártás esetén ezek típusvizsgálatok. A megfelelő ellenőrzési módszert rendszerint az egyes gépkategóriákra vonatkozó harmonizált szabványok tartalmazzák.

Általában nincs arra vonatkozó kötelezettség, hogy ezeket a vizsgálatokat vagy szimulációkat független vagy külső vizsgálati testületek hajtsák végre, noha azon emelőgépek esetében, amelyeknél az EK-típusmegfelelési vizsgálatot vagy a teljes minőségbiztosítási eljárást kell alkalmazni, a vizsgálatokat bejelentett szervezet is végezheti – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikkhez tartozó megjegyzések; §388: a IV. melléklet 16. és 17. pontjához tartozó megjegyzések; és §406: a IX. melléklet 3.2. pontjához tartozó megjegyzések.

A gépnek a gépekről szóló irányelvben szereplő alapvető követelményeknek való megfelelését ellenőrző stabilitási vizsgálatok nem tévesztendőek össze azokkal a vizsgálatokkal, amelyeket a nemzeti jogszabályok az emelőgép működés során történő ellenőrzéséhez kapcsolódóan írhatnak elő – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

4.1.2.2 Vezetősínen vagy sínpályán mozgó gépek

A gépeket el kell látni olyan szerkezetekkel, amelyek a vezetősínekre vagy sínpályákra hatva megakadályozzák a kisiklást.

Ha ezen szerkezetek ellenére a kisiklás veszélye fennmarad, vagy ha egy sín vagy egy járószerkezet meghibásodik, olyan szerkezeteket kell biztosítani, amelyek megakadályozzák, hogy a részegység, az alkatrész vagy a teher leessen, vagy a gép felboruljon.

§336 Sínpályák és vezetősínek

A 4.1.2.2. pontban meghatározott követelmény a sínen vagy pályán való közlekedésre szánt emelőgépekre, például vasúti hálózaton működő emelőgépekre, emelődarukra, tartálykezelő darukra, kikötődarukra, egyes toronydarukra és egyes felfüggesztett munkaállványokra vonatkozik.

A kisiklás megakadályozható a vezetősínek vagy sínpályák, valamint a gép járószerkezete közötti illeszkedés tervezésével, illetve úgy is, hogy a gépet a kisiklást megakadályozó biztonsági berendezésekkel, például olyan berendezésekkel látják el, amelyek eltérítik a síneken lévő akadályokat a gép járószerkezetének útjából.

A 4.1.2.2. pont második bekezdésében szereplő követelmény ott alkalmazandó, ahol fennáll a kockázata, hogy kisiklás esetén a gép felborul vagy leesik a támasztékáról, illetve hogy a járószerkezet meghibásodik; ennek megelőzése érdekében megfelelő berendezéseket kell felszerelni. Az említett kockázat megelőzésére szolgáló eszközök például a mechanikus korlátok, amelyek megakadályozzák, hogy a sínen futó felfüggesztett munkaállvány kiessen támasztékából, ha a járószerkezet elhagyja a sínt.

Ha azokat a síneket, amelyre az emelőgépet felszerelik, nem a gép gyártója biztosítja, a gyártó beépítésre vonatkozó utasításaiban meg kell határozni azon sínek és pályák, valamint azok alapozásának jellemzőit, amelyekre a gép biztonságosan felszerelhető – lásd a következő részt: §361: a 4.4.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések. A meglévő vasúti hálózaton való használatra szánt gépek tervezésekor figyelembe kell venni a hálózat azon sínjeinek és pályáinak jellemzőit, amelyeken a gépeket használni fogják – lásd a következő részt: §264: az 1.7.4.2. i) ponthoz tartozó megjegyzések.

4.1.2.3 Mechanikai szilárdság

A gépnek, a teherfelvevő eszköznek és elemeiknek el kell viselniük azt a terhelést, amelynek mind a működés során, mind pedig, ahol indokolt, azon kívül, ki vannak téve, a megadott üzembe helyezési és működési feltételek között, minden szerkezeti összeállításban, és ahol indokolt, a légköri tényezőkre és az emberi erővel kifejtett erőhatásokra figyelemmel. Ennek a követelménynek szállítás, összeszerelés és szétszerelés során is eleget kell tenni.

A gépeket és a teherfelvevő eszközöket úgy kell megtervezni és gyártani, kellően figyelembe véve a rendeltetésszerű használatot, hogy megakadályozzák az anyagkifáradásból vagy az elhasználódásból eredő hibákat.

A felhasznált anyagokat a célzott munkakörnyezet alapján kell kiválasztani, különös tekintettel a korrózióra, a kopásra, a mechanikai behatásokra, szélsőséges hőmérsékletekre, az anyagkifáradásra, a ridegtörésre és az öregedésre.

...

§337 Mechanikai szilárdság

A 4.1.2.3. pontban előírt követelmények a szűkebb értelemben vett emelőgépek, a cserélhető emelőberendezések, a teherfelvevő eszközök és adott esetben a felszerelt biztonsági berendezések esetében alkalmazandók az emelési műveletek biztonságának szavatolása érdekében. Az ilyen gép funkciójából eredően ismétlődő mechanikai terhelésnek, fáradásnak és elhasználódásnak van kitéve, ami a teher leesését vagy az emelőgép felborulását vagy eldőlését eredményező hiányosságokhoz vezethet. A 4.1.2.3 pontban meghatározott követelmény kiegészíti a működés közbeni törésveszélyhez kapcsolódó általános követelményt – lásd a következő részt: §207: az I. melléklet 1.3.2. pontjához tartozó megjegyzések.

A 4.1.2.3. pont első bekezdése előírja, hogy a tervezőnek biztosítania kell a gép részegységeinek és a gépegyütteseknek a szilárdságát, figyelembe véve a rendeltetésszerű használat feltételeit a gép élettartamának valamennyi szakaszában. Amennyiben a tervezés során figyelembe veszik a használati feltételek bizonyos korlátozásait, például a legnagyobb szélesebességet, a legmagasabb vagy legalacsonyabb megengedett hőmérsékletet vagy a legnagyobb lejtést, az 1.1.2. pontban szereplő, a biztonság beépítésének alapelveivel összhangban intézkedéseket kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy a gépet csak az előírt határértékeken belül használják.

E szakasz második bekezdése előírja, hogy a tervezőnek figyelembe kell vennie az anyagkifáradást és az elhasználódást. Mivel az anyagkifáradást és az elhasználódást a gép használatának időtartama és intenzitása határozza meg, a számításokat a gép élettartamára, például a működési órák vagy működési ciklusok számára vonatkozó feltevésekre kell alapozni. Megjegyzendő, hogy a gép tervezésekor alkalmazott feltevéseknek összhangban kell állniuk a gyártó által a gépet érintő ellenőrzések és megelőző karbantartás típusára és gyakoriságára, valamint az elhasználódó részek cseréjével kapcsolatos kritériumokra vonatkozóan megadott utasításokkal – lásd a következő részeket: §207: az 1.3.2. ponthoz tartozó megjegyzések; és §272: az I. melléklet 1.7.4.2. r) ponthoz tartozó megjegyzések.

4.1.2.3 Mechanikai szilárdság (folytatás)

gépeket és a teherfelvevő eszközöket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy maradandó alakváltozás vagy észrevehető károsodás nélkül ellenálljanak a statikai túlterhelési vizsgálatoknak. A szilárdsági számításban figyelembe kell venni a megfelelő biztonsági szint érdekében kiválasztott statikai vizsgálati tényező értékeit; ennek a tényezőnek az értékei az általános szabályok alapján a következők:

a) kézi erővel működtetett gépek és teheremelő szerkezetek esetében: 1,5;

b) egyéb gépeknél: 1,25.

...

§338 Mechanikai szilárdság – statikai vizsgálati tényezők

A 4.1.2.3. pont negyedik bekezdése a statikai túlterhelési vizsgálatoknak alávetett emelőgépekre, teherfelvevő eszközökre és cserélhető emelőberendezésekre vonatkozik – lásd a következő részeket: §331 és §332: a 4.1.1. d) és e) ponthoz tartozó megjegyzések; és §350–§352: a 4.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

A gép tervezésének és gyártásának, ideértve a szilárdsági és stabilitási számításokat is, figyelembe kell vennie a gépen alkalmazott statikai túlterhelési vizsgálatokhoz használt vizsgálati tényezőt. E követelmény célja annak biztosítása, hogy a gép a legnagyobb teherbírásnak megfelelő súly emelésekor ne szenvedjen kárt, valamint hogy a felhasználás során gondoskodjon egy adott biztonsági határról.

A statikai vizsgálati tényező a használatra kész teljes gépen végzett vizsgálatok esetében alkalmazandó. Nem tévesztendő össze a gép tehertartó alkatrészei méretének meghatározásakor alkalmazandó biztonsági tényezővel – lásd a következő részeket: §330 és §331: a 4.1.1. c) és d) ponthoz tartozó megjegyzések.

A 4.1.2.3. pont meghatározza, hogy az alkalmazott statikai vizsgálati tényezőnek megfelelő biztonsági szintet kell garantálnia. Következésképpen, a vizsgálati tényezőt a gyártó kockázatelemzése alapján kell kiválasztani. A 4.1.2.3. pont ezenfelül említi az „általános szabály alapján” alkalmazandó vizsgálati tényezőket. A 4.1.2.3 pontban meghatározott vizsgálati tényezők egyes emelőgépek vagy teherfelvevő eszközök esetében nem feltétlenül megfelelők. A 4.1.2.3 pontban meghatározott vizsgálati tényezők alkalmazandók, kivéve, ha a vonatkozó harmonizált szabvány megfelelőbb vizsgálati tényezőket határoz meg, vagy ezek használatát a gyártó műszaki dokumentációja kellően indokolja. Az ilyen alternatív vizsgálati tényezőt meghatározó, vonatkozó harmonizált szabvány alkalmazása a 4.1.2.3. pontban előírt követelmény tekintetében megfelelőségre vonatkozó védelmet nyújt – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Általános szabály szerint az emelőgépek és a cserélhető emelőberendezések esetében a 4.1.2.3. pontban említett statikai vizsgálatok egységvizsgálatok – lásd a következő részeket: §350–352: a 4.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

Általában nincs arra vonatkozó kötelezettség, hogy ezeket a vizsgálatokat független vagy külső vizsgálati testületek hajtsák végre, noha azon emelőgépek esetében, amelyeknél az EK-típusmegfelelési vizsgálatot vagy a teljes minőségbiztosítási eljárást kell alkalmazni, a vizsgálatokat bejelentett szervezet is végezheti – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó

megjegyzések; §388: a IV. melléklet 16. és 17. pontjához tartozó megjegyzések; és §398: a IX. melléklet 3.2. pontjához tartozó megjegyzések.

A gépnek a gépekről szóló irányelvben szereplő alapvető követelményeknek való megfelelését ellenőrző statikai túlterhelési vizsgálatok nem tévesztendő össze azokkal a vizsgálatokkal, amelyeket a nemzeti jogszabályok az emelőgép működés során történő ellenőrzéséhez kapcsolódóan írhatnak elő – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

4.1.2.3 Mechanikai szilárdság (folytatás)

A gépeket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy meghibásodás nélkül kiállják a legnagyobb teherbírásnak a dinamikai vizsgálati tényezővel szorzott értékén végzett dinamikai vizsgálatot. Ezt a dinamikai vizsgálati tényezőt a megfelelő biztonsági szint elérése céljából választják ki: a tényező általános szabályok alapján egyenlő 1,1-el. A vizsgálatokat általános szabály szerint a megadott névleges sebességeknél kell végrehajtani. Ha a gép vezérlőrendszere több egyidejű mozgást is lehetővé tesz, a vizsgálatokat a legkedvezőtlenebb körülmények mellett kell végrehajtani, azaz általános szabály szerint, az érintett mozgások kombinálásával.

§339 Mechanikai szilárdság – dinamikai vizsgálati tényezők

A 4.1.2.3. pont utolsó bekezdése a dinamikai vizsgálatoknak alávetett emelőgépekre és cserélhető emelőberendezésekre vonatkozik. A teherfellevő eszközökre nem alkalmazandó – lásd a következő részeket: §331 és §333: a 4.1.1. d) és f) ponthoz tartozó megjegyzések; és §350–§352: a 4.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

A gép tervezésének és gyártásának, ideértve mind a szilárdsági, mind pedig a stabilitási számításokat, figyelembe kell vennie a gépen alkalmazott dinamikai vizsgálatokhoz használt vizsgálati tényezőt. E követelmény célja annak biztosítása, hogy a gép megfelelően működjön és a használat során ne szenvedjen kárt.

A 4.1.2.3. pont meghatározza, hogy a dinamikai vizsgálatokhoz használt vizsgálati tényezőnek megfelelő biztonsági szintet kell garantálnia. Következésképpen, a vizsgálati tényezőt a gyártó kockázatelemzése alapján kell kiválasztani. A 4.1.2.3. pont ezenfelül említi az „általános szabály alapján” alkalmazandó vizsgálati tényezőt. A 4.1.2.3. pontban meghatározott vizsgálati tényező egyes emelőgépek vagy teherfellevő eszközök esetében nem feltétlenül megfelelő. A 4.1.2.3. pontban meghatározott vizsgálati tényező alkalmazandó, kivéve, ha a vonatkozó harmonizált szabvány megfelelőbb vizsgálati tényezőt határoz meg, vagy ennek használatát a gyártó műszaki dokumentációja kellően indokolja. Az ilyen alternatív vizsgálati tényezőt meghatározó, vonatkozó harmonizált szabvány alkalmazása a 4.1.2.3. pontban előírt követelmény tekintetében megfelelőségre vonatkozó védelmet nyújt – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Általános szabály szerint a szűk értelemben vett emelőgépek és a cserélhető emelőberendezések esetében a 4.1.2.3. pontban említett dinamikai vizsgálatok egységvizsgálatok – lásd a következő részeket: §350–352: a 4.1.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

Általában nincs arra vonatkozó kötelezettség, hogy ezeket a vizsgálatokat független vagy külső vizsgálati testületek hajtsák végre, noha azon emelőgépek esetében, amelyeknél az EK-típusmegfelelési vizsgálatot vagy a teljes minőségbiztosítási eljárást kell alkalmazni, a vizsgálatokat bejelentett szervezet is végezheti – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; §388: a IV. melléklet 16. és 17. pontjához tartozó megjegyzések; és §398: a IX. melléklet 3.2. pontjához tartozó megjegyzések.

A gépnek a gépekről szóló irányelvben szereplő alapvető követelményeknek való megfelelését ellenőrző dinamikai vizsgálatok nem tévesztendőek össze azokkal a vizsgálatokkal, amelyeket a nemzeti jogszabályok az emelőgép működés során történő ellenőrzéséhez kapcsolódóan írhatnak elő – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

4.1.2.4 Csigák, dobok, görgők, kötelek és láncok

A csigák, dobok és görgők átmérője feleljen meg a kötelek vagy láncok méretének, amelyekkel felszerelhetők.

A dobokat és görgőket úgy kell megtervezni, gyártani és felszerelni, hogy a megfelelő köteleket vagy láncokat leesésük nélkül lehessen rájuk feltekerni.

A közvetlenül a teher emelésére és tartására használt kötelek nem tartalmazhatnak toldásokat, csak a végeiken. A toldások azonban megengedettek olyan berendezéseknél, amelyeket úgy terveztek, hogy a használati céltól függően rendszeresen módosíthatók legyenek.

A teljes köteleknek és végeiknek olyan biztonsági tényezőt kell választani, amely megfelelő biztonságot nyújt; általános szabály szerint ez a tényező: 5.

Az emelőláncokhoz olyan biztonsági tényezőt kell választani, amely megfelelő biztonságot nyújt; általános szabály szerint ez a tényező: 4.

Annak az ellenőrzése érdekében, hogy a megfelelő biztonsági tényezőt elérték, a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének minden egyes, a teher közvetlen emelésére használt lánc- és kötél típus, valamint kötélvégek esetében, el kell végeznie vagy el kell végeztetnie a megfelelő vizsgálatokat.

§340 Csigák, dobok, görgők, kötelek és láncok

Az I. melléklet 4.1.2.4. pontjában felsorolt követelmények az emelőgépekbe vagy a cserélhető emelőberendezésekbe beépített csigákra, dobokra, görgőkre, kötelekre és láncokra vonatkoznak. Az emelőtartozékok esetében a következő, 4.1.2.5. pontban szereplő egyedi követelmények alkalmazandók.

A 4.1.2.4. pont első és második bekezdésében szereplő követelmények, amelyek a csigák, görgők és dobok azon kötelekkel vagy láncokkal való illeszkedésére vonatkoznak, amelyekkel azokat használni fogják, a következő célokat szolgálják:

- annak biztosítása, hogy a kötelek és láncok a csigák, dobok vagy görgők körüli hajlás miatt ne legyenek indokolatlan elhasználódásnak kitéve;

- annak biztosítása, hogy a kötelek és láncok ne essenek le azokról a csigákról, görgőkről vagy dobokról, amelyekre azokat feltekerték.

A csigák, dobok és görgők, valamint a láncok és kötelek méretarányairól és összeállításáról rendszerint a vonatkozó harmonizált szabványok rendelkeznek.

A 4.1.2.4. pont harmadik bekezdése szerint általános szabály, hogy a teher tartására használt kötelek nem tartalmazhatnak toldásokat, csak a végeiken. A bekezdés második mondata azonban elismeri, hogy bizonyos gépkategóriák esetében szükségesek lehetnek a toldások; ilyenek például a csak áruszállításra használt kötélvontatású gépek vagy a fakitermeléshez használt mozgó közelítők, amelyek hosszú, a használati igényeknek vagy az engedélyezett javításnak megfelelően rendszeres módosításra tervezett kötelekkel működnek.

A 4.1.2.4. pont előírja, hogy a kötelekre és láncokra vonatkozó biztonsági tényezőknél megfelelő biztonsági szintet kell garantálniuk. Következésképpen a kötelek és láncok méretét az emelőgép vagy az emelőtartozék gyártója által végzett kockázatértékelés alapján kell meghatározni. A 4.1.2.4. pont ezenfelül megadja azt a biztonsági tényezőt, amelyet a kötelek és láncok méretének kialakításakor „általános szabály szerint” alkalmazni kell. A 4.1.2.4. pontban meghatározott biztonsági tényezők egyes alkatrészek vagy emelőgép-kategóriák esetében nem feltétlenül megfelelők. A 4.1.2.4. pontban meghatározott biztonsági tényezők alkalmazandók, kivéve, ha a vonatkozó harmonizált szabvány megfelelőbb biztonsági tényezőket határoz meg, vagy ezek használatát a gyártónak az emelőgépre vagy az emelőtartozéokra vonatkozó műszaki dokumentációja kellően indokolja - lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések. Az ilyen alternatív biztonsági tényezőt meghatározó, vonatkozó harmonizált szabvány alkalmazása a 4.1.2.4. pontban előírt követelmény tekintetében megfelelőségre vonatkozó védelmet nyújt – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 4.1.2.4. pont utolsó bekezdése előírja, hogy annak ellenőrzése érdekében, hogy a közvetlen emelésre használt láncok vagy kötelek és toldásaik megfelelő biztonsági tényezővel rendelkeznek, vizsgálatokat kell végezni. Egy adott biztonsági tényező alkalmazásához ismerni kell az érintett lánc vagy kötél legkisebb szakítószilárdságát – lásd a következő részt: §330: a 4.1.1. c) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az emelésre használt láncok és kötelek esetében a lánc vagy kötél legkisebb szakítószilárdságának meghatározásához szükséges vizsgálatokat rendszerint a lánc vagy kötél gyártója végzi, és ezeket a vonatkozó tanúsítvány tartalmazza – lásd a következő részt: §357: az I. melléklet 4.3.1. pontjához tartozó megjegyzések.

Ha azonban az emelőgép, az emelőtartozék vagy a cserélhető emelőberendezés gyártója a láncokat vagy köteleket vagy ezek toldásait maga gyártja, neki kell elvégeznie vagy elvégeztetnie a szükséges vizsgálatokat. A vizsgálatok eredményeit a gyártónak a géphez csatolt műszaki dokumentációban fel kell tüntetnie – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések.

A 4.1.2.4. pontban említett vizsgálatok típusvizsgálatok, amelyek célja a gyártó szilárdsági számításainak gyakorlati ellenőrzése. Általában nincs arra vonatkozó kötelezettség, hogy ezeket a vizsgálatokat független vagy külső vizsgálati testületek

hajtsák végre, noha azon emelőgépek esetében, amelyeknél az EK-típusmegfelelési vizsgálatot vagy a teljes minőségbiztosítási eljárást kell alkalmazni, a vizsgálatokat bejelentett szervezet is végezheti – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és a IX. melléklethez tartozó megjegyzések. Ezek a vizsgálatok nem tévesztendőek össze azokkal, amelyeket a nemzeti jogszabályok az emelőgépek vagy teherfellevő eszközök működés során történő ellenőrzéséhez kapcsolódóan írhatnak elő – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

4.1.2.5 Emelőtartozékok és alkatrészeik

Az emelőtartozékokat és alkatrészeit úgy kell méretezni, hogy a megadott üzemelési körülmények között tervezett várható élettartamukkal összhangban a működési ciklusok számát, továbbá a kifáradási és öregedési folyamatokat is figyelembe kell venni.

Továbbá:

- a) a fémsodrony/kötélvég kombináció biztonsági tényezőjét úgy kell megválasztani, hogy garantálja a megfelelő biztonsági szintet; ez a tényező általános szabály szerint: 5. A köteleken toldás vagy hurok csak a végeken lehet;*
- b) ahol hegesztett láncszemű láncokat használnak, ezek rövid láncszemű típusúak legyenek. A láncok biztonsági tényezőjét úgy kell megválasztani, hogy az garantálja a megfelelő biztonsági szintet; ez a tényező általános szabály szerint: 4;*
- c) a textilkötelek vagy -hevederek biztonsági tényezője az anyagtól, a gyártási eljárástól, a méretektől és a használatától függ. Ezt a tényezőt úgy kell megválasztani, hogy megfelelő biztonsági szintet garantáljon; ez általános szabály szerint: 7, feltéve hogy a felhasznált anyagok kimutathatóan nagyon jó minőségűek és a gyártási módszer megfelel a tervezett használatnak. Ellenkező esetben a tényezőt általános szabály szerint magasabb értékben határozzák meg az egyenértékű biztonsági szint biztosítása érdekében. A textilköteleken vagy -hevedereken nem lehet csomó, kötés vagy toldás, csak a hevederek végein, kivéve a végtelenített hevedert;*
- d) a hevederre felszerelt, vagy azzal együtt használt minden fém alkatrésze olyan biztonsági tényezőt kell kiválasztani, ami megfelelő biztonsági szintet garantál; ez a tényező általános szabály szerint: 4;*
- e) több pászmából álló heveder legnagyobb terhelhetőségét a leggyengébb pászma biztonsági tényezője, a pászmák száma és egy, a heveder kialakításától függő csökkentő tényező alapján határozzák meg;*
- f) annak ellenőrzése érdekében, hogy a megfelelő biztonsági tényezőt elérték, a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének minden egyes, az a), b), c) és d) pontokban említett alkatrész esetében el kell végeznie, vagy el kell végeztetnie a megfelelő vizsgálatokat.*

§341 Emelőtartozékok és alkatrészeik

A 4.1.2.5. pontban foglalt követelmények az emelőtartozékokra és azok alkatrészeire vonatkoznak – lásd a következő részt: §43: a 2. cikk d) pontjához tartozó

megjegyzések. A 4.1.2.5. pont összefüggésében az „alkatrész” azokra az elemekre vonatkozik, amelyeket az emelőtartozékokba beépítenek, és amelyek azok biztonsága szempontjából relevánsak.

A 4.1.2.5. pont első bekezdésében szereplő követelmény kiegészíti a 4.1.2.3. pont első három bekezdésében szereplő követelményeket, valamint az 1.3.2. pontban a működés közbeni törésveszély kockázatához kapcsolódóan meghatározott általános követelményeket. Megjegyzendő, hogy az emelőtartozékok és alkatrészeik gyártása során az azok használati feltételei és várható élettartamuk tekintetében alkalmazott feltevéseknek összhangban kell állniuk a gyártó által az ezek ellenőrzésére és karbantartására vonatkozóan adott utasításokkal, illetve a cseréjükre vonatkozó kritériumokkal – lásd a következő részeket: §207: az 1.3.2. ponthoz tartozó megjegyzések; és §272: az 1.7.4.2. r) ponthoz tartozó megjegyzések.

A 4.1.2.5. pont előírja, hogy az emelőtartozékok alkatrészeire vonatkozó biztonsági tényezőknél megfelelő biztonsági szintet kell garantálniuk. Következésképpen az ilyen alkatrészek méretét az emelőtartozék gyártója által végzett kockázatértékelés alapján kell meghatározni. A 4.1.2.5. a) és d) pontja megadja azokat a biztonsági tényezőket, amelyeket az emelőtartozékok alkatrészei méretezésekor „általános szabály szerint” alkalmazni kell. A 4.1.2.5. pontban meghatározott biztonsági tényezők egyes alkatrészek vagy emelőtartozék-kategóriák esetében nem feltétlenül megfelelők. A 4.1.2.5. pontban meghatározott biztonsági tényezők alkalmazandók, kivéve, ha a vonatkozó harmonizált szabvány megfelelőbb biztonsági tényezőket határoz meg, vagy ezek használatát a gyártó műszaki dokumentációja kellően indokolja. Az ilyen alternatív biztonsági tényezőt meghatározó, vonatkozó harmonizált szabvány alkalmazása a 4.1.2.5. pontban előírt követelmény tekintetében megfelelőségre vonatkozó védelmet nyújt – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 4.1.2.5. f) pont előírja, hogy annak ellenőrzése érdekében, hogy az a) és d) pontban említett emelőtartozék-alkatrészeket megfelelő biztonsági tényezővel tervezték és gyártották, vizsgálatokat kell végezni. Egy adott biztonsági tényező alkalmazásához ismerni kell az adott alkatrész legkisebb szakítószilárdságát – lásd a következő részt: §330: a 4.1.1. c) ponthoz tartozó megjegyzések.

Az emelésre használt láncok, kötelek és hevederek esetében a lánc, kötel vagy heveder legkisebb szakítószilárdságának meghatározásához szükséges vizsgálatokat rendszerint a lánc, kötel vagy heveder gyártója végzi, és ezeket a vonatkozó tanúsítvány tartalmazza – lásd a következő részt: §357: az I. melléklet 4.3.1. pontjához tartozó megjegyzések. A többi alkatrész esetében a szükséges vizsgálatokat az alkatrész gyártója vagy az emelőtartozék gyártója is elvégezheti, illetve elvégeztetheti.

Ha egy emelőtartozék valamely alkatrészét egyedi tételként vagy kis számban gyártják, nem javasolt olyan vizsgálatokat végezni, amelyek az adott alkatrészt használhatatlanná teszik. Ebben az esetben az emelőtartozék gyártójának más megfelelő eszközökkel, például tervezési számításokkal kell igazolnia, hogy az emelőtartozékhoz használt alkatrész megfelelő biztonsági tényezővel rendelkezik.

A 4.1.2.5. f) pontban említett vizsgálatok típusvizsgálatok. Ezeket a vizsgálatokat nem kötelező független vagy külső vizsgálati testülettel elvégeztetni. A vizsgálatok nem tévesztendő össze azokkal, amelyeket a nemzeti jogszabályok az emelőtartozékok

alkatrészeinek működés során történő ellenőrzéséhez kapcsolódóan írhatnak elő – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

A vonatkozó számításokat, valamint a 4.1.2.5. f) pontban említett vizsgálatok eredményeit tartalmazó jelentéseket a gyártónak az emelőtartozékhoz csatolt műszaki dokumentációban fel kell tüntetnie – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések.

4.1.2.6 Mozgások vezérlése

A mozgásokat vezérlő szerkezeteknek úgy kell működniük, hogy a gépek, amelyekre fel vannak szerelve, biztonságosak legyenek.

- a) A gépet úgy kell megtervezni, gyártani és eszközökkel felszerelni, hogy részelemei mozgásának amplitúdója meghatározott határokon belül maradjon. Ezeknek a szerkezeteknek a működését, ahol indokolt, figyelmeztetésnek kell megelőznie.*
- b) Ahol több rögzített vagy sín pályás gépet ugyanazon a helyen egyidejűleg lehet működtetni, és ez az összeütközés veszélyével jár, ezeket a gépeket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy illeszthetőek legyenek olyan rendszerekhez, amelyekkel ezeket a kockázatokat el lehet kerülni.*
- c) A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a terhek ne csúszhassanak el veszélyesen, vagy ne eshessenek le szabadon és váratlanul, még akkor sem, ha energiaellátás részleges vagy teljes kimaradása következik be, vagy ha a kezelőszemély a gép működését leállítja.*
- d) Normál üzemeltetési feltételek mellett a teher leengedése nem történhet kizárólag súrlódásos fékezéssel, kivéve olyan gép esetében, amelynek a működéséhez ez a megoldás szükséges.*
- e) A tehermegfogó eszközöket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a terhek véletlen leesése elkerülhető legyen.*

§342 Mozgások vezérlése

A 4.1.2.6. pontban előírt követelmények a szűkebb értelemben vett emelőgépek, a cserélhető emelőberendezések, valamint adott esetben a felszerelt emelőtartozékok esetében alkalmazandók az emelési műveletek biztonságának szavatolása érdekében. Ezenkívül az irányított mozgó részekkel rendelkező emelőtartozékokra is vonatkozhatnak.

A 4.1.2.6. pont első mondatában szereplő követelmény a gép vagy a teher mozgását vezérlő valamennyi szerkezetre vonatkozó általános követelmény.

A 4.1.2.6. a) pont a mozgások amplitúdójának korlátozására utal, ahol ez a biztonságos működés szempontjából szükséges. Bizonyos esetekben ez a követelmény a vezető és vezérlőrendszerek tervezése révén teljesíthető. Máskor e követelmény teljesítéséhez szükség lehet korlátozó eszközök felszerelésére a mozgásra tervezett elemekre.

A 4.1.2.6. b) pont a rögzített vagy sín pályás gépek közötti ütközés veszélyével foglalkozik. Fennállhat az összeütközés veszélye, ha ugyanazon a helyen egyszerre több gépet működtetnek, például amikor két vagy több toronydarut állítanak fel egy

építkezésen, vagy amikor ugyanabban az épületben két vagy több emelődarut helyeznek el. Az ilyen kockázattal jellemzett helyzetben való használatra szánt emelőgépek esetében a gyártónak gondoskodnia kell arról, hogy a gépre ütközésgátló eszközöket lehessen felszerelni, és mellékelnie kell a szükséges felszerelési utasításokat.

A 4.1.2.6. c) pont a teher irányítatlan mozgásának kockázatához kapcsolódik. Ilyen mozgás lehet a teher saját súlya vagy ellensúly hatására bekövetkező irányítatlan felfelé vagy lefelé irányuló mozgása. Az e követelmény teljesítését célzó intézkedés lehet például az energia hiányában működésbe lépő fékek, a hidraulikus hengereken zárószelepek, valamint a vezetősínen futó felvonókon és emelőkön biztonsági szerkezet felszerelése.

A követelmény a teher bizonyos elcsúszására lehetőséget biztosít, ha annak enyhe mozgása nem jelent kockázatot. Az elfogadható legnagyobb amplitúdót vagy mozgássebességet harmonizált szabványok határozhatják meg. Egyes emelőgéptípusok, például a járműveket kiszolgáló emelők esetében, ahol a teher nem mozdulhat el felemelt helyzetéből, szükség lehet az ezen követelménynek megfelelő záró szerkezetek felszerelésére.

A 4.1.2.6. d) pont egy a teher leengedésére vonatkozó követelményt határoz meg, amely a legtöbb emelőgépre alkalmazandó, mivel a súrlódó fékezés rendszerint nem tekinthető a leengedő mozgás irányítása megbízható módjának.

A 4.1.2.6. e) pont a tehermegfogó eszközök tervezését érinti, függetlenül attól, hogy ezek egy emelőgép vagy egy emelőtartozék részei. E követelménynek leggyakrabban egy horogra szerelt biztonsági zárral tesznek eleget. A tehermegfogó eszközök egyéb típusai esetén a fenti követelmény teljesítéséhez szükséges intézkedés lehet például a vákuumszűrőkre tartalék vákuum felszerelése, vagy az elektromos emelőmágnesekre készlenléti akkumulátor felszerelése.

4.1.2.7 Teher mozgása kezelés közben

A gép vezetőhelyét úgy kell elhelyezni, hogy a lehető legnagyobb rálátást biztosítsa a mozgó részek mozgási pályáira, hogy elkerülhetők legyenek a személyekkel, eszközökkel vagy másik géppel való esetleges összeütközések, amelyek az egy időben történő mozgások esetén jelenthetnek veszélyt.

A vezetett terhet mozgató gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a személyeket ne érhesse sérülés a teher, a tehertartó vagy az ellensúlyok mozgása miatt.

§343 Az összeütközés kockázatának elkerülése

A 4.1.2.7. pont első bekezdése az emelőgépekre vagy a cserélhető emelőberendezésekre vonatkozik, amelyek működését a kezelő folyamatosan irányítja. Ebben az esetben a vezetőhelynek a lehető legnagyobb rálátást kell biztosítania a kezelő számára a teher mozgására. Bizonyos esetekben e követelmény teljesítése érdekében magának a vezetőhelynek is mozgathatónak kell lennie. Máskor távvezérlő eszköz biztosítható, amellyel a kezelő olyan helyzetből irányíthatja a teher mozgását, ahonnan megfelelő rálátással rendelkezik. A mozgó

emelőgépek esetében a 4.1.2.7. pont első bekezdésében foglalt követelmény kiegészíti az I. melléklet 3.2.1. pontjának első bekezdésében szereplő követelményt.

A 4.1.2.7. pont második bekezdése a vezetett terhet mozgó gépek, cserélhető emelőberendezések és adott esetben a felszerelt biztonsági alkatrészek esetében alkalmazandók az emelési műveletek biztonságának szavatolása érdekében – lásd a következő részt: §329: a 4.1.1. b) ponthoz tartozó megjegyzések. Az ilyen gépek esetében a tehertartó, a teher és az ellensúlyok – ha van ilyen – mozgása rendszerint nem áll folyamatosan a kezelő irányítása alatt. A kockázatértékelés határozza meg, milyen intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a személyek tehertartóval, teherrel vagy ellensúllyal való érintkezésből eredő sérülésének kockázata. Bizonyos esetekben, például nagy sebesség esetén a tehertartó, a teher vagy az ellensúly mozgási pályáját normál működés során megközelíthetlenné kell tenni, vagy annak elhelyezése, vagy védelem révén. Máskor, például alacsony sebesség esetén biztonsági berendezéseknek a tehertartóra történő felszerelésével lehetővé kell tenni a sérülésveszély kockázatának megelőzését – lásd a következő részt: §347: az I. melléklet 4.1.2.8.3. pontjához tartozó megjegyzések.

4.1.2.8 Rögzített szinteket kiszolgáló gépek

§344 Rögzített szinteket kiszolgáló gépek

A 4.1.2.8. pont számos olyan emelőberendezésre vonatkozik, amelyek nem tartoznak a módosított 95/16/EK felvonóirányelv hatálya alá, vagy azért, mert nem felelnek meg a felvonóirányelv 1. cikkében szereplő meghatározásnak, vagy azért, mert az 1. cikk (3) bekezdése kizárja azokat a felvonóirányelv hatálya alól – lásd a következő részt: §151: a 24. cikkhez tartozó megjegyzések.

A rögzített szinteket kiszolgáló gépek olyan gépek, amelyek célja áruk, személyek vagy áruk és személyek mozgatása egy épület, építmény vagy szerkezet előre meghatározott szintjei vagy emeletei között. Rögzített szinteket kiszolgáló gépek például a csak áruszállításra szolgáló felvonók, az áruk és személyek szállítására szolgáló, építkezéseken használt emelőberendezések, a különböző gépekhez, például toronydarukhoz vagy szélgenerátorokhoz kapcsolt, a munkaállások megközelítésére szolgáló felvonók, a háztartási felvonók, a mozgáskorlátozott személyek emelésére szolgáló emelőlapok és lépcsőfelvonók.

A rögzített szinteket kiszolgáló gépeket meg kell különböztetni a magasban található helyekhez való hozzáférést biztosítani hivatott gépektől, ahol a tehertartót csak egyetlen szinten (általában a földszinten) kell megközelíteni és elhagyni; ilyenek például az oszlopos kúszó vagy felfüggesztett munkaállványok, amelyekre a 4.1.2.8. pontban előírt követelmények nem alkalmazandók.

A mindkét fenti funkciót betöltő gépre, tehát arra, amely rögzített szinteket is kiszolgál, és amely például a mozgásterében található helyek megközelítéséhez munkaállványként is használható, a rögzített szintek kiszolgálásával kapcsolatos veszélyek tekintetében a 4.1.2.8. pontban foglalt követelmények alkalmazandók.

4.1.2.8.1 A tehertartó mozgása

A rögzített szinteket kiszolgáló gépek tehertartóinak mozgatását a felvonóbejárók megközelítéséhez és a felvonóbejáróknál merev pálya mentén kell végezni. Az ollós rendszereket merev megvezetésnek kell tekinteni.

§345 A tehertartó mozgása

A 4.1.2.8.1. pontban meghatározott követelmény célja annak biztosítása, hogy a rögzített szinteket kiszolgáló gép tehertartóját biztonságosan a felvonóbejárókhoz mozgassák, elkerülve a felvonóbejáróknál található szerkezetekkel és eszközökkel való összeütközést, valamint annak biztosítása, hogy a tehertartó olyan helyzetbe kerüljön, ahol a tehertartó és a felvonóbejáró között biztonságosan elvégezhető az áruk, személyek vagy a személyek és áruk átemelése - lásd a következő részt: §329: a 4.1.1. b) ponthoz tartozó megjegyzések.

4.1.2.8.2 A tehertartó megközelítése

Ahol személyek megközelíthetik a tehertartót, a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a megközelítéskor a tehertartó rögzített állapotát biztosítani lehessen, különösen be- és kirakodáskor.

A gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a tehertartó és a kiszolgáló bejáró közötti szintkülönbség ne okozhasson botlásveszélyt.

§346 A tehertartó megközelítése

A 4.1.2.8.2. pontban előírt követelmény a tehertartó véletlen mozgásából eredő kockázatokkal foglalkozik, amelyek be- és kirakodáskor vagy akkor merülnek fel, amikor a személyek a felvonóbejáróknál belépnek a tehertartóba vagy elhagyják azt. E követelmény teljesítése érdekében az emelési mechanizmust és a vezérlőrendszert úgy kell megtervezni, hogy amíg megközelíthető, a tehertartó a felvonóbejárónál maradjon.

A 4.1.2.8.2. pont első bekezdésében szereplő követelmény alkalmazása nem zárja ki a tehertartó szintezését célzó mozgást, feltéve hogy ezek a szintező mozgások befejeződnek, mire a személyek már hozzáférnek a tehertartóhoz. Továbbá, ha a tehertartó szintje a be- és kirakodás során megváltozhat, szükség lehet a tehertartó szintjének ismételt kiegyenlítésére.

A 4.1.2.8.2. pont második bekezdésében szereplő követelmény kiegészíti az I. melléklet 1.5.15. pontjában megfogalmazott általános követelményt. Az olyan rögzített szinteket kiszolgáló gépeknek, amelyek tehertartóját személyek megközelíthetik, megfelelő megállási pontossággal kell rendelkezniük ahhoz, hogy a tehertartóba való belépés vagy annak elhagyása során elkerülhető legyen a botlásveszély. Ez a követelmény attól függetlenül alkalmazandó, hogy a tehertartó várhatóan személyeket is szállít majd, vagy csupán áruk berakodására szolgál.

4.1.2.8.3 A mozgó tehertartóval való érintkezés veszélyei

Ahol szükséges, a 4.1.2.7. pont második bekezdésében előírt követelmények teljesítése érdekében a mozgásteret normál üzemeltetés közben megközelíthetlenné kell tenni.

Ha felülvizsgálat vagy karbantartás közben fennáll a veszély, hogy a tehertartó alatt vagy felett tartózkodó személyek összezúzódhatnak a tehertartó és bármely rögzített elem között, elegendő helyet kell biztosítani fizikai búvóhely (menekülőfülke) vagy a tehertartó mozgását blokkoló mechanikus eszközök segítségével.

§347 A mozgó tehertartóval való érintkezés

A 4.1.2.8.3. pontban előírt követelmény a rögzített szinteket kiszolgáló, szűkebb értelemben vett emelőgépek, és adott esetben a felszerelt biztonsági alkatrészek esetében alkalmazandó a rögzített szinteket kiszolgáló emelési műveletek biztonságának szavatolása érdekében. Ez a követelmény kiegészíti a 4.1.2.7. pont második bekezdésében előírt követelményt.

A 4.1.2.8.3. pont első bekezdésében foglalt követelményből az következik, hogy a rögzített szinteket kiszolgáló gépek esetében a mozgásteret normál üzemeltetés közben általános szabályként személyek által megközelíthetlenné kell tenni, vagy annak elhelyezése, vagy védelem révén. A fenti általános szabály alól kivételt képezhetnek azok a gépek, amelyek mozgásteret nem tehető megközelíthetlenné, például a lépcsőfelvonók vagy a mozgáskorlátozott személyek számára szolgáló emelőlapok. Ilyen esetben a személyekkel való érintkezés kockázatát más eszközökkel kell elkerülni. Általában több eszköz, például alacsony sebesség, rögzítve tartandó vezérlők és nyomásra érzékeny biztonsági berendezések együttes alkalmazására van szükség.

Más részről, felülvizsgálati vagy karbantartási célokból szükséges lehet a mozgástér megközelítése. A 4.1.2.8.3. pont második bekezdésében előírt követelmény annak kockázatára tér ki, hogy a mozgástérbe felülvizsgálat vagy karbantartás céljából belépő személyek a tehertartó és a mozgásteret korlátozó elemek vagy a tehertartó alatt vagy felett elhelyezkedő akadályok között összezúzódhatnak, ha a tehertartó véletlenül mozgásba lendül. Ez a kockázat hatékonyan megelőzhető, ha gondoskodnak arról, hogy elegendő hely álljon rendelkezésre a tehertartó felett vagy alatt annak legmagasabb és legalacsonyabb pozíciójában, és így elkerülhető legyen az ott dolgozó személyek összezúzódása. Ha nincs elegendő hely ilyen állandó szabad tér biztosításához, mechanikus eszközökkel kell a tehertartót biztonságos helyzetben blokkolni. Lehetővé kell tenni, hogy az ilyen biztonsági berendezések biztonságos helyről elindíthatók legyenek.

4.1.2.8.4 A tehertartóról leeső teher okozta veszély

Ahol fennáll a veszély a tehertartóról leeső teher miatt, a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy ezt a veszélyt el lehessen kerülni.

§348 A tehertartóról leeső terhek

A 4.1.2.8.4. pontban meghatározott követelmény megfogalmazása általános, és gyakorlati alkalmazása a leeső teher okozta kockázat értékelésétől függ. Többek között olyan tényezőket kell figyelembe venni, mint a teher emelési magassága, a gép által szállítandó teher mozgási sebessége, mérete, alakja és súlya, a személyek lehetséges jelenléte a tehertartó alatt és magának a tehertartónak a tervezése. A fenti követelmény alkalmazásának alapvető módja, ha a tehertartóra fizikai korlátot szerelnek, amely megakadályozza a teher leesését.

4.1.2.8.5 Felvonóbejárók

A felvonóbejáróknál tartózkodó személyeknek a mozgó tehertartóval vagy más mozgó részekkel történő érintkezéséből adódó veszélyeket el kell kerülni.

Ha fennáll a veszély, hogy személyek a mozgástérbe eshetnek, amikor a tehertartó nincs a felvonóbejárónál, védőburkolatokat kell felszerelni ennek a veszélynek az elkerülése érdekében. Az ilyen védőburkolatok nem nyílhatnak a mozgástér irányába. Fel kell szerelni őket olyan kapcsolószerkezettel, amelyet a tehertartó helyzete vezérel, és amely megakadályozza:

- a tehertartó veszélyes mozgását, amíg a védőburkolatok nincsenek becsukva és lezárva,*
- a védőburkolat veszélyes kinyitását, amíg a tehertartó meg nem áll a megfelelő felvonóbejárónál.*

§349 A felvonóbejárók biztonsága

A 4.1.2.8.5. pontban meghatározott követelmény felvonóbejáróknál tartózkodó személyeket érintő veszélyekkel foglalkozik. A rögzített szinteket kiszolgáló, szűkebb értelemben vett emelőgépek, és adott esetben a felszerelt biztonsági alkatrészek esetében alkalmazandó az ilyen emelési műveletek biztonságának szavatolása érdekében. A szöveg két veszélyt említ: a mozgó tehertartóval vagy a gép más mozgó részeivel való érintkezésből adódó veszély (például a tehertartó általi elgázolás vagy összezúzóadás vagy a mozgó részekbe való beszorulás veszélye), valamint annak veszélye, hogy amikor a tehertartó nincs a felvonóbejárónál, az ott tartózkodó személyek a magasból a mozgástérbe eshetnek. Gyakran mindkét veszéllyel szemben ugyanazok az eszközök nyújtanak védelmet.

A lépcsőfelvonó gyártójának intézkednie kell a lépcsőkről való leesés kockázatának a felvonóba való beszállás és az onnan történő kiszállás során történő csökkentéséről, de nem elvárás vele szemben, hogy a felvonóbejárótól való leesés kockázatának megelőzése érdekében védőburkolatot szereljen fel, mivel a kockázat a lépcsőfelvonó jelenlététől függetlenül fennáll.

A 4.1.2.8.5. pont második bekezdésében említett egymáshoz kapcsolt védőburkolatok lehetnek a felvonóbejárat ajtóit, amelyek a tehertartó távollétében megakadályozzák a mozgástérhez való hozzáférést, vagy olyan korlátok, amelyek megakadályozzák, hogy a személyek megközelíthessék a mozgástérrel. Az ilyen védőburkolatokra vonatkozó előírások az egyes gépkategóriákra vonatkozó

harmonizált szabványokban található. A biztonsági távolságról,¹⁸⁷ a mozgatható védőburkolatok tervezéséről¹⁸⁸, a védőburkolatok kapcsolószerkezeteiről¹⁸⁹ és a géphez való hozzáférést biztosító munkaállványokról vagy átjárókról való leesés megelőzését célzó eszközökről¹⁹⁰ szóló harmonizált szabványok szintén relevánsak lehetnek a felvonóbejáróknál található védőburkolatok tervezése szempontjából.

Megjegyzendő, hogy a személyek rögzített szintek közötti emelésére tervezett gépekhez tartozó felvonóbejárók lezárására szolgáló eszközök szerepelnek az V. mellékletben található indikatív listában – lásd a következő részt: §389: a IV. melléklet 17. pontjához tartozó megjegyzések.

4.1.3 A célra való alkalmasság

Amikor emelőgépet vagy emelőtartozékokat először hoznak forgalomba vagy helyeznek üzembe, a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének gondoskodnia kell a megfelelő intézkedések megtételével, vagy azok végrehajtásával, hogy a használatra kész gép vagy az emelőtartozék – akár kézi, akár energia általi meghajtású – biztonságosan eleget tesz meghatározott céljainak.

A 4.1.2.3. pontban említett statikai és dinamikai vizsgálatokat el kell végezni minden üzembe helyezendő emelőgépen.

Ha a gépet nem lehet a gyártó vagy meghatalmazott képviselője telephelyén összeállítani, a használat helyén kell végrehajtani a megfelelő intézkedéseket. Egyébként az intézkedéseket meg lehet tenni a gyártó telephelyén és a használat helyén is.

§350 A célra való alkalmasság ellenőrzése

A 4.1.3. pont első bekezdésében foglalt követelmény a szűk értelemben vett emelőgépek, a cserélhető emelőberendezések és az emelőtartozékok esetében alkalmazandók.

A követelmény célja a valamennyi forgalomba hozott vagy üzembe helyezett emelőgép, cserélhető emelőberendezés vagy emelőtartozék sértetlenségének és hibátlan működésének (vagyis „célra való alkalmasságának”) biztosítása. A 4.1.3. pont első bekezdésében előírt intézkedések célja nem a gép tervezésének, hanem a gép kialakítása és összeállítása teljességének, valamint a vezérlők és a biztonsági berendezések megfelelő működésének ellenőrzése.

Ez a követelmény azt jelenti, hogy a gép gyártójának biztosítania kell, hogy a szükséges vizsgálatokat és ellenőrzéseket még azelőtt elvégzik, hogy a felhasználó először üzembe helyezné a gépet. Ezeket a vizsgálatokat nem kötelező független

¹⁸⁷ EN ISO 13857:2008 Gépek biztonsága. Biztonsági távolságok a veszélyes terek felső és alsó végtaggal való elérése ellen (ISO 13857:2008).

¹⁸⁸ EN 953:1997+A1:2009 Gépek biztonsága. Védőburkolatok. A rögzített és a nyitható védőburkolatok kialakításának és beépítésének általános követelményei.

¹⁸⁹ EN 1088:1995+A2:2008 Gépek biztonsága. A védőburkolatokkal összekapcsolt reteszelőberendezések. A kialakítás és a kiválasztás elvei.

¹⁹⁰ EN ISO 14122-2:2001 Gépek biztonsága. Gépi berendezések helyhez kötött feljárói. 2. rész: Kezelőállások és kezelőhidak (ISO 14122-2:2001).

vagy külső vizsgálati testülettel elvégeztetni. Elvégezheti azokat maga a gyártó, vagy a nevében eljáró bármely megbízott személy vagy szerv.

A gép célra való alkalmasságának ellenőrzéséhez szükséges, a gyártó által vagy nevében a gép összeszerelését követően de még első üzembe helyezését megelőzően teendő intézkedések nem tévesztendőek össze azokkal a vizsgálatokkal, amelyeket a nemzeti jogszabályok az emelőgép működés során történő ellenőrzéséhez kapcsolódóan írhatnak elő – lásd a következő részt: §140: a 15. cikkhez tartozó megjegyzések.

§351 Statikai és dinamikai vizsgálatok

A 4.1.3. pont második bekezdése kimondja, hogy az első bekezdésben előírt „intézkedéseknek” minden szűk értelemben vett emelőgép vagy cserélhető emelőberendezés esetében magukban kell foglalniuk a 4.1.2.3. pontban említett statikai és dinamikai túlterhelési vizsgálatokat. Általános szabály szerint a statikai és dinamikai vizsgálatok egységvizsgálatok, amelyeket azok összeszerelését követően és első üzembe helyezésüket megelőzően minden egyes gépen el kell végezni. Ez különösen fontos, ha a gyártási folyamatban kézi hegesztést alkalmaztak, mivel az előírt túlterheléssel végzett dinamikai és statikai vizsgálat elősegíti a hegesztésben fellépő feszültségek enyhítését.

Egyes sorozatgyártásban készülő gépkategóriák esetében, ahol az alkalmazott gyártási módszereknek és a megfelelően dokumentált minőségellenőrzési rendszer alkalmazásának köszönhetően biztosítható, hogy összeszerelést követően valamennyi gyártott gép azonos tulajdonságokkal fog rendelkezni, a gépek megfelelő számú mintáján végzett statikai vagy dinamikai vizsgálatok úgy tekinthetők, hogy azok eleget tesznek a 4.1.3. pont második bekezdésében szereplő követelménynek.

Az ilyen statikai és dinamikai vizsgálatok elvégzésének feltételeit rendszerint az adott gépkategóriára vonatkozó harmonizált szabványok határozzák meg. A kapcsolódó vizsgálati jelentéseket bele kell foglalni a gépet kísérő használati utasításba – lásd a következő részt: §361: a 4.4.2. d) ponthoz tartozó megjegyzések. Egyes harmonizált szabványok tartalmazzák az ilyen vizsgálati jelentések mintaformátumát.

§352 A célra való alkalmasság ellenőrzése a használat helyén

Mivel a 4.1.3. pont első és második bekezdésében előírt, a célra való alkalmasság biztosításához szükséges intézkedéseket a gép összeszerelését követően kell végrehajtani, a 4.1.3. pont harmadik bekezdése tisztázza, hogy azon emelőgépek, például az emelődaruk esetében, amelyeket nem lehet a gyártó telephelyén összeállítani, hanem kizárólag a használat helyén szerelhetők össze, a szükséges vizsgálatokat és ellenőrzéseket a használat helyén kell végrehajtani. Más, a gyártó telephelyén összeállítható emelőgép esetében a gyártó eldöntheti, hogy a szükséges vizsgálatokat és ellenőrzéseket saját telephelyén vagy a használat helyén kívánja végrehajtani.

4.2 A NEM KÉZI ERŐVEL MŰKÖDTETETT GÉPEKRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

4.2.1 Mozgások vezérlése

A gép vagy részelemei mozgásainak vezérléséhez rögzítve tartandó vezérlőelemeket kell használni. Ugyanakkor, rész- vagy teljes mozgásoknál, ahol nem áll fenn a teher vagy a gép ütközésének veszélye, ezeket az elemeket helyettesíteni lehet a meghatározott szinteken automatikus megállásokat lehetővé tevő vezérléssel anélkül, hogy a mozgást vezérlő kezelőelemet folyamatosan működtetni kellene.

§353 A gép vagy a teher mozgásainak vezérlése

A 4.2.1. pontban szereplő követelmény a szűk értelemben vett emelőgépek, a cserélhető emelőberendezések és az irányított mozgó részekkel rendelkező emelőtartozékok esetében alkalmazandók. A rögzítve tartandó vezérlőelemek célja annak biztosítása, hogy a kezelő folyamatosan ellenőrzés alatt tartsa a gép és a teher mozgását. A 4.2.1. pontban meghatározott, az ezen általános szabály alóli kivétel az olyan gépek mozgására vonatkozik, ahol nem áll fenn a veszélye, hogy a teher vagy a gép személyekkel, akadályokkal vagy más gépekkel összeütközik. A kivétel például az olyan vezetett teher mozgásának vezérlése esetén alkalmazandó, ahol a mozgástér a normál üzemelés során teljességgel megközelíthetetlen – lásd a következő részt: §343: az I. melléklet 4.1.2.7. pontjához tartozó megjegyzések.

4.2.2 Tehervezérlés

A legalább 1000 kilogramm legnagyobb teherbírású gépeket, valamint a 40000 Nm billentőnyomaték feletti gépeket el kell látni olyan szerkezettel, amely figyelmezteti a vezetőt és megakadályozza a teher veszélyes mozgását:

- *a gép túlterhelése esetén, akár a legnagyobb terhelés következtében, akár a túlzott teher miatt előálló legnagyobb nyomaték következtében, vagy*
- *a billentőnyomaték meghaladása esetén.*

§354 A túlterhelés és az alulterhelés megelőzése

A 4.2.2. pontban meghatározott követelmény a legalább 1000 kilogramm legnagyobb teherbírással vagy a legalább 40000 Nm billentőnyomatékkal rendelkező, szűk értelemben vett emelőgépekre és cserélhető emelőberendezésekre, valamint a túlterhelés és felborulás megelőzése érdekében az ilyen gépekre szerelt biztonsági alkatrészekre vonatkozik.

A 4.2.2. pontban előírt követelmény célja annak megakadályozása, hogy a gépet szándékosan vagy akaratlanul a gyártó által meghatározott legnagyobb teherbírást meghaladó teher emelésére, illetve olyan módon használják, hogy túllépjék a billentőnyomatékokot. A gép túlterhelése a teher tartó alkatrészek azonnali meghibásodásához vagy a gép feldőléséhez vagy felborulásához vezethet. A gép ismétlődő túlterhelése ezenkívül a teher tartó alkatrészek túlzott elhasználódását eredményezheti, amely bizonyos időn belül meghibásodáshoz vezet.

A 4.2.2. pont figyelembe veszi, hogy az előrelátható használati feltételek mellett előfordulhat, hogy a kezelő helytelenül méri fel az emelendő teher súlyát, és túlságosan nehéz teher emelését kísérelheti meg, vagy olyan helyzetbe kívánhatja emelni a terhet, amely a stabilitás elvesztését eredményezi. Ez a követelmény éppen ezért a gép előrelátható rendellenes használatát hivatott megelőzni – lásd a következő részt: §173: az 1.1.2. a) ponthoz tartozó megjegyzések.

A biztonsági berendezések kiválasztása az adott gép kategóriájától és jellemzőitől függ. Az emelőgépek legtöbb kategóriája esetében a felszerelendő berendezéseket a vonatkozó harmonizált szabványok határozzák meg. A terhelés- és nyomatékszabályozó berendezéseknek általában képesnek kell lenniük a releváns paraméterek, például a teher súlya, a teher helyzete és a teher által létrehozott billentőnyomaték mérésére vagy kiszámítására. Ezek a berendezések a legnagyobb teherbírás vagy billentőnyomaték elérése előtt figyelmeztetést küldenek a kezelőnek annak érdekében, hogy a kezelő megakadályozhassa a gép túlterhelését vagy a teher olyan helyzetbe történő emelését, amely felboruláshoz vezetne. A biztonsági berendezéseket úgy kell beépíteni a vezérlőrendszerbe, hogy az megakadályozza a gép vagy a teher veszélyes mozgását, ha túllépi a legnagyobb teherbírást vagy a billentőnyomatékot. A gép olyan mozgása, amely nem okoz veszélyt, megengedhető.

Szükség lehet olyan eszközök biztosítására is, amelyekkel felülírható egy terhelés- vagy nyomatékszabályozó berendezés parancsa, például túlterhelési vizsgálatok végzéséhez vagy a teher biztonságos helyzetbe történő visszatérítéséhez. Ebben az esetben meg kell hozni a szükséges intézkedéseket a felülírási funkció rendellenes használatának megakadályozása érdekében, például üzemmódválasztó biztosításával – lásd a következő részt: §204: az 1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések – vagy azáltal, hogy a felülírás-vezérlőt a normál munkaállásból nem elérhető helyen helyezik el. A sürgősségi szolgálatok általi használatra szánt gépek esetében ezenkívül szükség lehet még annak engedélyezésére, hogy a szakképzett kezelők felülírassák egy teher- vagy nyomatékvezérlő berendezés parancsát, például tűz- vagy robbanásveszély kezelése érdekében.

A tehervezérlésre nincs szükség, ha az nem járul hozzá a gép biztonságához. A tehertartó szerkezettel, például egy öntőkanállal felszerelt gép esetében, amely szerkezet megakadályozza a gép legnagyobb teherbírásánál nehezebb teher felemelését, a tehervezérlés követelménye nem alkalmazandó.

§355 Tehervezérlés ipari targoncákon

Az 1991. június 14-i tanácsi ülés jegyzőkönyvében szereplő nyilatkozat elismerte, hogy a tehervezérlésre vonatkozó követelmény az ipari targoncák esetében problémákat okozhat:

„A Tanács és a Bizottság megállapította, hogy a tudomány jelenlegi állása szerint egyes gépek, ideértve az ipari targoncákat is, nem tesznek maradéktalanul eleget ennek a követelménynek. E szempont alkalmazásában felmerülő problémákat vizsgálat céljából be kell nyújtani a gépekkel foglalkozó bizottsághoz.”

A 98/37/EK irányelv 6. cikkének (2) bekezdése által létrehozott gépekkel foglalkozó bizottság jelezte, hogy az „ipari targoncákkal” kapcsolatos fenti nyilatkozat a

teleszkópos rúddal (teleszkópos fogantyúval) rendelkező változtatható kinyúlású targoncákra nem, hanem csupán az oszlopos targoncákra vonatkozik, mivel a változtatható kinyúlású targoncák könnyedén felszerelhetők olyan eszközökkel, amelyek megakadályozzák a billentőnyomatéknak felemelt súly által okozott túllépését.¹⁹¹

A Tanács és a Bizottság 1991. június 14-i nyilatkozata a 2006/42/EK irányelv I. melléklete 4.2.2. pontjában meghatározott követelmény alkalmazása tekintetében az oszlopos targoncákra továbbra is érvényes. Várakozások szerint azonban a tudomány állása olyan mértékben fog fejlődni, amely közel lehetővé teszi a 4.2.2. pontban szereplő követelmény teljesítését. Ezt a fejlődést a vonatkozó harmonizált szabványok felülvizsgálata is tükrözni fogja.

4.2.3 Kábellel megvezetett berendezések

Kötélpályákat, vontatókat vagy vontatóállványokat ellensúllyal vagy olyan szerkezettel kell ellátni, amely biztosítja a kötélfeszesség állandó szabályozását.

§356 Vezetőkábelek

Ez a követelmény a szállítókötelekre felfüggesztett és vontatókötelek által húzott tehertartóval rendelkező emelőgépekre, például az áruszállításra szolgáló kötélpályákra vonatkozik. Ezenkívül a vontatókötelek által felfüggesztett tehertartóval rendelkező gépekre, például a csak áruszállításra szolgáló felvonókra vagy az építkezéseken használt felvonókra is alkalmazandó. Az ilyen kötelek megfelelő feszültségének fenntartása elengedhetetlen a szükséges súrlódási erő létrehozásához annak biztosítása érdekében, hogy a kötelek megfelelően feszüljenek a dobok, csigák és tárcsák körül, és hogy ezek ne hagyják el terelőiket.

¹⁹¹ A gépekkel foglalkozó bizottság 2005. február 9-i ülése.

4.3 INFORMÁCIÓK ÉS JELÖLÉSEK

4.3.1 Láncok, kötelek és hevederek

Minden emelőlánc-, kötél- vagy hevederszakaszon, amely nem része egy egységnek, el kell helyezni egy jelölést, vagy ahol ez nem lehetséges, egy lemezt vagy eltávolíthatatlan gyűrűt, amely feltünteti a gyártó vagy meghatalmazott képviselője nevét és címét és a vonatkozó tanúsítványt azonosító hivatkozást.

A fenti tanúsítványnak legalább az alábbi információkat kell tartalmaznia:

- a) a gyártó neve és címe, és ahol indokolt, a meghatalmazott képviselő neve és címe;*
- b) a lánc vagy kötélléírása, amely tartalmazza:
 - névleges méretét,*
 - szerkezetét,*
 - az alapanyagát, és*
 - az alapanyagon végzett minden különleges metallurgiai kezelést,**
- c) az alkalmazott vizsgálati módszert;*
- d) azt a legnagyobb megengedhető terhelést, amelynek használat közben a láncot vagy kötelet ki lehet tenni. A tervezett alkalmazások alapján értéksorozatot lehet megadni.*

§357 Láncokra, kötelekre és hevederekre vonatkozó információk és ezek jelölése

A 4.3.1. pontban meghatározott követelmények az 1. cikk (1) bekezdésének e) pontjában említett és a 2. cikk e) pontjában meghatározott termékekre vonatkoznak – lásd a következő részt: §44: a 2. cikk e) pontjához tartozó megjegyzések.

A 4.3.1. pont által előírt jelölések kiegészítik az 1.7.3. pontban a jelölésekre vonatkozó követelményeket – lásd a következő részt: §250: az 1.7.3. ponthoz tartozó megjegyzések.

Ezek a jelölési követelmények a lánc, kötéllé vagy heveder gyártója által forgalomba hozott termékek esetében alkalmazandók. A jelölés elhelyezhető az ömlesztett lánc-, kötél- vagy hevedertekercseken, -dobokon, -gombolyagokon, -orsókon vagy -kötegeken. A jelölést viselő lemeznek vagy gyűrűnek eltávolíthatatlannak kell lennie, tehát nem szabad, hogy azt a tárolás és a szállítás során véletlenül eltávolíthassák. Javasolt a CE-jelölést ugyanezen a helyen feltüntetni – lásd a következő részeket: §141: a 16. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §387: a III. melléklethez tartozó megjegyzések.

Ennélfogva a jelölési követelmények a lánc, kötéllé vagy heveder gyártója által már forgalomba hozott termékekből vágott, emelőgépbe vagy emelőtartozékba való beépítésre szánt lánc-, kötél- vagy hevederszakaszokra nem alkalmazandók. Következésképpen az emelőgépbe vagy emelőtartozékba beépített lánc-, kötél- vagy hevederszakaszoknak nem kell viselniük ezeket a jelöléseket.

A láncok, kötelek és hevederek forgalmazóinak azonban gondoskodniuk kell arról, hogy a kapcsolódó EK-megfelelési nyilatkozatot, a lánc, kötél vagy heveder jellemzőit meghatározó tanúsítványra való hivatkozást, valamint a gyártó használati utasítását mellékeljék az emelőgépek vagy az emelőtartozékok gyártói, illetve a felhasználók számára biztosított lánc-, kötél- vagy hevederszakaszok mellé – lásd a következő részt: §44: a 2. cikk e) pontjához tartozó megjegyzések.

A lánc, kötél vagy heveder tanúsítványában és EK-megfelelési nyilatkozatában szereplő információkat az azon emelőgéphez vagy emelőtartozékhoz tartozó gyártói műszaki dokumentációban is fel kell tüntetni, amelyekbe a láncot, kötelet vagy hevedert beépítik – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések.

A 4.3.1. pont második bekezdésében említett tanúsítványnak tartalmaznia kell a kötél, lánc vagy heveder műszaki jellemzőit. A vonatkozó harmonizált szabványok tartalmazzák e tanúsítvány mintaformátumát.

A 4.3.1. c) pontban említett vizsgálati módszer a lánc, kötél vagy heveder legkisebb szakítószilárdságának meghatározásához szükséges mintavizsgálat során alkalmazott módszer – lásd a következő részeket: §340 és §341: a 4.1.2.4. és a 4.1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések. Ahol a megfelelő alkalmazandó vizsgálati módszerről harmonizált szabvány rendelkezik, elegendő a szabványra való hivatkozás megadása.

A 4.3.1. d) pontban előírt információknak lehetővé kell tenniük, hogy az emelőgép vagy az emelőtartozék gyártója megfelelő biztonsági tényezővel rendelkező láncot, kötelet vagy hevedert választhasson, figyelembe véve az emelőgép vagy az emelőtartozék rendeltetésszerű használatát és azt a legnagyobb megengedhető terhelést, amelynek a láncot, kötelet vagy hevedert használat közben ki lehet tenni. A lánc, kötél vagy heveder gyártójának ezért fel kell tüntetnie a lánc, kötél vagy heveder legkisebb szakítószilárdságát.

Noha a 4.3.1. pont nem írja elő, hogy a második bekezdésben szereplő tanúsítványt mellékelni kell a termékhez, a tanúsítványban szereplő információknak elérhetőnek kell lenniük az emelőgép vagy az emelőtartozék gyártója vagy felhasználója számára annak érdekében, hogy utóbbiak olyan köteleket, láncokat vagy hevedereket választhassanak, amelyek a rendeltetési célra alkalmasak és a megfelelő biztonsági tényezővel és műszaki jellemzőkkel rendelkeznek – lásd a következő részeket: §337–§341: a 4.1.2.3., a 4.1.2.4. és a 4.1.2.5. ponthoz tartozó megjegyzések.

Ennélfogva javasolt az EK-megfelelési nyilatkozatot, a 4.3.1. pont második bekezdésében említett információkat és a láncra, kötélre vagy hevederre vonatkozó utasításokat egyetlen dokumentumban összefoglalni.

4.3.2 Teheremelő eszközök

A teheremelő eszközökön fel kell tüntetni a következő adatokat:

- *az anyag azonosítását, ahol ez az információ a biztonságos használatához szükséges,*
- *a legnagyobb teherbírást.*

Azoknak a teheremelő eszközöknek az esetében, amelyeken a jelölés elhelyezése fizikailag lehetetlen, az első bekezdésben említett adatokat egy lemezen vagy valamely más eszközön kell feltüntetni, és azt biztonságosan az eszközhöz kell rögzíteni.

Az adatoknak olvashatóaknak kell lenniük, és olyan helyen kell elhelyezni azokat, ahol tartósan megmaradnak a megmunkálás, elhasználódás stb. mellett, illetve nem csökkentik az eszköz szilárdságát.

§358 Teheremelő eszközök jelölése

A 4.3.2. pontban foglalt jelölési követelmények a teheremelő eszközökre vonatkoznak – lásd a következő részt: §43: a 2. cikk d) pontjához tartozó megjegyzések. Ezek a követelmények kiegészítik az 1.7.3. pontban a gépek jelölésére vonatkozóan előírt követelményeket.

Ha a teheremelő eszközt tartósan összeépített alkatrészekből gyártják, a gépegyüttest egyetlen teheremelő eszközként kell megjelölni. Ha a hevederek vagy más teheremelő eszközök önálló teheremelő eszközként használható alkatrészeit forgalomba hozzák, ezeken az alkatrészeken a 4.3.2. pontban előírt jelöléseket kell feltüntetni. Ugyanakkor, az önálló teheremelő eszközként nem használható alkatrészeknek nem kell viselniük ezeket a jelöléseket.

A hevederek acélalkatrészeire vonatkozó harmonizált szabványok meghatároznak egy jelölésekre vonatkozó kódrendszert. Ha az ilyen alkatrészek önálló teheremelő eszközként használhatók, a kódolt jelölés a 4.3.2. pontban előírt követelménynek megfelelőnek tekinthető, feltéve hogy a gyártó használati utasítása feloldja a kód jelentését – lásd a következő részt: §360: a 4.4.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

A CE-jelölést az 1.7.3. és a 4.3.2. pontban előírt jelölésekkel egy helyen kell feltüntetni – lásd a következő részt: §387: a III. mellékletéhez tartozó megjegyzések.

4.3.3 Emelőgép

A legnagyobb teherbírást a gépen feltűnő helyen kell feltüntetni. Ennek a jelölésnek olvashatónak, maradandónak és nem kódolt formátumúnak kell lennie.

Ahol a legnagyobb teherbírás a gép összeállításától függ, minden kezelőállást el kell látni egy teherbírási adatlappal, amely lehetőleg diagramokkal vagy táblázatokkal tünteti fel a különböző összeállításokra megengedett teherbírást.

A kizárólag áruk emelésére tervezett gépen, amely fel van szerelve személyek által is megközelíthető tehertartóval, jól láthatóan és maradandóan fel kell tüntetni, hogy a személyek emelésére tilos használni. Ennek a figyelmeztetésnek minden megközelíthető helyről jól kell látszania.

§359 Emelőgépek jelölése

A 4.3.3. pontban szereplő követelmények a szűk értelemben vett emelőgépek és a cserélhető emelőberendezések esetében alkalmazandók. Kiegészítik az 1.7.3. pontban a gépek jelölésére vonatkozóan előírt követelményeket.

A 4.3.3. pont kimondja, hogy a legnagyobb teherbírást „feltűnő helyen” kell feltüntetni. Ez az 1.7.3. pontban szereplő és az egyéb jelölésekre vonatkozóan erőteljesebb követelmény, előbbieknél ugyanis csak „láthatóan” kell lenniük. Ebből az következik, hogy a legnagyobb teherbírást úgy kell feltüntetni a gépen, hogy azt a kezelők jól láthassák. A legnagyobb teherbírást kilogrammban kell megadni.

Ugyanakkor, a 4.3.3. pont második bekezdésében említett teherbírási adatlapnak, amely a gép valamennyi munkaállására vonatkozóan feltünteti a legnagyobb teherbírást, az érintett munkaállásból kell jól láthatóan lennie.

A 4.3.3. pont harmadik bekezdése egyes csak áruk emelésére tervezett gépek előrelátható rendellenes használatának kockázatát említi – lásd a következő részt: §175: az 1.1.2. c) ponthoz tartozó megjegyzések. A személyek által is megközelíthető tehertartóval felszerelt gépeken, például a csak áruk emelésére szolgáló felvonókon megfelelő figyelmeztetést kell elhelyezni azon személyek számára, akik a tehertartóban kívánnának utazni. E figyelmeztetésre a gépre vonatkozó információkról és figyelmeztetésekről szóló, az I. melléklet 1.7.1. pontjában foglalt követelmények alkalmazandók.

4.4 HASZNÁLATI UTASÍTÁS

4.4.1 Teheremelő eszközök

Minden teheremelő eszközhöz vagy kereskedelmi szempontból nem megosztható gyártási sorozatú teheremelő eszközhöz mellékelni kell használati utasítást, amely legalább a következő adatokat tartalmazza:

- a) a tervezett használatot;*
- b) használati korlátozásokat (különösen azoknál a teheremelő eszközöknél, mint például a mágneses vagy vákuumos emelőlapok, amelyek nem felelnek meg teljes mértékben a 4.1.2.6. e) pontnak);*
- c) az összeszerelésre, a használatra és a karbantartásra vonatkozó utasításokat;*
- d) az alkalmazott statikai vizsgálati tényezőket.*

§360 Teheremelő eszközökre vonatkozó utasítások

A 4.4.1. pontban foglalt követelmények a teheremelő eszközökre, többek között a hevederekre és azok önálló teheremelő eszközként használható alkatrészeire vonatkoznak – lásd a következő részt: §43: a 2. cikk d) pontjához tartozó megjegyzések.

A teheremelő eszközökre vonatkozó utasítások belefoglalhatók a kereskedelmi tájékoztató dokumentumba, például egy katalógusba, de a gyártónak gondoskodnia kell arról, hogy a dokumentum egy példányát mellékelje az egyes teheremelő berendezésekhez vagy azok tételeihez.

A b) pont azokra az eszközökre, például a mágneses vagy pneumatikus emelőlapokra vonatkozik, amelyek nem minden esetben felelnek meg teljes mértékben a 4.1.2.6. e) pontban foglalt követelménynek. A gyártónak jeleznie kell ezeket az eseteket, és tájékoztatnia kell a felhasználót, hogy az érintett teheremelő eszközök nem használhatók olyan területek felett, ahol személyek tartózkodhatnak.

4.4.2 Emelőgép

Az emelőgépekhez mellékelni kell használati utasítást, amely az alábbi információkat tartalmazza:

- a) a gép műszaki jellemzői és különösen:
 - a megengedett legnagyobb teherbírás, és ahol indokolt, a 4.3.3. pontban leírt terhelési adatlap vagy táblázat másolata,
 - a reakcióerők az alátámasztási és rögzítési pontoknál, és ahol lehet, a vontatók jellemzői,
 - ahol indokolt, az ellensúly meghatározása és telepítési eszközei;*
- b) a karbantartási napló tartalma, ha azt nem mellékelik a géphez;*
- c) kezelési utasítás, különösen a működtetésre vonatkozóan, ha a kezelőnek nincs közvetlen rálátása a teherre;*
- d) ahol indokolt, a gyártó vagy meghatalmazott képviselője által vagy számára elvégzett statikai és dinamikai vizsgálat részleteit tartalmazó jegyzőkönyv;*
- e) a 4.1.3. pontban hivatkozott szükséges utasítások a gép első üzembe helyezése előtt elvégzendő intézkedésekről, ha a gépet nem a gyártó telephelyén szerelték össze abban a formában, ahogyan használni fogják.*

§361 Emelőgépekre vonatkozó utasítások

A 4.4.2. pontban szereplő követelmény a szűk értelemben vett emelőgépek és a cserélhető emelőberendezések esetében alkalmazandó.

A 4.4.2. a) pont első francia bekezdése megismétli annak fontosságát, hogy a felhasználót és a kezelőt tájékoztatni kell a gép teherbírási korlátairól.

A 4.4.2. a) pont második és harmadik francia bekezdése az emelőgép üzembe helyezéséhez kapcsolódik annak stabilitásának biztosítása érdekében. Ezek a követelmények kiegészítik az I. melléklet 1.7.4.2. i) és o) pontjaiban a beépítésre és a stabilitásra vonatkozó utasításokkal kapcsolatos általános követelményeket.

A 4.4.2. b) pont a karbantartási naplót említi. A gyártónak nem kötelessége karbantartási naplót biztosítani. Ugyanakkor javasolt olyan karbantartási naplóról gondoskodni, amelyben feltüntették a felhasználó által elvégzendő megelőző karbantartási műveleteket és azok gyakoriságát, mivel ez praktikus módja az I. melléklet 1.7.4.2. r) pontjában előírt karbantartási utasítások biztosításának.

Még ha az emelőgép gyártója nem mellékel is ilyen karbantartási naplót, a 4.4.2. b) pont előírja számára, hogy annak tartalmára vonatkozóan tanácsal kell szolgálnia. Egyes gépkategóriák esetében a harmonizált szabványok szabványos formátumot írhatnak elő a karbantartási napló tartalmára vonatkozóan, amely megkönnyíti annak a felhasználók, az ellenőrök és a karbantartást végző személyzet általi használatát.

A 4.4.2. c) pont elismeri, hogy a gyártó által a 4.1.7.2. pont első bekezdésében meghatározott követelmény teljesítése érdekében tett intézkedések ellenére továbbra is előfordulhat, hogy a kezelő bizonyos működési körülmények között, például a működési térben található akadályok miatt nem lát rá megfelelően a teherre. A

gyártónak ezért útmutatást kell nyújtania a felhasználónak az ilyen elégtelen rálátás ellensúlyozását célzó intézkedésekre vonatkozóan.

A 4.4.2. d) és e) pont azokra az intézkedésekre utal, amelyeket a gyártónak az I. melléklet 4.1.3. pontjával összhangban az emelőgép célra való alkalmasságának ellenőrzése érdekében kell tennie.

A d) pont a 4.1.3. pont második bekezdésében említett statikai és dinamikai vizsgálatokat említi. A kapcsolódó vizsgálati jelentéseket bele kell foglalni a használati utasításba. Ez a felhasználó számára igazolja, hogy a szükséges vizsgálatokat a gyártó vagy a nevében eljáró személy vagy testület elvégezte.

Az e) pont akkor alkalmazandó, ha a gépet nem a gyártó telephelyén szerelik össze, és ezért annak célra való alkalmasságát a gyártó nevében a használat helyén kell ellenőrizni – lásd a 4.1.3. ponthoz tartozó megjegyzéseket. Ebben az esetben a gyártó használati utasításának tartalmaznia kell a szükséges intézkedések végrehajtására vonatkozó utasításokat annak érdekében, hogy a használat helyén meg lehessen tenni a szükséges intézkedéseket. Megjegyzendő, hogy ez a követelmény nem jelenti azt, hogy a gyártó azon kötelessége, hogy a gép első üzembe helyezését megelőzően ellenőrizze a gép célra való alkalmasságát, átruházható a felhasználóra.

5. A FÖLD ALATTI MUNKÁRA SZÁNT GÉPEKRE VONATKOZÓ KIEGÉSZÍTŐ ALAPVETŐ EGÉSZSÉGVÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK

A föld alatti munkára szánt gépeket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy megfeleljenek az ebben a fejezetben leírt valamennyi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelménynek (lásd Általános alapelvek, 4. pont).

§362 A föld alatti munkára szánt gépekre vonatkozó kiegészítő követelmények

Az I. melléklet 5. része meghatározza a föld alatti munkára szánt gépekre vonatkozó kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket. Ezek az érintett gépekre az I. melléklet 1. részében, és adott esetben az I. melléklet más részeiben szereplő vonatkozó követelményeken túl alkalmazandók – lásd a következő részt: §163: a 4. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

A „föld alatti munka” kifejezés korlátozott alkalmazását az 1991. június 20-i tanácsi ülés jegyzőkönyve jelezte, amikor ezeket a követelményeket bevezették a gépekről szóló irányelvbe:

„A föld alatti gépjárműparkolóknak, föld alatti bevásárlóközpontokban, pincékben, gombházakban és hasonló helyeken végzett munka nem tekinthető föld alatti munkának.”

Következésképpen, az 5. részben meghatározott kiegészítő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények a föld alatti bányákban és kőfejtőkben, nem pedig a földszint alatt elhelyezkedő épületekben végzett munkára szánt gépekre vonatkoznak.

Megjegyzendő, hogy egyes föld alatti munkára szánt gépkategóriák szerepelnek a IV. mellékletben felsorolt azon gépkategóriák között (12.1 és 12.2. pont), amelyek esetében a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett megfelelőségértékelési eljárások valamelyikét kell alkalmazni.

5.1. A STABILITÁS HIÁNYÁBÓL EREDŐ VESZÉLYEK

A géppel hajtott alátámasztó biztosítóberendezést úgy kell megtervezni és gyártani, hogy az előreléptetésnél a kijelölt irány tartható legyen, és ne csúszhasson el a terhelés felvétele közben és terhelés eltávolítása után. A berendezést az egyedi hidraulikus támok felső lapjain rögzítők pontokkal kell ellátni.

5.2. MOZGÁS

A géppel hajtott alátámasztó biztosítóberendezésnek lehetővé kell tennie a személyek akadálytalan mozgását.

§363 Géppel hajtott alátámasztó biztosítóberendezések

Az 5.1. és az 5.2. pontban foglalt követelmények az önjáró hidraulikus alátámasztó biztosítóberendezésekre vonatkoznak, amelyeket a fejtési front alátámasztására

használnak. Az 5.1. pontban meghatározott követelmények kiegészítik a stabilitásra vonatkozóan az 1.3.1. pontban megfogalmazott általános követelményt.

A géppel hajtott alátámasztó biztosítóberendezésekre vonatkozó előírásokat az EN 1804 sorozat szabványai tartalmazzák.

5.3. VEZÉRLŐBERENDEZÉSEK

A sínpályán mozgó gépek esetében a gyorsító- és fékberendezések irányításának kézi működtetésűnek kell lennie. Az indítóberendezés azonban lehet lábbal irányítható.

A géppel hajtott alátámasztó biztosítóberendezés vezérlőberendezéseit úgy kell megtervezni és gyártani, hogy helyváltoztatási műveleteknél a kezelőt egy beépített elem védje. A vezérlőberendezéseket védeni kell az alátámasztás véletlen elengedésével szemben.

§364 Vezérlőberendezések

Az 5.3. pont első bekezdésében meghatározott követelmények a sínpályán mozgó, föld alatti bányákban való használatra szánt gépek vezérlőberendezéseire vonatkoznak. Ezek kiegészítik az 1.2.2. pontban a vezérlőberendezésekre vonatkozó általános követelményeket, illetve a 3.3.1. pontban a mozgó gépek vezérlőberendezéseire vonatkozóan előírt követelményeket.

A második bekezdésben szereplő követelmények a géppel hajtott alátámasztó biztosítóberendezések vezérlőberendezésének tervezésére és elhelyezésére vonatkoznak.

5.4. LEÁLLÍTÁS

A föld alatti alkalmazásra használt sínen közlekedő önjáró gép vezérlő körébe a gép mozgására ható éberségi berendezést kell felszerelni, hogy a mozgás leálljon, ha a vezető nem uralja a mozgást.

§365 Helyzetváltoztató mozgások vezérlése

Az 5.4. pontban szereplő követelmény kiegészíti a helyzetváltoztató mozgások vezérléséhez kapcsolódóan a 3.3.2. pont első bekezdésében megfogalmazott követelményt.

A föld alatti bányákban és kőfejtőkben való használatra szánt sínen közlekedő önjáró gépre egy éberségi berendezést kell felszerelni, nem csupán annak biztosítása érdekében, hogy a vezető mindig a vezetőhelyen tartózkodjon, hanem azért is, hogy folyamatosan ő uralja a helyzetváltoztató mozgást.

5.5. TŰZ

A 3.5.2. pont második francia bekezdését kötelezően alkalmazni kell a fokozottan tűzveszélyes részeket tartalmazó gépekre.

A föld alatti alkalmazásra szánt gépek fékrendszerét úgy kell megtervezni és gyártani, hogy ne bocsásson ki szikrákat, illetve ne okozzon tüzet.

A föld alatti alkalmazásra szánt, belsőégésű motorokkal felszerelt gépeket csak olyan motorokkal szabad felszerelni, amelyek alacsony gőznyomású üzemanyaggal működnek, és amelyekben semmilyen villamos szikra nem keletkezhet.

§366 A föld alatti munkára szánt gépen bekövetkező tűz kockázata

Az 5.5. pont első bekezdésében foglalt követelmény kiegészíti a 3.5.2. pontban a tűzoltási eszközökre vonatkozóan megfogalmazott követelményeket. Mivel a föld alatti munka során keletkező tűz következményei minden esetben súlyosak lehetnek, a fokozottan tűzveszélyes részeket tartalmazó, föld alatti munkára szánt gépek esetében kifejezett követelmény a beépített tűzoltó berendezés felszerelése.

Az 5.5. pont második és harmadik bekezdésében szereplő követelmények kiegészítik az 1.5.6. pontban a tűzveszélyhez kapcsolódóan előírt általános követelményt. Céljuk annak megakadályozása, hogy a föld alatti bányákban való munkára szánt gépek fékrendszere vagy motorja tüzet idézzen elő vagy azt tovább terjessze.

Megjegyzendő, hogy a robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt belsőégésű motorok a 94/9/EK ATEX irányelv hatálya alá tartoznak – lásd a következő részt: §91: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések; és §228: az 1.5.7. ponthoz tartozó megjegyzések.

5.6. KIPUFOGÓGÁZOK

A belsőégésű motoroknál nem alkalmazható felső füstgázkivezetés.

§367 Kipufogógázok

Az 5.6. pontban a kipufogógázok föld alatti munkára szánt gépbe beszerelt belsőégésű motorokból való kivezetésére vonatkozóan előírt követelmény fő oka az, hogy megakadályozza, hogy a bánya vagy kőfejtő teteje hőterhelésnek legyen kitéve.

6. KIEGÉSZÍTŐ ALAPVETŐ EGÉSZSÉGVÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK SZEMÉLYEK EMELÉSÉBŐL ADÓDÓ KÜLÖNLEGES VESZÉLYEKET ELŐIDÉZŐ GÉPEKRE

A személyek emelésével kapcsolatban veszélyt jelentő gépeket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy megfeleljenek az ebben a fejezetben leírt valamennyi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelménynek (lásd Általános alapelvek, 4. pont).

§368 A 6. rész alkalmazási köre

Az I. melléklet 6. része meghatározza a személyek emeléséből adódó veszélyeket előidéző gépekre vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket. A személyek emeléséből adódó különösen veszélyes helyzet lehet többek között különösen a tehertartó leesése vagy irányítatlan mozgása, a személyek tehertartóból történő kiesése, ütközés a tehertartó és a tehertartóban vagy azon tartózkodó személyek, illetve a gép környezetében található akadályok között, valamint az emelőgép feldőlése vagy felborulása.

A személyek emeléséből eredő kockázatok általában nagyobbak, mint az áruk emeléséhez kapcsolódók, tekintve a balesetet előidéző meghibásodások okozta lehetséges károk fokozott súlyosságát, a veszélyeknek való nagyobb kitettséget – mivel a gép által emelt személyek folyamatosan ki vannak téve különböző veszélyeknek, például annak, hogy a tehertartó leesik –, valamint a veszélyek vagy következményeik elkerülésének korlátozott lehetőségét.

A 6. részben meghatározott követelmények a személyek emelését is magukban foglaló műveleteket végző valamennyi gépre vonatkoznak, függetlenül attól, hogy a személyek emelése a gép fő funkciója, másodlagos funkciója, vagy a gép egy részének funkciója.

Az „emelés” szó minden olyan mozgásra vagy mozgássorra értendő, amely emelést, leengedést vagy mindkettőt magában foglalja. Az emelés és a leengedés egyaránt jelent álló, függőleges irányú, valamint dőlt szögben való szintváltozást – lásd a következő részt: §328: a 4.1.1. a) ponthoz tartozó megjegyzések.

A 6. részben szereplő követelmények nem alkalmazandók a személyek folyamatos mozgásából eredő veszélyek esetén, például mozgólépcsőkhöz és mozgójárdákhoz hasonló gépeken – lásd a következő részt: §328: a 4.1.1. a) ponthoz tartozó megjegyzések.

A 6. részben előírt követelmények alkalmazhatók a szűkebb értelemben vett gépekre, a személyek emelésére szánt cserélhető berendezésekre, a személyek emelésével járó műveletek biztonsága érdekében felszerelt biztonsági alkatrészekre, a teheremelő eszközökre vagy a személyek emeléséhez használt láncokra, kötelekre és hevederekre.

Megjegyzendő, hogy a 6. részben előírt követelmények a személyek emelésére is szolgáló részben kész gépekre is alkalmazhatók.

6.1 ÁLTALÁNOS

6.1.1 Mechanikai szilárdság

A bármilyen csapóajtóval ellátott tehertartót úgy kell megtervezni és gyártani, hogy területe és szilárdsága megfeleljen a megengedett legnagyobb létszámnak és a legnagyobb terhelésnek.

A 4.1.2.4. és 4.1.2.5. pontban meghatározott elemekre megadott biztonsági tényező személyemelésre tervezett gépre nem alkalmazható, és általános szabály, hogy az értékét kétszerezni kell. A személyek vagy személyek és áruk emelésére tervezett gépet fel kell szerelni olyan tehertartófelfüggesztő vagy alátámasztó rendszerrel, amelyet arra terveztek és gyártottak, hogy a megfelelő általános biztonságot garantálják, és megakadályozzák a tehertartó leesését.

Ha a tehertartót kötelekkel vagy láncokkal függesztik fel, általános szabály, hogy legalább két, egymástól független kötélre vagy láncra van szükség, mindegyiket saját rögzítési ponttal ellátva.

§369 Mechanikai szilárdság

A 6.1.1. pontban előírt követelmények kiegészítik az 1.3.2. pontban a működés közbeni törésveszélyre vonatkozóan meghatározott általános követelményeket, valamint a 4.1.2.3. pontban a mechanikai szilárdságra vonatkozóan az emelési műveletekből eredő veszélyek ellensúlyozása érdekében előírt követelményeket.

A 6.1.1. pont első bekezdése előírja, hogy a tehertartó tervezésekor és gyártásakor figyelembe kell venni mind a legnagyobb szállítandó terhelést, mind pedig a tehertartón megengedett legnagyobb létszámot. A legnagyobb terhelést a gép által emelni tervezett személyek legnagyobb megengedett létszámának és súlyuknak, valamint a gép által emelni tervezett tárgyak vagy anyagok, például munkafelszerelések vagy szerszámok súlyának figyelembevételével kell kiszámítani. A személyek számára biztosított területnek elég nagynek kell lennie ahhoz, hogy kényelmesen és biztonságosan lehessen őket szállítani, munkaállványok esetén pedig ahhoz, hogy a személyek feladataikat biztonságosan el tudják végezni. Bizonyos esetekben a rendelkezésre álló helyet korlátozhatják, megelőzve ezáltal a tehertartó túlterhelését.

A 6.1.1. pont második bekezdésében foglalt követelmény figyelembe veszi, hogy személyek emelésekor a tehertartó vagy a teher leesése vagy irányítatlan mozgása közel minden esetben súlyos vagy halálos balesetet okoz. Következésképpen a tehertartó alkatrészek szilárdságának kiszámításakor szigorúbb biztonsági tényezőt kell alkalmazni, mint a csak áruk emelésére szolgáló gépek esetében – lásd a következő részt: §330: a 4.1.1. c) ponthoz tartozó megjegyzések.

A 6.1.1. pont harmadik bekezdése a felfüggesztett tehertartóval rendelkező gépekre vonatkozó egyedi követelményt tartalmaz. E követelmény célja az, hogy a függesztő kötél vagy lánc elszakadása esetén megelőzze a tehertartó leesésének vagy irányítatlan emelkedő mozgásának kockázatát. Általános szabályként ilyen gépek esetében kettő vagy több egymástól független függesztő kötelet vagy láncot kell felszerelni, mindegyiket saját rögzítési ponttal ellátva.

A fenti általános szabálytól akkor lehet eltérni, ha nem lehetséges két függesztő kötél biztosítása, feltéve hogy meg lehet valósítani az azzal egyenértékű biztonsági szintet. Ilyen eltérésre példa, amikor egy függesztő kötelet egy biztonsági kötéllel vagy biztonsági szerkezettel szerelik fel, amely a teher tartó túlsebessége esetében automatikusan aktiválódik. Az ilyen eltéréseket a tudomány állásán alapuló kockázatelemzésnek kell indokolnia. A műszaki megoldások a vonatkozó harmonizált szabványokban szerepelhetnek – lásd a következő részt: §162: a 3. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

6.1.2 A terhelés ellenőrzése nem emberi erővel mozgatott gépeknél

A 4.2.2. pont szerinti követelményeket a legnagyobb hasznos terhelés és billentőnyomaték nagyságától függetlenül alkalmazni kell, hacsak a gyártó nem igazolja, hogy túlterhelés és/vagy felborulás veszélye nem áll fenn.

§370 A terhelés ellenőrzése

A 6.1.2. pontban szereplő követelmény kiegészíti a tehervezérléshez kapcsolódóan a 4.2.2. pontban megfogalmazott követelményt. A személyek emelésére szolgáló gépeket el kell látni olyan, a 4.2.2. pontban előírt szerkezettel, amely megakadályozza a túlterhelést és a felborulást, ideértve az olyan gépeket is, amelyek legnagyobb teherbírása 1000 kilogrammnál kevesebb vagy billentőnyomatéka nem éri el a 40000 Nm-t.

Megjegyzendő, hogy a tehervezérlő berendezések a túlterhelésből adódó bizonyos kockázatokat, például a magasban végzett munka során a munkaállvány túlterhelését nem tudják megakadályozni. Az ilyen szerkezetek azonban megakadályozhatják, hogy a túlterhelt teher tartót megközelíthető helyzetéből felemeljék, valamint ha a teher tartó túlterhelt, figyelmeztetést küldhetnek a kezelőnek és megakadályozhatják a veszélyes mozgásokat. A tehervezérlésre vonatkozóan előírások találhatók a személyek emelésére szolgáló egyes gépkategóriákra vonatkozó harmonizált szabványokban.

A 6.1.2. pont a tehervezérlésre vonatkozó követelménytől való eltérést engedélyez, ha a gyártó igazolni tudja, hogy nem áll fenn a túlterhelés és/vagy a felborulás veszélye. Ez akkor fordulhat elő, ha a kockázatelemzés szerint e veszélyek egyike sem áll fenn, vagy ha azokat más eszközökkel kellő mértékben csökkentették. Eltérést lehet alkalmazni például olyan gép esetében, ahol a teher tartó mérete csak korlátozott teret biztosít, és ahol a teher tartót és az emelő szerkezeteket úgy alakították ki, hogy azok a teher tartó korlátozott mérete által megengedett minden túlterhelést elbírnak. Az ilyen eltérések feltételeit az adott gépkategóriákra vonatkozó harmonizált szabványok határozzák meg.

6.2 VEZÉRLŐBERENDEZÉSEK

Ahol a biztonsági előírások más megoldásokról nem rendelkeznek, a tehertartót általában úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a benne tartózkodó személyek a lefelé és felfelé történő mozgást, és amennyiben szükséges, a tehertartó egyéb mozgásait vezérelni tudják.

Működés közben, ezeknek a vezérlőberendezéseknek előnyt kell élvezniük, az ugyanarra a mozgásra vonatkozó egyéb vezérlésekkel szemben, a vészleállítók kivételével.

E mozgások vezérlése folyamatos vezérlési elven kell, hogy alapuljon, kivéve ha a tehertartó maga teljesen zárt.

§371 Vezérlőberendezések

A 6.2. pontban előírt követelmények kiegészítik az 1.2.2. pontban a vezérlőberendezésekre vonatkozóan meghatározott általános követelményeket, valamint a 4.1.2.6. és a 4.2.1. pontban a mozgások vezérlésére vonatkozóan az emelési műveletekből eredő veszélyek ellensúlyozása érdekében előírt követelményeket. A 3.3.1. pontban a vezérlőberendezésekre vonatkozóan előírt követelmények szintén alkalmazandók az olyan személyek emelésére szolgáló gépekre, amelyek mozgásuk miatt veszélyt jelentenek.

A 6.2. pont első bekezdésében előírt követelmény figyelembe veszi, hogy a legtöbb esetben a vagy azon tartózkodó emelt személy tudja megítélni azokat a veszélyeket, amelyeknek például a gép környezetében található akadályok miatt ki lehet téve. Éppen ezért elengedhetetlen, hogy ő vezérelhesse a tehertartó mozgását. Ezen általános szabály alól kivételt képezhet például az a helyzet, ahol az emelt személyeknek a tehertartó mozgásából eredő valamennyi veszéllyel szembeni védelmét más eszköz, például teljesen zárt fülke biztosítja, illetve ha a kockázatok csökkentéséhez bizonyos mozgásokat a tehertartón kívülről kell vezérelni.

A 6.2. pont második bekezdésében szereplő követelmény azt jelenti, hogy a tehertartóban található, a felfelé és lefelé irányuló mozgást vezérlő berendezéseknek előnyt kell élvezniük a felvonóbejáróknál és más helyeken az ugyanerre a mozgásra, illetve a tehertartó minden más jellegű mozgására vonatkozó egyéb vezérlésekkel szemben.

A 6.2. pont harmadik bekezdése szerint a tehertartó minden mozgásához folyamatos vezérlési elven működő berendezésekre van szükség, függetlenül attól, hogy a vezérlőberendezés a található-e, kivéve, ha a tehertartó teljesen zárt. A teljesen zárt tehertartó fallal teljesen körülvett, felszerelt padlóval és mennyezettel (a szellőzőnyílások kivételével) és teljes hosszúságú ajtókkal rendelkező fülke.

A rögzítve tartandó vezérlőberendezések használata arra ösztönzi a kezelőt, hogy figyelemmel kísérje az általa vezérelt mozgásokat, és veszélyes helyzet esetén megkönnyíti a haladéktalan leállítást. Az 1.2.2. pontnak megfelelően különösen fontos annak biztosítása, hogy a személyek szállítására szolgáló gépek rögzítve tartandó vezérlőberendezését úgy helyezték el és tervezzék meg, hogy az ne akadjon el bekapcsolt helyzetben, ha a tehertartó akadályba ütközik.

6.3 A TEHERTARTÓBAN VAGY A TEHERTARTÓN TARTÓZKODÓ SZEMÉLYEKRE VONATKOZÓ VESZÉLYEK

6.3.1 A tehertartó mozgásából eredő veszélyek

A személyfelvonásra szolgáló gépet úgy kell megtervezni, gyártani és felszerelni, hogy a tehertartó gyorsulása vagy lassulása ne veszélyeztesse a személyeket.

§372 A tehertartó mozgása

A tehertartó túlzott gyorsulása vagy lassulása a benne tartózkodó személyek egyensúlyvesztéséhez, a tehertartó részeivel való érintkezésből eredő sérüléséhez vagy akár a tehertartóból való kieséséhez is vezethet. A személyek a biztonsági berendezések bekapcsolásakor is megsérülhetnek. A 6.3.1. pontban megfogalmazott követelmény előírja, hogy a gyorsulási és lassulási értékeket a hajtó-, sebességváltó- és fékrendszerek, valamint a biztonsági berendezések tervezése és gyártása révén korlátozni kell. Olyan gép esetében, amelyet nem arra terveztek, hogy a tehertartóban vagy azon tartózkodó személyekkel együtt mozogjon, a követelmény csak a tehertartó mozgására alkalmazandó. Olyan gép esetében, amelyet arra terveztek, hogy a tehertartóban vagy azon tartózkodó személyekkel együtt mozogjon, a követelmény mind a tehertartó mozgására, mind pedig magának a gépnek a mozgására vonatkozik.

6.3.2 Személyek tehertartóról való leesésének veszélye

A tehertartó nem billenhet meg olyan mértékben, amely a benne tartózkodók leesésének veszélyét előidézheti,

...

§373 A tehertartó megbillenése

A 6.3.2. pontban szereplő követelmény kiegészíti a csúszás-, botlás- vagy leesésveszélyhez kapcsolódóan az 1.5.15. pontban megfogalmazott követelményt.

A tehertartó megbillenhet magának az emelőgépnek a helyzetéből vagy mozgásából eredően, illetve a tehertartó felfüggesztő vagy alátámasztó szerkezetén történő mozgásának eredményeképpen. A tehertartó megbillenéséből eredő veszélyes helyzet lehet például az egynél több emelőberendezéssel rendelkező felfüggesztett munkaállványon végzett emelési művelet egyensúlyvesztése vagy a mozgó munkaállvány túlzott megbillenése az alátámasztó szerkezet mozgása vagy a hidraulikus rendszerek belső szivárgása miatt.

A 6.3.2. pont első bekezdése nem tiltja meg teljesen a tehertartó billenését, de előírja, hogy a gépet úgy kell megtervezni és gyártani, hogy az annyira korlátozza a billenés mértékét, amely nem jár a személyek tehertartóban vagy arról való le-, illetve kiesésének veszélyével. Az elfogadható érték a gyártó kockázatelemzésétől függ. Ezek az értékek a vonatkozó harmonizált szabványokban szerepelnek.

Ahol a túlzott megbillenés az eleve biztonságos tervezéssel nem előzhető meg, szükség lehet olyan eszközök felszerelésére, amelyek automatikusan észlelik és kiigazítják a túlzott megbillenést, illetve ha erre nincs lehetőség, leállítják a tehertartó

mozgását és figyelmeztetik a kezelőt, hogy meg tudja tenni a szükséges kiigazító intézkedést, mielőtt veszélyes helyzet alakulna ki.

6.3.2 Személyek tehertartóról való leesésének veszélye (folytatás)

...

Ahol a tehertartó munkaállásként szolgál, gondoskodni kell a stabilitásról és a veszélyes mozgások megakadályozásáról.

Amennyiben az 1.5.15. pontban említett intézkedések nem elégségesek, a tartóművet fel kell szerelni a tehertartóban tartózkodó személyek számának megfelelő számú rögzítési ponttal. A rögzítési pontok legyenek elég erősek a leesés elleni egyéni védőeszköz rögzítéséhez.

...

§374 A tehertartó munkaállásként történő használata

Ha a tehertartót munkaállásként kívánják használni, a 6.3.2. pont második bekezdése előírja, hogy a tehertartót, annak felfüggesztő vagy alátámasztó rendszerét, valamint a tehertartó mozgását vezető és vezérlő rendszereket úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a tehertartóban vagy a tehertartón álló vagy ülő kezelők biztonságosan el tudják végezni az adott munkatevékenységet. Ennélfogva figyelembe kell venni az olyan tényezőket, mind például az a tevékenység, amelynek végzésére a gépet használni fogják, a kezelők ezekhez kapcsolódó testhelyzete, a tehertartóra a munka során nehezedő erők, ideértve a szélerőt és a manuális erőket, valamint a munka végzéséhez használt berendezések vagy szerszámok típusa. A gyártó használati utasításában meg kell határozni azokat a határértékeket, amelyeken belül a tehertartóra biztonságosan fejthető ki erő.

Mivel a személy(ek) tehertartóból való kiesése rendkívül súlyos lehetséges kockázatokkal jár, ha ennek kockázata csak kis mértékben is fennmarad, a 6.3.2. pont harmadik bekezdése kötelezi a gép gyártóját, hogy a tehertartót fel kell szerelnie a szükséges rögzítési pontokkal, amelyek lehetővé teszik, hogy a kezelő vagy kezelők a leesés megelőzését szolgáló egyéni védőeszközöket ezekhez rögzítsék. Megjegyzendő, hogy az egyéni védőeszköz rögzítésére szolgáló rögzítési pont elhelyezése kiegészítő védőintézkedés, és semmiképpen sem helyettesíti a tehertartóból való kiesés elleni beépített védőeszközöket.

A megfelelő egyéni védőeszköz a legtöbb esetben egy korlátozó eszköz, amely a kezelőt a munkaállásban tartja és megakadályozza, hogy kieshessen a tehertartóból. A gyártó szilárdságra és stabilitásra vonatkozó számításainak figyelembe kell vennie az egyéni védőeszközök használata által létrehozott erőket. A tehertartón belül el kell helyezni a megfelelő információkat és figyelmeztetéseket – lásd a következő részeket: §245 és §249: az 1.7.1. és az 1.7.2. ponthoz tartozó megjegyzések. A gyártó használati utasításának ezenkívül tájékoztatnia kell a felhasználókat a tehertartóból való leesés fennmaradó kockázatairól, és meg kell határozni a biztosítandó és használandó egyéni védőeszköz típusát (például a munkaállás felszínéhez igazított kötélhosszal rendelkező biztonsági öv). A használati utasításnak különösen figyelmeztetnie kell arra, hogy tilos lezuhanásgátló eszközök használata, ha a rögzítési pontokat nem ilyen eszközök használatához tervezték, és ha a kezelő

tehertartóból való leesése a gép stabilitásának elvesztéséhez vezethet – lásd a következő részt: §267: az 1.7.4.2. l) és m) ponthoz tartozó megjegyzések.

6.3.2 Személyek tehertartóról való leesésének veszélye (folytatás)

...

A padlón vagy mennyezeten elhelyezett csapóajtót vagy az oldalsó ajtót úgy kell megtervezni és gyártani, hogy véletlenül ne nyílhasson ki, és csak olyan irányba nyílhasson, ami váratlan kinyílás esetén nem jár a kiesés veszélyével.

§375 A tehertartó ajtói

A 6.3.2. pont negyedik bekezdésében előírt követelmény célja, hogy csökkentse a személyeknek a tehertartóból a megközelítési, kilépési vagy menekülési célt szolgáló nyílásokon keresztül történő kiesésének veszélyét. A véletlen kinyílást az ajtók és csapóajtók tervezése, valamint a kinyitásukhoz használt eszközök elhelyezése és tervezése révén meg kell akadályozni. Az ajtókilincseket például úgy kell elhelyezni és megtervezni, hogy azok megakadályozzák a testrészekkel való érintkezésből adódó véletlen kinyílást. Ügyelni kell továbbá arra is, hogy az ajtók és csapóajtók ne ragadhassanak be könnyen nyitott helyzetben.

A 6.3.2. pontban foglalt követelmény teljesítése érdekében az oldalsó ajtókat általános szabály szerint úgy kell megtervezni, hogy azok a tehertartó belseje felé nyíljanak – kifelé irányuló mozgás hatására vagy saját súlyuknál fogva nem nyílhatnak ki. A tehertartó padlóján vagy mennyezetén elhelyezett csapóajtóknak rendszerint felfelé kell nyílniuk. Ezen általános szabálytól azonban eltérésre lehet szükség például a tűzoltók által használt állványok esetében, mivel ezek korlátozhatják a mozgást, és ezáltal csökkentik az életmentés lehetőségét.

A 6.3.2. pont negyedik bekezdésében szereplő követelmény nem vonatkozik a rögzített szinteket kiszolgáló gépeken a felvonóbejárók megközelítéséhez, illetve a be- és kirakodáshoz használt ajtókra vagy kapukra. Ezeket az ajtókat azonban fel kell szerelni egymáshoz kapcsolt vagy a védőburkolatot záró szerkezettel – lásd a következő részt: §378: a 6.4.1. ponthoz tartozó megjegyzések.

6.3.3 A tehertartóra eső tárgyak okozta veszély

Ahol fennáll a veszélye annak, hogy a tehertartóra ráeshetnek tárgyak, és személyeket veszélyeztethetnek, a tehertartót fel kell szerelni védőtetővel.

§376 Védőtető

A 6.3.3. pontban megfogalmazott követelmény az olyan helyzetben való használatra szánt gépekre vonatkozik, ahol leeső tárgyak, például kövek vagy törmelék okozta veszély áll fenn. Ebben az esetben a védőtetőnek, a tehertartónak és a gépnek megfelelő mechanikai szilárdsággal és stabilitással kell rendelkeznie ahhoz, hogy ellenálljon az ilyen leeső tárgyak által rájuk kifejtett erőknek.

Ha azonban a gép rendeltetészerű használata miatt nem célszerű a tehertartót védőtetővel felszerelni, mint például a tehertartó felett található helyek

megközelítésére szolgáló munkaállványok esetében, a gyártó használati utasításában figyelmeztetni kell arra, hogy a gép nem használható olyan helyzetben, ahol leeső tárgyak jelentette veszély áll fenn – lásd a következő részt: §263: az 1.7.4.2. g) és h) ponthoz tartozó megjegyzések.

6.4. RÖGZÍTETT FELVONÓBEJÁRÓKAT KISZOLGÁLÓ GÉPEK

§377 A rögzített felvonóbejárókat kiszolgáló, személyek emelésére szolgáló gépek

A 6.4. pontban előírt követelmények kiegészítik a 4.1.2.8. pontban a rögzített szinteket kiszolgáló emelőgépekre vonatkozóan megfogalmazott követelményeket.

A 6.4. pontban szereplő követelmények olyan gépekre vonatkoznak, mint például a személyek vagy személyek és áruk emelésére szolgáló, építkezéseken használt emelőberendezések, a különböző gépekhez, például toronydarukhoz vagy szélgenerátorokhoz kapcsolt, a munkaállások megközelítésére szolgáló felvonók, a háztartási felvonók, a mozgáskorlátozott személyek emelésére szolgáló emelőlapok és lépcsőfelvonók.

6.4.1 A tehertartóban vagy a tehertartón tartózkodó személyekre vonatkozó veszélyek

A tehertartót úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a tehertartóban vagy a tehertartón levő személyek és/vagy tárgyak bármilyen rögzített vagy mozgó elemmel való érintkezéséből adódó veszélyeket el lehessen kerülni. Ahol ennek a követelménynek a betartásához szükséges, a magának teljesen zárhatónak kell lennie, olyan ajtókkal, amelyeket felszereltek egy kapcsolóberendezéssel, ami a tehertartó veszélyes mozgását megakadályozza, ha az ajtók nincsenek zárva. Az ajtóknak zárva kell maradni, ha a tehertartó felvonóbejáratok között áll meg, és fennáll a veszélye a tehertartóból való kiesésnek.

A gépet úgy kell megtervezni, gyártani, és ahol indokolt, berendezésekkel felszerelni, hogy a tehertartó irányítatlan felfele vagy lefele történő mozgása megakadályozható legyen. Ezeknek a berendezéseknek képesnek kell lennie arra, hogy a tehertartót a megengedett legnagyobb terhelésnél és az előrelátható maximális sebességnél leállítsák. A leállítási művelet nem okozhat a tehertartóban levő személyekre veszélyes lassulást semmilyen terhelési körülmények mellett.

§378 A tehertartóban vagy a tehertartón tartózkodó személyeket érintő veszélyek

A 6.4.1. pont első mondata azt jelenti, hogy minden esetben meg kell tenni a szükséges védőintézkedéseket annak érdekében, hogy a tehertartóban vagy a tehertartón lévő személyek és/vagy tárgyak bármilyen rögzített vagy mozgó elemmel való érintkezéséből adódó veszélyeket el lehessen kerülni. A 6.4.1. pont második mondata olyan esetekre utal, amikor e célkitűzés csak úgy teljesíthető, ha a tehertartó teljesen zárt. Teljesen zárt tehertartóra van szükség például gyorsan mozgó tehertartóval rendelkező gépek esetében; ilyenek lehetnek egyes

építkezéseken használt emelőberendezések. Az ilyen gépeknél az ajtókat összekapcsoló szerkezetekkel kell ellátni, megelőzendő, hogy a tehertartó az ajtók bezárása előtt megmozduljon. Ahol fennáll a veszélye, hogy a tehertartó a felvonóbejárók között megáll, az összekapcsoló szerkezeteket a védőburkolatok záró szerkezetéhez kell kapcsolni annak megelőzése érdekében, hogy az ajtók mindaddig zárva maradjanak, amíg a tehertartó eléri a felvonóbejárót.

A gépekről szóló irányelv a legfeljebb 0,15 m/s sebességű felvonókra is vonatkozik – lásd a következő részt: §151: a 24. cikkhez tartozó megjegyzések. Az ilyen alacsony sebességű felvonók esetében a tehertartón vagy a tehertartóban lévő személyek és/vagy tárgyak valamint a rögzített és mozgó elemek közötti érintkezés megfelelően csökkenthető lehet más eszközök kombinációjával, például a tehertartó mozgását vezérlő rögzítve tartandó vezérlőberendezésekkel és a tehertartó részleges lezárásával.

A 6.4.1. pont második bekezdése a tehertartó irányítatlan mozgásából eredő kockázatokkal foglalkozik, mind a tehertartó és a teher súlyából eredő lefelé irányuló, mind pedig az ellensúly által okozott felfelé irányuló mozgás esetében. Ahol e kockázatokat meg kell előzni, a felvonót olyan berendezésekkel kell felszerelni, amely képes az ilyen irányítatlan mozgások észlelésére és ilyen mozgások észlelésekor a tehertartó biztonságos leállítására.

6.4.2 A felvonóbejáróknál lévő vezérlőberendezések

A felvonóbejáratoknál elhelyezett vezérlőberendezések, kivéve a vészhelyzeti vezérlőberendezéseket, nem indíthatják el a tehertartót, ha:

- *a tehertartóban levő vezérlőberendezés működésben van,*
- *a tehertartó nincs a felvonóbejáratonál.*

§379 A felvonóbejáróknál lévő vezérlőberendezések

A 6.4.2. pontban foglalt követelmény célja annak biztosítása, hogy amikor a tehertartóban vagy a tehertartón tartózkodó személy elindítja a tehertartó mozgását, a felvonóbejárónál egy másik személy ne vehesse át az irányítást a tehertartó felett a „hívás” vezérlés használatával, amíg a tehertartóban tartózkodó személy nem érte el a kívánt magasságot. Ez azt jelenti, hogy a hívási parancs nem veheti át az irányítást, amikor két felvonóbejáró között elengedik a rögzítve tartandó eszközt, vagy ha a biztonsági berendezést kioldották.

Ugyanakkor gondoskodni kell azokról az eszközökről, amelyekkel vészhelyzet esetén a tehertartó biztonságosan eljuttatható a felvonóbejáróhoz.

6.4.3 A tehertartó megközelítése

A felvonóbejáróknál és a tehertartón levő védőburkolatokat úgy kell megtervezni és gyártani, hogy a tehertartóba való és az onnan történő be- és kiszállás biztonságos legyen, figyelembe véve a különböző emelendő árukat és személyeket.

§380 A tehertartó megközelítése

A 6.4.3. pontban szereplő követelmény kiegészíti az 1.5.15. pontban a csúszás-, botlás- és leesésveszélyre vonatkozóan előírt követelményt, valamint a 4.1.2.8.2. pontban a rögzített szinteket kiszolgáló gépek tehertartójának megközelítésére vonatkozóan meghatározott követelményt. A tehertartón és a felvonóbejáróknál lévő védőburkolatokat vagy ajtókat úgy kell megtervezni, hogy figyelembe veszik a gép rendeltetésszerű használatát, például az árut szállító vagy kezelő személyek általi használatot, a gyermekek általi használatot, a mozgáskorlátozott személyek vagy kerekesszékekkel közlekedők általi használatot.

A tehertartó és a felvonóbejáró közötti rést megfelelő mértékben csökkenteni kell, át kell hidalni vagy védeni kell a tehertartóba be- és abból kilépő személyeket érintő kockázatok elkerülése érdekében.

6.5 JELÖLÉSEK

A tehertartón fel kell tüntetni a biztonság szavatolásához szükséges információkat, amelyek tartalmazzák az alábbiakat:

- a tehertartóban tartózkodó személyek megengedett számát,*
- a megengedett legnagyobb terhelést.*

§381 A tehertartóban feltüntetett jelölések

A 6.5. pontban előírt követelmény kiegészíti az 1.2.2. pontban a vezérlőberendezések azonosítására vonatkozóan, az 1.7.1.1. pontban az információkra és az információs eszközökre vonatkozóan, az 1.7.3. pontban a gép jelölésére vonatkozóan, valamint a 4.3.3. pont első két bekezdésében az emelőgépekre vonatkozó információkra és jelölésekre vonatkozóan meghatározott követelményeket.

A 6.5. pont azokat az információkat említi, amelyeknek könnyen és maradandóan elérhetőnek kell lenniük a gép tehertartójában tartózkodó személy vagy személyek számára a gép biztonságos használatának garantálása érdekében.

A legnagyobb terhelést fel kell tüntetni a tehertartóban (valamint a 4.3.3. pont előírása szerint a gépen is). A tehertartóban tartózkodó személyek megengedett számát szintén fel kell tüntetni a tehertartóban.

A tehertartóban feltüntetendő további szükséges információk lehetnek a vészhelyzet esetén teendő intézkedések és a vészhelyzeti kommunikációs berendezés megfelelő használata.

II. MELLÉKLET

Nyilatkozatok

1. TARTALOM

A. A GÉP EK-MEGFELELŐSÉGI NYILATKOZATA

Ezt a nyilatkozatot és fordítását a használati utasításra vonatkozó feltételek szerint kell elkészíteni (lásd I. melléklet, 1.7.4.1. a) és b) pont), géppel vagy kézzel, nagybetűvel írva.

Ez a nyilatkozat a gépnek kizárólag arra az állapotára vonatkozik, amelyben forgalomba hozták, és kizár minden olyan alkatrészt, amelyet hozzáadnak, és/vagy olyan műveletet, amit a végső felhasználó ezt követően végez rajta.

...

§382 A gép EK-megfelelőségi nyilatkozata

A II. melléklet 1. A. része a gép gyártója vagy az EU-ban letelepedett meghatalmazott képviselője által elkészítendő EK-megfelelőségi nyilatkozatra vonatkozik, amelyet a géphez mellékelni kell, amíg az el nem jut a felhasználóhoz – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §109: a 7. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Az EK-megfelelőségi nyilatkozat a gyártó vagy meghatalmazott képviselőjének jogi nyilatkozata, amely tanúsítja, hogy az adott gép a gépekről szóló irányelv valamennyi vonatkozó rendelkezésének megfelel.

A II. melléklet 1. A. részének első bekezdésében meghatározott követelményből, amely szerint a nyilatkozatot és fordításait a használati utasításra vonatkozó feltételek szerint kell elkészíteni, az következik, hogy az EK-megfelelőségi nyilatkozatot az EU egy vagy több hivatalos nyelvén kell elkészíteni. Ha az eredeti EK-megfelelőségi nyilatkozat nem létezik annak az országnak a hivatalos nyelvén (nyelvein), ahol a gépet használni tervezik, ott arra/azokra a nyelvre/nyelvekre való fordításáról a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének, illetve a gépet a szóban forgó országba szállító személynek kell gondoskodnia. A fordításon fel kell tüntetni: „Fordítás” – lásd a következő részeket: §246: az 1.7.1. ponthoz tartozó megjegyzések; §255: az 1.7.4. ponthoz tartozó megjegyzések; és §257: az I. melléklet 1.7.4.1. a) és b) pontjához tartozó megjegyzések.

Az EK-megfelelőségi nyilatkozatot géppel vagy kézzel, nagybetűvel írva kell elkészíteni. Vagy a használati utasításban vagy önállóan kell azt mellékelni, amely utóbbi esetben a használati utasításnak tartalmaznia kell egy az EK-megfelelőségi nyilatkozat tartalmát ismertető dokumentumot – lásd a következő részt: §149: az I. melléklet 1.7.4.2. c) pontjához tartozó megjegyzések.

A II. melléklet 1. A. részének második bekezdése hangsúlyozza, hogy az EK-megfelelőségi nyilatkozat a gépnek kizárólag arra az állapotára vonatkozik, ahogyan azt a gyártó megtervezte, legyártotta és forgalomba hozta. Ha a gyártó egy másik gazdasági szereplőt, például importőrt vagy forgalmazót felhatalmaz a gép módosítására, mielőtt azt a végfelhasználóhoz eljuttatnák, az értékesített gépért továbbra is a gyártót terheli a jogi felelősség. Ugyanakkor a gépen más gazdasági szereplők vagy a végfelhasználó által a gyártó engedélye nélkül végzett

hozzaépítésekért és módosításokért a gyártó jogilag nem felel. Ezt a gép piacfelügyeleti hatóságok általi ellenőrzésekor figyelembe kell venni – lásd a következő részt: §94: a 4. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

II. melléklet 1. A. rész (folytatás)

...

Az EK-megfelelőségi nyilatkozatnak az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- 1. a gyártó, és ahol indokolt, a meghatalmazott képviselő cégneve és teljes címe;*
- 2. a műszaki dokumentáció összeállítására felhatalmazott személy, akinek a Közösségben letelepedettnek kell lennie;*
- 3. a gép leírása és azonosítása, beleértve az eredeti megnevezését, funkcióját, modell-, típus- és sorozatszámát és kereskedelmi nevét;*
- 4. kifejezett nyilatkozatot arról, hogy a gép megfelel ezen irányelv vonatkozó rendelkezéseinek, és ahol indokolt, egy hasonló nyilatkozatot arról, hogy a gép megfelel más közösségi irányelveknek és/vagy vonatkozó rendelkezéseknek. Ezek a hivatkozások azon szövegekre vonatkoznak, amelyeket az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétesznek;*
- 5. ahol indokolt, a IX. mellékletben említett EK-típusvizsgálatot elvégző bejelentett szervezet neve, címe és azonosító száma, és az EK-típusvizsgálat tanúsítványának száma;*
- 6. ahol indokolt, a X. mellékletben említett teljes minőségbiztosítási rendszert jóváhagyó bejelentett szervezet neve, címe és azonosító száma;*
- 7. ahol indokolt, a 7. cikk (2) bekezdésében említett felhasznált harmonizált szabványok hivatkozásai;*
- 8. ahol indokolt, egyéb felhasznált műszaki szabványok és előírások hivatkozásai; used;*
- 9. a nyilatkozat helye és kelte;*
- 10. a gyártó vagy meghatalmazott képviselője nevében a nyilatkozat elkészítésére jogosult személy azonosítója és aláírása.*

...

§383 Az EK-megfelelőségi nyilatkozat tartalma

Az alábbi megjegyzések a II. melléklet 1. A. részének számozott bekezdéseihez tartoznak:

1. A gyártó nevének és teljes címének meg kell egyeznie a gépen jelzettel – lásd a következő részt: §250: az I. melléklet 1.7.3. pontjához tartozó megjegyzések. Ahol a gyártó úgy döntött, hogy az EU-ban letelepedett meghatalmazott képviselőt bíz meg azzal, hogy az 5. cikkben előírt kötelezéseit teljesen vagy részben ellássa – lásd a következő részeket: §84 és §85: a 2. cikk j) pontjához tartozó megjegyzések –, az EK-megfelelőségi nyilatkozatban a meghatalmazott képviselő adatait is fel kell tüntetni.

2. A műszaki dokumentáció összeállítására felhatalmazott személy az EU-ban letelepedett természetes vagy jogi személy, akit a gyártó megbízott azzal, hogy a műszaki dokumentáció vonatkozó részeit összeállítsa, és kellően indokolt kérés esetén valamely tagállam piacfelügyeleti hatóságainak rendelkezésére bocsássa – lásd a következő részeket: §98: a 4. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §393: a VII. melléklet A. részének 2. és 3. pontjához tartozó megjegyzések.

A műszaki dokumentáció összeállítására felhatalmazott személy nem felelős a gép tervezéséért, gyártásáért vagy megfelelőségértékeléséért, a műszaki dokumentációban szereplő dokumentumok elkészítéséért, a CE-jelölés elhelyezéséért vagy az EK-megfelelőségi nyilatkozat elkészítéséért és aláírásáért.

Minden gépgyártónak meg kell adnia a műszaki dokumentáció összeállítására felhatalmazott személy nevét és címét.

Az EU-ban letelepedett gyártók esetében a műszaki dokumentáció összeállítására felhatalmazott személy lehet maga a gyártó, meghatalmazott képviselője, a gyártó személyzetéhez tartozó kapcsolattartó személy (aki megegyezhet az EK-megfelelőségi nyilatkozatot aláíró személlyel) vagy más olyan, az EU-ban letelepedett természetes vagy jogi személy, akit a gyártó e feladattal megbíz.

Az EU-n kívül letelepedett gyártók esetében a műszaki dokumentáció összeállítására felhatalmazott személy lehet bármely, az EU-ban letelepedett természetes vagy jogi személy, akit megbízottak azzal, hogy a műszaki dokumentációt összeállítsa, és kellően indokolt kérés esetén rendelkezésre bocsássa. Ha az EU-n kívül letelepedett gyártó úgy döntött, hogy az EU-ban letelepedett meghatalmazott képviselőt bíz meg azzal, hogy az 5. cikkben előírt köteleességeket teljesen vagy részben ellássa – lásd a következő részeket: §84 és §85: a 2. cikk j) pontjához tartozó megjegyzések –, az EU-ban letelepedett meghatalmazott képviselő lehet a műszaki dokumentáció összeállítására felhatalmazott személy is.

3. A gép leírásához és azonosításához előírt adatok alapvetően megegyeznek a gépen jelölendő adatokkal – lásd a következő részt: §250: az I. melléklet 1.7.3. pontjához tartozó megjegyzések. Az EK-megfelelőségi nyilatkozatban azonban a gép adatait teljes formájukban kell megadni. Ezen információk célja az, hogy lehetővé tegye a felhasználó és a piacfelügyeleti hatóságok számára a nyilatkozathoz tartozó gép egyértelmű azonosítását.

Általános szabály szerint fel kell tüntetni annak a gépnek a sorozatszámát, amelyre az EK-megfelelőségi nyilatkozat vonatkozik. Nagyszámú sorozatban gyártott gép esetében lehetőség van arra, hogy meghatározott számú sorszámra vagy tételekre vonatkozóan egyetlen EK-megfelelőségi nyilatkozat készüljön, amely esetben meg kell jelölni a nyilatkozat által érintett tartományt, és minden új sorszám- vagy tételszámtartomány esetében új EK-megfelelőségi nyilatkozatot kell kiadni. Bármely eset álljon is fenn, gondoskodni kell a szükséges azonosítókról, hogy minden egyes gép megfeleltethető legyen a rá vonatkozó EK-megfelelőségi nyilatkozatnak.

4. Az a mondat, amely kimondja, hogy a gép a gépekről szóló irányelv valamennyi vonatkozó rendelkezésének megfelel, az EK-megfeleléségi nyilatkozat kulcseleme. Ebben a mondatban a gyártó vagy meghatalmazott képviselője tanúsítja, hogy az adott gép a gépekről szóló irányelv I. mellékletében szereplő valamennyi vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelménynek megfelel, és hogy elvégezték a szükséges megfelelőségértékelési eljárást.

Amennyiben az adott gép a gépekről szóló irányelven kívül más uniós jogszabály hatálya alá is tartozik, a többi érintett irányelvnek vagy rendeletnek való megfelelőségről is nyilatkozni kell – lásd a következő részeket: §91 és §92: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések. A gyártó e további irányelvekre vagy rendeletekre vonatkozóan készíthet egyetlen EK-megfeleléségi nyilatkozatot, feltéve hogy az az egyes irányelvek által előírt valamennyi információt tartalmazza. Erre nem minden esetben van lehetőség, mivel egyes irányelvek egyedi formátumú megfelelőségi nyilatkozatot kérnek – lásd a következő részt: §89: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések.

5. A IV. mellékletben felsorolt kategóriákba tartozó gép esetében, ha a gyártó az EK-típusvizsgálati eljárás alkalmazása mellett döntött, az EK-típusvizsgálatot végző bejelentett szervezet adatait és az EK-típusvizsgálati tanúsítvány számát is fel kell tüntetni – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A bejelentett szervezet feltüntetendő neve, címe és négyjegyű azonosító száma a NANDO adatbázisban ellenőrizhető – lásd a következő részt: §133: a 14. cikkhez tartozó megjegyzések.
6. A IV. mellékletben felsorolt kategóriákba tartozó gép esetében, ha a gyártó a teljes minőségbiztosítási eljárás alkalmazása mellett döntött, a gyártó minőségbiztosítási rendszerét jóváhagyó bejelentett szervezet adatait fel kell tüntetni – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A bejelentett szervezet feltüntetendő neve, címe és négyjegyű azonosító száma a NANDO adatbázisban ellenőrizhető – lásd a következő részt: §133: a 14. cikkhez tartozó megjegyzések.
7. A harmonizált szabványok alkalmazása által biztosított megfelelésre vonatkozó védelem előnyeit kihasználva, a gyártónak az EK-megfeleléségi nyilatkozatban fel kell tüntetnie az alkalmazott harmonizált szabvány(ok) hivatkozásait – lásd a következő részeket: §110 és §111: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §114: a 7. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Emlékeztetni kell azonban arra, hogy a harmonizált szabványok alkalmazása továbbra is önkéntes – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A IV. mellékletben felsorolt kategóriák valamelyikébe tartozó gépek esetén, ahol a gyártó a VIII. mellékletben előírt módon a gépgyártás belső ellenőrzését alkalmazta megfelelőségértékelési eljárásként, az EK-megfeleléségi nyilatkozatban fel kell tüntetnie az alkalmazott harmonizált szabvány(ok) hivatkozását, mivel az említett megfelelőségértékelési eljárás alkalmazásának

előfeltétele a gépekre vonatkozó valamennyi alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményre kiterjedő harmonizált szabványok alkalmazása – lásd a következő részt: §129: a 12. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Amennyiben az EK-megfelelőségi nyilatkozatban egy harmonizált szabvány hivatkozása szerepel, a piacfelügyeleti hatóságoknak jogában áll úgy megítélni, hogy a gyártó maradéktalanul alkalmazta a szabvány előírásait. Ha a gyártó nem alkalmazta a szabvány valamennyi előírását, ennek ellenére feltüntetheti az adott szabványhivatkozást az EK-megfelelőségi nyilatkozatban, ezzel együtt azonban azt is jelölnie kell, hogy a szabvány mely előírásait alkalmazta, illetve nem alkalmazta.

8. Amennyiben nem alkalmazott harmonizált szabványokat, a gyártó feltüntetheti a gép tervezése és gyártása során felhasznált egyéb műszaki dokumentumok hivatkozását. Figyelembe kell venni, hogy az ilyen dokumentumok alkalmazása nem nyújt megfelelőségre vonatkozó védelmet – lásd a következő részt §162: az I. mellékletben szereplő 3. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.
9. A nyilatkozat helyének és keltének jelölése szokásos követelmény egy aláírt jogi dokumentum esetén. A megadandó hely rendszerint az a város, ahol a gyártó vagy meghatalmazott képviselőjének telephelyét bejegyezték. Mivel az EK-megfelelőségi nyilatkozatot a gép forgalomba hozatalát megelőzően kell elkészíteni – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések –, az EK-megfelelőségi nyilatkozaton szereplő dátum nem lehet a gép forgalomba hozatalánál, illetve ha a gépet a gyártó saját használatra gyártja, akkor a gép üzembe helyezésénél későbbi.
10. A gyártó vagy meghatalmazott képviselője nevében az EK-megfelelőségi nyilatkozat elkészítésére jogosult személy nevét az aláírása mellett fel kell tüntetni. A személy azonosítója a személy nevét és beosztását foglalja magában.

Az EK-megfelelőségi nyilatkozatot aláírhatja az érintett vállalat vezérigazgatója vagy a vállalat más képviselője, akire ezt a felelősséget ráruházták. Az EK-megfelelőségi nyilatkozatot a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének alá kell írnia és meg kell őriznie – lásd a következő részt: §386: a II. melléklet 2. részéhez tartozó megjegyzések. Az aláírás a gépet kísérő megfelelőségi nyilatkozat másolatainak sokszorosítható.

II. MELLÉKLET

1. TARTALOM (folytatás)

...

B. A RÉSZBEN KÉSZ GÉP BEÉPÍTÉSÉRE VONATKOZÓ NYILATKOZAT

Ezt a nyilatkozatot és fordítását a használati utasításra vonatkozó feltételek szerint kell elkészíteni (lásd I. melléklet, 1.7.4.1. a) és b) pont), géppel vagy kézzel, nagybetűvel írva.

...

§384 A részben kész gép beépítésére vonatkozó nyilatkozat

A II. melléklet 1. B. része a részben kész gép gyártója vagy az EU-ban letelepedett meghatalmazott képviselője által elkészítendő beépítési nyilatkozatra vonatkozik, amelyet a részben kész géphez mellékelni kell, amíg az el nem jut annak a kész gépnek a gyártójához, amelybe be fogják építeni – lásd a következő részeket: §104: az 5. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §131: a 13. cikkhez tartozó megjegyzések. A beépítési nyilatkozat ezt követően a kész gép műszaki dokumentációjának részét kell képeznie – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések.

A beépítési nyilatkozat a részben kész gép gyártójának vagy meghatalmazott képviselőjének jogi nyilatkozata, amelynek fő céljai a következők:

- a kész gép gyártójának tájékoztatása arról, hogy az I. melléklet vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményei közül melyeket alkalmazták és teljesítették, illetve adott esetben nyilatkozat arról, hogy a részben kész gép megfelel az egyéb vonatkozó uniós jogszabályok rendelkezéseinek;
- a nemzeti hatóságok részéről érkező indokolt kérés esetén a részben kész gépre vonatkozó releváns információk továbbításának vállalása;
- annak jelölése, hogy a részben kész gép addig nem helyezhető üzembe, amíg arról a kész gépről, amelybe beépítik, el nem készült a gépekről szóló irányelv vonatkozó rendelkezéseinek való megfeleléséről szóló nyilatkozat.

A II. melléklet 1. A. részének első bekezdéséhez tartozó megjegyzések a II. melléklet 1. B. részének első bekezdésére is vonatkoznak.

II. melléklet 1. B. rész (folytatás)

...

A beépítési nyilatkozatnak az alábbi adatokat kell tartalmaznia:

- 1. a részben kész gép gyártójának, és ahol indokolt, a meghatalmazott képviselőnek a cégneve és teljes címe;*
- 2. a vonatkozó műszaki dokumentáció összeállítására jogosult személy, akinek a Közösségben székhellyel kell rendelkeznie;*
- 3. a részben kész gép leírása és azonosítása, beleértve: az eredeti megnevezését, funkcióját, modell-, típus- és sorozatszámát és kereskedelmi nevét;*
- 4. nyilatkozatot arról, hogy ezen irányelv mely alapvető követelményeit alkalmazták és teljesítették, és hogy a vonatkozó műszaki dokumentációt a VII. melléklet B. része szerint készítették el, valamint, ahol indokolt, nyilatkozatot arról, hogy a részben kész gép egyéb vonatkozó irányelveknek is megfelel. Ezek a hivatkozások azokra a szövegekre vonatkoznak, amelyeket az Európai Unió Hivatalos Lapjában közlétesznek;*
- 5. annak elfogadása, hogy a nemzeti hatóságok indokolt kérésére a részben kész gépre vonatkozó információkat átadják. Ez magában fogadja az átadás módját, és nem sérti a részben kész gép gyártójának szellemi tulajdonjogait;*
- 6. nyilatkozat, hogy a részben kész gépet addig nem szabad üzembe helyezni, amíg arról a kész gépről, amelybe beépítik, el nem készült az ezen irányelv rendelkezéseinek való megfelelésegről szóló nyilatkozat;*
- 7. a nyilatkozat helye és kelte;*
- 8. a gyártó vagy meghatalmazott képviselője nevében a nyilatkozat elkészítésére felhatalmazott személy azonosítója és aláírása.*

...

§385 A beépítési nyilatkozat tartalma

Az alábbi megjegyzések a II. melléklet 1. B. részének számozott bekezdéseihez tartoznak:

1. A II. melléklet 1. A. részének első bekezdéséhez tartozó megjegyzések alkalmazandók.
2. A műszaki dokumentáció összeállítására jogosult személyt illetően a II. melléklet 1. A. részének a műszaki dokumentáció összeállítására felhatalmazott személyről szóló 2. bekezdéséhez tartozó megjegyzések alkalmazandók.
3. A II. melléklet 1. A. részének harmadik bekezdéséhez tartozó megjegyzések alkalmazandók.
4. A gépekről szóló irányelv nem határozza meg, hogy a részben kész gép gyártójának mely vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket kell alkalmaznia és teljesítenie. Az egyes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények alkalmazására és

teljesítésére vonatkozó döntés alkalmával érdemes lehet mérlegelni az alábbi szempontokat:

- előfordulhat, hogy a részben kész gép gyártója nem tud teljes körűen értékelni bizonyos kockázatokat, amelyek abból fakadhatnak, ahogyan a részben kész gépet a kész gépbe beépítik;
- a részben kész gép gyártója megállapodhat a kész gép gyártójával egyfajta „feladatmegosztásról”, amelynek értelmében egyes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket a kész gép gyártójának kell teljesítenie.

A II. melléklet 1. B. részének negyedik bekezdése által előírt mondatban a részben kész gép gyártójának jeleznie kell a beépítési nyilatkozatban, hogy pontosan hogyan alkalmazta és teljesítette a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket. Ha egy adott alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmény a részben kész gép egyes részeire vagy szempontjaira vonatkozóan teljesült, mások esetében azonban nem, ezt közölni kell. A részben kész géphez tartozó összeépítési utasításoknak jelezniük kell, ha még van teendő a nem vagy csak részben teljesült alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekkel – lásd a következő részt: §390: a VI. melléklethez tartozó megjegyzések. A részben kész gép gyártójának ezenkívül azt is jeleznie kell, hogy elkészítette a vonatkozó műszaki dokumentációt, megjelölve, hogyan alkalmazta az érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket – lásd a következő részt: §394: a VII. melléklet B. részéhez tartozó megjegyzések.

Amennyiben a részben kész gép (vagy annak egy része) a gépekről szóló irányelven kívül más uniós jogszabály hatálya alá is tartozik, a többi érintett irányelvnek vagy rendeletnek való megfelelésről is nyilatkozni kell – lásd a következő részeket: §91 és §92: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések. Ahol ezek az irányelvek vagy rendeletek EK-megfeleléségi nyilatkozatot írnak elő, a részben kész gépre vonatkozóan az adott szövegeknek megfelelő EK-megfeleléségi nyilatkozatot kell készíteni. Ezeknek az EK-megfeleléségi nyilatkozatoknak szerepelniük kell a kész gép műszaki dokumentációjában – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések.

5. A II. melléklet 1. B. részének 5. bekezdésében előírt kötelezettségvállalás a részben kész gép gyártójának azon kötelezettségére vonatkozik, hogy valamely tagállam piacfelügyeleti hatóságainak kellően indokolt kérésére át kell adnia az egészségvédelem és biztonság szempontjából fontos információkat és különösen a vonatkozó műszaki dokumentációt – lásd a következő részt: §394: a VII. melléklet B. részéhez tartozó megjegyzések.

Mivel a részben kész gép beépítési nyilatkozatának a kész gép műszaki dokumentációjának részét kell képeznie – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések –, a kész gép gyártójának így birtokában van a beszállítója által tett azon kötelezettségvállalás, hogy kellően indokolt kérés esetén a vonatkozó műszaki dokumentációt átadja a piacfelügyeleti hatóságoknak.

A részben kész gép gyártója szellemi tulajdonhoz fűződő jogainak védelmét az biztosítja, hogy a piacfelügyeleti hatóságok kötelesek a feladatuk végzése közben a birtokukba jutott információkat bizalmasan kezelni – lásd a következő részt: §143: a 18. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

6. A hatodik bekezdésben előírt nyilatkozat figyelembe veszi, hogy a részben kész gép nem tekinthető biztonságosnak, amíg:
 - a részben kész gépre vonatkozó, a részben kész gép gyártója által nem teljesített valamely alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmény nem teljesül;
 - a részben kész gépnek a kész gépbe való beépítéséből eredő bármely kockázatot nem értékelték és nem tették meg a kezeléséhez szükséges intézkedéseket.
7. A II. melléklet 1. A. részének kilencedik bekezdéséhez tartozó megjegyzések alkalmazandók.
8. A II. melléklet 1. A. részének tizedik bekezdéséhez tartozó megjegyzések alkalmazandók.

II. melléklet (folytatás)

...

2. IRATMEGŐRZÉS

A gép gyártója vagy a meghatalmazott képviselő köteles az eredeti EK-megfelelőségi nyilatkozatot a gép gyártásának utolsó időpontjától számított legalább tíz évig megőrizni.

A részben kész gép gyártója vagy a meghatalmazott képviselője köteles az eredeti beépítési nyilatkozatot a részben kész gép gyártásának utolsó időpontjától számított legalább tíz évig megőrizni.

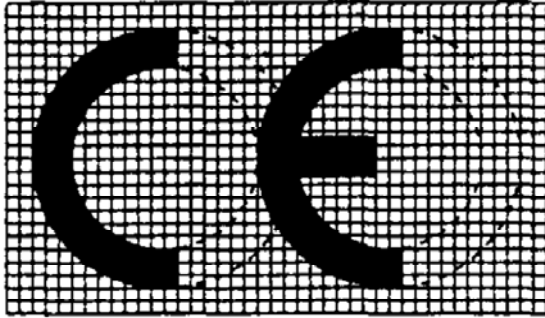
§386 Az EK-megfelelőségi nyilatkozat és a beépítési nyilatkozat megőrzése

A II. melléklet 2. részében az EK-megfelelőségi nyilatkozat és a beépítési nyilatkozat megőrzésére vonatkozóan előírt, a gyártás utolsó dátumától számított legalább tíz éves időszak célja az, hogy szükség esetén lehetővé tegye a piacfelügyeleti hatóságok számára e dokumentumok ellenőrzését – lásd a következő részt: §98: a 4. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

III. MELLÉKLET

CE-jelölés

A CE megfelelési jelölés a „CE” kezdőbetűkből áll, a következő alakban:

Ha a CE-jelölést kicsinyítik vagy nagyítják, a fenti ábrán feltüntetett arányokat meg kell tartani.

A CE-jelölés különböző elemeinek alapvetően ugyanazzal a függőleges mérettel kell rendelkezniük, ami nem lehet kisebb mint 5 mm. A minimális mérettől el lehet térni kisméretű gépek esetében.

A CE-jelölést a gyártó vagy a meghatalmazott képviselője nevének közvetlen közelében kell elhelyezni, ugyanolyan módszerrel rögzítve.

Ha a 12. cikk (3) bekezdése c) pontjában és a 12. cikk (4) bekezdése b) pontjában említett teljes minőségbiztosítási eljárást alkalmazták, a CE-jelölés után fel kell tüntetni a bejelentett szervezet azonosítóját.

§387 A CE-jelölés alakja

A 16. cikk CE-jelölésre vonatkozó rendelkezései a 765/2008/EK rendelet rendelkezéseivel együtt alkalmazandók – lásd a következő részt: §141: a 16. cikkhez tartozó megjegyzések. A III. melléklet meghatározza a CE-jelölés kötelező grafikai formáját. A CE-jelölés csak a „CE” betűkből áll, az ábrán szereplő megjelenési formában – a rácsozat és a pontozott vonalak csak a betűk alakjának meghatározásához nyújtanak segítséget, és azok a CE-jelölésben nem szerepelhetnek.

A III. melléklet negyedik bekezdése, amely a CE-jelölés elhelyezéséhez és annak módszeréhez kapcsolódik, a gépek jelölésére vonatkozó általános követelményekkel együtt alkalmazandó – lásd a következő részt: §250: az I. melléklet 1.7.3. pontjához tartozó megjegyzések.

A III. melléklet utolsó bekezdése csak a IV. mellékletben felsorolt kategóriák valamelyikébe tartozó gépekre vonatkozik, amelyek esetében a teljes minőségbiztosítási eljárást alkalmazták – lásd a következő részeket: §129, §130 és §132: a 12. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Ebben az esetben a CE-jelölés után fel kell tüntetni a gyártó teljes minőségbiztosítási rendszerét jóváhagyó bejelentett szervezet négyjegyű azonosítóját – lásd a következő részt: §133: a 14. ponthoz tartozó megjegyzések. Az ilyen gépek esetében a CE-jelölés és

a bejelentett szervezet azonosítója csak azt követően helyezhető el, hogy a gyártót a bejelentett szervezet értesítette a teljes minőségbiztosítási rendszere jóváhagyásáról – lásd a következő részt: §404: a X. melléklet 2.3. pontjához tartozó megjegyzések. Ha a bejelentett szervezet felfüggesztette vagy visszavonta a teljes minőségbiztosítási rendszer jóváhagyását, onnantól kezdve ezek a jelölések nem tüntethetők fel – lásd a következő részt: §406: a X. melléklet 3. pontjához tartozó megjegyzések.

A bejelentett szervezet azonosító számát az olyan gépen, amelynek esetében az EK-típusvizsgálati eljárást alkalmazták, nem kell feltüntetni.

IV. MELLÉKLET

Gépkategóriák, amelyekre a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett eljárást kell alkalmazni

1. *A famegmunkálásra vagy a fához hasonló fizikai tulajdonsággal rendelkező anyagok megmunkálására, illetve húsfeldolgozásra, vagy a húshoz hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok feldolgozására szolgáló (egy- vagy többélű), alábbi típusú körfűrészek:*
 - 1.1. *működés közben rögzített éllel/élelkel dolgozó fűrészgépek, amelyek rögzített gépággal rendelkeznek, és a munkadarabot kézi előtolással vagy szétszerelhető gépesített előtolással mozgatják;*
 - 1.2. *működés közben rögzített éllel/élelkel dolgozó fűrészgépek, kézzel működtetett váltakozó mozgású fűrészpaddal vagy kocsival;*
 - 1.3 *működés közben rögzített éllel/élelkel dolgozó fűrészgépek, amelyek a munkadarabokat beépített mechanikus előtolással, kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel mozgatják;*
 - 1.4. *mozgóélű fűrészgépek, amelyek a munkadarabot mechanikus éllel és kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel mozgatják.*
2. *Faipari gyalugépek kézi előtolással.*
3. *Faipari vastagsági gyalugépek egyoldali megmunkálásra, amelyek beépített mechanikus előtolással rendelkeznek, a munkadarab kézi behelyezésével és/vagy kivételével.*
4. *Az alábbi típusú szalagfűrészek kézi behelyezéssel és/vagy kivétellel, famegmunkálásra és a fához hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok megmunkálására vagy húsfeldolgozásra és a húshoz hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok feldolgozására:*
 - 4.1. *működés közben rögzített éllel/élelkel dolgozó fűrészgépek, rögzített vagy váltakozó mozgású fűrészpaddal vagy gépággal;*
 - 4.2. *váltakozó mozgású kocsira szerelt éllel rendelkező fűrészgépek.*
5. *Az 1–4. és a 7. pont szerinti gépek kombinált kivitelben famegmunkálásra és a fához hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok megmunkálására.*
6. *Faipari csapmarógépek több szerszámtartóval, kézi előtolással.*
7. *Függőleges marógépek kézi előtolással famegmunkálásra és a fához hasonló fizikai tulajdonságokkal rendelkező anyagok megmunkálására.*
8. *Faipari kézi láncfűrészgépek.*
9. *Présgépek, beleértve a hajlítógépeket, fémek hidegmunkálására, a munkadarab kézi behelyezésével és/vagy kivételével, amelyek mozgó elemeinek elmozdulása meghaladhatja a 6 mm-t, és a sebességük meghaladhatja a 30 mm/s értéket.*
10. *Műanyag-feldolgozó fröccsöntőgépek vagy formázóprések a munkadarab kézi behelyezésével és/vagy kivételével.*

11. *Gumiipari fröccsöntőgépek vagy formázóprések a munkadarab kézi behelyezésével és/vagy kivételével.*
12. *Az alábbi típusú, földalatti munkára szolgáló gépek:*
 - 12.1. *mozdonyok és fékezőkocsik;*
 - 12.2. *hidraulikus energiával működtetett alátámasztó biztosító berendezések.*
13. *Kézi adagolású háztartási hulladékgyűjtő teherjárművek, amelyek prismsmechanizmussal vannak felszerelve.*
14. *Leszerelhető erőátviteli berendezések és védőburkolataik.*
15. *Leszerelhető erőátviteli berendezések védőburkolatai.*
16. *Járműveket kiszolgáló emelők.*
17. *Személyek vagy személyek és áruk emelésére szolgáló szerkezetek, amelyeknél fennáll a leesés veszélye több mint három méter magasságból.*
18. *Hordozható patronos rögzítő és egyéb belövő gépek.*
19. *Személyek detektálására szolgáló védőberendezések.*
20. *A 9., 10. és 11. pontban említett, a gép védelmére tervezett energiameghajtású kapcsolható mozgatható védőburkolatok.*
21. *A gép biztonsági funkcióját szolgáló logikai egységek.*
22. *A felborulást gátló szerkezet (ROPS).*
23. *A leeső tárgyak ellen védő szerkezet (FOPS).*

§388 Azon gépkategóriák, amelyek esetében valamely, bejelentett szervezet bevonásával folytatott megfelelőségértékelési eljárást kell alkalmazni

A IV. melléklet azokat a gépkategóriákat sorolja fel, amelyek esetében a bejelentett szervezet bevonásával folytatott két megfelelőségértékelési eljárás egyikét kell alkalmazni: az EK-típusvizsgálatot vagy a teljes minőségbiztosítást. E kategóriák esetében a gép fogalma átfogó módon értelmezendő – lásd a következő részt: §33: a 2. cikkhez tartozó megjegyzések. A IV. mellékletben felsorolt kategóriák valamelyikéhez tartozó gép esetében belső gyártásellenőrzés formájában végzett megfelelőségértékelési eljárás is alkalmazható, amennyiben azt a valamennyi vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményre kiterjedő harmonizált szabványoknak megfelelően gyártották – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A IV. mellékletben található lista kimerítő, tehát a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében szereplő megfelelőségértékelési eljárások csak az itt felsorolt kategóriákhoz tartozó gépek esetében alkalmazhatók. A IV. mellékletben nem szereplő kategóriákba tartozó gépek esetében, még ha azok a felsorolt kategóriákhoz hasonló veszélyeket idéznek is elő, csak a belső gyártásellenőrzés formájában végzett megfelelőségértékelési eljárás alkalmazandó – lásd a következő részt: §128: a 12. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

1–8. pont

Az 1. pont csak a fa vagy hasonló anyagok megmunkálására, illetve hús vagy hasonló anyagok feldolgozására szolgáló, az 1.1–1.4. pontban említett körfűrészekre vonatkozik.

Megjegyzendő továbbá, hogy nem minden famegmunkálásra szolgáló körfűrész tartozik ide; a vágás során kézzel mozgatott éllel rendelkező fűrészgépek (például egyes gérfűrészek) nem szerepelnek a IV. mellékletben.

A fához hasonló tulajdonságokkal rendelkező anyag például a forgácslemez, a rostlemez, a furnérlemez (valamint ezek az anyagok műanyag- vagy ötvözetlemezrel bevonva), a parafa, a csont, a kemény gumi vagy a műanyag. Más részről a kő, a beton és a hasonló, koptató típusú vágószerszámot igénylő anyagok nem minősülnek a fához hasonló tulajdonságokkal rendelkezőnek.

A húshoz hasonló anyag például a hal és a fagyasztott vagy mélyfagyasztott élelmiszerek.

Az 1.3., 1.4., 3. és 4. pont a munkadarabok kézi behelyezésére és/vagy kivételére vonatkozik. A munkadarab kézi behelyezésére és/vagy kivételére akkor kerül sor, amikor a kezelő a munkadarabokat közvetlenül helyezi az előtoló eszközbe vagy a munkadarabot alátámasztó eszközbe, és azokat onnan közvetlenül távolítja el, így a kezelő közvetlenül érintkezhet a munkadarabokkal, miközben az a szerszámmal érintkezik. Egy gép nem tekinthető kézi behelyezéssel vagy kivétellel működőnek, ha fel van szerelve előtoló eszközzel vagy a munkadarabok behelyezésére és kivételére szolgáló eszközzel (például szállítószalaggal), így az eszköz használata során a felhasználó nem férhet hozzá a szerszámokhoz, és a gép az említett eszköz nélkül nem működőképes.

Az 1.1., 2., 6. és 7. pont a kézi előtolásra vagy a kézi előtolással működtetett gépekre vonatkozik. Kézi előtolásra akkor kerül sor, amikor a munkadarabot vagy a szerszámot a működés során kézzel mozgatják, így a kezelő érintkezésbe kerülhet a szerszámmal. Ugyanez vonatkozik az 1.2. pontban említett, kézzel működtetett váltakozó mozgású fűrészpaddal vagy kocsival rendelkező gépekre is.

Az 5. pontban említett, kombinált famegmunkálásra szolgáló gép olyan gép, amelyet az 1–4. és a 7. pontban felsorolt feladatok kombinációjának ellátására terveztek, az egyes műveletek között a munkadarabok kézi kivételével – lásd a következő részt: §210: az I. melléklet 1.3.5. pontjához tartozó megjegyzések. A IV. melléklet 5. pontja csak az 1–4. és a 7. pontban említett feladatokat ellátó kombinált gépekre vonatkozik, de az ilyen gépek további funkciókat is elláthatnak. Mivel a szükséges védőintézkedések gyakran az összes vagy a legtöbb kombinált funkció esetében azonosak, az ilyen kombinált faipari munkagépek EK-típusvizsgálatának vagy teljes minőségbiztosítási rendszere értékelésének minden esetben ki kell terjednie a teljes gépre.

A 7. pontban említett függőleges marógépek az asztalon keresztülhaladó orsóval és az asztal alatt elhelyezkedő meghajtó motorral rendelkeznek. A teljes egészében az asztal felett elhelyezkedő orsóval rendelkező alakmaró gépre a 7. pont nem vonatkozik.

9. pont

A 9. pontban említett, a fémek hidegmegmunkálására szolgáló préggépek olyan préggépek, amelyek rendeltetésszerű vagy előrelátható használata magában foglalja annak lehetőségét, hogy a kezelő a munkadarabokat kézzel helyezi be vagy távolítja el a szerszámok között, a beépített kezelést segítő eszközök használata nélkül. A „hidegmegmunkálás” szó arra utal, hogy a fémet melegítés nélkül, rendszerint szobahőmérsékleten formálják. A „fém” lap, henger vagy kovácsolt formában lévő fémre vonatkozik.

A 9. pont csak olyan préggépekre vonatkozik, amelyek mozgó elemei az alábbi két tulajdonsággal rendelkeznek:

- 6 mm-nél hosszabb távot tesznek meg és
- zárósebességük meghaladja a 30 mm/s-t.

A mechanikus préggépek zárósebességének meghatározásakor a tolattyú által elért legnagyobb pillanatnyi sebességet (általában körülbelül a haladási táv felénél) kell figyelembe venni.

A 9. pont nem foglalja magában a fémek hidegmegmunkálására szolgáló egyéb géptípusokat, például:

- zsugorítópréseket,
- alligátor- vagy táblaollókat,
- szegecselő, kapcsoló- vagy tűzőgépeket,
- öntőpréseket,
- hajlítógépeket,
- egyengetőpréseket,
- forgó lyukasztópréseket,
- sajtolópréseket,
- süllyesztékes kovácsoló vagy ódorkovácsoló préseket,
- ütőpréseket,
- izosztatikus préseket.

10. és 11. pont

A 10. és 11. pontban említett műanyag-feldolgozó és a gumiipari fröccsöntő gépek olyan gépek, amelyeket polimerekkel, például hőre lágyuló és hőre keményedő műanyagok vagy gumi fröccsöntés vagy formázás révén történő megmunkálására terveztek. A behelyezés és a kivétel csak az anyagnak vagy az alkatrészeknek a formába történő behelyezésére és kivételére vonatkozik. A behelyezés és a kivétel nem minősül kézi jellegűnek, ha:

- a gépet csak robot vagy manipulációs berendezés általi működtetésre tervezték,
vagy
- a gépet a behelyezésre és a kivételre szolgáló eszközzel szerelték fel, és így a gép ezen eszközök nélkül nem működőképes.

Minden egyéb esetben kézi behelyezésről és kivételről beszélhetünk.

12. pont

A 12.1. pontban említett, föld alatti munkára szánt mozdonyok a jármű felett vagy alatt elhelyezkedő, egy vagy két sínből álló pályán futó önjáró járművek, amelyeket bányákban vagy más földalatti munkahelyeken való használatra szántak, vontatás, személyek, anyagok vagy ásványi kőzetek szállítása céljából. A fékezőkocsik a kezelő által működtetett fékkel ellátott, föld alatti munkára szánt vasúti járművek.

A 12.2. pontban említett hidraulikus energiával működtetett alátámasztó biztosító berendezések rendszerint olyan önjáró biztosító berendezések, amelyeket a fejtési front tetejének alátámasztására használnak. Részei a következők:

- egy szomszédos vezérlésű alátámasztó egység,
- több csoportos vezérlésű alátámasztó biztosító egység;
- központi vezérlésű teljes alátámasztó biztosító rendszerek.

Az alagútfúró gépek nem tartoznak a 12. pont kategóriájába.

13. pont

A „kézi adagolás” kifejezés magyarázatát a 13. pontban említett, présmechanizmussal felszerelt, kézi adagolású háztartási hulladékgyűjtő teherjárművek tekintetében egy egyedi útmutató dokumentum tartalmazza. Ez a dokumentum példákkal is szolgál a 13. pont alkalmazási körébe tartozó, illetve az ide nem tartozó gépekre vonatkozóan.¹⁹²

A jármű maga általában nem tartozik a gépekről szóló irányelv hatálya alá, így a 13. pontban említett gép a tengelyre felszerelt hulladékgyűjtő és présberendezés – lásd a következő részeket: §37: a 2. cikk a) pontjának harmadik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések, és §54: az 1. cikk (2) bekezdésének e) pontjához tartozó megjegyzések.

14. és 15. pont

A 14. pontban említett leszerelhető erőátviteli berendezések, vagy ismert néven „mellékajtású tengelyek” az önjáró gép vagy a vontató és a meghajtott gép, például egy vontatott mezőgazdasági gép közötti hajtásátvitelre szolgáló leszerelhető alkatrészek – lásd a következő részt: § 45: a 2. cikk f) pontjához tartozó megjegyzések. A leszerelhető erőátviteli berendezéseket minden esetben megfelelő védőburkolattal együtt kell forgalomba hozni. A leszerelhető erőátviteli berendezések védőburkolatai szintén forgalomba hozhatók önállóan, biztonsági berendezésként – ezek a védőburkolatok a 15. pontba tartoznak.

16. pont

A 16. pontban említett, járműveket kiszolgáló emelők álló, mozgó vagy mozgatható emelők, amelyeket teljes járművek felemeléséhez terveztek, hogy a járműveket e felemelt helyzetben ellenőrizzék, illetve azokon vagy azok alatt munkát

¹⁹²

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/machinery/classification_of_rcvs_december_2009_en.pdf

végezzenek. A rövid löketű, járműveket kiszolgáló emelők, amelyeket nem a járművek alatt végzett munkához terveztek, nem tartoznak a 16. pont alá.

Ezek olyan járművek kiszolgálására szánt gépek, mint például a személygépjárművek, motorkerékpárok, hómobilok, tehergépjárművek, buszok, villamosok, vasúti kocsik, és ipari targoncák. Ide tartoznak továbbá az összehangolt rendszerben működő, teljes légi járművek ellenőrzési vagy karbantartási célból történő emelésére szolgáló emelőgép-együttesek is.

A 16. pont nem vonatkozik a következőkre:

- nem teljes járművek felemelésére tervezett emelők,
- járművek parkolásához tervezett emelők,
- járműveket összeállító szerelősorba beépített emelők.

17. pont

A 17. pontban említett, személyek vagy személyek és áruk emelésére szolgáló szerkezetek többek között a következők:

a) olyan gép, amelynek fő funkciója a személyek vagy személyek és áruk emelése, például:

- mozgó, oszlopos kúszó vagy felfüggesztett munkaállványok;
- személyek vagy személyek és áruk emelésére szolgáló építkezéseken használt emelőberendezések;
- gépekhez, például darukhoz vagy szélgenerátorokhoz kapcsolt, a munkaállások megközelítésére szolgáló emelőberendezések;
- a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó, rögzített szinteket kiszolgáló gépek, például háztartási felvonók és mozgáskorlátozott személyek emelésére szolgáló emelőlapok – lásd a következő részt: §151: a 24. cikkhez tartozó megjegyzések;

b) személyek vagy személyek és áruk emelésére szolgáló és olyan gépre felszerelt berendezések, amelynek fő funkciója nem személyek emelése. Ilyen berendezések lehetnek például az ipari targoncákon, a sínen futó tároló és kommissiózóberendezéseken, valamint a darukon és a földmunkagépeken található mozgó kezelői, vezető- és vezérlőhelyek.

Az ilyen berendezések esetében az EK-típusvizsgálat vagy a teljes minőségbiztosítási rendszer értékelése a személyek emelésére szolgáló berendezésekre vonatkozik, a gép egyéb funkcióira nem.

c) beépített vezérlőhellyel rendelkező emelőgép, amelynek fő funkciója nem személyek emelése; például: légi közlekedést támogató földi gépek, repülőgépek utashídjai, hajóhidak és a toronydaruk emelésére szolgáló kúszókeretek;

d) személyek emelésére szolgáló cserélhető berendezések, például változtatható kinyúlású targoncákkal, teherdarukkal vagy mozgó darukkal való összeépítésre szánt munkaállványok. A megfelelőségértékelésnek biztosítania

kell, hogy a cserélhető berendezés, valamint valamennyi olyan alapgéptípus, amellyel azt összeszerelni tervezik, valamennyi vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelménynek megfelelően – lásd a következő részt: §41: a 2. cikk b) pontjához tartozó megjegyzések.

Az ilyen cserélhető berendezést meg kell különböztetni a nem emelőgéppel összeépített, hanem kivételes esetben az áruk emelésére tervezett géppel személyek emelésére használt berendezésektől (a 2009/104/EK irányelv II. mellékletének 3.1.2. pontja szerint), amelyek nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá – lásd a következő részt: §10: a (7) preambulumbekkezdéshez tartozó megjegyzések. Erre a megkülönböztetésre egy egyedi útmutató dokumentum ad magyarázatot.¹⁹³

A fent említett berendezések akkor tartoznak a 17. pontban foglalt kategóriába, ha esetükben fennáll a leesés veszélye több mint három méter magasságból. A magasság az a függőleges távolság, amely annak a tehertartónak a felszíne, amelyben a személyek vagy a személyek és áruk emelés céljából tartózkodnak – lásd a következő részt: §334: az I. melléklet 4.1.1 g) pontjához tartozó megjegyzések –, illetve azon szint között mérhető, ahová a személyek vagy maga a tehertartó leeshet. Ez a szint rendszerint a föld, illetve annak a padlónak vagy felületnek a szintje, amelyen a gépet felállítani vagy használni tervezik, de lehet alacsonyabb padló- vagy földszint is, ha a gépet a gyártó süllyeszték mellett történő üzemeltetésre szánja.

18. pont

A 18. pontban említett hordozható patronos rögzítő gépek robbanópatronnal működtetett hordozható gépek, amelyeket rögzítőeszközöknek, például szögeknek, menetes csapoknak, fűzőkarikáknak vagy hasonló tárgyakkal az alapanyagba történő bevezetésére szántak. A 18. pont ezenfelül a más alkalmazásra szánt, patronos belövő gépeket, például a nyomással történő tartós anyagjelölésre szolgáló gépeket vagy az állatok kábítására szolgáló rögzített závarzatú pisztolyokat is magában foglalja.

A 18. pont nem foglalja magában a más energiaforrással, működő, például pneumatikus, rugós, elektromágneses vagy gázpatronnal működő hordozható rögzítő és egyéb belövő gépeket.

19. pont

A 19. pont a személyek vagy személyek egyes részeinek detektálására szolgáló védőberendezéseket foglalja magában, amelyek megfelelő jelzést küldenek a vezérlőrendszernek az észlelt személyeket érintő kockázatok csökkentése érdekében. A jelzés létrejöhet akkor, amikor egy személy vagy testének valamely része átlép egy előre meghatározott határt (kioldás), vagy amikor egy előre meghatározott térben a berendezés személy jelenlétét érzékeli

¹⁹³

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/files/machinery/interchangeable_equipment_lifting_persons_-_lifting_goods_dec_2009_en.pdf

(személyérzékelés), vagy mindkét esetben. Ilyen védőberendezések lehetnek többek között az alábbiak:

- nyomásra érzékeny védőberendezések, például nyomásra érzékeny szőnyegek, padlók, élek, rudak, ütközők, lemezek és huzalok;
- aktív optoelektronikus védőberendezések, például fényfüggönyök, beolvasófejek, fénysugárral és lézerrel működő berendezések;
- radaros, infravörös, ultrahangos és kamerás védőberendezések.

A 19. pont nem foglalja magában a közvetett rálátást biztosító berendezéseket, például a tükröket vagy a zárt láncú televíziókat (CCTV).

20. pont

A 20. pont a biztonsági alkatrészek meghatározásának megfelelő, energiameghajtású kapcsolható mozgatható védőburkolatokat foglalja magában – lásd a következő részt §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések –, amelyeket a 9. pontban említett, fémek hidegmegmunkálására szánt présgépekre, vagy a 10. és 11. pontban említett, a munkadarab kézi behelyezésével és/vagy kivételével működő műanyag-feldolgozó fröccsöntőgépekre vagy formázóprésekre, illetve gumiiipari fröccsöntőgépekre vagy formázóprésekre történő felszerelésre szánják.

21. pont

A 21. pontban említett, a gép biztonsági funkcióját szolgáló logikai egységek összetett alkatrészek, amelyek:

- megfelelnek a biztonsági alkatrészek meghatározásának – lásd a következő részt: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések, és
- egy vagy több bemeneti jelet elemeznek, majd adott algoritmus alapján egy vagy több kimeneti jelet hoznak létre, és
- a gép vezérlőrendszerével összekapcsolt vagy annak részeként történő működésre szánják egy vagy több biztonsági funkció ellátása céljából.

A vezérlőrendszer egésze azonban nem minősül logikai egységnek.

Az olyan egyszerű eszközök, mint például az elektromágneses érzékelők vagy a kapcsolóberendezések, amelyek a bementi jelet egyszerűen átalakítják kimeneti jellé, nem tekinthetők logikai egységnek.

A gép biztonsági funkcióját szolgáló logikai egységek lehetnek például az alábbiak:

- a két kézzel kezelt vezérlőberendezések logikai egységei,
- biztonsági programozható logikai vezérlők (PLC),
- a biztonsági buszrendszerek biztonsági vonatkozású jelzéseinek logikai feldolgozására szolgáló alkatrészek.

22. és 23. pont

A 22. és 23. pont a felborulást gátló szerkezeteket (ROPS) és a leeső tárgyak ellen védő szerkezeteket (FOPS) foglalja magában, amelyek megfelelnek a biztonsági alkatrészek meghatározásának – lásd a következő részt §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések.

Egy gépgyártó által a saját gépére való felszerelésre szánt felborulást gátló szerkezetek és leeső tárgyak ellen védő szerkezetek nem tartoznak a 22. és 23. pont alkalmazási körébe.

Ugyanez vonatkozik az olyan felborulást gátló és leeső tárgyak ellen védő tartalék szerkezetekre is, amelyek az eredeti gép gyártója által szállított azonos szerkezetek kicserélésére szolgálnak – lásd a következő részt: §48: az 1. cikk (2) bekezdésének a) pontjához tartozó megjegyzések –, mivel ezek önmagukban nem tartoznak a gépekről szóló irányelv hatálya alá.

Ugyanakkor, valamennyi felborulást gátló és leeső tárgyak ellen védő szerkezetet alá kell vetni a megfelelő vizsgálatoknak, függetlenül attól, hogy ezeket önállóan hozzák forgalomba, vagy a gép gyártója saját gépéhez gyártja azokat – lásd a következő részeket: §315 és §316: az I. melléklet 3.4.3. és 3.4.4. pontjához tartozó megjegyzések –, és a kapcsolódó vizsgálati jelentéseket bele kell foglalni annak a gépnek a műszaki dokumentációjába, amelyre ezeket a szerkezeteket felszerelik – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. pontjához tartozó megjegyzések.

Az I. melléklet 3.4.3. pontjának értelmében megfelelő vizsgálatokat kell végezni továbbá a feldőlést gátló szerkezetek (TOPS) esetében is, ezekre a szerkezetekre azonban a IV. melléklet 22. pontja és a kapcsolódó megfelelőségértékelési eljárások nem vonatkoznak.

Megjegyzendő, hogy a leeső tárgyak ellen védő szerkezeteket a harmonizált szabványok esetenként más névvel jelölik; például „felső védőburkolat” vagy „elülső védőburkolat”. A kezelők leeső tárgyakkal szembeni védelme céljából mozgó gépre történő felszerelésre szánt valamennyi szerkezet a leeső tárgyak ellen védő szerkezetnek minősül, függetlenül attól, hogy az adott gépre vonatkozó szabvány milyen terminológiát alkalmaz.

V. MELLÉKLET

A 2. cikk c) pontjában hivatkozott biztonsági alkatrészek indikatív listája

- 1. Leszerelhető mechanikus erőátviteli berendezések védőburkolatai.*
- 2. Személyek detektálására (védelemére) tervezett biztonsági eszközök.*
- 3. A IV. melléklet 9., 10. és 11. pontjában említett, a gép védelmére tervezett energia meghajtású összekapcsolható, mozgatható védőburkolatok.*
- 4. A biztonsági funkciókat szolgáló logikai egységek.*
- 5. A gépen a veszélyes mozgások ellenőrzésére szolgáló, hibajelző kiegészítő rendszerrel ellátott szelepek.*
- 6. A gép kibocsátásainak (emisszió) megkötésére szolgáló rendszerek.*
- 7. A gép munkafolyamatában részt vevő mozgó részek ellen a személyek védelmére tervezett védőburkolatok és védőberendezések.*
- 8. Az emelőgépek berakodásának és mozgásvezérlésének megfigyelésére szolgáló berendezések.*
- 9. Korlátozó eszközök, amelyek a személyeket ülésükhöz rögzíti.*
- 10. Vészleállító berendezések.*
- 11. A potenciálisan veszélyes elektrosztatikus töltések felhalmozódását megakadályozó kisütő szerkezetek.*
- 12. Az I. melléklet 1.5.7., 3.4.7. és 4.1.2.6. pontjában említett energiakorlátozó és kioldó berendezések.*
- 13. A zaj- és rezgéscsökkentő rendszerek és berendezések.*
- 14. A felborulást gátló szerkezet (ROPS).*
- 15. A leeső tárgyak ellen védő szerkezet (FOPS).*
- 16. A két kézzel kezelt vezérlőberendezés.*
- 17. A gép különböző felvonóbejárói között a személyek emelésére és/vagy süllyesztésére tervezett elemei, amelyek az alábbi listában szerepelnek:*
 - a) a felvonóbejáró ajtók zárására szolgáló szerkezetek;*
 - b) a teherhordó egység leesését vagy ellenőrizetlen felfele történő mozgását megakadályozó berendezések;*
 - c) túlsebességet korlátozó berendezések;*
 - d) energiagyűjtő lengéscsillapítók:*
 - nem soros, vagy*
 - a visszafelé történő mozgás csillapításával;*
 - e) energiát elnyelő lengéscsillapítók;*

- f) *hidraulikus emelők hidraulikus rendszerébe szerelt biztonsági berendezések, ahol ilyeneket a leesés elleni védelem céljából használnak*
- g) *elektronikus alkatrészeket tartalmazó biztonsági kapcsoló jellegű, elektromos biztonsági berendezések.*

§389 A biztonsági alkatrészek indikatív listája

Az V. melléklet a „biztonsági berendezés” meghatározásának megfelelő termékek példáinak listáját tartalmazza – lásd a következő részt: §42: a 2. cikk c) pontjához tartozó megjegyzések. Megjegyzendő, hogy csak az önállóan forgalomba hozott alkatrészek minősülnek biztonsági alkatrésznek. Az V. mellékletben található lista indikatív, és nem kizárólagos jellegű, ezért a 2. cikk c) pontjában szereplő meghatározásnak megfelelő valamennyi alkatrész a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó biztonsági alkatrésznek minősül, még akkor is, ha nem szerepel a listában.

A biztonsági alkatrészek V. mellékletben szereplő indikatív listáját a gépekkel foglalkozó bizottsággal folytatott konzultációt követően a Bizottság aktualizálhatja – lásd a következő részeket: §116: a 8. cikk (1) bekezdése a) pontjához tartozó megjegyzések; és §147: a 22. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy az V. mellékletben található indikatív listában szereplő alábbi biztonsági berendezések a IV. mellékletben felsorolt azon gépkategóriák között is szerepelnek, amelyek esetében a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett megfelelőségértékelési eljárások valamelyikét kell alkalmazni.

V. melléklet		IV. melléklet
1. pont	Leszerelhető mechanikus erőátviteli berendezések védőburkolatai	= 15. pont
2. pont	Személyek detektálására (védelemére) tervezett biztonsági eszközök	= 19. pont
3. pont	A IV. melléklet 9., 10. és 11. pontjában említett, a gép védelmére tervezett energia meghajtású összekapcsolható, mozgatható védőburkolatok	= 20. pont
4. pont	A biztonsági funkciókat szolgáló logikai egységek	= 21. pont
14. pont	A felborulást gátló szerkezet (ROPS)	= 22. pont
15. pont	A leeső tárgyak ellen védő szerkezet (FOPS)	= 23. pont

A fenti pontokhoz tartozó magyarázatokért – lásd a következő részt: §388: a IV. melléklethez tartozó megjegyzések.

A biztonsági berendezések V. mellékletben felsorolt egyéb kategóriái (és az V. mellékletben nem szereplő bármely egyéb biztonsági berendezés) esetében a belső gyártásellenőrzés formájában elvégzett megfelelőségértékelési eljárás alkalmazandó – lásd a következő részeket: §128: a 12. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §391: a VII. melléklethez tartozó megjegyzések.

5. pont

Az 5. pontban említett szelepek hidraulikus vagy pneumatikus rendszerekre szerelt alkatrészek, amelyek meghibásodás esetén megakadályozzák a gép veszélyes mozgását – lásd a következő részt: §205: az 1.2.6. ponthoz tartozó megjegyzések; és §342: az I. melléklet 4.1.2.6. c) pontjához tartozó megjegyzések.

6. pont

A 6. pontban említett, a kibocsátások megkötésére szolgáló rendszerek olyan rendszerek, amelyeket a gép vagy a gép által megmunkált anyagok által előállított veszélyes anyagok vagy összetevők kiürítése céljából szerelnek fel, a veszélynek kitett személyek egészségének és biztonságának védelme érdekében – lásd a következő részeket: §235: az 1.5.13. ponthoz tartozó megjegyzések; és §322: az I. melléklet 3.5.3. pontjához tartozó megjegyzések. Az ilyen rendszereket tervezhetik egyedi gépekre történő felszerelésre, vagy úgy, hogy azokat ugyanazon a munkahelyen kell elhelyezni, és így több gép csatlakoztatható hozzájuk.

A 6. pont nem foglalja magában a kifejezetten környezetvédelmi célból felszerelt rendszereket.

7. pont

A 7. pont azokat a védőburkolatokat és védőberendezéseket foglalja magában, amelyeket a gép munkafolyamatában részt vevő mozgó részek ellen a személyek védelme céljából a gépre való felszerelésre terveztek – lásd a következő részt: §214: az 1.3.8.2. ponthoz tartozó megjegyzések.

8. pont

A 8. pont az emelőgépekre felszerelendő, azok berakodásának és mozgásvezérlésének megfigyelésére szolgáló berendezéseket foglalja magában – lásd a következő részeket: §342: a 4.1.2.6. ponthoz tartozó megjegyzések; §354: a 4.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések; és §370: az I. melléklet 6.1.2. pontjához tartozó megjegyzések.

Az emelőgép berakodásának és mozgásvezérlésének megfigyelését általában egy több alkatrészből álló rendszer végzi, amely többek között egy elektronikus vezérlőegységet (ECU), érzékelőket, hidraulikus működtetőelemeket stb. tartalmaz.

A biztonsági funkció szempontjából nélkülözhetetlen alkatrész a megfelelő beépített szoftverrel ellátott elektronikus vezérlőegység. A megfelelő beépített szoftverrel ellátott elektronikus vezérlőegység éppen ezért biztonsági alkatrésznek tekinthető, függetlenül attól, hogy önállóan vagy egy megfigyelőrendszer részeként értékesítik. A teljes megfigyelőrendszer szintén biztonsági alkatrésznek minősül.

9. pont

A 9. pont a személyeket ülésükhöz rögzítő korlátozó eszközöket foglalja magában, amelyeket mozgó gépekre történő felszerelésre szánnak például akkor, ha fennáll a veszélye, hogy a gép felborulása vagy feldőlése esetén a kezelők vagy a gép által szállított más személyek összezúzódhatnak a gép egyes részei és a föld

között – lásd a következő részt: §295: az I. melléklet 3.2.2. pontjához tartozó megjegyzések.

10. pont

A 10. pont a vészleállító berendezéseket foglalja magában – lásd a következő részt: §202: az I. melléklet 1.2.4.3. pontjához tartozó megjegyzések.

11. pont

A 11. pont a potenciálisan veszélyes elektrosztatikus töltések felhalmozódását megakadályozó kisütő szerkezeteket foglalja magában – lásd a következő részt: §223: az I. melléklet 1.5.2. pontjához tartozó megjegyzések.

12. pont

A 12. pont azokat a biztonsági alkatrészeket foglalja magában, amelyeknek felszerelése az I. melléklet 1.5.7. (*Robbanás*), 3.4.7. (*Hajtásátvitel az önjáró gép (vagy vontató) és a meghajtott gép között*) és a 4.1.2.6. (*Mozgások vezérlése*) pontjában foglalt követelmények teljesítését szolgálja.

13. pont

A 13. pont azokat a rendszereket és berendezéseket foglalja magában, amelyeket a zaj- és rezgés kibocsátás csökkentése céljából szerelnek fel a gépekre. A zajcsökkentésre szolgáló rendszerek és gépek többek között a zárófalak, a hangtompítók és az aktív zajcsökkentő berendezések – lásd a következő részt: §229: az I. melléklet 1.5.8. pontjához tartozó megjegyzések. A rezgéscsökkentésre szolgáló rendszerek és berendezések többek között a rugókat, rezgéscsillapítókat vagy mindkettőt alkalmazó rendszerek – lásd a következő részt: §231: az I. melléklet 1.5.9. pontjához tartozó megjegyzések.

16. pont

A két kézzel kezelt vezérlőberendezések egyfajta védőberendezésnek tekinthetők – lásd a következő részt: §221: az I. melléklet 1.4.3. pontjához tartozó megjegyzések.

17. pont

A 17. pont a)–g) pontjaiban felsorolt biztonsági alkatrészeket a személyek vagy személyek és áruk rögzített felvonóbejárók közötti emelése céljából szerelik fel a gépekre – lásd a következő részeket: §344–§349: a 4.1.2.8. ponthoz tartozó megjegyzések; és §377–§380: az I. melléklet 6.4.1–6.4.3. pontjaihoz tartozó megjegyzések. A lista megegyezik a 95/16/EK felvonóirányelv¹⁹⁴ IV. mellékletében meghatározott biztonsági alkatrészek listájával. Ez azt tükrözi, hogy hasonló biztonsági alkatrészek szerelhetők az építkezéseken használt emelőberendezésekre és felvonókra is, amelyek sebessége nem haladja meg a 0,15 m/s-t, valamint a felvonóirányelv hatálya alól kizárt és a gépekről szóló

¹⁹⁴ Lásd a 95/16/EK felvonóirányelv alkalmazásáról szóló útmutatót:

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/mechanical/documents/guidance/lifts/annex4/index_en.htm

irányelv hatálya alá tartozó egyéb felvonókra – lásd a következő részt: §151: a 24. cikkhez tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy a felvonóirányelv értelmében a 17. a)–g) pontokban felsorolt biztonsági berendezések esetében bejelentett szervezet bevonásával történő megfelelőségértékelési eljárást kell végezni. A felvonóirányelvnek megfelelően a CE-jelölést viselő és megfelelőségi nyilatkozattal kísért biztonsági berendezések szintén betölthetnek hasonló funkciót a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó, rögzített felvonóbejárókat kiszolgáló gépekben. Ugyanakkor, a gépekről szóló irányelv hatálya alá tartozó ilyen gépekhez tervezett biztonsági alkatrészek nem használhatók a felvonóirányelv hatálya alá tartozó felvonókban, kivéve, ha azokat alávetették az utóbbi irányelv által előírt valamelyik megfelelőségértékelési eljárásnak.

VI. MELLÉKLET

A részben kész gépek összeszerelési utasításai

A részben kész gépek összeszerelési utasításainak tartalmaznia kell azon feltételek leírását, amelyeknek meg kell felelni a végleges gépbe történő megfelelő beépítést figyelembe véve, a biztonság és az egészség veszélyeztetése nélkül.

Az összeszerelési utasítást az egyik közösségi hivatalos nyelven kell elkészíteni, amely elfogadható azon gyártó számára, akinek a telephelyén a részben kész gépet összeszerelik.

§390 A részben kész gépek összeszerelési utasításai

A VI. melléklet rendelkezései az 1. cikk g) pontjában említett és a 2. cikk g) pontjában meghatározott részben kész gépekre vonatkoznak – lásd a következő részt: §46: a 2. cikk g) pontjához tartozó megjegyzések.

A részben kész gépre vonatkozó összeszerelési utasításokat a részben kész gép gyártójának vagy meghatalmazott képviselőjének kell elkészítenie, és azt a végleges gép gyártójának rendelkezésére kell bocsátani – lásd a következő részt: §131: a 13. cikkhez tartozó megjegyzések. Az összeszerelési utasításoknak ezt követően a végleges gép műszaki dokumentációjának részét kell képezniük – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. a) pontjához tartozó megjegyzések.

Az összeszerelési utasításoknak a részben kész gép, illetve a részben kész gép és a végleges gép közötti kölcsönhatás valamennyi biztonsági vonatkozású szempontjára ki kell térniük, amelyeket az összeszerelést végző személynek a részben kész gép végleges gépbe történő beépítésekor figyelembe kell vennie.

Az összeszerelési utasításoknak utalniuk kell arra, ha meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a részben kész gépre vonatkozó azon alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények teljesítése érdekében, amelyeket a részben kész gép gyártója nem alkalmazott és teljesített, vagy csak részben teljesített – lásd a következő részt: §385: a II. melléklet 1. B. részéhez tartozó megjegyzések.

Bizonyos esetekben a részben kész gép gyártója alkalmazhatja és teljesítheti az I. mellékletben szereplő utasításokhoz kapcsolódó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, és ezt a beépítési nyilatkozatban közölheti. Egy mozgó gépbe beépítendő motor gyártója például gondoskodhat a használati utasításról. Máskor a részben kész gép összeszerelési utasításai biztosítják a részben kész gépre vonatkozó szükséges információkat annak érdekében, hogy a végleges gép gyártója megfogalmazhassa a használati utasítás részben kész gépre vonatkozó részeit.

A végleges gép gyártójának címzett összeszerelési utasításoknak ezért számára érthetőnek kell lenniük. A VI. melléklet második bekezdése szerint az összeszerelési utasítást az EU egyik hivatalos nyelvén kell elkészíteni, amely elfogadható a végleges gép gyártója számára – lásd a következő részt: §246: az I. melléklet 1.7.1. pontjához tartozó megjegyzések.

Ez azt jelenti, hogy amennyiben a részben kész gép gyártója tudja, hogy ki lesz a végleges gép gyártója, a részben kész géphez mellékelt összeszerelési utasítások nyelvéről a két fél például adásvételi szerződés keretében megállapodhat. Ilyen megállapodás hiányában az összeszerelési utasításokat annak a tagállamnak a hivatalos uniós nyelvén (nyelvein) kell biztosítani, amelyben a végleges gép gyártója letelepedett, mivel nem feltételezhető, hogy ez a gyártó más nyelvet is megért.

VII. MELLÉKLET

A. A gép műszaki dokumentációja

A melléklet e része a műszaki dokumentáció összeállításának folyamatát írja le. A műszaki dokumentáció igazolja, hogy a gép megfelel ezen irányelv követelményeinek. Ennek az értékeléshez szükséges mértékben kell lefednie a gép tervezését, gyártását és működését. A műszaki dokumentációt a Közösség egy vagy több hivatalos nyelvén kell elkészíteni, kivéve a gép használati utasítását, amelyre az I. melléklet 1.7.4.1. pontjának különleges rendelkezéseit kell alkalmazni.

...

§391 A gép műszaki dokumentációja

A VII. melléklet A. részében leírt, a műszaki dokumentáció összeállítására vonatkozó kötelezettség az 1. cikk (1) bekezdésének a)–f) pontjaiban szereplő valamennyi termék gyártójára vagy az ő meghatalmazott képviselőjére vonatkozik – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A műszaki dokumentáció célja az, hogy segítségével a gyártók igazolhassák, hogy a gép megfelel a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. Ezenfelül segítséget nyújt a piacfelügyeleti hatóságoknak is a gép megfelelőségének ellenőrzéséhez, különösen a szemrevételezés útján nem ellenőrizhető szempontok tekintetében. A VII. melléklet A. részének első bekezdése kimondja, hogy a műszaki dokumentációnak az ezen értékeléshez szükséges mértékben kell lefednie a gép tervezését, gyártását és működését. A műszaki dokumentációban nem kell feltüntetni a gép tervezésének és gyártásának minden olyan részletét, amelyek nem az adott gép egyedi jellemzői és amelyek a helyes mérnöki gyakorlat alapján indokolhatók. A gyártónak azonban gondoskodnia kell arról, hogy a műszaki dokumentáció valamennyi olyan szükséges információt tartalmazzon, amelyek alapján egyértelműen igazolható, hogy megtették a megfelelő intézkedéseket a géphez kapcsolódó valamennyi jelentős kockázat kezelése érdekében, biztosítandó a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelést – lásd a következő részt: §98: a 4. cikkhez tartozó megjegyzések.

A VII. melléklet A. részének első bekezdése továbbá kimondja, hogy a műszaki dokumentációt a Közösség egy vagy több hivatalos nyelvén kell elkészíteni – lásd a következő részt: §246: az I. melléklet 1.7.1. pontjához tartozó megjegyzések.

Az EU-ban letelepedett gyártók rendszerint a műszaki dokumentáció legtöbb elemét a bejegyzésük helye szerinti tagállam hivatalos nyelvén készítik el, noha előfordulhat, hogy egy másik hivatalos uniós nyelv használata hasznosabb volna. A gyártók a műszaki dokumentációba az alkatrészek vagy részegységek beszállítói által biztosított dokumentumokat vagy a vizsgálati szervektől származó jelentéseket is beilleszthetik, amelyek egy másik hivatalos uniós nyelven íródtak. Az ilyen dokumentumokat nem kell lefordítani. A nem uniós nyelven készült dokumentumok azonban lefordítandók az EU valamely hivatalos nyelvére. Az EU-n kívül letelepedett gyártóknak a műszaki dokumentációt az EU egy vagy több hivatalos nyelvén kell elkészíteniük.

Ezen általános szabály alól nem létezik kivétel, mivel a VII. melléklet A. része 1. pontjának hetedik francia bekezdése szerint a műszaki dokumentációnak tartalmaznia kell a használati utasítás egy másolatát, amelyre egyedi nyelvi követelmények vonatkoznak – lásd a következő részeket: §256 és §257: az I. melléklet 1.7.4. pontjához, illetve 1.7.4.1. a) és b) pontjához tartozó megjegyzések.

VII. melléklet A. rész (folytatás)

...

1. A műszaki dokumentáció tartalmazza az alábbiakat:

- a) a gyártási dokumentációt, amely magában foglalja:*
- a gép általános leírását,*
 - a gép működésének megértéséhez szükséges átfogó rajzot, a vezérlőkörök rajzait, valamint a vonatkozó leírásokat és magyarázatokat, amelyek szükségesek a gép működésének megértéséhez,*
 - teljes részletességű terveket, a kapcsolódó számításokkal, vizsgálati eredményekkel, tanúsítványokkal stb., amelyek szükségesek annak ellenőrzéséhez, hogy a gép megfelel-e az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek,*
 - a kockázatelemzés dokumentációját, amely leírja az alkalmazott eljárást, beleértve:*
 - i. ezen irányelvnek a szóban forgó gépre vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények listáját;*
 - ii. az azonosított veszélyek kiküszöbölésére vagy a kockázatok csökkentésére irányuló védőintézkedések leírását, és ahol indokolt, a géppel kapcsolatos fennmaradó veszélyek feltüntetését,*
 - az alkalmazott szabványokat és egyéb műszaki előírásokat, megjelölve az e szabványok által előírt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket,*
 - minden, a gyártó, vagy a gyártó, illetve meghatalmazott képviselője részéről kiválasztott testület által elvégzett vizsgálatok eredményeiről szóló műszaki jelentést,*
 - a gép használati utasításának egy másolatát,*
 - ahol indokolt, a beépített, részben kész gép beépítési nyilatkozatát és az ehhez kapcsolódó összeszerelési utasításokat,*
 - ahol indokolt, a gép és az egyéb beépített termékek EK-megfelelőségi nyilatkozatának másolatát,*
 - az EK-megfelelőségi nyilatkozat másolata;*
- b) sorozatgyártásnál azon belső intézkedéseket, amelyek biztosítják, hogy a gép ezen irányelv rendelkezéseinek folyamatosan megfeleljen.*

A gyártónak a szükséges kutatást és vizsgálatokat el kell végeznie az alkatrészekre, a szerelvényekre és a kész gépre vonatkozóan, hogy meghatározza, biztonságosan összeszerelhető és üzembe helyezhető-e a tervezése és kivitelezése alapján. A vonatkozó jelentéseket és eredményeket a műszaki dokumentációban kell rögzíteni.

...

§392 A műszaki dokumentáció tartalma

A VII. melléklet A részének 1. a) és 1. b) pontjai a műszaki dokumentáció tartalmát határozzák meg. Az 1. a) pont a gép tervezésével és kialakításával foglalkozik; az 1. b) pont a gép gyártására vonatkozik.

Az 1. a) pont első három francia bekezdése a gép leírására vonatkozik, amelynek kellően részletesnek kell lennie ahhoz, hogy a piacfelügyeleti hatóságok ennek alapján megértsék a gép működését és ellenőrizni tudják a gép vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelését. Ezeket a francia bekezdéseket a VII. melléklet A. 2. része harmadik bekezdésének fényében kell értelmezni, amely a részegységek tekintetében korlátozza a műszaki dokumentációban előírt részletezettség szintjét.

Minden egyes gépmodellhez vagy -típushoz szükség van műszaki dokumentációra. A „modell” vagy a „típus” kifejezések egy adott kialakítással, műszaki jellemzőkkel és alkalmazási céllal rendelkező gépet jelölnek. Egy adott géptípus készülhet sorozatgyártásban vagy egyedi egységként. Egy géptípusnak azonban több olyan változata is lehet, amelyek egyazon típushoz tartozónak minősülnek; a változatoknak azonos alapvető kialakítással kell rendelkezniük, hasonló veszélyekkel kell járniuk és hasonló védőintézkedéseket kell szükségessé tenniük. A gép műszaki dokumentációjában szereplő leírásának meg kell adnia az adott modell vagy típus valamennyi változatát.

Az 1. a) pont negyedik francia bekezdése a gyártó által végzett kockázatelemzésre vonatkozik. A kockázatelemzés eredményét dokumentálni kell annak érdekében, hogy ennek alapján a hatóságok ellenőrizhessék, hogy a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket megfelelően azonosították-e, és hogy a biztonság beépítése elveinek megfelelően megtették-e a szükséges védőintézkedéseket – lásd a következő részeket: §173–§177: az I. melléklet 1.1.2. pontjához tartozó megjegyzések. Az 1. a) pont negyedik francia bekezdésének i. és ii. pontjában előírt információk ellenőrző lista formájában is elkészíthetők, amely ismerteti a gépre vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket és az ezekhez tartozó védőintézkedéseket. A kockázatelemzés dokumentációját megkönnyíti a harmonizált szabványok alkalmazása, jóllehet az ilyen szabványok alkalmazása nem mentesíti a gyártót a kockázatelemzés elvégzésére vonatkozó kötelezettsége alól – lásd a következő részeket: §158 és §159: az I. mellékletben szereplő 1. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

Az 1. a) pont ötödik francia bekezdése kötelezi a gyártót, hogy dokumentálja az alkalmazott szabványokat és egyéb műszaki előírásokat, megjelölve az ezek által előírt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket. A vonatkozó harmonizált szabványok előírásaira való hivatkozás megkönnyíti a gép megfelelésének igazolását, mivel alkalmazásuk az általuk érintett alapvető

egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében megfelelésre vonatkozó védelmet nyújt – lásd a következő részt: §110: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az 1. a) pont hatodik francia bekezdése a gyártó vagy a gyártó nevében elvégzett vizsgálatok eredményeiről szóló jelentésekre vonatkozik. A gép megfelelőségének biztosításához szükséges ellenőrzési módszereket, ideértve a szükséges felülvizsgálatokat, típusvizsgálatokat, mintavizsgálatokat vagy egységvizsgálatokat is, rendszerint a vonatkozó harmonizált szabványok tartalmazzák.

Ezenfelül az I. mellékletben szereplő alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények bizonyos vizsgálatokat írnak elő:

- mozgó gépek esetében a felborulást gátló szerkezeteken, a feldőlést gátló szerkezeteken és a leeső tárgyak ellen védő szerkezeteken végzett vizsgálatok – lásd a következő részeket: §315 és §316: az I. melléklet 3.4.3. és 3.4.4. pontjához tartozó megjegyzések
- az emelőgépek mechanikai szilárdságával kapcsolatos vizsgálatok – lásd a következő részeket: §339–§341: az I. melléklet 4.1.2.3., 4.1.2.4. és 4.1.2.5. pontjához tartozó megjegyzések;
- az emelőgépek és a teheremelő eszközök célra való alkalmasságával kapcsolatos vizsgálatok – lásd a következő részt: §356: az I. melléklet 4.1.3. pontjához tartozó megjegyzések.

Az 1. a) pont hetedik francia bekezdése a gép használati utasítására vonatkozik – lásd a következő részeket: §254–§274: az 1.7.4. ponthoz tartozó megjegyzések; és ahol indokolt §277: a 2.1.2. ponthoz tartozó megjegyzések; §279: a 2.2.1.1. ponthoz tartozó megjegyzések; §280: a 2.2.2.2. ponthoz tartozó megjegyzések; §325: a 3.6.3. ponthoz tartozó megjegyzések; és §360 és §361: az I. melléklet 4.4. pontjához tartozó megjegyzések.

Az 1. a) pont nyolcadik francia bekezdése – ha van ilyen – a beépített, részben kész gép beépítési nyilatkozatára – lásd a következő részeket: §384 és §385: a II. melléklet 1. B. részéhez tartozó megjegyzések – és a kapcsolódó összeszerelési utasításokra vonatkozik – lásd a következő részt: §390: a VI. melléklethez tartozó megjegyzések. Ezeket a dokumentumokat a végleges géphez nem kell mellékelni, de annak műszaki dokumentációjában szerepelniük kell.

Az 1 a) pont kilencedik francia bekezdése a gép és az egyéb beépített termékek EK-megfeleléségi nyilatkozatát említi. Az alábbi termékek tartozhatnak ide:

- a) a gépbe beépített biztonsági alkatrészek vagy láncok, kötelek és hevederek;
- b) a gépbe beépített berendezések, amelyek valamely EK-megfeleléségi nyilatkozat készítését előíró egyedi irányelv hatálya alá tartoznak, például a robbanásveszélyes légkörben való használatra szánt berendezések vagy a nyomástartó berendezések – lásd a következő részt: §91: a 3. cikkhez tartozó megjegyzések;
- c) gépegyüttesbe beépített kész gép – lásd a következő részt: §38: az 2. cikk a) pontjának negyedik francia bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A fenti termékek EK-megfelelőségi nyilatkozatait nem kell ahhoz a géphez mellékelni, amelybe ezeket a termékeket beépítik, de szerepelniük kell a gép műszaki dokumentációjában.

Az 1. a) pont tizedik francia bekezdése előírja, hogy a gép EK-megfelelőségi nyilatkozatának másolatát be kell illeszteni az adott gép műszaki dokumentációjába – lásd a következő részeket: §382 és §383: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések.

A VII. melléklet A. részének 1. b) pontja előírja, hogy sorozatgyártás esetén a gép műszaki dokumentációjának tartalmaznia kell azokat az intézkedéseket, amelyeket meg kell tenni ahhoz, hogy az elkészült gép folyamatosan megfeleljen a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. Ilyen intézkedések lehetnek például az alábbiak:

- az anyagok, alkatrészek és részrendszerek szállítmányainak megfigyelése;
- a gyártás különböző szakaszai során és a kész termékeken elvégzendő ellenőrzések és vizsgálatok;
- olyan intézkedések, amelyek biztosítják, hogy a gyártó előírásait az alvállalkozók megfelelően végrehajtják.

Ezek az intézkedések minőségirányítási rendszer, például az EN ISO 9001 szabvány¹⁹⁵ szerinti rendszer alkalmazásával hajthatók végre.

A VII. melléklet A. 1. részének utolsó bekezdése kötelezi a gyártót, hogy az alkatrészekre és a szerelvényekre vonatkozóan végezze el a szükséges kutatást és vizsgálatokat. A szükséges ellenőrzési módszereket, ideértve a szükséges felülvizsgálatokat, típusvizsgálatokat, mintavizsgálatokat vagy egységvizsgálatokat is, rendszerint a vonatkozó harmonizált szabványok tartalmazzák.

A VII. melléklet A. 1. részében említett valamennyi dokumentumot rendszeresen felül kell vizsgálni, és ha az adott gép tervezésében vagy gyártásában változás következik be, aktualizálni kell.

¹⁹⁵ EN ISO 9001:2008 Minőségirányítási rendszerek. Követelmények (ISO 9001:2008).

VII. melléklet A. rész (folytatás)

...

- 2. Az 1. pontban említett műszaki dokumentációt a tagállamok illetékes hatóságainak rendelkezésére kell bocsátani, a gép vagy sorozatgyártás esetén az utolsó darab gyártásának dátumát követő legalább 10 évig.*

Ezt a műszaki dokumentációt nem kell a Közösség területén tartani, és nem kell állandóan rendelkezésre állnia fizikailag sem. Összeállítását és hozzáférhetőségét azonban az összetettségével arányos időn belül biztosítani kell az EK-megfelelőségi nyilatkozatban kijelölt személynek.

A műszaki dokumentációnak nem kell tartalmaznia részletes terveket vagy egyéb különleges információt a gép gyártásakor beépített részegységekről, kivéve ha ezek ismerete elengedhetetlen az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelés ellenőrzéséhez.

- 3. Az illetékes nemzeti hatóságok kellően megindokolt kérésére a műszaki dokumentáció bemutatásának elmulasztása elegendő alapot adhat arra, hogy az adott gép ezen irányelv alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeinek való megfelelését kétségbe vonják.*

...

§393 A műszaki dokumentáció rendelkezésre bocsátása

A VII. melléklet A. részének 2. és 3. pontja meghatározza azokat a feltételeket, amelyek szerint a műszaki dokumentációt a tagállamok piacfelügyeleti hatóságainak rendelkezésére kell bocsátani – lásd a következő részt: §98: a 4. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A műszaki dokumentáció vonatkozó részeit az akár a gyártó bejegyzésének helye szerinti tagállam, akár más tagállamok illetékes hatóságainak indokolt kérésére rendelkezésre kell bocsátani.

A 2. pont második bekezdése jelzi, hogy a műszaki dokumentációt nem kell az EU területén tartani. Az EU-n kívül gyártott gép műszaki dokumentációja ennél fogva a gyártó telephelyén maradhat.

A 2. pont második bekezdése ezenfelül kimondja, hogy a műszaki dokumentációnak nem kell állandóan rendelkezésre állnia fizikailag. A „műszaki dokumentáció” kifejezés ezért olyan információk együttesére utal, amelyek papíralapú vagy elektronikus formátumban egy vagy több helyen is tárolhatók. Különösen nincs szükség a több különböző géptípushoz is tartozó dokumentumok sokszorosítására. Az információkat azonban úgy kell szervezni, rendszerezni és tárolni, hogy a gyártó haladéktalanul átadhassa a műszaki dokumentáció releváns elemeit, ha valamely tagállam piacfelügyeleti hatóságai kellően indokolt kérést intéznek az EK-megfelelőségi nyilatkozatban erre kijelölt személyhez – lásd a következő részt: §383: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések.

A műszaki dokumentáció bemutatására irányuló kérést piacfelügyeleti cél indokolhatja, és a kérelemben fel kell tüntetni az érintett gép megfelelésével kapcsolatos kétely jellegét és annak a vizsgálatához szükséges elemekre kell korlátozódnia – lásd a következő részeket: §98 és §99: a 4. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A műszaki dokumentáció üzleti szempontból érzékeny vagy bizalmas információkat is tartalmazhat. A piacfelügyeleti hatóságok kötelesek tiszteletben tartani az ilyen információk bizalmas jellegét – lásd a következő részt: §143: a 18. cikkhez tartozó megjegyzések. A műszaki dokumentáció egyes részeit csak a tagállamok illetékes hatóságainak kell kötelezően bemutatni. A gyártó például nem köteles a műszaki dokumentáció elemeit vásárlói rendelkezésére bocsátani.

A VII. melléklet A. 2. részének harmadik bekezdése a részegységek tekintetében korlátozza a műszaki dokumentációban előírt részletezettség szintjét – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. 1. részéhez tartozó megjegyzések.

A VII. melléklet A. részének 3. pontja kimondja, hogy a kellően indokolt kérésre a műszaki dokumentáció bemutatásának elmulasztása elegendő alapot adhat arra, hogy az adott gép megfelelőségét kétségbe vonják. A műszaki dokumentáció bemutatásának elmulasztása nem bizonyítja a gép megfelelőségének hiányát, de ha a gyártó nem adja át a műszaki dokumentáció kért elemeit, a piacfelügyeleti hatóságok dönthetnek arról, hogy a rendelkezésükre álló bizonyítékok alapján milyen intézkedést hoznak.

VII. melléklet (folytatás)

...

B. A részben kész gép műszaki dokumentációja

Ez a rész a műszaki dokumentáció összeállításának folyamatát írja le. A műszaki dokumentáció igazolja, hogy az irányelv mely követelményeit alkalmazták és teljesítették. A dokumentációban a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelőség értékeléséhez szükséges mértékben kell lefedni a részben kész gép tervezését, gyártását és működését. A dokumentációt a Közösség egy vagy több hivatalos nyelvén kell elkészíteni.

A dokumentáció a következőket kell hogy tartalmazza:

a) a gyártási dokumentációt, amely magában foglalja:

- a részben kész gép teljes rajza és a vezérlőkörök rajzait,*
- a teljes részletezésű terveket, a kapcsolódó számításokkal, vizsgálati eredményekkel, tanúsítványokkal stb., amelyek szükségesek annak ellenőrzéséhez, hogy a részben kész gép megfelel-e a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek,*
- a kockázatelemzés dokumentációját, amely leírja az alkalmazott eljárást, beleértve:
 - i. ezen irányelv vonatkozó és teljesített alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeinek listáját;*
 - ii. az azonosított veszélyek kiküszöbölésére vagy a kockázatok csökkentésére irányuló védőintézkedések leírását, és ahol indokolt, a részben kész géppel kapcsolatos fennmaradó veszélyek feltüntetését;*
 - iii. az alkalmazott szabványokat és egyéb műszaki előírásokat, megjelölve az e szabványok által előírt alapvető egészségvédelmi és biztonsági**

követelményeket;

- iv. minden, a gyártó, vagy a gyártó, illetve meghatalmazott képviselője részéről választott testület által elvégzett vizsgálatok eredményeiről szóló műszaki jelentést;*
- v. a részben kész gép összeállítási utasításainak egy másolatát;*
- b) sorozatgyártásnál azon belső intézkedéseket, amelyek biztosítják, hogy a részben kész gép ezen irányelv rendelkezéseinek folyamatosan megfeleljen.*

A gyártónak a szükséges kutatást és vizsgálatokat el kell végeznie az alkatrészekre, a szerelvényekre és a részben kész gépre vonatkozóan, hogy meghatározza, biztonságosan összeállítható és üzembe helyezhető-e a tervezése és kivitelezése alapján. A vonatkozó jelentéseket és eredményeket a műszaki dokumentációban kell rögzíteni.

A vonatkozó műszaki dokumentációt a tagállamok illetékes hatóságainak rendelkezésére kell bocsátani, a gép vagy sorozatgyártás esetén az utolsó darab gyártásának dátumát követő legalább 10 évig. A műszaki dokumentációt nem kell a Közösség területén tartani, és nem kell állandóan rendelkezésre állnia fizikailag sem. Összeállítását és hozzáférhetőségét azonban a beépítési nyilatkozatban kijelölt személynek biztosítani kell.

Az illetékes nemzeti hatóságok kellően megindokolt kérésére a műszaki dokumentáció bemutatásának elmulasztása elegendő alapot adhat arra, hogy az adott részben kész gép ezen irányelv alkalmazott és tanúsított alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeinek való megfelelését kétségbe vonják.

§394 A részben kész gép műszaki dokumentációja

A VII. melléklet B. részében leírt, a műszaki dokumentáció összeállítására vonatkozó kötelezettség az 1. cikk (1) bekezdésének g) pontjában szereplő részben kész gép gyártójára vonatkozik – lásd a következő részt: §131: a 13. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A vonatkozó műszaki dokumentáció célja az, hogy ennek alapján a gyártó igazolhassa, hogy a részben kész gép megfelel az általa alkalmazott és teljesített és a beépítési nyilatkozatban megjelölt alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek – lásd a következő részeket: §95: a 4. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §98: a 4. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Ezenfelül segítséget nyújt a piacfelügyeleti hatóságoknak is annak ellenőrzéséhez, hogy a részben kész gép megfelel az említett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek, különösen a szemrevételezés útján nem ellenőrizhető szempontok tekintetében. A vonatkozó műszaki dokumentáció alkalmazási köre éppen ezért a részben kész gép gyártója által alkalmazott és teljesített alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményekre, valamint a gyártó összeállítási utasításaira korlátozódik – lásd a következő részt: §385: a II. melléklet B. részének negyedik bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Egyéb esetben a VII. melléklet A. részében a gépek műszaki dokumentációjára vonatkozóan előírt rendelkezések érvényesek a részben kész gép műszaki dokumentációjára vonatkozóan a VII. melléklet B. részében található megegyező rendelkezésekre – lásd a következő részeket: §391–§393: a VII. melléklet A. részéhez tartozó megjegyzések.

VIII. MELLÉKLET

A gép gyártása során végzett belső ellenőrzésen alapuló megfelelőségértékelés

- 1. Ez a melléklet azt az eljárást írja le, amellyel a 2. és 3. pontban meghatározott követelményeket végrehajtó gyártó vagy meghatalmazott képviselője biztosítja és nyilatkozik arról, hogy a szóban forgó gép megfelel ezen irányelv vonatkozó követelményeinek.*
- 2. A gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének a VII. melléklet A. részében említett műszaki dokumentációt a szóban forgó sorozat minden egyes jellemző típusára el kell készítenie.*
- 3. A gyártónak meg kell tennie minden szükséges intézkedést, hogy a gyártási folyamat biztosítsa a gyártott gép, a VII. melléklet A. részében említett műszaki dokumentációnak és ezen irányelv követelményeinek való megfelelőségét.*

§395 A gép gyártása során végzett belső ellenőrzésen alapuló megfelelőségértékelés

A VIII. melléklet a IV. mellékletben nem szereplő valamennyi gépkategória esetében engedélyezett megfelelőségértékelési eljárást ismerteti – lásd a következő részt: §128: a 12. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Ez az eljárás egyben azon három megfelelőségértékelési eljárás egyike is, amelyek a IV. mellékletben felsorolt kategóriákba tartozó gépek esetén is választhatók, ha a gyártó olyan harmonizált szabványokat alkalmazott, amelyek hivatkozását az EU Hivatalos Lapjában közzétették, és amelyek valamennyi vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményre kiterjednek – lásd a következő részt: §129: a 12. cikk (3) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A VIII. melléklet 2. pontja emlékeztet a gyártó vagy meghatalmazott képviselője azon kötelezettségére, hogy a VII. melléklet A. 1. részének megfelelően valamennyi géptípusra vonatkozóan el kell készítenie a műszaki dokumentációt – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdésének b) pontjához tartozó megjegyzések. A műszaki dokumentációnak meg kell neveznie a gépre vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, és le kell írnia, hogyan teljesítették azokat. A „jellemző típus” kifejezés jelentése megegyezik a „típus” vagy modell szavakéval – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. részének 1. pontjához tartozó megjegyzések.

Megjegyzendő, hogy a műszaki dokumentációra mind a sorozatgyártással, mind pedig az egyedi darabként készülő gépek esetében szükség van. Ha a sorozatgyártott gép tervezésében változás következik be, például ha más beszállítóktól származó anyagokat vagy alkatrészeket építenek bele, vagy ha tökéletesítik a tervet, a terv módosított elemeinek megfelelőségét ismét értékelni, a műszaki dokumentációt pedig ennek megfelelően aktualizálni kell.

A VIII. melléklet 3. pontja előírja, hogy a gyártónak meg kell tennie a szükséges intézkedéseket, hogy a gyártási folyamat biztosítsa a gyártott gép műszaki dokumentációnak és a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelőségét – lásd a következő részt: §392: a VII.

melléklet A. részének 1. b) pontjához tartozó megjegyzések. Ez a VIII. melléklet címében említett, „a gép gyártása során végzett belső ellenőrzés”.

IX. MELLÉKLET

EK-típusvizsgálat

Az EK-típusvizsgálat az az eljárás, amelynek keretében egy bejelentett szervezet megállapítja és tanúsítja, hogy a gépnek a IV. mellékletben hivatkozott egy jellemző példánya (a továbbiakban „típus”), eleget tesz az ebben az irányelvben foglalt követelményeknek.

1. A gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének a VII. melléklet A. részében említett műszaki dokumentációt minden egyes típusra el kell készítenie.

...

§396 EK-típusvizsgálat

A IX. melléklet azon megfelelőségértékelési eljárások egyikét ismerteti, amelyek a IV. mellékletben felsorolt kategóriák valamelyikéhez tartozó gép esetében alkalmazhatók – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §388: a IV. melléklethez tartozó megjegyzések.

EK-típusvizsgálati eljárás választásakor a IV. mellékletben felsorolt kategóriák valamelyikéhez tartozó gép minden egyes modelljét vagy típusát meg kell vizsgálnia egy bejelentett szervezetnek. A bejelentett szervezet ellenőrzi a dokumentációt és a gép egy vagy több mintapéldányán elvégzi a szükséges ellenőrzéseket és vizsgálatokat annak felmérése érdekében, hogy az adott modellt vagy típust a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek megfelelően tervezték és gyártották.

A „modell” vagy a „típus” kifejezések egy adott kialakítással, műszaki jellemzőkkel és alkalmazási céllal rendelkező gép egy vagy több jellemző példányát jelölik. Egy adott géptípus készülhet sorozatgyártásban vagy egyedi egységként.

Egy géptípusnak azonban több olyan változata is lehet, amelyek egyazon típushoz tartozónak minősülnek; a változatoknak azonos alapvető kialakítással kell rendelkezniük, hasonló veszélyekkel kell járniuk és hasonló védőintézkedéseket kell szükségessé tenniük. Minden egyedi esetben a bejelentett szervezet feladata annak megítélése, hogy a változatok ugyanahhoz a típushoz tartozónak tekinthetők-e, vagy azokat különálló típusként kell kezelni. Egy adott géptípus változatait a műszaki dokumentációban ismertetni kell, és valamennyi változat megfelelőségét kötelező értékelni. Az EK-típusvizsgálati tanúsítványnak azonosítania kell az általa érintett géptípus változatait, ha vannak ilyenek – lásd a következő részt: §399: a IX. melléklet 4. pontjához tartozó megjegyzések.

A IX. melléklet 1. bekezdése emlékeztet a gyártó azon kötelezettségére, hogy a VII. melléklet A. részének megfelelően valamennyi géptípusra vonatkozóan el kell készítenie a műszaki dokumentációt – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdésének b) pontjához tartozó megjegyzések.

IX. melléklet (folytatás)

...

2. *A gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének az EK-típusvizsgálatra irányuló kérelmet minden egyes típusra be kell nyújtania az általa kiválasztott bejelentett szervezethez.*

A kérelemnek tartalmaznia kell:

- a gyártó, és indokolt esetben a meghatalmazott képviselője nevét és címét,*
- egy írásos nyilatkozatot arról, hogy a kérelmet más bejelentett szervezethez nem nyújtották be,*
- a műszaki dokumentációt.*

Továbbá, a kérelmezőnek a bejelentett szervezet rendelkezésére kell bocsátania egy mintát a típusból. A bejelentett szervezet kérhet további mintákat, ha azt a vizsgálati program megkívánja.

...

§397 Az EK-típusvizsgálatra irányuló kérelem

A IX. melléklet 2. pontja meghatározza az EK-típusvizsgálatra irányuló kérelem tartalmát. Ilyen kérelmet bármely olyan uniós bejelentett szervezethez be lehet nyújtani, amelyet az EK-típusvizsgálati eljárásra és az adott gépkategóriára vonatkozóan kijelöltek.

A kérelem a bejelentett szervezet által elfogadott valamennyi hivatalos uniós nyelven elkészíthető – lásd a következő részt: §399: a IX. melléklet 8. pontjához tartozó megjegyzések.

A kérelmet megírhatja maga a gyártó vagy a gyártó megbízásából meghatalmazott képviselője – lásd a következő részeket: §84 és §85: a 2. cikk j) pontjához tartozó megjegyzések. A 2. pont első francia bekezdése kimondja, hogy a kérelemnek tartalmaznia kell a gyártó, és indokolt esetben a meghatalmazott képviselője nevét és címét – lásd a következő részt: §250: az I. melléklet 1.7.3. pontjához tartozó megjegyzések.

A 2. pont második bekezdéséből az következik, hogy az EK-típusvizsgálatra irányuló kérelmet csak egy bejelentett szervezethez lehet benyújtani. E rendelkezésnek nem célja megakadályozni, hogy a gyártó több ajánlatot is kérjen, mielőtt az EK-típusvizsgálatra kiválasztja a bejelentett szervezetet, hanem csupán azt kívánja megelőzni, hogy a tervét elutasító egyik bejelentett szervezettől egy másikhoz forduljon, egészen addig, amíg egyikük jóvá nem hagyja az adott típust.

Miután a gyártó kiválasztott egy bejelentett szervezetet egy adott géptípusra vonatkozó EK-típusvizsgálat elvégzéséhez, nyilatkoznia kell arról, hogy ugyanezen géptípusra, tehát az azonos kialakítással, műszaki jellemzőkkel és alkalmazási céllal rendelkező gépre vonatkozóan más bejelentett szervezethez nem nyújtott be kérelmet. Egy másik géptípus esetében azonban a gyártónak jogában áll másik bejelentett szervezetet kiválasztani az EK-típusvizsgálat elvégzéséhez.

A 2. pont harmadik francia bekezdése előírja, hogy az EK-típusvizsgálatra irányuló kérelemnek tartalmaznia kell az adott géptípus műszaki dokumentációját – lásd a következő részt: §392: a VII. melléklet A. 1. részéhez tartozó megjegyzések. A műszak dokumentáció a gép egészére, és nem csupán azon elemekre vonatkozik, amelyekből azok a kockázatok erednek, amelyek miatt az adott gépkategória a IV. mellékletben szerepel.

Az EK-típusvizsgálati eljárás céljából ezért a műszaki dokumentációt az 5. cikk (1) bekezdésének b) pontjában ismertetettnél rendszerint korábbi szakaszban a bejelentett szervezet rendelkezésére kell bocsátani, ami megkívánja, hogy a műszaki dokumentáció már a gép forgalomba hozatalát vagy üzembe helyezését megelőzően rendelkezésre álljon – lásd a következő részt: §103: az 5. cikk (1) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A műszaki dokumentáció rendelkezésre bocsátható olyan formátumban, amelyről a kérelmező és a bejelentett szervezet megállapodott.

A 2. pont utolsó bekezdése előírja, hogy a kérelmezőnek ellenőrzés, mérés és vizsgálat céljából a bejelentett szervezet rendelkezésére kell bocsátania egy vagy több mintát a típusból. A szükséges minták számának ésszerűnek, valamint az elvégzendő ellenőrzések és vizsgálatok jellege alapján indokoltnak kell lennie. Ahol roncsolásos vizsgálatokra van szükség, egynél több mintára is szükség lehet. Nagy gép esetében rendszerint elegendő egy minta. Megállapodás szerint a szükséges mintá(ka)t elküldhetik a bejelentett szervezet számára, vagy azok a bejelentett szervezet és a gyártó közötti megállapodás szerinti helyen a bejelentett szervezet rendelkezésére bocsáthatók – lásd a következő részt: §398: a IX. melléklet 3.4. pontjához tartozó megjegyzések.

IX. melléklet (folytatás)

...

3. A bejelentett szervezet:

3.1. megvizsgálja a műszaki dokumentációt, ellenőrzi, hogy a típust a műszaki dokumentációnak megfelelően gyártották-e, és megállapítja, mely elemeket terveztek a 7. cikk (2) bekezdésében hivatkozott szabványok vonatkozó előírásainak megfelelően, valamint meghatározza azokat az elemeket, amelyek tervezése nem azon szabványok vonatkozó rendelkezései alapján történt;

3.2. elvégzi vagy elvégezteti a megfelelő ellenőrzéseket, méréseket és vizsgálatokat, annak megállapítására, hogy az alkalmazott megoldások eleget tesznek-e ezen irányelv alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeinek abban az esetben, ha a 7. cikk (2) bekezdésében említett szabványokat nem alkalmazták;

3.3. ha a 7. cikk (2) bekezdésében említett harmonizált szabványokat alkalmazták, elvégzi vagy elvégezteti a szabványok tényleges alkalmazását igazoló ellenőrzéseket, méréseket és vizsgálatokat;

3.4. megegyezik a kérelmezővel arról a helyről, ahol ellenőrzik, hogy a típus gyártása a megvizsgált műszaki dokumentáció szerint történt-e, és a szükséges ellenőrzéseket, méréseket és vizsgálatokat elvégzik.

...

§398 Az EK-típusvizsgálat tartalma

A IX. melléklet 3. pontja meghatározza az EK-típusvizsgálat céljait és tartalmát.

A 3.1. pont előírja, hogy a bejelentett szervezetnek:

- meg kell vizsgálnia a műszaki dokumentációt;
- ellenőriznie kell, hogy a típust a műszaki dokumentációnak megfelelően gyártották-e;
- meg kell állapítania, hogy a gép mely részeit vagy elemeit:
 - a) tervezték a harmonizált szabványok vonatkozó előírásainak megfelelően;
 - b) tervezték más műszaki előírásoknak megfelelően.

Ezáltal a bejelentett szervezetnek lehetősége nyílik annak ellenőrzésére, hogy a gyártó megfelelő kockázatelemzést készített-e. hogy a gépre vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket megfelelően azonosították-e, és hogy végrehajtották-e a megfelelő védőintézkedéseket. A műszaki dokumentáció vizsgálata ezenfelül lehetővé teszi a bejelentett szervezet számára a rendelkezésére bocsátott gépminta(ko)n elvégzendő megfelelő ellenőrzések, mérések és vizsgálatok meghatározását.

A 3.2. és a 3.3. pont különbséget tesz a harmonizált szabványok szerint gyártott gépekre, valamint a nem ilyen szabványok szerint gyártott gépekre vonatkozó megközelítés között. A 3.2. és a 3.3. pontban ismertetett megközelítések kombinálhatók olyan esetben, amikor az alkalmazott harmonizált szabványok nem az összes, a gépre vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményt

foglalják magukban, amikor a harmonizált szabványokat nem alkalmazták teljes körűen, vagy amikor azokat csupán a gép egyes részeire vagy elemeire alkalmazták.

A 3.2. pont értelmében olyan gépek (vagy géprészek vagy -elemek) esetében, amelyekre a harmonizált szabványokat nem alkalmazták, a bejelentett szervezetnek kell meghatároznia azokat a megfelelő ellenőrzéseket, méréseket és vizsgálatokat, amelyekkel megállapítható, hogy a gép megfelel a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek. A harmonizált szabványok azonban még ilyen esetekben is hasznos ismertetést nyújthatnak a tudomány állásáról, amelyet az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelés ellenőrzése során figyelembe kell venni – lásd a következő részeket: §161 és §162: az I. mellékletben szereplő 1. általános alapelvhez tartozó megjegyzések. A harmonizált szabványokban ismertetett ellenőrzési módszerek gyakran használhatók vagy módosítással alkalmazhatók a nem e szabványok szerint tervezett gépek esetében. Ellenkező esetben az egyéb megfelelő műszaki előírásokban ismertetett ellenőrzési módszerek alkalmazhatók. Ennek hiányában a bejelentett szervezetnek az ellenőrző személyzet tudására és tapasztalatára kell hagyatkoznia, hogy olyan megfelelő ellenőrzési módszert alkalmaznak, amely legalább a harmonizált szabványokban találhatóval megegyező kockázatcsökkentési szintet biztosít – lásd a következő részt: §408: a IX. melléklet 4. pontjához tartozó megjegyzések. Útmutatást nyújthatnak továbbá a gépekkel foglalkozó bejelentett szervezetek koordinációs testülete (NB-M) által kiadott használatra vonatkozó ajánlások is – lásd a következő részt: §137: a 14. cikk (7) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 3.3. pont értelmében olyan gépek (vagy gépelemek) esetében, amelyekre a harmonizált szabványokat alkalmazták, a bejelentett szervezetnek el kell végeznie a szükséges ellenőrzéseket, méréseket és vizsgálatokat annak igazolásához, hogy a szabvány(ok)ban szereplő tervezési és gyártási követelményeket megfelelően alkalmazták.

Általános szabályként a gép megfelelőségének ellenőrzéséhez szükséges ellenőrzéseket, méréseket és vizsgálatokat a bejelentett szervezetnek kell elvégeznie – lásd a következő részt: §408: a IX. melléklet 3. pontjához tartozó megjegyzések. A bejelentett szervezet azonban a rendkívüli ellenőrzések elvégzésével, például a hegesztések roncsolásmentes ellenőrzésével megbízhat alvállalkozókat. A párhuzamos vizsgálatok elkerülése érdekében a bejelentett szervezetnek figyelembe kell vennie a más illetékes hatóságok vagy a gyártó által elvégzett ellenőrzésekről vagy vizsgálatokról készült jelentéseket is. Mindazonáltal, a más forrásból származó jelentéseket elfogadó bejelentett szervezetet továbbra is teljes körű felelősség terheli az EK-típusvizsgálatnak alávetett gép megfelelőségére vonatkozó döntésért.

A 3.4. ponttal összhangban a bejelentett szervezetnek és a kérelmezőnek meg kell egyeznie arról a helyről, ahol a gép vizsgálatára sor fog kerülni. A megfelelő helyre vonatkozó döntés gyakorlati feltételei többek között a gép mérete és az elvégzendő ellenőrzések, mérések és vizsgálatok jellege. Bizonyos esetekben, különösen nagy gépek esetében helyénvaló lehet, ha a gép egészét a gyártó telephelyén vizsgálják meg, míg egyes alkatrészeket vagy részegységeket vizsgálat céljából a bejelentett szervezet telephelyére szállítanak. A gyártó telephelyén összeszerelt vagy a meghatározott célra tervezett gép EK-típusvizsgálata esetében az ellenőrzést, mérést és vizsgálatot gyakran az üzembe helyezés helyszínén kell elvégezni.

IX. melléklet (folytatás)

...

- 4. Ha a típus megfelel ezen irányelv rendelkezéseinek, a szervezet kiállít egy EK-típusvizsgálati tanúsítványt a kérelmező számára. Ez a tanúsítvány tartalmazza a gyártó és meghatalmazott képviselője nevét és címét, az elfogadott típus azonosításához szükséges adatokat, a vizsgálatok eredményeit, és a tanúsítvány kiadásának esetleges feltételeit.*

A gyártónak és a bejelentett szervezetnek a tanúsítvány másolatát, a műszaki dokumentációt és valamennyi vonatkozó dokumentumot a tanúsítvány kiadásának időpontjától számított 15 évig meg kell őriznie.

- 5. Ha a típus nem felel meg ezen irányelv rendelkezéseinek, a bejelentett szervezet elutasítja a kérelmező számára az EK-típusvizsgálati tanúsítvány kiadását, és részletesen megindokolja az elutasítást. Értesíti a kérelmezőt, a többi bejelentett szervezetet és azt a tagállamot, amelyik a szervezetet bejelentette. A fellebbezési eljárást lehetővé kell tenni.*
- 6. A kérelmező értesíti az EK-típusvizsgálati tanúsítványra vonatkozó műszaki dokumentációt megőrző bejelentett szervezetet valamennyi, az elfogadott típuson végrehajtott módosításról. A bejelentett szervezet megvizsgálja ezeket a módosításokat, és vagy megerősíti a meglévő EK-típusvizsgálati tanúsítvány érvényességét, vagy újat ad ki, ha a módosítások veszélyeztethetik az alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelést vagy a típus rendeltetésszerű használatát.*
- 7. A Bizottság, a tagállamok és más bejelentett szervezetek, kérésre beszerezhetik az EK-típusvizsgálati tanúsítvány egy másolatát. Indokolt kérésre, a Bizottság és a tagállamok beszerezhetik a műszaki dokumentáció és a bejelentett szervezet által elvégzett vizsgálatok eredményeinek egy másolatát.*
- 8. Az EK-típusvizsgálat iratait és a kapcsolódó levelezést annak a tagállamnak a hivatalos közösségi nyelvén kell elkészíteni, ahol a bejelentett szervezet székhelye van, illetve a bejelentett szervezet által elfogadható bármely közösségi hivatalos nyelven.*

...

§399 EK-típusvizsgálati tanúsítvány

A IX. melléklet 4. pontja értelmében, ha az EK-típusvizsgálat eredménye pozitív, a bejelentett szervezet kiállít egy EK-típusvizsgálati tanúsítványt. A tanúsítványnak egyértelműen meg kell neveznie azt a géptípust, amelyre vonatkozik. A jóváhagyott típus azonosításához szükséges adatok többek között a gép megnevezése és a sorozat vagy típus száma, a gépen jelettek szerint – lásd a következő részt: §250:t az I. melléklet 1.7.3. pontjához tartozó megjegyzések. Ha a tanúsítvány több változattal rendelkező típusra vonatkozik, a tanúsítványban ezeket a változatokat is fel kell tüntetni, megjelölve azok megkülönböztető jellemzőit.

Egy gyártó olyan géptípusára vonatkozóan is kiállítható az EK-típusvizsgálati tanúsítvány, amelyet egynél több hivatkozás vagy márkanév alatt hoznak forgalomba. Ebben az esetben az érintett különböző hivatkozásokat és márkaneveket az EK-

típusvizsgálati tanúsítványban meg kell adni, megjelölve, hogy azok egyazon géptípusra vonatkoznak. Ha az EK-típusvizsgálati tanúsítvány kiállítását követően döntenek úgy, hogy a gépet más hivatkozással vagy márkanevvel hozzák forgalomba, a bejelentett szervezetet erről értesíteni kell és a tanúsítványt ennek megfelelően felül kell vizsgálni.

A gyártónak és a bejelentett szervezetnek az EK-típusvizsgálati tanúsítvány másolatát, a gép műszaki dokumentációját és a vonatkozó dokumentumokat a tanúsítvány kiállításának időpontjától számított 15 évig meg kell őriznie. Ez azt hivatott biztosítani, hogy a Bizottság, a tagállamok vagy a bejelentett szervezet a 7. pontnak megfelelően tanulmányozhassák a dokumentumokat. A 15 éves időszak a tanúsítvány minden megújítását követően újrakezdődik – lásd a következő részt: §400: a IX. melléklet 9.3. pontjához tartozó megjegyzések. A 15 éves időtartam biztosítja, hogy az érintett dokumentumok egy sorozat utolsó darabjának gyártását követő 10 évben rendelkezésre állnak, ameddig a gyártónak meg kell őriznie a műszaki dokumentációt, hogy az az illetékes hatóságok számára elérhető legyen – lásd a következő részt: §393: a VII. melléklet A. 2. részéhez tartozó megjegyzések. Mivel a bejelentett szervezetnek általában nincs tudomása arról, mikor készült el a tanúsítvány által érintett típus utolsó darabja, és mivel a tanúsítvány öt évig érvényes, az EK-típusvizsgálati tanúsítvány megőrzési ideje öt évvel hosszabb, de ezt a tanúsítvány kiállításának dátumától számítják.

A IX. melléklet 5. pontja szerint, ha az EK-típusvizsgálat eredménye negatív, a bejelentett szervezetnek tájékoztatnia kell a kérelmezőt az EK-típusvizsgálati tanúsítvány kiadásának elutasításáról, megjelölve annak részletes okait és ismertetve a döntés elleni fellebbezési eljárást – lásd a következő részt: §135: a 14. cikk (6) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. A többi bejelentett szervezetet, valamint az érintett bejelentett szervezetet bejelentő tagállamokat minden esetben értesíteni kell az EK-típusvizsgálati tanúsítvány kiállításának elutasításáról.

A IX. melléklet 6. pontja előírja, hogy a kérelmezőnek valamennyi olyan módosításról értesítenie kell a bejelentett szervezetet, amelyet az elfogadott típuson kíván végrehajtani. A bejelentett szervezetnek ezt követően döntenie kell arról, vajon a módosítás érinti-e az EK-típusvizsgálati tanúsítvány érvényességét.

Kiseb módosítások esetén a bejelentett szervezet kiállíthatja az eredeti tanúsítvány új vagy bővített változatát. Ha a változtatások feltehetően befolyásolni fogják a gép vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelését, a tanúsítvány új vagy bővített változatának kiállítása előtt további ellenőrzésekre lehet szükség. A gyártó és a bejelentett szervezet által őrzött műszaki dokumentációt ennek megfelelően aktualizálni kell.

Ha a módosítás olyan jelentős változtatással jár, hogy a gép vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelését ismét értékelni kell, a bejelentett szervezet értesíti a kérelmezőt, hogy az eredeti tanúsítvány a módosított típusra már nem érvényes. Ha a gyártó továbbra is el szeretné végezni a módosításokat, új EK-típusvizsgálatra irányuló kérelmet kell benyújtania. Ez a vizsgálat rendszerint korlátozódhat a gép módosítások által érintett elemekre.

A IX. melléklet 7. pontja értelmében a Bizottság, a tagállamok és más bejelentett szervezetek, kérésre beszerezhetik a bejelentett szervezettől az általa kiállított EK-

típusvizsgálati tanúsítvány egy másolatát. Indokolt kérésre, a Bizottság és a tagállamok beszerezhetik a műszaki dokumentáció és a bejelentett szervezet által elvégzett vizsgálatok eredményeinek egy másolatát. A bejelentett szervezeteknek attól függetlenül választ kell adniuk ezekre a kérésekre, hogy azok az őket bejelentő tagállamok hatóságaitól vagy bármely más tagállam hatóságaitól érkeztek-e. Ilyen dokumentumok piacfelügyeleti okokból kérhetők. A kérésben fel kell tüntetni az érintett gép megfelelőségével kapcsolatos kétely jellegét és annak a vizsgálathoz szükséges elemekre kell korlátozódnia – lásd a következő részeket: §98 és §99: a 4. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Az EK-típusvizsgálati tanúsítványokat forgalomba hozatalakor nem kell a géphez mellékelni, de az EK-megfelelőségi nyilatkozatnak tartalmaznia kell az EK-típusvizsgálatot végző bejelentett szervezet adatait és az EK-típusvizsgálati tanúsítvány számát – lásd a következő részt: §383: a II. melléklet 1. A. részéhez tartozó megjegyzések.

A IX. melléklet 8. pontja a műszaki dokumentáció kivételével az EK-típusvizsgálat iratainak és a kapcsolódó levelezésnek nyelvére vonatkozik – lásd a következő részt: §391: a VII. melléklet A. részéhez tartozó megjegyzések. Az e célra kiválasztott hivatalos uniós nyelvről a kérelmező és az érintett bejelentett szervezet állapodik meg.

IX. melléklet (folytatás)

...

9. Az EK-típusvizsgálati tanúsítvány érvényessége

9.1. A bejelentett szervezet folyamatosan felelős azért, hogy az EK-típusvizsgálati tanúsítvány érvényes maradjon. Értesíti a gyártót minden olyan nagyobb változásról, amely a tanúsítvány érvényességére hatással lehet. A bejelentett szervezet a már nem érvényes tanúsítványokat visszavonja.

9.2. Az adott gép gyártója folyamatosan felel azért, hogy a gép megfeleljen a műszaki ismeretek adott fejlettségi fokának.

9.3. A gyártónak ötévente kérnie kell a bejelentett szervezettől az EK-típusvizsgálati tanúsítvány felülvizsgálatát.

Ha a bejelentett szervezet úgy találja, hogy a műszaki ismeretek adott fejlettségi fokát figyelembe véve a tanúsítvány továbbra is érvényes, a tanúsítványt további öt évre megújítja.

A gyártó és a bejelentett szervezet a tanúsítvány, a műszaki dokumentáció és valamennyi vonatkozó dokumentum másolatát a tanúsítvány kiadásának dátumától számított 15 évig megőrzi.

9.4 Abban az esetben, ha az EK-típusvizsgálati tanúsítványt nem újítják meg, a gyártónak az érintett gép forgalmazását meg kell szüntetnie.

§400 Az EK-típusvizsgálati tanúsítvány érvényessége és felülvizsgálata

A IX. melléklet 9. pontja az EK-típusvizsgálati tanúsítvány érvényességével és rendszeres felülvizsgálatával foglalkozik.

A 9.1. pont értelmében a bejelentett szervezet felelős azért, hogy az általa kiállított EK-típusvizsgálati tanúsítvány érvényes maradjon. Ezt a felelősségét a rendelkezésére álló információk korlátain belül gyakorolja. A bejelentett szervezetnek értesítenie kell a tanúsítvány tulajdonosát a jogszabályi követelmények vagy a műszaki ismeretek azon jelentős változásairól, amelyekről tudomása van, és amelyek hatással lehetnek a tanúsítvány érvényességére.

Például, mivel a bejelentett szervezetnek kötelessége figyelemmel kísérni a tevékenységi területéhez kapcsolódó szabványok helyzetét – lásd a következő részt: §408: a IX. melléklet 8. pontjához tartozó megjegyzések –, a tanúsítvány tulajdonosát minden olyan új vagy felülvizsgált harmonizált szabványról értesítenie kell, amelyek az adott gépre vonatkozó műszaki ismeretek jelentős változásait tükrözik – lásd a következő részt: §162: az I. mellékletben szereplő 3. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

A bejelentett szervezetnek ezenkívül a Bizottság azon határozatairól is tájékoztatnia kell a tanúsítvány tulajdonosát, amelyek a potenciálisan veszélyes gépkategóriákkal kapcsolatos intézkedésekre vonatkoznak – lásd a következő részt: §118: a 9. cikkhez tartozó megjegyzések –, a harmonizált szabványok ellen emelt hivatalos kifogásokkal – lásd a következő részt: §121: a 10. cikkhez tartozó megjegyzések – vagy a védzáraddal kapcsolatos eljárással összefüggésben – lásd a következő részt: §123: a 11. cikkhez tartozó megjegyzések –, ha ezek a határozatok az érintett gép megfelelése szempontjából következményekkel járnak.

Az EK-típusvizsgálati tanúsítvány visszavonásáról – lásd a következő részt §135: a 14. cikk (6) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 9.2. pont a 6. pontot – lásd a következő részt: §397: a IX. melléklethez tartozó megjegyzések – és a 9.1. pontot egészíti ki. Emlékeztet a gyártó azon kötelességére, hogy figyelembe kell vennie a műszaki ismeretek minden olyan jelentős fejlődését, amelyből az következhet, hogy egy EK-típusvizsgálati tanúsítvány által érintett gép egyes alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények tekintetében már nem tekinthető megfelelőnek. Ez például akkor fordulhat elő, amikor új vagy hatékonyabb védőeszközök válnak elérhetővé, vagy amikor új vagy felülvizsgált harmonizált szabványt tesznek közzé –lásd a következő részeket: §161 és §162: az I. mellékletben szereplő 3. általános alapelvhez tartozó megjegyzések.

A 9.3. pont meghatározza az EK-típusvizsgálati tanúsítvány tulajdonosának azon kötelezettségét, hogy ötévente kérnie kell a tanúsítvány érvényességének rendszeres felülvizsgálatát. Ebből az következik, hogy a bejelentett szervezet által kiállított tanúsítványban szerepelnie kell az érvényesség lejárat dátumának. A gyártó felel azért, hogy kellő időben kérje a felülvizsgálatot, de hasznos, ha a bejelentett szervezetek tanúsítványtulajdonosaik számára emlékeztetőt küldenek.

Az EK-típusvizsgálati tanúsítvány felülvizsgálatakor a bejelentett szervezetnek a gép műszaki dokumentációját a műszaki ismeretek elmúlt öt éves időszakban történt fejlődésének fényében kell megvizsgálnia. Ahol ez az értékeléshez szükséges, a bejelentett szervezet a gép egy mintapéldányán ellenőrzéseket végezhet. A felülvizsgálat alapján a bejelentett szervezetnek döntenie kell arról, hogy a tanúsítvány megújítható-e további öt évre.

A megújított tanúsítvány, az aktualizált műszaki dokumentáció és valamennyi egyéb vonatkozó dokumentum megőrzésére ugyanazok a követelmények vonatkoznak, mint az eredeti tanúsítványra – lásd a következő részt: §399: a IX. melléklet 4. pontjához tartozó megjegyzések.

A 9.4. pont kimondja, hogy ha az EK-típusvizsgálati tanúsítványt nem újítják meg, a gyártónak meg kell szüntetnie az érintett gép forgalmazását, mivel az a továbbiakban nem tekinthető a gépekről szóló irányelv követelményeinek megfelelőnek.

X. MELLÉKLET

Teljes minőségbiztosítás

Ez a melléklet a IV. mellékletben említett gépek megfelelőségi értékelési eljárását írja le az olyan gép esetében, amelyet teljes minőségbiztosítási rendszer alkalmazásával gyártottak. Leírja azt az eljárást, amellyel a bejelentett szervezet értékeli és jóváhagyja a minőségbiztosítási rendszert és felügyeli annak alkalmazását.

- 1. A gyártónak működtetnie kell egy jóváhagyott minőségbiztosítási rendszert a tervezésre, gyártásra, végső ellenőrzésre és vizsgálatra vonatkozóan, a 2. pont meghatározása szerint, és a 3. pontban említett felülvizsgálatra figyelemmel.*

...

§401 Teljes minőségbiztosítás

A X. melléklet azon megfelelőségértékelési eljárások egyikét ismerteti, amelyek a IV. mellékletben felsorolt gépkategóriák esetében alkalmazhatók – lásd a következő részeket: §129 és §130: a 12. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések; és §388: a IV. melléklethez tartozó megjegyzések. Amennyiben teljes minőségbiztosítási eljárást alkalmaz, a gyártó nem köteles valamennyi géptípust megvizsgáltatni egy bejelentett szervezettel. Ehelyett a bejelentett szervezet értékeli és felügyeli a gyártó teljes minőségbiztosítási rendszerét. A rendszert úgy kell létrehozni és működtetni, hogy az biztosítsa, hogy a IV. mellékletben szereplő érintett gépet a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek megfelelően tervezik és gyártják, és elvégzik rajta a folyamatos megfelelőség fenntartásához szükséges ellenőrzéseket és vizsgálatokat.

Az 1. pont általános módon megfogalmazza azon gyártó vagy meghatalmazott képviselője kötelezettségeit, aki a X. mellékletben ismertetett eljárást választja.

X. melléklet (folytatás)

...

2. Minőségbiztosítási rendszer

2.1. A gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének minőségbiztosítási rendszere értékelése céljából az általa kiválasztott bejelentett szervezethez kérelmet kell benyújtania.

A kérelemnek tartalmaznia kell:

- a gyártó, és ahol indokolt, meghatalmazott képviselője nevét és címét,*
- a gép tervezésének, gyártásának, ellenőrzésének, vizsgálatának és tárolásának helyét,*
- a VII. melléklet A. részében leírt műszaki dokumentációt, minden, a IV. mellékletben említett, gyártani tervezett géptípus egy-egy modelljére vonatkozóan,*
- a minőségbiztosítási rendszer dokumentációját,*
- egy írásos nyilatkozatot arról, hogy a kérelmet nem nyújtották be másik bejelentett szervezethez.*

§402 A teljes minőségbiztosítási rendszer értékelése céljából benyújtott kérelem

A X. melléklet 2.1. pontja azon kérelem tartalmát határozza meg, amelyet a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének a teljes minőségbiztosítási rendszer értékelése céljából be kell nyújtania. Ilyen kérelmet bármely olyan uniós bejelentett szervezethez be lehet nyújtani, amelyet a teljes minőségbiztosítási eljárásra és a gyártó teljes minőségbiztosítási rendszere által érintett gépkategóriákra vonatkozóan bejelentettek.

Jóllehet a X. melléklet nem tartalmaz a gyártó és a bejelentett szervezet között folytatott levelezés nyelvére vonatkozó előírást, feltételezhető, hogy az EK-típusvizsgálati eljáráshoz hasonlóan ez a levelezés is íródhat a bejelentett szervezet számára elfogadható bármely hivatalos uniós nyelven – lásd a következő részt: §399: a IX. melléklet 8. pontjához tartozó megjegyzések.

A 2.1. pont második francia bekezdése előírja, hogy a kérelemnek meg kell jelölnie a gép tervezésének, gyártásának, ellenőrzésének, vizsgálatának és tárolásának helyét. Ezen információk célja az, hogy lehetővé tegye a bejelentett szervezet számára a 2.3. és a 3.2. pontban említett helyszíni ellenőrzések elvégzését.

Ahol a gyártó a gép tervezésének, gyártásának, ellenőrzésének, vizsgálatának vagy tárolásának egészével vagy nagy részével alvállalkozókat bíz meg vagy ezeket a tevékenységeket kiszervezi, a kérelemben meg kell adni az érintett alvállalkozók azonosítóját és azokat a helyeket, ahol az alvállalkozásba kiadott feladatokat végzik. A gép gyártója felel azért, hogy alvállalkozóitól beszeresse azokat az információkat és dokumentumokat, amelyekre a minőségbiztosítási rendszer alvállalkozói feladatokra vonatkozó szempontjainak értékeléséhez szükség van. Ez nem érinti a

kész alkatrészek, biztonsági alkatrészek vagy a részben kész gépek beszerzését, de a minőségbiztosítási rendszernek tartalmaznia kell olyan intézkedéseket, amelyek segítségével meggyőződhet az ilyen szállítmányok megfelelőségéről, hogy azok biztosíthatók a végleges gép megfelelőségét.

A 2.1. pont harmadik bekezdése előírja, hogy a gyártónak a minőségbiztosítási rendszer értékelésére irányuló kérelem részeként biztosítania kell a műszaki dokumentációt a minőségbiztosítási rendszer által érintett valamennyi géptípus egy-egy modelljére vonatkozóan. A „típus” kifejezés a IV. melléklet címére utal: „Gépkategóriák, amelyekre a 12. cikk (3) és (4) bekezdésében említett eljárást kell alkalmazni Ennek megfelelően a IV. mellékletben felsorolt 23 tétel mindegyike egy gépkategóriának minősül; ebben az összefüggésben a IV. melléklet 1., 4. és 12. pontjához tartozó alkategóriák nem tekinthetők önálló kategóriának.

A gyártónak minden egyes elkészült gépkategóriára vonatkozóan gondoskodnia kell a műszaki dokumentációról. Így például, ha a minőségbiztosítási rendszer a járműveket kiszolgáló emelők (a IV. melléklet 16. pontja) és a személyek emelésére szolgáló szerkezetek (a IV. melléklet 17. pontja) gyártására vonatkozik, a gyártónak a járműveket kiszolgáló emelők egy modelljéhez és a személyek emelésére szolgáló szerkezetek egy modelljéhez is el kell készítenie a műszaki dokumentációt.

Mivel e követelmény célja az, hogy lehetővé tegye a bejelentett szervezet számára az adott műszaki dokumentációk felülvizsgálatát, biztosítandó azok vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelőségét, a műszaki dokumentációnak a gyártó termékkínálata szempontjából reprezentatívnak kell lennie, és jeleznie kell az adott gépkategóriához kapcsolódó valamennyi fontosabb veszélyt. A bejelentett szervezetnek ezért meg kell győződnie arról, hogy a műszaki dokumentációt ahhoz a modellhez készítik el, amely a minőségbiztosítási rendszer által érintett egyes gépkategóriák legösszetettebb gépének felel meg.

A műszaki dokumentációt még a gyártó telephelyén elvégzett ellenőrzést megelőzően a bejelentett szervezet rendelkezésére kell bocsátani, mivel a műszaki dokumentáció felülvizsgálata a minőségbiztosítási rendszer ellenőrzésének fontos eszköze.

Általános szabály szerint a teljes műszaki dokumentációt át kell adni a bejelentett szervezetnek. A rendkívül összetett gépek esetében nem feltétlenül ésszerű a teljes műszaki dokumentációt rendelkezésre bocsátani még a gyártó telephelyén végzett ellenőrzés előtt. Ilyen esetekben az ellenőrzést megelőzően küldött dokumentáció tartalma a bejelentett szervezettel való megállapodás értelmében korlátozható. Az ellenőrzés során azonban a műszaki dokumentáció valamennyi elemének rendelkezésre kell állnia.

A 2.1. pont negyedik francia bekezdése a teljes minőségbiztosítási rendszernek a 2.2. pontban előírt dokumentációját említi.

A 2.1. pont utolsó francia bekezdéséből az következik, hogy a teljes minőségbiztosítási rendszer értékelésére irányuló kérelmet csak egy bejelentett szervezethez lehet benyújtani. E követelménynek nem célja megakadályozni, hogy a gyártó több ajánlatot is kérjen, mielőtt teljes minőségbiztosítási rendszere értékeléséhez kiválasztja a bejelentett szervezetet, hanem csupán azt kívánja

megelőzni, hogy egyik bejelentett szervezettől a másikhoz forduljon, egészen addig, amíg egyikük jóvá nem hagyja a kérdéses rendszert.

Amint a gyártó kiválasztotta a teljes minőségbiztosítási rendszer értékelésével megbízott bejelentett szervezetet, nyilatkoznia kell arról, hogy a teljes minőségbiztosítási rendszer értékelésére vonatkozóan más bejelentett szervezethez nem nyújtott be kérelmet.

X. melléklet (folytatás)

...

2.2. A minőségbiztosítási rendszernek szavatolnia kell az ezen irányelv rendelkezéseinek való megfelelést. Minden, a gyártó által jóváhagyott elemet, követelményt és rendelkezést szisztematikusan és rendszerezve kell dokumentálni, mérések, eljárások és írásos utasítások formájában. A minőségbiztosítási dokumentáció lehetővé kell, hogy tegye az eljárási és minőségbiztosítási intézkedések, úgymint minőségbiztosítási programok, tervek, gépkönyvek és feljegyzések egységes értelmezését.

A minőségbiztosítási dokumentáció tartalmazza különösen az alábbiak megfelelő leírását:

- a minőségbiztosítási célokat, a szervezeti felépítést, a vezetés feladatait és jogkörét a gép tervezésére és minőségére vonatkozóan,*
- a műszaki tervezési leírást, beleértve az alkalmazni kívánt szabványokat, és amennyiben a 7. cikk (2) bekezdésében említett szabványokat nem alkalmazzák teljes mértékben, azokat az intézkedéseket, amelyeket annak érdekében tesznek, hogy ezen irányelv alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeinek eleget tegyenek,*
- a tervezés ellenőrzési és igazolási módszereit, eljárásait és a szisztematikus intézkedéseit, amelyeket az ezen irányelv alkalmazási körébe tartozó gép tervezésekor alkalmaznak,*
- azokat a megfelelő gyártási, minőség-ellenőrzési és minőségbiztosítási módszereket, eljárásokat és szisztematikus intézkedéseket, amelyeket alkalmazni kívánnak,*
- a gyártás előtt, közben és után elvégzendő ellenőrzéseket és vizsgálatokat, valamint ezek gyakoriságát,*
- a minőségbiztosítási dokumentumokat, így például a felülvizsgálati jelentéseket, vizsgálati adatokat, kalibrációs adatokat, és az érintett személyzet képzettségére vonatkozó jelentéseket,*
- a gép elvárt tervezésére és minőségére vonatkozó eredmények felügyeletének eszközeit, valamint a minőségbiztosítási rendszer eredményes működésének eszközeit.*

...

§403 A teljes minőségbiztosítási rendszer céljai és tartalma

A X. melléklet 2.2. pontja meghatározza a teljes minőségbiztosítási rendszer céljait és összefoglalja annak tartalmát. A teljes minőségbiztosítási rendszer alapvető célja annak biztosítása, hogy az érintett gépet a gépekről szóló irányelv vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeinek megfelelően tervezik és gyártják, valamint hogy a gyártott gép megfelelőségét ellenőrzik és folyamatosan fenntartják.

A 2.2. pont első bekezdése előírja, hogy a teljes minőségbiztosítási rendszerről teljes körű dokumentációt kell készíteni. A 2.2. pont második bekezdésének hét francia bekezdése összefoglalja a teljes minőségbiztosítási rendszer dokumentációjának főbb elemeit.

A 2.2. pont második bekezdésének első francia bekezdése a rendszer céljaival és szervezési szempontjaival foglalkozik. A szervezeti felépítésnek és a vezetés jogköre meghatározásának gondoskodnia kell arról, hogy a teljes minőségbiztosítási rendszer céljait hatékonyan teljesítsék. Ahol a gép tervezését, gyártását, ellenőrzését, vizsgálatát vagy tárolását teljesen vagy nagy részben alvállalkozók végzik vagy ezeket a tevékenységeket kiszervezik, a teljes minőségbiztosítási rendszer szervezeti szempontjainak leírásában ismertetni kell a gyártó és alvállalkozói közötti kapcsolatot.

A 2.2. pont második bekezdésének második francia bekezdése az alkalmazott műszaki tervezési leírásra vonatkozik. Ahol harmonizált szabványokat alkalmaztak, azok hivatkozását dokumentálni kell, megjelölve az általuk érintett alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket. Ahol a harmonizált szabványokat nem, vagy csak részben alkalmazták, a gépre vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények teljesítéséhez használt egyéb műszaki előírásokat kell dokumentálni.

A 2.2. pont második bekezdésének harmadik francia bekezdése azokat az ellenőrzési és igazolási módszereket, folyamatokat és szisztematikus intézkedéseket említi, amelyeket a gép tervezési megfelelőségének biztosítása érdekében végeztek. Az e tevékenységekért felelős személyek felelősségi és illetékességi körét meg kell határozni, és intézkedéseiknek visszakereshetőnek kell lenniük. A tervezés ellenőrzését és felülvizsgálatát ellenőrzött körülmények között kell végezni (egyértelmű utasítások, ellenőrző listák stb.). Bevált gyakorlat, hogy a tervezés ellenőrzését és igazolását a tervezési folyamatban közvetlenül nem részt vevő személyek végzik.

A 2.2. pont második bekezdésének negyedik francia bekezdése azokat a minőség-ellenőrzési és minőségbiztosítási módszereket, eljárásokat és szisztematikus intézkedéseket említi, amelyeket annak biztosítása érdekében végeznek, hogy a gyártási folyamat a tervezési előírásoknak megfelelő gépet eredményezzen. Az intézkedéseknek magukban kell foglalniuk olyan eszközöket, amelyekkel biztosítható, hogy a beszállítótól beszerzett alapvető alkatrészeket, biztonsági alkatrészeket vagy részben kész gépeket ellenőrzik, biztosítva ezáltal, hogy azok gondoskodni tudjanak a végleges gép megfelelőségéről.

A 2.2. pont második bekezdésének ötödik francia bekezdése a gyártás előtt, közben és után elvégzendő ellenőrzésekre és vizsgálatokra vonatkozik. Ezek lehetnek a gyártás előtt vagy közben az anyagokon, alkatrészeken vagy részegységeken

végzett ellenőrzések és vizsgálatok, valamint a gyártási folyamat végén a kész gépen végzendő ellenőrzések és vizsgálatok, amelyek biztosítják, hogy a gyártás megfelel a tervezési előírásoknak. Az ellenőrzések és vizsgálatok jellegét, azok gyakoriságát és elfogadhatósági kritériumaikat dokumentálni kell. Meg kell határozni az elégtelen eredmények esetén követendő intézkedéseket.

Amennyiben a gyártó az érintett gép tervezésének és/vagy gyártásának egészével vagy nagy részével alvállalkozókat bíz meg (vagy azt kiszervezi), a 2.2. pont második bekezdésének harmadik, negyedik és ötödik francia bekezdésében foglalt céloknak és kötelezettségeknek ki kell terjedniük az alvállalkozók által végzett tervezési és/vagy gyártási tevékenységekre és azokra a telephelyekre is, ahol ezeket végrehajtják.

A 2.2. pont második bekezdésének hatodik francia bekezdése a minőségbiztosítási dokumentumokra vonatkozik. A teljes minőségbiztosítási rendszer dokumentációs eredményeit úgy kell rendszerezni és tárolni, hogy az információk a rendszer vezetése számára és ellenőrzési célból elérhetők legyenek.

A 2.2. pont második bekezdésének utolsó francia bekezdése kötelezi a gyártót, hogy határozza meg a teljes minőségbiztosítási rendszer felügyeletének eszközeit annak biztosítása érdekében, hogy az a 2.2. pont előző hat francia bekezdésében ismertetett dokumentációnak megfelelően hatékonyan működjön. Ezeknek az eszközöknek gondoskodniuk kell arról, hogy a rendellenes helyzeteket észleljék, hogy megfelelő korrekciós intézkedéseket hozzanak, és hogy adott esetben aktualizálják vagy tökéletesítsék a teljes minőségbiztosítási rendszer tartalmát.

X. melléklet (folytatás)

...

2.3. A bejelentett szervezet értékeli a minőségbiztosítási rendszert annak meghatározása érdekében, hogy az megfelel-e a 2.2. pont követelményeinek.

A vonatkozó harmonizált szabványnak megfelelő minőségbiztosítási rendszer elemeiről vélelmezni kell, hogy megfelelnek a 2.2. pont szerinti vonatkozó követelményeknek.

Az ellenőrök között legalább egy olyan személynek kell lennie, aki szakértelemmel rendelkezik a gép technológiájának értékelésében. Az értékelési eljárás magában foglal egy olyan ellenőrzést, amelyet a gyártó telephelyén végeznek el. Az értékelés során az ellenőrök csoportja elvégzi a 2.1. pont második bekezdése harmadik francia bekezdésében hivatkozott műszaki dokumentáció felülvizsgálatát annak biztosítása érdekében, hogy a gépek megfeleljenek az alapvető egészségügyi és biztonsági követelményeknek.

A gyártót vagy meghatalmazott képviselőjét tájékoztatni kell a határozatról. A határozat tartalmazza a vizsgálat eredményeit és az indokolással ellátott értékelési határozatot. A fellebbezési eljárást lehetővé kell tenni.

...

§404 A teljes minőségbiztosítási rendszer értékelése

A X. melléklet 2.3. pontja összefoglalja a bejelentett szervezetnek a teljes minőségbiztosítási rendszer értékelésével kapcsolatos feladatait.

A 2.3. pont második bekezdése említi „*a vonatkozó harmonizált szabvány*”-t. A teljes minőségbiztosítási rendszer esetében a vonatkozó harmonizált szabvány az EN ISO 9001 szabvány.¹⁹⁶ A szabvány alkalmazása éppen ezért a X. mellékletben szereplő követelmények tekintetében megfelelésre vonatkozó védelmet nyújt, feltéve hogy a teljes minőségbiztosítási rendszer a gépekről szóló irányelv valamennyi egyedi követelményét illetően biztosítja az érintett termékek megfelelését (a szabvány ezt „*a termékre vonatkozó törvényi és jogszabályi követelmények*” kifejezéssel jelöli). Az EN ISO 9001 szabvány alkalmazása és az e szabványra vonatkozó, tanúsítási testület által kiállított tanúsítvány nem kötelező.

A teljes minőségbiztosítási rendszer értékelését végző bejelentett szervezet a X. melléklet szerint nem hagyatkozhat kizárólag a rendszer EN ISO 9001 szabvány szerinti meglévő tanúsítványára, de a további értékelések szükséges mértékéről a bejelentett szervezet dönthet.

A 2.3. pont harmadik és negyedik bekezdése a teljes minőségbiztosítási rendszer ellenőrzésére vonatkozik. Az ellenőrök között legalább egy olyan személynek kell lennie, aki szakértelemmel rendelkezik a teljes minőségbiztosítási rendszer által érintett gépkategóriák technológiájának értékelésében. A szükséges ellenőrök száma a teljes minőségbiztosítási rendszer által érintett tervezési és gyártási folyamat alkalmazási körétől és összetettségétől függ. Ha például a rendszer számos, különböző technológiával rendelkező gépkategóriára vagy bonyolult elektronikus vezérlőrendszereket magukban foglaló gépekre vonatkozik, egynél több műszaki szakértőre is szükség lehet.

A 2.3. pont harmadik bekezdése kimondja, hogy az értékelési eljárás magában foglal egy olyan ellenőrzést, amelyet a gyártó telephelyén végeznek el. Ahol a gép tervezését, gyártását, ellenőrzését és vizsgálatát egynél több helyszínen végzik, a szükséges ellenőrzéseket valamennyi olyan helyszínen a bejelentett szervezet által vagy irányítása alatt kell elvégezni, amelyek a termék vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeknek való megfelelése biztosítása tekintetében relevánsak, ideértve a gyártó leányvállalatainak vagy fontosabb alvállalkozóinak telephelyeit is – lásd a következő részt: §395: a X. melléklet 2.1. pontjához tartozó megjegyzések. E tekintetben az EU-ban és az EU-n kívül letelepedett gyártókkal szemben azonos eljárást kell alkalmazni.

Az ellenőrzés időtartamát a bejelentett szervezet határozza meg, figyelembe véve az olyan tényezőket, mint például a gyártási helyszínek száma, a gyártási folyamat összetettsége, az alvállalkozók által végzett munka mennyisége, a gyártott

¹⁹⁶ EN ISO 9001:2008 Minőségirányítási rendszerek. Követelmények (ISO 9001: 2008). A szabvány hivatkozását az EU Hivatalos Lapjában a megfelelésértékelési modulokat meghatározó határozat keretében tették közzé – lásd a következőt: a Bizottság közleménye a tagállamok gépekre vonatkozó jogszabályainak közelítéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK rendelete, az Európai Parlament és a Tanács 768/2008/EK határozata, az Európai Parlament és a Tanács 761/2001/EK rendelete (Összehangolt szabványok címeinek és hivatkozásainak közzététele) – HL C 136., 2009.6.16., 29. o.

géptípusok száma, változatossága és összetettsége, valamint a gyártási mennyiség. Az ellenőrzés minimális időtartamának meghatározásához használható a Nemzetközi Akkreditációs Fórum által készített útmutató.¹⁹⁷

A 2.3. pont harmadik bekezdésének harmadik mondata a 2.1. pont harmadik francia bekezdésével összhangban a teljes minőségbiztosítási rendszer értékelésére irányuló kérelemmel együtt benyújtott műszaki dokumentáció(k) felülvizsgálatára utal.

A műszaki dokumentáció(k) mintájának felülvizsgálata az egyik olyan ellenőrzés, amelyet a bejelentett szervezetnek el kell végeznie ahhoz, hogy meggyőződhessen a teljes minőségbiztosítási rendszer megfelelőségéről. A műszaki dokumentáció(k)nak a teljes minőségbiztosítási rendszer értékelése keretében elvégzendő felülvizsgálata hasonló az EK-típusvizsgálat esetén szükséges felülvizsgálathoz, de nem kívánja meg a gép részletes ellenőrzését – lásd a következő részt: §398: a IX. melléklet 3.1. pontjához tartozó megjegyzések.

Ahol a gép tervezése során harmonizált szabványokat alkalmaztak, a bejelentett szervezetnek ellenőriznie kell, hogy a megfelelő szabványokat választották-e, hogy azok legújabb változata elérhető-e, és hogy a gyártó figyelemmel kíséri-e a vonatkozó szabványok változásait. Ahol más műszaki tervezési előírásokat alkalmaztak, a bejelentett szervezetnek ellenőriznie kell, hogy azokat a kockázatelemzés indokolta-e, és hogy teljesítik-e a vonatkozó alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelményeket, figyelembe véve a műszaki ismeretek fejlettségi fokát.

A műszaki dokumentáció felülvizsgálata továbbá megkönnyíti a bejelentett szervezet számára a teljes minőségbiztosítási rendszer azon elemeinek azonosítását, amelyet ellenőrizni kell. Az ellenőrzés során a bejelentett szervezetnek ellenőriznie kell, hogy az egyéb gépmoделlekre vonatkozó műszaki dokumentációt ugyanazon megközelítés alkalmazásával állítják-e össze, mint amelyet a kérelemmel benyújtott műszaki dokumentáció(k) mintái esetében alkalmaztak.

A 2.3. pont negyedik bekezdése a teljes minőségbiztosítási rendszer jóváhagyására vonatkozó határozatról szóló értesítésre vonatkozik. A kérelmezőnek az ellenőrzést követően elküldött jóváhagyásról szóló határozathoz mellékelni kell egy írásbeli ellenőrzési jelentést, vagy a határozatnak erre hivatkoznia kell. A jóváhagyási határozatnak egyértelműen meg kell határoznia a jóváhagyás alkalmazási körét, megjelölve a IV. mellékletben szereplő azon gépkategóriákat, amelyekre a határozat vonatkozik, valamint az ellenőrzött gyártási helyszínek címét. A jóváhagyásra vonatkozó minden egyedi korlátozást közölni kell. A határozatnak tartalmaznia kell a kiállítás és a lejárati dátumát.

Ha a bejelentett szervezet úgy dönt, hogy nem hagyja jóvá a teljes minőségbiztosítási rendszert, e határozatáról értesítenie kell a kérelmezőt, megjelölve az elutasítás részletes okait és ismertetve a határozat elleni fellebbezési eljárást – lásd a következő részt: §135: a 14. cikk (6) bekezdéséhez tartozó megjegyzések. Ebben az esetben az ellenőrzési jelentésnek elegendő információt és magyarázatot kell

¹⁹⁷ Az IAF útmutatója a következőhöz: ISO/IEC 62:1996 Útmutatás: Minőségügyi rendszerek vizsgálatát és tanúsítását/nyilvántartását végző szervezetekkel kapcsolatos általános előírások, 3. kiadás (IAF GD 2: 2003) – 2. melléklet: Ellenőrzés ideje:

http://elsmar.com/pdf_files/IAF-GD2-2003_Guide_62_Issue_3_Pub.pdf

tartalmaznia ahhoz, hogy a gyártó megállapíthassa rendszere hiányosságait, és a további értékelő látogatásra irányuló kérelem benyújtását megelőzően megtehesse a szükséges korrekciós intézkedéseket.

X. melléklet (folytatás)

...

2.4. A gyártó vállalja, hogy a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszer által támasztott követelményeknek eleget tesz, és biztosítja, hogy az megfelelő és eredményes marad.

A gyártó vagy meghatalmazott képviselője a minőségbiztosítási rendszert jóváhagyó bejelentett szervezetet értesíti minden, a rendszert érintő tervezett változtatásról.

A bejelentett szervezet értékeli az előterjesztett változtatásokat és eldönti, hogy a módosított minőségbiztosítási rendszer a 2.2. pont szerinti követelményeknek továbbra is eleget tesz-e, vagy újraértékelésre van szükség.

A bejelentett szervezet határozatáról értesíti a gyártót. Az értesítés tartalmazza a vizsgálat eredményeit és az indoklással ellátott értékelési határozatot.

...

§405 A teljes minőségbiztosítási rendszer végrehajtása és módosítása

A X. melléklet 2.4. pontjának első bekezdése hangsúlyozza a gyártó azon kötelezettségét, hogy a jóváhagyott teljes minőségbiztosítási rendszert végrehajtja, a végrehajtást nyomon követi és szükség szerint aktualizálja és tökéletesíti a rendszert.

A 2.4. pont második bekezdése előírja, hogy a gyártónak vagy meghatalmazott képviselőjének minden, a teljes minőségbiztosítási rendszert érintő tervezett változásról értesítenie kell a bejelentett szervezetet. Mivel a rendszer célja annak biztosítása, hogy a gyártó új gépmodelleket tervezhessen és gyárthasson, anélkül, hogy minden alkalommal a bejelentett szervezethez kellene fordulnia, a gépterv minőségbiztosítási rendszer által lefedett változtatásairól, illetve az új modellek bevezetéséről nem kell értesíteni a bejelentett szervezetet, feltéve hogy ezek a változtatások nem vonják maguk után a teljes minőségbiztosítási rendszer módosítását. A bejelentett szervezetet többek között az alábbi változtatásokról kell tájékoztatni:

- új gyártási létesítmények vagy helyszínek bevezetése;
- újabb gyártási tevékenységek alvállalkozói megbízásba adása vagy kiszervezése, illetve a korábban megbízásba adott vagy kiszervezett tevékenységek visszavétele;
- a rendszer kibővítése a IV. mellékletben felsorolt gépek új kategóriáira;
- a rendszer kibővítése a IV. mellékletben található azonos kategóriába tartozó, de eltérő technológiát használó gépre;
- új gyártási módszerek bevezetése;
- a minőségellenőrzési módszerek változásai;

- a minőségirányítás átszervezése.

A 2.4. pont harmadik bekezdése szerint a bejelentett szervezet feladata meghatározni, hogy a teljes minőségbiztosítási rendszer módosítandó részei vagy elemei megfelelőségének értékeléséhez szükség van-e ellenőrzésekre.

A 2.4. pont negyedik bekezdésével összhangban elvégzett szükséges ellenőrzéseket követően a bejelentett szervezet, az eredeti határozatra vonatkozókkal megegyező feltételek szerint, határozatáról értesíti a kérelmezőt, adott esetben ismertetve a határozat elleni fellebbezési eljárást – lásd a következő részt: §404: a X. melléklet 2.3. pontjához tartozó megjegyzések.

X. melléklet (folytatás)

...

3. A bejelentett szervezet felelősségébe tartozó felügyelet

3.1. A felügyelet célja meggyőződni arról, hogy a gyártó kellőképpen eleget tesz-e a jóváhagyott minőségbiztosítási rendszer által támasztott kötelezettségeknek.

3.2. A gyártónak a felügyelet céljából lehetővé kell tennie a bejelentett szervezet számára a tervezés, gyártás, ellenőrzés, vizsgálat és raktározás helyéhez való hozzáférést, és rendelkezésére kell bocsátania valamennyi szükséges információt, úgymint:

– a minőségbiztosítási rendszerre vonatkozó dokumentációt,

– a minőségbiztosítási rendszernek a tervezésre vonatkozó részében megadott minőségügyi adatokat, úgymint az elemzések, számítások, vizsgálatok stb. eredményeit,

– a minőségbiztosítási rendszernek a gyártásra vonatkozó részében megadott minőségügyi adatokat, úgymint ellenőrzési jelentések és vizsgálati adatok, kalibrációs adatok, az érintett személyzet képzettségére vonatkozó jelentések stb.

3.3. A bejelentett szervezet időszakos ellenőrzéseket végez, hogy megbizonyosodjon arról, hogy a gyártó fenntartja és alkalmazza a minőségbiztosítási rendszert; a gyártónak erről ellenőrzési jelentést ad. Az időszakos ellenőrzéseket háromévenként kell teljes mértékben újra elvégezni.

3.4. Ezen túlmenően a bejelentett szervezet a gyártónál előre be nem jelentett látogatást tehet. Ezeknek a kiegészítő látogatásoknak a szükségességét és gyakoriságát a bejelentett szervezet által vezetett felügyeleti-látogatási rendszer alapján kell meghatározni. Különösen az alábbi tényezőket kell figyelembe venni a felügyeleti-látogatási rendszerben:

– az előző felügyeleti látogatások eredményeit,

– a javító intézkedések felügyeletének szükségességét,

– ahol indokolt, a rendszer jóváhagyásához kapcsolódó különleges feltételeket,

- *a gyártási folyamat, az intézkedések vagy módszerek felépítésének jelentős változtatásait.*

Az ilyen látogatások alkalmával a bejelentett szervezet, amennyiben szükséges, végezhet, vagy végeztethet vizsgálatokat a minőségbiztosítási rendszer megfelelő működésének ellenőrzésére. A gyártónak átad egy látogatási jegyzőkönyvet, és ha vizsgálatot végeztek, a vizsgálati jegyzőkönyvet.

§406 A teljes minőségbiztosítási rendszer felügyelete

A X. melléklet 3. pontja a jóváhagyott teljes minőségbiztosítási rendszernek a kezdeti jóváhagyási határozatot kiadó bejelentett szervezet felügyeletével végzett folyamatos végrehajtására vonatkozik.

A felügyeletet a 3.3. pontban említett időszakos ellenőrzések és a 3.4. pontban említett előre be nem jelentett látogatások keretében gyakorolják.

Az említett ellenőrzések és látogatások céljából a 3.2. pont előírja, hogy a gyártónak lehetővé kell tennie a bejelentett szervezet számára a tervezés és a gyártás vonatkozó helyéhez, valamint a vonatkozó dokumentációhoz való hozzáférést.

A 3.3. pontban említett időszakos ellenőrzések időtartamát és gyakoriságát a bejelentett szervezet határozza meg, figyelembe véve az olyan tényezőket, mint például a gyártási helyszínek száma, a gyártási folyamat összetettsége, az alvállalkozók által végzett munka mennyisége, a gyártott géptípusok száma, változatossága és összetettsége, valamint a gyártási mennyiség. Az NB-M CNB/M/13.021. sz. használatra vonatkozó ajánlása értelmében – lásd a következő részt: §137: a 14. cikk (7) bekezdéséhez tartozó megjegyzések – az ellenőrzések között eltelt időszak legfeljebb 12 hónap lehet. A bejelentett szervezetnek ezenfelül az időszakos ellenőrzések gyakoriságának meghatározásakor figyelembe kell vennie a korábbi ellenőrzésekből származó tapasztalatokat. Ha egyes időszakos ellenőrzések a teljes minőségbiztosítási rendszer egyes részeire korlátozódnak, a bejelentett szervezetnek gondoskodnia kell arról, hogy háromévenként a teljes rendszer értékelését újra elvégezzék.

Az időszakos ellenőrzést követően a bejelentett szervezet ellenőrzési jelentést ad a gyártónak, és az eredeti határozatra vonatkozókkal megegyező feltételek szerint tájékoztatja őt arról, hogy megújítják-e a teljes minőségbiztosítási rendszer jóváhagyását, adott esetben ismertetve a határozat elleni fellebbezési eljárást – lásd a következő részt: §404: a X. melléklet 2.3. pontjához tartozó megjegyzések.

A 3.4. pont felsorol néhány olyan okot, amelyek előre be nem jelentett látogatásokat tehetnek szükségessé. Az ilyen látogatások szükségességéről és gyakoriságáról a bejelentett szervezet dönt. A bejelentett szervezethez a Bizottság, egy tagállam, egy gyártó, egy másik bejelentett szervezet vagy bármely más érdekelt fél által eljuttatott kellően megindokolt panasz az egyik olyan tényező, amely előre be nem jelentett látogatásra adhat okot. További ilyen ok lehet, ha a bejelentett szervezetnek tudomására jut a gyártó szervezetében, gyártási eljárásában, méréseiben vagy módszereiben bekövetkezett változás. Szükség lehet ilyen látogatásra, ha a piacfelügyeleti hatóság megállapítja a teljes minőségbiztosítási rendszer által érintett gép nem megfelelőségét, vagy ha egy ilyen gép a védzáradékkal kapcsolatos eljárás

keretében bizottsági határozat tárgyát képezi. Az NB-M ajánlása értelmében a bejelentett szervezet és a gyártó közötti szerződéses megállapodásban elő kell irányozni az ilyen látogatások lehetőségét.

A bejelentett szervezet vizsgálatokat végezhet (vagy végeztethet) a terméken, ha ellenőrizni kell a teljes minőségbiztosítási rendszer megfelelő működését. Az ilyen vizsgálatoknak rendszerint azokra az alkalmakra kell korlátozódniuk, amikor megalapozott kétely merül fel a rendszer hatékonyságával kapcsolatban.

A be nem jelentett látogatást követően látogatási jegyzőkönyvet és, ahol indokolt, vizsgálati jegyzőkönyvet kell átadni a gyártó részére, az ellenőrzési jelentésekre vonatkozóval megegyező feltételek szerint.

Ha egy időszakos ellenőrzés vagy egy előre be nem jelentett látogatás során a bejelentett szervezet megállapítja, hogy

- a teljes minőségbiztosítási rendszer nem felel meg a X. melléklet 2.2. pontjában meghatározott követelményeknek, vagy
- a rendszer keretében gyártott gép nem megfelelő,

a bejelentett szervezet felfüggeszti a teljes minőségbiztosítási rendszer jóváhagyását, és felkéri a gyártót, hogy meghatározott időn belül orvosolja a megfelelőségbeli hiányosságokat. Ha ezeket a hiányosságokat nem javítják ki megfelelően vagy a megadott időn belül, a bejelentett szervezet köteles visszavonni a minőségbiztosítási rendszerre vonatkozó jóváhagyását – lásd a következő részt: §135: a 14. cikk (6) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A IV. mellékletbe tartozó és a teljes minőségbiztosítási rendszer alapján gyártott gép forgalomba hozatalát meg kell szüntetni, ha a gyártó teljes minőségbiztosítási rendszerére vonatkozó jóváhagyást a bejelentett szervezet felfüggeszti vagy visszavonja.

X. melléklet (folytatás)

...

4. A gyártó vagy meghatalmazott képviselője a nemzeti hatóságok számára az alábbiakat teszi hozzáférhetővé az utolsó gyártástól számított tíz évig:

- *a 2.1. pontban említett dokumentációt,*
- *a 2.4. pont harmadik és negyedik albekezdésében és a 3.3., valamint a 3.4. pontban említett bejelentett szervezet által hozott határozatokat és elkészített jelentéseket.*

§407 A teljes minőségbiztosítási rendszerhez kapcsolódó dokumentáció, határozatok és jelentések megőrzése

A X. melléklet 4. pontja kötelezi a jóváhagyott teljes minőségbiztosítási rendszerrel rendelkező gyártót vagy meghatalmazott képviselőjét, hogy a rendszerhez kapcsolódó dokumentációt, határozatokat és jelentéseket az utolsó gyártástól számított tíz évig hozzáférhetővé tegye a nemzeti hatóságok számára. Ez az a nap, amikor a IV. mellékletbe tartozó és a teljes minőségbiztosítási rendszer által érintett gép utolsó darabjának gyártása befejeződik. Ezekre a dokumentumokra a

piacfelügyelet során szükség lehet – lásd a következő részt: §99: a 4. cikk (3) és (4) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

Ez a kötelezettség kiegészíti a gyártó számára az egyes gyártott géptípusokhoz tartozó műszaki dokumentáció megőrzésére vonatkozóan előírt általános kötelezettséget – lásd a következő részt: §393: a VII. melléklet A. részének 2. pontjához tartozó megjegyzések.

XI. MELLÉKLET

A tagállamok által a bejelentett szervezetek kijelölése során figyelembe veendő minimumkövetelmények

- 1. A vizsgálat, ellenőrzés és tanúsítás végzéséért felelős szervezet, ennek vezetője és alkalmazottja nem lehet annak a gépnek a tervezője, gyártója, szállítója vagy üzembeállítója, amelyet ellenőriznek, valamint nem lehet az érintett felek meghatalmazott képviselője sem. Nem vehetnek részt sem közvetlenül, sem meghatalmazott képviselőként, a gép tervezésében, gyártásában, forgalmazásában vagy karbantartásában. Ez nem zárja ki műszaki információk cseréjének a lehetőségét a gyártó és a szervezet között.*
- 2. A szervezet és alkalmazottai az ellenőrző vizsgálatokat a szakmai integritás és a műszaki ismeretek legmagasabb szintjén végzik el, mentesen minden olyan külső ráhatás vagy befolyásolás, különösen pénzügyi befolyásolás alól, ami hatással lehet állásfoglalásukra, vagy az ellenőrzés eredményeire, különösképpen olyan személyek vagy személyek csoportjai részéről, akik érdekeltek az ellenőrzések eredményében.*
- 3. A szervezetnek rendelkeznie kell minden olyan géptípushoz, amelyre kijelölték, a szükséges alkalmazottakkal, akik műszaki ismeretekkel, valamint elegendő és megfelelő tapasztalattal a megfelelőségértékelés végrehajtásához. Rendelkeznie kell a vizsgálatok végrehajtásával kapcsolatos műszaki és adminisztrációs feladatok megfelelő ellátásához szükséges eszközökkel; rendelkezésére kell állnia a rendkívüli vizsgálatokhoz szükséges berendezéseknek is.*
- 4. Az ellenőrzésért felelős alkalmazottak:*
 - alapos műszaki és szakmai képzettséggel kell, hogy rendelkezzenek,*
 - kielégítő ismeretekkel kell, hogy rendelkezzenek az általuk végzett vizsgálatok követelményeiről, és megfelelő tapasztalatokkal kell, hogy bírjanak az ilyen vizsgálatok terén,*
 - képesnek kell lenniük olyan tanúsítványok, jegyzőkönyvek és a jelentések kiállítására, amelyek elvárhatók a vizsgálatok elvégzésének a hitelességéhez.*
- 5. Biztosítani kell a vizsgálatot végző alkalmazottak pártatlanságát. Díjazásuk nem függhet az általuk elvégzett vizsgálatok számától, illetve az ilyen vizsgálatok eredményétől.*
- 6. A szervezet felelősségbiztosítást köt, kivéve ha az állam, a nemzeti jogi előírásokkal összhangban átvállalja a felelősséget, vagy ha maga a tagállam közvetlenül felelős a vizsgálatokért.*
- 7. A szervezet alkalmazottainak be kell tartaniuk a szakmai titoktartás követelményeit minden, ezen irányelv vagy ezt az irányelvet átültető nemzeti jogszabály rendelkezései alapján ellátott feladataik végzése során birtokukba jutott információ tekintetében (annak az államnak az illetékes közigazgatási hatóságait kivéve, ahol a szervezet tevékenységét kifejti).*
- 8. A bejelentett szervezetek részt vesznek a koordinációs tevékenységben. Az európai szabványügyi tevékenységben közvetlenül, vagy képviselő útján vesznek részt, hogy ismerjék a vonatkozó szabványok helyzetét.*

9. A tagállamok megtehetnek minden olyan intézkedést, amit szükségesnek tartanak azért, hogy egy bejelentett szervezet tevékenységének megszűnése esetén gondoskodhassanak arról, hogy az ügyfelek aktáit egy másik szervezethez továbbítsák, vagy azok annak a tagállamnak a rendelkezésére álljanak, amelyik a szervezetet bejelentette.

§408 A bejelentett szervezetek értékelésére vonatkozó minimumkövetelmények

A IV. mellékletben felsorolt kategóriákba tartozó gépekre vonatkozóan a IX. mellékletben meghatározott EK-típusvizsgálati megfelelésértékelési eljárást, illetve a X. mellékletben ismertetett teljes minőségbiztosítási eljárást végző bejelentett szervezeteket a tagállamok értékelik, kijelölik, és erről értesítik a Bizottságot – lásd a következő részt: §133: a 14. cikk (1)–(5) bekezdéseihez tartozó megjegyzések.

A XI. melléklet meghatározza azokat a kritériumokat, amelyeket a tagállamoknak a bejelentett szervezetek értékelésekor alkalmazniuk kell, mielőtt azokat a 14. cikk (1) bekezdésének megfelelően kijelölnék, illetve amikor a 14. cikk (2) bekezdése szerint azok tevékenységét felügyelik. Minimumkövetelményekről van szó, ami azt jelenti, hogy a tagállamoknak jogában áll az általuk kijelölt szervezetekre vonatkozóan további követelményeket előírni, feltéve hogy a XI. mellékletben szereplő kilenc feltétel teljesül.

A bejelentett szervezet értékelése és felügyelete a vonatkozó harmonizált szabványokon alapuló akkreditáció keretében hajtható végre – lásd a következő részeket: §134: a 14. cikk (2), (3) és (5) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A XI. melléklet 1. pontja meghatározza a szervezet, ennek vezetője és alkalmazottai függetlenségére vonatkozó követelményt. A gépekhez kijelölt bejelentett szervezetek külső megfelelésértékelő testületek, amelyeknek szervezeti és gazdasági szempontból függetlennek kell lenniük a gép tervezésében, gyártásában, szállításában, forgalmazásában, üzembe helyezésében vagy karbantartásában érintett felektől.

A 2. és 5. pont a szervezet szakmai integritására, műszaki ismereteire és a szervezet, valamint alkalmazottai pártatlanságára vonatkozik.

A 3. és 4. pont előírja, hogy a szervezetnek rendelkeznie kell a megfelelésértékelés műszaki és adminisztrációs szempontjainak végrehajtásához szükséges ismeretekkel, képzéssel és tapasztalatokkal rendelkező alkalmazottakkal. Az említett szempontok értékelésekor figyelembe kell venni azt a IV. mellékletben felsorolt gépkategóriát vagy azokat a gépkategóriákat, valamint az(oka)t az eljárás(oka)t, amely(ek)re a bejelentett szervezet a kijelölését kéri.

A 3. pont ezenfelül előírja, hogy a szervezetnek rendelkeznie kell az azon megfelelésértékelési eljárással kapcsolatos műszaki és adminisztrációs feladatok ellátásához szükséges eszközökkel, amelyre vonatkozóan a kijelölést kéri, valamint hogy rendelkezésére kell állnia a rendkívüli vizsgálatokhoz szükséges berendezéseknek is. Ennélfogva általános szabályként a bejelentett szervezetnek magának kell rendelkeznie az adott megfelelésértékelési eljárás által megkövetelt ellenőrzések, mérések és vizsgálatok elvégzéséhez szükséges létesítményekkel és

felszereléssel. Ugyanakkor a rendkívüli vizsgálatok elvégzésével alvállalkozók is megbízhatók – lásd a következő részt: §398: a IX. melléklet 3.1. pontjához tartozó megjegyzések.

A 6. pont előírja, hogy a szervezetnek felelősségbiztosítással kell rendelkeznie, kivéve, ha az állam átvállalja a felelősséget.

A 7. pont kötelezi a bejelentett szervezet alkalmazottait, hogy a megfelelőségértékelési eljáráshoz kapcsolódó tevékenységeik során a birtokukba jutott minden bizalmas információ tekintetében tartsák be a szakmai titoktartás követelményeit. Ez nem érinti a bejelentett szervezetek azon köteleességét, hogy a bejelentő hatóságot tájékoztatniuk kell, mivel a tagállamok hatóságai maguk is kötelesek tiszteletben tartani az ilyen információk bizalmas jellegét – lásd a következő részt: §143: a 18. cikkhez tartozó megjegyzések.

A 8. pont előírja, hogy a bejelentett szervezeteknek részt kell venniük a koordinációs tevékenységekben. Ez a követelmény úgy teljesíthető, hogy a bejelentett szervezet közvetlenül részt vesz a gépekkel foglalkozó bejelentett szervezetek európai koordinációs testületének (NB-M) munkájában, vagy az e testületben magát képviselő, nemzeti szintű koordinációs szervezetben vesz részt – lásd a következő részt: §137: a 14. cikk (7) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 8. pont kötelezi a bejelentett szervezeteket, hogy közvetlenül vagy képviselő útján vegyenek részt az európai szabványügyi tevékenységben, hogy ismerjék a vonatkozó szabványok helyzetét. Fontos, hogy a bejelentett szervezetek részt vegyenek az azon gépkategóriákra vonatkozó szabványok kidolgozásában, amelyekre vonatkozóan őket kijelölték, ezáltal ugyanis biztosítható, hogy a szabványok figyelembe veszik az adott gép ellenőrzéséből és vizsgálatából származó tapasztalatokat. Ezenfelül lényeges, hogy a bejelentett szervezetek ne csupán a közzétett harmonizált szabványokat ismerjék megfelelően, hanem egyben figyelemmel kísérik az új és felülvizsgált szabványok kidolgozását. E célból közvetlenül is bevonhatók az európai szabványügyi tevékenységbe, vagy legalábbis kapcsolatban állhatnak azokkal a nemzeti szabványügyi csoportokkal, amelyek figyelemmel kísérik a tevékenységük szempontjából releváns szabványok helyzetét – lásd a következő részt: §112: a 7. cikk (2) bekezdéséhez tartozó megjegyzések.

A 9. pont célja annak biztosítása, hogy egy bejelentett szervezet tevékenységének megszűnése esetén – akár azért, mert a szervezet megszűnik, akár azért, mert kijelölését visszavonják –, megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a releváns aktákat szükség esetén továbbra is a piacfelügyeleti hatóságok rendelkezésére tudják bocsátani – lásd a következő részeket: §399: a IX. melléklet 7. pontjához tartozó megjegyzések; és §407: a X. melléklet 4. pontjához tartozó megjegyzések. Ez megvalósítható például úgy, hogy az aktákat a gyártó beleegyezésével átadják egy másik bejelentett szervezetnek, vagy úgy, hogy azokat a bejelentő hatóság rendelkezésére bocsátják.

TÁRGYMUTATÓ

Tárgy	2006/42/EK irányelv	Útmutató
A		
a 98/37/EK irányelv hatályon kívül helyezése	25. cikk	§152
A típusú szabványok	7. cikk (2) bekezdés	§111
ADCO csoport (piacfelügyelet)	19. cikk (2) bekezdés	§144
akkumulátorok	I. melléklet – 3.5.1. pont	§320
alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények	5. cikk (1) bekezdés a) pont I. melléklet	§103 §157–§381
alapvető egészségvédelmi és biztonsági követelmények alkalmazása követelmények anyagok	I. melléklet – 2. általános alapelv	§160
- felhasznált anyagok és termékek	I. melléklet – 1.1.3. pont	§178
- élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő	3. cikk I. melléklet – 2.1.1. a) pont	§91 §277
- anyagok tartóssága	I. melléklet – 1.3.2. pont	§207
- veszélyes anyagok kibocsátása	I. melléklet – 1.5.13. pont	§235
- emelés	I. melléklet – 1.4.2.3. pont	§337
ATEX (94/9/EK) irányelv	3. cikk	§91
- robbanásveszély	I. melléklet – 1.5.7. pont	§228
- megfelelőségi jelölés	I. melléklet – 1.7.3. pont	§251
audio- és videoberendezések (kizárás)	1. cikk (2) bekezdés k) pont – második francia bekezdés	§65
a IV. mellékletben szereplő gépek	(20) preambulumbekzdés	§22
- megfelelőségértékelési eljárás	12. cikk (3) és (4) bekezdés	§129 és §130
- kategóriák listája	IV. melléklet	§388
az I. melléklet részei	I. melléklet – 4. általános alapelv	§163
Á		
általános alapelvek	I. melléklet – Általános alapelvek	§157–163
árverések (forgalomba hozatal)	2. cikk h) pont	§75
átmeneti időszak (hordozható robbanópatronos rögzítő- és egyéb belövő gépek)	27. cikk	§154
átültetés a nemzeti jogba	26. cikk	§153
B		
B típusú szabványok	7. cikk (2) bekezdés	§111
bányászati felvonószerkezetek (kizárás)	1. cikk (2) bekezdés i) pont	§61
beállítás		
- kezelőszemély	I. melléklet – 1.1.1. d) pont	§167
- használati utasítás	I. melléklet – 1.7.4.2. r) és s) pont	§272
beállítási mód (kiválasztás)	I. melléklet – 1.2.5. pont	§204
beépítési utasítások	I. melléklet – 1.7.2.4. i) és j) pont	§264
bejelentett szervezet bejelentésének visszavonása	14. cikk (8) bekezdés	§138
bejelentett szervezetek		
- bejelentett szervezetek koordinációs testülete (NB-M)	14. cikk (1)–(5) bekezdés 14. cikk (7) bekezdés	§133 és §134 §127
- a bejelentés minimumkövetelményei	XI. melléklet	§408
bejelentett szervezetek akkreditálása	14. cikk (2), (3) és (5) bekezdés	§134
bejelentett szervezetek által kiadott tanúsítványok vagy határozatok visszavonása		
- EK-típusvizsgálati tanúsítvány	14. cikk (6) bekezdés IX. melléklet 9. pont	§135 §400
- teljes minőségbiztosítási rendszer jóváhagyása	X. melléklet 3. pont	§406
bejelentett szervezetek értékelése	14. cikk (3) és (5) bekezdés	§134
- a bejelentés minimumkövetelményei	XI. melléklet	§408
bejelentett szervezetek értékelésére vonatkozó minimumkövetelmények	XI. melléklet	§408

bejelentett szervezetek értékelésére vonatkozó követelmények	<i>XI. melléklet</i>	§408
bejelentett szervezetek felügyelete	<i>14. cikk (2) bekezdés</i>	§134
bejelentett szervezetek horizontális bizottsága	<i>14. cikk (7) bekezdés</i>	§137
bejelentett szervezetek koordinációs testülete (NB-M)	<i>14. cikk (7) bekezdés XI. melléklet</i>	§137 §408
bejelentett szervezetek vertikális csoportjai (VG)	<i>14. cikk (7) bekezdés</i>	§137
belső gyártásellenőrzés (megfelelőségértékelés)	<i>12. cikk (2) és (3) bekezdés VIII. melléklet</i>	§128 és § 129 §395
bemutatók, kereskedelmi vásárok és kiállítások	<i>6. cikk (3) bekezdés</i>	§108
beszorulás veszélye	<i>I. melléklet – 1.5.14. pont</i>	§236
beültetett orvostechnikai eszközök (használati utasítás)	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. v) pont</i>	§274
bevezető hivatkozások	<i>Bevezető hivatkozások</i>	§1
bizottság	<i>(30) preambulumbekkezdés 22. cikk</i>	§31 §147
biztonság beépítésének alapelvei	<i>I. melléklet – 1.1.2. pont</i>	§173–177
biztonsági alkatrészek (meghatározás)	<i>1. cikk (1) bekezdés c) pont és 2. cikk c) pont</i>	§42
- indikatív lista	<i>V. melléklet</i>	§389
- azonos alkatrészek kicserélésére szolgáló tartalék alkatrészek (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés a) pont</i>	§48
- indikatív lista aktualizálása	<i>8. cikk (1) bekezdés a) pont</i>	§116
- személyek detektálása	<i>IV. melléklet – 19. pont</i>	§388
- rögzített szinteket kiszolgáló gépekhez	<i>V. melléklet – 17. pont</i>	§389
biztonsági berendezések (meghatározás)	<i>I. melléklet – 1.1.1. g) pont</i>	§170
- követelmények	<i>I. melléklet – 1.4.3. pont</i>	§221
- személyek detektálására	<i>IV. melléklet – 19. pont</i>	§388
- biztonsági alkatrészek	<i>V. melléklet – 2. pont</i>	§389
	<i>V. melléklet – 7. pont</i>	§389
biztonsági funkciókat szolgáló logikai egységek	<i>IV. melléklet – 21. pont</i>	§388
	<i>V. melléklet – 4. pont</i>	§399
biztonsági tényező (meghatározás)	<i>I. melléklet – 4.1.1 c) pont</i>	§330
- kötelek és láncok	<i>I. melléklet – 4.1.2.4. pont</i>	§340
- emelőtartozékok és alkatrészeik	<i>I. melléklet – 4.1.2.5. pont</i>	§341
- személyek emelése	<i>I. melléklet – 6.1.1. pont</i>	§369
botlás (csúszás és leesés)	<i>I. melléklet – 1.5.15. pont</i>	§237
- rögzített szinteket kiszolgáló tehertartó	<i>I. melléklet – 4.1.2.8.2. pont</i>	§346
C		
CE-jelölés	<i>(21) és (22) preambulumbekkezdés</i>	§23
- kötelezettség	<i>5. cikk (1) bekezdés f) pont</i>	§103
- más irányelvek	<i>5. cikk (4) bekezdés</i>	§106
- megfelelésre vonatkozó védelem	<i>7. cikk (1) bekezdés</i>	§109
- CE-jelölés nem megfelelő termékeken	<i>11. cikk (5) bekezdés</i>	§125
- elhelyezés	<i>16. cikk</i>	§141
	<i>I. melléklet – 1.7.3. pont</i>	§250
- alak	<i>III. melléklet</i>	§387
- a jelölés nem megfelelősége	<i>17. cikk</i>	§142
CEN (európai szabványügyi szervezet)	<i>7. cikk (2) bekezdés</i>	§112
Cenelec (európai szabványügyi szervezet)	<i>7. cikk (2) bekezdés</i>	§112
célra való alkalmasság (emelés)	<i>I. melléklet – 4.1.3. pont</i>	§350–§352
csapmarógépek (kézi előtolással)	<i>IV. melléklet – 6. pont</i>	§388
cserélhető berendezés (meghatározás)	<i>1. cikk (1) bekezdés b) pont és 2. cikk b) pont</i>	§41 §326
- tolatás (helyváltogatás)	<i>I. melléklet – 3.6.3.2. pont</i>	§327
- emelési műveletekhez szánt	<i>I. melléklet – 4. rész</i>	
csigák (emelés)	<i>I. melléklet – 4.1.2.4. pont</i>	§340
csúszás, botlás és leesés	<i>I. melléklet – 1.5.15. pont</i>	§237
- rögzített szinteket kiszolgáló tehertartó	<i>I. melléklet – 4.1.2.8.2. pont</i>	§346

D

dinamikai vizsgálat		
- meghatározás	<i>I. melléklet – 4.1.1. f) pont</i>	\$333
- tényezők	<i>I. melléklet – 4.1.2.3. pont</i>	\$339
- a célra való alkalmasság	<i>I. melléklet – 4.1.3. pont</i>	\$351
dobok (emelés)	<i>I. melléklet – 4.1.2.4. pont</i>	\$340
durva felületek	<i>I. melléklet – 1.3.4. pont</i>	\$209

E

egészségvédelem és biztonság	<i>(3) preambulumbekzdés</i>	\$6
- személyek	<i>4. cikk (1) bekezdés</i>	\$93
- alapvető követelmények	<i>I. melléklet</i>	\$157–\$381
- munkavállalók	<i>15. cikk</i>	\$140
egyéni védőeszközök		
- 89/686/EK irányelv	<i>3. cikk</i>	\$90
- egyéni védőeszközök biztosítása	<i>I. melléklet – 1.1.2. b) pont</i>	\$174
- egyéni védőeszköz használatából fakadó korlátozások	<i>I. melléklet – 1.1.1. d) pont</i>	\$176
- egyéni védőeszközök biztosítására vonatkozó utasítások	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. m) pont</i>	\$267
- rögzítési pontok a tehertartóban	<i>I. melléklet – 6.3.2. pont</i>	\$374
egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatok	<i>I. melléklet – 1.4.2.2. pont</i>	\$219
- egyes présgépek energiameghajtású védőburkolatai	<i>IV. melléklet – 20. pont</i>	\$388
	<i>V. melléklet – 3. pont</i>	\$389
együttműködés a tagállamok között		
- a gépekkel foglalkozó ADCO csoport	<i>19. cikk (2) bekezdés</i>	\$144
EK-megfelelőségi nyilatkozat		
- kötelezettség	<i>5. cikk (1) bekezdés e) pont</i>	\$103
- használati utasítás	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. c) pont</i>	\$261
- tartalom	<i>II. melléklet 1. A. rész</i>	\$382 és \$383
- megőrzés	<i>II. melléklet 2. pont</i>	\$386
EK-típusvizsgálati eljárás (megfelelőségértékelés)		
	<i>12. cikk (3) bekezdés b) pont</i>	\$129
	<i>12. cikk (4) bekezdés a) pont</i>	\$130
- alkalmazás	<i>IX. melléklet 1. pont</i>	\$396
- tartalom	<i>IX. melléklet 2. pont</i>	\$397
- tanúsítvány	<i>IX. melléklet 3. pont</i>	\$398
- tanúsítvány érvényessége és felülvizsgálata	<i>IX. melléklet 4–8. pont</i>	\$399
	<i>IX. melléklet 9. pont</i>	\$400
elektromágneses összeférhetőség	<i>3. cikk</i>	\$92
- 2004/108/EK irányelv	<i>I. melléklet – 1.2.1. pont</i>	\$184
- ellenálló-képesség	<i>I. melléklet – 1.5.11. pont</i>	\$233
elektromágneses sugárzás	<i>I. melléklet – 1.5.10. pont</i>	\$232
elektromosságra érzékeny védőberendezések	<i>I. melléklet – 1.4.3. pont</i>	\$221
eleve biztonságos tervezés	<i>I. melléklet – 1.1.2. b) pont</i>	\$174
ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárás		
	<i>8. cikk (1) bekezdés</i>	\$116
	<i>9. cikk (3) bekezdés</i>	\$118
előrelátható rendellenes használat (meghatározás)	<i>I. melléklet – 1.1.1. i) pont</i>	\$172
- figyelembevétel	<i>I. melléklet – 1.1.2. a) pont</i>	\$173
- megelőzés	<i>I. melléklet – 1.1.2. c) pont</i>	\$175
- figyelmeztetés a használati utasításban	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. h) pont</i>	\$263
emeléshez használt kötelek, láncok és hevederek (meghatározás)	<i>I. cikk (1) bekezdés e) pont és 2. cikk e) pont</i>	\$44
- emelőgépek	<i>I. melléklet – 4.1.2.4. pont</i>	\$340
- emelőtartozékok és alkatrészeik	<i>I. melléklet – 4.1.2.5. pont</i>	\$341
- információk és jelölések	<i>I. melléklet – 4.3.1. pont</i>	\$357
- személyek emelése	<i>I. melléklet – 6.1.1. pont</i>	\$369
emelési műveletek (meghatározás)	<i>I. melléklet – 4.1.1. a) pont</i>	\$328
- követelmények	<i>I. melléklet – 4. rész</i>	\$327–\$364

emelőberendezések tartozékai	1. cikk (1) bekezdés d) pont és 2. cikk d) pont	\$43
- emelőtartozékok és alkatrészeik	I. melléklet – 4.1.2.5. pont	\$341
- jelölések	I. melléklet – 4.3.2. pont	\$358
- használati utasítás	I. melléklet – 4.4.1. pont	\$360
energiaellátás (meghibásodása)	I. melléklet – 1.2.6. pont	\$205
- emelés	I. melléklet – 4.1.2.6. c) pont	\$342
energiaellátás meghibásodása	I. melléklet – 1.2.6. pont	\$205
energiameghajtású mozgó védőburkolatok	IV. melléklet – 20. pont	\$388
présgépekhez	V. melléklet – 3. pont	\$389
erdészeti és mezőgazdasági traktorok (kizárás)	(8) preambulumbekkezdés	\$11
	1. cikk (2) bekezdés e) pont	\$53
ergonómiai alapelvek	I. melléklet – 1.1.6. pont	\$181
- vezérlőberendezések	I. melléklet – 1.2.2. pont	\$193
erőátviteli részek	I. melléklet – 1.3.8.1. pont	\$213
- motor (helyváltoztatás)	I. melléklet – 3.4.2. pont	\$314
EUROPA (az Európai Bizottság weboldala)	21. cikk	\$146
Európai Gazdasági Térség (EGT)	6. cikk	\$107
európai szabványügyi szervezetek	7. cikk (2) bekezdés	\$112

E

élelmiszer-ipari gépek	I. melléklet – 2.1. pont	\$277
éles szélek vagy sarkok	I. melléklet – 1.3.4. pont	\$209
építési termékekről szóló (89/106/EGK) irányelv	3. cikk	\$92
építési területeken használt emelőberendezések	(5) preambulumbekkezdés	\$8
ésszerűen előrelátható rendellenes használat (meghatározás)	I. melléklet – 1.1.1. i) pont	\$172
- figyelembevétel	I. melléklet – 1.1.2. a) pont	\$173
- megelőzés	I. melléklet – 1.1.2. c) pont	\$175
- figyelmeztetés a használati utasításban	I. melléklet – 1.7.4.2. h) pont	\$263

F

faipari munkagépek	I. melléklet – 2.3. pont	\$281
	IV. melléklet – 1–8. pont	\$388
fegyverek (kizárás)	(6) preambulumbekkezdés	\$9
	1. cikk (2) bekezdés d) pont	\$51
felborulás és feldőlés	I. melléklet – 3.4.3. pont	\$315
- felborulást gátló szerkezet (ROPS)	IV. melléklet – 22. pont	\$388
	V. melléklet – 14. pont	\$389
feldőlés és felborulás (ROPS és TOPS)	I. melléklet – 3.4.3. pont	\$315
felhasználó		
- által teendő védőintézkedések	I. melléklet – 1.1.2. b) pont	\$174
- használati utasítás	I. melléklet – 1.7.4.2. m) pont	\$267
- által végzett karbantartási műveletek	I. melléklet – 1.7.4.2. r) pont	\$272
feljárók (helyváltoztatás)	I. melléklet – 3.4.5. pont	\$317
felvonóbejárók	I. melléklet – 4.1.2.8.5. pont	\$349
- felvonóbejáróknál lévő		
vezérlőberendezések (személyek emelése)	I. melléklet – 6.4.2. pont	\$379
felvonóbejáróknál lévő vezérlőberendezések (személyek emelése)	I. melléklet – 6.4.2. pont	\$379
felvonóirányelv (95/16/EK)	3. cikk	\$90
	(27) preambulumbekkezdés	\$28
- módosítás	24. cikk	\$151
felvonóirányelv módosítása	(27) preambulumbekkezdés	\$28
	24. cikk	\$151
fennmaradó kockázatok	I. melléklet – 1.1.2. b) pont	\$174
- figyelmeztetések	I. melléklet – 1.7.2. pont	\$249
- használati utasítás	I. melléklet – 1.7.4.2. l) pont	\$267
fémek hidegmegmunkálására szolgáló présgépek	IV. melléklet – 9. pont	\$388
fékezés (helyváltoztatás)	I. melléklet – 3.3.3. pont	\$307

fény- és hangjelzések (figyelmeztető eszközök)	I. melléklet – 1.7.1.2. pont	§248
- tolatás (helyváltoztatás)	I. melléklet – 3.3.1. pont	§303
figyelmeztetések		
- gépekre vonatkozó	I. melléklet – 1.7.1. pont	§245 és §246
- figyelmeztető eszközök	I. melléklet – 1.7.1.2. pont	§248
- figyelmeztetés fennmaradó veszélyekre	I. melléklet – 1.7.2. pont	§249
- tolatás (helyváltoztatás)	I. melléklet – 3.3.1. pont	§303
- figyelmeztetések, jelek és jelzések (helyváltoztatás)	I. melléklet – 3.6.1. pont	§323
fogalommeghatározások	(4) preambulumbekzdés	§7
	2. cikk	§33–§87
	I. melléklet – 1.1.1. pont	§164–§172
	I. melléklet – 3.1.1. pont	§292 és §293
	I. melléklet – 4.1.1. pont	§328–§324
fogyasztó általi használat	(15) preambulumbekzdés	§17
- használati utasítás	I. melléklet – 1.7.4.1. d) pont	§259
folyamat (mozgó részek)	I. melléklet – 1.3.8.2. pont	§214
fordítás (használati utasítás)	I. melléklet – 1.7.4.1. pont	§257
forgalmazók		§83
forgalomba hozatal (meghatározás)	2. cikk h) pont	§71–§77
- gépek	5. cikk (1) bekezdés	§103
- részben kész gépek	5. cikk (2) bekezdés	§104
föld alatti munka (erre szolgáló gépek)	I. melléklet – 5. rész	§362–367
függőleges marógépek (kézi előtolással)	IV. melléklet – 7. pont	§388
tehertartó	I. melléklet – 1.1.8. pont	§182
- vezetőhely (helyváltoztatás)	I. melléklet – 3.2.1. pont	§294
tehertartó (meghatározás)	I. melléklet – 4.1.1. g) pont	§334
- mozgás	I. melléklet – 4.1.2.8.1. pont	§345
- megközelítés	I. melléklet – 4.1.2.8.2. pont	§346
	I. melléklet – 6.4.3. pont	§380
- érintkezés	I. melléklet – 4.1.2.8.3. pont	§347
- leeső teher	I. melléklet – 4.1.2.8.4. pont	§348
- csak áruk emelésére	I. melléklet – 4.3.3. pont	§359
- személyek emelése	I. melléklet – 6.1.1. pont	§369
- mozgások vezérlése	I. melléklet – 6.2. pont	§371
- gyorsulás és lassulás	I. melléklet – 6.3.1. pont	§372
- megbillenés, leeső személyek	I. melléklet – 6.3.2. pont	§373 és §374
- csapóajtók és oldalajtók	I. melléklet – 6.3.2. pont	§375
- védőtető	I. melléklet – 6.3.3. pont	§376
- érintkezés rögzített vagy mozgó elemekkel	I. melléklet – 6.4.1. pont	§378
- irányítatlan mozgások	I. melléklet – 6.4.1. pont	§378
- jelölések (személyek emelése)	I. melléklet – 6.5. pont	§381

G

gázüzemű berendezésekről szóló (90/396/EGK) irányelv	3. cikk	§91
gép		
- átfogó értelmezés	1. cikk (1) bekezdés a) pont	§33
- meghatározás	2. cikk (2) bekezdés – első mondat	§34–§40
- új és használt gép	2. cikk a) pont	§72
- nukleáris célra (kizárás)	1. cikk (2) bekezdés c) pont	§50
- katonai vagy rendőrségi célra (kizárás)	1. cikk (2) bekezdés g) pont	§59
- kutatási célra (kizárás)	1. cikk (2) bekezdés h) pont	§60
- előadók mozgatására (kizárás)	1. cikk (2) bekezdés j) pont	§62
- fogyasztói felhasználásra	(15) preambulumbekzdés	§17
	I. melléklet – 1.7.4.1. d) pont	§259
- rögzített szinteket kiszolgáló	I. melléklet – 4.1.2.8. pont	§344–§349
	I. melléklet – 6.4. pont	§377–§380
- föld alatti munkára szánt	I. melléklet – 5. rész	§362–§367
	IV. melléklet – 12. pont	§388
gép bérlése (forgalomba hozatal)	2. cikk h) pont	§74
gép ellenőrzése működés során	15. cikk	§140

gép értékesítése (forgalomba hozatal)	2. cikk h) pont	§74
gép gyártása során végzett belső ellenőrzésen alapuló megfelelőségértékelés	12. cikk (2) és (3) bekezdés VIII. melléklet	§128 és § 129 §395
gép használata	(12) preambulumbekkezdés	§14
- nemzeti jogszabályok	15. cikk	§139 és §140
- használati utasítás	I. melléklet – 1.7.4.2. k) pont	§265
gép jelölése	I. melléklet – 1.7.3. pont	§250
- mozgó gépek	I. melléklet – 3.6.2. pont	§324
- láncok, kötelek és hevederek	I. melléklet – 4.3.1. pont	§357
- emelőberendezések tartozékai	I. melléklet – 4.3.2. pont	§358
- emelőgépek	I. melléklet – 4.3.3. pont	§359
- teher tartó (személyek emelése)	I. melléklet – 6.5. pont	§381
gép leírása (használati utasítás)	I. melléklet – 1.7.4.2. d)–f) pontok	§262
gép megnevezése		
- jelölések	I. melléklet – 1.7.3. pont	§250
- használati utasítás	I. melléklet – 1.7.4.2. b) pont	§260
gép mozgása (meghatározás)	I. melléklet – 3.1.1. a) pont	§292
- követelmények	I. melléklet – 3. rész	§291–§326
gép rendeltetés szerű használata (meghatározás)	I. melléklet – 1.1.1. h) pont	§171
- használati utasítás	I. melléklet – 1.7.4.2. g) pont	§263
gépegyüttesek (meghatározás)	2. cikk a) pont	§38 és §39
- forgalomba hozatal	2. cikk h) pont	§76
- leállításvezérlések	I. melléklet – 1.2.4.4. pont	§203
gépek és a részben kész gépek szabad mozgása	. cikk	§107
gépek és azok részeinek kezelése	I. melléklet – 1.1.5. pont	§180
- tömeg jelölése	I. melléklet – 1.7.3. pont	§253
gépek megfelelőségértékelési eljárásai	12. cikk	§127–§129 §132
gépek üzembe helyezése és használata	15. cikk	§139 és §140
gépek üzembe helyezésére és használatára vonatkozó nemzeti jogszabályok	15. cikk	§139 és §140
gépekkel foglalkozó bizottság	(30) preambulumbekkezdés 22. cikk	§31 §147
gépekkel foglalkozó munkacsoport	22. cikk	§148
gépekről szóló irányelv alkalmazása	26. cikk (1) bekezdés	§153
gépekről szóló irányelv hatálya	1. cikk (1) bekezdés és 2. cikk	§32–§46
gépekről szóló irányelvvel foglalkozó intézmények		§149
gépjárművek (kizárás)		
- négykerekű közúti járművek	1. cikk (2) bekezdés e) pont – második francia bekezdés	§54
- két- és háromkerekű közúti járművek	1. cikk (2) bekezdés e) pont – harmadik francia bekezdés	§55
- versenyre szánt járművek	1. cikk (2) bekezdés e) pont – negyedik francia bekezdés	§56
géppel hajtott alátámasztó biztosítóberendezések (föld alatti munka)	I. melléklet – 5.1. és 5.2. pont IV. melléklet – 12.2. pont	§363 §388
gumiipari fröccsöntő gépek	IV. melléklet – 11. pont	§388
GY		
gyalogos vezető által irányított mozgó gép	I. melléklet – 3.3.4. pont	§311
gyaloggépek (kézi előtolással)	IV. melléklet – 2. pont	§388
gyártás éve (gép jelölése)	I. melléklet – 1.7.3. pont	§250
gyártó (meghatározás)	2. cikk i) pont	§78–§82
- gép gyártója	5. cikk (1) bekezdés	§103
- részben kész gép gyártója	5. cikk (2) bekezdés	§104
gyártó címe		
- jelölések	I. melléklet	§250
- használati utasítás	I. melléklet – 1.7.4.2. a) pont	§260

H

hang- és fényjelzések (figyelmeztető eszközök)	<i>I. melléklet – 1.7.1.2. pont</i>	§248
- tolatás (helyváltztatás)	<i>I. melléklet – 3.3.1. pont</i>	§303
harmonizált szabványok	<i>(18) preambulumbekzdés</i>	§20
- meghatározás	<i>2. cikk 1) pont</i>	§87
- megfelelőségre vonatkozó védelem	<i>7. cikk (2) bekezdés</i>	§110
- osztályozás		§111
- kidolgozás		§112
- azonosítás		§113
- közzététel az EU Hivatalos Lapjában	<i>7. cikk (3) bekezdés</i>	§114
- szociális partnerek részvétele	<i>7. cikk (4) bekezdés</i>	§115
- hivatalos kifogás	<i>(11) preambulumbekzdés</i>	§13
	<i>10. cikk</i>	§119–§121
- harmonizált szabványok hiányosságai	<i>11. cikk (4) bekezdés</i>	§124
- a IV. mellékletben szereplő gépekre vonatkozó megfelelőségértékelés	<i>12. cikk (3) bekezdés</i>	§129
- szabványok és a tudomány állása	<i>I. melléklet – 3. általános alapely</i>	§162
harmonizált szabványok ellen emelt hivatalos kifogás	<i>(11) preambulumbekzdés</i>	§13
- eljárás	<i>10. cikk</i>	§119 és §120
- eredmény		§121
harmonizált szabványok osztályozása	<i>7. cikk (2) bekezdés</i>	§111
használati utasítás	<i>5. cikk c) pont</i>	§103
- nyelv	<i>I. melléklet – 1.7.4. pont</i>	§254–§274
- elkészítés és fordítás	<i>I. melléklet – 1.7.4.1. a) és b) pont</i>	§256 és §257
- előrelátható rendellenes használat	<i>I. melléklet – 1.7.4.1. c) pont</i>	§258
- nem szakképzett kezelők	<i>I. melléklet – 1.7.4.1. d) pont</i>	§259
- élelmiszer-ipari, kozmetikai és gyógyszeripari gépek	<i>I. melléklet – 2.1.2. pont</i>	§277
- hordozható kézi és kézi irányítású gépek (rezgések)	<i>I. melléklet – 2.2.1.1. pont</i>	§279
- hordozható rögzítő- és egyéb belövő gépek	<i>I. melléklet – 2.2.2.2. pont</i>	§280
- mozgó gépek (rezgések)	<i>I. melléklet – 3.6.3.1. pont</i>	§325
- emelőberendezések tartozékai	<i>I. melléklet – 4.4.1. pont</i>	§360
- emelőgép	<i>I. melléklet – 4.4.2. pont</i>	§361
használatra vonatkozó ajánlások	<i>14. cikk (7) bekezdés</i>	§137
használt folyadékok	<i>I. melléklet – 1.1.3. pont</i>	§178
- nagy nyomás alatt álló folyadékok	<i>I. melléklet – 1.3.2. pont</i>	§207
használt gépek	<i>2.cikk h) pont</i>	§72
használt termékek	<i>I. melléklet – 1.1.3. pont</i>	§178
hatály alól kizárt termékek	<i>1. cikk (2) bekezdés</i>	§48–§70
határozatok (teljes minőségbiztosítási rendszer)	<i>X. melléklet 2.3. pont</i>	§404
határozatok indoklása	<i>20. cikk</i>	§145
határozatok közzététele	<i>18. cikk (3) bekezdés</i>	§143
házi használatra szolgáló háztartási berendezések (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés k) pont – első francia bekezdés</i>	§64
helyzetváltztató mozgás (helyváltztatás)	<i>I. melléklet – 3.3.2. pont</i>	§304
hevederek (meghatározás)	<i>1. cikk (1) bekezdés e) pont és 2. cikk e) pont</i>	§44
- emelőtartozékok és alkatrészeik	<i>I. melléklet – 4.1.2.5. pont</i>	§341
- információk és jelölések	<i>I. melléklet – 4.3.1. pont</i>	§357
hibakereső diagnosztikai berendezés	<i>I. melléklet – 1.6.1. pont</i>	§239
hibás illesztés	<i>I. melléklet – 1.5.4. pont</i>	§225
hidraulikus energia	<i>I. melléklet – 1.5.3. pont</i>	§224
hidraulikus energiával működtetett alátámasztó biztosító berendezések	<i>IV. melléklet – 12.2. pont</i>	§388
higiéniai követelmények	<i>I. melléklet – 2.1. pont</i>	§277
hivatalos uniós nyelvek	<i>I. melléklet – 1.7.1. pont</i>	§246
hordozható kézi vagy kézi irányítású gép	<i>I. melléklet – 2.2. pont</i>	§278
- rezgésekre vonatkozó nyilatkozat	<i>I. melléklet – 2.2.1.1. pont</i>	§279

hordozható robbanópatronos rögzítő és egyéb belövő gépek	<i>(6) preambulumbekzdés</i>	§9
- átmeneti időszak	<i>IV. melléklet – 18. pont</i>	§388
	<i>27. cikk</i>	§154
hordozható rögzítő- és egyéb belövő gépek	<i>I. melléklet – 2.2.2. pont</i>	§280
hozzáférés		
- a kezelői és szervizelő helyekhez- i pontok	<i>I. melléklet – 1.6.2. pont</i>	§240
- feljárók (helyváltoztatás)	<i>I. melléklet – 3.4.5. pont</i>	§317
- a fülkéhez (személyek emelése)	<i>I. melléklet – 6.4.3. pont</i>	§380
hozzáférést korlátozó beállítható védőburkolatok	<i>I. melléklet – 1.3.2.3. pont</i>	§220
hőmérsékletek (szélsőséges)	<i>I. melléklet – 1.5.5. pont</i>	§226
hulladékgyűjtő járművek	<i>IV. melléklet – 13. pont</i>	§388

I

illesztési hibák	<i>I. melléklet – 1.5.4. pont</i>	§225
indítás	<i>I. melléklet – 1.2.3. pont</i>	§199
- vezetőhellyel rendelkező mozgó gép	<i>I. melléklet – 3.3.2. pont</i>	§304
- véletlen mozgás a motor indításakor	<i>I. melléklet – 3.3.2. pont</i>	§306
információk	<i>5. cikk c) pont</i>	§103
- gépre vonatkozó információk és figyelmeztetések	<i>I. melléklet – 1.1.2. b) pont</i>	§174
- információk és információs eszközök	<i>I. melléklet – 1.7. pont</i>	§244–§279
- figyelmeztető eszközök	<i>I. melléklet – 1.7.1. pont</i>	§245 és §246
- biztonságos üzemeltetéshez szükséges információk	<i>I. melléklet – 1.7.1.1. pont</i>	§247
	<i>I. melléklet – 1.7.1.2. pont</i>	§248
	<i>I. melléklet – 1.7.3. pont</i>	§252
információk a gépekről szóló irányelvről	<i>21. cikk</i>	§146
információk a technológiai berendezésekről (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés k) pont – harmadik francia bekezdés</i>	§66
ionizációs sugárzás	<i>I. melléklet – 1.5.10. pont</i>	§232
irányelv hatálya alá tartozó termékek (hatály)	<i>1. cikk (1) bekezdés és 2. cikk</i>	§32–§46
irányítatlan mozgások	<i>I. melléklet – 1.3.9. pont</i>	§215
- mozgó gépek	<i>I. melléklet – 3.4.1. pont</i>	§313
irodai berendezések (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés k) pont – negyedik francia bekezdés</i>	§67

J

járművek (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés e) pont – második francia bekezdés</i>	§54
- négykerékű közúti járművek	<i>1. cikk (2) bekezdés e) pont – harmadik francia bekezdés</i>	§55
- két- és háromkerékű közúti járművek	<i>1. cikk (2) bekezdés e) pont – negyedik francia bekezdés</i>	§56
- versenyre szánt		
járműveket kiszolgáló emelők	<i>IV. melléklet – 16. pont</i>	§388
játékokról szóló (2009/48/EK) irányelv	<i>3. cikk</i>	§90
jelek, jelzések és figyelmeztetések (helyváltoztatás)	<i>I. melléklet – 3.6.1. pont</i>	§323
jelölés nem megfelelősége	<i>17. cikk</i>	§142
jelzőrendszerek és kijelzők (vezérlőberendezések)	<i>I. melléklet – 1.2.2. pont</i>	§194
jogorvoslatihoz való jog	<i>(25) preambulumbekzdés</i>	§26
	<i>20. cikk</i>	§145
jogorvoslatok	<i>(25) preambulumbekzdés</i>	§26
	<i>20. cikk</i>	§145

K

kapaszkodók (csúszás botlás és leesés)	<i>I. melléklet – 1.5.15. pont</i>	§237
- mozgó gépek feljárói (helyváltoztatás)	<i>I. melléklet – 3.4.5. pont</i>	§317
kapcsolóberendezés és vezérlőmű (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés k) pont – ötödik francia bekezdés</i>	§68
- nagyfeszültségű		
- kismfeszültségű	<i>1. cikk (2) bekezdés l) pont</i>	§70

karbantartás		
- üzemmód kiválasztása	<i>I. melléklet – 1.2.5. pont</i>	\$204
- gépkarbantartás	<i>I. melléklet – 1.6.1. pont</i>	\$239
- hozzáférés	<i>I. melléklet – 1.6.2. pont</i>	\$240
- energiaforrások leválasztása	<i>I. melléklet – 1.6.3. pont</i>	\$241
- kezelői beavatkozás	<i>I. melléklet – 1.6.4. pont</i>	\$242
- belső részek tisztítása	<i>I. melléklet – 1.6.5. pont</i>	\$243
- használati utasítás	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. r) és s) pont</i>	\$272
katonai vagy rendőrségi cél (kizárás)	<i>I. cikk (2) bekezdés g) pont</i>	\$59
kellékek	<i>I. melléklet – 1.1.2. e) pont</i>	\$177
képzés	<i>15. cikk</i>	\$140
- szükséges képzés jelölése	<i>I. melléklet – 1.1.2. pont</i>	\$174
- képzésre vonatkozó utasítások	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. k) pont</i>	\$266
kerekek (emelés)	<i>I. melléklet – 4.1.2.4. pont</i>	\$340
kerekek és lánctalpak (helyváltoztatás)	<i>I. melléklet – 3.2.1. pont</i>	\$294
kereskedelmi vásárok, kiállítások és bemutatók	<i>(17) preambulumbekkezdés</i>	\$19
	<i>6. cikk (3) bekezdés</i>	\$108
két kézzel kezelt vezérlőberendezés	<i>I. melléklet – 1.4.3. pont</i>	\$221
- biztonsági alkatrészek	<i>V. melléklet – 16. pont</i>	\$389
kezelői beavatkozás (karbantartás)	<i>I. melléklet – 1.6.4. pont</i>	\$242
kezelői leállításvédelem	<i>I. melléklet – 1.2.4.2. pont</i>	\$201
kezelőszemély (meghatározás)	<i>I. melléklet – 1.1.1. d) pont</i>	\$167
- képzés	<i>15. cikk</i>	\$140
- szükséges képzés jelölése	<i>I. melléklet – 1.1.3. pont</i>	\$174
- képzésre vonatkozó utasítások	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. k) pont</i>	\$266
kiállítások, kereskedelmi vásárok és bemutatók	<i>(17) preambulumbekkezdés</i>	\$19
	<i>6. cikk (3) bekezdés</i>	\$108
kibocsátás (kereskedelmi tájékoztató anyagok)	<i>I. melléklet – 1.7.4.3. pont</i>	\$275
kibocsátás (rezgések)		
- kibocsátáscsökkentés	<i>I. melléklet – 1.5.9. pont</i>	\$231
- ülés	<i>I. melléklet – 1.1.8. pont</i>	\$183
- beépítés és összeszerelés	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. j) pont</i>	\$264
- hordozható gépre vonatkozó nyilatkozat	<i>I. melléklet – 2.2.1.1. pont</i>	\$279
- mozgó gépre vonatkozó nyilatkozat	<i>I. melléklet – 3.6.3.1. pont</i>	\$325
kibocsátás (sugárzás)	<i>I. melléklet – 1.5.10. pont</i>	\$232
kibocsátás (zaj)		
- kibocsátáscsökkentés	<i>I. melléklet – 1.5.8. pont</i>	\$229
- összehasonlítható kibocsátási adatok	<i>I. melléklet – 1.5.8. pont</i>	\$230
- nyilatkozat	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. u) pont</i>	\$273
- kültéri használatra tervezett berendezésekről szóló irányelv (2000/14/EK)	<i>3. cikk</i>	\$92
	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. u) pont</i>	\$273
kibocsátás megkövetésére szolgáló rendszerek (biztonsági alkatrészek)	<i>V. melléklet – 6. pont</i>	\$389
kibocsátások (veszélyes anyagok és összetevők)	<i>I. melléklet – 1.5.13. pont</i>	\$235
- permetezőgépek	<i>I. melléklet – 3.5.3. pont</i>	\$322
kijelzők (vezérlőberendezések)	<i>I. melléklet – 1.2.2. pont</i>	\$194
kilökődő tárgyak		
- munkadarabok kidobódása (famegmunkálás)	<i>I. melléklet – 1.3.3. pont</i>	\$208
	<i>I. melléklet – 2.3. b) pont</i>	\$281
kípufogógázok (föld alatti munka)	<i>I. melléklet – 5.6. pont</i>	\$367
kisfeszültségű berendezésekről szóló (2006/95/EK) irányelv (kizárás)	<i>I. cikk (2) bekezdés k) pont</i>	\$63–\$69
- biztonsági célok	<i>I. melléklet – 1.5.1. pont</i>	\$222
kisfeszültségű kapcsolóberendezés és vezérlőmű (exclusion)	<i>I. cikk (2) bekezdés k) pont – ötödik francia bekezdés</i>	\$68
kizárások (hatály)	<i>I. cikk (2) bekezdés</i>	\$48–\$70
kockázat (meghatározás)	<i>I. melléklet – 1.1.1. e) pont</i>	\$168
kockázatcsökkentés	<i>I. melléklet – 1.1.2. b) pont</i>	\$174
kockázatelemzés	<i>(23) preambulumbekkezdés</i>	\$24
	<i>I. melléklet – 1. általános alapelv</i>	\$158 és \$159

kombinált gépek	I. melléklet – 1.3.5. pont	\$210
- famegmunkáló gépek	IV. melléklet – 5. pont	\$388
korlátozó eszközök (helyváltoztatás)	I. melléklet – 3.2.2. pont	\$295
- biztonsági alkatrészek	V. melléklet – 9. pont	\$389
kormányzás (mozgás)		
- vezérlőberendezések	I. melléklet – 3.3.1. pont	\$302
- szervokormányzás	I. melléklet – 3.3.5. pont	\$312
kozmetikai gépek	I. melléklet – 2.1. pont	\$277
körfűrészek	IV. melléklet – 1. pont	\$388
környezetbarát tervezésről szóló (2005/32/EK) irányelv	3. cikk	\$92
kötélvontatású vasutakról szóló (2000/9/EK) irányelv	3. cikk	\$90
Közösség (EU) hivatalos nyelvei	I. melléklet – 1.7.1. pont	\$246
közúti járművek (kizárás)	I. cikk (2) bekezdés e) pont – második francia bekezdés	\$54
- négykerekű közúti járművek		
- két- és háromkerekű közúti járművek	I. cikk (2) bekezdés e) pont – harmadik francia bekezdés	\$55
külső sugárzás	I. melléklet – 1.5.11. pont	\$233
kültéri használatra tervezett berendezésekről szóló (2000/14/EK) irányelv	3. cikk	\$92
L		
láncfűrészek (hordozható)	IV. melléklet – 8. pont	\$388
láncok, kötelek és hevederek (meghatározás)	I. cikk (1) bekezdés e) pont és 2. cikk e) pont	\$44
- emelőgép	I. melléklet – 4.1.2.4. pont	\$340
- emelőtartozékok és alkatrészeik	I. melléklet – 4.1.2.5. pont	\$341
- információk és jelölések	I. melléklet – 4.3.1. pont	\$357
- személyek emelése	I. melléklet – 6.1.1. pont	\$369
lánctalpak és kerekek (helyváltoztatás)	I. melléklet – 3.2.1. pont	\$294
leállítás	I. melléklet – 1.2.4. pont	\$200–\$203
- normál leállítás	I. melléklet – 1.2.4.1. pont	\$200
- kezelői leállítás	I. melléklet – 1.2.4.2. pont	\$201
- vészleállítás	I. melléklet – 1.2.4.3. pont	\$202
- gépegyüttesek	I. melléklet – 1.2.4.4. pont	\$203
- leállási idő (famegmunkálás)	I. melléklet – 2.3. c) pont	\$281
- mozgó gépek	I. melléklet – 3.3.3. pont	\$307
- föld alatti munkára szánt gépek	I. melléklet – 5.4. pont	\$365
leesés, csúszás és botlás	I. melléklet – 1.5.15. pont	\$237
leeső tárgyak	I. melléklet – 1.3.3. pont	\$208
- mozgó gépek	I. melléklet – 3.4.4. pont	\$316
- személyek emelésére szolgáló gépek	I. melléklet – 6.3.3. pont	\$376
- leeső tárgyak ellen védő szerkezet (FOPS)	IV. melléklet – 23. pont	\$388
	V. melléklet – 15. pont	\$389
legnagyobb teherbírás		
- teheremelő eszközök jelölése	I. melléklet – 4.3.2. pont	\$358
- emelőgépek jelölése	I. melléklet – 4.3.3. pont	\$359
- emelőgépekre vonatkozó utasítások	I. melléklet – 4.4.2. pont	\$364
- jelölések a tehertartón (személyek emelése)	I. melléklet – 6.5. pont	\$381
lépcsők (mozgó gépek feljárói)	I. melléklet – 3.4.5. pont	\$317
leselejtezés (a gép élettartamának szakasza)	I. melléklet – 1.1.2. a) pont	\$173
leszerelhető mechanikus erőátviteli szerkezet (meghatározás)	I. cikk (1) bekezdés f) pont és 2. cikk f) pont	\$45
- követelmények	I. melléklet – 3.4.7. pont	\$319
- megfelelőségértékelési eljárások	IV. melléklet – 14. és 15. pont	\$388
- védőburkolatok	V. melléklet – 1. pont	\$389
lézersugárzás	I. melléklet – 1.5.12. pont	\$234
lőfegyverek (kizárás)	(6) preambulumbekkezdés	\$9
	I. cikk (2) bekezdés d) pont	\$51

M

másodkézből származó gépek	2. cikk h) pont	§72
mechanikai szilárdság (emelés)	I. melléklet – 4.1.2.3. pont	§337–§339
- személyek emelése	I. melléklet – 6.1.1. pont	§369
mechanikai veszélyek	I. melléklet – 1.3. pont	§206–§215
megállási pontosság (rögzített szinteket kiszolgáló gépek)	I. melléklet – 4.1.2.8.2. pont	§346
megfelelőségértékelés	(19) preambulumbekzdés	§21
- kötelezettség	5. cikk (1) bekezdés d) pont	§103
- a megfelelőség biztosításának eszközei	5. cikk (3) bekezdés	§105
- eljárások	12. cikk	§127–§130
- belső gyártásellenőrzéssel	VIII. melléklet	§395
- EK-típusvizsgálat	IX. melléklet	§396–§400
- teljes minőségbiztosítás	X. melléklet	§401–§407
megfelelőségre vonatkozó védelem		
- CE-jelölés	7. cikk (1) bekezdés	§109
- harmonizált szabványok	7. cikk (2) bekezdés	§110 és §111
meghatalmazott képviselő	2. cikk j) pont	§84 és §85
mezőgazdasági és erdészeti traktorok (kizárás)	(8) preambulumbekzdés	§11
	1. cikk (2) bekezdés e) pont	§53
mobil part menti szerkezetek (kizárás)	1. cikk (1) bekezdés f) pont	§58
mozdonyok és fékezőkocsik (föld alatti munka)	IV. melléklet – 12,1. pont	§388
mozgások vezérlése (emelés)	I. melléklet – 4.1.2.6. pont	§342
mozgástér (rögzített szinteket kiszolgáló gépek)	I. melléklet – 4.1.2.8.3. pont	§347
mozgatható védőburkolatok (egymáshoz kapcsolt)	I. melléklet – 1.4.2.2. pont	§219
- energiameghajtású, présgépekhez,	IV. melléklet – 20. pont	§388
	V. melléklet – 3. pont	§389
mozgó gép közúti forgalomban való közlekedése	I. melléklet – 3.3.3. pont	§308
- jelek, jelzések és figyelmeztetések	I. melléklet – 3.6.1. pont	§323
mozgó gép vezetője (meghatározás)	I. melléklet – 3.1.1. b) pont	§293
mozgó részek	I. melléklet – 1.3.7. pont	§212
- védelem kiválasztása	I. melléklet – 1.3.8. pont	§213
- erőátviteli részek	I. melléklet – 1.3.8.1. pont	§213
- munkafolyamatban részt vevő részek	I. melléklet – 1.3.8.2. pont	§214
- elakadás megszüntetésére vonatkozó utasítások	I. melléklet – 1.7.4.2. c) pont	§271
- kerekek és lánctalpak (helyváltoztatás)	I. melléklet – 3.2.1. pont	§294
munkaállás	I. melléklet – 1.1.7. pont	§182
- több munkaállás	I. melléklet – 1.2.2. pont	§198
- hozzáférés	I. melléklet – 1.6.2. pont	§240
munkafelszerelés (használata)	15. cikk	§140
műanyag-feldolgozó fröccsöntő gépek	IV. melléklet – 10. pont	§388
műszaki bizottságok (CEN és Cenelec)	7. cikk (2) bekezdés	§112
műszaki dokumentáció	(24) preambulumbekzdés	§25
- a gyártó kötelezettsége	5. cikk (1) bekezdés b) pont	§103
- összeállítására felhatalmazott személy	II. melléklet 1. A. rész (2) bekezdés	§383
- összeállítási eljárás	VII. melléklet A. rész	§391
- tartalom	VII. melléklet A. 1. pont	§392
- kommunikáció	VII. melléklet A. rész 2. és 3. pont	§393
N		
nagyfeszültségű villamos berendezések (kizárás)	1. cikk (2) bekezdés l) pont	§70
- gépek nagyfeszültségű elektromos berendezései	I. melléklet – 1.5.1. pont	§222
NANDO (bejelentett szervezetek listája)	14. cikk	§133
NB-M (bejelentett szervezetek koordinációs testülete)	14. cikk (7) bekezdés	§137
nem közúti mozgó gépekről szóló (97/68/EK) irányelv	3. cikk	§92
nem megfelelő gép	4. cikk	§100 és §101

<i>nem szakképzett kezelők (használati utasítás)</i>	<i>1. melléklet – 1.7.4.1. d) pont</i>	<i>§259</i>
<i>névleges teljesítmény (mozgó gép jelölése)</i>	<i>1. melléklet – 3.6.2. pont</i>	<i>§324</i>
<i>normál leállításvezérlés</i>	<i>1. melléklet – 1.2.4.1. pont</i>	<i>§200</i>

NY

<i>nyelv</i>		
- írott vagy szóbeli információk (figyelmeztetések)	<i>1. melléklet – 1.7.1. pont</i>	<i>§245 és §246</i>
- használati utasítás	<i>1. melléklet – 1.7.4. pont</i>	<i>§256</i>
- részben kész gép összeszerelési utasításai	<i>VI. melléklet</i>	<i>§390</i>
- műszaki dokumentáció	<i>VII. melléklet A. rész</i>	<i>§391</i>
- levelezés a bejelentett szervezettel	<i>IX. melléklet 8. pont</i>	<i>§399</i>
<i>nyomásra érzékeny védőberendezések</i>	<i>1. melléklet – 1.4.3. pont</i>	<i>§221</i>
<i>nyomástartó berendezésekről szóló (97/23/EK) irányelv</i>	<i>3. cikk</i>	<i>§91</i>
<i>nyomástartó edényekről szóló (2009/105/EK) irányelv</i>	<i>3. cikk</i>	<i>§91</i>

O

<i>optikai sugárzás</i>	<i>1. melléklet – 1.5.10. pont</i>	<i>§232</i>
<i>orvostechnikai eszközökről szóló (93/42/EK) irányelv</i>	<i>3. cikk</i>	<i>§90</i>

Ö

<i>összekapcsolás</i>		
- energiaforrások	<i>2. cikk a) pont</i>	<i>§36</i>
- illesztési hibák	<i>1. melléklet – 1.5.4. pont</i>	<i>§225</i>
- használati utasítás	<i>1. melléklet – 1.7.2.4. i) pont</i>	<i>§264</i>
- vontatószerkezetek	<i>1. melléklet – 3.4.6. pont</i>	<i>§318</i>
<i>összeszerelés (a gép élettartamának szakasza)</i>	<i>1. melléklet – 1.1.2. a) pont</i>	<i>§173</i>
<i>összeszerelési utasítások</i>		
- részben kész gépek	<i>13. cikk</i> <i>VI. melléklet</i>	<i>§131</i> <i>§390</i>
- gépek	<i>1. melléklet – 1.7.4.2. i) és j) pont</i>	<i>§264</i>
- stabilitási feltételek	<i>1. melléklet – 1.7.4.2. o) pont</i>	<i>§269</i>

P

<i>part menti szerkezetek (kizárás)</i>	<i>1. cikk (2) bekezdés f) pont</i>	<i>§58</i>
<i>pedálok (helyváltoztatás)</i>	<i>1. melléklet – 3.3.1. pont</i>	<i>§300</i>
<i>piacfelügyelet</i>	<i>(9) és (10) preambulumbekkezdés</i> <i>4. cikk</i>	<i>§12</i> <i>§93–§102</i>
- gépek		<i>§94</i>
- részben kész gépek		<i>§95</i>
- hatóságok		<i>§96</i>
- rendszer		<i>§97</i>
- együttműködés a hatóságok között	<i>19. cikk (2) bekezdés</i>	<i>§144</i>
<i>piktogramok (információk és figyelmeztetések)</i>	<i>1. melléklet – 1.7.1. pont</i>	<i>§245</i>
<i>pneumatikus energia</i>	<i>1. melléklet – 1.5.3. pont</i>	<i>§224</i>
<i>preambulumbekkezdések</i>	<i>Preambulumbekkezdések</i>	<i>§3–§31</i>

R

<i>rádióberendezésekről és távközlő végberendezésekről szóló (1999/5/EK) irányelv</i>	<i>3. cikk</i>	<i>§92</i>
<i>rálátás veszélyes terekre</i>		
- a munkaállásokból	<i>1. melléklet – 1.2.2. pont</i>	<i>§195</i>
- a vezetőhelyről (helyváltoztatás)	<i>1. melléklet – 3.2.1. pont</i>	<i>§294</i>

rendellenes használat – ésszerűen előrelátható (meghatározás)	I. melléklet – 1.1.1. i) pont	\$172
- figyelembevétel	I. melléklet – 1.1.2. a) pont	\$173
- megelőzés	I. melléklet – 1.1.2. c) pont	\$175
- figyelmeztetések, utasítások	I. melléklet – 1.7.4.2. h) pont	\$263
részben kész gép beépítési nyilatkozata	13. cikk	\$131
- megőrzés	II. melléklet 1. B. rész	\$385
	II. melléklet 2. pont	\$386
részben kész gép műszaki dokumentációja	13. cikk	\$131
	VII. melléklet B. rész	\$394
részben kész gépek	(16) preambulumbekkezdés	\$18
- meghatározás	1. cikk (1) bekezdés g) pont és 2. cikk g) pont	\$46
- forgalomba hozatal	2. cikk h) pont	\$77
- eljárás	13. cikk	\$131
- beépítési nyilatkozat	II. melléklet 1. B. rész	\$385
- összeszerelési utasítások	VI. melléklet	\$390
- vonatkozó műszaki dokumentáció	VII. melléklet B. rész	\$394
részben kész gépekre vonatkozó eljárások	13. cikk	\$131
		\$132
rezgések		
- kibocsátáscsökkentés	I. melléklet – 1.5.9. pont	\$231
- ülés	I. melléklet – 1.1.8. pont	\$183
- beépítés és összeszerelés	I. melléklet – 1.7.4.2. j) pont	\$264
- hordozható gépre vonatkozó nyilatkozat	I. melléklet – 2.2.1.1. pont	\$279
- mozgó gépre vonatkozó nyilatkozat	I. melléklet – 3.6.3.1. pont	\$325
- összeszerelési és beépítési utasítások	I. melléklet – 1.7.4.2. j) pont	\$264
- kereskedelmi tájékoztató anyagok	I. melléklet – 1.7.4.3. pont	\$275
- rezgéscsökkentő berendezések és rendszerek	V. melléklet – 13. pont	\$389
robbanás	I. melléklet – 1.5.7. pont	\$228
robbanópatronos rögzítő és egyéb belövő gépek	(6) preambulumbekkezdés	\$9
gépek (hordozható)	IV. melléklet – 18. pont	\$388
- átmeneti időszak	27. cikk	\$154
rögzített szintek (-et kiszolgáló gépek)	I. melléklet – 4.1.2.8. pont	\$344–349
- személyek emelése	I. melléklet – 6.4. pont	\$377
rögzített védőburkolatok	I. melléklet – 4.1.2.1. pont	\$218
rögzítve tartandó vezérlőberendezések		
- mozgó gépek	I. melléklet – 3.3.1. pont	\$353
- emelő mozgások	I. melléklet – 4.2.1. pont	\$301
- személyek emelése	I. melléklet – 6.2. pont	371
S		
sínpályák (vezetősínek)	I. melléklet – 4.1.2.2. pont	\$336
sínpályák és vezetősínek	I. melléklet – 4.1.2.2. pont	\$336
sínpályás gépek (emelés)	I. melléklet – 4.1.2.6. b) pont	\$342
sorozat vagy típus (gép jelölése)	I. melléklet – 1.7.3. pont	\$250
sorszám (gép jelölése)	I. melléklet – 1.7.3. pont	\$250
speciális berendezések és kellékek	I. melléklet – 1.1.2. e) pont	\$177
stabilitás	I. melléklet – 1.3.1. pont	\$206
- beépítési utasítások	I. melléklet – 1.7.4.2. i) pont	\$264
- stabilitási feltételek	I. melléklet – 1.7.4.2. o) pont	\$269
- hordozható gépek	I. melléklet – 2.2.1. pont	\$278
- famegmunkáló gépek	I. melléklet – 2.3. a) pont	\$281
- mozgó gépek	I. melléklet – 3.4.1. pont	\$313
- emelőgépek	I. melléklet – 4.1.2.1. pont	\$335
- géppel hajtott alátámasztó biztosítóberendezések	I. melléklet – 5.1. pont	\$363
- személyek emelésére szolgáló gépek	I. melléklet – 6.1.2. pont	\$370
stabilizátorok (mozgó gép helyváltoztatása)	I. melléklet – 3.3.2. pont	\$305
statikai vizsgálat (meghatározás)	I. melléklet – 1.1.4. e) pont	\$332
- tényezők	I. melléklet – 4.1.2.3. pont	\$338
- a célra való alkalmasság	I. melléklet – 4.1.3. pont	\$351

sugárzás	<i>I. melléklet – 1.5.10. pont</i>	§232
- beültetett orvostechikai eszközök	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. v) pont</i>	§274
- kereskedelmi tájékoztató anyagok	<i>I. melléklet – 1.7.4.3. pont</i>	§275
SZ		
szabvány (harmonizált szabvány meghatározása)	<i>2. cikk l) pont</i>	§87
- új megközelítés	<i>(18) preambulumbekzdés</i>	§20
- hivatalos kifogás	<i>(11) preambulumbekzdés</i>	§13
	<i>10. cikk</i>	§119–121
szalagfűrészek	<i>IV. melléklet – 4. pont</i>	§388
szállítás		
- a gép élettartamának szakasza	<i>I. melléklet – 1.1.2. a) pont</i>	§173
- stabilitási feltételek	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. o) pont</i>	§269
- biztonságos szállításra vonatkozó utasítások	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. p) pont</i>	§270
szállítóeszközök (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés e) pont</i>	§53–§57
szankciók	<i>(26) preambulumbekzdés</i>	§27
	<i>23. cikk</i>	§150
szelepek (biztonsági alkatrészek)	<i>V. melléklet – 5. pont</i>	§389
szélsőséges hőmérsékletek	<i>I. melléklet – 1.5.5. pont</i>	§226
személyek detektálása (biztonsági alkatrészek)	<i>IV. melléklet – 19. pont</i>	§388
	<i>V. melléklet – 2. pont</i>	§389
személyek emelése	<i>(7) preambulumbekzdés</i>	§10
- követelmények	<i>I. melléklet – 6. rész</i>	§368–§381
- személyek emelésére szolgáló szerkezetek	<i>IV. melléklet – 17. pont</i>	§388
szerszámok		
- nem cserélhető berendezések	<i>2. cikk b) pont</i>	§41
- törésveszély működés közben	<i>I. melléklet – 1.3.2. és 1.3.3. pont</i>	§207 és §208
- felszerelendő szerszámokra vonatkozó utasítások	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. n) pont</i>	§268
szervizelő helyek (hozzáférés)	<i>I. melléklet – 1.6.2. pont</i>	§240
szervokormányzás (helyváltoztatás)	<i>I. melléklet – 3.3.5. pont</i>	§312
szétszerelés		
- a gép élettartamának szakasza	<i>I. melléklet – 1.1.2. a) pont</i>	§173
- stabilitási feltételek	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. o) pont</i>	§269
szociális partnerek (részvétel a szabványok kidolgozásában)	<i>7. cikk (4) bekezdés</i>	§115
sztatikus elektromosság	<i>I. melléklet – 1.5.2. pont</i>	§223
- kisütő rendszerek (biztonsági alkatrészek)	<i>V. melléklet – 11. pont</i>	§389
T		
tanácsadó eljárás (gépekkal foglalkozó bizottság)	<i>8. cikk (2) bekezdés</i>	§117
tartalék alkatrészek (használati utasítás)	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. t) pont</i>	§272
távvezérlők	<i>I. melléklet – 3.3. pont</i>	§298
- mozgó gép távvezérlése	<i>I. melléklet – 3.3.3. pont</i>	§309
teher (emelés)		
- leesés, leengedés, tartóeszközök	<i>I. melléklet – 4.1.2.6. pont</i>	§342
teher leesése (emelés)	<i>I. melléklet – 4.1.2.6. c) pont</i>	§342
- a teher tartóról	<i>I. melléklet – 4.1.2.8.4. pont</i>	§348
tehervezérlés (emelés)	<i>I. melléklet – 4.2.2. pont</i>	§354
- személyek emelése	<i>I. melléklet – 6.1.2. pont</i>	§370
- szerkezetek (biztonsági alkatrészek)	<i>V. melléklet – 8. pont</i>	§389
teljes minőségbiztosítási eljárás (megfelelőségértékelés)	<i>12. cikk (3) bekezdés c) pont</i>	§129
	<i>12. cikk (4) bekezdés b) pont</i>	§130
	<i>X. melléklet 1. pont</i>	§401
- alkalmazás	<i>X. melléklet 2.1. pont</i>	§402
- célok és tartalom	<i>X. melléklet 2.2. pont</i>	§403
- értékelés	<i>X. melléklet 2.3. pont</i>	§404
- végrehajtás és módosítás	<i>X. melléklet 2.4. pont</i>	§405
- felügyelet	<i>X. melléklet 3. pont</i>	§406

- iratmegőrzés	<i>X. melléklet 4. pont</i>	§407
teljesítmény (mozgó gép jelölése)	<i>I. melléklet – 3.6.2. pont</i>	§324
tengerjáró hajók (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés f) pont</i>	§58
tisztítás		
- belső részek	<i>I. melléklet – 1.6.5. pont</i>	§243
- élelmiszer-ipari, kozmetikai és gyógyszeripari gépek	<i>I. melléklet – 2.1. pont</i>	§277
títoktartás	<i>18. cikk</i>	§143
többcélű használat (használati utasítás, mozgó, helyváltoztatás)	<i>I. melléklet – 3.6.3.2. pont</i>	§326
tömeg		
- kezelésre vonatkozó utasítások	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. p) pont</i>	§270
- mozgó gép jelölése	<i>I. melléklet – 3.6.2. pont</i>	§324
törés működés közben	<i>I. melléklet – 1.3.2. pont</i>	§207
traktorok (kizárás)	<i>(8) preambulumbekkezdés</i>	§11
	<i>1. cikk (2) bekezdés e) pont</i>	§53
transzformátorok – nagyfeszültségű (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés l) pont</i>	§70
tudomány állása	<i>(14) preambulumbekkezdés</i>	§16
	<i>I. melléklet – 3. általános alapely</i>	§161 és §162
tűz	<i>I. melléklet – 1.5.6. pont</i>	§227
- tűzoltó berendezések (helyváltoztatás)	<i>I. melléklet – 3.5.2. pont</i>	§321
- föld alatti munkára szánt gépek	<i>I. melléklet – 5.5. pont</i>	§366
Ü		
ülés	<i>I. melléklet – 1.1.8. pont</i>	§183
- mozgó gépek	<i>I. melléklet – 3.2.2. pont</i>	§295
üzembe helyezés (meghatározás)	<i>2. cikk k) pont</i>	§86
- használati utasítás	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. k) pont</i>	§265
üzemből kivonás (a gép élettartamának szakasza)	<i>I. melléklet – 1.1.2. a) pont</i>	§173
üzemi feltételek (változatok)	<i>I. melléklet – 1.3.6. pont</i>	§211
üzemmód kiválasztása	<i>I. melléklet – 1.2.5. pont</i>	§204
V		
vastagsági gyalugépek	<i>IV. melléklet – 3. pont</i>	§388
vasúti hálózatok (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés e) pont</i>	§57
vásárokon és vidámparkokban használt berendezések (kizárás)	<i>1. cikk (2) bekezdés</i>	§49
védőburkolat (meghatározás)	<i>I. melléklet – 1.1.1. f) pont</i>	§169
- védőburkolatok és védőberendezések	<i>I. melléklet – 1.4.1. pont</i>	§216
- védőburkolatok	<i>I. melléklet – 1.4.2. pont</i>	§217
- rögzített védőburkolatok	<i>I. melléklet – 1.4.2.1. pont</i>	§218
- egymáshoz kapcsolt mozgatható védőburkolatok	<i>I. melléklet – 1.4.2.2. pont</i>	§219
- védőburkolat lezárása	<i>I. melléklet – 1.4.2.2. pont</i>	§219
- beállítható védőburkolatok	<i>I. melléklet – 1.4.2.3. pont</i>	§220
- leszerelhető mechanikus erőátviteli berendezések	<i>I. melléklet – 3.4.7. pont</i>	§319
védőburkolatai	<i>IV. melléklet – 15. pont</i>	§388
- biztonsági alkatrészek	<i>V. melléklet – 7. pont</i>	§389
védőintézkedések	<i>I. melléklet – 1.1.2. b) pont</i>	§174
védzáradék	<i>11. cikk</i>	§122
- eljárás	<i>11. cikk (2) és (3) bekezdés</i>	§123
- harmonizált szabványok hiányosságai	<i>11. cikk (4) bekezdés</i>	§124
- eredmény	<i>11. cikk (6) bekezdés</i>	§126
veszély (meghatározás)	<i>I. melléklet – 1.1.1. a) pont</i>	§164
- helyváltoztatásból eredő veszélyek	<i>I. melléklet – 3.1.1. a) pont</i>	§292
veszélyes anyagok és összetevők		
- veszélyes anyagok használatának korlátozásáról szóló irányelv (2002/95/EK)	<i>3. cikk</i>	§92
- gép által használt vagy előállított	<i>I. melléklet – 1.1.3. pont</i>	§178
- kibocsátások	<i>I. melléklet – 1.5.13. pont</i>	§235
- kereskedelmi tájékoztató anyagok	<i>I. melléklet – 1.7.4.3. pont</i>	§275
- permetezőgépek	<i>I. melléklet – 3.5.3. pont</i>	§322

Z

zaj

- kibocsátáscsökkentés	<i>I. melléklet – 1.5.8. pont</i>	§229
- összehasonlítható kibocsátási adatok	<i>I. melléklet – 1.5.8. pont</i>	§230
- nyilatkozat (használati utasítás)	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. u) pont</i>	§273
- kültéri használatra tervezett berendezésekről szóló irányel (2000/14/EK)	<i>3. cikk</i>	§92
- beépítési és összeszerelési utasítások	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. u) pont</i>	§273
- kereskedelmi tájékoztató anyagok	<i>I. melléklet – 1.7.4.2. j) pont</i>	§264
- zajcsökkentő berendezések és rendszerek	<i>I. melléklet – 1.7.4.3. pont</i>	§275
	<i>V. melléklet – 13. pont</i>	§389
